

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

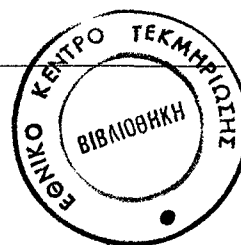

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Σ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ
ΑΘΗΝΑ 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

- 1.1 Η έννοια και η σημασία της πληροφορίας
- 1.2 Νέοι τρόποι συμβίωσης και συνεργασίας.
- 1.3 Οι νέες αγορές που ανατέλλουν
- 1.4. Οι προτεραιότητες της ΚτΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- 1.5 Οι προσδοκίες από την ΚτΠ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΤΑ ΔΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ Κοινωνίας της Πληροφορίας

2.1 Τηλεπικοινωνίες -Υποδομές

- 2.1.1 Η εξελικτική πορεία του τομέα των τηλεπικοινωνιών
- 2.1.2 Το νέο πλαίσιο για τις τηλεπικοινωνίες στις χώρες μέλη της Ε.Ε.
- 2.1.3 Η διαμόρφωση της νέας τεχνολογικής βάσης.

2.2 Δίκτυα

- 2.2.1 ISDN (ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών)
- 2.2.2 Δορυφορική επικοινωνία
- 2.2.3 Κινητή επικοινωνία
- 2.2.4 Ευρυζωνική επικοινωνία (IBC)

2.3 Βασικές Υπηρεσίες

- Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο
- Βίντεο-Διάσκεψη, Υπηρεσίες πολυμέσων
- Μεταβίβαση Αρχείων

2.4 Το πλαίσιο των εφαρμογών

- Τηλεργασία.
- Μάθηση εξ' αποστάσεως
- Δίκτυα ΑΕΙ - Ερευνητικών Κέντρων.
- Ηλεκτρονικό Εμπόριο
- Διευρωπαϊκά δίκτυα Δημοσίων Διοικήσεων - Ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί και προκηρύξεις.
- Τηλεματικές υπηρεσίες για Μ.Μ.Ε
- Διαχείριση οδικής και έλεγχος εναέριας κυκλοφορίας.
- Δίκτυα Υγειονομικής περίθαλψης
- Λεωφόροι πληροφοριών σε πόλεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΤΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ & ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ Κοινωνία της Πληροφορίας

3.1 Η Διαμόρφωση του κανονιστικού πλαισίου στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Γερμανία
- Μεγάλη Βρετανία
- Γαλλία
- Ιταλία
- Ισπανία
- Ολλανδία
- Πορτογαλία
- Σουηδία
- Φινλανδία
- Δανία
- Ιρλανδία
- Βέλγιο
- Αυστρία
- Λουξεμβούργο
- Ελλάδα

3.2 Τυποποίηση - Διασύνδεση - Διαλειτουργικότητα

3.3. Η προστασία της ανθρώπινης υπόστασης.

3.4 Το πλαίσιο για τις δορυφορικές επικοινωνίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

4.1 Η ιστορία και η εξέλιξη του διαδικτύου.

4.2 Οι βασικές εφαρμογές.

4.3 Το επιχειρηματικό περιβάλλον στο διαδίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚτΠ

5.1 Οι επιπτώσεις στην Οικονομία και την απασχόληση

- 5.1.1 Το οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον
- 5.1.2 Το σχέδιο δράσης σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο
- 5.1.3 Η άποψη των συνδικάτων
- 5.1.4 Εθνικές και πολιτικές παρεμβάσεις για την ΚτΠ
- 5.1.5 Πολιτική και Κοινωνική διάσταση

5.2 Οι επιπτώσεις στον χώρο της εκπαίδευσης.

5.3 Οι επιπτώσεις στα πολιτιστικά πρότυπα, τις σχέσεις και συμπεριφορές.

5.4 Οι επιπτώσεις στους δημοκρατικούς θεσμούς.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι επαναστάσεις και γενικότερα οι μεγάλες καταγεγραμμένες αλληλαγές στην ιστορία της ανθρωπότητας είχαν ως κύριο χαρακτηριστικό τη βίαιη διαδικασία ανατροπής του υφιστάμενου πλαισίου με κόστος ανθρώπινες ζωές και τεράστιες υλικές καταστροφές.

Αναμφισβήτητα σήμερα βιώνουμε την εποχή της επανάστασης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, που βεβαίως δεν απειλεί την ανθρωπότητα -τουλάχιστον άμεσα- με ανθρώπινες απώλειες και υλικές καταστροφές, φέρνει όμως μαζί της τρομακτικές αλληλαγές στον τρόπο που ζούμε και εργαζόμαστε.

Η Ευρώπη, ενώ είναι πίσω από τις ΗΠΑ στο επίπεδο των τεχνολογικών εξελίξεων, εντούτοις έχει κάνει αρκετά σημαντικά βήματα στην κατεύθυνση της δυναμικής συμμετοχής της στο νέο πλαίσιο που διαμορφώνεται, αυξάνοντας την παραγωγικότητα της, βελτιώνοντας τους οικονομικούς δείκτες, την αποδοτικότητα των επενδυσόμενων κεφαλαίων κλπ.

Ο όρος «κοινωνία της πληροφορίας» έχει κυριαρχήσει στην Ευρώπη σε αντίθεση με τις Η.Π.Α όπου προκρίνεται ο όρος «πλεωφόροι πληροφοριών».

Και στις δύο περιπτώσεις τονίζεται η μεγάλη σημασία που έχει πλέον στην ζωή μας η πληροφορία όπως αυτή διαχέεται, αξιοποιώντας την επανάσταση που συντελείται στον τομέα των επικοινωνιών και των νέων τεχνολογιών, εκμηδενίζοντας χρόνους και αποστάσεις.

Η ονομασία που επικράτησε στην Ευρώπη, δεν είναι τυχαία καθώς απηχεί τις ανησυχίες και τον προβληματισμό των πολιτών σε σχέση με τις επιπτώσεις που θα επιφέρει στην ζωή και την εργασία τους το πλήθος των νέων τεχνολογικών και επικοινωνιακών εφαρμογών.

Όλοι δείχνουν να συμφωνούν, ανεξάρτητα από ποια αφετηρία ξεκινά ο καθένας, ότι στα αμέσως προσεχή χρόνια θα συντελεστεί η μετάβαση από έναν δεδομένο τρόπο κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης, σε έναν άλλο εντελώς διαφορετικό, καθώς αξίες και κοινωνικά πρότυπα θα παραμεριστούν, ίσως και με βίαιο τρόπο, δίνοντας την θέση τους σε άλλου τύπου οργανωσιακές δομές.

Το κύριο χαρακτηριστικό των νέων δομών θα είναι η ικανότητα τους να παράγουν και να διαχειρίζονται αποδοτικά τον τεράστιο όγκο πληροφοριών στις οποίες θα έχουν πρόσβαση. Ο βαθμός εξοικείωσης τους, σε σχέση με τις τεχνολογικές αλληλαγές, θα τους προσδίδει το συγκριτικό πλεονέκτημα που θα είναι το μόνιμο προϊόν αναζήτησης.

Η δυναμική επεξεργασία του τεράστιου όγκου πληροφοριών διευκολύνει την πρόσβαση των ενδιαφερομένων χρηστών σε αυτό που πραγματικά αναζητούν.

Η ταχύτητα μετάδοσης της πληροφορίας αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα θέματα τα ο-

ποία έχουν άμεση σχέση με τον εκσυγχρονισμό των τηλεπικοινωνιών και την ανάπτυξη των δικτυακών υποδομών.

Οι πληροφορίες που μέχρι τώρα τις αναζητούσαμε στο βιβλίο, την εφημερίδα, το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση αλληιάζουν μορφή, και μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας μπορούμε πλέον να τις ανακτήσουμε είτε ως κείμενο, ήχο, εικόνα ή και τα τρία μαζί στον ηλεκτρονικό μας υπολογιστή.

Μέχρι τώρα ήταν δεδομένο ότι ο άνθρωπος πρέπει να μετακινείται προς τις πηγές των πληροφοριών οι οποίες ήταν αποθηκευμένες σε κάποιο γεωγραφικό σημείο του Πλανήτη. Αυτό σήμαινε υψηλό κόστος μετακινήσεων και χρονοβόρες διαδικασίες.

Η βασική σχέση ανθρώπου και πληροφορίας ανατρέπεται.

Οι πληροφορίες πλέον ταξιδεύουν μέσω των δικτύων προς τους ανθρώπους οι οποίοι τις αναζητούν από ένα σταθερό γεωγραφικό σημείο μέσω του ηλεκτρονικού τους υπολογιστή.

Το ίδιο γίνεται με τα εμπορεύματα, τα καταναλωτικά αγαθά, τις σπουδές, την κατάρτιση, την εργασία ακόμη και τη διασκέδαση.

Τα ηλεκτρονικά δίκτυα θα αντικαταστήσουν μερικώς τις χερσαίες, αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές, θα μετεξελιχτούν σε λεωφόρους πληροφοριών φτάνοντας σε κάθε νοικοκυριό.

Η διευκόλυνση πρόσβασης πλατύτερων πληθυσμιακών ομάδων στην πληροφορία, με παράλληλη μείωση του χρόνου ανάκτησης και του κόστους πρόσβασης, ο πραγματικός εκμηδενισμός των αποστάσεων, οι ευεργετικές περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις από την δραστική μείωση της κατανάλωσης χαρτιού ή των κάθε είδους μετακινήσεων είναι μια πρώτη καταγραφή των σημαντικότερων επιπτώσεων που θα επέλθουν.

Μπροστά σε αυτήν την πραγματικότητα πολλοί άνθρωποι σε όλη τη Γη είναι βαθύτατα προβληματισμένοι για την επίδραση αυτών των αλλαγών στην ζωή τους, τη ζωή των παιδιών τους, των άλλων ανθρώπων. Η ανησυχία τους αυτή προέρχεται από το γεγονός, ότι ένας νέος κόσμος έρχεται είτε το θέλουν είτε όχι και υπάρχουν σημαντικά ερωτήματα που προβάλλουν αναπάντητα.

Ποια θα είναι τα χαρακτηριστικά της νέας εποχής που αναδύεται στην κοινωνία, τη ζωή, την απασχόληση και γενικότερα την ανθρώπινη συμπεριφορά, τον πολιτισμό, τη γλώσσα, την κουλτούρα, τις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και των θεσμών της κάθε κοινωνίας;

Θα μειωθεί ή όχι η απόσταση της γνώσης και του πλούτου ανάμεσα στις αναπτυγμένες και τις αναπτυσσόμενες χώρες;

Η κοινωνία της πληροφορίας θα επιφέρει αύξηση της απασχόλησης ή ακόμα περισσότερο ανεργία, μείωση του βιοτικού επιπέδου και νέα φτώχεια;

Ποιο πραγματικά θα είναι το νέο πλαίσιο της απασχόλησης, της ίδιας της ζωής για κάποιον που δεν ξέρει να χειρίζεται ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή;

Μήπως κάποια στιγμή θα μας επιβάλλουν να εργαζόμαστε από το σπίτι μας μέσω ενός τερματικού;

Μήπως εμείς ή τα παιδιά μας θα είμαστε επί της ουσίας μερικώς απασχολούμενοι στο με-

γαλύτερο διάστημα του επαγγελματικού μας βίου;

Ποια θα είναι η τύχη του συστήματος της κοινωνική μας ασφάλισης, τι θα απογίνουν τα εργασιακά μας δικαιώματα;

Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που απασχολούν εκατομμύρια ανθρώπους σε όλη τη Γη, μιας και γίνεται συνείδηση ότι η κοινωνία της πληροφορίας δεν είναι κάτι το μελλοντικό, αλλιά είναι ήδη μέσα στην ζωή μας, την καθημερινότητα μας, τον επαγγελματικό μας βίο.

Εάν χρησιμοποιούμε e-mail, έχουμε αγγίξει δειλιά δειλιά την Κοινωνία της πληροφορίας.

Εάν «σερφάρουμε» στο διαδίκτυο, έχουμε κάνει ένα βήμα σε αυτήν.

Εάν όμως εργαζόμαστε, εκπαιδευόμαστε και επικοινωνούμε μέσω δικτύων, τότε είμαστε στην Κοινωνία της πληροφορίας. (ΚτΠ)

Το ενδεχόμενο της δημιουργίας και της ύπαρξης ενός μεγάλου αριθμού πολιτών που θα βρίσκονται στο περιθώριο της ΚτΠ, πρέπει να αποφευχθεί μέσα από την δημιουργία συστημάτων δια βίου μάθησης, τα οποία θα προσδίδουν τις αναγκαίες γνώσεις και δεξιότητες, με στόχο τη συνεχή προσαρμοστικότητα στις ραγδαίες αλλαγές.

Τα δημοκρατικά μας συστήματα είναι δυνατόν να απειληθούν, καθώς κυβερνήσεις εκμεταλλευόμενες τις δυνατότητες των νέων τεχνολογικών και επικοινωνιακών εφαρμογών, θα μπορούν να παραβιάζουν συστηματικά την ιδιωτική ζωή των πολιτών.

Το ενδεχόμενο αυτό πρέπει να αντιμετωπισθεί με την θέσπιση ενός αυστηρού και δομημένου νομικού πλαισίου που θα εξασφαλίζει το απόρρητο της ιδιωτικής ζωής.

Στο παρελθόν το περιβάλλον έχει σηκώσει το μεγάλο βάρος της «Προόδου» της ανθρωπότητας, καθώς τεράστιες φυσικές καταστροφές αποσιωπήθηκαν στο όνομα της εξέλιξης, με αποτέλεσμα στις μέρες μας να βιώνουμε με μεγαλύτερη ένταση τις συνέπειες αυτών των πρακτικών.

Η αναμενόμενη πρόοδος από την ΚτΠ φαίνεται να επιδρά ευεργετικά στο περιβάλλον, καθώς τα περισσότερα υλικά κατασκευής των νέων προϊόντων τεχνολογικής αιχμής είναι ανακυκλώσιμα, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις (ηλεκτρονική αποθήκευση εγγράφων -μείωση χρήσης χαρτιού κλπ) η έλλειψη της ΚτΠ συμβάλλει στην εξοικονόμηση σημαντικών περιβαλλοντολογικών πόρων.

Αναμφισβήτητα η ΚτΠ είναι η κοινωνία της γνώσης, η κοινωνία της μάθησης. Η πληροφορία και η ταχύτητα με την οποία μεταδίδεται έχουν τεράστια πλέον σημασία αφού σήμερα οι κάτοχοι του πλούτου είναι αυτοί οι οποίοι έχουν την δυνατότητα να δέχονται όσο το δυνατόν ταχύτερα μεγαλύτερο όγκο πληροφοριών, να τον διαχειρίζονται ανάλογα με τις προτεραιότητες τους και να τον διαχέουν σε οργανωμένα σύνολα και σε μεμονωμένους πολίτες.

Όμως σε αυτό το σημείο θα πρέπει να ομολογήσουμε πως, ενώ σε γενικές γραμμές γνωρίζουμε το περίγραμμα των νέων εφαρμογών και μάλιστα αρχίζουμε να συζητάμε και για τις επιπτώσεις αυτών στην ζωή μας, πολλές από αυτές δεν τις έχουμε χρησιμοποιήσει, είτε γιατί οι αναγκαίες υποδομές δεν έχουν ολοκληρωθεί είτε οι συγκεκριμένες υπηρεσίες και τα προϊόντα δεν είναι έτοιμα προς χρήση από τον καταναλωτή.

Αυτό είναι αποτέλεσμα αφ' ενός της σχετικής ατομίας σημαντικού τμήματος του ιδιωτικού τομέα να επενδύσει σε νέες εφαρμογές αν προηγουμένως δεν πεισθεί για την αποδοτικότητα τους, και βεβαίως της καθυστέρησης με την οποία ο Δημόσιος τομέας αντιλαμβάνεται την έννοια της τεχνολογικής εξέλιξης και της προσαρμοστικότητας του σ' αυτήν.

Ακόμα και σε περιπτώσεις που οι ανωτέρω αιτιάσεις δεν είναι επαρκείς ανακύπτουν προβλήματα νομικής φύσεως, δύσκαμπτου και μη εναρμονισμένου νομοθετικού πλαισίου της Ε.Ε και των Εθνικών Κυβερνήσεων.

Το κλειδί για την μεγιστοποίηση του οφέλους και την ελαχιστοποίηση του κόστους από την τεχνολογική μεταβολή, είναι η ενθάρρυνση της ενεργητικής συμμετοχής των πολιτών στα κέντρα σχεδιασμού των αλλαγών που θα μας εισάγουν στην νέα πραγματικότητα.

Η ενεργητική συμμετοχή των πολιτών δεν θα εξασφαλίσει απλά τον επονομαζόμενο δημοκρατικό έλεγχο, αλλά θα διευρύνει τους στόχους και τις αναγκαίες προτεραιότητες που πρέπει να τεθούν.

Σε αντίθετη περίπτωση, θα επικρατήσουν μονοδιάστατες λογικές με τεχνοκρατικά και κατ' επέκταση οικονομοκεντρικά κριτήρια, αποξενώνοντας την νέα πραγματικότητα απ' το κοινωνικό της περιεχόμενο.

Η επιλογή και η υλοποίηση ενός συντηρητικού σχεδίου μετάβασης θα δυσχεράνει την πρόσβαση ευρύτερων πληθυσμιακών ομάδων στην νέα πραγματικότητα, καθώς ο επονομαζόμενος κοινωνικός αυτοματισμός μαζί με τις δυνάμεις της αγοράς, ως γνήσια τέκνα της «σύγχρονης» λογικής, θα αναλάβουν το ρόλο της αναδιανομής των επιπέδων πρόσβασης στην νέα εποχή.

Στα πλαίσια μιας διαφορετικής προσέγγισης, που το κοινωνικό δεν ευτελίζεται με την επίκληση του ρεαλιστικού, που η ανθρώπινη υπόσταση δεν αντικαθίσταται από τους οικονομικούς δείκτες, και η έννοια ανάγκη δεν προσδιορίζεται με βάση το οικονομικό μέγεθος, θα πρέπει να αναδειχθεί ένα νέο πρότυπο υλοποίησης με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά:

- Η οργάνωση μιας ολοκληρωμένης ενημερωτικής εκστρατείας για την κοινωνία της πληροφορίας και τις εφαρμογές της είναι το πρώτιστο καθήκον. Οι νέες τεχνολογικές εφαρμογές δεν αποτελούν απλώς τα επιτεύγματα της συνεχούς τεχνολογικής εξέλιξης, αλλά τα σπέρματα ενός νέου κόσμου που αναδύεται ταχύτατα.
- Οι πολίτες πρέπει να αποκτήσουν τα απαραίτητα μαθησιακά εργαλεία διευκολύνοντας την πρόσβασή τους στις νέες τεχνολογίες. Η πολιτεία οφείλει να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο σε αυτήν την προσπάθεια.
- Οι πολίτες πρέπει να ενθαρρυνθούν να συμμετέχουν στις διεργασίες της επανόστασης της πληροφορίας, μέσα από την εμπλοκή τους στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του θεσμικού πλαισίου, στο οποίο θα ενταχθούν οι νέες πληροφοριακές εφαρμογές.
- Οι νέες υπηρεσίες και εφαρμογές πρέπει να αντιστοιχούν σε πραγματικές ανάγκες της ζωής των πολιτών και η χρήση τους να είναι απλή και εύκολη.
- Η πρόσβαση των πολιτών σε ένα ευρύ πλαίσιο τεχνολογικών εφαρμογών, πρέπει να είναι ελεύθερη (Δημόσιες πληροφορίες, υγεία, παιδεία, ασφάλιση κλπ).

Η πολιτεία, αφ' ενός πρέπει να ανανεώσει το θεσμικό της πλαίσιο σε βαθμό που να γίνει δεκτικό στις νέες εφαρμογές, παράλληλα όμως πρέπει να διασφαλίσει ύψιστα κοινωνικά και δημόσια αγαθά όπως η ιδιωτική ζωή, η πνευματική ιδιοκτησία, η δημόσια ασφάλεια κλπ.

Στα παραπάνω πλαίσια θα κινηθεί η ανά χείρας διδακτορική διατριβή, καθώς θα προσπαθήσει να αποδώσει σε έκταση και βάθος το διαμορφούμενο πλαίσιο για την ΚτΠ. Η πλήρης θεματική ανάπτυξη όλων εκείνων των παραγόντων που θα συμβάλλουν στην καταγραφή και ανάλυση του μεγέθους και της σημασίας της θα αποτελέσει κύρια προτεραιότητα. Το αναγκαίο θεματικό περίγραμμα που θα συμβάλει στην εξοκείωση του αναγνώστη με τις έννοιες της ΚτΠ αποτελεί το στόχο του πρώτου κεφαλαίου.

Η πλήρης ανάπτυξη των δομικών στοιχείων που θα αποτελέσουν την βάση για την εφαρμογή των αρχών και των στόχων της ΚτΠ καθώς και η παρουσίαση του ευρύτερου πλαισίου για την εφαρμογή της, αποτυπώνουν το περιεχόμενο του δεύτερου κεφαλαίου.

Η αναγκαιότητα ύπαρξης ενός ολοκληρωμένου κανονιστικού πλαισίου, η λεπτομερής ανάπτυξη και παρουσίαση προτάσεων σχετικά με την δομή και το περιεχόμενο του, αποτελεί το αντικείμενο ενασχόλησης του τρίτου κεφαλαίου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ευρωπαϊκή εμπειρία και παρατίθεται το αποτέλεσμα της συγκριτικής ανάλυσης των διαδικασιών και του τρόπου με τον οποίο η κάθε χώρα μέλος της Ε.Ε. δομεί το νέο πλαίσιο για την ομαλή μετάβαση στην ΚτΠ.

Η πλήρης ανάπτυξη του περιεχομένου, της δομής, των εφαρμογών, των πλεονεκτημάτων αλλά και των κινδύνων που εμπερικλείει το διαδίκτυο στην λειτουργία και την εξέλιξη του, πραγματεύεται στο τέταρτο κεφάλαιο.

Η ανάλυση των πολυπληθών επιπτώσεων που επιφέρει η έλευση της ΚτΠ σε όλο το φάσμα της κοινωνίας και της οικονομίας, εκτοπίζοντας πολλές φορές βίαια πολλὰ από τα συστατικά στοιχεία του σημερινού κοινωνικού και εργασιακού μας πολιτισμού, θα αναδειχθεί στον βασικό πυρήνα αναζήτησης της παρούσης και θα αποτελέσει το αντικείμενο ενασχόλησης του πέμπτου κεφαλαίου.

Μέσα από την ξένη κυρίως βιβλιογραφία, δημοσιεύσεις, άρθρα και σχετικές μελέτες και εργασίες, κείμενα των Εθνικών και Κοινοτικών αρχών θα συγκεντρωθεί όλο εκείνο το απαραίτητο υλικό που θα είναι σε θέση να τεκμηριώσει επιστημονικά την ερευνητική προσπάθεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Διανύουμε μια ιστορική περίοδο επαναστατικών αλλαγών, ως αποτέλεσμα της ραγδαίας ανάπτυξης των νέων εφαρμογών των τεχνολογιών και των επικοινωνιών, που διαπερνά το σύνολο σχεδόν της επαγγελματικής, αλλιά και της καθημερινής μας ζωής.

Η διαδικασία αυτή αναπτύσσεται με ρυθμούς που δεν έχουμε γνωρίσει στο παρελθόν και στοχεύει στη μαζική παραγωγή, φιλικών στην χρήση εργαλείων και υπηρεσιών, στην κατοικία, τη δουλειά, τη διασκέδαση, παντού.

Την ΚτΠ δεν θα την αναζητήσουμε στο απώτερο μέλλον, καθώς ήδη την βιώνουμε σήμερα με μια σειρά από εφαρμογές της.

Τα τελευταία χρόνια η κοινωνία της πληροφορίας (ΚτΠ) αποτελεί ένα από τα πρώτα θέματα στην πολιτική ημερήσια διάταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το γεγονός αυτό αποδεικνύει με σαφήνεια την σημασία και το ενδιαφέρον που αποδίδεται στις νέες εφαρμογές και τις υπηρεσίες που αυτές προσφέρουν.

Οι βιομηχανίες πληροφοριών και επικοινωνιών παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη και ταχύτερη ανάπτυξη σε παγκόσμιο επίπεδο, με ποσοστά που κυμαίνονται από 7%-8% σε ετήσια βάση και η συνεισφορά τους στο παγκόσμιο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν αναμένεται να διπλασιαστεί έως το 2000 στο 10% περίπου.

Όποιος πιστεύει πως η ΚτΠ θα αποτελέσει ένα ενιαίο μοντέλο κοινωνικής οργάνωσης, μάλλον δεν πρέπει να βρίσκεται σε σωστό δρόμο.

Στο μέλλον δεν είναι διόλου απίθανο να αναπτυχθούν διαφορετικά μοντέλα Κοινωνιών της πληροφορίας, όπως ακριβώς αναπτύχθηκαν βιομηχανικές κοινωνίες με μεγάλες και σημαντικές διαφοροποιήσεις στην δομή και την λειτουργία τους.

Η διαφορά έγκειται στην ταχύτητα, τη δεκτικότητα και τη δυνατότητα προσαρμογής των κοινωνικών και παραγωγικών δομών σε τοπικό, περιφερειακό, ή Εθνικό επίπεδο να απορροφούν τους κραδασμούς τους προερχόμενους από την βιομηχανική μεταβολή.

Έτσι η ταχύτητα εισαγωγής των Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), μέσα από την χρήση νέων δικτύων και υπηρεσιών ποικίλλει ανάλογα με τις χώρες, τις περιφέρειες, τους κλάδους, τις επιχειρήσεις.

Η εισαγωγή των νέων εφαρμογών έχει αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα - αύξηση της παραγωγής, μείωση του κόστους, νέα ανταγωνιστικά προϊόντα και υπηρεσίες - αλλιά και μειονεκτήματα - μείωση θέσεων εργασίας, υποαπασχόληση - τα οποία κατανέμονται άνισα μεταξύ

των κοινωνικών ομάδων αλλιά και των μεμονωμένων πολιτών.

Η πλέον σημαντική διάσταση που εισάγει η ΚτΠ είναι το γεγονός, ότι η παραγωγή των αγαθών και των υπηρεσιών στηρίζεται όλο και περισσότερο στην γνώση.

Έτσι η ΚτΠ είναι η κοινωνία της μάθησης με την έννοια πως, η γνώση και ιδιαίτερα η ανάπτυξη των γνωστικών δεξιοτήτων δεν μπορεί να αποτελεί αποσπασματική διαδικασία με ημερομηνία λήξης, αλλιά πρέπει να αναδειχθεί σε μια συστηματική και συνεχή προσπάθεια η οποία θα συντροφεύει υποστηρικτικά τον επαγγελματικό μας βίο.

Μέσα στην πρώτη δεκαετία της ζωής τους οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές κατάφεραν να διεισδύσουν στη ζωή μας και στη ζωή των παιδιών μας.

Σήμερα η χρήση τους έχει επεκταθεί παντού, από το λογιστήριο και το γραφείο, την επιστημονική έρευνα και την ενημέρωσή, μέχρι και τη διασκέδασή μας διαπερνώντας το σύνολο σχεδόν των καθημερινών λειτουργιών του σύγχρονου ανθρώπου. Η διάδοση και η αποδοχή των προσωπικών υπολογιστών κυρίως στο εργασιακό περιβάλλον έλαβε πρωτοφανείς διαστάσεις, τέτοιες, που στις μέρες μας να θεωρείται αφύσικο ένα δικηγορικό γραφείο, για παράδειγμα, να μην διαθέτει Personal Computer (PC), ή να θεωρείται εντελώς φυσικό αυτό να υπάρχει και στην κατοικία μας.

Σήμερα βιώνουμε την μετάβαση από την τρίτη στην τέταρτη εποχή των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Η/Υ).

Αν η πρώτη εποχή είχε χαρακτηριστικό γνώρισμα τα μεγάλα υπολογιστικά συστήματα τύπου mainframe, η δεύτερη σημαδεύτηκε από την ανάπτυξη μικρότερων συστημάτων, η χρήση των οποίων ήταν αυστηρά επαγγελματική και διαπερνούσε μικρό μέρος του εργασιακού περιβάλλοντος πόσο μάλλον της καθημερινής ζωής.

Το μεγάλο άλμα πραγματοποιήθηκε με την μαζική παραγωγή προσωπικών Η/Υ σε τιμές προσιτές στον μέσο καταναλωτή, προσφέροντας του ευρεία γκάμα εφαρμογών - τόσο για τη δουλειά, όσο και για το σπίτι - από την επεξεργασία κειμένων και την ηλεκτρονική ατζέντα, μέχρι εύχρηστα λογιστικά φύλλα για τον οικογενειακό προϋπολογισμό, εντυπωσιακά παιχνίδια, και εκπαιδευτικά πολυμέσα.

Έτσι ο προσωπικός οικογενειακός Η/Υ ανέδειξε την τρίτη εποχή, η οποία σημαδεύτηκε από τη φράση «Οι μη δυνάμενοι σήμερα να χρησιμοποιήσουν Η/Υ, θα είναι οι αναλφάβητοι του αύριο».

Η εποχή αυτή λοιπόν, μάλλον προσπάθησε να μας προϊδεάσει για το μέλλον, παρά θέλησε να κρατήσει αυτό το ρόλο για τον εαυτό της.

Η τέταρτη εποχή είναι η εποχή της δικτύωσης των πάντων με τα πάντα, η εποχή που ανοίγει ασύλληπτους ορίζοντες απελευθερώνοντας τις αισθήσεις, καθώς η έννοια του απραγματοποίητου σαρώνεται από την αέναη πραγμάτωση του επιθυμητού.

Είναι η εποχή που ο Η/Υ δεν είναι ο κόσμος όλος, αλλιά αποτελεί μέρος του κόσμου αυτού.

Είναι η εποχή που ο Η/Υ μας δίνει την δυνατότητα να συνομιλήσουμε με ανθρώπους σε κάθε μεριά της Γης, να επισκεφτούμε τη βιβλιοθήκη του Βρετανικού μουσείου, το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, ή ακόμα να παραγγείλουμε το σπάνιο CD που πάντα θέλαμε ή να παίξουμε παιχνίδια με 'αντιπάλους' από κάθε σημείο της Γης.

Η είσοδός μας στον κόσμο της εικονικής πραγματικότητας δε φαντάζει σήμερα ιδιαίτερα

δύσκολη. Μέρα με την ημέρα όλο και περισσότερες ανθρώπινες δραστηριότητες, από τις τραπεζικές μας συναλλαγές έως τη διασκέδασή μας, εντάσσονται στις υπηρεσίες διαφόρων δικτύων κάνοντας μας κοινωνούς σε εικονικές καταστάσεις, παραστάσεις και κόσμους.

Εκτός από τα προφανή πλεονεκτήματα που προκύπτουν, όπως γρηγορότερη, ευκολότερη και φθηνότερη διεκπεραίωση των συναλλαγών μας, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια νέα διάσταση των πραγμάτων.

Η εικονική πραγματικότητα δεν είναι πραγματικότητα, δεν είναι ζωή, αίσθηση, συναίσθημα, άγγιγμα, είναι κάτι άλλο που το αντιπροσωπεύει, αλλά όχι αυτό.

Εάν το πραγματικό εκπροσωπείται από το εικονικό όλο και περισσότερο τι θα σημαίνει για τις ανθρώπινες σχέσεις και αξίες;

Αναμφισβήτητα βιώνουμε την εποχή της εικονικής πραγματικότητας.

Είναι η εποχή που ο Η/Υ συνδέεται με τα δίκτυα και μας πάει παντού, εκμηδενίζοντας χρόνους και αποστάσεις.

Είμαστε στην εποχή των δικτύων.

Εκατομμύρια χρήστες, σε όλη την Γη, 'σερφάρουν' στα δίκτυα, διοχετεύοντας ή αναζητώντας πάσης φύσεως πληροφορίες, για κάθε θέμα που μπορεί να φανταστεί ο νους του ανθρώπου.

Αν το δίκτυο αποτελεί το μέσον, η πληροφορία αποτελεί την κινητήρια δύναμη του, καθώς οι πάντες αφιερώνουν χρόνο και χρήμα για να την προσεγγίσουν πρώτοι, αποκτώντας το συγκριτικό πλεονέκτημα.

Το ζητούμενο δεν είναι απλά το να φανταστούμε τη ζωή μας στο μέλλον αλλά να προετοιμαζόμαστε για να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις των καιρών μετατρέποντας τα ρίσκα και τους κινδύνους σε ευκαιρίες που πρέπει να αξιοποιήσουμε.

Για να γίνει κάτι τέτοιο δεν αρκεί να συλλέγουμε και να διαχειριζόμαστε πληροφορίες, αλλά να δημιουργήσουμε τις υποδομές εκείνες που θα εντάξουν και θα μετατρέψουν την διάσπαρτη πληροφορία σε γνώση.

Οι πληροφορίες υποβοηθούν τους ανθρώπους στον επαγγελματικό τους βίο και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να ελέγχουν την ατομική ζωή παραβιάζοντας την. Άρα λοιπόν πρέπει να ορίσουμε με ευκρίνεια τον όρο πληροφορία, όπως και να νομοθετήσουμε με στόχο την αποτροπή της ανεξέλεγκτης χρήσης της νέας τεχνολογίας

Αναμφισβήτητα βιώνουμε την εποχή της πληροφορίας.

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Η ραγδαία εξέλιξη των τηλεπικοινωνιακών και τεχνολογικών εφαρμογών έχουν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων σημαντικών προϊόντων και υπηρεσιών που θέτουν ως πρωτεύοντα στόχο τη διευκόλυνση της ζωής των ανθρώπων.

Σε ολόκληρο τον πλανήτη διεξάγεται ένας συνεχής αγώνας δρόμου μεταξύ των οικονομικά ισχυρών στην κατεύθυνση της απόκτησης ή διατήρησης του στρατηγικού τεχνολογικού πλεονεκτήματος.

Ένας νέος πόλεμος βρίσκεται σε εξέλιξη. Αυτή την φορά δεν διεξάγεται με στρατιώτες και όπλα, καταστροφές και ανθρώπινες απώλειες, και βέβαια, οι φανεροί τουλάχιστον, στόχοι δεν είναι οι εδαφικές διεκδικήσεις.

Είναι ο πόλεμος των δικτύων, των διόδων, δηλαδή, μεταφοράς αναγκών μέσω για την παραγωγή ή την διακίνηση αγαθών.

Ο έλεγχος των οδικών δικτύων, των δικτύων μεταφοράς φυσικού αερίου ή πετρελαίου αποτελούν μια από τις βασικές προτεραιότητες των κρατών.

Η Εγνατία οδός ή το δίκτυο φυσικού αερίου Μπουργκάζ -Αλεξανδρούπολη είναι για την Ελλάδα δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα που πιστοποιούν την σπουδαιότητα του εγχειρήματος.

Όμως ο πραγματικός πόλεμος της εποχής μας διεξάγεται για τα ηλεκτρονικά και τηλεπικοινωνιακά δίκτυα και είναι πραγματικά αδυσώπητος.

Το χαρακτηριστικό αυτών των δικτύων είναι ότι μεταφέρουν πληροφορίες οι οποίες αφορούν το σύνολο σχεδόν των δραστηριοτήτων του σύγχρονου ανθρώπου, από την επιστήμη και την τεχνολογία, μέχρι την εκπαίδευση, την εργασία και την διασκέδαση.

Αυτός που ως καταναλωτής, θα μπορέσει να φτάσει πρώτος στην πληροφορία που τον αφορά, αποκτά σημαντικό πλεονέκτημα, καθώς θα έχει τη δυνατότητα να προηγηθεί σε σχέση με πολλούς άλλους και να επωφεληθεί τα μέγιστα.

Για παράδειγμα ένας επενδυτής ο οποίος έχει προτίμηση στις αναδυόμενες αγορές μπορεί μέσω των δικτύων πληροφόρησης να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες που θα μεγιστοποιήσουν την απόδοση των κινήσεων του.

Από την άλλη αυτός που ως παραγωγός πλέον θα διοχετεύσει πρώτος την πληροφορία θα αποκτήσει το συγκριτικό πλεονέκτημα της προσέγγισης του από τους καταναλωτές, με απο-

τέλεσμα να αναγορευτεί ως οδηγός των εξελίξεων στον τομέα του.

Έτσι η πληροφορία πλέον έχει αναχθεί σε ένα εμπορικό προϊόν, με παραγωγούς, διακινητές και καταναλωτές και υπό αυτήν την έννοια υπάγεται στους νόμους της αγοράς.

Οι παραγωγοί της πληροφορίας μπορεί να είναι οι Κυβερνήσεις, τα Πανεπιστήμια, οι Δημόσιοι Οργανισμοί, οι Δήμοι, τα ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα, ιδιωτικές επιχειρήσεις ανεξάρτητα κλάδου, μεγέθους ή χώρας προέλευσης, ακόμα και απλοί πολίτες.

Οι διακινητές είναι οι ίδιοι οι παραγωγοί, οι οποίοι δεν χρειάζονται πλέον τους ιδιοκτήτες των παραδοσιακών δικτύων διακίνησης, αφού η αξιοποίηση των ηλεκτρονικών μέσων διάθεσης τους παρέχει την δυνατότητα να έρχονται σε απευθείας επαφή με τον καταναλωτή.

Οι καταναλωτές είμαστε όλοι εμείς οι οποίοι αναζητούμε πάσης φύσεως πληροφορίες για να προβαίνουμε σε αποδοτικότερες αγορές, να προσεγγίζουμε ευκολότερα τα θεματικά πεδία της αρεσκείας μας, ακόμα και να αναζητούμε εναλλακτικούς τρόπους στην διασκέδαση μας διευρύνοντας τις επιλογές που ήδη υπάρχουν.

Έτσι καθημερινά μέσω των ηλεκτρονικών δικτύων εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο διοχετεύουν, διακινούν και καταναλώνουν το πλέον σημαντικό εμπορικό προϊόν, την πληροφορία.

Η ευκολία στην πρόσβαση, η ταχύτητα και το χαμηλό οικονομικό κόστος στην ανάκτηση ανεξάρτητα της απόστασης, αποτελούν την προωθητική δύναμη του εμπορικού αυτού προϊόντος.

Όταν ο J.Reuter, άρχισε την καριέρα του ως ανταποκριτής εμπορικών πληροφοριών το 1850, δεν υπήρχε τηλεγραφική σύνδεση μεταξύ Βρυξελλών και Ααχεν.

Έτσι ενοικίασε από ένα ζυθοποιό 45 ταχυδρομικά περιστερία τα οποία κάλυπταν αυτήν την απόσταση σε διάστημα λίγο μεγαλύτερο από δύο ώρες. Σήμερα το Βρετανικό πρακτορείο ειδήσεων Reuter είναι ένας διεθνής όμιλος με κύκλο εργασιών πολλών δισεκατομμυρίων.

Χρησιμοποιεί τεχνολογίες καλωδιακής και δορυφορικής επικοινωνίας προσφέροντας στους πελάτες του αυτό που σήμερα αποτελεί την βασική προϋπόθεση, δηλαδή την μετάδοση τεράστιας ποσότητας πληροφοριών χωρίς απώλεια χρόνου.

Η απόσταση μεταξύ του παραγωγού και του καταναλωτή της πληροφορίας δεν παίζει κανένα ρόλο, καθώς στις μέρες μας δεν έχει σημασία σε ποιο μέρος του κόσμου βρίσκεται, αλλά αν έχει πρόσβαση στο δίκτυο η οποία εξασφαλίζεται στις περισσότερες περιπτώσεις με στοιχειώδη τηλεπικοινωνιακή υποδομή, έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή και ένα modem.

Η ευκολία λοιπόν με την οποία διοχετεύονται πληροφορίες στο δίκτυο είχε ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση τεράστιου όγκου δεδομένων, με προφανή αντίκτυπο τη δυσκολία εξεύρεσης της επιθυμητής πληροφορίας, επιβαρύνοντας σε κόστος αλλά κυρίως σε χρόνο τους ενδιαφερόμενους χρήστες.

Η διαδικασία άμεσης και εύκολης ανάκτησης της επιθυμητής πληροφορίας από τους υποψήφιους καταναλωτές της, αποτέλεσε το επόμενο στάδιο το οποίο χαρακτηρίστηκε από τη ραγδαία ανάπτυξη ηλεκτρονικών εργαλείων - μηχανών αναζήτησης (search engines).

Τα εργαλεία αυτά κατηγοριοποίησαν και ταξινόμησαν τις πληροφορίες με βάση κριτήρια που επέλεξαν, ενώ παράλληλα ανέπτυξαν διαδικασίες άμεσης αναζήτησης με βάση λέξεις - κλειδιά.

Το τελευταίο καταγεγραμμένο στάδιο εξέλιξης είναι οι λεγόμενες μεταμηχανές οι οποίες διενεργούν την έρευνα στο σύνολο των ηλεκτρονικών εργαλείων αναζήτησης.

Η πληροφορία ως εμπορικό αγαθό δεν είναι φυσικά εφεύρεση της κοινωνίας της πληροφορίας. Όμως η ανάπτυξη των τεχνολογικών και επικοινωνιακών εφαρμογών έθεσαν την πληροφορία σε κίνηση, της προσέδωσαν απεριόριστη προστιθέμενη αξία.

Τώρα ταξιδεύουν τα δεδομένα αντί για τους ανθρώπους, γι' αυτό αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον η ασφάλεια των πληροφοριών με την έννοια ότι, αυτό που φτάνει στον τελικό χρήστη δεν έχει αλλοιωθεί.

Η άμεση και οικονομική πρόσβαση στην πληροφορία είναι το ζητούμενο.

Η νέα προστιθέμενη αξία του εμπορικού προϊόντος 'πληροφορία' μέσω των σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών, θα συμβάλει στην δημιουργία νέων επαγγελματιών και αγορών, στην προστασία του περιβάλλοντος, στην ανάπτυξη νέων δομών και μοντέλων κοινωνικής οργάνωσης.

Η σημασία της πληροφορίας έγκειται στο γεγονός ότι αποτελεί τη βάση της γνώσης.

Όμως η σημερινή πραγματικότητα τείνει να αναδείξει ως κυρίαρχο τον στόχο του

.....
.....
Γνώση που χάθηκε μεσ' την πληροφορία.

1.2 ΝΕΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ΚτΠ διαθέτει όλα τα απαραίτητα εργαλεία, υπηρεσίες και προϊόντα που είναι σε θέση να προσφέρουν νέες ευκαιρίες στα πλαίσια ενός ανταγωνιστικού οικονομικού περιβάλλοντος.

Η βελτίωση της ζωής των πολιτών είναι συνάρτηση της αποτελεσματικότητας των κοινωνικών μας υποδομών και της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής.

Οι αναμφισβήτητες, μεγάλες αλλαγές που θα επιφέρει η τεχνολογική και επικοινωνιακή επανάσταση στα πλαίσια της κοινωνικής και οικονομικής μας ζωής, προκαλούν δέος στο σύνολο του πληθυσμού.

Έτσι οι πολίτες θα πρέπει να αναθεωρήσουν συμβατικά πρότυπα και να αναζητήσουν νέους τρόπους συνύπαρξης.

Στα πλαίσια αυτά, τα ατομικά πρότυπα που κυριάρχησαν έντονα τα τελευταία χρόνια έχουν εξαντλήσει τις δυνατότητες τους, καθώς ο νέος κόσμος που οικοδομείται σήμερα, το 'παγκόσμιο χωριό' όπως εύστοχα ονομάστηκε, θα αναδείξει νέα πιο πολύπλοκα προβλήματα και σύνθετες καταστάσεις.

Μπροστά στην νέα πραγματικότητα οι πολίτες, ενταγμένοι σε κοινωνικές ομάδες και υποσύνολα, θα πρέπει να αναπτύξουν την νέα συλλογική συνείδηση ως αναγκαίο μέσο όχι μόνο για την υπέρβαση των δυσκολιών αλλά και για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των ευκαιριών που θα προκύψουν.

Η ανάπτυξη και η διαμόρφωση μιας νέας συλλογικότητας μπορεί να αποτελέσει την απάντηση στην κοινωνική απομόνωση, την αποξένωση και τις απρόσωπες ανθρώπινες σχέσεις και συμπεριφορές.

Ο κίνδυνος της δημιουργίας μιας κοινωνίας δύο ταχυτήτων είναι υπαρκτός.

Το χαρακτηριστικό της πρώτης κοινωνικής ομάδας θα είναι η δυνατότητα πρόσβασης στις νέες τεχνολογικές και επικοινωνιακές εφαρμογές.

Στην δεύτερη ομάδα θα συσσωρευτούν τμήματα του πληθυσμού, τα οποία θα χαρακτηρίζονται από την αδυναμία πρόσβασης στην νέα εποχή με πιθανό κίνδυνο να βρεθούν στο περιθώριο της ΚτΠ.

Έχει σημασία να αναφέρουμε πως σε αυτήν την κατηγορία είναι πιθανόν να ενταχθούν κοινωνικά στρώματα που σήμερα απολαμβάνουν κατά μέσο όρο ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο.

Η κατάσταση αυτή μπορεί να είναι η αιτία δημιουργίας δυο διαφορετικών κόσμων, όπου η κοινωνική ανισότητα θα συσχετίζεται με την δυνατότητα προσαρμογής των ανθρώπων στις νέες συνθήκες.

Ιδιαίτερες πληθυσμιακές ομάδες, όπως η τρίτη ηλικία, τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή οι κάτοικοι ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών, θα επηρεαστούν άμεσα από τις εξελίξεις.

Έτσι στα πλαίσια της νέας συλλογικότητας που αναφέραμε πρέπει να πραγματοποιηθούν εκστρατείες ενημέρωσης με στόχο την ευαισθητοποίηση των πληθυσμιακών ομάδων. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση θα παίξουν τον πλέον σημαντικό ρόλο σε αυτήν την μεγάλη προσπάθεια.

Οι Εθνικές κυβερνήσεις θα πρέπει να πάρουν δραστικά μέτρα προς αυτήν την κατεύθυνση, πριν να είναι πολύ αργά.

Η έλευση της ΚτΠ θα συμπαρασύρει εργατικές νομοθεσίες, εργασιακές σχέσεις και δικαιώματα, στον βαθμό που η ριζική αλλαγή του μοντέλου παραγωγής θα επηρεάσει και το εργασιακό μοντέλο.

Στο όνομα της παραπάνω τεχνοκρατικής διατύπωσης, πιθανότατα να επιδιωχθεί μια συγκεκριμένη προσπάθεια γκρεμίσματος του κοινωνικού κράτους, που για κάποιες σχολές σκέψης, είναι περιττά έξοδα και για κάποιες άλλες αναγκαίο κακό.

Αν επικρατήσουν οι νεοσυντηρητικές λογικές, τότε πραγματικά θα μιλάμε για έναν νέο κοινωνικό διχασμό σε όλα τα επίπεδα.

Η νέα συλλογικότητα σε αυτό το στάδιο θα εκδηλωθεί με τον δίκαιο καταμερισμό του κόστους από την βιομηχανική αλλαγή, όχι βέβαια στα πλαίσια του κοινωνικού αυτοματισμού και των ανεξέλεγκτων δυνάμεων της αγοράς, αλλά στα πλαίσια θέσπισης κινήτρων για όλους τους εμπλεκόμενους ανεξαιρέτως.

Έτσι οι κοινωνικοί διάλογοι δεν είναι πανάκεια, ιδίως όταν το κράτος δεν διαδραματίζει τον ρόλο του ρυθμιστή των εξελίξεων αξιοποιώντας ανάλογες κοινωνικές διεργασίες, αλλά παραμένει απλός θεατής και σχολιαστής των τεκταινομένων.

Παράλληλα πρέπει να τονίσουμε ότι δεν υπάρχουν μεγάλα χρονικά περιθώρια καθώς είναι σε όλους γνωστό ότι οι χώρες που θα εναρμονιστούν πρώτες με την ΚτΠ θα είναι εκείνες που θα αποκομίσουν τα μεγαλύτερα οφέλη, καθώς θα έχουν την πρωτοπορία στον καθορισμό των προτεραιοτήτων, οι οποίες βεβαίως θα υπακούουν στους δικούς τους στόχους και ιδιαιτερότητες. Οι άλλοι, απλώς θα διαπραγματεύονται να μπουν στην ουρά της εξέλιξης.

1.3 ΟΙ ΝΕΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΤΕΛΛΟΥΝ

Οι νέες τεχνολογικές και επικοινωνιακές εφαρμογές θα ενεργοποιήσουν το σύνολο σχεδόν των κλάδων της οικονομίας, θα απελευθερώσουν τις παραγωγικές δυνάμεις προσδίδοντας τους προστιθέμενη αξία και θα αναδείξουν μια τεράστια γκάμα από νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

Η εισαγωγή καινοτόμων μεθόδων στην παραγωγική διαδικασία, η διαρκής μεταβολή του παραγωγικού μοντέλου με τη συνεχή διείσδυση του τεχνολογικού αυτοματισμού, η σύνδεση των επιχειρηματικών μονάδων με ηλεκτρονικά δίκτυα και η διείσδυση τους σε νέες δυναμικότερες αγορές, η διεύρυνση των επιλογών που διαθέτουν οι καταναλωτές, και ένα πλήθος άλλων σημαντικών εφαρμογών, δημιουργούν ένα νέο περιβάλλον με απεριόριστες δυνατότητες και σημαντικές ευκαιρίες για όλους.

Με κριτήριο τους αποδέκτες, οι υπηρεσίες διακρίνονται σε αυτές της μαζικής κατανάλωσης - διασκέδαση, ταξίδια, καταναλωτικά προϊόντα - και σε εξειδικευμένες υπηρεσίες π.χ για επιχειρήματιες - τραπεζικές συναλλαγές, χρηματιστήριο - ; ερευνητές - σύνδεση με άλλα ερευνητικά κέντρα, βιβλιοθήκες, κλπ.

Με κριτήριο την τεχνολογική υποδομή, οι υπηρεσίες διακρίνονται σε αυτές που χρησιμοποιούν την υπάρχουσα κατάσταση σε υποδομή (περιφερειακά και εξοπλισμό - τηλεφωνικά και τηλεοπτικά καλωδιακά δίκτυα) και σε εκείνες που παρέχονται μέσω προηγμένης τεχνολογίας, όπως οι ολοκληρωμένες ευρυζωνικές επικοινωνίες.

Με βάση τα ανωτέρω αναπτύσσονται ή έχουν ήδη αναπτυχθεί νέες αγορές με διακριτή σημασία και περιεχόμενο.

- *Αγορές για επιχειρήσεις*

Αν εξαιρέσει κανείς την χρήση ηλεκτρονικής ανταλλαγής εγγράφων, όπου συγκριτικά με το ταχυδρομείο ή το fax έχει σχεδόν μηδενικό κόστος, είναι γεγονός ότι οι επιχειρήσεις δεν ανταποκρίνονται στον βαθμό που θα έπρεπε στις νέες τεχνολογικές και επικοινωνιακές εφαρμογές, έτσι ώστε να επιταχύνουν την αναδιάρθρωση της εσωτερικής τους οργάνωσης και λει-

τουργίας, όπως επίσης και την αναβάθμιση των σχέσεων τους με τους πελάτες, τους προμηθευτές και τους αναδόχους.

Η σύνδεση των επιχειρήσεων, με χαμηλού κόστους και εύκολης πρόσβασης δίκτυα πληροφορόρησης, είναι αναγκαία καθώς τους παρέχουν ολοκληρωμένη ενημέρωση σχετικά με νέες μεθόδους και συστήματα παραγωγής, νέα προϊόντα και υπηρεσίες, αναδυόμενες αγορές εντός ή εκτός των συνόρων, αναζήτηση επιχειρηματικών συνεργασιών ακόμα και εξεύρεση ειδικευμένου στελεχιακού δυναμικού.κλπ.

Η αξιοποίηση τέτοιων πληροφοριών θα ενίσχυε την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης, αφού θα της έδινε την δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών επιχειρηματικής δράσης, από τον τομέα της παραγωγής έως αυτόν της διοίκησης και της πώλησης, με διακριτό συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των υπολοίπων.

Ένας άλλος τομέας με εξαιρετικά μεγάλες προοπτικές, το ηλεκτρονικό εμπόριο, αναπτύσσεται ταχύτατα, δημιουργώντας ένα εντελώς διαφορετικό περιβάλλον στο οποίο θα διενεργούνται οι σύγχρονες εμπορικές δοσοληψίες. Η δημιουργία της παγκόσμιας ψηφιακής αγοράς όπου οι επιχειρήσεις μέσω των ηλεκτρονικών δικτύων θα μπορούν να απευθύνονται σε εκατομμύρια καταναλωτές σε πλανητική κλίμακα, θα σημαδέψει την αρχή της τρίτης χιλιετίας აღλάζοντας κυριολεκτικά τον χάρτη της αγοράς.

Σημαντικό πλεονέκτημα αποκτούν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις ΜΜΕ, οι οποίες μη έχοντας μέχρι πρόσφατα δυνατότητα πρόσβασης στις εξελίξεις ακολουθούσαν τις μεγάλες εταιρίες, καθώς αυτές διέθεταν πόρους και ανθρώπινο δυναμικό στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης νέων προϊόντων και αγορών.

Τώρα μπορούν να δικτυωθούν και να βελτιώσουν την θέση τους σημαντικά, αρκεί να δημιουργήσουν την αναγκαία υποδομή αξιολόγησης και αξιοποίησης του μεγάλου όγκου των παρεχόμενων πληροφοριών.

- *Αγορές για τον καταναλωτή*

Η πληροφόρηση του καταναλωτή και η πρόσβασή του σε ηλεκτρονικές δομές ενημέρωσης κερδίζει συνεχώς έδαφος.

Για παράδειγμα στην Γαλλία στα πλαίσια της ανάπτυξης του δικτύου minitel, 30 Εκατομμύρια ιδιώτες και επαγγελματίες συνδρομητές, μέσω 6 εκατομμυρίων απλών τερματικών βιντεοτέξ συσκευών, παρέχουν στο καταναλωτικό κοινό αμέτρητες διαφορετικές υπηρεσίες αποτελώντας αναπόσπαστο τμήμα της καθημερινής ζωής εκατομμύρια Γάλλων.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται από το minitel έχουν τρεις βασικές κατευθύνσεις.

Η πρώτη αποσκοπεί στην διευκόλυνση της πρόσβασης των καταναλωτών σε πληροφορίες (ειδήσεις, τηλεφωνικός κατάλογος, δρομολόγια τρένων, αεροπλάνων κλπ).

Η δεύτερη παρέχει την δυνατότητα στους χρήστες να προβαίνουν σε διάφορες συναλλαγές, όπως τραπεζικές εργασίες από το σπίτι, κρατήσεις εισιτηρίων για ταξίδια ή θέατρα κλπ.

Η τρίτη καθιερώνει νέες μορφές επικοινωνίας ενσωματώνοντας εφαρμογές πληροφορικής, όπως είναι το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, η προσπέλαση λογισμικού ειδικών εφαρμογών και η επεξεργασία στοιχείων σε απομακρυσμένες βάσεις δεδομένων.

Όμως ιδιαίτερη ανάπτυξη στα πλαίσια του Γαλλικού συστήματος γνώρισε ένας νέος μέχρι τότε τομέας η τηλεαγορά, δηλαδή η ηλεκτρονική αγορά προϊόντων και υπηρεσιών.

Στις ΗΠΑ οι μαζικές καταναλωτικές ηλεκτρονικές αγορές, τείνουν να αναδειχθούν σε μια από τις κυριότερες κατευθυντήριες δυνάμεις για την ΚτΠ, καθώς ο ρυθμός αύξησης του ηλεκτρονικού τζίρου είναι εκρηκτικός.

Οι τηλεαγορές δείχνουν να κερδίζουν έδαφος και στην υπόλοιπη Ευρώπη με διαφορετικούς βέβαια ρυθμούς από χώρα σε χώρα.

Έτσι οι καταναλωτές από το θερματικό τους μπορούν να προγραμματίσουν τις διακοπές τους, επιλέγοντας ένα ταξιδιωτικό πακέτο ή να παραγγείλουν καταναλωτικά αγαθά και προϊόντα.

Παρά το γεγονός ότι οι ηλεκτρονικές συναλλαγές δεν διέπονται από ασφάλεια, εναλλακτικοί τρόποι πληρωμής προσπαθούν να καλύψουν το κενό αυτό.

Νέες ψυχαγωγικές υπηρεσίες μεμονωμένης τηλεοπτικής χρέωσης, παρά το υψηλό κόστος ανάπτυξης τους, δεν είναι πολύ μακριά μας.

Καλωδιακά κανάλια αποκλειστικά για αγορές δεν είναι τόσο διαδομένα παρά το γεγονός ότι, τα συμβατικά τηλεοπτικά προγράμματα διευρύνουν συνεχώς το εύρος των τηλεαγορών στο χρόνο εκπομπής τους.

- *Αγορές για Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και Ερευνητικά Ινστιτούτα*

Η δικτύωση των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων και των Ερευνητικών Κέντρων αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στην τεχνολογική πρόοδο, καθώς το προϊόν του πνευματικού μόχθου όπως μελέτες, έρευνες, επιστημονικές ανακαλύψεις διαχέεται σε χρόνο μηδέν στους ενδιαφερόμενους, επιστήμονες ή ερευνητές, αφού δεν χρειάζεται πλέον να διανύσουν μεγάλες χιλιόμετρικές αποστάσεις.

Επιστημονικά συνέδρια μπορούν να διεξάγονται μέσα από το διαδίκτυο, ενώ οργανώνονται forum για διάφορα θέματα όπου, μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, άνθρωποι ειδικευμένοι σε κάποιο τομέα ανταλλάσσουν απόψεις και 'συζητούν' για θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Μεγάλα τμήματα της εκπαίδευσης μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσα από ηλεκτρονικά δίκτυα καθώς εκπαιδευτικά πακέτα με κείμενα, ήχο, εικόνα και διαδικασίες αξιολόγησης, μπορούν να φθάσουν στους ενδιαφερόμενους σε όποιο σημείο και αν βρίσκονται, αρκεί να είναι συνδεδεμένοι στο δίκτυο, κάνοντας πραγματικότητα τις σπουδές από απόσταση.

- *Ηλεκτρονική αγορά εργασίας.*

Η δημιουργία ηλεκτρονικών δομών ευρέσεως εργασίας όπου εργοδότες και ανθρώπινο δυναμικό, διασταυρώνουν τις απαιτήσεις και τις δεξιότητες τους είναι πλέον γεγονός. Είναι επίσης γεγονός η δημιουργία ηλεκτρονικών δομών ενημέρωσης για την αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης και της επιχειρηματικότητας των νέων ανθρώπων με Ελληνική πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.

Όμως η επανάσταση σε αυτόν τον τομέα προκαλείται από την τηλεργασία, καθώς είναι φυ-

σικό να επηρεάσει το σύνολο σχεδόν της επαγγελματικής και κοινωνικής μας ζωής. Θα πρέπει να επισημάνουμε πως οι νέες αγορές που δημιουργούνται διευκολύνουν σε μεγάλο βαθμό την επαγγελματική και ίσως την κοινωνική ένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες ή κατοίκων ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών, αρκεί βέβαια να υπάρξει η αντίστοιχη ενημέρωση, η κατάλληλη υποδομή και η ενδεδειγμένη εκπαίδευση των ατόμων αυτών.

- *Οπτικοακουστικές αγορές.*

Ο τομέας των μέσων μαζικής ενημέρωσης υφίσταται την στιγμή αυτή βαθιές διαρθρωτικές μεταβολές. Από τη μια πλευρά, οι μεγάλοι όμιλοι επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους από την εκτύπωση και την παραδοσιακή μετάδοση στην ηλεκτρονική παραγωγή και ψηφιακή τηλεόραση. Τα κεφάλαια που απαιτούνται για τέτοιες επενδύσεις προϋποθέτουν επιχειρήσεις με μεγάλη οικονομική επιφάνεια.

Από την άλλη πλευρά η ΚτΠ, διευκολύνει την παραγωγή και την διανομή πιο εξατομικευμένου λογισμικού διευρύνοντας έτσι το φάσμα των πληροφοριακών υπηρεσιών.

Ένα καλό παράδειγμα είναι το internet. Το μελλοντικό χαρακτηριστικό γνώρισμα σε αυτήν την αγορά θα είναι από την μια ο μεγάλος όγκος πάσης φύσεως πληροφοριακού υλικού που θα διοχετεύεται προς κάθε κατεύθυνση με αποτέλεσμα την ύπαρξη μιας σύγχρονης Βαβέλ, και από την άλλη η διασφάλιση του πληθυσμού και της πολυφωνίας όχι τόσο με κριτήριο αρχές και αξίες, όσο με τη λογική ότι κάθε τι έχει αγορά να απευθυνθεί.

1.4 ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Στα πλαίσια της περαιτέρω ανάπτυξης και διάδοσης της ΚτΠ είναι αναγκαίο σε αυτό το σημείο να οριοθετήσουμε τις προτεραιότητες λαμβάνοντας υπόψη και τον σχεδιασμό που υπάρχει σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η πρώτη προτεραιότητα αφορά τις κοινές, πανανθρώπινες αξίες.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο η ΚτΠ πρέπει να αντανakλά τις κοινές αξίες που αποτελούν την βάση του Ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου.

Η δημοκρατία, η ισότητα των ευκαιριών, η κοινωνική πρόνοια και αλληλεγγύη αποτελούν συστατικά στοιχεία της κοινωνικής συνοχής.

Στον ταχύτατα μεταβαλλόμενο κόσμο μας, πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι η έλευση της ΚτΠ δεν θα αφανίσει αυτές τις αξίες, αντιθέτως πρωταρχικός στόχος της πρέπει να είναι η ενδυνάμωση τους.

Πρέπει επίσης να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ίση αντιμετώπιση των γυναικών, και να ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες των ηλικιωμένων, των ανθρώπων με χαμηλή μόρφωση και προσόντα, καθώς και στα άτομα με ειδικές ανάγκες και τις μειονότητες.

Τα πλατιά λαϊκά στρώματα θα είναι τα πρώτα που θα πληγούν από την νέα τεχνολογική επανάσταση, καθώς δεν είναι σε θέση να εξοικειωθούν με την νέες εφαρμογές γιατί στην πλειοψηφία τους δεν διαθέτουν τα απαραίτητα γνωστικά προσόντα.

Το αποτέλεσμα είναι, είτε να αισθάνονται ότι δεν έχουν τις δυνάμεις να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες, είτε λανθασμένα να εκτιμούν ότι δεν χρειάζονται προσαρμογή οι δεξιότητες τους.

Ερχόμενοι αντιμέτωποι με την νέα πραγματικότητα δεν την κατανοούν για αυτό και αδιαφορούν ή την απορρίπτουν.

Μια από τις βασικότερες πτυχές της ΚτΠ πρέπει να αποτελεί η ολοκληρωμένη και συστηματική προσπάθεια στήριξης αυτών των στρωμάτων και διευκόλυνσης της προσαρμοστικότητας τους στις οδοένα και αυξανόμενα απαιτήσεις.

Σήμερα ορισμένες βεβαιωμένες ενέργειες έχουν σαν αποτέλεσμα την απομάκρυνση παρά

την ενθάρρυνσή τους από την κοινή προσπάθεια.

Για να γίνει κάτι τέτοιο είναι αναγκαία η ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων.

Η πρώτη αφορά την εις βάθος έρευνα από κοινωνιολογικής σκοπιάς, των επιπτώσεων που θα επιφέρει η ΚτΠ στο σύνολο του κοινωνικού ιστού και την ευρύτερη δυνατή διάδοση των αποτελεσμάτων στα κοινωνικά στρώματα.

Η δεύτερη, που είναι από τις πλέον σημαντικές, αναφέρεται στην εκπαίδευση και επανακατάρτιση του εργατικού δυναμικού στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται. Μια τέτοια διαδικασία θα αναβαθμίσει τα γνωστικά προσόντα και τις δεξιότητες των εργαζόμενων.

Η διατήρηση της πολιτιστικής και γλωσσικής ποικιλομορφίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο είναι σήμερα ζητούμενο.

Το λογισμικό αποτελεί την ουσιαστική συνιστώσα της ΚτΠ είτε σαν κύρια και αναπτυσσόμενη πηγή κερδών για τις επιχειρήσεις, είτε ως βάση γνώσεων, ιδεών και αξιών της Ευρωπαϊκής πολιτιστικής και γλωσσικής κληρονομιάς.

Επομένως, όσο η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής βιομηχανίας λογισμικού είναι αναγκαίο να αποκτήσει μεγαλύτερη ώθηση στα πλαίσια του Παγκόσμιου Ανταγωνισμού, τόσο η διατήρηση της Ευρωπαϊκής και πολιτιστικής ποικιλομορφίας αποτελεί κεντρικό θέμα.

Η προστασία της ιδιωτικής ζωής, της πνευματικής ιδιοκτησίας, της ηλεκτρονικής γνησιότητας είναι ζητήματα ανοιχτά καθώς οι τεχνολογικές εφαρμογές στον τομέα των πληροφοριών έχουν ανατρέψει πολλή από αυτά που ίσχυαν μέχρι σήμερα, χωρίς να έχουν καταφέρει στον τομέα αυτό να δώσουν αξιόπιστες απαντήσεις.

Η δεύτερη προτεραιότητα έχει να κάνει με την προώθηση ενός ανταγωνιστικότερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

- Στα πλαίσια του ιδιωτικού τομέα :

Η ΚτΠ επιβάλλει την προσαρμογή των ιδιωτικών επιχειρήσεων στις νέες απαιτήσεις μέσω της εισαγωγής των τεχνολογικών εφαρμογών από το σύστημα παραγωγής έως την διοίκηση και τα δίκτυα πωλήσεων. Στόχος είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας σε ένα ιδιαίτερα έντονο μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Οι επιχειρήσεις στα πλαίσια αυτής της πορείας προωθούν από την πλευρά τους την διαμόρφωση ενός νέου ρυθμιστικού πλαισίου που θα αφορά :

Την μείωση των τιμοολογίων στις τηλεπικοινωνίες μέσω της απελευθέρωσης της τηλεπικοινωνιακής αγοράς. Έτσι μεγάλα ιδιωτικά κεφάλαια αποδεδμεύονται στην κατεύθυνση δημιουργίας επικοινωνιακών υποδομών, ως το αναγκαίο βήμα για την περαιτέρω ανάπτυξη των Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών.

Η απελευθέρωση των κινητών και δορυφορικών επικοινωνιών αποτέλεσε το πρώτο βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση.

Η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς δίνει νέα ώθηση στην ανάπτυξη του δυναμικού των επιχειρήσεων, καθώς νέα προϊόντα και υπηρεσίες διακινούνται ελεύθερα στην Ευρωπαϊκή Αγορά.

Η ταχύτητα με την οποία θα ενταχθούν οι ΤΠΕ στις ΜΜΕ είναι το κριτήριο με βάση το οποίο θα εισέλθουν σε ανταγωνιστική τροχιά σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, κλαδικό επίπεδο.

Η εισαγωγή της καινοτομίας σε αυτές τις επιχειρήσεις σε συνδυασμό με τις ΤΠΕ, θα τους προσδώσει το συγκριτικό πλεονέκτημα στην αγορά προϊόντων και υπηρεσιών.

- Στον δημόσιο τομέα :

Πρέπει να συνεχισθεί με πιο γρήγορα βήματα η εισαγωγή της νέας τεχνολογίας με στόχο την βελτίωση της ποιότητας και της αποδοτικότερης λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης στο σύνολο της, τη διαφάνεια και την διευκόλυνση πρόσβασης στις υπηρεσίες που προσφέρει.

Η προώθηση της συνοχής μεταξύ των δικτύων των δημοσίων διοικήσεων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και η εκτεταμένη ανάπτυξη ηλεκτρονικών δομών πληροφόρησης, θα συμβάλλουν στη διευκόλυνση πρόσβασης των πολιτών σε δημόσιες πληροφορίες, μειώνοντας κατά πολύ τη γραφειοκρατία του Δημοσίου τομέα και την ταλαιπωρία των πολιτών.

Τρίτη Προτεραιότητα αποτελεί ο καταναλωτής.

Τα συμφέροντα του καταναλωτή πρέπει να διαφυλαχθούν. Με την έλευση της ΚτΠ, η διάχυση ανεπιθύμητης ή ακόμα και επιβλαβούς πληροφορίας είναι ανεξέλεγκτη.

Οι καταναλωτές αρχίζουν να συνειδητοποιούν ότι, μέσω των νέων εφαρμογών, μπορεί να διευρύνουν το πεδίο αναζήτησης των προϊόντων και των υπηρεσιών στην ποιότητα και την τιμή που επιθυμούν, αλλά παράλληλα οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν δεν είναι ούτε λίγοι ούτε εύκολα αναγνωρίσιμοι.

Η αναγκαιότητα ενός κανονιστικού πλαισίου που θα αντιμετώπιζε αποτελεσματικά τα νέα δεδομένα κρίνεται απολύτως απαραίτητη.

Τέταρτη προτεραιότητα αποτελεί το περιβάλλον.

Η αρχή της αειφόρου ανάπτυξης αντανakλάται στο γεγονός πως έχει γίνει πλέον κοινή συνείδηση ότι, οι σημερινές γενεές πρέπει να ικανοποιούν τις ανάγκες τους χωρίς να διακυβευτεί η ποιότητα της ζωής των μελλοντικών γενεών, χωρίς να εξαντληθούν οι πόροι και χωρίς να προκληθεί περαιτέρω περιβαλλοντολογική καταστροφή.

Στην πραγματικότητα οι τηλεματικές εφαρμογές, για παράδειγμα, μπορούν να συμβάλλουν στη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και της ρύπανσης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί είτε με συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας (άμεση αντιμετώπιση), είτε μέσω άλλων εφαρμογών της ΚτΠ όπως η τηλεργασία και η τηλεδιάσκεψη (έμμεσος τρόπος) που θα έχουν ως αποτέλεσμα τη δραστική μείωση της κινητικότητας των πολιτών.

Έχοντας ως γνώμονα ότι η βιομηχανική ανάπτυξη δεν ήταν σχεδόν ποτέ συμβατή με το περιβάλλον, ο καθορισμός του πλαισίου χρήσης των νέων τεχνολογιών θα αποδειχτεί καθοριστικός για το μέλλον.

Σε αυτό το σημείο δεν πρέπει να παραλείψουμε να αναφέρουμε τον κίνδυνο της «ανταπό-

δοσης» καθώς η μαζική αξιοποίηση των νέων πλεονεκτημάτων θα προκαλέσει αύξηση της ζήτησης στην κατανάλωση υλικών αγαθών με πιθανό αποτέλεσμα την απώλεια της αειφορίας.

1.5 ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ.

Η ΚτΠ αγγίζει όλα τα κοινωνικά στρώματα στην ζωή τους, την εργασία τους, τις ανθρώπινες σχέσεις, παντού. Η εισαγωγή των νέων πληροφοριακών και επικοινωνιακών τεχνολογικών εφαρμογών θα επιφέρει θεαματικές αλλαγές.

Είναι κατανοητό πως οι πολίτες αντιμετωπίζουν με ανησυχία και σκεπτικισμό την νέα εποχή που έρχεται καθώς πολλά ερωτήματα δείχνουν αναπάντητα σε σχέση με τις επιπτώσεις στην απασχόληση, στην κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη, τον τρόπο της ζωής και της συνύπαρξής τους.

Είναι αλήθεια πως όλοι μας, πολίτες, ερευνητικά κέντρα, επιχειρήσεις, επιστήμονες, διανοούμενοι, πολιτικοί και Εθνικές κυβερνήσεις δεν έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα σε σχέση με τις επιπτώσεις από την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών.

Αυτό αποτελεί τροχοπέδη στην προσπάθεια για την έγκαιρη και με το μικρότερο δυνατό κόστος, είσοδου μας στην νέα εποχή.

Οι νέες τεχνολογίες μπορούν να αποδειχτούν ιδιαίτερα χρήσιμες για την δημοκρατία μας και τα δικαιώματα των πολιτών, καθώς αναμένεται να ενισχύσουν την πολυφωνία, την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία.

Επίσης θα διευκολύνουν την πρόσβαση των πολιτών στη δημόσια διοίκηση, και θα ενθαρρύνουν τη συμμετοχή τους στον σχεδιασμό και την λήψη αποφάσεων.

Στο βαθμό που οι επιχειρήσεις αναπροσαρμόσουν τις δομές τους και εισάγουν νέα συστήματα στην παραγωγή και τη διοίκηση, θα προκύψουν νέα επαγγέλματα και ειδικότητες.

Είναι όμως κοινά παραδεκτό πως οι θέσεις εργασίας που θα χαθούν, θα είναι πολύ περισσότερες από κείνες που θα δημιουργηθούν.

Η ανάδειξη της επιχείρησης σε διαρκή επιμορφωτικό πόλο για τους απασχολούμενους σε αυτή, είναι συμβατή με την αναγκαιότητα η ΚτΠ να εισάγει σε όλες τις εκφάνσεις της την έννοια της ' Μάθησης'.

Σίγουρα οι προσδοκίες είναι μεγάλες. Οι πολίτες προσδοκούν σε μια κοινωνία που θα μεριμνά περισσότερο, θα προσφέρει καλύτερη ποιότητα ζωής, θα συμβάλει στην ύπαρξη ενός ισχυρού και αξιοπρεπούς συστήματος κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, στηριγμένο στις νέες ανάγκες που θα προκύψουν.

Η διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών στις δημόσιες διοικήσεις, η ανάπτυξη νέων δικτυακών υπηρεσιών που θα σμικρύνουν χρόνους και αποστάσεις, ο περιορισμός της γραφειοκρατίας και της ταλαιπωρίας, θα συμβάλει στην εδραίωση της καθολικότητας των υπηρεσιών, στην ευρύτερη πληροφόρηση στην ανανέωση και αναβάθμιση της σχέσης Κράτους και Πολίτη.

Οι νέοι δικαιολογημένα έχουν τις μεγαλύτερες προσδοκίες. Η κοινωνία της πληροφορίας είναι η δική τους κοινωνία. Ζουν στον ρυθμό της καθώς δεν χρειάζονται οι στατιστικές για να αποδείξουν πως στις μικρότερες ηλικίες παρατηρείται εκτεταμένη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Η καθημερινότητα τους εμπεριέχει την άνεση στην χρήση πληροφοριακών εφαρμογών, η εκπαίδευσή τους είναι ενταγμένη στις ανάγκες της τεχνολογικής εξέλιξης, η όλη τους πρακτική αναδεικνύει τις μεγάλες δυνατότητες που σήμερα ανοίγονται μπροστά τους.

Η εκπαίδευση, η εργασία, η επικοινωνία, η διασκέδαση τα νέα πρότυπα ζωής, η ελευθερία των επιλογών εντάσσονται στα πλαίσια μιας διαρκούς αναζήτησης για τους νέους ανθρώπους.

Η ΚτΠ είναι σαφές ότι διευρύνει σημαντικά το φάσμα των επιλογών τους σε προϊόντα, μέσα, υπηρεσίες, πληροφορίες, τρόπους επικοινωνίας και αναζήτησης κοινών ενδιαφερόντων.

Τα άτομα με ειδικές ανάγκες και ιδιαίτερα αυτά με κινητικά προβλήματα, ανήκουν στην κατηγορία των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων με υψηλότερες προσδοκίες.

Στην ΚτΠ την υψηλότερη κινητικότητα έχουν τα δεδομένα και οι πληροφορίες όχι οι άνθρωποι.

Η τηλεργασία θα αποτελέσει μια σημαντικότερη πηγή απασχόλησης, ενώ μέσω της διαδικασίας ανοικτής και εξ' αποστάσεως κατάρτισης θα αναβαθμιστούν οι γνωστικές δεξιότητες των ατόμων αυτών.

Η ευαίσθητη αυτή κοινωνική ομάδα που μέχρι σήμερα χαρακτηρίζονταν από την δυσκολία στην πρόσβαση και την έλλειψη ευκαιριών, τώρα μπορεί να αναζητήσει με αισθητά καλύτερους όρους την κοινωνική επανένταξη και επαγγελματική επιβράβευση.

Η τρίτη ηλικία δεν ανήκει στην ομάδα υψηλών προσδοκιών. Παρά το γεγονός ότι πολλές από τις σύγχρονες εφαρμογές θα διευκόλυναν την καθημερινότητα τους (ηλεκτρονικές συναλλαγές), την επικοινωνία τους με άλλους ανθρώπους και την πρόσβαση τους σε πηγές πληροφόρησης, παρατηρείται μεγάλη δυσκολία στην συμφιλίωση τους με τα σύγχρονα εργαλεία και τις εφαρμογές τους.

Εκτεταμένα κοινωνικά υποστηρικτικά προγράμματα θα ήταν χρήσιμα καθώς θα συνέβαλλαν στην εξοικείωση τους με τις νέες τεχνολογικές εφαρμογές.

Οι επιχειρηματίες και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίοι δημιουργοί προϊόντων και υπηρεσιών, αναζητούν νέους τρόπους για την άσκηση της παραγωγικής τους δεινότητας, καθώς η ΚτΠ θα αναδείξει νέα πιο ευέλικτα συστήματα παραγωγής, νέα προϊόντα και υπηρεσίες που σήμερα μπορούν να φαντάζουν πολύ μακριά μας.

Η αποτελεσματικότερη διαχείριση και οργάνωση, η πρόσβαση σε δομές κατάρτισης, η δικτύωση με νέες αγορές πελατών και προμηθευτών αποτελούν σήμερα παράγοντες αύξησης της ανταγωνιστικότητας.

Ραγδαίους ρυθμούς ανάπτυξης παρουσιάζουν οι βιομηχανίες υπολογιστών και ηλεκτρονικών προϊόντων καθώς προσβλέπουν στην παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ευρείας κατανάλωσης και την ανάπτυξη νέων αγορών.

Οι περιφέρειες της Ευρώπης προσβλέπουν σε νέες ευκαιρίες που θα τους δοθούν για να εκφράσουν την πολιτιστική τους παράδοση και κληρονομιά, όπως επίσης και οι απομακρυσμένες περιοχές ευελπιστούν να σπάσουν την απομόνωση και να μειώσουν τις αποστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΑ ΔΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Οι τηλεπικοινωνίες στον Ευρωπαϊκό χώρο είχαν ως βασικό χαρακτηριστικό την καταλυτική παρουσία των κρατικών μονοπωλίων, με αποτέλεσμα οι αντίστοιχες κρατικές υπηρεσίες να αποτελούν τον μοναδικό πόλο αναφοράς και τον κινητήριο μοχλό των όποιων εξελίξεων.

Η Ευρωπαϊκή πολιτική είχε σαν στόχο την αλλαγή αυτής της κατάστασης και την δημιουργία ενός ανταγωνιστικού περιβάλλοντος πιστεύοντας ότι, με αυτόν τον τρόπο θα επιτάχυνε τους ρυθμούς ανάπτυξης σε τηλεπικοινωνιακά προϊόντα και υπηρεσίες ενώ, παράλληλα θα μείωνε δραστικά το κόστος για τον τελικό χρήστη, τον καταναλωτή, συμβάλλοντας έτσι στην δημιουργία της κρίσιμης μάζας.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '70 εντοπίζονται οι πρώτες ενέργειες στον Ευρωπαϊκό χώρο, κύριο χαρακτηριστικών των οποίων είναι η καταγραφή των τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, ενώ ξεκίνησε δειλιά, δειλιά η προσπάθεια συνεργασίας μεταξύ των κρατών στον τομέα αυτό.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '80 συστηματοποιήθηκε η προσπάθεια συνεργασίας μεταξύ των εταίρων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η διαδικασία αυτή εμπεριείχε τρεις φάσεις:

Η πρώτη φάση (1984-1987) είχε σαν στόχο την ερευνητική συνεργασία των κρατών μελών στον τομέα της από κοινού ανάπτυξης τηλεπικοινωνιακών εφαρμογών. Τα προγράμματα RACE, ACTS & STAR συνέβαλλαν σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη της λογικής συνεργασιμότητας σε αυτόν τον τομέα, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για την εποχή εκείνη.

Η δεύτερη φάση (1987-1992) είχε σαν στόχο την δημιουργία ενός ρυθμιστικού πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες, το οποίο θα επέτρεπε την προσαρμογή του τηλεπικοινωνιακού τομέα στην ενιαία εσωτερική αγορά που αποτελούσε την μεγάλη προτεραιότητα της εποχής εκείνης.

Το παραπάνω εγχείρημα δεν ήταν καθόλου εύκολο, καθώς, όχι μόνο έπρεπε να εναρμονίσει τις εφαρμοζόμενες μέχρι τότε τεχνολογικές προδιαγραφές, αλλιά και να καθορίσει το πλαίσιο (νομικό και θεσμικό) μέσα στο οποίο θα λειτουργούσαν τα νέα προϊόντα και οι υπηρεσίες.

Η πράσινη βίβλος για την ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς στις τηλεπικοινωνίες (1987) θεωρείται σταθμός στην όλη προσπάθεια. Από τότε έγιναν πολλά σημαντικά βήματα όπως η πρά-

σινή Βίβλος για τις δορυφορικές επικοινωνίες(1990), για την κινητή επικοινωνία (1994) κλπ.

Η τρίτη φάση 1992 - 1997 χαρακτηρίσθηκε από την προσπάθεια απεμπλοκής των τηλεπικοινωνιών από τον μονοπωλιακό κρατικό εναγκαλισμό.

Η λευκή Βίβλος για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση τον Μάιο του 1993 σε συνδυασμό με την έκθεση Bangemann για την ΚτΠ έθεσε την πολιτική για τις τηλεπικοινωνίες στην πλέον υψηλή προτεραιότητα.

Η πράσινη Βίβλος για το άνοιγμα των τηλεπικοινωνιακών αγορών 1994-1995 αποτελεί το σημαντικότερο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Από την 1η Ιανουαρίου 1998 οι τηλεπικοινωνιακές αγορές στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης λειτουργούν στο νέο πλαίσιο που έχει αποφασιστεί από τα κράτη μέλη, και το οποίο χαρακτηρίζεται από το τέλος των κρατικών μονοπωλίων και την είσοδο του ιδιωτικού τομέα.

Η εξέλιξη αυτή καθιστά τις τηλεπικοινωνίες έναν από τους πλέον σημαντικούς παράγοντες οικονομικής ανάπτυξης στα πλαίσια της ενιαίας εσωτερικής αγοράς, καθώς απελευθερώνει μεγάλα ιδιωτικά προς επένδυση κεφάλαια σε αυτόν τον τομέα.

Τα ανεπτυγμένα συστήματα επικοινωνιών σε συνδυασμό με τις προηγμένες τεχνολογίες πληροφοριών αποτελούν τα νευραλγικά στοιχεία της ΚτΠ.

Οι πληροφορίες δεν βρίσκονται πλέον υπό χρονικούς ή χωροταξικούς περιορισμούς, αφού τα δίκτυα - τηλεφωνικά, δορυφορικά, καλωδιακά - έχουν εκμηδενίσει τις αποστάσεις και του χρόνου.

Τα δικτυακά συστήματα υποστηρίζοντας το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, την βιντεοδιάσκεψη, τις υπηρεσίες πολυμέσων, την ηλεκτρονική μεταβίβαση αρχείων, κλπ, προσφέρουν απεριόριστες δυνατότητες εφαρμογών από την τηλεργασία μέχρι τον έλεγχο της εναέριας κυκλοφορίας.

2.1 ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Στα πλαίσια της μετάβασης στην ΚτΠ οι τηλεπικοινωνίες διαδραματίζουν τον σημαντικότερο ρόλο καθώς αποτελούν την σπονδυλική στήλη των επερχόμενων αλλαγών. Οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές θα αποτελέσουν την βάση στήριξης της Ευρωπαϊκής οικονομίας για την επόμενη δεκαετία, της οποίας κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα θα είναι η δραστική μείωση της υλικής παραγωγής και η ανάδειξη της πληροφορίας ως κινητήριου μοχλού ανάπτυξης και δημιουργίας.

Η νέα αγορά στον χώρο των τηλεπικοινωνιών αναπτύσσεται με ραγδαίους ρυθμούς. Μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων σε ολόκληρο τον κόσμο δραστηριοποιούνται άμεσα ή έμμεσα σε αυτόν τον τομέα απασχολώντας εκατομμύρια εργαζόμενους, πραγματοποιώντας κύκλους εργασιών που ανέρχονται σε τρισεκατομμύρια δραχμές.

Ο τρόπος με τον οποίο διεισδύουν και κατακτούν την επιστήμη, την τέχνη, την διασκέδαση, την εργασία, ακόμα και στο επίπεδο της καθημερινής ζωής των πολιτών σε πλανητική κλίμακα, αποδεικνύει με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο την δεσπόζουσα θέση που καταλαμβάνουν.

Η σημασία τους έγκειται στο ότι μέσω των τηλεπικοινωνιακών υποδομών θα καταστεί δυνατή η ελεύθερη και ταχεία ροή τεράστιου όγκου πληροφοριών που θα διοχετεύεται μέσω των δικτύων.

Η διάθεση όλων των απαραίτητων μέσων με χαμηλό κόστος για την γρήγορη και αποτελεσματική πρόσβαση, διαχείριση, αποθήκευση και παραγωγή πληροφορίας αποτελεί ένα στοίχημα τόσο για την Ευρώπη, όσο και για τους κυριότερους ανταγωνιστές της.

Μεγάλος αριθμός μετακινήσεων ανθρώπων προς πηγές πληροφοριών και αγορές εμπορευμάτων θα αντικατασταθεί από την διάχυση κάθε είδους πληροφορίας μέσω των δικτύων στην εργασία ή την κατοικία των πολιτών.

Η συμφόρηση οχημάτων στα οδικά δίκτυα θα μετακυληθεί στα ηλεκτρονικά δίκτυα ή καλύτερα στις λεωφόρους των πληροφοριών, όπου θα παρατηρηθεί συμφόρηση πληροφοριών.

Η ύπαρξη σύγχρονων τηλεπικοινωνιακών υποδομών και ο βέλτιστος συνδυασμός τους με τις νέες τεχνολογικές εφαρμογές διευκολύνει την πρόσβαση των πολιτών, εκμηδενίζει χρόνους και αποστάσεις, αλληλάζει εκ βάθρων τις οργανωσιακές δομές του κόσμου που ζούμε.

Ο ανταγωνισμός που αναπτύσσεται σε παγκόσμιο επίπεδο είναι χωρίς προηγούμενο, καθώς οι πάντες δίνουν έναν αγώνα δρόμου με στόχο την κατάκτηση μιας καινούργιας σε δομές και

εφαρμογές, ανοιχτής σε ιδέες και αντιλήψεις, τεράστιας σε μέγεθος, αγοράς.

Η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης σε αυτόν τον τομέα θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα της να αξιοποιήσει δυναμικά τις εκ των τεχνολογικών και πληροφοριακών εφαρμογών δυνατότητες, οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση των λειτουργικών δαπανών, και την βελτίωση της παραγωγικότητας.

Η παροχή ανοιχτής πρόσβασης στο δίκτυο, στην πραγματικότητα σημαίνει την δυνατότητα στον οποιονδήποτε, είτε πρόκειται για ένα μέσο καταναλωτή, είτε για μικρομεσαία επιχείρηση, βιομηχανικό κλάδο, δημόσια διοίκηση ακόμα και κυβερνήσεις, να αναζητά, να διαχειρίζεται αλλήλ και να διοχετεύει την πληροφορία.

Άρα το κόστος της πρόσβασης δηλαδή τα τηλεπικοινωνιακά τέλη και οι συναφείς εφαρμογές πρέπει να είναι προσιτά σε όλους τους πολίτες, χωρίς διακρίσεις, κάνοντας πράξη την αρχή της παροχής της καθολικής υπηρεσίας.

Η πολιτική του προσιτού κόστους και της ανοιχτής πρόσβασης απαιτεί την εξεύρεση τεράστιων πόρων για να χρηματοδοτηθούν οι μεγάλες επενδύσεις που είναι αναγκαίες για την ολοκλήρωση όλων των απαραίτητων δράσεων που αποσκοπούν στον παραπάνω στόχο.

Έτσι η απελευθέρωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών με την ταυτόχρονη είσοδο ιδιωτικών κεφαλαίων, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την σωστή κατεύθυνση.

Οι αναπτυξιακές και ιδιαίτερα προσοδοφόρες προοπτικές σε αυτήν την αγορά, λειτούργησαν ως μαγνήτης ιδιωτικών κεφαλαίων, επιταχύνοντας την ολοκλήρωση των αναγκαίων υποδομών και την εισαγωγή νέων που θα ανταποκρίνονται στις ολοένα αυξανόμενες τεχνολογικές και επικοινωνιακές απαιτήσεις.

Η διαδικασία της απελευθέρωσης πρέπει να αποτελεί μέρος ενός ολοκληρωμένου σχεδίου σε Εθνικό επίπεδο με στόχο την βέλτιστη αξιοποίηση της κατάργησης ενός μονοπωλίου σε σχέση με την συνοδική αναβάθμιση των υπηρεσιών που θα προσφερθούν με κριτήριο την ευκολία στην πρόσβαση, την ασφάλεια την επικοινωνία και το προσιτό κόστος.

Η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιακών συστημάτων πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν της την συμβατότητα τους σε σχέση με αυτά που έχουν ήδη αναπτυχθεί ή αναπτύσσονται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο με στόχο την κάλυψη των κριτηρίων της τυποποίησης, της διασύνδεσης και της διαλειτουργικότητας.

Η τεχνολογική πρόοδος και η εισαγωγή της καινοτομίας τόσο στο επίπεδο της παραγωγικής διαδικασίας, όσο και σε εκείνο της οργανωτικής δομής προσδίδει στις τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις το συγκριτικό πλεονέκτημα που αναζητούν τέτοιου είδους δυναμικές αγορές.

Ακριβώς αυτό το πιεστικό ανταγωνιστικό περιβάλλον τις εξαναγκάζει να είναι περισσότερο δεκτικές στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις που διαμορφώνονται από τους χρήστες, με αποτέλεσμα την ταχύτατη εξέλιξη των εφαρμογών τεχνολογιών και επικοινωνιών.

Η ραγδαία ανάπτυξη της ψηφιακής τεχνολογίας συμβάλλει σε απίστευτο βαθμό στην σύγκλιση των βιομηχανιών των τηλεπικοινωνιών, των υπολογιστών και των οπτικοακουστικών μέσων δημιουργώντας έναν νέο βιομηχανικό κλάδο που παράγει συνεχώς και με ταχύτατο ρυθμό προϊόντα και υπηρεσίες προσαρμοσμένα στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της νέας ψηφιακής εποχής.

Η σύγκλιση αυτή θα δημιουργήσει μεγάλες ανακατατάξεις σε κλαδικό επίπεδο.

Οι συνεργασίες και η από κοινού υλοποίηση νέων σχεδίων π.χ smart phones, θα αποτελέσει τον προπομπό συγχωνεύσεων, εξαγορών και βεβαίως δημιουργίας νέων προϊόντων, εφαρμογών και υπηρεσιών που θα έχουν ως βάση την ενοποίηση του τηλεφώνου, της τηλεόρασης και των υπολογιστών.

Και αυτό δείχνει να είναι μόνο η αρχή.

Η κρατούσα αντίληψη σύμφωνα με την οποία οι συντελούμενες αλλαγές δεν επιβάλλονται από κάποιο συγκεκριμένο κέντρο και δεν αποτελούν προϊόν συγκεκριμένης πολιτικής βούλησης, υπακούει τυφλά στον νόμο της αέναης εξέλιξης των πάντων και της μεγιστοποίησης των κερδών, μέσα από την δημιουργία προϊόντων και υπηρεσιών, που σαν στόχο θέτουν να κάνουν την ζωή μας ευκολότερη.

Η γέννηση και η ραγδαία εξάπλωση της μικροηλεκτρονικής και η ανάπτυξη της ψηφιακής τεχνολογίας άλλαξαν την μορφή των υπηρεσιών και των προϊόντων ενώ, παραδοσιακές μορφές και οργανωτικά μοντέλα παραμερίζονται με βίαιο τρόπο δίνοντας την θέση τους στο καινούργιο.

Από την στιγμή που οι πληροφορίες είναι πλέον προσπελάσιμες μέσω δικτύων, ο βαθμός ανταπόκρισης των τηλεπικοινωνιακών υποδομών στην νέα πραγματικότητα επηρεάζει σε χρόνο, ταχύτητα και ποιότητα το τελικό αποτέλεσμα.

Αναδεικνύεται δηλαδή στον κρίσιμο παράγοντα που φέρνει σε επαφή τις προηγμένες τεχνολογικές εφαρμογές με τον τελικό χρήστη.

Το κόστος της αλλαγής είναι μεγάλο, και σε κάθε περίπτωση πρέπει να επιμεριστεί κυρίως σε αυτούς που έχουν την δυνατότητα να υποστηρίξουν την μετάβαση, μιας και θα είναι από τους πρώτους που θα γευτούν τα πλεονεκτήματα της νέας εποχής.

Όσο πιο σύντομα κατανοήσουμε ότι ο δίκαιος καταμερισμός του κόστους δεν αποτελεί ζήτημα πολιτικής επιλογής, αλλά κοινωνικής αναγκαιότητας, τόσο μικρότερες θα είναι οι αναταράξεις που θα προκληθούν από την βιομηχανική μεταβολή.

2.1.1 Η ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ.

Οι τηλεπικοινωνίες βρίσκονται πάντα στο προσκήνιο της οικονομικής δραστηριότητας ως απαραίτητο εργαλείο για την διεκπεραίωση απολύτως αναγκαίων για τον άνθρωπο λειτουργιών.

Από την εποχή της εγκατάστασης των δικτύων τηλεγραφικών διαβιβάσεων το 1838 και την εφεύρεση του τηλεφώνου το 1876 από τον G.Bell στην Βοστώνη των Η.Π.Α, μέχρι την σημερινή εποχή των δικτύων και των σύγχρονων τηλεπικοινωνιακών εφαρμογών, σίγουρα έχουμε διανύσει μια τρομακτική απόσταση.

Αναμφισβήτητα μια ημερομηνία η οποία θα μας βοηθήσει να αποτυπώσουμε την εξελικτική πορεία των τηλεπικοινωνιών δίνοντας έμφαση σε θέματα που άπτονται των πλαισίων αυτής της διατριβής είναι το 1982.

Είναι πραγματικά ένα έτος σταθμός, καθώς συντελέστηκε μια πραγματική επανάσταση, η οποία έμελλε να αλλιάξει την φορά των τηλεπικοινωνιακών πραγμάτων στην Αμερική και όχι μόνο.

Είναι το έτος στο οποίο η Αμερικάνικη Τηλεφωνική και Τηλεγραφική εταιρία η AT&T, χάνει το μονοπώλιο που κατείχε στην Αμερικάνικη αγορά και αποδιαιρρώνεται.

Το γεγονός αποκτά ιδιαίτερη σημασία, αν αναλογισθεί κανείς, ότι επρόκειτο για μια από τις ισχυρότερες εταιρίες στον κόσμο με ενεργητικό 160 δις \$ και περίπου 1.000.000 απασχολούμενους.

Με εφιαλτήριο την παράδοση της, τις άριστες προοπτικές της σε μια τεράστια μονοπωλιακή αγορά, το μέγεθος της κεφαλαιουχικής της βάσης, την ισχύ των μετόχων της, την τεχνογνωσία της, το άριστα καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό της αναδείχθηκε σε εξέχουσα οικονομική δύναμη.

Αυτός λοιπόν ο οικονομικός κολοσός, έφτασε στο σημείο να συναινέσει με προτροπή της τότε πολιτικής ηγεσίας, υπό την επήρεια της νεοφιλελεύθερης οικονομικής σκέψης με εκφραστή τον M.FRIEDMAN αλλά και την πίεση που η τεχνολογική πρόοδος εκδήλωσε ιδιαίτερα στο πεδίο της μεταγωγής όσο και στο επίπεδο της μετάδοσης και των τερματικών, στην άρση του μονοπωλίου και τελικά στην απορύθμιση της.

Η εξέλιξη αυτή ήταν φυσικό να επιφέρει μια αναστάτωση την οποία γρήγορα διαδέχθηκε η είσοδος ιδιωτικών κεφαλαίων, τα οποία συνέβαλλαν στην αποδοτικότερη λειτουργία και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών αλλά και την μεγιστοποίηση των κερδών τους.

Όμως παρά το γεγονός ότι αυτή η αγορά απελευθερώθηκε, στην πραγματικότητα αυτό δεν

ίσχυε για τους εκτός Αμερικής παραγωγούς τηλεπικοινωνιακών προϊόντων και υπηρεσιών.

Πλήθος περιοριστικών κανονιστικών διατάξεων σε σχέση με τις τεχνικές προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα διάφορα προϊόντα, λειτουργούσαν προστατευτικά και αποθαρρύνουν την διείσδυση αλλοδαπών εταιριών χωρίς αυτό πάντα να επιτυγχάνεται.

Βέβαια το καθεστώς το οποίο διαδέχτηκε την μονοπωλιακή κατάσταση δεν μπόρεσε μέχρι και σήμερα να ανατρέψει την πρωτοπορία της Ευρώπης στις τηλεπικοινωνίες.

Στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο, το σύνολο των ενεργειών και των δράσεων αφορούσαν την ενίσχυση των τηλεπικοινωνιακών υποδομών και εφαρμογών σε Εθνικό κυρίως επίπεδο, καθώς αυτό ήταν το πεδίο των όποιων διεργασιών και εξελίξεων.

Τα πρώτα βήματα προς μια κοινή Ευρωπαϊκή πολιτική ανιχνεύονται στις αρχές της δεκαετίας του 1970.

Σε ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Συμβούλιο στις 21/12/1973 επιχειρήθηκε μια πρώτη προσέγγιση σε σχέση με τις επιδόσεις της Ευρωπαϊκής βιομηχανίας στον τομέα των τεχνολογιών της πληροφορίας.

Τον Ιούλιο του επόμενου έτους το συμβούλιο ενέκρινε ψήφισμα σύμφωνα με το οποίο επισημάνθηκε η αναγκαιότητα ανάληψης πρωτοβουλιών για την αναζήτηση κοινού Ευρωπαϊκού προσανατολισμού στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, συνοδευόμενη από περιορισμένο αριθμό σχεδίων δράσης προς αυτήν την κατεύθυνση.

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτής της χρονικής περιόδου, που εκτείνεται μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980, ήταν η εκπόνηση ενός ικανοποιητικού αριθμού σχεδίων σε διάφορους τομείς.

Χαρακτηριστικά αναφέρονται σχέδια που είχαν να κάνουν με την ανταλλαγή τελεωνειακών δεδομένων(σχέδιο CADDIA-), την ανάπτυξη του συστήματος πληροφορόρησης EURONET / DIANE στην Γαλλία, το πρόγραμμα INSIS το οποίο είχε σαν στόχο την προώθηση της επικοινωνίας ανάμεσα στα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της κοινότητας, την κατάρτιση του τετραετούς προγράμματος στον τομέα της πληροφορικής, όπως επίσης την εκπόνηση σχεδίων για την ηλεκτρονική μετάδοση δεδομένων για εμπορική χρήση (πρόγραμμα TEDIS).

Είναι γεγονός πως η προστιθέμενη αξία την οποία παρήγαγαν τα σχέδια που εκπονήθηκαν όλο το προηγούμενο χρονικό διάστημα απεδείχθη ιδιαίτερα σημαντική.

Οι εφαρμογές που προωθήθηκαν είχαν στην πλειοψηφία τους αίσιο τέλος και κυρίως αναπτύχθηκαν συνεργασίες μεταξύ των επιστημόνων και ερευνητών της κοινότητας, με αποτέλεσμα την επίτευξη της πρώτης σε τέτοια κλίμακα από κοινού προσπάθειας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των δυσκολιών της εποχής εκείνης στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Φυσική συνέχεια αλλά και ιδιαίτερος σταθμός στην όλη προσπάθεια υπήρξε το πρόγραμμα ESPRIT το οποίο απευθυνόταν σε βιομηχανίες της τεχνολογίας των πληροφοριών και ήταν διαρθρωμένο στους τομείς της επεξεργασίας δεδομένων, της μικροηλεκτρονικής, της οργάνωσης γραφείου κλπ.

Η συνεχής αυτή προσπάθεια επιστημονικής συνεργασίας και η από κοινού σχεδίαση και υλοποίηση νέων εφαρμογών είχε σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη νέων τεχνολογικών προτύπων, πολλαπλών νέων προϊόντων και κυρίως υπηρεσιών. Όλα αυτά συνδυασμένα συνέτειναν στην μείωση της απόστασης που χώριζε την Ευρώπη από τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία στο επί-

πεδο των τεχνολογικών εφαρμογών.

Το σημαντικότερο είναι, πως η πρόοδος αυτή επιτεύχθηκε με την εμπέδωση της συνεργασίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα των τεχνολογικών και επικοινωνιακών εφαρμογών.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 το βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα ήταν το μονοπωλιακό καθεστώς που ίσχυε για όλες σχεδόν τις χώρες -μέλη με εξαίρεση την Μ. Βρετανία.

Το καθεστώς αυτό είχε σαν αποτέλεσμα ο κάθε φορέας σε Εθνικό επίπεδο να υλοποιεί τις επιλογές του σε τεχνολογικά πρότυπα, εξοπλισμό, τερματικά κλπ.

Δύο όμως σημαντικά γεγονότα ήταν φαίνεται αρκετά για να αλλιάξει η ροή των πραγμάτων και μάλιστα με τρόπο θεαματικό.

Η αποδιάρθρωση του κρατικού μονοπωλίου στις ΗΠΑ είχε σημαντικότερη επίδραση στο σύνολο των εμπορικών και βιομηχανικών σχέσεων της με την Ευρώπη. Ο εντεινόμενος ανταγωνισμός λόγω της κατάργησης του μονοπωλίου είχε ως αποτέλεσμα την γενική πτώση των τιμολογίων στον Βόρειο Ατλαντικό, μια αγορά 2 δις \$.

Οι θεαματικές ανακατάξεις στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στις ΗΠΑ σε συνδυασμό κυρίως με την πολιτική της Μ.Βρετανίας στην αγορά αυτή της οποίας κατέχει μερίδιο 40%, είχε σαν αποτέλεσμα ένα απίστευτο γεγονός μέχρι την εποχή εκείνη : να είναι προτιμότερο όταν βρισκόμαστε στην Ευρώπη να μας καλούν από τις ΗΠΑ, εναλλακτικά να επικοινωνούμε στις ΗΠΑ μέσω Μ.Βρετανίας, γιατί το κόστος ήταν κατά πολύ μικρότερο.

Είναι προφανές πως ο πόλεμος των τιμολογίων είχε μόλις αρχίσει και η πρώτη άμεση για τον καταναλωτή επίπτωση ήταν η μείωση των εθνικών τιμολογίων για υπερατλαντικές κλήσεις στα επίπεδα του κόστους.

Παράλληλα μια επίσης σημαντική επίπτωση από την Αμερικάνικη απορύθμιση, ήταν η προσπάθεια των τηλεπικοινωνιακών εταιριών των ΗΠΑ με την ένθερμη υποστήριξη των κυβερνήσεων, να διεισδύσουν στην Ευρωπαϊκή αγορά.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που συναντούσαν ήταν η έλλειψη ενός ενιαίου ευρωπαϊκού προτύπου.

Η ενιαία εσωτερική αγορά άρχιζε πλέον να αποτελεί προϊόν πολιτικής συναίνεσης μεταξύ των χωρών μελών της κοινότητας. Η ελεύθερη διακίνηση ανθρώπων, κεφαλαίων και εμπορευμάτων αποτελεί σταθμό στην ιστορία της Ευρωπαϊκής εξέλιξης.

Είναι όμως φανερό πως στα πλαίσια αυτά δομές, αντιλήψεις και οργανωτικά μοντέλα πρέπει να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα προκειμένου όχι απλώς να επιβιώσουν, αλλά να προσφέρουν δημιουργικά στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται.

Έτσι η διατύπωση το 1983 από την Ευρωπαϊκή επιτροπή για τον ενιαίο κοινοτικό χώρο των τηλεπικοινωνιών, αποσκοπούσε αφ' ενός στην προμήθεια των χρηστών με προηγμένες υπηρεσίες σε χαμηλό κόστος και αφ' ετέρου στο άνοιγμα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στους φορείς εκμετάλλευσης των δικτύων.

Τα γεγονότα αυτά προβλημάτισαν τις εθνικές κυβερνήσεις, καθώς άρχιζε πλέον να γίνεται αντιληπτό πως τα γεωγραφικά σύνορα και τα κανονιστικά πλαίσια δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις παρενέργειες σε σημαντικούς τομείς της παραγωγής και της οικονομίας που χαρακτηρίζονται από έντονη αλληλεξάρτηση και δυναμική.

Η αλληλαγή του κλίματος ήταν τέτοια, που μέσα στα επόμενα χρόνια η εναρμόνιση των προ-

τύπων που διέπουν την τηλεπικοινωνιακή αγορά αποτέλεσε μια από τις βασικές πολιτικές προτεραιότητες της Κοινότητας.

Η κορύφωση αυτής της πορείας επήλθε το 1987 με την έκδοση της πράσινης Βίβλου για τις τηλεπικοινωνίες, και αργότερα για τις δορυφορικές επικοινωνίες βασικό χαρακτηριστικό της οποίας ήταν η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών στην ενιαία αγορά και στον ανταγωνισμό με την ταυτόχρονη όμως διατήρηση του ρόλου τους ως οργανισμών κοινής ωφελείας.

Παράλληλα την ίδια περίοδο τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομοθετικές ρυθμίσεις ενώ σε κοινοτικό επίπεδο προτείνονται σχετικές οδηγίες.

Το επόμενο βήμα ως φυσικό επακόλουθο της πολιτικής θέλησης η Ευρώπη να γίνει ανταγωνιστική, είναι η ουσιαστική απειλευθέρωση της τηλεπικοινωνιακής αγοράς με την προσέλευση ιδιωτικών κεφαλαίων.

Ο ευρωπαϊκός χώρος των τηλεπικοινωνιών άρχισε σιγά σιγά να μορφοποιείται παρά τις δυσκολίες που προέκυψαν ιδιαίτερα στην εγκατάσταση των ευρωπαϊκών δικτύων και υπηρεσιών.

Το ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών (ISDN), η κινητή κυψελοειδής τηλεφωνία, το σύστημα ραδιομετάδοσης προσωπικών μηνυμάτων (paging), οι ασύρματες τηλεπικοινωνίες, τα σημεία κλήσης και οι ευρυζωνικές επικοινωνίες συγκροτούν το οπλοστάσιο των μελλοντικών ανοικτών δικτύων, μέσω των οποίων, η διάχυση και η διαχείριση του τεράστιου όγκου πληροφοριών θα είναι απτή πραγματικότητα ανοικτή σε όλους.

Η περιφερειακή διάσταση του όλου εγχειρήματος είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς, η υποβοήθηση των μειονεκτούντων περιφερειών της Ευρώπης σε τεχνογνωσία και υποδομές πρέπει να αντιμετωπισθεί.

Σε αντίθετη περίπτωση το ζητούμενο της καθολικής πρόσβασης θα αποτύχει και θα δημιουργηθούν νέες πιο σύνθετες καταστάσεις διακρίσεων και αποκλεισμών.

Το γεγονός αυτό δεν έχει διαφύγει από την προσοχή της κοινότητας. Ήδη το πρόγραμμα STAP από το 1991 υποστηρίζει την ενίσχυση αυτών των περιοχών της Ευρώπης.

2.1.2 ΤΟ ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.

Τα κράτη μέλη της Ε.Ε αναγνωρίζοντας την μεγάλη σημασία των τηλεπικοινωνιών στην πορεία μετάβασης προς την ΚτΠ, έχουν αποδυθεί σε έναν αγώνα δρόμου εκσυγχρονίζοντας τις υποδομές τους, διαμορφώνοντας ένα νέο πλαίσιο βασισμένο στις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού, και της ανοιχτής αγοράς.

Η προσπάθεια που καταβάλλεται βασίζεται στην εναρμόνιση του τομέα των τηλεπικοινωνιών σε Εθνικό επίπεδο, με τη γενικότερη πολιτική κατεύθυνση που έχει σχεδιαστεί στην Ε.Ε, όπως αυτή διαφαίνεται τόσο στα πράσινα βιβλία, όσο και στις σχετικές οδηγίες και αποφάσεις.

Παρά το γεγονός ότι το πλαίσιο στο οποίο καλούνται να κινηθούν οι χώρες μέλη είναι αρκετά λεπτομερές, είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι η κάθε χώρα ακολουθεί τον δικό της τρόπο υλοποίησης σεβόμενη τις ιδιαιτερότητες της, την εξελικτική της πορεία και τους εθνικούς της στόχους.

Το νέο πλαίσιο που διαμορφώνεται έχει ως εξής :

• ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Στην Γερμανία οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στο παρελθόν ήταν ελεγχόμενες κατά ένα μεγάλο μέρος από τη Γερμανική Κυβέρνηση μέσω του Υπουργείου Ταχυδρομείου και Τηλεπικοινωνιών (BMPT) και αποτέλεσαν ιδιοκτησία των Ομοσπονδιακών Γραφείων Τηλεπικοινωνίας και Ταχυδρομείου (Deutsche Bundespost).

Κυρίως λόγω εξωτερικής πίεσης, η φιλελευθεροποίηση ξεκίνησε μόλις το 1989 όταν η δορυφορική εκπομπή και η κινητή επικοινωνία απελευθερώθηκαν.

Ορόσημα στην Γερμανική ΤΕ (Τηλεπικοινωνιακή) Αγορά

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια βήματα στην νομοθετική εξέλιξη της Γερμανικής τηλεπικοινωνιακής αγοράς.

<u>Ημερομηνία</u>	<u>Δραστηριότητα</u>	<u>Περιγραφή</u>	<u>Σημειώσεις</u> (π.χ μεταφορείς, φορείς, άδειες)
1989		Απελευθέρωση των δορυφορικών ραδιοεπικοινωνιών	Το 1995 47 φορείς δορυφορικών ράδιο συστημάτων υπήρχαν στην Γερμανία (οι Veba-com, RWE, Thyssen)
1989		Απελευθέρωση της κινητής επικοινωνίας	3 φορείς DeTeMobil Net (C, D1) Mannesman Mobifunk (D2-Netz), cons E-Plus Mobifunk
Ιανουάριος 1993		Απελευθέρωση του τομέα φωνητικής και δεδομένων για μια συγκεκριμένη ομάδα χρηστών	
22.7.1993 22.12.1994	Telekommunikationsrat (Νομοθετικό Συμβούλιο)	Ίδρυση του συμβουλίου ρύθμισης της απελευθέρωσης της φωνητικής τηλεφωνίας και της υποδομής τηλεπικοινωνιών μετά την 1.1.1998	
1.1.1995	Ταχυδρομική Μεταρρύθμιση II μπαίνει σε εφαρμογή	Νόμος για την αναδιοργάνωση των ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (μετάβαση από το Γερμανικό Bundespost σε τρεις Αξ. ιδιωτικές εταιρίες περιορισμένης ευθύνης· καθιέρωση του Νομοθετικού Συμβουλίου)	
Μάιος 1995	Μελέτες επί νομοθετικών θεμάτων πληροφοριών (information superhighways)	Τα αποτελέσματα των μελετών επί του νομικού πλαισίου περί λεωφόρων των πληροφοριών (information superhighways) και σε πολυμέσα (ευκαιρίες και προκλήσεις) παρουσιάζονται στο BMBF και στο γραφείο ΤΑ του Γερμανικού Κοινοβουλίου	
8.8.1995	Τηλεπικοινωνιακός Νόμος	Το BMBT εισάγει το προσχέδιο του νέου Τηλεπικοινωνιακού Νόμου (TKG)	
30.8.1995	Σχέδιο του Κανονισμού Ηλεκτρονικών Υπογραφών (EUV)	Αυτό το σχέδιο πρότεινε μια καινούρια παράγραφο (§-126a) στον Αστικό Κώδικα (BGB) στον ηλεκτρονικό τρόπο υπογραφής όπως επίσης προώθησε αλληλαγές μερικών προϋποθέσεων στον (BGB) και στον Κώδικα Αστικών Διαδικασιών (ZPO). Η πρόταση για νομοθεσία αργότερα αναγνωρίζεται ως ο νόμος περί υπογραφής (SIG)	
23.10.1995	Κανονισμός Επιχορήγησης Κινητής Τηλεπικοινωνίας	Σύμφωνα με τον Κανονισμό Επιχορήγησης Κινητής Τηλεπικοινωνίας είναι πλέον δυνατό σε φορείς άδειων προσφοράς κινητής επικοινωνίας εκτός της Deutsche Telecom AG να προσφέρουν τις αντίλογες υπηρεσίες και εξαρτήματα	
1.11.1995	Νομοθεσία Επιχορήγησης Τηλεπικοινωνιών	Σε αναμονή του ΤΕ Νόμου είναι δυνατό να παρέχονται άδειες για projects με περιορισμούς στο περιεχόμενο, στον χρόνο και την τοποθεσία μέσα στο πλαίσιο του κανονισμού επιχορήγησης ΤΕ	Το 1995 ένα σύνολο 25 αιτήσεων ανέμεναν απόφαση (πχ Γερμανικό Ερευνητικό Δίκτυο (DFN), Thyssen Telecom, RWE, Telliance, VEBACOM)

1996

<u>Ημερομηνία</u>	<u>Δραστηριότητα</u>	<u>Περιγραφή</u>	<u>Σημειώσεις</u> (π.χ μεταφορείς, φορείς, άδειες)
Φεβρουάριος 1996	Έκθεση της Γερμανικής Κυβέρνησης Info 2000	Επανεξέταση των νομικών απαιτήσεων και projects στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και πολυμέσων	
28.6.1996	προσχέδιο νόμου για τα πολυμέσα	Η BMBF υποβάλλει προσχέδιο Νόμου Πολυμεσών (MM)	
5.7.1996	Τηλεπικοινωνιακός Νόμος (TK Gesetz)	Το Γερμανικό Κοινοβούλιο ψηφίζει τον νέο Τηλεπικοινωνιακό Νόμο (TKG)	
1.8.1996	Κανονισμός για χρήση ραδιοσυχνοτήτων	Ο κανονισμός αυτός καθορίζει το κόστος για τη χρήση παραχωρημένων ράδιο επικοινωνιακών συχνοτήτων καθώς και την διαδικασία απόκτησης ιδιότητας του μελούς	
1.8.1996	Ο Τηλεπικοινωνιακός Νόμος (TK-Gesetz) γίνεται νόμος	Ο νόμος αυτός θεσμοθετεί την λειτουργία των μεταφορέων (τρόποι εκπομπής) για όλες τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες με εξαίρεση την υπηρεσία φωνητικής τηλεφωνίας (voice telephony)	
10.10.1996	Βούλευμα περί Απελευθέρωσης (Tentativ)	Το βούλευμα αυτό καθορίζει τους τρόπους και τα μέσα για την απελευθέρωση και τον έλεγχο σχετικά με τους μεταφορείς που κυριαρχούν στην αγορά μέσω της Διακανονιστικής Εξουσίας (Regulation Authority)	
31.10.1996	Έναρξη αιτήσεων για TC άδειες	Οι αιτήσεις για TC άδειες φωνητικής τηλεφωνίας (κατηγορία άδειας 4) μπορούν να δοθούν	Άδειες κατηγορίας 3 - Bayernwerk Netkom - Colt Telecom GmbH - Deutsche Telekom AG - HEAG MediaNet - MFS Deutschl. GmbH - NetCologne GmbH - RWE Telliance AG - Vebacom GmbH
1.11.1996	Κανονισμός για Πρόσβαση στο Δίκτυο (NZV)	Ο πολιτικός στόχος είναι να θεμελιωθεί μια ανταγωνιστική αγορά TC. Ο NZV καθορίζει την πρόσβαση στο δίκτυο και τις διασυνδέσεις των δημοσίων TC δικτύων	Κατηγορία Άδειας 3 ISIS Multimedia Net GmbH
8.11.1996	TC Διεθνής Κανονισμός Υπηρεσίας (TUDLV)	Το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο συμφωνεί επί του TUDLV του Ministry of Post (BMPT)	
18.11.1996	Η Deutsche Telekom AG συνεργάζεται	Ένα σύνολο 713 εκ. Μετοχών της Deutsche Telekom AG προπαραβλήθηκαν στα παγκόσμια χρηματιστήρια με έσοδα έκδοσης 20 δις μάρκων	
11.12.1996	Αναθεώρηση Πρότασης Αναφοράς του Νόμου για τα MM (LuKDG)	Η αναθεωρημένη πρόταση αναφοράς για το νόμο περί MM κατατίθεται στο Ομοσπονδιακό Συμβούλιο. Το Συμβούλιο έχει χρόνο να απαντήσει μέχρι τις 2 Φεβρουάριου 1997 για αλληλογ. Μετά από αυτή την ημερομηνία ο νόμος θα κατατεθεί στο Γερμανικό Κοινοβούλιο	

19-12-1996	Οι πρώτες TC άδειες κατηγορίας 4	Οι πρώτες τρεις TC άδειες κατηγορίας 4 (voice telephony) δόθηκαν σύμφωνα με το TKG. Πρόσθετες άδειες κατηγορίας 3 εκδόθηκαν	Άδειες κατηγορίας 4 Vebacom GmbH (εθνικό επίπεδο) NetCologne GmbH (περιφερειακό) Colt Telecom GmbH (περιφερειακό) Άδειες κατηγορίας 3 DBKom (εθνικό επίπεδο) Telelobe GmbH (εθνικό επίπεδο) VEW TELNET (περιφερειακό)
------------	----------------------------------	---	--

1997

<u>Ημερομηνία</u>	<u>Δραστηριότητα</u>	<u>Περιγραφή</u>	<u>Σημειώσεις</u> (π.χ μεταφορές, φορείς, άδειες)
Ιανουάριος 1997	Τεχνική ενασκόληση στον TUDLV	Καθορισμός μερικών επιπρόσθετων υπηρεσιών (π.χ υποχρέωση για ενημέρωση) και τρόπων εκπομπής για την βασική δημόσια προσφορά TV	Άδεια κατηγορίας 4 Viag/British Telecom
Ανοιξη 1997	Έκδοση αδειών DECT για άδεια 4ου κινητού φορέα	Άδειες για διάφορες δοκιμαστικές και πιλοτικές εφαρμογές εκδίδονται σε οργανισμούς για να χρησιμοποιούν την DECT επικοινωνιακή βάση. Μια Τετάρτη άδεια κινητής επικοινωνίας επιδοτείται ανεβάζοντας τον αριθμό των ανεξάρτητων φορέων σε αυτή την αγορά TC σε 4	Άδειες DECT -RWE Telliance (πιλοτικό στην Gelsenkirchen) -Thyssen Telecom (δοκιμαστικά στην Duisburg/ Walsum) -T-Mobile (δοκιμαστικά στο Βερολίνο) Μια επιπρόσθετη άδεια κινητής επικοινωνίας δόθηκε σε μια συνμοσπονδία αποτελούμενη από την Viag AG (Γερμανία) και την British Telecom (Ηνωμένο Βασίλειο)
21 Μαΐου 1997	Ευρωπαϊκός νόμος των TKG	Βάση για τη θεμελίωση του Γραφείου Κανονισμών. Ο σημερινός BAPT θα αποτελέσει μέρος του. Προσαρμογή του νομικού πλαισίου για τις επιχειρήσεις που διαδέχονται την πρώην German Bundespost	
28 Μαΐου 1997	Πρώτη απόφαση διαμερίσεως	Η BMRP ότι η German Telecom πρέπει να επιδοτήσει την πρόσβαση μέχρι το "τελευταίο μίλι" στους ανταγωνιστές χωρίς εμπόδια	
23 Ιουλίου 1997	Νέος κανονισμός για τηλεπικοινωνιακή προστασία του καταναλωτή (TKV)	Το Ομοσπονδιακό Υπουργικό Συμβούλιο αποδέχεται το προσχέδιο του κανονισμού για την τηλεπικοινωνιακή προστασία του καταναλωτή (TKV). Εμπεριέχει κανόνες για το σχεδιασμό συμβολαιογραφικών σχέσεων μεταξύ φορέων τηλεπικοινωνιακών υπηρε-	

26 Σεπτ 1997	Ο ΤΚΥ υπερψηφίζει από το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο	σιών, το κοινό και τους πελάτες Στις 26 Σεπτεμβρίου το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Συμβούλιο αποδέχεται σχέδιο για ένα καινούριο κανονισμό τηλεπικοινωνιακής προστασίας των πελατών	
2 Οκτωβρίου 1997	Καθορίζονται τα τέλη διασύνδεσης	Το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες καθόρισε τα τέλη για τις επικοινωνιακές συνδέσεις όλων των ζωνών	
11 1998		Η αγορά ΤC ανοίγει τις πόρτες της σε έναν ολοκληρωτικό ανταγωνισμό Το Συμβούλιο Κανονισμών (RegTP) ξεκίνησε τις εργασίες του αντικαθιστώντας εν μέρη το Γερμανικό Υπουργείο Ταχυδρομείου και Τηλεπικοινωνιών	

• ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Πριν από το 1982, μόνο η κρατική μονοπωλιακή εταιρεία (η οποία έμελλε αργότερα να γίνει η Βρετανική Εταιρεία Τηλεπικοινωνιών - BT) παρείχε υπηρεσίες τηλεπικοινωνίας στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Το 1982 η Mercury Telecommunications (της οποίας τώρα την κυριότητα έχει η Cable and Wireless - C&W plc) απέκτησε μια άδεια για την κατασκευή και λειτουργία ενός σταθερού δικτύου ζεύξης το οποίο θα ανταγωνιζόταν τη BT η οποία εισήλθε δύο χρόνια αργότερα στο πρώτο στάδιο της ιδιωτικοποίησης της.

Η πράξη των Τηλεπικοινωνιών του 1984 ίδρυσε το ανεξάρτητο ρυθμιστικό σώμα, το Γραφείο των Τηλεπικοινωνιών (OFTEL) για την προώθηση του ανταγωνισμού και την εξασφάλιση δίκαιων όρων του παιχνιδιού για τον καταναλωτή.

Ρύθμιση και Πολιτική Ανταγωνισμού

Μια έκθεση με τίτλο "Ανταγωνισμός και επιλογή : Η Τηλεπικοινωνιακή Πολιτική για τη δεκαετία του '90" η οποία δημοσιεύτηκε το 1991 τερμάτισε την λογική που ήταν βασισμένη πάνω στους δύο τηλεπικοινωνιακούς φορείς που αναφέρουμε παραπάνω.

Οι φορείς εκμετάλλευσης καλωδιακής τεχνολογίας θα μπορούσαν τώρα να προσφέρουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας και οι φορείς εκμετάλλευσης κινητής τηλεφωνίας θα μπορούσαν να κάνουν αίτηση για τη λειτουργία σταθερών υπηρεσιών χρησιμοποιώντας τα ραδιοφωνικά δίκτυα και τη μόνιμη υποδομή τους.

Επίσης οι περιορισμοί στην παροχή διεθνών υπηρεσιών έγιναν λιγότερο πιεστικοί.

Μέχρι το 1994, είχαν εκδοθεί περίπου 60 νέες άδειες, 12 εταιρείες καλωδιακής τηλεόρασης παρείχαν τις υπηρεσίες τους και υπήρχε ένας αριθμός ενεργών προμηθευτών υπηρεσιών κινητής επικοινωνίας.

Μέχρι τον Ιανουάριο του 1998, είχαν εκδοθεί 37 άδειες φορέων εκμετάλλευσης δημοσίων τηλεπικοινωνιών σταθερής σύνδεσης και 84 δορυφορικές άδειες όλων των τύπων. Συνολικά στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν εκδοθεί περίπου 650 άδειες.

Το 1994, παρά την αύξηση του ανταγωνισμού, οι κανόνες αναφορικά με την διασύνδεση (τεχνικοί και οικονομικοί όροι για μικρούς εισερχόμενους οι οποίοι επιθυμούσαν να χρησιμοποιήσουν το μόνιμο δίκτυο της BT) φάνηκαν να μην είναι ικανοποιητικοί.

Έτσι τον Μάρτιο του 1994 ο OFTEL εξέδωσε μια Δήλωση με τίτλο " Διασύνδεση και Λογιστικός Διαχωρισμός: τα Επόμενα Βήματα", η οποία ανέφερε ένα πρόγραμμα τριών σταδίων για την πιο δίκαιη επιβολή των τελών διασύνδεσης.

Στο τελευταίο συμβουλευτικό του έγγραφο (Ιούλιος 1997), ο OFTEL γνωστοποιεί τις τελικές προτάσεις του για νέους διακανονισμούς για τα τέλη διασύνδεσης και οι οποίες θα τεθούν σε ισχύ από την 1ης Οκτωβρίου 1997 και θα παραμείνουν μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2001.

Αυτές θα :

- αλληλάξουν την κοστολογική βάση των τελών διασύνδεσης από το πλήρως κατανεμημένο ιστορικό κόστος στο μακροπρόθεσμο αυξητικό κόστος (συν ένα ποσοστό κέρδους για τα κοινά έξοδα)
- συμβάλλουν στον καθορισμό από τον OFTEL του πλαισίου μέσα στο οποίο η BT θα έχει την ευχέρεια να επιβάλει το δικό της δασμολόγιο.
- περιλαμβάνουν ξεκάθαρες οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο ο OFTEL θα εξετάσει τις αιτιάσεις σε σχέση με τα τέλη ή άλλους όρους και συνθήκες που πιθανόν δυσχεραίνουν τον ανταγωνισμό.

Το συνολικό αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών αναμένεται να είναι ότι τα τέλη της BT για αυτές τις υπηρεσίες θα μειωθούν περίπου στο 28% μέσα στην περίοδο των 4 ετών μέχρι το Σεπτέμβριο του 2002.

Στις 31 Δεκεμβρίου του 1994 υλοποιήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο η Οδηγία Διασύνδεσης (97/33/Ε.Κ.) της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των τηλεπικοινωνιακών φορέων σχετικά με την διασύνδεση τους με άλλους φορείς εκμετάλλευσης.

Σύμφωνα με την Οδηγία, επιβάλλονται ιδιαίτερες υποχρεώσεις σε εκείνους τους φορείς εκμετάλλευσης που έχουν " σημαντική αγοραστική δύναμη" (το λιγότερο 25% μερίδιο μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής αγοράς).

Ο OFTEL έχει πρόσφατα αναγνωρίσει ως φορείς τέτοιου επιπέδου τις BT και Kingston Communications (Hull) Ltd. στις αγορές των σταθερών και μισθωμένων γραμμών, και τις Cellnet και Vodafone στην αγορά της κινητής τεχνολογίας.

Ρύθμιση και Λιανική Τιμή

Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου διάλεξε την πολιτική της απευθείας ρύθμισης των τιμών της BT. Για 4 χρόνια από τον Ιούλιο του 1993, η μέγιστη συνολική επιτρεπόμενη αύξηση λιανικής τιμής τοποθετήθηκε 7,5 % (ετησίως) πιο κάτω από τον κατάλογο λιανικής τιμής.

Από τον Αύγουστο του 1997, ο OFTEL διατηρεί τον έλεγχο σε εκείνες τις περιοχές, όπου το μονοπωλιακό καθεστώς της BT δεν έχει ακόμα εξαλειφθεί, δηλαδή στους χώρους κατοικίας

και στις μικρές επιχειρήσεις.

Θεσπίζονται οι κανόνες ελέγχου λιανικής τιμής οι οποίοι ισχύουν από την 1η Αυγούστου 1997 μέχρι τον Ιούλιο του 2001, σύμφωνα με τους οποίους η ΒΤ πρέπει να περιορίσει τις τιμές της σε ποσοστό 4,5% κάτω από την ετήσια τιμή του πληθωρισμού για το 80% των νοικοκυριών που παρατηρείται η μικρότερη δαπάνη κάνοντας χρήση των υπηρεσιών της.

Επιπροσθέτως, η ΒΤ έχει διαβεβαιώσει τον OFTEL ότι για συνηθισμένα δείγματα κλήσεων, οι λογαριασμοί δεν θα αυξηθούν περισσότερο από ότι ο πληθωρισμός, οποιοδήποτε και αν είναι το ύψος της δαπάνης που κάνει ο πελάτης χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες της.

Ιανουάριος 1998	Ο ρυθμιστής (OFTEL) ανακοίνωσε νέες τροποποιήσεις στην άδεια της ΒΤ, απαιτώντας από την εταιρεία να της στείλει τις εκθέσεις της οικονομικής καταστάσεως της αρκετά νωρίς έτσι ώστε, να δοθεί η ευκαιρία στο Γενικό Διοικητή να κάνει τα σχετικά σχόλια.
Φεβρουάριος 1998	• Ο OFTEL δημοσιεύει τις κατευθυντήριες γραμμές για την καλωδίωση στις εγκαταστάσεις / χώρους των καταναλωτών. • Ο OFTEL γνωστοποίησε σε κανονισμό της βιομηχανίας τηλεπικοινωνιών του Ηνωμένου Βασιλείου την προσέγγισή του στο θέμα του καθορισμού της Σημαντικής Αγοραστικής Δύναμης. • Ο OFTEL εξέδωσε τις κατευθυντήριες γραμμές για τα τέλη πρόσβασης σε υπηρεσίες καλωδιακής τηλεόρασης: δεν προτίθεται να θέσει θέμα ελέγχου τιμών εκτιμώντας ότι αποτελεί θέμα διαπραγμάτευσης. Ο OFTEL θα επέμβει μόνο στην περίπτωση ύπαρξης παραπόνου. • Ο OFTEL εξέδωσε ένα κώδικα δεοντολογίας για υπηρεσίες προσφερόμενες σε πελάτες που πάσχουν από κάποια αναπηρία: η πρόταση προβλέπει τον συνυπολογισμό σε κάθε εκδιδόμενη άδεια φορέα εκμετάλλευσης την παραχώρηση ενός βασικού επιπέδου υπηρεσιών και διευκολύνσεων.
Μάρτιος 1998	• Ο OFTEL εξέδωσε ένα συμβουλευτικό έγγραφο πάνω στο θέμα των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης κάτω από την Οδηγία Διασύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης εξήγησε το λόγο για τον οποίο οι ΒΤ και Kingston Communications αναγνωρίστηκαν ως εταιρείες με Σημαντική Αγοραστική Δύναμη στις Βρετανικές αγορές των μισθωμένων γραμμών. • Η Επιτεκτική Ερευνητική Επιτροπή της Βουλής των Κοινοτήτων συζήτησε μια σειρά αιτιολογικών επιχειρημάτων σχετικά με τις Οπτικοακουστικές Επικοινωνίες και τον Κανονισμό Μετάδοσης Τηλεοπτικής / Ραδιοφωνικής Εκπομπής, συμπεριλαμβανομένης μιας έκθεσης του OFTEL με τίτλο "Πέρα από το τηλέφωνο, την τηλεόραση και τον προσωπικό υπολογιστή (PC)" (OFTEL, Μάρτιος 1998). • Το Γραφείο Ελεύθερου Εμπορίου (OFT) δημοσίευσε ένα σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών για τους όρους του προτεινομένου Νομοσχεδίου για τον Ανταγωνισμό, το οποίο, εάν τελικά ψηφιστεί θα αντικαταστήσει διάφορες πράξεις του Κοινοβουλίου οι οποίες τώρα ρυθμίζουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων. • Το νομοσχέδιο προβλέπει σύμφωνη εφαρμογή των όρων μεταξύ του OFT και των Ρυθμιστών των Επιχειρήσεων κοινής ωφελείας συμπεριλαμβανομένου και του OFTEL. • Το Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο δημοσίευσε μια έκθεση με τίτλο "Μια Δίκαιη Πρόταση για τους καταναλωτές: Εκμοντερνισμός του Πλαισίου για τον Κανονισμό Χρησιμότητας" η οποία καλύπτει τα θέματα ύδρευσης, φυσικού αερίου,

ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών. Η έκθεση αυτή είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση <http://www.dti.gov.uk/urt/fairdeal/>.

- Η πράξη για την Ασύρματη Τηλεγραφία έλαβε τη Βασιλική Συγκατάθεση και θα γίνει νόμος στις 18 Ιουνίου 1998. Η πράξη αυτή είναι ο πρώτος κύριος εκμοντερνισμός που έχει γίνει για σχεδόν 50 χρόνια στο πλαίσιο της χορήγησης ραδιοφωνικών αδειών. Τα τέλη για τη χρήση του ραδιοφωνικού φάσματος έχουν ουσιαστικά αλλιάξει (θα ισχύσουν σε τρεις μήνες από τώρα). Πιστεύεται ότι θα συμβάλουν σε μια πιο ικανοποιητική χρήση του διαθέσιμου φάσματος και ότι δεν θα υπάρχουν πλέον διακρίσεις εις βάρος των χρηστών μικρότερης σημασίας.

• ΓΑΛΛΙΑ

Το Υπουργείο Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας και πιο συγκεκριμένα η Γραμματεία του Κράτους για τη Βιομηχανία είναι υπεύθυνη για ζητήματα του τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Ο νόμος για τη ρύθμιση των Τηλεπικοινωνιών τον Ιούλιο του 1996 (Law no 96-659) δίνει στον Υπουργό μία γενική κανονιστική αποστολή που ενσωματώνει την άποψη της Κυβέρνησης για τις αρχές που θα έπρεπε να διέπουν την ανάπτυξη στον τομέα των Τηλεπικοινωνιών.

Από τον περασμένο Αύγουστο και την ομιλία του Πρωθυπουργού για τα δρώμενα της ΚτΠ στη Γαλλία, η Κυβέρνηση δίνει μεγαλύτερη προσοχή στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και τηλεπικοινωνίας ο οποίος θεωρείται τομέας-κλειδί για το σύνολο της οικονομίας.

Σχεδόν όλη τα Υπουργεία συμμετέχουν στην ένταξη της ΚτΠ στη Γαλλία, το λιγότερο με το να έχουν συγκροτήσει μία εξειδικευμένη ομάδα σ' αυτά τα θέματα.

Στη διάρκεια των τελευταίων μηνών, οι κύριες εργασίες που διεκπεραιώθηκαν σε κυβερνητικό επίπεδο είναι:

- Η προσαρμογή του κρατικού φορέα στις απαιτήσεις της νέας διεθνούς αγοράς.
- Η υποστήριξη εταιρειών αναμεμιγμένων στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών.
- Η έναρξη προώθησης ενεργειών όπως η διενέργεια προγραμμάτων.

Από τη δημιουργία της τον Ιανουάριο του 1997, η ART (Autorite de Regulation des Telecommunications) βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των κανονιστικών εξελίξεων, λόγω του ρόλου της ως θεματοφύλακα των συνθηκών ανταγωνισμού στη Γαλλία και λόγω των διαφορετικών αρμοδιοτήτων της. Ύστερα από την επίσημη έναρξη του τομέα των τηλεπικοινωνιών στη Γαλλία, η ART ασχολείται ακόμη ενεργά στην παροχή αδειών τηλεφωνίας.

• ΙΤΑΛΙΑ

Στις αρχές του 1996, το στάδιο της απελευθέρωσης του τομέα των τηλεπικοινωνιών περιλάμβανε:

- την αγορά υπηρεσιών Προστιθέμενης Αξίας
- τις αγορές μεταφοράς Δεδομένων και Επιχειρηματικής Τηλεφωνίας για Ομάδες Κλειστών Χρηστών που απελευθερώθηκαν με το νόμο 103 του Μαρτίου 1995 (Οδηγία της ΕΕ 388/90)
- την αγορά των Ψηφιακών Κινητών υπηρεσιών, από τη στιγμή που δόθηκε άδεια σε δεύ-

τερο φορέα GSM το 1995.

Τέσσερις σημαντικές Οδηγίες της ΕΕ για την απελευθέρωση των εναλλακτικών υποδομών και τη φωνητική τηλεφωνία υπολείπονται για να επιβληθούν.

Ήταν ένα σημαντικό σημείο στην ατζέντα της καινούριας Κυβέρνησης αλλιά συνάντησε αξιoσημείωτες πολιτικές αντιδράσεις. Παρ' όλη αυτά υπάρχει μια γενική πολιτική συμφωνία επί της αρχής της απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών από τον Ιανουάριο 1998.

Τα κύρια βήματα προς τα εμπρός ήταν οι προτάσεις των νόμων " Ίδρυμα για μια ανεξάρτητη Αρχή για τις επικοινωνίες και το ραδιοτηλεοπτικό σύστημα" και "Παιδαγωγική στο σύστημα επικοινωνίας", οι οποίες εγκρίθηκαν τον Ιούλιο 1996 από το Συμβούλιο των Υπουργών.

Ένα διάταγμα για την "Επείγουσα διάθεση άσκησης των ραδιοτηλεοπτικών δραστηριοτήτων" μετατράπηκε σε νόμο τον Δεκέμβριο του 1996. Διατέθηκε επίσης για την επιβολή των Οδηγιών της ΕΕ για τη χρήση καλωδιακών δικτύων και φωνητικής τηλεφωνίας. Το διάταγμα μετατράπηκε στο νόμο 650 τον Δεκέμβριο 1996.

• ΙΣΠΑΝΙΑ

Η Ισπανική Πολιτική στο χώρο της τηλεπικοινωνίας χαρακτηρίζεται από τις ακόλουθες πτυχές:

- Να επιμείνει αποφασιστικά στην ανάπτυξη νέων δικτύων και υπηρεσιών.
- Να ενθαρρύνει τις επενδύσεις
- Να βελτιώσει την ικανότητα των εθνικών φορέων ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό εκ μέρους των ξένων φορέων εκμετάλλευσης.
- Να βελτιστοποιήσει τη χρήση των διαθέσιμων υποδομών.
- Να παράσχει τα μέσα στον αρμόδιο κανονιστικό οργανισμό.

Τα κύρια γεγονότα της περιόδου αυτής :

Το Υπουργείο του Fomento (υπεύθυνο για τα Δημόσια Έργα και τις Τηλεπικοινωνίες), προσπαθεί να πείσει τις δυο παρούσες εταιρείες τηλεφωνίας (Telefonica και Airtel) να δανείσουν τα δίκτυα τους στο μελλοντικό τρίτο δίκτυο.

Οι διαδικασίες στην επιτροπή του Συμβουλίου των Αντιπροσώπων για τον επικείμενο Γενικό Νόμο των Τηλεπικοινωνιών έχουν μόλις αρχίσει. Προφανώς, αυτός ο νόμος θα καθορίσει ότι η Δικαστική Αρχή για την Αμυντική Ικανότητα θα αντικαταστήσει την Επιτροπή για την Τηλεπικοινωνιακή Αγορά.

Μέχρι τις 4 Απριλίου οι αριθμοί σταθερού τηλεφώνου θα περιλαμβάνουν το πλήρες πρόθεμα ακόμα και για τις τοπικές κλήσεις ακολουθώντας έτσι τις επιταγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

• ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Η Πορτογαλία έχει από την 1η Αυγούστου 1997, ένα νέο βασικό Νόμο περί Τηλεπικοινωνιών, τον Νόμο nr 91/97 ο οποίος διαμορφώνει τη νέα γενική νομική βάση για την εγκατάσταση, τη διαχείριση και εκμετάλλευση των τηλεπικοινωνιακών δικτύων καθώς και την παροχή υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας.

Η νομική βάση καθορίζει την ελεύθερη παροχή δικτύων και υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας και με αυτό τον τρόπο απαιτεί τον τερματισμό της αποκλειστικότητας των δημόσιων τηλεπικοινωνιών.

Αυτή η παροχή θα εξισορροπηθεί από όλους τους φορείς εκμετάλλευσης των δημόσιων δικτύων τηλεπικοινωνιών και τους παροχείς υπηρεσιών που θα συμπεριλάβουν τη μετάδοση φωνής.

Παρά το γεγονός ότι ο Νόμος nr 88/89 (ο οποίος έχει καταργηθεί από το Νόμο nr 91/97) δεν έχει πλέον νομική ισχύ, η Κυβέρνηση έχει κάνει δεκτό έναν αριθμό Νομοθετικών Διαταγμάτων και Διοικητικών κανόνων, και οι οποίοι είναι:

- Διοικητικός Κανόνας nr 930/92 αναφορικά με τις σταθερές συμπληρωματικές υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών.
- Διοικητικός Κανόνας nr 477/96 αναφορικά με τη σταθερή συμπληρωματική υπηρεσία τηλεπικοινωνιακού δικτύου ιδιωτικής φωνής.
- Διοικητικός Κανόνας nr 160/94 αναφορικά με τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών προστιθέμενης αξίας.
- Νομοθετικό Διάταγμα nr 228/93 αναφορικά με τον τερματικό εξοπλισμό.

Θέσπιση νομοθεσίας για τον Ανταγωνισμό (Νομοθετικό Διάταγμα nr 371/93) και για την προστασία του καταναλωτή (Νόμος nr 24/96): Και τα δύο έχουν αντίκτυπο στον κανονισμό για την παροχή απελευθερωμένων υπηρεσιών.

Μία εξέλιξη που πηγάζει από το νέο Βασικό Νόμο των Τηλεπικοινωνιών και το νέο Τηλεοπτικό Νόμο, είναι η έγκριση διαφόρων νομικών πτυχών.

Ειδικότερα :

- Νομοθετικό Διάταγμα nr 240/97 της 18ης Σεπτεμβρίου, το οποίο εγκρίνει τον Κανονισμό για την εκμετάλλευση της Υπηρεσίας Σταθερού Τηλεφώνου.
- Νομοθετικό Διάταγμα nr 241/97 της 18ης Σεπτεμβρίου σχετικά με την δραστηριότητα του φορέα εκμετάλλευσης δικτύου διανομής καλωδιακής τεχνολογίας για δημόσια χρήση.
- Νομοθετικό Διάταγμα nr 381-A/97 της 30ης Δεκεμβρίου το οποίο θα εντάξει την Οδηγία 96/19/EC της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο εσωτερικό νομικό πλαίσιο.
- Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η υιοθέτηση του Νόμου nr 95/97 της 23ης Αυγούστου τροποποιεί το Νόμο nr 58/90 της 7ης Σεπτεμβρίου ο οποίος είναι το κύριο εργαλείο του κανονισμού για την τηλεοπτική δραστηριότητα στην εθνική επικράτεια.

• ΣΥΝΗΔΙΑ

Το Μάρτιο του 1996, η Κυβέρνηση παρουσίασε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο νόμου με σκοπό να διευρύνει την ανάπτυξη και χρησιμοποίηση της μελέτης και χρήσης ηλεκτρονικού εξοπλισμού (Information Technology).

Μία από τις περιοχές πρώτης προτεραιότητας είναι το νομικό σύστημα. Ένα νομικό παρατηρητήριο μελέτης και χρήσης ηλεκτρονικού εξοπλισμού (www.itkommissionen.se) έχει ιδρυθεί και είναι συνδεδεμένο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη μελέτη και χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών.

Οι πέντε νομικές περιοχές στις οποίες έχει δοθεί προτεραιότητα είναι:

- προστασία της ακεραιότητας
- ρυθμίσεις για τον χειρισμό ηλεκτρονικών εγγράφων στη δημόσια διοίκηση
- συγγραφικά δικαιώματα
- ρύθμιση της τηλεργασίας
- τροποποίηση της πράξης για τις Τηλεπικοινωνίες

Ο στόχος είναι να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές στο Σύνταγμα πριν το φθινόπωρο του 1998.

• ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών είναι το κύριο σώμα λήψης και εφαρμογής αποφάσεων σε θέματα τηλεπικοινωνιών και μαζικής ενημέρωσης.

Είναι δε ιδιαίτερα επικεντρωμένο σε θέματα υποδομής και ζητήματα τεχνικής φύσεως.

Την ευθύνη για τη διοικητική κατεύθυνση έχει το Κέντρο Διοίκησης Τηλεπικοινωνιών (ΤΑΚ). Το Υπουργείο Παιδείας ασχολείται με συγγραφικά δικαιώματα (copyright) τα οποία -κάτω από τη δικαιοδοσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης- ρυθμίζονται από τους κανονισμούς που αφορούν ζητήματα περιεχομένου.

Η Στρατηγική της Εθνικής Εταιρείας Πληροφοριών συμφωνήθηκε σε κυβερνητικό επίπεδο. Όλα τα Υπουργεία έχουν άλλο λιγότερο και άλλο περισσότερο λόγο πάνω σε αυτά τα ζητήματα.

Η περιοχή των τηλεπικοινωνιών ρυθμίζεται μέσω της Πράξης περί Τηλεπικοινωνιακής Αγοράς του 1997 και της Πράξης περί Ραδιοφώνου του 1988 και με διάφορα ψηφίσματα που αφορούν τους παραπάνω δύο νόμους.

Εκτός όμως από αυτούς υπάρχουν και άλλοι που άμεσα ή έμμεσα ρυθμίζουν τις τηλεπικοινωνίες και τις προόδους της Εταιρείας Πληροφοριών.

Ενδεικτικά αναφέρουμε την πράξη για την ευθύνη μετάδοσης ραδιοφωνικής εκπομπής, την Πράξη για την λογοκρισία των βιντεοταινιών και των εικονογραφήσεων, την Πράξη για την εύρυθμη λειτουργία της καλωδιακής τηλεόρασης, την Πράξη προστασίας των συγγραφικών δικαιωμάτων, τις Πράξεις προστασίας του καταναλωτή και των προσωπικών αρχείων δεδομένων του ατόμου.

• ΔΑΝΙΑ

Από το 1994, το Υπουργείο Έρευνας και Πληροφορικής είχε την συνολική ευθύνη για την εφαρμογή του συνόλου των θεμάτων που άπτονται των τεχνολογιών της επικοινωνίας και της πληροφορίας.

Υπήρξε σημαντική δραστηριότητα σχετικά με τα θέματα που άπτονται της εξέλιξης στην κοινωνία της πληροφορίας όσο και στην απελευθέρωση του τηλεπικοινωνιακού τομέα στην Δανία.

Οι πρωτοβουλίες του Υπουργείου Έρευνας και Πληροφορικής υπήρξαν πολύ σημαντικές στην ενθάρρυνση της Δανικής κοινωνίας σε θέματα που σχετίζονται με την νέα αναδυόμενη ΚτΠ.

Επίσης στα πλαίσια της απελευθέρωσης του Τηλεπικοινωνιακού τομέα, από την 1η Ιουλίου 1996, το Υπουργείο Βοήθησε σημαντικά στην επιτάχυνση των διαδικασιών.

Αναφορά "Η Κοινωνία της Πληροφορίας το έτος 2000" από τους L. Dybkjaer και S. Christensen

Μια διμελής Επιτροπή, που διορίστηκε από την Κυβέρνηση τον Μάιο του 1994, δημοσίευσε μια αναφορά "Info-society 2000". Η αναφορά αυτή, συμπεριλαμβανομένων και των σχολίων από τους διοργανωτές, υπουργούς, κυβερνητικούς εκπρόσωπους και τη γενικότερη συνδιάσκεψη, αποτελούν τη βάση για τα πρώιμα Κυβερνητικά συμπεράσματα. Βάσει αυτών των συμπερασμάτων το πρώτο σχέδιο δράσης αναπτύχθηκε το 1995.

Σχέδιο Δράσης για την Πολιτική Πληροφορικής 1995 και 1996

Το Σχέδιο Δράσης για την Πολιτική IT 1995 συμπεριλάμβανε 13 συγκεκριμένους στόχους και γραμμές δράσης. Η πλειοψηφία των στόχων του 1995 έχουν συμπεριληφθεί στο σχέδιο δράσης του επόμενου χρόνου.

Το Σχέδιο Δράσης για την Πολιτική IT 1996 "Info-Society για όλους - Το Δανικό Μοντέλο". Αυτό το σχέδιο δράσης περιέχει τους παρακάτω 11 συγκεκριμένους στόχους και γραμμές δράσης:

- Η ΚτΠ για Όλους
- ΚτΠ και εκπαίδευση
- Εργατική ζωή
- Εταιρίες στην Info-Society
- Υποδομές
- Ασφάλεια Δεδομένων
- Δημόσια διοίκηση
- Υγεία
- Περιβάλλον και κυκλοφοριακό
- Έρευνα
- Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών

Κάθε μια από αυτές τις ενέργειες εμπεριέχει επιμέρους πρωτοβουλίες.

• ΒΕΛΓΙΟ

Το Βέλγιο σήμερα είναι μία ομοσπονδία με 3 Περιφέρειες, 3 Κοινότητες, 10 Επαρχίες και 589 Δήμους.

Το νομοθετικό πλαίσιο, τα ζητήματα αδειών και η στρατηγική παγίωση του κύριου φορέα εκμετάλλευσης είναι θέματα που αποφασίζονται σε Ομοσπονδιακό επίπεδο: Οι Περιφέρειες έχουν την ευθύνη οικονομικών θεμάτων.

Οι Κοινότητες ασχολούνται με πολιτιστικές και εκπαιδευτικές εκδηλώσεις. Τέλος, οι Επαρ-

χίες και οι Δήμοι ασχολούνται με τη διεκπεραίωση προγραμμάτων.

	ΒΕΛΓΙΟ	ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΟΥ FLEMISH	ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΟΥ WALLOON	ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ
Έκταση	30.518 τ.χιλ.	13.512 τ. χιλ.	16.844τ. χιλ.	162 τ. χιλ.
Επαρχίες	10	5	5	0
Τοπικές Αρχές	589	308	262	19
Πληθυσμός	10.080.000	5.825.000	3.305.000	950.000
PIB/pers. EC=100 (1992)	109	110	88	174

Διαδικασία Απελευθέρωσης των Τηλεπικοινωνιών

Πριν το 1996

Μέχρι και τις πρόσφατες αλλαγές η λειτουργία των τηλεπικοινωνιών ρυθμιζόνταν από μία σειρά απαρχαιωμένων νόμων που πήγάζαν από την αρχική Νομοθεσία για τις τηλεπικοινωνίες η οποία είχε ιδρύσει την RTT.

Τον Μάρτιο του 1991, ένας νέος εθνικός νόμος επέτρεψε τη μετατροπή του RTT στην εταιρεία BELGACOM, η οποία πλέον είναι ο κυρίαρχος εθνικός φορέας παροχής υπηρεσιών με αυτόνομο δημόσιο κύρος.

Οι στρατηγικοί προσανατολισμοί της BELGACOM έχουν προσδιοριστεί στη "Συμφωνία", που καλύπτει την περίοδο από το 1992 μέχρι το 1997. Ταυτόχρονα είχαμε τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου νομοθετικού σώματος με την ονομασία IBPT (Βελγικό Ινστιτούτο Ταχυδρομικών και Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών). Ιδρύθηκε το 1994 και έχει συμβουλευτικό ρόλο σε θέματα που απασχολούν τον Υπουργό των Τηλεπικοινωνιών.

Στο τέλος του 1993, η Βελγική Κυβέρνηση ανακοίνωσε την πρόθεσή της να απελευθερώσει τις αγορές φωνής και δικτύου μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998, σύμφωνα πάντα με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 1994, ο νόμος του 1991 αναθεωρήθηκε ως προς δύο βασικά σημεία του:

- άνοιγμα των πυλών της αγοράς κινητής τηλεφωνίας στον ανταγωνισμό
- μερική ιδιωτικοποίηση του εθνικού φορέα εκμετάλλευσης

Με αυτό τον τρόπο η Belgacom απέκτησε το status ιδιωτικής εταιρείας και ιδιωτικοποιήθηκε μερικώς με το να πουλήσει 49.9% των μετοχών της στην ADSB, μία συγχώνευση εταιρειών που αποτελείται από τις Ameritech, Singapore Telecom, Tele Denmark και μερικές άλλες εταιρείες.

Το 1995, ένα Βασιλικό Διάταγμα (Arrete Royal du 7 Mars 1995), έδωσε το έναυσμα για την οργάνωση μίας ανταγωνιστικής πρόσκλησης που αφορούσε τον πρώτο ανταγωνιστή κινητής τηλεφωνίας.

Η περίοδος του 1996

Χρειάστηκε να φτάσουμε στον Αύγουστο του 1996 για να δούμε την εμφάνιση ανταγωνισμού στον τομέα της κινητής τηλεφωνίας. Αυτό έγινε με τον ερχομό της MOBISTAR, μίας Γαλλικής θυγατρικής εταιρείας Τηλεπικοινωνιών, ως ανταγωνίστρια εταιρεία της ELGACOM MOBILE, μία θυγατρική της BELGACOM ευρισκόμενη σε ενεργό δράση από το 1994.

Στο τέλος του 1996 δημοσιεύθηκαν τρία επιπλέον Βασιλικά Διατάγματα.

- "Βασιλικό Διάταγμα #1", δημοσιεύτηκε το Δεκέμβριο του 1996 και οργανώνει τον ανταγωνισμό στις εναλλακτικές κατασκευές με τη δημιουργία ενός νομικού πλαισίου σύμφωνο προς τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- "Βασιλικό Διάταγμα #2", ορίζει την έννοια "υποδομή δημόσιων τηλεπικοινωνιών" ως μία α-λυσίδα υπηρεσιών που λαμβάνουν χώρα στο δημόσιο τομέα και ασχολούνται -αποκλειστικά ή όχι - με την παροχή προς το κοινό τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που σκοπεύει να εκμεταλλευτεί μία υποδομή για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στο κοινό, οφείλει να αποκτήσει μία "προσωπική" άδεια με την IBPT και πληρώσει ένα ετήσιο τέλος.

Για την εκμετάλλευση υποδομών για χρήση παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών πέραν αυτής προς το κοινό, η ενδιαφερόμενη πλευρά πρέπει να κάνει σχετική δήλωση προς την IBPT.

Ένα τρίτο Βασιλικό Διάταγμα καθορίζει τις υποχρεώσεις της Υπηρεσίας Καθολικής Κάλυψης -το οποίο είναι μία σημαντική μεταρρύθμιση της νομοθεσίας του 1991-.

Σε κοινοτικό επίπεδο, περαιτέρω αποφάσεις έχουν ληφθεί σχετικά με τους κανονισμούς ρύθμισης των δραστηριοτήτων των φορέων εκμετάλλευσης.

1997: Η περίοδος της αντίστροφης μέτρησης

Κάποιος θα μπορούσε κάλλιστα να παρατηρήσει το γεγονός ότι μέχρι το τέλος του 1996, τα διαδοχικά Βασιλικά Διατάγματα δεν εμπεριείχαν ρυθμίσεις για το σύνολο του τομέα τηλεπικοινωνιών, ούτε για το σύνολο των ζητημάτων που εγείρονταν από την Κοινωνία των Πληροφοριών. Το Βέλγιο δεν είχε ακόμη αρχίσει τις εργασίες για ένα ανανεωμένο νομικό πλαίσιο για τον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Αυτό οφειλόταν εν μέρει στην ομοσπονδιακή οργάνωση του Κράτους.

Το 1997 ήταν έτος καμπής. Και ήταν όντως σημαντικό όπως μπορούμε να συμπεράνουμε από τη δημοσίευση 39 Βασιλικών Διαταγμάτων σε εθνικό επίπεδο σχετικά με αριθμούς φορητών τηλεφώνων, τη χρηματοδότηση της Υπηρεσίας Καθολικής Κάλυψης (universal service), τη συχνότητα σχεδιασμού, τις διαδικασίες και προϋποθέσεις για την ύπαρξη ενός τρίτου φορέα εκμετάλλευσης στο χώρο της κινητής τηλεφωνίας κ.λπ.

• ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Μέχρι την ψήφιση του νέου Νόμου για τις Τηλεπικοινωνίες, στις αρχές της άνοιξης του 1997, το γενικό νομικό πλαίσιο για τις τηλεπικοινωνίες παρείχε εγγυήσεις για την μονοπω-

θλιακή παροχή των βασικών φωνητικών επικοινωνιών και της τηλεπικοινωνιακής υποδομής στον εθνικό φορέα εκμετάλλευσης, την Ρ&Τ, μια 100% κρατική εταιρεία.

Λόγω της μικρής και κατά συνέπεια πολύ ανοιχτής τηλεπικοινωνιακής αγοράς του, το Λουξεμβούργο είχε αρχικά διαπραγματευτεί στις αρχές του Ιουνίου του 1993, μαζί με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες όπως η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ελλάδα και η Ιρλανδία, την αναβολή της απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών της μέχρι την 1η Ιανουαρίου του 2000.

Αργότερα η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου ανακοίνωσε την πρόθεση της να ακολουθήσει την προτεινόμενη προθεσμία του Ιανουαρίου του 1998, σύμφωνα με τις αρχικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την μείωση των κανονισμών τηλεπικοινωνίας.

• ΕΛΛΑΔΑ

Ο "Ελληνικός Τηλεπικοινωνιακός Οργανισμός Α.Ε" (ΟΤΕ) ιδρύθηκε το 1949 ως επιχείρηση κοινής ωφελίας που λειτουργούσε υπό τις διαταγές και την εποπτεία της Ελληνικής Κυβέρνησης παρέχοντας τηλεφωνικές υπηρεσίες.

Η κινητή τηλεφωνία σήμερα θεωρείται προϊόν ανταγωνισμού μεταξύ δυο εταιριών: την STET HELLAS Α.Ε και την PANAFON Α.Ε οι οποίες έχουν (από το 1992) τα αποκλειστικά δικαιώματα παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας για μια περίοδο 8 χρόνων.

Η Ε.Ε. ασκεί αυξανόμενη πίεση στην Ελληνική κυβέρνηση να προχωρήσει με ένα γρηγορότερο ρυθμό στην απελευθέρωση στις τηλεπικοινωνίες. Η Ελλάδα έχει διατηρήσει το δικαίωμα αναβολής της απελευθέρωσης της φωνητικής τηλεφωνίας έως το 2001.

2.1.3 Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

Σήμερα το μεγαλύτερο μέρος των τηλεπικοινωνιακών συστημάτων με τον έναν ή τον άλλο τρόπο βρίσκονται σε καθεστώς ανταγωνισμού. Η παράλληλη ραγδαία εξέλιξη στο χώρο των τεχνολογικών εφαρμογών και ιδιαίτερα της πληροφορικής, συμβάλλει στη σύγκλιση των δύο τομέων.

Ο όρος τηλεματική υποδηλώνει έναν νέο τομέα που έχει γεννηθεί μέσα από την σύζευξη των εφαρμογών των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής.

Οι τηλεματικές εφαρμογές γνωρίζουν θεαματική ανάπτυξη καθώς η δικτύωση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και η ψηφιοποίηση της πληροφορίας δηλαδή η κωδικοποίηση, ο μετασχηματισμός κι η μετάδοση της, υπό μορφή δυαδικών ψηφίων, δημιουργούν ένα εντελώς διαφορετικό τεχνολογικό περιβάλλον του οποίου οι δυνατότητες φαντάζουν ανεξάντλητες.

Το βασικό χαρακτηριστικό που διέπει το νέο τεχνολογικό περιβάλλον είναι ότι απευθύνεται σε όλους μέσω ενός διευρυμένου πλαισίου δράσεων και χρήσιμων εφαρμογών για την εκπαίδευση, την έρευνα, την εργασία, την αγορά προϊόντων και υπηρεσιών, την διασκέδαση και την ψυχαγωγία.

Πρέπει να επισημάνουμε πως για να αποκτήσει κανείς πρόσβαση στις νέες εφαρμογές, δεν απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις πληροφορικής ούτε θεωρείται αναγκαία η προμήθεια ειδικού τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού.

Το κόστος χρήσης σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως απαγορευτικό αντιθέτως μάλιστα στην πλειονότητα των περιπτώσεων θεωρείται προσιτό.

Οι εξελίξεις αυτές είχαν καταλυτικές συνέπειες στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Από την στιγμή που οι πληροφορίες, σε ψηφιακή μορφή, διαχέονται μέσω των τηλεπικοινωνιακών δικτύων στον τελικό χρήστη, τα ίδια τα τηλ. δίκτυα μετατράπηκαν σε βάσεις εγκατάστασης και διασύνδεσης ισχυρών υπολογιστικών συστημάτων.

Σήμερα ένας υπολογιστής θεωρείται ελάχιστων δυνατοτήτων αν δεν είναι δικτυωμένος. Η δυνατότητα αυτή εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την τηλεπικοινωνιακή υποδομή. Έτσι το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο αναδεικνύεται σε απαραίτητη προϋπόθεση για τη διασύνδεση υπολογιστών, κόμβων και άλλων δικτύων που συνδέονται ολοένα και περισσότερο μέσω τηλεπικοινωνιακών ζεύξεων για να σχηματίσουν τα διασυνδεδεμένα δίκτυα.

Οι εξελίξεις αυτές μετασχημάτισαν την τεχνολογική βάση των τηλεπικοινωνιακών δικτύων με την έννοια πως ολοένα και περισσότερο στηρίζονται πλέον στο λογισμικό και τις εφαρμο-

γές του και όχι όπως παλιότερα στο υλικό.

Είναι πλέον σαφές, ότι ο συνδυασμός της πληροφορικής με τις τηλεπικοινωνίες που γέννησαν την τηλεματική και τις αμέτρητες εφαρμογές της, επέφεραν σημαντικές αλλαγές στην ζωή μας.

Η τελειοποιημένη ψηφιακή τηλεφωνία, το βιντεοτέξ υψηλής ποιότητας, η ηλεκτρονική αποστολή μηνυμάτων με την βοήθεια των ψηφιακών δικτύων αποτελούν ήδη μέρος της ζωής μας στην εργασία ή στο σπίτι.

Το επόμενο βήμα, η συγχώνευση δηλαδή των τηλεπικοινωνιών και των οπτικοακουστικών μέσων, μέσα από την καθιέρωση του συνόλου των νέων τεχνολογιών μεταβίβασης - οπτικών ινών, δορυφόρων, μικροκυματικών δικτύων -σε ευρεία ζώνη θα ξεπεράσει κάθε προηγούμενο στο εύρος και την χρησιμότητα των εφαρμογών, των προϊόντων και των υπηρεσιών που θα αναδείξει. Είναι πλέον αναμφισβήτητο γεγονός ότι οι τηλεπικοινωνίες διαδραματίζουν τον πιο σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια μετάβασης στην ΚτΠ.

Αν αναλογιστεί κανείς ότι η ζήτηση για χωρητικότητα επικοινωνίας αυξάνει κατά 40% ετησίως στις μεγάλες βιομηχανικές εταιρίες της Ευρώπης ενώ, παραδοσιακές μορφές και δοκιμασμένες μέθοδοι διαχείρισης δίνουν την θέση τους σε νέους τρόπους και διαδικασίες που στηρίζονται σε τηλεματικές εφαρμογές, τότε γίνεται απολύτως κατανοητό ότι ο τομέας των τηλεπικοινωνιών θα αποτελέσει συστατικό στοιχείο του ραγδαία αναπτυσσόμενου τομέα των τεχνολογιών και των πληροφοριών.

Η θέση της Ευρώπης ήταν πάντα ισχυρή τόσο στις τηλεπικοινωνίες, όσο και στην τεχνολογία της μεταβίβασης. Όμως στο επίπεδο της πληροφορικής και των εφαρμογών της έχει να καλύψει μια αρκετά μεγάλη απόσταση σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.

Η Ευρωπαϊκή ήπειρος βρίσκεται σε ένα σταυροδρόμι : είτε θα μπορέσει να αναπτυχθεί με ταχύτητα βήματα στον τομέα της πληροφορικής αξιοποιώντας ανθρώπινες δυνάμεις και τεχνογνωσία από τον τομέα των τηλεπικοινωνιών, είτε θα χάσει το συγκριτικό πλεονέκτημα που διαθέτει, καθώς η αξιοποίηση του τηλεπικοινωνιακού τομέα θα εξαρτάται από προϊόντα και εφαρμογές που θα εισάγονται από τους ανταγωνιστές της.

Πρόσφατα -Ιούνιος 1998- ανακοινώθηκε η συνεργασία τριών εταιριών κινητής τηλεφωνίας (Ericsson, NOKIA, Motorola) οι οποίες ελέγχουν το 80% της αγοράς κινητής τηλεφωνίας, με την βρετανική εταιρία PSION που ειδικεύεται στους φορητούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Με τη συνεργασία αυτή στοχεύουν στην κατάκτηση της νέας υβριδικής αγοράς προϊόντων που θα επιτρέπουν τη μεταφορά φωνής και δεδομένων μέσω του internet από φορητούς υπολογιστές -τηλέφωνα, τα λεγόμενα smart phones, που αναμένεται να αποτελέσουν την αιχμή του δόρατος για τον κλάδο πληροφορικής συνολικά.

Η κίνηση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία αν αναλογιστεί κανείς πως είναι η πρώτη καλή οργανωμένη και με άριστες προοπτικές προσπάθεια αμφισβήτησης της κυριαρχίας της Microsoft και κατ' επέκταση της Αμερικάνικης κυριαρχίας.

Η καθιέρωση νέου πλαισίου βιομηχανικής συνεργασίας, και η απελευθέρωση της ευρωπαϊκής τηλεπικοινωνιακής αγοράς με προεκτάσεις ιδιαίτερα στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας, αποτελεί το ενδιάμεσο στάδιο στην προσπάθεια κάλυψης της απόστασης που μας χωρίζει από ΗΠΑ και Ιαπωνία στον τομέα της πληροφορικής.

Η ισχυροποίηση και ο εκσυγχρονισμός των τηλεπικοινωνιακών οργανισμών μέσα σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον πρέπει απαραίτητα να συνδυαστεί με την διαδικασία τυποποίησης, διασύνδεσης και διαλειτουργικότητας ολοκληρώνοντας έτσι την ευρωπαϊκή τηλεπικοινωνιακή αγορά. Οι τηλεπικοινωνίες μαζί με την διαστημική τεχνολογία πρέπει να αποτελέσουν την μεγαλύτερη δημόσια επένδυση της Ευρώπης σε αυτόν τον τομέα ο οποίος θα επηρεάσει σημαντικά τη μελλοντική οικονομική μας θέση.

2.2 ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ

Η ανάπτυξη των αεροπορικών, οδικών και σιδηροδρομικών δικτύων αποτέλεσε ένα από τα βασικά γνωρίσματα μιας ολόκληρης εποχής που χαρακτηρίστηκε από την προσπάθεια της να μειώσει τις αποστάσεις και να φέρει πιο κοντά τους ανθρώπους μεταξύ τους.

Τεράστιοι άνθρωποι πόροι και χρηματικά κεφάλαια διοχετεύθηκαν σε αυτήν την προσπάθεια, με αποτέλεσμα να έχουμε σήμερα γρήγορη, ασφαλή και οικονομική πρόσβαση σε όλους τους Γήινους προορισμούς.

Μέσω των οδικών δικτύων εκατομμύρια άνθρωποι κάθε μέρα μετακινούνται για δουλειές ή διασκέδαση.

Μέσω των δικτύων ενημέρωσης τα νέα κυκλοφορούν σε όλη την Γη μέσα σε λίγα λεπτά της ώρας.

Μέσω των δικτύων διανομής, προϊόντα κάθε είδους φτάνουν από την μια άκρη του κόσμου ως την άλλη.

Γνώσεις, εμπορεύματα, νέα, πληροφορίες, διακινούνται παντού.

Αναμφισβήτητα ο κόσμος μας έγινε μικρότερος.

Χαρακτηριστικό του γνώρισμα είναι ότι ο άνθρωπος χωρίς να μετακινηθεί παντού, γρήγορα, οικονομικά και με ασφάλεια ψάχνοντας να βρει, την πληροφορία τη γνώση, το προϊόν, την υπηρεσία.

Η ταχύτητα με την οποία σημαντικότερες ανακαλύψεις ενσωματώνονται στην καθημερινότητα μας είναι απίστευτη. Το νέο, το σύγχρονο που στην εποχή του μπορεί να ήταν επαναστατικό, καθίσταται εντός πολύ μικρού χρονικού διαστήματος παραδοσιακό.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα παραδοσιακού πλέον δικτύου αποτελεί το σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο μέσω του οποίου διαβιβάζεται η φωνή, η ομιλία.

Ένα χαρακτηριστικό όμως παράδειγμα της ταχύτατης ενσωμάτωσης του νέου στην καθημερινή μας ζωή αποτελεί η κινητή τηλεφωνία.

Η ραγδαία ανάπτυξη του τομέα των τηλεπικοινωνιών είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία φιλικών στην χρήση και προσιτών στο κόστος επικοινωνιακών εφαρμογών στα πλαίσια των οποίων συντελέσθηκε μια σημαντικότερη αλλαγή που θα σημαδέψει την εποχή που διανύουμε. Οι πληροφορίες, οι γνώσεις, τα προϊόντα, οι υπηρεσίες κινούνται γρήγορα (:) με ασφάλεια (:)

και οικονομικά (;) σε ηλεκτρονικές διαδρομές και θεωφόρους.

Η μεγάλη αλλαγή έγκειται στο γεγονός ότι οι πληροφορίες, οι γνώσεις οι υπηρεσίες, τα προϊόντα αναζητούνται από τους τελικούς χρήστες χωρίς αυτοί να χρειάζεται να μετακινηθούν γεωγραφικά.

Αν για παράδειγμα μέχρι σήμερα ένας έλληνας ερευνητής χρειαζόνταν να μετακινηθεί σε μια άλλη πόλη ή χώρα για να αποκτήσει πρόσβαση σε μια βιβλιοθήκη, τώρα αρκεί να την αναζητήσει στο Δίκτυο.

Η δραστική μείωση των μετακινήσεων θα περιορίσει αισθητά τις δαπάνες του, ενώ η δυνατότητα πρόσβασης σε περισσότερες πηγές πληροφόρησης, θα βελτιστοποιήσει την προσπάθεια του.

Αν αναλογιστούμε τις επιπτώσεις αυτής της θεμελιώδους αλλαγής στην ροή της ανθρώπινης κινητικότητας και εν τέλει συμπεριφοράς, θα συμφωνήσουμε πως θα λειτουργήσει καταλυτικά στο σύνολο σχεδόν των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Η γρήγορη, ασφαλής και οικονομική πρόσβαση στην πληροφορία με τη μορφή κειμένου, ήχου, σταθερής ή κινούμενης εικόνας, μέσω δικτύου, αποτελεί την προτεραιότητα της εποχής μας.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα η κυριαρχία των αναλογικών τηλεφωνικών δικτύων ήταν αναμφισβήτητη. Χαρακτηριστικό τους γνώρισμα αποτελούσε το γεγονός ότι η ποιότητα της ομιλίας που παρείχε ήταν συνάρτηση της γεωγραφικής απόστασης που χώριζε τους ανθρώπους που συνομιλούσαν.

Το ζητούμενο της τότε εποχής από τις εταιρίες ήταν η καθαρή και χωρίς παρεμβολές συνομιλία με την εισαγωγή της ψηφιακής μετάδοσης. Με το θαύμα των tranzistor το ζητούμενο μετεξελήχθηκε σε δεδομένο και σήμερα δεν πρόκειται να βρούμε εύκολα αναλογικές συνδέσεις.

Το ενοποιημένο ψηφιακό δίκτυο (IDN) έληξε πολλά προβλήματα, καθώς η ποιότητα του ήχου είναι σταθερά υψηλή ανεξάρτητα της απόστασης των ομιλούντων και η μετάδοση δεδομένων έγινε πολύ ταχύτερη και ασφαλέστερη καθώς πλέον δεν 'χάνονται' στην διαδρομή. Ο δρόμος ήταν πλέον ανοιχτός.

2.2.1 Το ISDN (Ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών)

Το ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών (isdn) αποτελεί την φυσική συνέπεια της διάδοσης της ψηφιακής τεχνολογίας.

Είναι ένα σύστημα ψηφιακών τηλεφωνικών διασυνδέσεων το οποίο επιτρέπει την ταυτόχρονη μετάδοση δεδομένων σε όλο τον κόσμο χρησιμοποιώντας την end-to-end ψηφιακή διασύνδεση.

Αποτελεί μοναδική ευκαιρία για την επίτευξη ενός νέου ποιοτικού επιπέδου ολοκληρωμένης εκμετάλλευσης της Ευρωπαϊκής δικτυακής υποδομής, επιτρέποντας την πρόσβαση στον χρήστη σε ένα ευρύ φάσμα νέων υπηρεσιών αντί μιας λογικής δαπάνης.

Οι πρώτες δράσεις στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο για την ανάπτυξη του ISDN θα αναζητηθούν στις αρχές της δεκαετίας του '70 σε εθνικό κυρίως επίπεδο.

Η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια σε κοινοτικό επίπεδο ανάγεται στα μέσα της δεκαετίας του '80 και ειδικότερα στο τέλος του 1986.

Το συμβούλιο Υπουργών υιοθέτησε μια σχετική σύσταση μετά από πρόταση της επιτροπής η οποία προέβλεπε στα πλαίσια ενός χρονοδιαγράμματος τριών φάσεων μέχρι το 1993, τον καθορισμό κοινών τεχνικών προτύπων, τις προτεραιότητες, τα επίπεδα διείσδυσης και γεωγραφικής κάλυψης, την δομή και το επίπεδο των τιμολογίων κλπ.

Η ιδέα του ISDN προωθήθηκε σημαντικά με την ανακάλυψη της ιδιότητας μετατροπής της λειτουργίας των υφιστάμενων τοπικών καλωδιώσεων σε ψηφιακή, με την προσθήκη του κατάλληλου λογισμικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Έτσι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα που αναδείχτηκαν κατά την φάση ανάπτυξης του, είναι η δυνατότητα μετασχηματισμού του υπάρχοντος τηλεφωνικού δικτύου από σημείο σε σημείο (από συνδρομητή σε συνδρομητή) με μικρό πρόσθετο κόστος της τάξης του 20-30% της συνολικής επένδυσης.

Είναι σχεδιασμένο έτσι, ώστε, να προσφέρει την δυνατότητα διαβίβασης μέσω των τηλεφωνικών γραμμών όχι μόνο φωνής, αλλά και ηλεκτρονικών δεδομένων ακόμα και κινούμενης εικόνας αν και η ποιότητα της δεν είναι και η καλύτερη δυνατή.

Η χρήση του modem αποτέλεσε σημαντικό στάδιο στην εξέλιξη των εφαρμογών.

Για ένα modem το όριο σε σχέση με την μεταφερόμενη ποσότητα δεδομένων ανά δευτερόλεπτο κυμαίνεται από 45 kbps σε 56 kbps.

Με το ISDN η ταχύτητα μετάδοσης είναι 128 kbps. Επί της ουσίας παρατηρείται διπλασια-

σμός της ταχύτητας μετάδοσης των δεδομένων και αυτό αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα.

Το ISDN επιτρέπει την λειτουργία πολλαπλών ψηφιακών καναλιών ταυτόχρονα. Μέχρι σήμερα ήταν απαραίτητο να έχουμε μία τηλεφωνική γραμμή για κάθε υπηρεσία αν θέλαμε να τις χρησιμοποιούμε ταυτόχρονα.

Έτσι το να μιλάμε στο τηλέφωνο, να δεχόμαστε fax και να είμαστε στο διαδίκτυο ταυτόχρονα απαιτούσε τρεις τηλεφωνικές γραμμές.

Το ISDN επιτρέπει τον συνδυασμό πολλών ψηφιακών πηγών δεδομένων ενώ ταυτόχρονα διοχετεύει την κάθε πληροφορία στον προορισμό της. Ένα εικονοτηλέφωνο για παράδειγμα επιτρέπει ταυτόχρονη λήψη εικόνας και ήχου - ομιλίας στην ίδια τηλεφωνική γραμμή.

Το γεγονός ότι το ISDN είναι διαθέσιμο σε περίπου 60 χώρες σε όλο τον κόσμο καταδεικνύει το μέγεθος της επιτυχίας του.

Ανταποκρίνεται στις οικονομικές ανάγκες του πιο δυναμικού τμήματος των χρηστών δηλαδή αυτών που το χρησιμοποιούν για επαγγελματικούς σκοπούς.

Οι χρήστες αυτοί έχουν αυξημένες ανάγκες για τηλεπικοινωνιακά δίκτυα που προσφέρουν αξιόπιστη υποδομή για τα ολοκληρωμένα συστήματα επαγγελματικών επικοινωνιών.

Λόγω αυτού του δικτύου εκατομμύρια μικρές επιχειρήσεις στην Ευρώπη οι οποίες δεν έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν το δικό τους τηλεπικοινωνιακό δίκτυο, θα μπορούν να συμμετέχουν σε ένα ιδιαίτερα ανεπτυγμένο καθεστώς δικτύωσης.

Το ISDN θεωρείται ιδανικό για την ανάπτυξη εφαρμογών, όπως η τηλεργασία και η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, προσφέροντας άμεση επικοινωνία μεταξύ ηλεκτρονικών υπολογιστών και δικτύων.

2.2.2 Δορυφορική επικοινωνία.

Η ανάπτυξη των δορυφορικών επικοινωνιών αποτελεί στρατηγικής σημασίας κεφάλαιο για την ΚτΠ καθώς οι ολοένα και αυξανόμενες απαιτήσεις που δημιουργούνται καθιστούν αναγκαία την ανάπτυξη των πληροφοριακών δομών σε παγκόσμια διασύνδεση, απεριόριστη χωρητικότητα, και μικρό χρόνο απόκρισης.

Από τότε που ο πρώτος γεωστατικός δορυφόρος επικοινωνιών "Early Bird" μετέφερε πάνω από τον Ατλαντικό τριακόσια τηλεφωνικά κυκλώματα με στόχο να συνδέσει τηλεφωνικά τέσσερις Ευρωπαϊκές χώρες με την Αμερική, οι εμπορικές δορυφορικές επικοινωνίες έχουν αποκτήσει εμπειρία 25 ετών.

Ο διεθνής οργανισμός τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων Intelsat, εξασφαλίζει σήμερα την μετάδοση των 2/3 των διηπειρωτικών τηλεφωνικών κλήσεων.

Το αντίστοιχο Ευρωπαϊκό δορυφορικό σύστημα Eutelsat χρησιμοποιείται κυρίως σήμερα για σκοπούς μετάδοσης τηλεοπτικών προγραμμάτων.

Τα συστήματα δορυφορικών επικοινωνιών αποτελούνται από τρία τμήματα:

Το σταθερό τμήμα ανοδικής ζεύξης, δηλαδή το κανάλι μετάδοσης των πληροφοριών από ένα ισχυρό επίγειο σταθμό προς τον δορυφόρο.

Το διαστημικό τμήμα, δηλαδή τους δορυφορικούς πομπούς που μεταφέρουν την πληροφορία προς την Γη.

Το σταθερό τμήμα καθοδικής ζεύξης, το οποίο καθορίζεται στα πλαίσια των υπηρεσιών όπως οι τηλεπικοινωνίες από σημείο σε σημείο, η τηλεοπτική μετάδοση από ένα σημείο σε πολλαπλά σημεία κλπ.

Η δορυφορική επικοινωνία έχοντας το πλεονέκτημα της ευρείας γεωγραφικής κάλυψης χρησιμοποιείται σήμερα για τηλεοπτικές μεταδόσεις και τηλεπικοινωνίες.

Τα πιλοτικά προγράμματα επέκτασης της χρήσης τους, για την υποστήριξη και άλλων εφαρμογών σε συνδυασμό με το μηδαμινό σχεδόν κόστος που απαιτείται για επίγεια υποστήριξη, θα απελευθερώσει πλήρως τις δυνατότητες επικοινωνίας και πλανητικής διασύνδεσης.

Η Ευρώπη πρέπει να αναλάβει μια πιο ενεργητική και συνεπή προσέγγιση στον τομέα της δορυφορικής επικοινωνίας. Κάτω από την συνδυασμένη πίεση της ραγδαίας τεχνολογικής προόδου, της σταδιακής απελευθέρωσης και το κίνητρο για σύγκλιση μεταξύ των τομέων τηλεπικοινωνίας και εκπομπών, οι εξελίξεις στον τομέα της δορυφορικής επικοινωνίας είναι μεγάλης στρατηγικής και εμπορικής σημασίας.

Οι νέες απαιτήσεις που προκύπτουν για την Κοινωνία της Πληροφορίας απαιτούν την πρόσβαση υψηλής ποιότητας και την ύπαρξη δικτυωμένων υποδομών.

Οι παγκόσμιες δορυφορικές υποδομές θα αποτελέσουν, επομένως, σημαντικό μέρος του διεθνούς οικονομικού συστήματος.

Επιπλέον, τα συστήματα της δορυφορικής επικοινωνίας εξελίσσονται σε ένα σημαντικό εργαλείο για την υποστήριξη επιχειρήσεων σε περίοδο ειρήνης και τα διαστημικά συστήματα γενικότερα, έχουν μια εξέχουσα αμυντική σημασία.

Επί πρόσθετα, η γεωγραφική κάλυψη των διαστημικών υποδομών ευνοεί την ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μέσω της σύνδεσης περιφερειακών και λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών.

Μια δυνατή συνεκτική βιομηχανία επικοινωνιών και πληροφοριών είναι υψηλής οικονομικής και πολιτικής σημασίας για την Ευρώπη.

Θα αποτελέσει κρίσιμο παράγοντα επιρροής στην ανάπτυξη και διάδοση νέων εφαρμογών στην ΚτΠ και στην γεωγραφική διανομή.

Οι ΗΠΑ έχουν την πρωτοπορία στις δορυφορικές επικοινωνίες παγκόσμιας κάλυψης, ειδικότερα στον τομέα των Δορυφορικών Προσωπικών Επικοινωνιών (*Satellite Personal Communications S-PCS*) και προηγμένων ποδημέσων ευρέου φάσματος.

Εάν η Ευρώπη δεν αντιδράσει με συντονισμένο τρόπο, υπάρχει υψηλός κίνδυνος να αποκλειστεί από την πολυά υποσχόμενη μερίδα της αγοράς (υπηρεσίες και εξοπλισμός).

Ο έλεγχος του σχεδιασμού του διαστημικού τομέα είναι βασικός στη διατήρηση του έλεγχου της από άκρη σε άκρη παροχής υπηρεσιών και σχεδιασμού τερματικών.

Βασική προϋπόθεση για την ανάδειξη της Ευρώπης ως σημαντικού παράγοντα στο διάστημα, είναι η επίτευξη επιτυχημένων εμπορικών υπηρεσιών και εφαρμογών.

Τα έσοδα που προκύπτουν στους διάφορους τομείς της αγοράς (δορυφόροι, τερματικά και υπηρεσίες) από το πρωτοποριακό δορυφορικό σύστημα προσωπικών επικοινωνιών και των προηγμένων δορυφορικών συστημάτων ευρέου φάσματος αναμένονται να φτάσουν τα 400 δις δολλάρια Αμερικής στα επόμενα δέκα χρόνια.

	Παραδοσιακός ξοπλισμός εδάφους	Δορυφορικών προσωπικών επικοινωνιών και προηγμένων ευρέου φάσματος συστημάτων	Καθοδήγηση δορυφόρων
Δορυφόροι	15 - 20 δις. \$	15 δις. \$	0,8 - 1 δις. \$
Τερματικά	60 - 90 δις \$	130 δις \$	27 - 38 δις \$
Υπηρεσίες	100 - 150 δις. \$	> 250 δις \$	30 - 45 δις. \$

Το σύστημα των δορυφορικών υπηρεσιών προσωπικής επικοινωνίας (S-PCS) θα προσφέρει φωνητικές υπηρεσίες χαμηλής ροής δεδομένων, σε φθηνά τερματικά, μεγέθους τσέπης, χαμηλών Γήινων Τροχιών (LEOs) και δορυφορικών αστερισμών.

Απο τα 17 τέτοια συστήματα που υπάρχουν σήμερα, όλη πλην ενός προέρχονται από τις ΗΠΑ, παρά το γεγονός ότι μόνο ένας περιορισμένος αριθμός αναμένονται να είναι βιώσιμοι.

Αν και η Ευρωπαϊκή βιομηχανία συμμετέχει σε αυτά τα προγράμματα, κανένα από τα συστήματα αυτά δεν έχει κατακτήσει *Ευρωπαϊκή ηγετική θέση*.

Η ανάπτυξη προηγμένων συστημάτων πολυμέσων ευρέου φάσματος, σε συνδυασμό με την χρήση δορυφορικών συστημάτων, δημιουργούν απεριόριστες δυνατότητες, καθώς δίνουν την δυνατότητα της απ' ευθείας υψηλής ποιότητας πρόσβασης στο χρήστη με χαμηλού κόστους τερματικά αλληλεπίδρασης.

Αυτά τα συστήματα αναμένεται να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο για την προηγμένη πρόσβαση στο Διαδίκτυο (Internet).

Η πλειοψηφία των προτεινόμενων συστημάτων είναι αμερικανικής προελεύσεως.

Από τα 16 αμερικανικά προτεινόμενα συστήματα, όλη εκτός από δυο έχουν σαν βάση γεοσταθμικούς αστερισμούς. Από αυτούς, το Teledesic σύστημα προτείνει ένα αστερισμό με τροχιά κοντά στη Γη με 840 δορυφόρους κοστίζοντας 9 δισεκατομμύρια Δολάρια Αμερικής, ενώ η Μοτορολά ανακοίνωσε το M-STAR πρόγραμμα κόστους 1,6 δις \$.

Η ευρωπαϊκή αντίδραση στα πολυάριθμα Αμερικανικά συστήματα, παρ'ότι καθυστερημένη, έγινε πραγματικότητα στο τέλος του 95.

Τέσσερις οντότητες έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον μέχρι στιγμής επί του θέματος και έχουν κρατήσει συχνότητες και τροχιακές θέσεις στο Ka φάσμα.

Παρ' όλη αυτά, η αδυναμία δημιουργίας κρίσιμης μάζας στο επίπεδο των πρωτοβουλιών και της συνεργασίας ιδιωτικού - δημόσιου τομέα που θα παρείχε την απαραίτητη εμπιστοσύνη στις χρηματιστηριακές αγορές, έχουν προς το παρόν περιορίσει την προοπτική για τέτοιες Ευρωπαϊκές συνεργασίες.

Η κατάσταση είναι ακόμα χειρότερη στην περίπτωση των S-PCS, όπου δεν υπάρχει καμία Ευρωπαϊκή πρόταση.

Έτσι, παρά τις μεγάλες προσπάθειες των τελευταίων 30 χρόνων, η Ευρωπαϊκή βιομηχανία εξοπλισμών και υπηρεσιών δεν είναι στο σημείο που θα της επέτρεπε να κατακτήσει την θέση στον εμπορικό διαστημικό τομέα που είναι απαραίτητη για να στηρίξει τις πρωταγωνιστικές φιλοδοξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι ενδεχόμενες συνέπειες αυτής της προοπτικής δεν πρέπει να υποτιμηθούν, διότι οι πρωτόποροι θα έχουν ένα ξεκάθαρο πλεονέκτημα στην αγορά.

Η πρόσφατα υιοθετημένη Επικοινωνία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Διάστημα ["Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Διάστημα: Αναδυόμενες Εφαρμογές, Αγορές και Βιομηχανικός Ανταγωνισμός", COM(96) 617, της 4 Δεκεμβρίου 1996] τονίζει την ανάγκη ενεργοποίησης με στόχο την δημιουργία του απαραίτητου περιβάλλοντος για την εξέλιξη των διαστημικών εφαρμογών και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής βιομηχανίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο διαπιστώθηκε η πρόθεση να ξεκινήσει ένα συγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης στις Δορυφορικές Επικοινωνίες σε συνδυασμό με την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου προγράμματος, σχετικά με την παγκόσμια Ναυσιπλοΐα μέσω Δορυφορικών Συστημάτων.

2.2.2.α Στόχοι του Σχεδίου Δράσης

Το 1996 δύο κύριες εκθέσεις δημοσιοποιήθηκαν από Βιομηχανικές Ομάδες: η Ομάδα Βιομηχανίας Υψηλού Επιπέδου [Έκθεση της Ομάδας Βιομηχανίας Υψηλού Επιπέδου για το Διάστημα" προεδρεύουσα από τον κ.Delaye, 30 Ιανουαρίου 1996] και η IRDAC ομάδα εργασίας περί διαστημικών τηλεπικοινωνιών και ναυσιπλοΐας. [Τελική Έκθεση σε Προτεραιότητα Δράσης για δορυφορικές επικοινωνίες και Δορυφορική Ναυσιπλοΐα IRDAC, Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικής Έρευνας και Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής], Ομάδα εργασίας επί Δορυφόρων, Οκτώβριος 1996].

Οι εκθέσεις τόνιζαν την επιτακτική ανάγκη για πολιτική δράση εν όψει του σημαντικού ρόλου των δορυφορικών επικοινωνιών στην ΚτΠ.

Στην προοπτική της ενδυνάμωσης της συνεργασίας στις δορυφορικές επικοινωνίες μεταξύ του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, πραγματοποιήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 1996 μια συνάντηση στο Παρίσι μεταξύ των επιτρόπων Bangemann και Cresson με Υπουργούς της ΕΕ και αντιπροσώπους της Βιομηχανίας.

Στην συνάντηση επιβεβαιώθηκε ότι η Ευρώπη κινδυνεύει να αποκλειστεί από τις πολύ σημαντικές αναπτυσσόμενες αγορές στα παγκόσμια συστήματα δορυφορικών επικοινωνιών, με κυριότερη αιτία το νομοθετικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον των βιομηχανικών και τεχνολογικών υποδομών.

Το κυριότερο συμπέρασμα που προέκυψε από την συνάντηση ήταν πως με την συνεργασία του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, θα ήταν δυνατόν να ξεπεραστούν πολλὰ από τα σημαντικά προβλήματα που διαπιστώθηκαν.

Επισημάνθηκε όμως, πως, ακόμα και σε αυτήν την περίπτωση αυτό που λείπει είναι η προοπτική αγοράς ικανής να απορροφήσει τα παραγόμενα προϊόντα και υπηρεσίες δηλαδή η δημιουργία της κρίσιμης μάζας.

Η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου που θα σχεδιαστεί από την βιομηχανία και τους χειριστές των κρατών-μελών αποτελεί άμεση προτεραιότητα.

Η επεξεργασία μιας τέτοιας άποψης είναι επομένως ο πρωτεύον στόχος ενός Σχεδίου Δράσης και αποτελεί την βασική πλατφόρμα πάνω στην οποία θα επικεντρωθεί η πολιτική σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία πρέπει να στοχεύει:

- στην ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς για την βιομηχανία παραγωγής και υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών με την αφαίρεση των τελευταίων εμποδίων

που ακόμα υφίστανται.

- στην βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκομένων έτσι ώστε να ενισχυθεί η Ευρωπαϊκή θέση στις διεθνείς αγορές.
- στην ενίσχυση του προσανατολισμού αγοράς της Ευρωπαϊκής Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) στον τομέα των Δορυφορικών Επικοινωνιών και στην αύξηση της συνεργασίας μεταξύ Ευρώπης & ΗΠΑ στους τομείς της δορυφορικής τεχνολογίας και των εφαρμογών της.

Το Σχέδιο Δράσης στοχεύει στην ανάπτυξη μιας στρατηγικής άποψης ειδικότερα σχετιζόμενη με:

- την ενίσχυση του ρόλου της Ευρωπαϊκής βιομηχανίας υπηρεσιών και κατασκευών σε παγκόσμια κλίμακα, μέσω της ανάπτυξης προηγμένων συστημάτων ευρέου φάσματος, δορυφορικών πολυμέσων κλπ.
- την ενίσχυση της θέσης που κατέχει η Ε.Ε στο παγκόσμιο σύστημα Δορυφορικών Προσωπικών Επικοινωνιακών υπηρεσιών και εφαρμογών, και ειδικότερα την επιτάχυνση της διαδικασίας ενοποίησης της με το μελλοντικό περιβάλλον Παγκόσμιων Κινητών Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών (UMTS)

2.2.2.α1 Η ολοκλήρωση της Εσωτερικής Αγοράς στις δορυφορικές επικοινωνίες.

Παρά την απελευθέρωση της Ευρωπαϊκής Αγοράς στις δορυφορικές επικοινωνίες, η διείσδυση δορυφορικών τεχνολογιών για τη δημιουργία υπερ-συνοριακών υπηρεσιών και εφαρμογών παρουσιάζει χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στην ΕΕ σε σχέση με τις άλλες βιομηχανικές χώρες.

Αυτό οφείλεται σε τρεις λόγους:

- Η επιβολή σχετικών Ευρωπαϊκών κατευθύνσεων, ειδικότερα η Οδηγία απελευθέρωσης των τομέων δορυφορικών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και εξοπλισμών, αντιμετωπίζει δυσκολίες εφαρμογής σε ορισμένα κράτη-μέλη τα οποία δεν εναρμονίζουν το αντίστοιχο εθνικό τους πλαίσιο, λειτουργώντας έτσι ως τροχοπέδη στην ανάπτυξη μιας σημαντικής εσωτερικής αγοράς για την Ευρωπαϊκή βιομηχανία δορυφορικών επικοινωνιών.

Για παράδειγμα, η Δορυφορική Οδηγία 94/46/EC (βασισμένη στο άρθρο 90) δεν έχει επιβληθεί ακόμα σε 5 κράτη-μέλη: η Επιτροπή έχει ξεκινήσει τις προβλεπόμενες διαδικασίες. Επίσης η Οδηγία περί Δορυφορικού Εξοπλισμού 93/97/EEC (βασισμένη στο άρθρο 100/α) δεν έχει επιβληθεί σε 4 κράτη-μέλη

- Πιθανόν να υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι κατευθύνσεις που έχουν σχεδιαστεί δεν αποδεικνύονται ικανές για να δημιουργήσουν μια ανταγωνιστική εσωτερική αγορά και ίσως χρειαστούν επιπλέον μέτρα έτσι ώστε να διασφαλίσουν ότι το νομικό πλαίσιο θα είναι πλήρες.

Πρόσφατες εκθέσεις δείχνουν ότι η δυσαρμονία και η απουσία συντονισμού μεταξύ των εθνικών εξουσιοδοτικών αρχών αποτελούν ένα αξιόπεραστο εμπόδιο στη χρήση δορυφορικών επικοινωνιών.

Αυτή η έλλειψη αρμονίας ενδέχεται να λειτουργήσει αρνητικά στην άμεση εισαγωγή των δορυφορικών προσωπικών επικοινωνιών και προηγμένων πολυμέσων ευρέος φάσματος υπηρεσιών στην Ευρώπη.

Έτσι θεωρείται απολύτως αναγκαία η επιτάχυνση των προσπάθειών πλήρους εφαρμογής όλης της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με τις δορυφορικές επικοινωνίες.

Συμπληρωματικά θα ζητηθεί από τη βιομηχανία να συμβάλει στην ροή άμεσης πληροφορησης με άξονα την συστηματική επίβλεψη όλων των εμποδίων που ανακύπτουν σε σχέση με την εισαγωγή δορυφορικών επικοινωνιακών συστημάτων και υπηρεσιών.

Η επίκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή της Αποφάσεως του Συμβουλίου και του Ευρω-

παϊκού Κοινοβουλίου σε δορυφόρους PCS, και της σχετικής Οδηγίας παροχής αδειών αποτελεί σημαντική προτεραιότητα.

Η εργασία που επιτεύχθηκε από την CEPT [CEPT = Ευρωπαϊκό Συνέδριο Ταχυδρομείου και Τηλεπικοινωνίας] τα τελευταία χρόνια έχει συμβάλει σημαντικά στην περαιτέρω εξέλιξη της δορυφορικής επικοινωνίας στην Ευρώπη. Επίσης, τα μέτρα της CEPT ολοένα και περισσότερο αποτελούν τη βάση για την επιβολή της νομοθετικής πολιτικής της Ένωσης.

Παρ' όλα αυτά, το πλαίσιο της CEPT για διακυβερνητική συνεργασία και εθελοντική υιοθέτηση των προτεινόμενων μέτρων από τα μέλη της δεν έχει επιφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Η ζήτηση που ασκείται από την αγορά στην CEPT θα αυξηθεί μόνο με την επικείμενη απελευθέρωση της Ευρωπαϊκής τηλεπικοινωνιακής αγοράς. Όπως αποδεικνύεται από τις προσπάθειες στον τομέα των δορυφόρων PCS, το ζήτημα της εναρμόνισης είναι πιο περίπλοκο από ότι αναμενόταν.

Έτσι θα απαιτηθεί από τη Βιομηχανία η επισήμανση των νομοθετικών εμποδίων, συμβάλοντας στην διαμόρφωση των απαραίτητων νομοθετικών μέτρων στον τομέα των δορυφορικών επικοινωνιών.

Επίσης θα ζητηθεί από την CEPT να επιταχύνει τις προσπάθειες της για την εξισορρόπηση των συνθηκών εξουσιοδότησης στην εναρμονισμένη χρήση των συχνοτήτων, να επανεξετάσει την τρέχουσα υποδομή και τις προβλεπόμενες διαδικασίες με προοπτική να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του τρόπου λήψης των νομοθετικών αποφάσεων και την επιβολή τους. Στόχος είναι η βελτίωση των προσπαθειών συνεργασίας με την CEPT έτσι ώστε να υποστηρίξει περισσότερο τις Ευρωπαϊκές πολιτικές.

2.2.2.α2 Επανεξέταση της αποτελεσματικότητας και του χρονοδιαγράμματος των Ευρωπαϊκών προσπαθειών τυποποίησης.

Από την ίδρυση του το 1988, το ETSI έχει συμβάλει αποτελεσματικά στην παγκόσμια τυποποίηση στον τομέα των δορυφορικών επικοινωνιών, ειδικότερα στην εξέλιξη των δεδομένων που είναι απαραίτητα για σκοπούς έγκρισης - τυποποίησης σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Η προσπάθεια του ETSI έχει επικεντρωθεί κυρίως στα κριτήρια σχετικά με τον παραδοσιακό εξοπλισμό των δορυφορικών σταθμών πάνω στη γη.

Με προοπτική την επόμενη γενιά των προσωπικών και προηγμένων υπηρεσιών πολυμέσων, ένας επαναπροσανατολισμός του προγράμματος εργασίας του ETSI ίσως κριθεί επιβεβλημένος, στοχεύοντας στην ένταξη των δορυφορικών επικοινωνιών στο γενικότερο πλαίσιο κινητής επικοινωνίας και δραστηριοτήτων στο "ευφυές δίκτυο" (intelligent network) και στο περιβάλλον πολυμέσων.

Με βάση αυτή την αναγκαιότητα το ETSI θα πρέπει να επανεξετάσει το συνολικό πρόγραμμα εργασίας δορυφορικών επικοινωνιών. Στόχος είναι η διασφάλιση μιας συνεχούς, αποτελεσματικής και κατάλληλης διαδικασίας τυποποίησης η οποία θα βρίσκεται σε συμφωνία με τις ενέργειες προτεραιότητας που έχουν εντοπισθεί σε αυτό το Σχέδιο.

Ειδικότερα, η τυποποίηση ενός προηγμένου - ευρέου φάσματος πολυμέσων - συστήματος δορυφορικών τερματικών για μαζική αγορά είναι μια επείγουσα προτεραιότητα που απευθύνεται στο ETSI και τον ιδιωτικό τομέα. Οι Διεθνείς Δορυφορικοί Οργανισμοί INTELSAT, INMARSAT και EUTELSAT έχουν συμβάλει σημαντικά στην εξέλιξη των δορυφορικών επικοινωνιών τις τελευταίες δεκαετίες.

Καθώς αντιμετωπίζουν αυξανόμενο ανταγωνισμό σε πολλά μέρη του κόσμου αναζητούν το μελλοντικό τους ρόλο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται να αναπτύξει μια κοινή πολιτική σχετικά με το μέλλον αυτών των οργανισμών έτσι ώστε να συμβάλει στην διαμόρφωση ενός πλήρους ανταγωνιστικού πλαισίου στην Ευρώπη.

2.2.2.α3 Η ενίσχυση της Ευρωπαϊκής θέσης σε διεθνές επίπεδο

Με στόχο την αύξηση της βιωσιμότητας του τομέα των δορυφορικών επικοινωνιών, τα παρακάτω κύρια ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν σε Ευρωπαϊκό επίπεδο είναι:

- Η αποτελεσματική πρόσβαση στις αγορές, λαμβάνοντας υπ' όψη τα αποτελέσματα των πρόσφατα ολοκληρωμένων WTO Διαπραγματεύσεων στις Βασικές Τηλεπικοινωνίες. Η πλειοψηφία των προσφορών από τις 69 χώρες στις Διαπραγματεύσεις αυτές περιλαμβάνουν την απελευθέρωση του τομέα των υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι δεσμεύσεις κάθε κράτους θα εφαρμοσθούν ολοκληρωτικά.
- Η πρόσβαση σε τροχιακές υποδοχές και συχνότητες, απαραίτητες για την τοποθέτηση δορυφόρων, ειδικότερα σε σχέση με το φάσμα Ka για προηγμένα, ευρέως φάσματος συστήματα δορυφόρων πολυμέσων.
Η συμφωνία προβλέπει, για τις περισσότερες χώρες, ειδικές διατάξεις σχετικά με την κατανομή συχνοτήτων με βάση ένα αντικειμενικό και διάφανο τρόπο. Είναι σημαντικό ότι κάθε χώρα σέβεται καθ' ολοκληρία τις αρχές GATS.
- Η προσπάθεια ανάδειξης μιας επιτυχημένης στρατηγικής συνεργασίας και συντονισμού σε παγκόσμιο επίπεδο, ως απαραίτητο στοιχείο για την περαιτέρω ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής βάσης στην παγκόσμια αγορά και τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη αυτών των εθνών.

Οι παρακάτω ενέργειες κρίνονται απαραίτητες

Η προσπάθεια θα εστιαστεί στην πλήρη εφαρμογή των δεσμεύσεων των χωρών στο πλαίσιο των πρόσφατα ολοκληρωμένων WTO Διαπραγματεύσεων στις Βασικές Τηλεπικοινωνίες.

Επιπλέον, δημόσιος και ιδιωτικός τομέας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο θα ολοκληρώσουν, μια εις βάθος ανάλυση για τις επιπτώσεις της εμπορικής πολιτικής αναφορικά με τις διεθνείς δορυφορικές επικοινωνίες και, για αυτούς τους τομείς που είναι απαραίτητο, θα διατυπωθούν προτάσεις με σκοπό να αφαιρεθούν με συστηματικό τρόπο τα εναπομείναντα εμπόδια που δυσχεραίνουν την πρόσβαση στην αγορά. Θα επανεξεταστούν τα οικονομικά και εμπορικά θέματα σχετικά με τροχιές / συχνότητες υπό το φως των νέων υποχρεώσεων GATS.

Η Επιτροπή, μαζί με τη CEPT και τη Βιομηχανία, θα επανεξετάσει την Ευρωπαϊκή στρατηγική στους τομείς ΤΙ, δηλαδή τυποποίηση, ραδιοεπικοινωνίες, εξελίξεις στις δορυφορικές επικοινωνίες. Σε συνεργασία με την βιομηχανία, θα αναλυθούν ζητήματα όπως τα δικαιώματα πνευ-

ματικής ιδιοκτησίας σχετικά με την τεχνολογία και το ρόλο πιθανών Ευρωπαϊκά-προερχόμενων πρωτοβουλιών.

Η Επιτροπή, βοηθούμενη από την βιομηχανία, θα αξιολογήσει τις ευκαιρίες που προκύπτουν από την αυξανόμενη πολιτική και τεχνολογική / βιομηχανική συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, Ρωσίας, Καναδά, Ιαπωνίας, Κίνας και αναπτυσσόμενων χωρών.

Η ενίσχυση της Έρευνας και ανάπτυξης (Ε&Α) σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι θέμα κεφαλαιώδους σημασίας και θα πρέπει να στοχεύει στην εφαρμογή των κινουμένων από την αγορά προηγμένων δορυφορικών επικοινωνιακών συστημάτων, υπηρεσιών και εφαρμογών.

Η Ε&Α σε συνδυασμό με την εξέλιξη των εφαρμογών θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του 4ου και στην προετοιμασία του 5ου Προγράμματος Πλαισίων όπως επίσης στο TEN-Telecom πρόγραμμα σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διαδικασίες, σε στενή συνεργασία με τη βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων), τους διαστημικούς πράκτορες και τα Κράτη-Μέλη.

Συμπεράσματα

Η ανάπτυξη των δορυφορικών επικοινωνιών για την Ευρώπη και η ανάγκη για πρόοδο και εδραίωση της συνεργασίας ιδιωτικού / δημόσιου τομέα σε αυτό το πεδίο θεωρείται κεφαλαιώδους σημασίας.

Ο ιδιωτικός τομέας, παράλληλα με την πρόοδο των εργασιών στο Σχέδιο Δράσης και σαν πρώτο βήμα για την υιοθέτηση του, θα προχωρήσει στις απαραίτητες ενέργειες για την διευκόλυνση της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής πολιτικής των δορυφορικών επικοινωνιών στο διεθνές πλαίσιο και να επιβάλει τις αντίστοιχες ενέργειες και προτεραιότητες σε συνεργασία με τις CEPT, ESA, και άλλες οντότητες στον τομέα των δορυφόρων.

Για να διευκολύνει την εξέλιξη μιας μακροχρόνιας διάστασης της Ευρωπαϊκής πολιτικής των δορυφορικών επικοινωνιών στο διεθνές πλαίσιο, θα επιδιωχθεί η συνεργασία με τη βιομηχανία (λειτουργών δικτύων, παροχής υπηρεσιών, κατασκευαστές εξοπλισμών, παροχής περιεχομένου, χρηστές και καταναλωτές) με προοπτική να συμβάλει στο έργο της Επιτροπής στην εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης.

Το ακόλουθο πειραματικό χρονοδιάγραμμα προβλέπεται για τη Δράση που παρουσιάζεται σε αυτό το σχέδιο:

Εσωτερική Αγορά

- εφαρμογή της νομοθεσίας.....Ιανουάριος 1998
- αιτήσεις στη βιομηχανία, CEPT, ETSI Ιούλιος 1997
- πρώτη βιομηχανία input Οκτώβριος 1997
- ολοκλήρωση της επανεξέτασης CEPT Οκτώβριος 1997
- ολοκλήρωση της επανεξέτασης ETSI.....Οκτώβριος 1997

Διεθνές Επίπεδο

- Εφαρμογή των υποχρεώσεων WTO.....Ιανουάριος 1998
- ανάλυση των συνεπειών της πολιτικής γενικού εμπορίου Ιούλιος 1997
- επανεξέταση των εμπορικών θεμάτων τροχιών / συχνοτήτων Ιούλιος 1997
- επανεξέταση σχέσεων με τρίτες χώρες Τέλος 1997

Ε&Α και εξέλιξη εφαρμογών

- ολοκλήρωση μιας πρώτης επανεξέτασης των υποχρεωτικών ενεργειών Οκτώβριος 1997
- Ενέργειες σύμφωνα με το 4ο Προγραμματικό Πλαίσιο Δεύτερο μισό 1997
- Ενέργειες του 5ου Προγραμματικού Πλαισίου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σχεδιαγράμματα

Δημιουργία ενός κατάλληλου συμβουλίου

Επιτροπής - Βιομηχανίας Μάιος 1997

Ένας αριθμός ενεργειών λόγω της φύσεως τους θα επανεξετάζονται τακτικά με την συμβολή της βιομηχανίας.

Υπογραμμίζεται η πεποίθηση ότι η συνεπής, συντονισμένη Δράση μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων εταίρων καθώς και η πολιτική υποστήριξη των Κρατών-Μελών, του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου της ΕΕ, θα οδηγήσει σε μια σημαντική έκρηξη υψηλής τεχνολογίας σε αυτό τον τομέα, γεγονός το οποίο είναι κρίσιμο για την απασχόληση, την ανταγωνιστικότητα και τον έλεγχο επί της παροχής από - άκρη - σε - άκρη υπηρεσιών.

Πρέπει να δημιουργηθούν συνθήκες ικανές ώστε να διασφαλίσουν ότι αποτελεσματικός ανταγωνισμός δημιουργείται σε όλα τα επίπεδα της αγοράς στον τομέα των δορυφόρων.

Έτσι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορέσει να παίξει ένα σημαντικό ρόλο και να αναπτύξει την απαραίτητη υποδομή των σχετικών υπηρεσιών και εφαρμογών που είναι κρίσιμες στην ΚτΠ και το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα.

2.2.3 Κινητή επικοινωνία

Οι κινητές επικοινωνίες γνωρίζουν ραγδαία ανάπτυξη καθώς ο αριθμός των συνδρομητών κινείται σε επίπεδα τέτοια που ξεπέρασαν και τις προβλέψεις των πλέον ένθερμων υποστηρικτών της.

Το πιο διαδεδομένο σύστημα είναι το GSM και αποτελεί ένα εύστοχο παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο, μια ευρωπαϊκού επιπέδου, κοινή πρωτοβουλία του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα μπορεί να ενσωματωθεί από την αγορά και να δημιουργήσει χιλιάδες θέσεις απασχόλησης.

Η παραπάνω τεχνολογία δίνει την δυνατότητα της ανάπτυξης του κινητού ηλεκτρονικού γραφείου αφού εκτός της ομιλίας υποστηρίζεται η αποστολή πληροφοριών και δεδομένων.

2.2.4 ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Τα δίκτυα ευρείας ζώνης έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό το μεγάλο όγκο πληροφοριών, δεδομένων και ζωντανής εικόνας που μπορούν να μεταφέρουν σε ελάχιστο χρονικό διάστημα με υψηλή ποιότητα σήματος και τελικού αποτελέσματος.

Η ποσότητα των πληροφοριών που μπορούν να μεταβιβασθούν εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά του μέσου μεταφοράς.

Ο χρόνος που απαιτείται για τη μεταφορά μια συγκεκριμένης ποσότητας δεδομένων από τον αποστολέα στον παραλήπτη χαρακτηρίζει το εύρος του διαύλου μεταφοράς.

Για παράδειγμα η μεταφορά μιας σελίδας Α4 από έναν συγκεκριμένο δίαυλο απαιτεί δύο δευτερόλεπτα ενώ από ένα άλλο λίγα δευτερόλεπτα. Ο πρώτος δίαυλος χαρακτηρίζεται ως δίαυλος στενής ζώνης, ενώ ο δεύτερος ευρείας ζώνης και μετριέται σε συνάρτηση με το πλήθος των διαδικών ψηφίων (των πληροφοριών) που μεταβιβάζονται ανά δευτερόλεπτο (bps).

Το καλώδιο θεωρείται μέχρι και σήμερα το πιο διαδεδομένο μέσο μεταφοράς. Από την εποχή της ανακάλυψης του τηλεφώνου μέχρι και πρόσφατα το διπλό και αργότερα το ομοαξονικό καλώδιο ήταν ο πιο διαδεδομένος δίαυλος μεταφοράς αρχικά φωνητικής ομιλίας, μετέπειτα πληροφοριών και δεδομένων.

Η συνεχής ανάπτυξη της τεχνολογίας στον τομέα των τηλεπικοινωνιών είχε ως αποτέλεσμα την βελτίωση των φερουσών συχνοτήτων, της χωρητικότητας του διαύλου, της ποιότητας και της αξιοπιστίας της μεταβίβασης.

Το επόμενο βήμα ήταν η ψηφιοποίηση του δικτύου και η ανάδειξη του ISDN ως του αποδοτικότερου μέσου μεταφοράς μεγάλου όγκου πληροφοριών σε μικρό χρονικό διάστημα (128Kbps).

Η εισαγωγή των οπτικών ινών ως διαύλου μεταφοράς δεδομένων τείνει να εξαλείψει τους περιορισμούς σε ταχύτητα και χωρητικότητα.

Αποτελεί ένα σημαντικότερο εξελικτικό βήμα καθώς το φως με την σαφώς υψηλότερη φέρουσα συχνότητα του, προσφέρει πολύ μεγαλύτερο εύρος ζώνης διαύλου έχοντας την δυνατότητα μεταφοράς εξαιρετικά μεγάλης ποσότητας πληροφοριών σε ελάχιστο χρόνο (565 Mbps).

Η ανάπτυξη της ψηφιακής τεχνικής στα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα, η εισαγωγή των οπτικών ινών, και οι εξελίξεις στον χώρο των δορυφορικών επικοινωνιών διαμορφώνουν σταδιακά μια ομοιογενή δικτυακή υποδομή ψηφιακών επικοινωνιών : τα ολοκληρωμένα επικοινωνιακά δίκτυα ευρείας ζώνης (IBC)

Η υποδομή του ενιαίου συστήματος θα συνίσταται στις οπτικές ίνες δορυφορικών ζεύξεων και κόμβων μεταγωγής ευρείας ζώνης.

Η υποδομή ευρείας ζώνης θα προσφέρει το δυναμικό των τηλεοπτικών επικοινωνιών και των ζεύξεων μεταβίβασης δεδομένων με πολύ υψηλή ταχύτητα, παράλληλα με την ουσιαστική βελτίωση της συνάρτησης κόστους - απόδοσης.

Ένα από τα χαρακτηριστικότερα πλεονεκτήματα του περιβάλλοντος των IBC είναι η ευελιξία που παρέχει στον χρήστη να ολοκληρώνει τις διάφορες υπηρεσίες με βάση τις συγκεκριμένες ανάγκες που διαπιστώνει. Για παράδειγμα ένας χρήστης θα μπορούσε να προσθέσει μια υπηρεσία δεδομένων σε έναν δίαυλο μετάδοσης φωνής ή να αυξήσει προσωρινά τον όγκο των επικοινωνιών για την πραγματοποίησης μια βιντεοδιάσκεψης.

Στόχος όλων των ανωτέρω είναι η παροχή υπηρεσιών μέσω ενός ανοικτού και συμβατού ψηφιακού δικτυακού συστήματος ως απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή εισαγωγή νέων προηγμένων τηλεματικών εφαρμογών, τεχνολογικά εξελιγμένων προϊόντων και υπηρεσιών.

Αυτό σημαίνει ότι θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη δυναμική διαχείριση του δικτύου σε πραγματικό χρόνο, την συντήρηση, την αξιοπιστία και την ασφάλεια που πρέπει να παρέχει.

Για την εφαρμογή των ευρυζωνικών επικοινωνιών απαιτείται πρωτοπόρα τεχνολογία γνωστή ως ασύγχρονος τρόπος μετάδοσης(ATM).

Η ανάπτυξη της ευρυζωνικής υποδομής ATM θα αποτελέσει την σπονδυλική στήλη της ΚτΠ.Το σύστημα IBC θα παράσχει υποδομή και υπηρεσίες σε οποιονδήποτε συνδυασμό στενής και ευρείας ζώνης με στόχο την λειτουργική ολοκλήρωσή τους.

Η εξέλιξη των τεχνικών της μεταγωγής και της μετάδοσης, καθώς και η εφαρμογή της τεχνικής νοημοσύνης στα δίκτυα θα συμβάλλουν στη σύγκλιση των υπηρεσιών που προορίζονται για επιχειρήσεις και ιδιώτες.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια των προσπάθειών της για την ανάπτυξη ενός τέτοιου προηγμένου περιβάλλοντος έχει δραστηριοποιηθεί από το 1984 στα πλαίσια του προγράμματος RACE(*research and developement in advanced communication in Europe*).

Στόχος του προγράμματος είναι να πετύχει τη συναίνεση μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, της βιομηχανίας, των οργανισμών τηλεπικοινωνιών και των φορέων εκμετάλλευσης καλωδιακής τηλεόρασης, σχετικά με τις μελλοντικές τεχνολογίες και την εφαρμοζόμενη στρατηγική.

2.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Η συνεχής εξέλιξη των τηλεπικοινωνιών σε συνδυασμό με την ανάπτυξη νέων εφαρμογών πληροφορικής, έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργία μιας μεγάλης γκάμας υπηρεσιών που τίθενται στην υπηρεσία του σύγχρονου ανθρώπου.

Υπηρεσίες όπως το κινητό τηλέφωνο, το fax, η μισθωμένη γραμμή, η τηλεειδοποίηση, η καλωδιακή τηλεόραση έχουν μπει για τα καλά στην ζωή μας και χρησιμοποιούνται σε ευρεία κλίμακα από εκατομμύρια ανθρώπους σε όλη την Γη.

Χάρη στην γενικευμένη εφαρμογή των τηλεονεκτημάτων που προσφέρει η ψηφιοποίηση στο πλαίσιο του ISDN, η εισαγωγή της νέας σειράς υπηρεσιών υψηλής ποιότητας έχει ήδη λάβει συγκεκριμένη μορφή.

Η εισαγωγή αυτή αφορά κυρίως υπηρεσίες που θεωρούνται βασικές για την νέα αγορά της τηλεματικής και την λειτουργία των επιχειρήσεων στο νέο τεχνολογικό και επιχειρηματικό περιβάλλον.

Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο έχει μπει για τα καλά στην ζωή μας, καθώς η απαιτούμενη τεχνολογία για την εφαρμογή του όχι μόνο είναι διαθέσιμη αλλά και εξελίσσεται συνεχώς βελτιώνοντας την ταχύτητα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Σαν υπηρεσία παρέχει την δυνατότητα ανταλλαγής γραπτών ή και ηχητικών μηνυμάτων μεταξύ των χρηστών ενός δικτύου μέσω των ηλεκτρονικών τους διευθύνσεων όπου και αν αυτοί βρίσκονται. Ο συνδυασμός ήχου και εικόνας σε πραγματικό χρόνο είναι ήδη πραγματικότητα.

Η μετάδοση των μηνυμάτων είναι άμεση και το κυριότερο χωρίς επιπλέον χρέωση.

Με αυτόν τον τρόπο οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν μεταξύ τους, ανεξάρτητα της γεωγραφικής απόστασης που τους χωρίζει, μέσω μηνυμάτων και χωρίς κανένα κόστος.

Μια από τις περισσότερο δημοφιλείς χρήσεις του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι η δυνατότητα που δίνει στο χρήστη να αποκτήσει 'επαφή' με ανθρώπους που έχουν κοινά με αυτόν ενδιαφέροντα.

Έτσι έχουν αναπτυχθεί ομάδες -ταχυδρομικές λίστες - χρηστών με συνεκτικό κρίκο το έντονο ενδιαφέρον τους για κάποιο θέμα.

Ο αριθμός τους είναι αρκετά σημαντικός και καλύπτουν ένα ευρύτατο πλαίσιο θεμάτων από επιστημονικά ή επαγγελματικά ζητήματα έως ταξίδια και διασκέδαση.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα λογισμικά διαχείρισης των ηλεκτρονικών μηνυμά-

των, καθώς δίνουν την δυνατότητα ταξινόμησης, εύκολης ανεύρεσης και δημιουργίας φακέλων ανάλογα με τις επιθυμίες του κάθε χρήστη.

Σήμερα οι συναλλαγές απαιτούν την ανταλλαγή σε διεθνές επίπεδο τεράστιου όγκου δεδομένων μεταξύ επιχειρήσεων, εμπορικών αντιπροσώπων, συνεργατών κλπ.

Μέχρι σήμερα η ανταλλαγή δεδομένων πραγματοποιείτο σε χαρτί και μέσω πλήθους μηχανμάτων που τις περισσότερες φορές ήταν και ασύμβατα μεταξύ τους.

Η ανάπτυξη της τυποποιημένης ηλεκτρονικής μεταβίβασης δεδομένων (EDI) αποτελεί την ουσιαστική απάντηση στις μέχρι τώρα χρονοβόρες και αναποτελεσματικές διαδικασίες, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει στην δραστική μείωση του κόστους καθώς περιορίζει σημαντικά τη χρήση του χαρτιού.

Μέσω του EDI γίνεται πραγματικότητα η ανταλλαγή πληροφοριών και μηνυμάτων με ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, δηλαδή των ηλεκτρονικών υπολογιστών δια μέσου του τηλεφωνικού δικτύου ή μισθωμένων γραμμών.

Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα στους χρήστες να αποστέλλουν ή να λαμβάνουν αρχεία δεδομένων ανεξάρτητα του όγκου τους ή της γεωγραφικής απόστασης που τους χωρίζει σε πολύ μικρό χρόνο και με εξαιρετικά μικρό κόστος.

Η χρησιμότητα αυτής της υπηρεσίας είναι πολύ μεγάλη καθώς εκμηδενίζει χρόνο και αποστάσεις για εκείνους που θέλουν να ανταλλάσσουν δεδομένα μεταξύ τους, με την προϋπόθεση να τηρούν τα πρότυπα ISO, τα εμπορικά πρότυπα της CEN και τις διεθνείς εμπορικές διαδικασίες.

Η διαδικασία αυτή πρέπει να είναι ανοιχτή σε όλους τους ενδιαφερόμενους για να αποφευχθεί η δημιουργία κλειστών δικτυακών κυκλωμάτων.

Σε αυτήν την κατεύθυνση έχει προχωρήσει και η Κοινότητα με την κατάρτιση του προγράμματος TEDIS.

Τα διαλογικά πολυμέσα συνδυάζουν ήχο, κινούμενη εικόνα και δεδομένα διευρύνοντας έτσι την δυνατότητα επαφής μεταξύ των χρηστών καθώς δημιουργούν ένα ολοκληρωμένο εικονικό περιβάλλον επικοινωνίας που δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από το πραγματικό.

Η πλέον σημαντική εφαρμογή είναι αυτή της βίντεο-διάσκεψης.

Η GAP (ομάδα αναλύσεων και προβλέψεων) εκτιμά ότι το μελλοντικό δυναμικό της βίντεο-διάσκεψης μπορεί να προσεγγίσει τους 1.000.000 συμμετέχοντες στην Ευρώπη.

Αυτό που απαιτείται είναι δύο ή περισσότερα κατάλληλα τεχνολογικά εξοπλισμένα στούντιο που εξασφαλίζουν την οπτική και ηχητική σύνδεση, επιτρέποντας την δυνατότητα επαγγελματικών συσκέψεων χωρίς να είναι αναγκαία η μετακίνηση των συμμετεχόντων.

2.4 ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Είναι γεγονός, πως έχει αναπτυχθεί και αναπτύσσεται συνεχώς ένας ικανός αριθμός εφαρμογών, που διαπερνά το σύνολο της κοινωνικής και οικονομικής πραγματικότητας λειτουργώντας υποστηρικτικά σε σχέση με τους στρατηγικούς στόχους που έχουν τεθεί στα πλαίσια της ΚτΠ.

Οι εφαρμογές αυτές αποτελούν το προϊόν της τεχνολογικής εξέλιξης και ιδιαίτερα της σύζευξης των επικοινωνιών και της πληροφορικής. Το βασικό χαρακτηριστικό τους γνώρισμα είναι πως ανοίγουν τον δρόμο σε ένα εντελώς διαφορετικό εργασιακό και κοινωνικό μοντέλο από αυτό που έχουμε γνωρίσει μέχρι σήμερα.

Το σημαντικό είναι ότι δεν λειτουργούν προσθετικά σε σχέση με το σήμερα, αντιθέτως το ανατρέπουν και το μετασχηματίζουν με απίστευτα γρήγορους ρυθμούς.

Για την καλύτερη κατανόηση του νέου πλαισίου εφαρμογών, κρίνεται σκόπιμη η παράθεση του ακόλουθου υποδείγματος.

Μία παραδοσιακή μεγάλη επιχείρηση πώλησης ηλεκτρικών ειδών, προσπαθεί να συνδυάσει τον ανθρώπινο και τον τεχνολογικό παράγοντα, το σύνολο των διαθέσιμων πόρων που διαθέτει για να αυξάνει την ανταγωνιστικότητα της, να βελτιώνει την παραγωγικότητα της και εν τέλει να μεγιστοποιεί τα κέρδη της.

Τα νέα προϊόντα που συνεχώς εισάγει στην αγορά, η επιθετική πολιτική που ακολουθεί για την πώληση τους, η έντονη διαφήμιση που πραγματοποιεί στα μέσα ενημέρωσης, η εκπαίδευση των πωλητών της, η επέκταση της με το άνοιγμα νέων αγορών κλπ, αποτελούν τα 'όπλα' της για να ανταπεξέλθει στο σκληρό ανταγωνισμό.

Οι επαγγελματικοί χώροι, η βιτρίνα της, οι πωλητές της, το λογιστήριο, οι προμηθευτές, οι πελάτες της, η διοίκηση, το management, τα μεσαία διοικητικά στελέχη και βεβαίως το λοιπό βοηθητικό προσωπικό (τηλεφωνήτριες, άτομα για εξωτερικές εργασίες, καθαρίστριες) αποτελούν τους κρίκους μιας ολόκληρης παραγωγικής αλυσίδας.

Η επιχείρηση αποφασίζει να ενταχθεί στην νέα ψηφιακή πραγματικότητα καθώς συνειδητοποιεί πως με αυτόν τον τρόπο όχι απλώς θα κερδίσει το στοίχημα της επιβίωσης, αλλά επιπροσθέτως θα αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο.

Η βιτρίνα αποσύρεται από την εμπορική οδό που ήταν εγκατεστημένη και μεταφέρεται μέσω των ηλεκτρονικών δικτύων πώλησης - τους λεωφόρους πληροφοριών - στα νοικοκυριά, δηλαδή στους καταναλωτές, οι οποίοι μέσω της ηλεκτρονικής παραγγελίας μπορούν να αγο-

ράζουν απευθείας τα προϊόντα της αρεσκείας τους, χωρίς να είναι αναγκασμένοι να μετακινούνται συνεχώς.

Η επιχείρηση μειώνει δραστικά τα λειτουργικά της έξοδα, καθώς, πλέον δεν απαιτείται η κατοχή μεγάλων επαγγελματικών χώρων σε εμπορικά σημεία όπως στο παρελθόν.

Αντίθετα αυτό που απαιτείται είναι η ανάπτυξη αποθηκευτικών χώρων, με γεωγραφική κατανομή τέτοια που να ικανοποιεί το αίτημα της βέλτιστης και ταχείας εξυπηρέτησης των πελατών.

Οι πωλητές μειώνονται στο ελάχιστο, καθώς η διαδικασία της πώλησης έχει αποκτήσει άλλα χαρακτηριστικά και η παρουσία τους δεν κρίνεται απαραίτητη στο κατάστημα, μιας και αυτό δεν υφίσταται πλέον με την παραδοσιακή του μορφή.

Οι ελάχιστοι πωλητές που παρέμειναν, είναι αυτοί που προσαρμόστηκαν στην νέα πραγματικότητα ανάπτυξης των πωλήσεων μέσω δικτύων.

Αξιοποιώντας ένα πρόγραμμα ανοικτής και εξ' αποστάσεως κατάρτισης είχαν τη δυνατότητα να αναβαθμίσουν τις γνωστικές τους δεξιότητες σε σύντομο χρονικό διάστημα, καθώς δεν ήταν απαιτητές οι μετακινήσεις.

Το προσωπικό του λογιστηρίου συρρικνώθηκε. Οι ηλεκτρονικές πωλήσεις συνοδεύθηκαν από την λειτουργία ενός αυτοματοποιημένου τηλεματικού συστήματος έκδοσης αποδείξεων, ενώ η εφαρμογή της τηλεργασίας επιτρέπει στον λογιστή να επεξεργάζεται τα στοιχεία από τον χώρο του, καθώς έχει πλέον άμεση πρόσβαση μέσω του υπολογιστή του στις λογιστικές εφαρμογές της επιχείρησης.

Η επιχείρηση συνδέεται με δίκτυα πληροφόρησης και βάσεις δεδομένων, με αποτέλεσμα να διευρύνει τις επιλογές της σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες που θα μπορεί να προσφέρει στο καταναλωτικό κοινό, ενώ παράλληλα διαμορφώνει ένα ανοικτό περιβάλλον προμηθευτών το οποίο τη διευκολύνει στην αναζήτηση ποιοτικών προϊόντων σε ανταγωνιστικές τιμές.

Οι περισσότερες τηλεφωνήτριες έχουν προσαρμοστεί στα αυτοματοποιημένα τηλεπικοινωνιακά συστήματα πώλησης τα οποία διοχετεύουν ηλεκτρονικά τις παραγγελίες στην αποθήκη, ενώ οι εξωτερικοί διανομείς οι οποίοι έχουν πολυθαλασσιασθεί φροντίζουν να φθάσει το εμπόρευμα στον προορισμό του χωρίς το άγχος των ληστειών καθώς η πληρωμή έχει γίνει ηλεκτρονικά.

Ο υπεύθυνος διοίκησης συντονίζει το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης κυρίως από την κατοικία του η οποία βρίσκεται στα περίχωρα της πόλης. Από έναν κατάλληλο τηλεπικοινωνιακά εξοπλισμένο χώρο, ασκεί τα καθήκοντα του, ενώ σημαντικές συσκέψεις με αντιπροσώπους και προμηθευτές ή και άμεσους συνεργάτες του, πραγματοποιούνται μέσω τηλεσυνδιάσκεψης ανεξάρτητα της γεωγραφικής θέσης που βρίσκονται.

Οι σχετικές αποφάσεις μοιράζονται στους ενδιαφερόμενους σε χρόνο μηδέν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ενώ ανατίθεται στον αρμόδιο για τους δημόσιους διαγωνισμούς τηλεργαζόμενο, να ετοιμάσει ένα ανταγωνιστικό σχέδιο πρότασης για την προκήρυξη που εντόπισε στο δίκτυο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και προκηρύξεων.

Σχετικές πληροφορίες για τον τρόπο αντιμετώπισης της ιδιαιτερότητας των επιχειρηματικών συναλλαγών που διενεργούνται με άλλα κράτη, δίδονται από το Πανερωπαϊκό δίκτυο δημοσίων διοικήσεων.

Κάποιες από τις τηλεφωνήτριες έπιασαν δουλειά σε άλλη επιχείρηση που εξακολουθούσε να διατηρεί την παραδοσιακή της δομή, αλλά έβλεπε τα κέρδη της να μειώνονται δραματικά αφού ο βασικός ανταγωνιστής όχι μόνο διέθετε τα προϊόντα σε χαμηλότερες τιμές αλλά πρόσφερε δωρεάν εξάμηνη συνδρομή στο τοπικό συνδρομητικό κανάλι του οποίου είχε και την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου.

Μερικές από τις καθαρίστριες που απολύθηκαν λόγω των αλλαγών, εθεάθησαν στο ταμείο ανεργίας της περιοχής τους, ενώ άλλες παρακολουθούσαν σεμινάρια στα πλαίσια ενός προγράμματος κοινωνικού αποκλεισμού των τοπικών αρχών.

Παρά τις επίμονες προσπάθειες αναζήτησης τα μεσαία διοικητικά στελέχη δεν εντοπίστηκαν.

Οι καταναλωτές βομβαρδίζονται συνεχώς από τις πολλαπλές ελκυστικές επιλογές που τους προσφέρονται από τα συνδρομητικά κανάλια, τις καλωδιακές τηλεαγορές και τα ηλεκτρονικά δίκτυα όπου με το πάτημα ενός πλήκτρου τα προϊόντα της αρεσκείας τους είναι έξω από την πόρτα τους.

• ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑ

Η εισαγωγή των Η/Υ στους εργασιακούς χώρους αναμφισβήτητα έχει συμβάλει στη βελτίωση της παραγωγικότητας, στη μείωση του λειτουργικού κόστους των επιχειρήσεων, στην ορθολογική αξιοποίηση του ανθρώπινου και του τεχνολογικού παράγοντα.

Ολοένα και περισσότερες εργασίες κυρίως διοικητικής φύσεως γίνονται πλέον μέσω του Η/Υ.

Η επίλυση προβλημάτων που σχετίζονταν με την ορθολογική διαχείριση και την ταχεία προσέλαση μεγάλου όγκου δεδομένων άνοιξε τον δρόμο για την εφαρμογή της τηλεργασίας.

Ένας πρώτος ορισμός για την τηλεργασία είναι ο ακόλουθος :

«η τηλεργασία γίνεται πραγματικότητα όταν οι εφαρμογές των πληροφοριών και επικοινωνιών δίνουν την δυνατότητα σε μεμονωμένα άτομα ή ομάδες ατόμων να εκπληρώνουν τις εργασιακές τους υποχρεώσεις, εργαζόμενοι σε διαφορετικό μέρος από τον παραδοσιακά οριζόμενο ως 'χώρο εργασίας'».

Στην ουσία η χρήση των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής αλληλάζει κυριολεκτικά τον εργασιακό χώρο, αφού στην θέση της μισθωτής εργασίας που χάνεται, αναδύεται μια διαφορετική φιλοσοφία και πραγματικότητα με έμφαση στις νέες ευκαιρίες απασχόλησης.

Από την στιγμή που ένα σημαντικό τμήμα των εργασιών σε μια επιχείρηση διεκπεραιώνεται μέσω Η/Υ, η παρουσία του εργαζόμενου σε αυτήν δεν είναι πλέον αναγκαία.

Ο εργοδότης πλέον δεν αγοράζει τον χρόνο των εργαζομένων και την παρουσία τους στην επιχείρηση, αλλά την αποτελεσματικότητά τους σε σχέση με το τελικό προϊόν που οφείλουν να του παραδώσουν σε προκαθορισμένο χρονικό διάστημα. Η παρουσία πολλών εργαζομένων στους εργασιακούς χώρους δεν κρίνεται πλέον απαραίτητη, καθώς η εργασία τους μπορεί να πραγματοποιείται σε χώρους της δικής τους επιλογής, χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά από την έδρα της επιχείρησης.

Ο εργοδότης με βάση το νέο σύστημα μειώνει δραματικά τα λειτουργικά του έξοδα, καθώς δεν είναι πλέον υποχρεωμένος να καταλαμβάνει επαγγελματικούς χώρους μεγάλων διαστάσεων, να προμηθεύεται πολυδάπανο εξοπλισμό, ή να επιβαρύνεται με το ανελαστικό λειτουργικό κόστος που προκύπτει από την στέγαση του πολυάριθμου προσωπικού του.

Παράλληλα θα μπορεί να απευθύνεται σε επαγγελματίες όταν τους έχει ανάγκη χωρίς γεωγραφικούς ή άλλους εργασιακούς περιορισμούς.

Από την άλλη μεριά οι τηλεεργαζόμενοι, περιορίζουν δραματικά τις μετακινήσεις τους καθώς δεν είναι πλέον υποχρεωμένοι να τηρούν κάποιο αναγκαστικό ωράριο εργασίας. Έχοντας την δυνατότητα επιλογής του χώρου και του χρόνου της απασχόλησης τους, μπορούν να εργάζονται με τους ρυθμούς που αυτοί επιλέγουν, να διαχειρίζονται ορθολογικότερα τον αυξημένο ελεύθερο χρόνο τους, ή να αναζητήσουν πρόσθετη απασχόληση.

Από πολλούς εκτιμάται πως η τηλεργασία καταστρέφει πολύ περισσότερες θέσεις εργασίας από αυτές που εισάγει. Αλληλάζει τον ίδιο τον χαρακτήρα της εργασίας, διαχωρίζοντας τον

από το κοινωνικό του περιεχόμενο, αποξενώνοντας τον ίδιο τον εργαζόμενο τόσο από τους συναδέλφους του όσο και από το προϊόν της δουλειάς του. Θέτει ευθέως σε αμφισβήτηση εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα ενθαρρύνοντας την απρόσκοπτη λειτουργία μιας αγοράς χωρίς μέτρο και κανόνες.

Από την άλλη, απελευθερώνει τον εργαζόμενο από τον καταναγκασμό του ωραρίου, τον απαλλάσσει από τις χρονοβόρες και δαπανηρές μετακινήσεις, του απελευθερώνει ελεύθερο χρόνο, του προσφέρει μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

Σίγουρα, κερδισμένο από όλη αυτή τη διαδικασία θα βγει το περιβάλλον. Η τηλεργασία θα συμβάλει στην καθοριστική αποκλιμάκωση του κυκλοφοριακού προβλήματος, στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, στο δραστικό περιορισμό των παραγόντων που επιβαρύνουν την ατμόσφαιρα. Πολλοί ομιλούν για την πράσινη επανάσταση.

Μπορούμε να διακρίνουμε την Τηλεργασία με βάση την επιλογή του χώρου απασχόλησης που επιλέγει ο εργαζόμενος ως εξής :

- Την τηλεργασία στο **σπίτι**, όπου ο εργαζόμενος έχοντας αναλάβει κάποιο συγκεκριμένο έργο, εργάζεται από το σπίτι του αντί να πηγαίνει στα γραφεία της εταιρίας ή του οργανισμού.
Η τηλεργασία από τους περισσότερους ταυτίζεται λανθασμένα με την εργασία στο σπίτι. Υπάρχουν πολλά είδη τηλεργασίας και στο άμεσο μέλλον θα αναπτυχθούν πολλά περισσότερα.
- Την εργασία σε **σταθμούς τηλεργασίας**, δηλαδή σε εξειδικευμένους επαγγελματικούς χώρους, οι οποίοι διαθέτουν όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό που επιτρέπει την ανάπτυξη υψηλών ταχυτήτων, ασφαλείς συνθήκες επικοινωνίας και ηλεκτρονικής μεταφοράς δεδομένων. Μια τέτοια επιλογή θα γίνει από τον εργαζόμενο εκείνο, που δεν διαθέτει στο σπίτι του τον απαραίτητο εξοπλισμό, ή τον απαραίτητο χώρο, ή αρέσκει να εργάζεται σε επαγγελματικό περιβάλλον, κλπ.
- Την εργασία σε **ολοκληρωμένα κέντρα τηλεργασίας** (τηλεοικίσκοι) τα οποία αναπτύσσονται στα πλαίσια πρωτοβουλιών των τοπικών αρχών (Δήμοι, Κοινότητες), ή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και έχουν σαν στόχο την δημιουργία ενός πιο ζεστού και ανθρώπινου περιβάλλοντος.

Πιο συγκεκριμένα τα ολοκληρωμένα κέντρα τηλεργασίας περιλαμβάνουν:

- Τεχνολογικά εξοπλισμένα ηλεκτρονικά γραφεία.
- Κέντρα κατάρτισης και επιμόρφωσης με ευρεία θεματολογία (εκμάθηση και τελειοποίηση των μεθόδων τηλεργασίας, νέες ηλεκτρονικές μέθοδοι και προσεγγίσεις, ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων).
- Κέντρο πληροφόρησης για θέματα που άπτονται της ΚτΠ, όπου 'εργαζόμενοι και επισκέπτες' μπορούν να αναζητήσουν προτεινόμενη βιβλιογραφία, άρθρα, δημοσιεύσεις, περιοδικά, εγχειρίδια πληροφορικής και πακέτα λογισμικού, πρόσβαση στο διαδίκτυο κλπ.
- Κέντρο διοικητικής υποστήριξης, όπου παρέχονται υπηρεσίες γραμματέως - απαντήσεις κλήσεων κλπ- χώροι συναντήσεων και τηλεσυνδιασκέψεων, ταχυδρομική θυρίδα κλπ.
- Κοινωνικές υπηρεσίες όπως φροντίδα και φύλαξη των παιδιών - σταθμός πρώτων βοηθειών κλπ

- Εστιατόρια, εμπορικά καταστήματα, χώροι αναψυχής.
- Την εργασία σε **τηλεκοινότητες ή τηλεχωριά**. Πρόκειται για την προέκταση των τηλεοικήσκων και στην ουσία η έμφαση δίνεται στην κοινωνικότητα, τον τρόπο ζωής και τις προτιμήσεις των ανθρώπων.

Η ιδέα στηρίζεται στην ανάπτυξη - σε ένα γεωγραφικό μέρος με φυσική ομορφιά και καθαρό περιβάλλον - μια ολόκληρης κοινότητας που θα έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

Όλο το χωριό θα είναι καλωδιωμένο και κάθε σπίτι θα είναι πλήρως εξοπλισμένο με Η/Υ, λογισμικό, εφαρμογές και συνδεδεμένο στο τοπικό δίκτυο και μέσω αυτού με όλα τα δίκτυα στον πλανήτη Γη.

Μια τέτοια ιδέα είναι ελκυστική για εκείνους τους ανθρώπους που νιώθουν την ανάγκη να ζήσουν σε αγροτικό περιβάλλον χωρίς παράλληλα να αποκοπούν από την εργασία τους.

• Νομαδική τηλεεργασία

Πολλά επαγγέλματα χρήζουν συνεχών μετακινήσεων. Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών που δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν χωρίς την προσωπική επαφή και παρουσία - εργαζόμενοι σε service διαφόρων εταιριών, πωλητές ασφαλειών - αναγκάζονται να μετακινούνται συνεχώς από πόλη σε πόλη ή από χώρα σε χώρα.

Αξίζει να αναφερθούμε στην Νομαδική (κινητή) τηλεεργασία η οποία αφορά ιδιαίτερα ελεύθερους επαγγελματίες και πωλητές που είναι υποχρεωμένοι να διανύουν μεγάλες αποστάσεις καθημερινώς για να έλθουν σε επαφή με τους πελάτες τους την ίδια στιγμή που πρέπει να είναι εύκολα ανευρέσιμοι από αυτούς.

Οι νέες τεχνολογικές εφαρμογές (τηλεσυνδιάσκεψη, κινητή τηλεφωνία κλπ) παρέχουν απεριόριστες δυνατότητες.

Κατά την διάρκεια των εξωτερικών εργασιών μπορούν να καλούν ή να δέχονται κλήσεις και fax, έχοντας στην ουσία μαζί τους ένα κινητό ηλεκτρονικό γραφείο. Ο προσωπικός φορητός υπολογιστής τους αποτελεί απολύτως αναγκαίο και χρήσιμο εργαλείο, καθώς στα πλαίσια των νέων εφαρμογών που αναπτύσσονται εκτός από την αποθήκευση και την αναζήτηση, λειτουργεί υποστηρικτικά σε μια σειρά από εφαρμογές : ραντεβού, έγγραφα, πρόχειρες σημειώσεις, σύνδεση με δίκτυα, άμεση αγορά αεροπορικών εισιτηρίων, ηλεκτρονικές κρατήσεις σε ξενοδοχεία κλπ.

Επίσης μπορούν να έρχονται σε επαφή με περισσότερους ανθρώπους εξοικονομώντας πολύτιμο χρόνο, καθώς πλέον δεν είναι αναγκασμένοι να πηγαίνουν στους διάσπαρτα κατανεμημένους χώρους κατοικίας ή εργασίας των πελατών τους με τόσο μεγάλη συχνότητα όσο στο παρελθόν αφού θα μπορούν ανάλογα με την περίπτωση να τους 'επισκέπτονται' ηλεκτρονικά μέσω του εικονοτηλεφώνου ή της τηλεσυνδιάσκεψης.

Μπορούμε να διακρίνουμε την Τηλεεργασία με βάση την δομή των λειτουργικών τμημάτων μιας επιχείρησης.

Η Συγκεντρωτική Τηλεεργασία, αφορά μεγάλες οικονομικές μονάδες και αναφέρεται στην δυνατότητα συγκέντρωσης λειτουργιών ή τμημάτων μιας επιχείρησης από διάφορα γεωγρα-

φικά σημεία που βρίσκονταν κατανεμημένα, με στόχο την μείωση του κόστους, και τον καλύτερο συντονισμό των λειτουργιών.

Για παράδειγμα η Dell, μια μεγάλη πολυεθνική εταιρία συγκέντρωσε τα τμήματα εξυπηρέτησης πελατών που είχε δημιουργήσει σε διάφορες χώρες στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία. Για έναν καταναλωτή που διαμένει στην Μαδρίτη όταν καλεί την εξυπηρέτηση πελατών δεν τον ενδιαφέρει σε ποιο μέρος θα είναι αυτός που θα του απαντήσει. Αυτό που τον απασχολεί είναι να τον εξυπηρετήσουν γρήγορα και ποιοτικά.

Σύμφωνα με την **Αποκεντρωμένη τηλεεργασία**, επιλεγμένες δράσεις υλοποιούνται σε διαφορετική γεωγραφική θέση από την έδρα της επιχείρησης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα μεγάλης ευρωπαϊκής αεροπορικής εταιρίας η οποία μετέφερε τις λογιστικές και οικονομικές υπηρεσίες στην Ινδία. Με αυτόν τον τρόπο εξασφάλισε πολύ φθηνότερο εργατικό δυναμικό και ταχύτατη διεκπεραίωση των εργασιών, αφού το τέλος του ωραρίου των εργαζομένων στην Ινδία συνέπιπτε με την αρχή των άλλων διοικητικών εργασιών στην έδρα της.

Για την ενθάρρυνση της τηλεεργασίας πέρα από την ενημέρωση εργοδοτών και εργαζομένων πρέπει να συντρέξουν δύο προϋποθέσεις.

Η πρώτη αφορά την μείωση των τιμολογίων των τηλεπικοινωνιακών Οργανισμών και η δεύτερη έχει να κάνει με την ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών υποδομών ικανών να αντεπεξέλθουν στις αυξημένες απαιτήσεις των νέων τεχνολογικών εφαρμογών.

Πολλιά είναι τα αναμενόμενα οφέλη από την εφαρμογή της τηλεεργασίας.

Οι επιχειρήσεις θα γίνουν ανταγωνιστικότερες αυξάνοντας την παραγωγικότητα τους και μειώνοντας το λειτουργικό τους κόστος.

Οι εργαζόμενοι θα μπορούν να περνούν περισσότερες ώρες στο σπίτι και την οικογένεια τους διαχειριζόμενοι καλύτερα τον αυξημένο ελεύθερο χρόνο τους.

Η ατμοσφαιρική ρύπανση θα αποκλιμακωθεί καθώς θα υπάρξει αισθητή μείωση των μετακινήσεων, ενώ η εξοικονόμηση πόρων από την μείωση κατανάλωσης των καυσίμων θα είναι εξαιρετικά σημαντική.

Τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι κάτοικοι ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών θα ευεργετηθούν.

Όμως

- Ποιες θα είναι οι κοινωνικές και ψυχολογικές επιπτώσεις στους τηλεεργαζόμενους και τον οικογενειακό τους περίγυρο;
- Ποιο θα είναι το μέλλον των εργασιακών σχέσεων;
- Πως θα διαμορφωθούν τα εργασιακά δικαιώματα;
- Τι θα αλλάξει πραγματικά στην ζωή μας και προς ποια κατεύθυνση;

• ΜΑΘΗΣΗ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ

Η εποχή στην οποία οι γνωστικές δεξιότητες ως αποτέλεσμα χρονοθετημένης εκπαιδευτικής διαδικασίας, με τις απαραίτητες διαχρονικές προσαρμογές, ακολουθούσαν τον εργαζόμενο στο σύνολο σχεδόν του επαγγελματικού του βίου, ανήκουν ήδη στο παρελθόν.

Οι μεγάλες αλλαγές που συντελούνται στο εργασιακό περιβάλλον θα επιφέρουν σημαντικές επιπτώσεις στα απαιτούμενα επαγγελματικά χαρακτηριστικά, τις γνώσεις και τις δεξιότητες των εργαζομένων.

Οι ταχύτατοι ρυθμοί με τους οποίους αλληιάζουν τα δεδομένα στην αγορά εργασίας, επιβάλλουν την ύπαρξη ενός ευέλικτου εκπαιδευτικού συστήματος που θα έχει την δυνατότητα να παρακολουθεί τις εξελίξεις και να προσαρμόζει τις δικές του δομές και διαδικασίες στις συνεχώς αυξανόμενες νέες απαιτήσεις.

Η εκπαιδευτική διαδικασία δεν θα αποτελεί πλέον ένα τμήμα της ζωής μας με ημερομηνία λήξης, αλλά θα μας συντροφεύει στο σύνολο του επαγγελματικού μας βίου. Η δια βίου εκπαίδευση αποτελεί μια από τις σημαντικότερες προτεραιότητες της ΚτΠ και υποδηλώνει την αναγκαιότητα της συνεχούς δυναμικής προσαρμογής των γνωστικών δεξιοτήτων στις μεταβολές που συντελούνται στο εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον.

Ο λειτουργικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων σε μαθησιακούς οργανισμούς, αντικατοπτρίζει την αγωνία των ίδιων των οικονομικών μονάδων να διαθέτουν εργατικό δυναμικό του οποίου τα προσόντα να ανταποκρίνονται στις νέες ανάγκες και απαιτήσεις.

Αποτελεί παράγοντα ανταγωνιστικότητας και αποτελεσματικότητας η ικανότητα μιας επιχείρησης να προστατεύει τους εργαζομένους της από την απαξίωση των επαγγελματικών τους προσόντων και τελικά την ίδια την περιθωριοποίηση και την αντιπαραγωγική τους διάθεση.

Τα συμβατικά εκπαιδευτικά προγράμματα απαιτούσαν την παρουσία του εκπαιδευόμενου στους μαθησιακούς χώρους, γεγονός που δυσχέραινε την πρόσβαση πολλών κατηγοριών ανθρώπων στην πηγή της γνώσης.

Η εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών στον χώρο της εκπαίδευσης, αλληιάζει σημαντικά την δομή και την μέχρι τώρα λειτουργία της.

Η βασική σχέση εκπαιδευτή - εκπαιδευόμενου ανατρέπεται καθώς μέσω των ηλεκτρονικών δικτύων η εκπαιδευτική διαδικασία μεταφέρεται στο χώρο του ενδιαφερόμενου, ανεξάρτητα της χιλιομετρικής απόστασης που τους χωρίζει.

Μέσω ενός Η/Υ και των εφαρμογών πολυμέσων ο ενδιαφερόμενος έχει την δυνατότητα να συμμετέχει στη εκπαιδευτική διαδικασία, να λαμβάνει τις γνώσεις που τον ενδιαφέρουν, να αξιολογεί την μαθησιακή του ικανότητα ή ακόμα και να αξιολογείται από το κέντρο εξ' αποστάσεως μάθησης το οποίο θα μπορεί να πιστοποιεί τις γνώσεις του.

Είναι προφανές πως οι συντελούμενες αλλαγές στον χώρο της εκπαίδευσης δεν αφορούν μόνο τους εργαζόμενους αλλά το σύνολο των πολιτών. Η μορφή των σχολείων, των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, των κάθε μορφής εκπαιδευτικών δομών και οργανισμών αλληιάζει ριζικά.

Μέσω της τηλεσυνδιάσκεψης ενδιαφερόμενοι από όλο τον κόσμο, χωρίς καν να μετακινη-

θούν, μπορούν να παρακολουθήσουν μια σειρά μαθημάτων και διαλέξεων σε κάποιο Αμερικάνικο ή Ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο, με δυνατότητα παρεμβάσεων, ερωτήσεων, ανταλλαγής σημειώσεων, βιβλιογραφίας κλπ.

Η ζωντανή αυτή μορφή μαθησιακής διαδικασίας σε συνδυασμό με τις εκπαιδευτικές εφαρμογές πολυμέσων δια των ηλεκτρονικών δικτύων, αλληλίζουν κυριολεκτικά τον χάρτη της εκπαίδευσης, προσφέροντας απεριόριστες δυνατότητες, που μέχρι χθες βρισκόντουσαν στην σφαίρα του επιθυμητού, αν όχι του φανταστικού.

Η εξ' αποστάσεως μάθηση μεταβάλλει την κεφαλαιώδη σχέση εκπαιδευτή - εκπαιδευόμενου, καθώς δημιουργεί ένα εικονικό μαθησιακό περιβάλλον, στο οποίο ο ρόλος του διδάσκοντα δείχνει να είναι υποβαθμισμένος και χωρίς την πρωτεύουσα σημασία που κατείχε στο συμβατικό πλαίσιο εκπαίδευσης.

Δεν είναι λίγοι αυτοί που υποστηρίζουν πως η εκπαιδευτική διαδικασία αποστεώνεται από τον παιδαγωγικό της χαρακτήρα και περιορίζεται στην τεχνητή μετάδοση κονσερβοποιημένων γνώσεων.

- **ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ**

Το ερευνητικό έργο που επιτελείται στα πλαίσια των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων, παρά την αναγνωρισμένη συνεισφορά που έχει στην εξέλιξη των γνωστικών αντικειμένων με τα οποία αυτά είναι επιφορτισμένα, παρουσιάζει έντονη δυσλειτουργικότητα στον τομέα της προστιθέμενης αξίας.

Η αδυναμία ευρείας διάδοσης των αποτελεσμάτων σε άλλα Ιδρύματα εντός ή εκτός των χωρών εγκατάστασης, αφ' ενός δυσχεραίνει την διεπιστημονική συνεργασία και αφ' ετέρου συμβάλλει στην κατασπατάληση ανθρώπινων πόρων και πνευματικών δυνάμεων στα πλαίσια της προσπάθειας που καταβάλλει η Πανεπιστημιακή Κοινότητα.

Η δημιουργία ενός δικτύου για Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα με δυνατότητα πρόσβασης στο ερευνητικό τους έργο, τις επιστημονικές ανακοινώσεις και ιδιαίτερα τις βιβλιοθήκες, θεωρείται άμεση προτεραιότητα.

Με τον τρόπο αυτό οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε ερευνητικά πεδία δικής τους επιλογής, να έρχονται σε επαφή με τους αντίστοιχους μελετητές και ερευνητές ανταλλάσσοντας απόψεις και προωθώντας τα πεδία των γνωστικών τους αντικειμένων μέσω της ενθάρρυνσης διεπιστημονικών συνεργασιών ή άλλων πρόσφορων τρόπων συνεργασίας.

Η ανάπτυξη ενός διευρωπαϊκού προηγμένου δικτύου, υψηλού εύρους ζώνης και υψηλής ευκρίνειας, με δυνατότητες προσφοράς διαλογικών υπηρεσιών πολυμέσων αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτής της θεματικής ενότητας.

Η σύνδεση των εργαστηρίων μεγάλων επιχειρήσεων με Πανεπιστημιακά δίκτυα, θα προσδώσει την απαιτούμενη προστιθέμενη αξία των ερευνητικών αποτελεσμάτων, καθώς πλήθος μελετών θα βρουν εφαρμογή στην παραγωγή, με αποτέλεσμα αφ' ενός οι επιχειρήσεις να εισαγάγουν καινοτόμες μεθόδους στην παραγωγική διαδικασία και αφ' ετέρου θα ήταν δυνατή η εξασφάλιση χρηματικών πόρων για την συνέχιση των ερευνητικών προσπαθειών.

• ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Η ΚτΠ επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο διενεργούνται οι εμπορικές δοσοληψίες καθώς ανατρέπει την βασική σχέση καταναλωτή - προϊόντος.

Μέχρι σήμερα ο καταναλωτής προσπαθούσε να καλύψει τις καθημερινές του ανάγκες πηγαίνοντας στην αγορά για να προμηθευτεί εκείνα τα προϊόντα που επιθυμούσε βάσει των κριτηρίων που έθετε.

Η εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών, δίνει την δυνατότητα στον καταναλωτή να επιλέξει τα προϊόντα που επιθυμεί από τον προσωπικό του υπολογιστή, και με "το πάτημα ενός πλήκτρου" να τα έχει έξω από την πόρτα του.

Η διάχυση της εμπορικής πληροφορίας μέσω των δικτύων δημιουργεί την νέα ψηφιακή αγορά, με αμέτρητες δυνατότητες και πλεονεκτήματα τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τον καταναλωτή.

Οι "εικονικές επιχειρήσεις" θα έχουν την δυνατότητα με μικρό σχετικά κόστος να απευθύνονται σε εκατομμύρια καταναλωτές σε όλο τον κόσμο, καταργώντας φυσικά σύνορα και οποιουσδήποτε άλλους περιορισμούς, διευρύνοντας έτσι την αγοραστική τους βάση. Η αλλαγή του εμπορικού τους προσανατολισμού θα συμβάλει σημαντικά στην μείωση των κοστολογίων τους.

Οι καταναλωτές τώρα μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε μια τεράστια εικονική αγορά, η οποία θα τους προσφέρει προϊόντα και υπηρεσίες από όλο τον κόσμο, σε μεγάλη ποικιλία και εύρος τιμών. Το ηλεκτρονικό τους καλάθι θα γεμίζει με την χρήση διαφόρων βοηθητικών εργαλείων, όπως είναι η αυτόματη αναζήτηση προϊόντων με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που επιλέγει ο ίδιος, στην πλέον συμφέρουσα τιμή.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο δεν είναι κάτι που θα το συναντήσουμε στο μέλλον, καθώς έχει μπει ήδη σε λειτουργία και η πρόσβαση στην παγκόσμια ψηφιακή αγορά είναι πλέον δυνατή μέσω του INTERNET.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της μεγαλύτερης εταιρίας κατασκευής ημιαγωγών INTEL, οι συνολικές πωλήσεις στην Ε.Ε, μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου θα φτάσουν για το τρέχον έτος τα τέσσερα δισ δολλάρια.

Σύμφωνα με την ίδια εταιρία η ραγδαία αυτή ανάπτυξη θα καθοδηγηθεί από τις Μ.Μ.Ε που αντιστοιχούν σήμερα στο 56% της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας στην Ε.Ε, καθώς το 18% των επιχειρήσεων από τις οκτώ ισχυρότερες οικονομικά χώρες της Ένωσης διαθέτουν τα προϊόντα τους στην παγκόσμια ψηφιακή αγορά.

Σύμφωνα με μελέτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Π.Ο.Ε), η κατακόρυφη ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου αναμένεται να αποφέρει σημαντικά οφέλη στο σύνολο των χωρών και να προσφέρει σημαντική ώθηση στην παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα. Η μεγάλη πρόκληση που αντιμετωπίζει ο οργανισμός είναι η υπαγωγή του ηλεκτρονικού, στους κανόνες του ανοικτού εμπορίου που έχει θεσπίσει ο Οργανισμός.

Η διεξαγωγή του ηλεκτρονικού εμπορίου την στιγμή αυτή γίνεται χωρίς κανόνες με αποτέλεσμα την δημιουργία στρεβλώσεων (αποφυγή καταβολής φόρου) και επικίνδυνων καταστάσεων (ηλεκτρονική απάτη).

Η ανάγκη θέσπισης ενός συνολικού ρυθμιστικού πλαισίου θεωρείται επιβεβλημένη. Ήδη έχουν ξεκινήσει σχετικές διαπραγματεύσεις μεταξύ της Π.Ο.Ε, της κυβέρνησης των Η.Π.Α αλλά και της Ε.Ε.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που υπάρχει αυτήν την στιγμή σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο, είναι η έλλειψη ενός απαραίστου συστήματος ασφαλείας των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Η ηλεκτρονική πειρατεία παρουσιάζει έξαρση και οι καταναλωτές δείχνουν τρομαγμένοι από την αναρχία που επικρατεί. Αν και έχουν βρεθεί εναλλακτικά συστήματα αποπληρωμής, η εγκατάσταση των απαραίτητων μηχανισμών ασφαλείας και η θέσπιση όρων και κανόνων για την πάταξη της ηλεκτρονικής πειρατείας, αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και την άνθηση της ψηφιακής αγοράς.

Οι ρυθμοί ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου στις ΗΠΑ παρουσιάζουν σαφώς υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης από ότι στην Ε.Ε παρά το γεγονός ότι η τελευταία έχει κάνει σημαντικά βήματα προόδου. Σύμφωνα με προβλέψεις της Datamoitor που δημοσιεύθηκαν στους Financial Times το έτος 2001 το 80% του παγκοσμίου εμπορίου θα καθοδηγείται από τις ΗΠΑ.

- **ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ,
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ.**

Οι δημόσιες διοικήσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ανεξάρτητα από την οργανωτική τους επάρκεια χαρακτηρίζονται από τη δυσκαμψία στην λειτουργία τους, τη γραφειοκρατική τους δομή και φιλοσοφία, την καθυστέρηση με την οποία οι νέες και σύγχρονες αντιλήψεις διαπερνούν το εσωτερικό τους, καθώς και την αδυναμία προσαρμογής τους στις νέες απαιτήσεις που δημιουργούνται στο κοινωνικό και οικονομικό τους περιβάλλον.

Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα την ταλαιπωρία των πολιτών λόγω της αναποτελεσματικής εξυπηρέτησης τους, την διόγκωση του κόστους των προσφερόμενων υπηρεσιών ως επακόλουθο της έλλειψης οργάνωσης - προσαρμοστικότητας και τελικά την ύπαρξη ενός δυσκίνητου δημόσιου τομέα με μεγάλο κόστος λειτουργίας, το οποίο μάλιστα σε πολλές χώρες τείνει να εξελιχθεί σε δισεπίλυτο δημοσιονομικό πρόβλημα πυροδοτώντας πολιτικές οξύνσεις και αντιπαράθεσεις.

Όμως πρέπει να τονιστεί ότι ο ρόλος που διαδραματίζει η δημόσια διοίκηση παρά τις αγκυλώσεις της είναι εξαιρετικά σημαντικός και σίγουρα αναντικατάστατος.

Πολλές φορές η κριτική που ασκείται, έχει σαν απώτερο στόχο την συρρίκνωση του δημοσίου τομέα και την πώληση προσοδοφόρων υπηρεσιών του στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Η γενίκευση αυτής της πρακτικής μπορεί προσωρινά να συμβάλει στην μείωση των εξόδων της δημόσιας διοίκησης, μακροπρόθεσμα όμως, στερεί από την πολιτεία τους απαραίτητους μοχλούς άσκησης κοινωνικής πολιτικής.

Από την άλλη η τακτική αυτή δεν πρέπει να μας οδηγήσει στην αποσιώπηση των αρνητικών φαινομένων, αντίθετα μέσα από την αντικειμενική απεικόνιση της πραγματικότητας πρέπει να αναζητηθούν λύσεις, τομές και ρήξεις με στόχο την δόμηση ενός φιλικού, ανθρώπινου αλλά και αποδοτικού δημόσιου τομέα.

Οι νέες τεχνολογικές εφαρμογές της ΚτΠ μπορούν να παίξουν πρωτεύοντα ρόλο στην αναδιοργάνωση της δημόσιας διοίκησης. Η εφαρμογή προγραμμάτων ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των υπηρεσιών, μέσω της δημιουργίας της διευρωπαϊκής δικτύωσης, θα προάγει την αποτελεσματικότητα τους αυξάνοντας την ταχύτητα εκτέλεσης διαφόρων εργασιών, ενώ παράλληλα θα συμβάλει στην σημαντική μείωση του λειτουργικού κόστους.

Ο τελικός στόχος αυτής της προσπάθειας είναι η διασύνδεση των πολιτών στο δίκτυο των δημοσίων διοικήσεων έτσι, ώστε, να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους σε χρήσιμες και αναγκαίες για αυτούς πληροφορίες όπως φορολογικά και ασφαλιστικά ζητήματα, αναζήτηση δημοσίων εγγράφων και αποφάσεων, κίνητρα για επενδύσεις, επιδοτούμενα δάνεια κλπ.

Η ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας θα επιταχύνει την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών για έκδοση πιστοποιητικών και εγγράφων όπως πιστοποιητικά γεννήσεως, φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα κλπ.

Στην χώρα μας το Υπουργείο εσωτερικών έχει ήδη ξεκινήσει μια παρόμοια διαδικασία. Ο Έλληνας πολίτης έχει πλέον την δυνατότητα μέσω του τηλεφώνου (177) να αναζητήσει πληροφορίες σχετικά με την δημόσια διοίκηση, και μέσω του (1502) να ζητήσει διάφορα παραστατι-

κά που τον αφορούν όπως πιστοποιητικό γέννησης, στρατολογικής κατάστασης, φορολογικής ενημερότητας, ποινικού μητρώου κλπ. και αυτά μετά από χρονικό διάστημα δέκα ημερών να ταχυδρομηθούν στην διεύθυνση που αυτός επιθυμεί.

Αυτό είναι το πρώτο βήμα στην εξ' αποστάσεως εξυπηρέτηση του πολίτη και το επόμενο στάδιο θα είναι η ολοκληρωμένη ηλεκτρονική εξυπηρέτηση του μέσω του προσωπικού του υπολογιστή.

Η έκδοση από τις Ελληνικές αρχές, του χάρτη των δικαιωμάτων του πολίτη, ο οποίος θα αναφέρεται στις υποχρεώσεις και τις δεσμεύσεις της δημόσιας διοίκησης απέναντι του, δείχνει ότι η ποιοτική και αποτελεσματική εξυπηρέτηση είναι ζητούμενο και για την δημόσια διοίκηση.

Ένα άλλο ζήτημα το οποίο αποτελεί θέμα διάφανης και αξιοκρατικής λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης και των πολιτικών προϊσταμένων της, δηλαδή των Εθνικών κυβερνήσεων, είναι οι δημόσιοι διαγωνισμοί και οι προκηρύξεις.

Παρά τα βήματα που έχουν πραγματοποιηθεί, η διαφάνεια σε αυτόν τον τομέα αποτελεί και σήμερα ζήτημα προς διερεύνηση, καθώς τα στεγανά διατηρούνται στον βαθμό που η πρόσβαση στην έγκαιρη ενημέρωση είναι δυσχερής.

Η δημιουργία ενός δικτύου σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο στο οποίο θα καταχωρούνται δεσμευτικά οι κάθε είδους προκηρύξεις και διαγωνισμοί ανεξάρτητα χρηματικού ύψους, θα συμβάλει στην ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων και επομένως θα διευρύνει την βάση των προμηθευτών που θα έχουν την δυνατότητα να καταθέσουν τις προτάσεις τους.

Αυτή η εξέλιξη συμβάλει αποτελεσματικά στην αποκατάσταση των κενών που υπήρχαν στην μέχρι τώρα ενημέρωση. Η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού αυτοματοποιημένου συστήματος αξιολόγησης των διαφόρων προσφορών είναι το επόμενο βήμα.

Τα οφέλη που θα προκύψουν είναι πολλά και σημαντικά.

Η δημόσια διοίκηση θα ελαχιστοποιήσει το κόστος των προκηρύξεων και των πάσης φύσεως διαγωνισμών, μέσω της αντικατάστασης του χαρτιού και του περιορισμού του αριθμού των διαφόρων επιτροπών αξιολόγησης, οι οποίες θα αντικατασταθούν από το ηλεκτρονικό σύστημα.

Οι διαδικασίες θα ολοκληρώνονται πιο γρήγορα και το δημόσιο θα επωφεληθεί από τον έντονο ανταγωνισμό των προμηθευτών εξοικονομώντας σημαντικούς πόρους και κεφάλαια.

Οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες θα μεγαλώσουν το πεδίο της δράσης τους, καθώς θα έχουν την δυνατότητα να συμμετέχουν σε περισσότερους διαγωνισμούς στον βαθμό που το ηλεκτρονικό σύστημα επιλογής εδραιώσει το κλίμα εμπιστοσύνης. Το εγχείρημα δεν θα προχωρήσει χωρίς εμπόδια από τους κύκλους εκείνους που εκμεταλλεύονται την αδιαφάνεια και τα κάθε είδους στεγανά.

- **ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο οι Μ.Μ.Ε αποτελούν την πλειοψηφία της επιχειρηματικής δραστηριότητας στον Ιδιωτικό τομέα και η ανάπτυξη που παρουσιάζουν, όπως και η απασχόληση που δημιουργούν, έχουν προσελκύσει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των Θεσμικών Οργάνων της Ένωσης.

Στην χώρα μας σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ.Ε, η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων απασχολεί μέχρι δέκα εργαζόμενους και η δραστηριότητα τους εντοπίζεται στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Η διάρθρωση αυτή πιστοποιεί το μεγάλο κατακερματισμό που υπάρχει στον κλάδο του εμπορίου, και το μεγάλο αριθμό οικογενειακών επιχειρήσεων.

Οι Μ.Μ.Ε αν και θεωρούνται το πλέον δυναμικό τμήμα της οικονομικής δραστηριότητας αντιμετωπίζουν πλήθος προβλημάτων.

Η μεγάλη απόσταση που τις χωρίζει από τα κέντρα πληροφόρησης και λήψης αποφάσεων σε Εθνικό αλλά κυρίως σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, η δυσκολία στην επιμόρφωση των εργαζομένων που απασχολούνται σε αυτές, τα προβλήματα που συναντούν στην διακίνηση των προϊόντων τους, η δυσκολία εξεύρεσης νέων αγορών, και το υψηλό διαχειριστικό και λειτουργικό τους κόστος, καταγράφονται ως τα σημαντικότερα προβλήματα που δημιουργούν αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα και την αποτελεσματικότητά τους.

Η έλευση της ΚτΠ θα λειτουργήσει καταλυτικά στο χώρο των Μ.Μ.Ε καθώς πλήθος εφαρμογών θα τεθούν στην υπηρεσία τους.

Η συμμετοχή των Μ.Μ.Ε σε ηλεκτρονικά δίκτυα επαγγελματικών ενώσεων, επιμελητηρίων, Εθνικών και Ευρωπαϊκών αρχών θα συμβάλει στη μείωση της απόστασης που τις χωρίζει από τις πηγές πληροφόρησης και λήψης των αποφάσεων.

Η λειτουργική διασύνδεση των μικρών οικονομικών μονάδων με τις εξελίξεις που τις αφορούν, δεν απαιτεί πλέον την δομή και τα χαρακτηριστικά μιας μεγάλης επιχείρησης, αλλά την ικανότητα πρόσβασης τους στα κατάλληλα δίκτυα.

Η λειτουργική τους διασύνδεση θα τους επιτρέψει να ανταλλάσσουν απόψεις για διάφορα θέματα κοινού ενδιαφέροντος με πολλούς άλλες επιχειρήσεις του τομέα τους εντός ή εκτός των συνόρων.

Αυτό θα συμβάλει στην κινητικότητα παραγωγικών μεθόδων και διαδικασιών, στην εκμάθηση νέων τρόπων αντιμετώπισης των προβλημάτων, στην ανταλλαγή εμπειριών. Στην ουσία οι Μ.Μ.Ε έχουν την δυνατότητα να απελευθερωθούν από τον σφιχτό εναγκαλισμό του άμεσου και στενού περιβάλλοντος τους, να διευρύνουν ουσιαστικά τους ορίζοντες τους.

Η εφαρμογή της εξ' αποστάσεως μάθησης θα τους δώσει την δυνατότητα να επιμορφώνουν τους απασχολούμενους σε αυτές, αναβαθμίζοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους χωρίς να είναι αναγκασμένοι να απομακρύνονται από τον χώρο της δουλειάς τους.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο, η δυνατότητα δηλαδή προσφοράς των προϊόντων τους μέσω ηλεκτρονικών δικτύων, παρέχει την πολυπόθητη πρόσβαση σε νέες δυναμικές αγορές, συμβάλει στην διεύρυνση του δικτύου διάθεσης των προϊόντων τους, στην διεκδίκηση μέρους από την

νέα διαμορφούμενη και πολλαπλά υποσχόμενη ψηφιακή αγορά του μέλλοντος.

Η χρήση των τηλεματικών εφαρμογών ηλεκτρονικής ανταλλαγής εγγράφων (EDI), της μεταβίβασης αρχείων, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο θα συμβάλλουν στην μείωση του λειτουργικού και διαχειριστικού τους κόστους που συνήθως κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα.

Η είσοδος των Μ.Μ.Ε στην νέα ψηφιακή αγορά και το περιβάλλον της, δεν θα είναι καθόλου εύκολη υπόθεση. Χρειάζεται μια μεγάλη εκστρατεία ενημέρωσης στον χώρο τους, για τα πλεονεκτήματα των νέων εφαρμογών και την αναγκαιότητα προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες.

Η ενθάρρυνση των Μ.Μ.Ε μέσω κοινοτικών προγραμμάτων αλλά και πρωτοβουλιών σε Εθνικό επίπεδο αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την εξοικείωση τους με το νέο παραγωγικό περιβάλλον.

• ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΝΑΕΡΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ.

Το ζήτημα της διαχείρισης της οδικής κυκλοφορίας αποτελεί παράγοντα βελτίωσης της ζωής των ανθρώπων στις μεγάλες ιδιαίτερα πόλεις, και ένα από τους πλέον επιβαρυντικούς παράγοντες για την ατμόσφαιρα και το περιβάλλον.

Η ανάπτυξη τηλεματικών εφαρμογών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο με στόχο την δημιουργία προηγμένων συστημάτων διαχείρισης οδικής κυκλοφορίας, σε συνδυασμό με την παροχή υπηρεσιών όπως η πληροφόρηση των οδηγών για την κίνηση σε βασικές αρτηρίες, η οδική πληροφορηση, η ηλεκτρονική τιμολόγηση διοδίων κλπ θα συμβάλλουν στην αποκλιμάκωση της κατάστασης που έχει ήδη πάρει δραματικές διαστάσεις.

Βασικοί φορείς υλοποίησης ενός τέτοιου εγχειρήματος είναι οι περιφερειακές, Εθνικές και Ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις οι οποίες σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες μεταφορών θα καταρτίσουν ένα ανοικτό προηγμένο σύστημα τηλεματικών υπηρεσιών.

Η βελτίωση της οδικής ασφάλειας, η αντιμετώπιση του περιβαλλοντολογικού κόστους, και η εξοικονόμηση ενέργειας και χρόνου είναι προς όφελος όλων μας.

Μια άλλη εξίσου σημαντική προτεραιότητα σχετίζεται με την δημιουργία ενός ενοποιημένου διευρωπαϊκού συστήματος ελέγχου της εναέριας κυκλοφορίας.

Το σύστημα αυτό θα έχει την δυνατότητα παροχής συνδέσεων εδάφους - εδάφους & αέρος -εδάφους μεταξύ όλων των ευρωπαϊκών κέντρων εναέριας κυκλοφορίας και των αεροσκαφών.

Έτσι σε Ευρωπαϊκό επίπεδο θα αναπτυχθεί ένα ασφαλέστερο σύστημα, θα αποκλιμακωθεί η κυκλοφοριακή συμφόρηση στον αέρα, θα περιοριστούν οι καθυστερήσεις και θα μειωθεί η ρύπανση της ατμόσφαιρας.

• ΔΙΚΤΥΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Θα ήταν ανούσιο να επιχειρηματολογήσουμε για την σημασία της υγείας των ανθρώπων και την αναγκαιότητα νοσοκομειακής τους περίθαλψης. Επίσης θεωρείται αυτονόητο πως η ΚτΠ σε κάθε περίπτωση θα ενσωμάτωνε αυτήν την σημαντικότερη πτυχή στα πεδία ενασχόλησης της.

Οι εφαρμογές και σ' αυτόν τον τομέα είναι εντυπωσιακές.

- Δύσκολες περιπτώσεις χειρουργικών επεμβάσεων μπορούν να γίνονται από απόσταση χιλιάδων χιλιομέτρων,
- η ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ των ιατρών σε ολόκληρο τον κόσμο προάγει την έρευνα και συμβάλλει στην έγκαιρη και έγκυρη διάγνωση περιπτώσεων που χρήζουν ανάλυσης και παρουσιάζουν ιατρικό και επιστημονικό ενδιαφέρον,
- παρέχεται άμεση ηλεκτρονική κράτηση για την διενέργεια αναλύσεων και την προσφορά νοσοκομειακών υπηρεσιών από γιατρούς σε πανευρωπαϊκή κλίμακαπαρέχει την δυνατότητα διερεύνησης ιστολογικής συμβατότητας μοσχευμάτων κλπ

Η ολοκλήρωση της σύνδεσης σε ευρωπαϊκή κλίμακα των φορέων υγείας τόσο ιδιωτικών όσο και δημοσίων θα συμβάλει στην ταχύτερη αξιολόγηση της όλης διαδικασίας του πλαισίου των εφαρμογών που θα αναπτυχθούν.

Η ωφέλεια που θα προκύψει για το κοινωνικό σύνολο δεν χρήζει ιδιαίτερης ανάλυσης. Αυτό που πρέπει να επισημάνουμε είναι ότι μέσω των νέων τηλεματικών εφαρμογών υγείας,θα επιτευχθεί αυστηρότερος έλεγχος του κοστολογίου με όφελος για την δημόσια διοίκηση και τον φορολογούμενο.

Η εξασφάλιση του ιατρικού απορρήτου αποτελεί κυρίαρχο μέλημα όλων των εμπλεκόμενων ανεξαιρέτως.

• ΛΕΩΦΟΡΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ

Η διάδοση των νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών συντελείται με γρήγορους ρυθμούς κυρίως στο εργασιακό περιβάλλον.

Το ίδιο δεν μπορεί να ισχυριστεί κανείς και για τους καταναλωτές, τα λεγόμενα νοικοκυριά. Σε αυτόν τον τομέα οι εξελίξεις είναι βραδύτερες καθώς η έλλειψη ενημέρωσης, η φαινομενική πολυπλοκότητα στην χρήση των νέων εφαρμογών και οι αργοί ρυθμοί ανάπτυξης των τεχνολογικών υποδομών συμβαδίζουν με τον φόβο και την καχυποψία για το άγνωστο, το καινούργιο.

Τα νοικοκυριά στον βαθμό που θα εξοικειωθούν συντομότερα με τα νέα δεδομένα, θα συμβάλουν αποφασιστικά στην δημιουργία της κρίσιμης μάζας, γεγονός εξαιρετικά σημαντικό για την επίτευξη των στόχων της ΚτΠ.

Η εισαγωγή της ΚτΠ στην κατοικία προϋποθέτει :

- Την πλατιά ενημέρωση των καταναλωτών για το είδος και την χρησιμότητα των εφαρμογών.
- Την δημιουργία φιλικών στην χρήση συστημάτων πρόσβασης στο δίκτυο, με την εισαγωγή πολυμέσων και υπηρεσιών αγοράς(αγορές κατ' οίκον) καταναλωτικών αγαθών και ψυχαγωγίας
- Την διενέργεια εμπορικών δοσοληψιών όπως τραπεζική εξυπηρέτηση κατ' οίκον, ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω πιστωτικών ή έξυπνων καρτών κλπ.

Μέσω των ηλεκτρονικών δικτύων - των λεωφόρων πληροφοριών - ο καταναλωτής θα έχει την δυνατότητα πρόσβασης σ' ένα απεριόριστο αριθμό προϊόντων και υπηρεσιών. Θα μπορεί να πραγματοποιεί τις αγορές των καταναλωτικών αγαθών που επιθυμεί, να τακτοποιεί τις οικονομικές του δοσοληψίες, να εξασφαλίζει την πρόσβαση σε υπηρεσίες του δημοσίου, ακόμα και να φροντίζει για την διασκέδαση ή την ψυχαγωγία του.

Η συντελούμενη πρόοδος σε σχέση με την ασφάλεια των συναλλαγών θα συμβάλει στην ραγδαία ανάπτυξη της ΚτΠ στην κατοικία, καθώς μέχρι σήμερα η αδυναμία αντιμετώπισης της ηλεκτρονικής πειρατείας λειτουργεί αποτρεπτικά στην όποια προσπάθεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΤΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚτΠ

Οι νέες τεχνολογικές εφαρμογές και η ταχύτητα με την οποία εισάγονται στην κοινωνική και επαγγελματική μας ζωή τείνουν να συμπαρασύρουν δομές και λογικές, που σήμερα διέπουν τον κοινωνικό και οικονομικό ιστό των κρατών.

Έτσι είτε δημιουργούνται λειτουργικά και νομοθετικά κενά με αποτέλεσμα την εκδήλωση ανεξέλεγκτων καταστάσεων, είτε το απαξιωμένο νομικό καθεστώς και οι δομές του, λειτουργούν ως τροχοπέδη στην τεχνολογική και κοινωνική εξέλιξη.

Η αναγκαιότητα της ανάδειξης ενός ρυθμιστικού περιβάλλοντος με την θέσπιση μέτρων και κανόνων και ο επανακαθορισμός ενός νομικού πλαισίου εναρμονισμένου με τις νέες σύγχρονες κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες, αποτελεί την πλέον επείγουσα προτεραιότητα.

Απαραίτητο στοιχείο για την ταχύτερη ανάπτυξη της αγοράς των τεχνολογικών εφαρμογών αιχμής, αποτελεί το γεγονός ότι, όλοι οι συντελεστές πρέπει στα πλαίσια ενός ανταγωνιστικού περιβάλλοντος να είναι κατάλληλα εφοδιασμένοι με τα απαραίτητα εργαλεία, γνωρίζοντας με σαφήνεια το πλαίσιο στο οποίο έχουν την δυνατότητα να δράσουν.

Το ανταγωνιστικό περιβάλλον είναι μεν αναγκαίο για την απελευθέρωση ιδιωτικών κεφαλαίων και την ενθάρρυνση επενδυτικών προσπαθειών, αλλά ενδέχεται να δημιουργήσει παρενέργειες των οποίων η αντιμετώπιση δεν μπορεί να επαφύεται στους νόμους της αγοράς.

Το σίγουρο πάντως είναι πως τα μονοπώλια, κάθε είδους, ολοκληρώνουν τον κύκλο τους.

Αναγνωρίζεται πλέον ως απαραίτητη και επιθυμητή εξέλιξη η άρση των πολιτικών εμποδίων που κατά καιρούς είχαν επιβληθεί και υπηρετούσαν αναγκαιότητες μιας εποχής που αγγίζει τα όρια του χθες.

Ιδιαίτερη προτεραιότητα έχει δοθεί στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, καθώς όλοι δείχνουν πως η πρακτική των προσαρμοσμένων μονοπωλιακών τιμολογίων εγκαταλείπεται και εναρμονίζεται στα πλαίσια ανάδειξης κατάλληλων ρυθμιστικών πλαισίων που θα έχουν ως στόχο την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιακών υποδομών.

Για να γίνει όμως κάτι τέτοιο, απαιτείται ο εντοπισμός και η καθιέρωση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, των ελάχιστων απαιτούμενων προϋποθέσεων για την διασφάλιση μιας ισορροπημένης ανάπτυξης υποδομής υπηρεσιών και πληροφοριών.

Το ζήτημα της ιδιοκτησίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδια-

φέρων, καθώς η συγκέντρωση της δύναμης της ενημέρωσης σε μεμονωμένα πρόσωπα ή ομάδες συμφερόντων ελλοχεύει μεγάλους κινδύνους.

Παράλληλα θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην ελεύθερη διακίνηση των προγραμμάτων και πληροφοριών, γεγονός που θα συμβάλει στον πολυφωνικό και πολιτιστικό χαρακτήρα των οπτικοακουστικών προγραμμάτων ανεξάρτητα του τρόπου μετάδοσης.

Τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι πολυάριθμα και σημαντικά.

Η χορήγηση αδειών, η διασύνδεση δικτύων, η διαχείριση κοινών πεπερασμένων πόρων, όπως η κατανομή των ραδιοσυχνοτήτων, και η αριθμοδότηση συνδρομητών, βρίσκονται στο στάδιο της διευθέτησης.

Στα πλαίσια της νέας κοινωνικής και οικονομικής πραγματικότητας ανακύπτουν συνεχώς νέα ζητήματα που είτε μέχρι σήμερα καλύπτονταν από το υπάρχον νομικό καθεστώς, είτε έθιγαν σε λειτουργία διαδικασίες οι οποίες ήταν εκτός πλαισίων και κανόνων.

Το γεγονός αυτό αποκτά ιδιαίτερα μεγάλες διαστάσεις σε σχέση με την προστασία της ιδιωτικής ζωής των πολιτών. Είναι πλέον γνωστό ότι προσωπικές πληροφορίες μπορούν να βρεθούν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν την δυνατότητα να παραβιάσουν τους κωδικούς ασφαλείας, με στόχο την προς ίδιον όφελος χρήση απόρρητων πληροφοριών.

Με βάση τα παραπάνω, το ζήτημα της ηλεκτρονικής και νομικής προστασίας αποτελεί το πλέον σημαντικό θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα, καθώς εκτός των άλλων λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας σε καίριους τομείς των τεχνολογικών εφαρμογών, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Θα ήταν μέγα σφάλμα όλα αυτά τα εξόχως σημαντικά ανοιχτά ζητήματα να αντιμετωπιστούν αποσπασματικά. Αντιθέτως, πρέπει να τύχουν συλλογικής αντιμετώπισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με τη θέσπιση ενός ενιαίου ρυθμιστικού πλαισίου που θα έχει καθολική ισχύ, θα εμπνέει το αίσθημα ασφάλειας στο μέσο πολίτη, τον επιστήμονα, τον πνευματικό δημιουργό, τον άνθρωπο της τέχνης, δομώντας όλους τους απαραίτητους μηχανισμούς προστασίας.

Παράλληλα, στα πλαίσια ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού ρυθμιστικού πλαισίου, που θα διέπεται από τους αναγκαίους κανονιστικούς όρους, θα επιδιωχθεί η άρση των άνισων συνθηκών της αγοράς, η διασφάλιση της πρόσβασης σε δίκτυα και η χρήση διαφόρων υπηρεσιών από όλους τους πολίτες.

Το νομικό πλαίσιο πρέπει να λειτουργήσει ως παράγοντας θεσμοποίησης επικυρώνοντας τις παραπάνω ρυθμίσεις, οι οποίες είναι αναγκαίο να εμπλουτιστούν από πρακτικούς, σαφείς και κατανοητούς από τον μέσο πολίτη κανόνες, για επίλυση τυχόν διαφορών και την εφαρμογή άμεσων επανορθωτικών ενεργειών, σε περιπτώσεις κατάχρησης των πραγματικά απεριόριστων δυνατοτήτων που μας προσφέρει η νέα τεχνολογία.

3.1 Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.

Η διαμόρφωση ενός ανοικτού και ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτάχυνση των διαδικασιών που θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της ΚτΠ.

Σε ένα υγιές ανταγωνιστικό περιβάλλον ο ιδιωτικός και ο δημόσιος τομέας πρέπει να λειτουργούν με σαφείς κανόνες, κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων, ανοικτό πεδίο δράσης και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην απελευθέρωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών καθώς, έτσι, εκτιμάται ότι με την διείσδυση των ιδιωτικών κεφαλαίων, θα συντελεστούν ταχύτερα όλα τα απαραίτητα έργα υποδομής, ενώ στα πλαίσια του έντονου ανταγωνισμού που θα αναπτυχθεί, θα υπάρξει μείωση των τιμοολογίων.

Είναι αλήθεια πως ένα από τα εμπόδια που συναντώνται στην προσπάθεια επέκτασης της χρήσης των νέων εφαρμογών των επικοινωνιών, είναι το υψηλό κόστος που προκύπτει για τους ενδιαφερομένους από τα τιμολόγια μισθωμένων γραμμών, διεθνή ή υπεραστικά.

Οι μονοπωλιακές συνθήκες που επικρατούν σε πολλά μέρη του κόσμου δεν επιτρέπουν την προσαρμογή των τιμοολογίων σε χαμηλότερα επίπεδα.

Η μείωση των τιμοολογίων αποτελεί επείγουσα προτεραιότητα που πρέπει να συνοδευτεί από το δίκαιο καταμερισμό των υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης.

Η ύπαρξη χαμηλών τιμοολογίων θα προσελκύσει περισσότερους χρήστες με αποτέλεσμα να αυξηθεί η ζήτηση των συγκεκριμένων υπηρεσιών.

Ο ανταγωνισμός από μόνος του δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στο κόστος που απαιτείται για την εισαγωγή των νέων εφαρμογών, εάν ταυτόχρονα δεν υπάρχει μέγεθος ζήτησης ικανό να καταναλώσει τις προσφερόμενες υπηρεσίες.

Το ζητούμενο λοιπόν είναι η δημιουργία της κρίσιμης μάζας στην οποία βεβαίως και συμβάλει η προσαρμογή των τιμοολογίων, χωρίς όμως να είναι αρκετή.

Με βάση τα παραπάνω γίνεται κατανοητό πως η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων κρίνεται επιβεβλημένη :

- Στον ιδιωτικό τομέα η ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των ανταγωνιστών θα συμβάλει στην δημιουργία του απαιτούμενου μεγέθους και θα δοθεί έμφαση σε

συγκεκριμένους τομείς της αγοράς. Ένα καλό παράδειγμα αποτελεί ο χώρος της κινητής τηλεφωνίας.

- Στον κρατικό τομέα οι δημόσιες διοικήσεις πρέπει να καταρτίσουν ένα κοινό πλαίσιο απαιτήσεων και προδιαγραφών, σε σχέση με την εκτεταμένη προώθηση και βέλτιστη χρήση υπαρχόντων ή μελλόντων δικτύων και υπηρεσιών.
- Η ανάγκη εξασφάλισης ισορροπημένης συμμετοχής στα νέα δορυφορικά συστήματα προσωπικών επικοινωνιών αναδεικνύει την σημασία της αποτελεσματικότερης πρόσβασης στην παγκόσμια αγορά για την νέα επίγεια κινητή τεχνολογία.

Είναι αναγκαίο να οργανωθούν ενημερωτικές εκστρατείες με αποδέκτη την δημόσια διοίκηση, τις ΜΜΕ, τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και ιδιαίτερα την νέα γενιά με στόχο την ευαισθητοποίηση ευρύτερων πληθυσμιακών ομάδων.

Η κατάργηση των μονοπωλίων, ως λογική και πρακτική, δεν αφορά μόνο τον δημόσιο τομέα. Αφορά και την ιδιωτική πρωτοβουλία. Στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και στον οπτικοακουστικό τομέα έχει παρατηρηθεί η δημιουργία μονοπωλιακών καταστάσεων που δημιουργούν στρεβλώσεις και εξαρτήσεις παντός είδους.

Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την διαπλοκή των παραγωγών της ενημέρωσης με τους παραγωγούς προϊόντων και υπηρεσιών, που πολλές φορές είναι τα ίδια πρόσωπα, δημιουργούν ανεξέλεγκτες καταστάσεις.

Βεβαίως τέτοιες πρακτικές μπορεί να είναι ανεκτές στην λογική της 'ελεύθερης' αγοράς, αλλ'όχι δεν συνάδουν με τις διακηρύξεις περί καθαρών κανόνων ανταγωνισμού προς όφελος των καταναλωτών.

Η δημιουργία ενός ρυθμιστικού πλαισίου, που θα προετοιμάζει το έδαφος για την μετάβαση στην ΚτΠ, είναι επιβεβλημένη. Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο έχει ήδη ξεκινήσει μια μεγάλη προσπάθεια με στόχο τη θέσπιση μέτρων και κανόνων που αφ' ενός θα διευκολύνουν την ανάπτυξη των νέων εφαρμογών και αφ' ετέρου θα δρουν προστατευτικά σε σχέση με τα δικαιώματα των πολιτών στα πλαίσια ενός ελεύθερου και ανταγωνιστικού περιβάλλοντος.

Κάθε κράτος μέλος έχει θεσπίσει ένα πλαίσιο μέτρων και κανόνων προς αυτήν την κατεύθυνση.

Η αναλυτική παρουσίαση (με χρονολογική σειρά) αυτών των προσπαθειών κρίνεται επιβεβλημένη στα πλαίσια της παρούσης διατριβής.

3.1.α ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Το 1995 ο Γερμανικός οργανισμός για την τηλεπικοινωνιακή υποδομή και τις ταχυδρομικές υπηρεσίες (Deutsche Bundespost) χωρίστηκε σε τρεις ανεξάρτητους οργανισμούς (AG's): Deutsche Telekom AG, Deutsche Post AG και Postbank AG.

Επίπροσθέτως, ιδρύθηκε το Συμβούλιο Κανονισμών για να αναλάβει μέρος των λειτουργιών για τις οποίες ήταν υπεύθυνο στο παρελθόν το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες.

Βασικό καθήκον του νέου οργανισμού ήταν να αναπτύξει και να ελέγχει το απαραίτητο νομικό πλαίσιο για την Γερμανική τηλεπικοινωνιακή αγορά μετά την απελευθέρωση.

Το Νοέμβριο του 1995 ένας τηλεπικοινωνιακός κανονισμός έκανε εφικτή την επίδοση άδειας για τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες σε μερικές εξαιρετικές περιπτώσεις.

Οκτώ από είκοσι πέντε φορείς που υπέβαλαν αίτηση απόκτησαν το δικαίωμα για τις παρακάτω υπηρεσίες:

- 3 άδειες για ένα υβριδικό επικοινωνιακό σύστημα ευρέου φάσματος δόθηκε στην Vebacom GmbH, την VIAG AG και την RWE Energie AG.
- Μια άδεια δόθηκε σε εταιρία παροχής ηλεκτρισμού
- Άδειες για DECT test networks δόθηκαν στην THYssen Telecom AG την RWE Tel-liance AG
- Στην VEBACOM GmbH δόθηκε η άδεια να αναπτύξει ένα πιλοτικό πρόγραμμα "Infocity" NRW

Τηλεπικοινωνιακός Νόμος (TKG)

Ένας νέος Τηλεπικοινωνιακός Νόμος (TKG) ψηφίστηκε τον Ιούλιο του 1996. Ο TKG αφορά την εκπομπή, μετάδοση και λήψη παντός τύπου μηνυμάτων. Τέσσερις κατηγορίες τηλεπικοινωνιακών αδειών είναι στην ευθύνη του TKG:

- Κατηγορία 1: κινητή επικοινωνία
- Κατηγορία 2: δορυφορική επικοινωνία
- Κατηγορία 3: το δικαίωμα χειρισμού τρόπων μετάδοσης για άλλες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες
- Κατηγορία 4: το δικαίωμα προσφοράς φωνητικών τηλεφωνικών υπηρεσιών.

Η χορήγηση άδειας θεωρείται απαραίτητη για όποιον επιθυμεί να παρέχει τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες για το κοινό, όπως και για αυτούς που σκοπεύουν να παρέχουν φωνητικές επικοινωνιακές υπηρεσίες χρησιμοποιώντας το δικό τους δίκτυο.

Φορείς υπηρεσιών που χρησιμοποιούν ενοικιασμένες γραμμές δεν απαιτείται να κατέχουν άδεια, όπως και Οργανισμοί ή εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες για ένα κλειστό group. Καμία άδεια δεν χρειάζεται πλέον για να λειτουργήσει ένα συνεργατικό δίκτυο.

Η δέσμευση για μια πανεθνική κάλυψη των κατάλληλων και ικανοποιητικών υπηρεσιών α-

ναφέρεται μέσα στον Γερμανικό Συνταγματικό Νόμο. Αυτή η βασική υπηρεσία θα πρέπει να παρέχεται από την Deutsche Telekom AG και άλλους ιδιωτικούς ανταγωνιστές.

Κανονισμός Υπηρεσιών Παγκόσμιας Τηλεπικοινωνίας (TUDLV)

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο πρότεινε ένα Κανονισμό Υπηρεσιών Παγκόσμιας Τηλεπικοινωνίας (TUDLV), για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες, για να εγγυηθεί ένα ελάχιστο τύπο βασικών υπηρεσιών για το κοινό. Τα κύρια κριτήρια για αυτή τη βασική υπηρεσία είναι:

- Φωνητική τηλεφωνία με ISDN κριτήρια απόδοσης, βάσει ενός ψηφιακού δικτύου και αναλογικών συνδέσεων
- επιπρόσθετα χαρακτηριστικά όπως υπηρεσίες πληροφοριών, η δημοσίευση συνδρομητικών καταλόγων και η παροχή τηλεφωνικών θαλάμων για το κοινό
- η παροχή ορισμένων τρόπων εκπομπής.

Τον Ιανουάριο του 1997 η τελική μορφή του TUDLV μπαίνει σε ισχύ.

Νόμος Πολυμέσων

Ο στόχος του νόμου περί υπηρεσιών πληροφοριών και επικοινωνιών (luKDG), (Νόμος Πολυμέσων), είναι να δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο λειτουργίας, για την δυναμική ανάπτυξη τους στα πλαίσια των δικτύων.

Έτσι δημιουργήθηκε το παρακάτω νομικό πλαίσιο :

- Ο νόμος περί τηλευπηρεσιών (TDG) είναι η εγγύηση ότι οι καινούριες υπηρεσίες πληροφοριών και επικοινωνιών δεν θα χρειάζονται καμία άδεια ή καταγραφή
- Ο νόμος περί προστασίας δεδομένων τηλευπηρεσιών (TDDG) είναι μια απάντηση στους συγκεκριμένους κινδύνους προστασίας δεδομένων των on-line αιτήσεων
- ο νόμος περί υπογραφής (SigG) καθορίζει το πλαίσιο για την υποδομή προστασίας των ψηφιακών υπογραφών.

Παροχή άδειας για Τηλεπικοινωνίες

Στην αγορά της κινητής τηλεπικοινωνίας, η οποία απελευθερώθηκε το 1989, συνολικά 4 άδειες έχουν δοθεί προς το παρόν στους ακόλουθους οργανισμούς:

- D1: DeTeMobil (μία θυγατρική της Deutsche Telekom AG)
- D2: MANNESMANN Mobilfunk
- E: E-Plus Mobilfunk

Τον Φεβρουάριο του 1997 η Τέταρτη άδεια για ψηφιακό κινητό δίκτυο δόθηκε στην E2 Mobilfunk GmbH&Co KG.

Το 1995 περιορισμένες τηλεπικοινωνιακές άδειες για διάφορες δοκιμαστικές, πιλοτικές εφαρμογές και άλλες εξαιρετικές περιπτώσεις χορηγήθηκαν σε διάφορους οργανισμούς.

Αρχίζοντας τον Δεκέμβριο του 1996 οι πρώτες άδειες (κατηγορία 4) εκδόθηκαν από τον TKD για ιδιωτικούς οργανισμούς. Τους πρώτους μήνες του 1997 η παροχή αδειών πήρε μεγάλες διαστάσεις και μέχρι το τέλος του Ιανουαρίου το Ομοσπονδιακό Υπουργείο για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες είχε εκδόσει συνολικά 24 άδειες κατηγορίας 3 και 4 σε επιχειρήσεις.

Επιπρόσθετος Νόμος στον Τηλεπικοινωνιακό Νόμο (TKG)

Αποτελεί τη βάση στήριξης του Γραφείου Κανονισμών, το οποίο πρόκειται να αναλάβει την νομοθετική οργάνωση της Γερμανικής αγοράς ξεκινώντας την 1η Ιανουαρίου 1998. Νομοθετεί επίσης την προσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για τις επιχειρήσεις αντικαθιστώντας την πρώην German Bundespost και τους ανταγωνιστές τους.

Γραφείο Κανονισμών

Το γραφείο αυτό θα αναλάβει καθήκοντα την 1η Ιανουαρίου 1998 και θα ανήκει στην αρμοδιότητα του Γερμανικού Υπουργείου Οικονομικών. Η αποστολή του θα είναι να προάγει τον ανταγωνισμό στην Γερμανική ταχυδρομική και τηλεπικοινωνιακή αγορά, μέσα από την απελευθέρωση των πλαισίων λειτουργίας.

Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση Καθορίζει τα Τέλη για τις Άδειες Τηλεπικοινωνίας

Στις 23 Ιουλίου 1997, το Ομοσπονδιακό Υπουργικό Συμβούλιο έδωσε τέλος στις κερδοσκοπικές κινήσεις, καθορίζοντας τον κανονισμό για τα τέλη άδειας τηλεπικοινωνιών (TKLGebV).

Τα τέλη αυτά θα έχουν αναδρομική ισχύ από την 1η Αυγούστου 1996. Τα τέλη θα ποικίλουν σημαντικά ανάλογα με την γεωγραφική ακτίνα της άδειας.

Τέλη για την παροχή αδειών σύμφωνα με το Γερμανικό Τηλεπικοινωνιακό Νόμο (TKG)

<u>Τύπος Αδειας</u>	<u>Τέλος Αδειας (DM)</u>
επίδοση άδειας λειτουργίας εκπομπής για κινητές ράδιο υπηρεσίες για το κοινό από τον κάτοχο της άδειας ή από άλλους (κατηγορία άδειας 1)	από 15.000 μέχρι 50.000
επίδοση άδειας λειτουργίας εκπομπής για δορυφορικές ράδιο υπηρεσίες για το κοινό δια μέσω του κατόχου της άδειας ή άλλων (κατηγορία άδειας 2)	από 15.000 μέχρι 30.000
επίδοση άδειας λειτουργίας εκπομπής για τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες δια μέσω του κατόχου της άδειας και άλλων σε μια περιφέρεια (κατηγορία άδειας 3)	από 2.000 μέχρι 10.600
επίδοση άδειας για υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας βάσει των αυτόματων τηλεπικοινωνιακών δικτύων σε μια περιφέρεια (κατηγορία άδειας 4)	από 2.000 μέχρι 3.000

Κανονισμός Τηλεπικοινωνιακής Προστασίας του Καταναλωτή

Ένα σχέδιο νόμου εγκρίθηκε στις 23 Ιουλίου από το Γερμανικό Υπουργικό Συμβούλιο. Πρέπει να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1998 μετά από έγκριση του Ομοσπονδιακού Συμβουλίου. Το νέο πλαίσιο περιέχει κανόνες για το σχεδιασμό συμβολαιογραφικών σχέσεων μεταξύ φορέων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών για το κοινό και για τους πελάτες τους.

Η Γερμανική Κυβέρνηση θα Πουλήσει την Πλειοψηφική της Ιδιοκτησία επί της Deutsche Telekom AG.

Η Kreditanstalt fuer Wiederaufbau θα αναλάβει περίπου το 25% του βασικού κεφαλαίου της Deutsche Telekom AG. Αυτό θα δώσει την ευκαιρία στην Deutsche Telekom AG να προσφέρει τις μετοχές αυτές σε στρατηγικούς επενδυτές και να αναδειχθεί σε διεθνή παράγοντα.

Το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο Εγκρίνει τον Κανονισμό για την Τηλεπικοινωνιακή Προστασία του Καταναλωτή (TKV).

Στις 28 Νοέμβριου 1997, το Γερμανικό Κρατικό Συμβούλιο υπερψήφισε τον Τηλεπικοινωνιακό Νόμο. Ο νόμος αυτός παρέχει τις νομικές προϋποθέσεις για την εδραίωση του Γραφείου Κανονισμών για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες (RegTP) και θέτει το πλαίσιο για τη με-

τάβαση των εργαζόμενων του πρώην Υπουργείου για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες στον καινούριο θεσμό (RegTP).

Επιπλέον ρυθμίζει την προσαρμογή του νομικού πλαισίου των διαδόχων επιχειρήσεων της πρώην Deutsche Bundespost.

Ολοκληρωτική Απελευθέρωση των Τηλεπικοινωνιών

Την 1η Ιανουαρίου 1998, η Γερμανική Τηλεπικοινωνιακή αγορά απελευθερώθηκε ολοκληρωτικά. Ο πρώην 'Postgesetz' (ταχυδρομικός νόμος) αντικαταστάθηκε από τον Τηλεπικοινωνιακό Νόμο (TKG). Το νέο Γραφείο Κανονισμών, για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες, ξεκίνησε επίσημα τις εργασίες του.

Στο τέλος του 1997 στη Γερμανική τηλεπικοινωνιακή αγορά (εκτιμηθείσα περίπου στα 35 MECU) κυριαρχούσε η DTAG με 86%, το υπόλοιπο 14% ήταν κατανεμημένο ως εξής (Diebold in Gateway, Φεβρουάριος 1998):

- Mannesmann (ARCOR, Mobilfunk) 7.5 %
- otelo (inc. E-Plus) 2.1 %
- Viag Interkom 0.2%
- φορείς υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας 2.0 %
- αστικοί, περιφερειακοί φορείς 0,2%
- υπόλοιποι 2,0%

Αντιδικία επί των Τελών

Σημαντική αγανάκτηση, ιδιαίτερα από την πλευρά των νέων ιδιωτικών telco, προκάλεσαν οι πρώτες ανακοινώσεις της DTAG επί των τελών για την προ-διαλογή, μεταφορά σε άλλο φορέα (ίδιο αριθμό τηλεφώνου) και την πρόσβαση του "τελευταίου μιλίου" ("last mile" access). Σε κάθε περίπτωση η αρχική προσφορά θεωρήθηκε πολύ υψηλή για συνθήκες δίκαιου ανταγωνισμού.

Παροχή Αδειών για Τηλεπικοινωνιακό Εξοπλισμό

Η παροχή αδειών για τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό στην Γερμανία ήταν μέχρι πρόσφατα η μόνη ευθύνη (και δικαίωμα) του Ομοσπονδιακού Γραφείου για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες (BAPN). Στις 18 Φεβρουαρίου 1998 ο πρόεδρος του Γραφείου Κανονισμών (RegTP) μετέφερε το ζήτημα παροχής αδειών για τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό σε επτά ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Συνεχή Παροχή Αδειών

Από τον Μάρτιο του 1998 και μετά, περισσότερες από 110 άδειες έχουν δοθεί στις κατηγο-

ρίες 3 και 4. Σε αυτή την περίοδο, 17 επιπλέον εταιρίες έχουν λάβει άδειες κατηγορίας 3 και 19 κατηγορίας 4.

Προσωπικά Νούμερα Τηλεφώνου

Τώρα είναι πλέον δυνατό να αποκτήσεις προσωπικό νούμερο τηλεφώνου, που μπορεί να ισχύει και για σταθερό δίκτυο και για κινητά τηλέφωνα, ανεξάρτητα από το που μετακινείται το άτομο. Πολλά όμως ζητήματα δεν έχουν λυθεί ακόμα.

Δωρεάν Υπηρεσία Τηλεφώνου

Το Ομοσπονδιακό Γραφείο για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες δέχεται αιτήσεις για νέα νούμερα free-phone, τα οποία έχουν αλλάξει από τον παλιό κωδικό 0130 στο νέο διεθνή κωδικό (0)800. Περίπου 40 000 αιτήσεις είχαν σταλεί έως τις 15 Σεπτεμβρίου 1997.

Η ημερομηνία αυτή σηματοδοτεί το τέλος μιας 3μηνιας περιόδου που είχε καθοριστεί για την εξέταση όλων των εισερχόμενων αιτήσεων που έφταναν αυτή τη συγκεκριμένη μέρα, δηλαδή, θα είχαν όλοι τις ίδιες πιθανότητες να λάβουν το τηλεφωνικό νούμερο που ήθελαν. Οι αιτήσεις μπορούν να συνεχιστούν και μετά από αυτή την ημερομηνία με κριτήριο την προτεραιότητα.

Μοντέλο Τοπικών Τελών

Ένα αναλυτικό μοντέλο για τα κόστη του τοπικού τηλεπικοινωνιακού δικτύου έχει αναπτυχθεί από το ινστιτούτο ερευνών (WIK), για λογαριασμό του διαρρυθμιστή (RegTP). Διατίθεται τώρα για λεπτομερή εξέταση και γραπτά σχόλια που μπορούν να υποβάλλονται στο διαρρυθμιστή μέχρι τις 30 Απριλίου 1998. Το μοντέλο πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για να παρέχει ένα πλαίσιο για το κόστος των επιμέρους στοιχείων του τηλεφωνικού δικτύου της DTAG.

3.1.8 ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Ο Όρος για το ελεύθερο ανταγωνισμό ο οποίος αποτελεί μέρος των τηλεπικοινωνιακών αδειών που εκδόθηκαν από τον OFTEL (Γραφείο τηλεπικοινωνιών -ανεξάρτητο ρυθμιστικό σώμα-), απαγορεύει στον κάτοχο αδειας τη διενέργεια συγκεκριμένων ανταγωνιστικών πράξεων, όπως η αθέμιτη εκμετάλλευση εκ μέρους του κατόχου αδειας της κυρίαρχης θέσης του (π.χ. δημιουργία μονοπωλίων) ή η είσοδος του σε συμφωνίες με αξιολογούμενο αντίθετο αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό.

Η Αίρεση ισχύει για τη BT από το Δεκέμβριο του 1996 και για τη Mercury από το Φεβρουάριο του 1997. Ο Όρος έχει τώρα (Μάρτιος 1998) συμπεριληφθεί στις περισσότερες τηλεπικοινωνιακές άδειες, καθώς αντικατοπτρίζει τις υπάρχουσες αρχές του ανταγωνιστικού δικαίου.

Για να βοηθήσει στην μείωση της αβεβαιότητας ο OFTEL έχει εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες θα είναι υπόλογοι σε επανεξέταση, αναθεώρηση ή ενημέρωση, όπου αυτό εί-

ναι απαραίτητο.

Μια πρόσφατη εξέλιξη η οποία σχετίζεται με τα παραπάνω είναι η δημοσίευση από τον OFTEL (Φεβρουάριος 1998) μιας " Ανασκόπησης του Αποτελεσματικού Ανταγωνισμού", η οποία εκθέτει την προσέγγιση στο θέμα του προσδιορισμού της αγοράς και της ανταγωνιστικής ανάλυσης.

Αυτή η έκθεση αντιμετωπίζει με διαφορετικό τρόπο την ανάλυση περί ανταγωνισμού, καθώς ασχολείται με κάθε μορφή παρεχόμενης υπηρεσίας ξεχωριστά και όχι ως σύνολο, όπως οι Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις επιζητούν.

Τον Ιούλιο του 1997, ύστερα από μια συμβουλευτική περίοδο, ο OFTEL εξέδωσε τελικές προτάσεις πάνω στο θέμα της παροχής υπηρεσίας καθολικής κάλυψης, καθιστώντας το επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών για την περίοδο των 4 χρόνων (30 Σεπτεμβρίου 1997-29 Σεπτεμβρίου 2001) αποτελούμενο από τις ακόλουθες υπηρεσίες:

η σύνδεση στο σταθερό δίκτυο το οποίο είναι ικανό να υποστηρίξει φωνητική τηλεφωνία και χαμηλής ταχύτητας μετάδοση δεδομένων και τηλεομοιοτυπιών (fax).

η την επιλογή ενός πιο περιορισμένου πακέτου υπηρεσιών σε χαμηλό κόστος, γεωγραφική πρόσβαση σε δημόσιους τηλεφωνικούς θαλάμους σε προσιτές τιμές κατά μήκος του Ηνωμένου Βασιλείου.

η πρόσβαση σε υπηρεσίες άμεσης ανάγκης και τηλεφωνικού καταλόγου, μαζί με άλλες επιλεγμένες υπηρεσίες.

3.1.γ ΓΑΛΛΙΑ

Κύρια κανονιστικά γεγονότα μέσα στο 1996

Ο επόμενος πίνακας είναι μία λίστα των σημαντικότερων τροποποιήσεων που έχουν λάβει χώρα στη Γαλλία το 1996. Τρία στάδια μπορούν να αναφερθούν ως τα κυριότερα βήματα προς τη δημιουργία της ΚτΠ.

- Ο νόμος για τον πειραματισμό στο χώρο της τεχνολογίας και της υπηρεσίας των πληροφοριών, "ο μικρός νόμος" (Νόμος Ν° 96-229, 10 Απριλίου 1996) ο οποίος αποσκοπεί στο να επιτραπεί η υλοποίηση των δοκιμών πεδίου.
- Ο νόμος που σχετίζεται με την εθνική εταιρεία France Telecom (Νόμος Ν° 96-660, 26 Ιουλίου 1996).
- Ο νόμος ο σχετικός με τον κανονισμό των τηλεπικοινωνιών (Νόμος Ν° 96-659, 26 Ιουλίου 1996), ο οποίος αποσκοπεί στην προσαρμογή της Γαλλικής νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή απελευθέρωση του 1998.

Κύρια κανονιστικά γεγονότα το 1996

Ιανουάριος:

- Το εθνικό κανονιστικό σήμα DGPT (Direction Generale des Postes et Telecommunications) γνωμάτευσε δύο αποφάσεις για τις συνθήκες διασύνδεσης στο κρατικό δίκτυο της France Telecom, της υπηρεσίας αναζήτησης της CGE με την ονομασία Tam-Tam και της υπηρεσίας κινητής τηλεφωνίας DCS-1800 της Bouygnes.

Φεβρουάριος:

- Εναλλακτικά δίκτυα: Η DGPT εξουσιοδοτεί τη SANEF, μία εταιρεία που λειτουργεί κανάλια μεταφοράς δεδομένων, να παράσχει δυνατότητες μετάδοσης σε φορείς χειρισμού κινητής τηλεφωνίας (η ίδια εξουσιοδότηση είχε δοθεί το Δεκέμβριο του 1995 στην Cofiroute, μία παρόμοια εταιρεία).

Μάρτιος:

- Ο Πρωθυπουργός ανακοινώνει τη κυβερνητική απόφαση για τον επαναπροσδιορισμό της θέσης (status) της France Telecom.
- Το Γαλλικό Κοινοβούλιο υιοθετεί το νόμο για τον πειραματισμό στο χώρο της τεχνολογίας και υπηρεσίας των πληροφοριών.
- Ο Πρωθυπουργός ανακοινώνει 74 επιπρόσθετους πειραματισμούς της κοινωνίας των πληροφοριών, οι οποίοι έχουν επιλεχθεί για ανάθεση σε εργολάβους.

Απρίλιος:

- Δημοσίευση της τελικής αναφοράς της Επιτροπής Champsaur για τη "διασύνδεση και χρηματοδότηση [της παροχής] υπηρεσιών καθολικής κάλυψης στο χώρο των τηλεπικοινωνιών.
- Ο "Νόμος της λεωφόρου των πληροφοριών" (N° 96-229, 10 Απριλίου 1996), πιλοτικός οδηγός ενός συστήματος πειραματικών αδειών περιορισμένης διάρκειας, προορισμένων για φορείς που προσφέρουν καινοτόμες πρωτοβουλίες.

Μάιος:

- Μία άδεια μετάδοσης δεδομένων δίδεται στον όμιλο SITA Network Group (Societe Internationale de Telecommunication Aeronautique).

Ιούνιος:

- Δύο άδειες για υπηρεσία μετάδοσης δεδομένων και υπηρεσία προστιθέμενης αξίας, για μισθωμένες γραμμές, δίνονται στην Axone Services & Development.
- Το Γαλλικό Κοινοβούλιο υιοθετεί το νέο "νόμο πάνω στην ρύθμιση των τηλεπικοινωνιών" - Νόμος N° 96-659, 26 Ιουλίου 1996 και το νόμο που αφορά τη θέση της France Telecom - Νόμος N° 96-660, 26 Ιουλίου 1996.

Ιούλιος:

- Άνοιγμα στον ανταγωνισμό των υποδομών εναλλακτικών τηλεπικοινωνιών για την παροχή απελευθερωμένων υπηρεσιών.
- Νόμος πάνω στον κανονισμό της τηλεπικοινωνίας N° 96-659 - Ιούλιος 1996.
- Ο Νόμος ο σχετιζόμενος με την εθνική εταιρεία France Telecom N° 96-660, 26 Ιουλίου 1996 επαναπροσδιορίζει τη θέση της France Telecom με απώτερο σκοπό τον εφοδιασμό της εταιρείας με τον κατάλληλο εξοπλισμό και τα απαιτούμενα μέσα, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στον ανοιχτό ανταγωνισμό.

Νοέμβριος:

- Ο Γάλλος Υπουργός Τηλεπικοινωνιών δίνει τις δύο πρώτες εναλλακτικές άδειες υποδομής σε δύο Γαλλικές σιδηροδρομικές εταιρείες: τη France Manche, μία θυγατρική της Αγγλογαλλικής εταιρείας Eurotunnel και την Telecom Development, μία θυγατρική της SNCF.

Δεκέμβριος:

- Η France Telecom γίνεται εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (Ltd.)

*Ο νόμος πάνω στον κανονισμό των Τηλεπικοινωνιών (no 96-559, July 1996):
ένας νέος καταμερισμός των κανονιστικών καθηκόντων.*

Ο νέος νόμος μιλά για ένα εκ νέου καταμερισμό των κανονιστικών καθηκόντων μέσα στους κόλπους της Πολιτείας. Οι υποχρεώσεις του προηγούμενου κανονιστικού σώματος, του DGPT, περνάνε τώρα σε τρεις οντότητες:

- Τη Δημόσια Αρχή του Κανονισμού των Τηλεπικοινωνιών (ART), η οποία είναι ένας ανεξάρτητος παρατηρητής αφοσιωμένος στη βιομηχανία των τηλεπικοινωνιών. Η ART ανέλαβε τα καθήκοντά της στις 5 Ιανουαρίου 1997.
- Το Εθνικό Πρακτορείο Συχνοτήτων (ANF), ένα διοικητικό και δημόσιο σώμα επικεφαλής θεμάτων διαχείρισης στα πλαίσια ενός ραδιοφωνικού φάσματος.
- Το Υπουργείο που είναι επικεφαλής των τηλεπικοινωνιών, διατηρεί μία γενική κανονιστική εποπτεία.

Ο νέος καταμερισμός των αρμοδιοτήτων αναφορικά με τον κανονισμό για τη βιομηχανία των τηλεπικοινωνιών έχει ως εξής:

Υπουργείο αρμόδιο για τις Τηλεπικοινωνίες	ART	ANF Εθνικό Πρακτορείο Συχνοτήτων
• Γενική κανονιστική εξουσία (μετά από ένα συμβούλιο του ART) • Προετοιμασία νομοσχεδίων. • Επίσημη ανάθεση της εξουσιοδότησης για δίκτυα ανοικτά στο κοινό και για παροχές υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας. • Επίσημη εκπροσώπηση της κυβέρνησης στις διεθνείς διαπραγματεύσεις. • Επίβλεψη των δημόσιων υπηρεσιών π.χ. υποχρεώσεις παγκόσμιων υπηρεσιών. • Επίβλεψη της France Telecom.	• Έγκριση του καταλόγου διασύνδεσης των κύριων χειριστών των κρατικών δικτύων. • Διακανονισμός των προσφυγών για θέματα διασύνδεσης και καταμερισμός των υποδομών. • Κατανομή των πηγών (συχνότητες, αριθμοδότηση, δικαιώματα πρόσβασης). • Εξουσιοδοτήσεις για ανεξάρτητα δίκτυα. • Επιθεωρήσεις σχετικά με αιτήσεις άδειας (ειδικότερα εξουσιοδότηση για δίκτυα ανοικτά στο κοινό και για παροχής υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας). • Παροχή συμβουλών για τεχνικά και οικονομικά ζητήματα (συνεισφορές για τη χρηματοδότηση παγκόσμιων υπηρεσιών, προώθηση της διασύνδεσης, αρίθμηση κ.λ.π. • Επίβλεψη και ρύθμιση του ανταγωνισμού.	• Σχεδιασμός, προβλέψεις και διαχείριση του ραδιοφωνικού φάσματος. • Οργάνωση και συγχρονισμός της χρήσης των συχνοτήτων για χρήστες που έχουν επηρεαστεί από διάφορες παρενοχλήσεις. • Διαχείριση ενός ταμείου χρηματοδότησης για την ανάπτυξη ενός ραδιοφωνικού φάσματος για να γίνει η χρήση των συχνοτήτων ευκολότερη. • Ανάθεση συχνοτήτων σε διοικήσεις και σε ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. • Προετοιμασία της Γαλλικής θέσης στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για τις συχνότητες. • Ζητήματα παρεμβολών/ παρεμβάσεων.

Ο νόμος καθορίζει διαφορετικές κατηγορίες άδειας για τους χειριστές τηλεπικοινωνίας:

- Άδεια για χειριστές δικτύων ανοικτών στο κοινό L33-1.
- Άδεια για τους χειριστές υπηρεσιών τηλεφωνίας L34-1.
- Άδεια για τους χειριστές εναλλακτικού δικτύου, ALT.

Κύρια κανονιστικά γεγονότα το 1997

Ιανουάριος:

- Δημιουργία νέων κανονιστικών σωμάτων (ART και ANF).
- Δημοσίευση του σχεδίου του Διατάγματος διασύνδεσης το οποίο θέτει τους κανόνες για τον υπολογισμό δικαιωμάτων σύνδεσης που καταβάλλονται στη France Telecom από τους ανταγωνιστές της - Άρθρο L.34-8 του Κώδικα για τα Ταχυδρομεία και τις Τηλεπικοινωνίες.
- Μία νέα άδεια εκδόθηκε για τη France Telecom την 1η Ιανουαρίου. Επιβεβαιώθηκε η θέ-

ση της France Telecom ως του χειριστή επικεφαλής της προσφοράς παγκόσμιων υπηρεσιών, όσον αφορά στις υπηρεσίες τηλεφωνίας (παροχή μίας υπηρεσίας) σε λογική τιμή χωρίς διακρίσεις, δημοσίευση του παγκόσμιου τηλεφωνικού καταλόγου, παροχή δημοσίων κερματοτηλεφώνων και αντικειμενικά, διαφανή και προσανατολισμένα με βάση το κόστος τέλη.

Φεβρουάριος:

- Το ART εκδίδει μία δήλωση πάνω σε σχέδιο διατάγματος σχετικά με ζητήματα χρηματοδότησης παροχής υπηρεσιών παγκόσμιας κάλυψης.

Μάρτιος:

- Το ART εκδίδει μία δήλωση πάνω σε ένα σχέδιο διατάγματος για θέματα διασύνδεσης.
- Η Κυβέρνηση δημοσιεύει το τελικό διάταγμα για τη διασύνδεση (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 4 Μαρτίου 1997), παίρνοντας υπ' όψη τη δήλωση του ART. Το διάταγμα αναφέρει ότι οι τοπικοί διακόπτες της France Telecom θα είναι διαθέσιμοι στους ανταγωνιστές της για τη διασύνδεσή τους και ότι η κρατική εταιρεία θα πρέπει να έχει μία λίστα των σημείων διακλάδωσης που δεν μπορούν να ανοιχτούν στη διασύνδεση. Επίσης πρέπει να δώσει μια αιτιολόγηση τεχνικής φύσεως. Επιπλέον το διάταγμα συγκεκριμενοποιεί τη μέθοδο υπολογισμού των τελών διασύνδεσης.
- Δημοσίευση ενός Διατάγματος για τις υπηρεσίες των τηλεπικοινωνιών που είναι διαθέσιμες στο κοινό. Αυτό το Διάταγμα αφορά το περιεχόμενο μιας αίτησης διακήρυξης και εξουσιοδότησης αυτών των υπηρεσιών (Decree no 97-245, Μάρτιος 1997).

Απρίλιος:

- Το ART έχει αποδεχθεί τη σταθερή προσφορά διασύνδεσης της France Telecom: 3 κατηγορίες έχουν οριστεί ανάλογα προς το είδος της επικοινωνίας (ενδοτοπική ανταλλαγή, μονή μεταφορά από POI, διπλή μεταφορά από POI).
- Δημοσίευση του Διατάγματος για τον εξοπλισμό τερματικού αναφορικά με διαδικασίες εκτίμησης της αναλογίας και την παράδοση πιστοποιητικών (L.34-9, Διάταγμα N° 97-328, 11 Απριλίου 1997).
- Δημοσίευση του Διατάγματος για τη μη δυνατότητα σύλληψης τηλεφωνικών τερματικών (L.35-1, Διάταγμα n° 97-375, 20 Απριλίου 1997).
- Η Lyonnaise Cable έχει εμπλέξει το ART σε μία διαμάχη με τη France Telecom αναφορικά με τα τέλη διασύνδεσης για την παροχή πρόσβασης στο Διαδίκτυο (Internet) μέσω του καλωδιακού δικτύου.
- Ματαίωση της μερικής πώλησης της France Telecom λόγω κοινοβουλευτικών εκλογών.

Μάιος:

- Δημοσίευση του Διατάγματος για τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών καθολικής κάλυψης (L.35-3, Διάταγμα N° 897-475, 14 Μαΐου 1997): η χρηματοδότηση θα γίνεται από όλους τους φορείς στη Γαλλία που εκμεταλλεύονται δίκτυα ανοικτά στο κοινό και όλους τους

παροχείς τηλεφωνικών υπηρεσιών.

- Δημοσίευση του Διατάγματος το οποίο θέτει τους κανόνες για τον υπολογισμό των τελών του ραδιοφωνικού φάσματος (Διάταγμα n° 8 97-520, 22 Μαΐου 1997).
- Η Cegetel έχει δώσει μία άδεια πειραματισμού για το δίκτυο της περιοχής La Defense.

Ιούνιος:

- Δημοσίευση του Διατάγματος για το εμπράγματο δικαίωμα διόδου στην περιοχή του δημόσιου χώρου και περιορισμοί στις ιδιωτικές ιδιοκτησίες αναφορικά με τους κανόνες εφαρμογής και υλοποίησης (L.47, L.48, Διάταγμα n° 97-683, 1 Ιουνίου 1997).
- Ματαίωση της πώλησης μετοχών της France Telecom. Την τελική απόφαση θα λάβει η νέα κυβέρνηση.
- Δημοσίευση του Διατάγματος για τις εξουσιοδοτημένες ιδιότητες / καθήκοντα του Υπουργού Βιομηχανίας αναφορικά με τη βιομηχανία, την ενέργεια, τις πρώτες ύλες, τα ταχυδρομεία και τις τηλεπικοινωνίες (Διάταγμα No 97-728, 18 Ιουνίου 1997).

Ιούλιος:

- Η πρώτη εκτίμηση του ART για το κόστος χρέωσης των υπηρεσιών παγκοσμίου κλίμακας (δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο στο "Journal Officiel").
- Το ART αναζητά εργοστάσιο για δύο άδειες δικτύων εθνικής κάλυψης για ψηφιακές επαγγελματικές ραδιοτηλεπικοινωνίες.
- Η έφεση της France Telecom στο Conseil d' Etat (βαθμίδα δικαστηρίου στη Γαλλία) εναντίον του διατάγματος διασύνδεσης: Η France Telecom εναντιώνεται στον καθορισμό του περιεχομένου της σταθερής προσφοράς διασύνδεσης και στις μεθόδους υπολογισμού του κόστους (βασισμένες σε ένα μακροπρόθεσμο αυξητικό κόστος).

Το ART έδωσε στους χειριστές καλωδιακών υπηρεσιών το δικαίωμα παροχής πρόσβασης στο Διαδίκτυο (Απόφαση 97-209 και 97-210, 10 Ιουλίου 1997), ύστερα από τα παράπονα των Lyonnaise Cable (Group Lyonnaise des Eaux) και CGV (Group Compagnie Generale des Eaux).

Αυτό το θέμα έχει δώσει έμφαση στο πρόβλημα του μεριδίου ευθύνης ανάμεσα στο ART και στο CSA (Conseils Superieur de l' Audiovisuel). Το "συμβούλιο ανταγωνισμού" επέβαλε πρόστιμο στη France Telecom (και στη θυγατρική της Transpac) ύψους 30 εκατομμυρίων Γαλλικών Φράγκων για "παρεμπόδιση του ανταγωνισμού" και για "κατάχρηση της προνομιακής θέσης" που έχει δοθεί. Αυτό το πρόστιμο ήταν το αποτέλεσμα έκφρασης παραπόνων από το τμήμα της British Telecom (BT) στη Γαλλία.

- Το δεύτερο μέρος του καταλόγου Διασύνδεσης της France Telecom, το οποίο είναι εφαρμόσιμο από το 1998, έχει εγκριθεί από το ART: αποτελείται από δύο σκέλη: την προσφορά που απευθύνεται στους χειριστές των δικτύων, που είναι ανοικτά στο κοινό (με 2 κύρια θέματα: ευκρηστία των αριθμών και δρομολόγηση της διεθνούς κυκλοφορίας από τη Γαλλία) και αυτή που απευθύνεται στους παροχείς τηλεφωνικών υπηρεσιών στο κοινό.

Σεπτέμβριος:

- Η αναφορά Delebarre "για το μέλλον της France Telecom" (5 Σεπτεμβρίου) ήταν το αποτέλεσμα ενός "βαθύ κοινωνικού διαλόγου" μέσα στους κόλπους του εθνικού φορέα. Η αναφορά παραθέτει πέντε ενότητες προβληματισμού: διεθνής στρατηγική, κοινωνικές πρακτικές, έρευνα και ανάπτυξη, δημόσιες υπηρεσίες και υπηρεσίες παγκοσμίου κλίμακας και ρύθμιση της λειτουργίας της βιομηχανίας των τηλεπικοινωνιών.
- Η κυβέρνηση επιβεβαιώνει την μερική πώληση της France Telecom στις 8 Σεπτεμβρίου.
- Το ART έδωσε δύο άδειες σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας στις Cegetel και Bouygues Telecom, λόγω της ιδιότητας τους ως ανταγωνιστών της France Telecom. Την ίδια στιγμή έδωσε σε αυτούς τους δύο φορείς το πρόθεμά τους, το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα στους συνδρομητές να τους επιλέξουν για υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις (#7 για τη Cegetel και #9, για τη Bouygues Telecom). Αυτή η ανακοίνωση ήταν ένα βήμα μπροστά για την απελευθέρωση της φωνητικής τηλεφωνίας που είναι προγραμματισμένη για την 1η Ιανουαρίου 1998.

Οκτώβριος:

- Συμβούλιο του ART για υποβρύχια καλώδια: ασχολήθηκε με τις συνθήκες πρόσβασης σε αυτά τα καλώδια τα οποία μεταφέρουν το 40% των διεθνών τηλεπικοινωνιών που ξεκινούν από τη Γαλλία και καταλήγουν στη Γαλλία. Λειτουργήσε μέχρι τις 5 Νοεμβρίου 1997.
- Επεξεργασία προέλευσης αδειών σταθερής τηλεφωνίας από τις France Telecom, Annicom, Siris, Esprit Telecom, Cegetel και Bouygues.
- Η τελική εκτίμηση του ART για το κόστος υποχρέωσης της υπηρεσίας παγκοσμίου κλίμακας: 6,043 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα. Αυτό το κόστος θα μπορούσε να επαναπροσαρμοστεί το 1999, σύμφωνα με τις εναλλακτικές αποδοχές των φορέων παροχής υπηρεσιών και τη δημιουργηθείσα κυκλοφορία.
- Οι μετοχές της France Telecom πρόκειται να διακινηθούν στο Παρίσι και τη Νέα Υόρκη στην τιμή των 182 γαλλικών φράγκων εκάστη (αυτό έγινε στις 20 Οκτωβρίου 1997).
- Το CSA παρουσιάζει την ετήσια αναφορά τους για το 1996. Ανακοίνωσε μία πιο στενή συνεργασία με το ART.

Νοέμβριος:

- Συμφωνία για τέλη ανάμεσα στη Γαλλική κυβέρνηση και στη France Telecom: περιλαμβάνει μία μείωση του τέλους για τις υπηρεσίες παγκοσμίου κλίμακας για την περίοδο 1997-2000 (9% ετήσιος μέσος όρος το 1997 και το 1998 και 4,5% ετήσιος μέσος όρος το 1999-2000).
- Οι τρεις προτάσεις προς το κάλεσμα του ART για εργοστάσιους για άδειες δικτύων επαγγελματικής κινητής τηλεφωνίας (Ιούλιος 1997, δες σχετικά και παραπάνω) έχουν ληφθεί από την Aeroparts de Paris, την RATP και τη Regiocom.
- Συμβούλιο του ART πάνω στο θέμα της υψηλής τιμής επιτόπιου βρόχου, της ανάπτυξης των δικτύων κινητής τεχνολογίας και του Διαδικτύου (Internet).
- Το ART προσδιορίζει την τοπική περιοχή με το να επιλέγει το διοικητικό "τμήμα". Οπωσδή-

ποτε αυτή η διαίρεση σε "τμήματα" δεν ισχύει για τη France Telecom, η οποία διατηρεί την τρέχουσα "Διευρυμένη περιοχική τοπικού τιμολογίου" που είναι πιο ευρεία απ' ό,τι ένα τμήμα. Διάφοροι χειριστές έχουν εναντιωθεί προς αυτή την απόφαση.

- Η απόφαση του ART αναφορικά με την Colt Telecom: Το ART έδωσε στην Colt Telecom το δικαίωμα να εγκαταστήσει το δικό της δίκτυο οπτικών ινών στην περιοχή του La Defense (δυτικά του Παρισιού).

Δεκέμβριος:

- Η Lyonnaise Cable προ των πυλών έναρξης τηλεφωνίας μέσω του καλωδιακού δικτύου της Annecy: Η Lyonnaise Cable είναι ο πρώτος φορέας που προσφέρει τηλεφωνικές υπηρεσίες μέσω του δικτύου του σε όλους τους δυνητικούς συνδρομητές. Η Γαλλία προτείνει το συνυπολογισμό στις υπηρεσίες παγκοσμίου κλίμακας των συνδέσεων Διαδικτύου για σχολεία.
- Η γαλλική κυβέρνηση έχει ανακοινώσει τη χορήγηση τεσσάρων αδειών σταθερής τηλεφωνίας στις Telecom Development (Cegetel/SNCF) Bouygues Stet Telecom, Siris και Omnicom.
- Το ART ερευνά δύο προτάσεις για δορυφορικές προσωπικές υπηρεσίες (S-PCS) που παρέχονται από τις Tesam (France Telecom/Alcatel) και Iridium Italia (Telecom Italia/Telecom Italia Mobile και Nuova Telespazio). Τα δίκτυα S-PCS θα είναι διαθέσιμα από το 1998/1999 και θα παρέχουν υπηρεσίες όπως Fax, τηλεφωνία, τηλεειδοποίηση/αναζήτηση, ηλεκτρονική αλληλογραφία (e-mail), μεταφορά δεδομένων χαμηλής τιμής.
- Πρόσβαση στις υποβρύχιες καλωδιακές συνδέσεις: Επακόλουθο του συμβουλίου, που ξεκίνησε τον Οκτώβριο (δες παραπάνω), ήταν η ανακοίνωση του ART το Δεκέμβριο ότι, θα εγγυηθεί πως κάθε χειριστής θα υποβληθεί στους ίδιους όρους που αφορούν την πρόσβαση και χρήση των υποβρυχίων καλωδίων. Επίσης θα εγγυηθεί την πρόσβαση στους γήινους σταθμούς διασυνδέοντας τα υποβρύχια καλώδια με την υποδομή που βρίσκεται στη στεριά. (<http://www.telecom.gouv.fr> και <http://www.art-telecom.fr>)

Η Lyonnaise Cable ρωτά το ART για το δικαίωμα να παρέχει τηλεφωνικές υπηρεσίες.

Η Lyonnaise Cable έχει εκφράσει ένα νέο παράπονο για το δικαίωμα να προσφέρει τηλεφωνικές υπηρεσίες μέσω του καλωδιακού δικτύου της στο Παρίσι. Αυτό το παράπονο ακολουθεί ένα προηγούμενο που έγινε τον Απρίλιο του 1997 σχετικά με το δικαίωμα προσφοράς πρόσβασης στο Διαδίκτυο και στο οποίο το ART απάντησε θετικά (δες πιο πάνω).

Όπως έχουν τα πράγματα σήμερα, είναι φυσικό επόμενο το ART να αποκτήσει το ίδιο δικαίωμα αναφορικά με τον εξοπλισμό τηλεφωνίας. Επιπλέον ο νόμος για τον κανονισμό των Τηλεπικοινωνιών περιελάμβανε μία ενημέρωση των συμφωνιών που υπεγράφησαν ανάμεσα στους φορείς καλωδιακών υπηρεσιών και στη France Telecom πριν την 1η Ιανουαρίου 1998. Η ενημέρωση αυτή δεν έγινε ποτέ.

Καθώς οι υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας ανοίγουν τις πύλες τους στον ανταγωνισμό, στις 29 Ιανουαρίου 1998, το ART εξέδωσε λεπτομέρειες που αφορούν τις άδειες. Δεκαεννέα ά-

δεις έχουν ήδη εκδοθεί, τέσσερις των οποίων έχουν υποβληθεί στον αρμόδιο Υπουργό για να αποφανθεί και 23 βρίσκονται ακόμη στο στάδιο επεξεργασίας. Αυτές οι 46 δεν περιλαμβάνουν τις άδειες για τις κινητές τηλεπικοινωνίες.

Σε μία αξιολόγηση που δημοσιεύτηκε στις αρχές του Φεβρουαρίου του 1998, το ART αρνήθηκε στη France Telecom την πιθανότητα προσφοράς ειδικών τελών στους χρήστες του Διαδικτύου, διότι αυτό θα έδινε τη δυνατότητα στη France Telecom να απορροφήσει τους πελάτες των ανταγωνιστών της οι οποίοι δεν είναι σε θέση να προτείνουν μία παρόμοια προσφορά.

Στις αρχές Φεβρουαρίου το ART επιβεβαίωνε ότι σχεδιάζει να εκδώσει ένα αριθμό αδειών πειραματισμού ασυρμάτου τοπικού βρόχου μέσα στους επόμενους μήνες. Οι άδειες οι οποίες θα είναι διάρκειας έξι μηνών, θα δώσουν τη δυνατότητα στους υπάρχοντες φορείς εκμετάλλευσης σταθερής γραμμής να δοκιμάσουν διάφορες ασύρματες τεχνολογίες, με την προοπτική να τις χρησιμοποιήσουν για να συναγωνιστούν με τη France Telecom στην τοπική αγορά.

Το ART δίνει τα δύο τελευταία προθέματα μονού "Ε" για φερρεσυχνική επιλογή.

Μετά τη διανομή της πρόσβασης μονού ψηφίου, το ART διενέργησε τον τρίτο και τελευταίο γύρο της διαδικασίας τυχαίας επιλογής (lottery procedure). Το ART κατένειμε τις δύο τελευταίες άδειες ψηφίου "Ε" για την φερρεσυχνική επιλογή που είναι διαθέσιμη στην Tele 2 France ("4") και Esprit Telecom France ("6"). Μερικοί ανταγωνιστές διαμαρτύρονται γιατί απεκλήισαν από την απόφαση του ART. Μία έφεση στο Conseil d' Etat θα μπορούσε να κηρύξει άκυρη αυτή την τελευταία απόφαση του ART.

Το ART κατοχυρώνει τις θέσεις για τα πρώτα τετραψήφια προθέματα.

Το ART συνεχίζει να προετοιμάζει το δρόμο για τον ανταγωνισμό στην αγορά υπεραστικών μεταδόσεων. Στις 4 Φεβρουαρίου 1998, το ART κατοχύρωσε τα πρώτα προθέματα σε μορφότυπο "16XY" για φερρεσυχνική επιλογή, για τέσσερις φορείς εκμετάλλευσης. Θα τους κατανεμθούν επίσημα, όταν αυτοί οι φορείς λάβουν τις άδειές τους (Infotel, MFS-worldcom, RSL Communications, Calt).

Το ART κατανέμει συχνότητες σε ένα φορέα εκμετάλλευσης καλωδιακού δικτύου για τη μετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων.

Στις 17 Φεβρουαρίου -και για πρώτη φορά- το ART, σε γραμμή σύμφωνη με το CSA, κατένειμε συχνότητες για τη μετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων, μέσω ενός τηλεδιακόπτη, ανάμεσα στην περιοχή παραγωγής τηλεοπτικού προγράμματος και στους δέκτες του δικτύου. Αυτή η ανακοίνωση αφορούσε τη Herant Videopole.

Το ART υιοθετεί κανόνες διαχείρισης για το εθνικό σχέδιο αριθμοδότησης

Στις 24 Φεβρουαρίου 1998, το ART ανακοίνωσε την υιοθέτηση κανόνων διαχείρισης για το

εθνικό σχέδιο αριθμοδότησης. Η απόφαση του ART καθορίζει τις ίδιες τις διαδικασίες (αναφορικά με την κράτηση θέσεων, την κατανομή, τον έλεγχο, την επίσημη αποδοχή, τη δημοσίευση...) και μεταφράζει τις γενικές νομικές επιταγές της σχετικής νομοθετικής πράξης σε ένα ακριβές και πρακτικό πλαίσιο για την επεξεργασία των εφαρμογών αριθμοδότησης.

Δημοσίευση δύο Διαταγμάτων για την κωδικοποίηση μηνυμάτων

Στις 25 Φεβρουαρίου 1998 είχαμε τη δημοσίευση στο "Journal Officiel" δύο διαταγμάτων πάνω στο θέμα της κωδικοποίησης μηνυμάτων (κοινοποιήσεις κωδικοποίησης, εξουσιοδοτήσεις κωδικοποίησης, μυστικές συμφωνίες κωδικοποίησης κ.λ.π.)

Η Γαλλία υποβάλλει ένα υπόμνημα αναφορικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Στις 26 Φεβρουαρίου 1998, ο Christian Pierret, ο Υπουργός Βιομηχανίας παρουσίασε στις Βρυξέλλες ένα υπόμνημα για τη δημιουργία ενός "Ευρωπαϊκού και Διεθνούς περιβάλλοντος για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου" στο Διαδίκτυο. Αυτό το έγγραφο, το οποίο παρουσιάστηκε στο Συμβούλιο των Υπουργών Τηλεπικοινωνιών, αποσκοπεί στο "να προτείνει συγκεκριμένους τρόπους για να υποθάψουν μία ισχυρή ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ευρώπη".

Το ART εξηγεί τη θέση του σχετικά με τη χρήση συσκευών για τη σύνδεση σε δίκτυα κινητής τηλεφωνίας.

Μετά από συζήτηση με όλους τους εμπλεκόμενους μέσα στους κόλπους της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τις Ραδιοτηλεπικοινωνίες, το ART αποφάσισε στις 4 Μαρτίου 1998 ότι η χρήση συσκευών σύνδεσης που δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες να απολαμβάνουν χαμηλότερα τέλη για τις κλήσεις τους σε κινητά τηλέφωνα, θα έπρεπε να επιτραπεί.

Κατά συνέπεια το ART θα εξετάσει την αναλογία της αξιολόγησης των εφαρμογών που αφορούν τις συσκευές, υπό το πρίσμα του άρθρου L.34-9 του Κώδικα για τα Ταχυδρομεία και τις Τηλεπικοινωνίες.

Το ART αντιτίθεται στη France Telecom για τις ειδικές τιμές πρόσβασης στο Internet για σχολεία κάτι, που βρίσκει την έγκριση του Υπουργείου Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας.

Στις 20 Μαρτίου 1998, το Υπουργείο Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας ενέκρινε την πρόταση της France Telecom για ειδικές μειωμένες τιμές στην πρόσβαση στο Διαδίκτυο για τα Γαλλικά σχολεία. Αυτό έγινε παρά την αρνητική εκτίμηση του ART.

Η πρόταση είναι βασισμένη σε μία σταθερή τιμή πρόσβασης στο Internet μέσω τηλεφωνικών γραμμών. Αυτή η σταθερή κοστολόγηση είχε διαφοροποιήσεις προσαρμοσμένες στο μέγεθος των σχολείων και οι τιμές βασίζονται στον αριθμό των PCs που μπορούν να συνδεθούν στο σχολείο.

Διάφοροι φορείς εκμετάλλευσής τους εξέφρασαν τη δυσaréσκειά τους γι' αυτή την απόφαση. Είναι πιθανόν ότι η Cegetel ίσως ασκήσει έφεση.

Μέσα στο επόμενο διάστημα θα αναδειχθούν τα ακόλουθα ζητήματα :

- Η Κυβέρνηση έχει διακηρύξει ότι θα μπορούσε να επανεξετάσει το νόμο για τον κανονισμό των τηλεπικοινωνιών πριν το τέλος αυτού του χρόνου έτσι, ώστε, να ληφθούν υπ' όψη οι τελευταίες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στα ζητήματα υπηρεσιών παγκοσμίου κάλυψης.
Η Κυβέρνηση θα επιθυμούσε το συνυπολογισμό της πρόσβασης στο Διαδίκτυο μέσα στον ορισμό των υπηρεσιών παγκοσμίας κάλυψης. Αυτή η απόφαση ενδέχεται να ληφθεί μέσα στους επόμενους τρεις μήνες.
- Το ζήτημα της σύγκλισης των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των αρμόδιων οργάνων τηλεπικοινωνίας ίσως να επιστρέψει στο προσκήνιο.
- Με σκοπό να υποθάλψει την ανάπτυξη της ζήτησης, το ART ίσως αποφασίσει πριν από το τέλος του Ιουνίου του 1998, να εξουσιοδοτήσει τις France Telecom και SFR να χρησιμοποιήσουν την περιοχή συχνότητας των 1,800 MHz, η οποία τώρα χρησιμοποιείται από την Bouygues Telecom. Το ART θα δώσει στην Bouygues την περιοχή συχνότητας των 900 MHz.

3.1.6 ΙΤΑΛΙΑ

Ο νόμος 650/96 σε σχέση με την 'επείγουσα διάθεση άσκησης των ραδιοτηλεοπτικών δραστηριοτήτων από το Υπουργείο Ταχυδρομείου και Τηλεπικοινωνιών των "regolamenti di attuazione", να επιβάλλει τις οδηγίες της ΕΕ 95/51, 96/62 και 96/19. Τα μέτρα περιλαμβάνουν επίσης την επιβολή της Οδηγίας 96/2 για την απελευθέρωση των εναλλακτικών υποδομών για κινητές υπηρεσίες.

Τα μέτρα επιβολής παρουσιάστηκαν στις αρμόδιες επιτροπές του Κοινοβουλίου και της Γερουσίας στις 20 Μαρτίου 1997 για να τεθούν σε ισχύ τον Μάιο του 1997. Επισημαίνουν ότι η εγκατάσταση, διοίκηση και προσφορά τηλεπικοινωνιακών δικτύων και η παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών είναι δραστηριότητες κοινού ενδιαφέροντος.

Πρέπει να γίνονται σε μία ανοιχτή και ανταγωνιστική αγορά, και να σέβονται τις παρακάτω αρχές:

- η αντικειμενικότητα, διαφάνεια, έλλειψη διακρίσεων στον ανταγωνισμό,
- την υποχρέωση για παροχή καθολικών υπηρεσιών,
- την προστασία των χρηστών και των δικαιωμάτων των καταναλωτών και την ελευθερία επιλογής μεταξύ φορέων,
- την αποτελεσματική χρήση των πηγών, την προστασία των βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών και ειδικότερα την ιδιωτική προστασία για προσωπικά δεδομένα και στοιχεία.

Δεν υπάρχουν άλλοι περιορισμοί στην εγκατάσταση, διοίκηση και μεταπώληση των δικαιωμάτων ούτε στα τηλεπικοινωνιακά ούτε στα καλωδιακά δίκτυα ούτε στις υποδομές για κινητές υπηρεσίες.

Η φωνητική τηλεφωνία θα απελευθερωθεί την 1η Ιανουαρίου 1998, αλλιά μετά την έγκριση των μέτρων επιβολής το 1997, θα είναι δυνατή η ζήτηση για προσωρινές άδειες για πειραματισμούς με τις τηλεφωνικές υπηρεσίες.

Η παροχή όλων των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (εκτός από τη φωνητική τηλεφωνία και την εγκατάσταση τηλεπικοινωνιακών δικτύων) υπόκειται μόνο σε μια γενική έγκριση που πρέπει να ζητηθεί από την καινούρια Αρχή.

Από την άλλη μεριά, απαιτείται η έκδοση ιδιαίτερων αδειών από την Αρχή για την εγκατάσταση τηλεπικοινωνιακών δικτύων, καλωδιακών και μη, και την παροχή φωνητικής τηλεφωνίας. Οι άδειες πρέπει να παραχωρούνται έχοντας σαν άξονα την αντικειμενικότητα και την έλλειψη διαχωρισμών.

Μετά την 1η Ιανουαρίου 1998, νέοι φορείς πρέπει είτε να προσφέρουν καθολικές υπηρεσίες (φωνητική τηλεφωνία, ομάδα fax III, μεταφορά δεδομένων μέσω modem

και δημόσια τηλεφωνία μέσω καλωδίων) στην περιοχή όπου είναι ενεργοί, είτε να πληρώνουν μια συμμετοχή σε ένα Universal Service Fund (Ταμείο Καθολικών Υπηρεσιών).

Επί της αρχής, οι φορείς πρέπει να διαπραγματεύονται μεταξύ τους για τις χρεώσεις διασύνδεσης. Εάν δεν μπορούν να έρθουν σε συμφωνία, η Αρχή ενεργεί ως διαιτητής και μπορεί να επιβάλει τις αποφάσεις της.

Η Telecom υπεύθυνη για την ιδιωτικοποίηση της Stet

Η συμφωνία μεταξύ της Stet και της Telecom Italia εγκρίθηκε από τους μετόχους στο τέλος του Απριλίου 1997, και μπήκε σε ισχύ από τις 15 Ιουλίου 1997. Έπειτα, το Κρατικό μερίδιο του μετοχικού κεφαλαίου θα πέσει από 61,3% σε 44,7%.

Η Telecom Italia θα επέλθει στην Stet και η λειτουργική της άδεια θα μεταβεί σε αυτή.

Ο Υπουργός Οικονομικών Ciampi ελπίζει στην πώληση, μέχρι το τέλος του έτους, μέρους του υπόλοιπου δημόσιου μεριδίου του κεφαλαίου της Stet, ολοκληρώνοντας την ιδιωτικοποίηση.

Ο Υπουργός Οικονομικών θα επωφεληθεί από ειδικές διατάξεις -εξουσίες για 3 χρόνια, "μέχρις ότου η διαδικασία απελευθέρωσης θα έχει προχωρήσει αρκετά και η Αρχή θα είναι καλά θεμελιωμένη και απόλυτα λειτουργική."

Απελευθέρωση των υπηρεσιών Κινητής Επικοινωνίας

Την 1η Μαΐου 1997, η Κυβέρνηση εξέδωσε το διάταγμα n.115 αναφορικά με την "Επείγουσα τάση για λήψη της Οδηγίας 96/2/CE για τις κινητές και προσωπικές υπηρεσίες".

Η Οδηγία 96/2 αλλιάζει την 90/388 αναφορικά με τις προσωπικές και κινητές επικοινωνίες.

Το διάταγμα μετατράπηκε μετά στο νόμο n.189 της 1ης Ιουλίου 1997.

Σχέδιο Εθνικών Συχνοτήτων

Στις 3 Ιουνίου 1997, ο Υπουργός δημοσίευσε ένα Διάταγμα αλλιάζοντας το σχέδιο για τις εθνικές συχνότητες.

Οι συχνότητες που δόθηκαν στην υπηρεσία GSM πρέπει να μοιρασθούν εξίσου μεταξύ της TIM και της OMNITEL. Οι αναλογικές κινητές υπηρεσίες θα λειτουργούν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2005.

Καθιέρωση της Αρχής για τα Media και τις Τηλεπικοινωνίες

Ο νόμος (n.249) για την καθιέρωση της Αρχής η οποία είναι αρμόδια για τους τομείς της τηλεπικοινωνίας και της ραδιοτηλεόρασης.

Η νέα Αρχή δίδει συχνότητες, καθορίζει τα standards για τους αποκωδικοποιητές, καθορίζει διαφανείς και αντικειμενικές αρχές για διασύνδεση και πρόσβαση σε τηλεπικοινωνιακά δίκτυα και δίνει λύσεις σε αντιδικίες αναφορικά με τα προαναφερθέντα θέματα. Καθορίζει επίσης ποιοι φορείς πρέπει να αναλάβουν τις υποχρεώσεις για καθολικές υπηρεσίες.

Ο Νόμος προβλέπει ότι:

- Κάθε τηλεοπτική οντότητα δεν επιτρέπεται να κατέχει περισσότερο από το 20% των γήινων καναλιών
- Κάθε φορέας δεν επιτρέπεται να συγκεντρώνει περισσότερο από το 30% των συνολικών πηγών του τομέα
- Η ΤΙε Αρχή αποτελείται από ένα Πρόεδρο και 8 μέλη που διορίζονται από το Κοινοβούλιο

Η Αρχή θα εκδώσει ένα σχέδιο για τις συχνότητες πριν την 31η Ιανουαρίου 1998 και οι νέες άδειες θα δοθούν όχι αργότερα από την 30η Απριλίου 1998.

Ανάθεση αδειών για την DECT

Το Υπουργείο Ταχυδρομείου εξέδωσε ένα διάταγμα δίνοντας ατομικές άδειες για απειλευθερωμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες. Η Telecom Italia εξουσιοδοτήθηκε να εμπορευθεί την αστική υπηρεσία DECT "Fido", που αποτελεί μια επέκταση χωρίς καλώδια των σταθερών τηλεφωνικών δικτύων. Ένας σημαντικός αριθμός άλλων φορέων ζήτησαν άδειες DECT από τον Υπουργό Ταχυδρομείου και είναι στην διαδικασία προώθησης.

Ατομικές Άδειες

Στις 25 Νοεμβρίου 1997 εκδόθηκε το Υπουργικό Διάταγμα που καθόριζε τις συνθήκες για την επιδότηση ατομικών αδειών στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Η ατομική άδεια είναι υποχρεωτική για:

- α) την παροχή φωνητικής τηλεφωνίας
- β) την εγκατάσταση δημόσιου δικτύου tlε
- γ) την παροχή κινητών και προσωπικών υπηρεσιών

δ) την κατανομή των ραδιοσυχνοτήτων ή ειδικών αριθμών για υπηρεσίες που προσφέρονται στο κοινό διαφορετικές από τις α) και β).

Παροχή Αδειών και Απελευθέρωση

Στις 19 Φεβρουαρίου 1998, η Ιταλική κυβέρνηση έδωσε δύο άδειες για την κατασκευή σταθμών υποδομών και την παροχή φωνητικής τηλεφωνίας στην Infostrada (Olivetti-Mannesmann) και Wind (Enel-France Telecom-Deutsche Telekom).

Στις 10 Μαρτίου, μια τρίτη άδεια για την παροχή σταθερής τηλεφωνίας δόθηκε στην Colt (City of London Telecommunication).

Στις 19 Φεβρουαρίου 1998 ο Υπουργός Επικοινωνιών καθιέρωσε το τέλος των αποκλειστικών δικαιωμάτων του ήδη υπάρχοντος φορέα και στον τομέα της κινητής τηλεφωνίας. Έτσι, φορείς κινητών υπηρεσιών επιτρέπεται να χρησιμοποιήσουν διαφορετικούς carriers για να επανακατευθύνουν εθνικές και διεθνείς κλήσεις.

Τρίτη Άδεια Φορέα Εκμετάλλευσης Κινητών Υπηρεσιών

Στις 26 Φεβρουαρίου 1998, το Ιταλικό κοινοβούλιο ενέκρινε το νόμο ("Disposizioni urgenti nel settore delle comunicazioni radiomobili" που επιτρέπει τον πειραματισμό του DCS 1800, διορθώνοντας τις ασυμμετρίες που ευνοούν την είσοδο στην αγορά για τον τρίτο φορέα εκμετάλλευσης κινητών υπηρεσιών. Ο νεοεισελθέοντας δεν θα υπόκειται σε καμία απαίτηση κάλυψης και θα έχει τη δυνατότητα περιαγωγής (roaming) στα εθνικά δίκτυα των άλλων δύο φορέων.

Ο νόμος προβλέπει ότι η πρόσκληση για λήψη της τρίτης άδειας κινητής υπηρεσίας πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι τις 31 Μαΐου.

Σχέδιο Εθνικής Συχνότητας

Μία πρόταση νόμου υποβλήθηκε για την αναβολή της επίδοσης των τηλεοπτικών αδειών μέχρι τον Απρίλιο του 1999 (η τρέχουσα ημερομηνία είναι τέλος Απριλίου 1998) και το σχέδιο για τις συχνότητες πρέπει να δημοσιευθεί μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1999. Το Κοινοβούλιο συζητά προς το παρόν τις προτάσεις νόμου για την Μεταρρύθμιση του Τομέα Επικοινωνίας (Ddl n.1138) σχετικά με: τον τρόπο διαφήμισης, το μερίδιο της Ιταλικής παραγωγής στον τομέα των εκπομπών και τη δομή συμμετοχής της RAI.

Η πρόταση νόμου καθορίζει επίσης την 1η Ιανουαρίου 2002 ως την τελική ημερομηνία για τους τύπους εκπομπής pay-TV (γήινη, καλωδιακή και δορυφορική) για να αλληλάξουν σε ψηφιακή εκπομπή εγκαταλείποντας την αναλογική τεχνολογία.

Μέχρι το τέλος του 2010 όλη η επίγεια τηλεόραση θα εκπέμπει με ψηφιακό σήμα.

Το Υπουργείο Ταχυδρομείου δεσμεύτηκε ότι θα εκδώσει μέχρι το τέλος του έτους ένα σύνοδο κανονισμών με στόχο να επιβάλει νέες χρεώσεις διασύνδεσης και να καθορίζει πως θα διαιρείται το κόστος ενιαίων υπηρεσιών μεταξύ της Telecom Italia και των νέων φορέων.

3.1. ε ΙΣΠΑΝΙΑ

Η Ισπανία ζει την εμπειρία μιας μεγάλης αλλαγής στο κανονιστικό πλαίσιο των τηλεπικοινωνιών για την περίοδο των τελευταίων 12 χρόνων, λόγω των πρωτοβουλιών των τελευταίων κυβερνήσεων για την ένταξη στην εθνική νομοθεσία των σχετικών Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κανονιστικές εξελίξεις πριν και κατά το 1994

Νομοθετικές εξελίξεις

Η Πράξη του 1987 για την Τηλεπικοινωνία (Ley de Ordenacion de la Telecomunicaciones) εγκαθιδρύει ένα νομικό πλαίσιο και προσδιορίζει τις λειτουργίες και ευθύνες της Δημόσιας Διοίκησης του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα.

Ως συνέπεια των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης 88/301/CEE και 90/388/CEE, η πράξη για την Τηλεπικοινωνία τροποποιήθηκε και δημοσιεύτηκε το 1992 ως μια νέα πράξη.

Παράλληλα η Κυβέρνηση ίδρυσε το Πρώτο Εθνικό Σχέδιο τηλεπικοινωνίας και έκανε ένα νέο συμβόλαιο με την εταιρεία "Telefonia National de Espana", προσδιορίζοντας τις τελικές υπηρεσίες που ανατέθηκαν σε αυτήν.

Ραδιοηλεκτρικά συστήματα όπως κινητή επικοινωνία σε κλειστές ομάδες χρηστών, αυτόματη κινητή τηλεφωνία και συστήματα Τηλε-σημάτων, θεωρούνται υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας και η διενέργειά τους γίνεται στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Συμπληρωματικοί κανονισμοί των Τηλεπικοινωνιών

Ψήφιση άλλων νόμων που ρύθμιζαν την περιοχή των τηλεπικοινωνιών πριν το 1994.

Μέτρα απελευθέρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης οδήγησαν στις σχετικές αλλαγές όπως :

η ο διαχωρισμός ανάμεσα στον κανονισμό και τη λειτουργία των υπηρεσιών

η η απελευθέρωση τερματικού εξοπλισμού

η η απελευθέρωση της μετατροπής δεδομένων με την ανάθεση 8 νέων αδειών.

η Οριστική απελευθέρωση των μη ραδιοηλεκτρικών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

η η καθιερωμένη κατά συγκεκριμένο τρόπο παροχή κυκλωμάτων ενοικίασης

Αναφορικά με τις επικοινωνίες μέσω δορυφόρου, είχαμε την εξουσιοδότηση 3 φορέων εκμετάλλευσης για VSAT.

Σχετικά με τις επικοινωνίες κινητής τεχνολογίας :

η Εκχωρήθηκαν 3 άδειες ραδιοτηλεειδοποίησης εθνικής κάλυψης και 49 τοπικής κάλυψης.

η Χορηγήθηκαν 16 περιφερειακές άδειες κινητής επικοινωνίας για κλειστούς ομίλους χρηστών

η Εγκρίθηκε ο κανονισμός που σχετίζεται με την αυτόματη κινητή τηλεφωνία GSM.

Αρχισαν οι διαδικασίες για την ανάθεση μιας άδειας για χρήση GSM.

Η εκμετάλλευση των τηλεφώνων δημόσιας χρήσης απελευθερώθηκε μέσω του Διατάγμα-

τος 1647/1994.

Κανονιστικές εξελίξεις το 1995 και το 1996

Το 1995 ψηφίστηκαν 3 νόμοι σχετικά με τη " διάταξη των τηλεπικοινωνιών", τις "καλωδιακές τηλεπικοινωνίες" και τη "συμβατική τηλεόραση".

Το 1996 έγιναν αποδεκτά:

- Το "Ισχύον Νομοθετικό Διάταγμα 6/1996" για την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών.
- το Ισχύον Διάταγμα 2066/1996 για την Παροχή Υπηρεσιών και τον Τεχνικό Κανονισμό της Καλωδιακής Τηλεπικοινωνίας.
- Το Ισχύον Διάταγμα 2276/1996 που ασχολείται με το δεύτερο φορέα εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών και το δημόσιο οργανισμό Retevision.

Κανονιστικές αλλαγές το 1997

1ο τρίμηνο :

Μεταξύ Ιανουαρίου και Μαρτίου, εκδόθηκαν 3 Ισχύοντα Διατάγματα και 3 Διατάξεις σχετικά με :

- Τους όρους συμμετοχής στον πλειστηριασμό για τους τίτλους (ή εγγυημένα χρεόγραφα) της Retevision και τα κριτήρια επιλογής.
- Τον Τεχνικό Κανονισμό για την παροχή υπηρεσιών δορυφορικής τηλεπικοινωνίας.
- Την ημέρα έναρξης της λειτουργίας του CMT (Επιτροπή για την Τηλεπικοινωνιακή Αγορά)
- Τους Κανονισμούς των σημείων τηλεοπτικής μετάδοσης
- Τα τέλη και τους συγκεκριμένους όρους για τις διασυνδέσεις στο βασικό κρατικό τηλεφωνικό δίκτυο.
- Αλλαγές αναφορικά με τις σταθερές προδιαγραφές πρόσβασης στο νέο τηλεφωνικό δίκτυο.

2ο τρίμηνο :

Η περίοδος Απριλίου και Ιουνίου 1997 υπήρξε ιδιαίτερα παραγωγική. Αυτή η κανονιστική δραστηριότητα προκλήθηκε από την ανάγκη ικανοποίησης των κριτηρίων που τέθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τις Ισπανικές Τηλεπικοινωνίες. Δύο σημαντικοί νόμοι ετέθησαν σε ισχύ με σκοπό την οργάνωση μοντέρνων τηλεπικοινωνιακών συστημάτων:

Πράξη των Τηλεπικοινωνιών 1997

Αυτός ο νόμος σταθεροποιεί ένα νομικό πλαίσιο που περιέχει τις κύριες κατευθυντήριες γραμμές για την παροχή ψηφιακής καλωδιακής και δορυφορικής τηλεόρασης με σκοπό τη δυ-

νατότητα:

- Αναβάθμισης της ασφάλειας μέσα στους κόλπους των διαφορετικών φορέων εκμετάλλευσης και των καταναλωτών.
- Ενοποίησης του κοινού Ευρωπαϊκού αλγόριθμου κωδικοποίησης σε όλο τον εξοπλισμό.
- Αποφυγής της δημιουργίας μονοπωλίων και κυρίαρχων θέσεων οι οποίες μπορούν να βλάψουν τον ελεύθερο ανταγωνισμό.
- Εφαρμογής τακτικού ΦΠΑ στα ραδιοφωνικά κα τηλεοπτικά τέλη, όπως συμβαίνει στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες.

Πράξη για την Απελευθέρωση της Τηλεπικοινωνίας

Αυτός ο νόμος προσπαθεί να λύσει την ουσιώδη υποχρέωση της Ισπανικής Κυβέρνησης να διασφαλίσει τις αρχές της ελεύθερης αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Για να επιτύχει αυτό το στόχο ο νόμος για την Απελευθέρωση εισάγει τους ακόλουθους κανόνες :

- Προστασία των αποτελεσματικών συνθηκών της αγοράς, έλεγχος της πολιτικής κοστολόγησης και διακανονισμός των διαφωνιών που ενδέχεται να ανακύψουν στο μέλλον σε αυτό τον τομέα.
- Τροποποίηση του Νόμου της 18ης Δεκεμβρίου (31/1987) ο οποίος αναθεωρήθηκε από τον αντίστοιχο της 3ης Δεκεμβρίου (32/1992).
- Τροποποίηση του Νόμου της 22ης Δεκεμβρίου (42/1995).
- Δημιουργία του δεύτερου φορέα εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών. Δόθηκε στην *Entre Publico de la Red Technica Espanola de Television (RETEVISION)*.

Συμπληρωματικοί κανονισμοί για τις Τηλεπικοινωνίες

Ημερομηνία	Νόμος ή Διάταγμα
Μάρτιος 1997	• Διευθέτηση συγκεκριμένων συνθηκών για την διασύνδεση στο βασικό κρατικό τηλεφωνικό δίκτυο, τη τελική βασική τηλεφωνική υπηρεσία και την υπηρεσία προμηθευτού. • Αλληλαγή των σταθερών προδιαγραφών πρόσβασης στο νέο τηλεφωνικό δίκτυο.
Απρίλιος 1997	• Εσωτερικό Καθεστώς Κανονισμών της Επιτροπής των Τηλεπικοινωνιών. • Έγκριση των όρων και των κανόνων για την μετοχική πώληση και διάθεση των μετοχών της Retevision με δημόσιο πλειστηριασμό.

3ο τρίμηνο:

Ο δεύτερος βασικός φορέας εκμετάλλευσης τηλεφωνίας (Retevisión) έχει ανατεθεί στην κοινοπραξία της οποίας ηγείται η εταιρεία Endesa.

Η περίοδος αυτή δεν υπήρξε ιδιαίτερα παραγωγική στο θέμα της ψήφισης νέων νόμων, αλλά αρκετές διατάξεις και διατάγματα έχουν τεθεί σε ισχύ.

Ημερομηνία	Νόμος ή Διάταγμα
Ιούνιος 1997	- Πλειοδοσία για την εκχώρηση της παροχής υπηρεσιών καλωδιακής τηλεπικοινωνίας στη Velez Maloga
Ιούλιος 1997	- Διάταγμα 1252/1997: Τροποποίηση του Τεχνικού Κανονισμού της αυτόματης κινητής τηλεφωνίας και κανονισμός για την παροχή υπηρεσιών DCS 1800
Αύγουστος 1997	Διευθέτηση των συνθηκών και διαδικασιών για την επιλογή ενός φορέα παροχής υπηρεσιών μακράς αποστάσεως. Πλειοδότηση για την εκχώρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών καλωδιακής τηλεπικοινωνίας στη : Δυτική Καταλονία, στη Βορειοδυτική Καταλονία, και στην Καστίλη στις περιοχές Cadiz, Aviles, Caskvillo, Corvera de Asturias, στην Ανδαλουσία I, II, III και στην Αμπακέτη. Κανονισμός για τη διατήρηση των τηλεφωνικών αριθμών των πελατών εκμετάλλευσης : Αυτή η διάταξη θεωρείται σημαντική πτυχή για τη διατήρηση της ικανότητας ανάμεσα στους βασικούς φορείς εκμετάλλευσης τηλεφωνίας. Ισχύον Νομοθετικό Διάταγμα 14/1997 με το οποίο τροποποιείται ο νόμος 37/1992 αναφορικά με το ΦΠΑ. Ισχύον Νομοθετικό Διάταγμα 16/1997 που συμπεριλαμβάνει την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 95/45/CE για ρύθμιση των σημείων τηλεοπτικής μετάδοσης και επιπρόσθετα μέτρα.
Σεπτέμβριος 1997	Ισχύον Νομοθετικό Διάταγμα για την αποδοχή μιας αύξησης των συχνοτήτων για μη άμεση διαχείριση ραδιοφωνικού σταθμού, μέσα στα πλαίσια του Τεχνικού Εθνικού Σχεδίου για το Ραδιοφωνικό Δομοστοιχείο Συχνότητας. Συνθήκες για αποτελεσματικό βαθμό ικανότητας στην υπηρεσία πρόσβασης πληροφοριών μέσω τροποποιημένων δικτύων κρατικής τηλεφωνίας ή ολοκληρωμένου ψηφιακού δικτύου. Πλειοδότηση για την εκχώρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών καλωδιακής τηλεπικοινωνίας στη Galicia, στο Santiago de Compostela, στη La Corhha, στη νήσο Menorca και στη Μαδρίτη. Αποδοχή των τελών ενοικίασης της "Telefonica" για τα διεθνή κυκλώματα.

4ο τρίμηνο:

Ημερομηνία	Νόμος ή Διάταγμα
Οκτώβριος 1997	• Πλειοδοσία για την εκχώρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών καλωδιακής τηλεπικοινωνίας στη Σεβίλη και στη Βαλένθια. • Πλειοδοσία για την εκχώρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών καλωδιακής τηλεπικοινωνίας στη Comunidad, Valenciana-Notre και στο Sur.
Νοέμβριος 1997	• Αποδοχή του Εθνικού Σχεδίου Αριθμών Υπηρεσιών Τηλεπικοινωνίας. • Επαλήθευση της εκπλήρωσης των απαιτήσεων και συνθηκών για την παροχή υπηρεσιών καλωδιακής τηλεπικοινωνίας από την Telefonica στις Γκιζόν, Βαλένθια, Σεβίλη, Οβιέδο, Πάλλα ντε Μαγιόρκα και Μύρθια. • Ολοκλήρωση των πλειοδοσιών για την εκχώρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών στις περιοχές Οβιέδο, Μύρθια, Πάλλα ντε Μαγιόρκα και Γκιζόν. • Πλειοδοσία για την εκχώρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών καλωδιακής τηλεόρασης στο Πουέρτο ντε Σάντα Μαρία και στη Χουέλβα.
Δεκέμβριος 1997	• Δημοσίευση της διοικητικής βάσης και των τεχνικών συνθηκών της εκχώρησης, του δικαιώματος για την προσφορά στο κοινό υπηρεσιών καλωδιακής τηλεπικοινωνίας στις εδαφικές οριοθεσίες των Extremadura, La Rioja, Almeria και Cantabria. • Έγκριση των λεπτομερειών των ειδικών διοικητικών παραγράφων όρων, των τεχνικών οδηγιών και της επιδίκασης χορήγησης, μέσω εμφανών διαδικασιών, άδειας σε μια τελική βασική τηλεφωνική υπηρεσία και σε μια υπηρεσία φορητής τεχνολογίας.

1998

Ημερομηνία	Νόμος ή Διάταγμα
Ιανουάριος	Πλειοδοσία για την εκχώρηση του δικαιώματος παροχής στο κοινό καλωδιακής τηλεπικοινωνίας στις εδαφικές οριοθεσίες των περιοχών Albacete, Aviles - Caskrillon- Corvera de Askurias και Velez - Malaga.

Ημερομηνία	Νόμος ή Διάταγμα
Φεβρουάριος	Δημοσίευση της διοικητικής βάσης και των τεχνικών συνθηκών της παραχώρησης, του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών καλωδιακής τηλεπικοινωνίας στο κοινό, στις εδαφικές οριοθεσίες των περιοχών Aragon, Comunidad Foral de Navarra και Andallucia IV. Επαλήθευση των απαιτήσεων και εκπλήρωση των όρων που απαιτούνται από τη "Telefonica de Espana, S.A.", προκειμένου η τελευταία να αποκτήσει και να κάνει χρήση του δικαιώματος παροχής στο κοινό υπηρεσιών καλωδιακής τηλεπικοινωνίας στις εδαφικές οριοθεσίες των Alacete, Aviles-Castrillon, Corvera de Asturias και Velez - Malaga. Παράταση της προθεσμίας για τη διεκπεραίωση της πλειοδοσίας για τη χορήγηση της άδειας παροχής στο κοινό υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας στις εδαφικές οριοθεσίες των περιοχών Comunidad -Valenciana-Norte και Comunidad - Velenciana-Sur. Η Επιτροπή για την Τηλεπικοινωνιακή Αγορά έκανε δεκτό τον κανονισμό για τη διαδικασία αρίθμησης των κρατικών πόρων. Διάταξη - 23 Φεβρουαρίου 1998- με την οποία τροποποιούνται οι τεχνικές προδιαγραφές τις οποίες τα πολυγραμμικά συστήματα πρέπει να πληρούν ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως τερματικός εξοπλισμός. Ισχύον Νομοθετικό Διάταγμα 1/1998-27 Φεβρουαρίου - πάνω στο θέμα των κοινών υποδομών κτιρίων για την πρόσβαση στις υπηρεσίες της επικοινωνίας. Νομοθετικό Διάταγμα 1/1998-28 Φεβρουαρίου 1998- πάνω στο θέμα της κοινής διάρθρωσης των κτιρίων έτσι, ώστε, να γίνεται δυνατή η πρόσβαση στις υπηρεσίες τηλεπικοινωνίας.
Μάρτιος	Διάταξη - 3 Μαρτίου 1998- μέσω της οποίας παρέχεται η δημοσίευση της διοικητικής βάσης και των τεχνικών συνθηκών της εκχώρησης, του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας στο κοινό στις εδαφικές οριοθεσίες της περιοχής Enskali.

Η τρίτη άδεια σταθερής τηλεφωνίας έχει δοθεί στον Όμιλο Εταιρειών του οποίου ηγούνται οι France Telecom και Editel. Στο μέλλον θα ενωθεί μαζί τους και η Deutsche Telecom.

Την 1 Ιανουαρίου 1998 καθορίστηκε η απειλευθέρωση της υπηρεσίας τηλεφωνίας. Όμως λόγω της αργής ανάπτυξης του δικτύου σε ορισμένες χώρες κρίθηκε σκόπιμο να παραταθεί η πε-

ρίοδος μέσα στην οποία η διαδικασία απελευθέρωσης πρέπει να ολοκληρωθεί. Στην Ισπανία δόθηκε μια παράταση 11 μηνών (μέχρι την 1 Δεκεμβρίου 1998).

Θα πρέπει εδώ να τονίσουμε το γεγονός ότι η Ισπανική Κυβέρνηση έχει επιβεβαιώσει το ισχύον Νομοθετικό Διάταγμα 16/ 1997-13 Σεπτεμβρίου - με το οποίο εντάχθηκε στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία 95/47/CE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

3.1.στ ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Τηλεπικοινωνίες και Επικοινωνίες Δεδομένων

Πράξη περί Τηλεπικοινωνιών

Ένας ενδιαμέσος κανονισμός (η Πράξη για τις Τηλεπικοινωνιακές διευκολύνσεις), που θεσπίστηκε τον Ιούλιο του 1996, τροποποίησε την τρέχουσα πράξη για τις Τηλεπικοινωνίες. Την ίδια ημερομηνία ήρθε σε ισχύ και η Πράξη για τη Χορήγηση Αδειών.

Η Πράξη για τις Τηλεπικοινωνιακές διευκολύνσεις δημιούργησε νέες ευκαιρίες για τους προμηθευτές υπηρεσιών Τηλεπικοινωνίας, αλλά κυρίως για τους παροχείς υπηρεσιών για δίκτυα.

Άνοιξε πλέον ο δρόμος για τους φορείς παροχής υπηρεσιών να αρχίσουν να προσφέρουν υπηρεσίες φωνητικής τεχνολογίας στο ευρύ κοινό από τον Ιούλιο του 1997. Αυτός ο ενδιαμέσος κανονισμός περιείχε:

- Την απελευθέρωση της υπάρχουσας "εναλλακτικής υποδομής"
- Ευνοϊκή μεταχείριση για τους χειριστές δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης (CATV), οι οποίοι θα μπορούν να επεκταθούν σε περιοχές οι οποίες είναι ακόμη "παρθένες".
- Η απελευθέρωση του δικαιώματος εγκατάστασης και χειρισμού καλωδίων χωρίς την απόκτηση δικαιωμάτων εκσκαφής

Με κριτήριο τη βάση του ενδιαμέσου κανονισμού, ο Υπουργός Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και Διεύθυνσης Άρδευσης, θέσπισε μία σειρά από περαιτέρω κανονισμούς ένταξης.

Τα πλαίσια και τα αρχικά σημεία, για μία ολοκληρωμένη αναθεώρηση της Πράξης για τις Τηλεπικοινωνίες, έχουν αποφασισθεί και σταλεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στο Κοινοβούλιο το Φεβρουάριο του 1998. Μαζί με αυτό τακτοποιήθηκε και το ζήτημα της δομικής σχέσης μεταξύ της Πράξης για τις Τηλεπικοινωνίες και της Πράξης για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Η Πράξη WVT έχει τρεις βασικούς άξονες:

- Πρόσβαση στην αγορά
- συμπεριφορά όσων μετέχουν στην αγορά
- συνθήκες κοινωνικών συνόρων

Η νέα Πράξη για τις Τηλεπικοινωνίες δεν περιέχει συγκεκριμένους κανόνες που να αφορούν τις γενικές υποχρεώσεις των προμηθευτών νέων υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας.

Ο Υπουργός Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και Διεύθυνσης Άρδευσης έχει προτείνει να αφήσει αυτό τον κανονισμό στη δικαιοδοσία του εθιμικού δικαίου.

Από την 1η Αυγούστου, η OPTA (η αρμόδια Αρχή για Ανεξάρτητα Ταχυδρομεία και Τηλεπ-

κοινωνίες) δρα ως ένας ανεξάρτητος παρατηρητής στο χώρο της αγοράς των τηλεπικοινωνιών.

Η ΟΡΤΑ αντικαθιστά το Τμήμα Επίβλεψης Δικτύων και Υπηρεσιών (ΤΝΔ) και το κύριο κατευθυντήριο Σώμα Ταχυδρομείου και Τηλεπικοινωνιών.

Το τελευταίο τέταρτο του 1997 η ΟΡΤΑ, εκδήλωσε την επιθυμία της για την ύπαρξη περισσότερων αρμοδιοτήτων. Σύμφωνα με την ΟΡΤΑ, η νομοθεσία θα έπρεπε να είναι λιγότερο λεπτομερής και οι αρμοδιότητες του Ρυθμιστή να ενισχυθούν.

Επιπλέον η νέα Πράξη για τις Τηλεπικοινωνίες θα έπρεπε να είναι λιγότερο εξαρτώμενη από την τεχνολογία. Η ΟΡΤΑ επίσης δήλωσε πως ενέργειες και ζητήματα διοικητικής φύσεως θα έπρεπε να είναι υπό τη δικαιοδοσία της, και όχι στην ευθύνη του Υπουργού.

Επιπλέον, η ΟΡΤΑ θα έπρεπε να έχει την ευθύνη εφαρμογής των εδαφίων της Πράξης για τον Ανταγωνισμό, που αφορούν την κατάχρηση της οικονομικής θέσης και ισχύος ενός φορέα μέσα στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Χορήγηση αδειών για δημιουργία υποδομής

Ο ενδιαμέσος κανονισμός εισήγαγε ένα νέο είδος έγκρισης το οποίο είναι "η χορήγηση άδειας για τη δημιουργία υποδομής".

Εταιρείες με τέτοιου είδους άδειες βρίσκονται στην ίδια θέση με την PTT Telecom (εμπράγματο δικαίωμα δουλειάς διόδου). Περίπου 1400 περιφερειακές άδειες χορηγήθηκαν σε σχεδόν 160 εταιρείες.

Οι περισσότερες από αυτές είχαν ήδη άδεια για τη λειτουργία δικτύου καλωδιακής τηλεόρασης (CATV) ή για επιχειρηματικά δίκτυα (utilities). Δύο άδειες εθνικής εμβέλειας δόθηκαν στις Enertel και Telfork αντίστοιχα. Μία τέτοια άδεια παρέχει περισσότερα δικαιώματα απ' ότι μία άδεια για ένα χειριστή μιας τωρινής εναλλακτικής υποδομής, αλλά έχει και περισσότερες υποχρεώσεις.

Με μία άδεια υποδομής, οι κάτοχοί της δεν χρειάζονται πλέον την έγκριση της PTT Telecom για να προσθέσουν μία παραπάνω γραμμή στο δίκτυό τους. Επίσης τρίτα πρόσωπα μπορούν να συνδεθούν σε δίκτυα τα οποία προηγουμένως ήταν περιορισμένα στη χρήση, για λόγους που αφορούσαν τη λειτουργία μιας ιδιωτικής επιχείρησης.

Οι κάτοχοι αδείας πρέπει να παρέχουν επιλογές διασύνδεσης σε άλλους παροχείς υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας και έχουν κάποιες υποχρεώσεις που ονομάζονται Open Network Provisions (Όροι Ανοικτών Δικτύων).

Η πολιτική στο θέμα των συχνοτήτων

Στις αρχές του 1996 παρουσιάστηκε στο Κοινοβούλιο ένα νομοσχέδιο σχετικά με την πολιτική πάνω στις ραδιοφωνικές συχνότητες. Από την 1η Ιανουαρίου 1997 κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να κάνει απευθείας αίτηση στο Πρακτορείο Ράδιο-τηλεπικοινωνίας (RDR) για την απόκτηση συχνότητας εκπομπής. Βλέπουμε λοιπόν ότι η PTT Telecom χάνει το κυριαρχικό δικαίωμα που είχε σ' αυτό τον χώρο.

Άδειες τύπου DCS 1800 (άδεια κινητής τηλεφωνίας)

Καθ' όλη τη διάρκεια του 1997 υπήρξε αρκετή αβεβαιότητα σχετικά με τις άδειες τύπου DCS 1800/E-GSM. Μέχρι το τέλος Μαΐου του 1997 μόνο δύο εταιρείες (η Telfort και η Enertel) έδειχναν ενδιαφέρον για την απόκτηση μίας τέτοιας άδειας.

Τελικά τον Οκτώβριο του 1997, ο Υπουργός Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και Διεύθυνσης Άρδευσης, ανακοίνωσε ότι η PTT Telecom και η Libertel (οι τωρινοί χειριστές δικτύων GSM στους οποίους απαγορεύεται να πλειοδοτήσουν για τις πρώτες δύο άδειες) δεν οφείλουν να καταβάλουν ένα επιπρόσθετο φόρο.

Πέντε εταιρείες/συγκωνεύσεις εταιρειών, ανάμεσα στις οποίες η Telfort και ένας όμιλος εταιρειών αποτελούμενος από τις Deutsche Telecom, France Telecom, Robobank και ABN Amro Bank έχουν ήδη υποβάλει αίτηση για απόκτηση άδειας τύπου E-GSM/DCS-1800.

Τον Ιούνιο του 1997 η PTT Telecom και η Nozema (ραδιοφωνική εταιρεία) συμφώνησαν ότι η Nozema θα παραιτηθεί όλων των δικαιωμάτων της κατοχής συχνοτήτων μέσα σε διάστημα ενός χρόνου.

Εν τούτοις ο Υπουργός υπέδειξε για ακόμη μία φορά ότι, αυτές οι συχνότητες θα τεθούν σε πλειστηριασμό (αντί προσφοράς χωρίς επιβάρυνση), όταν περισσότερες από δύο εταιρείες κάνουν αίτηση για τις δύο πρώτες άδειες.

Τον Ιούνιο το Κοινοβούλιο έκανε δεκτό ένα νομοσχέδιο αναφορικά με τη δημοπρασία δύο αδειών για τη χρήση των συχνοτήτων τύπου DCS-1800/E-GSM.

Τον Οκτώβριο του 1997, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να καθυστερήσει την προγραμματισμένη δημοπρασία των συχνοτήτων τύπου DCS-1800/E-GSM και να αναθεωρήσει το σχετικό νομοσχέδιο.

Το Νοέμβριο του 1997 το Κοινοβούλιο συμφώνησε πάνω στην αναθεώρηση του νομοσχεδίου από τον Υπουργό Μεταφοράς, Δημοσίων Έργων και Διεύθυνσης Άρδευσης. Το Δεκέμβριο του 1997 η δημοπρασία ξεκίνησε με εγγραφή των ενδιαφερομένων. Οι ενδιαφερόμενες πλευρές θα έπρεπε να παρουσιάσουν το αργότερο μέχρι τις 7 Ιανουαρίου 1998 τις θέσεις τους.

Η φορητότητα του αριθμού

Μία ανεξάρτητη έρευνα έχει δείξει ότι η PTT Telecom δεν θα είναι σε θέση να προσφέρει αριθμούς για φορητά τηλέφωνα πριν το 1999. Τον Ιούνιο του 1997 το Κοινοβούλιο δέχτηκε μία κίνηση η οποία επιμένει στην παροχή αριθμών για φορητά τηλέφωνα μέσα στο 1998. Στο τέλος του 1997, μέλη του Κοινοβουλίου εξέφρασαν την άποψη ότι η δημιουργία αριθμών για σταθερά και για κινητά τηλέφωνα πρέπει να θεωρηθεί ως μη πραγματοποιήσιμη.

Ηλεκτρονικό περιεχόμενο*Πράξη για την απελευθέρωση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Επικοινωνίας*

Το πρώτο βήμα αυτού του νόμου έγινε τον Απρίλιο του 1996: Οι εμπορικές ραδιοφωνικές ε-

ταιρείες δεν είναι πλέον υποχρεωμένες να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε μία εθνική βάση.

Το δεύτερο βήμα αφορά ένα νομοσχέδιο το οποίο διευρύνει τις πιθανότητες προσφοράς νέων τύπων υπηρεσιών μέσω καλωδίου, αέρος ή δορυφόρου.

Ασχολείται επίσης με τη λήξη του αυστηρού διαχωρισμού ανάμεσα στο περιεχόμενο (προγράμματα) και στην υποδομή. Το τελευταίο βήμα αφορά τις πιθανές προσαρμογές που θα δεχτεί η Πράξη για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ως αποτέλεσμα της πλήρους αναθεώρησης της Πράξης για τις Τηλεπικοινωνίες.

Ποινική ευθύνη για αξιόποινες πληροφορίες αγνώστου προελεύσεως και ευρισκομένων στην ηλεκτρονική λεωφόρο.

Ο Κώδικας Ποινικού Δικαίου κρίνεται εφαρμόσιμος στην περιοχή της ηλεκτρονικής λεωφόρου και η ανάπτυξη της νομοθεσίας θα αφευθεί στα χέρια της νομικής επιστήμης.

Ο Δημόσιος χώρος της παροχής πληροφοριών

Το 1996 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να επικεντρωθεί σε τέσσερα ζητήματα:

- Το μέλλον της κρατικής τηλεόρασης και του ραδιοφωνικού δικτύου.
- Την πρόσβαση κυβερνητικών πληροφοριών.
- Τον ρόλο των κρατικών βιβλιοθηκών στην παροχή πρόσβασης στην ηλεκτρονική λεωφόρο πληροφοριών.
- Επιπλέον επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης.

Επίβλεψη της τηλεπικοινωνιακής αγοράς

Το Κύριο Κατευθυντήριο Σώμα για τα Ταχυδρομεία και τις Τηλεπικοινωνίες είχε την επίβλεψη της τηλεπικοινωνιακής αγοράς μέχρι την 1η Αυγούστου 1997. Αποτελούνταν από τρία μέρη:

- Το Κατευθυντήριο Σώμα για ζητήματα στρατηγικής (B2).
- Το Κυβερνητικό Τμήμα για τη Ράδιο-Τηλεπικοινωνία (RDR).
- Το Κατευθυντήριο Σώμα Επίβλεψης Δικτύων και Υπηρεσιών (TNO).

Από την 1η Αυγούστου 1998 η OPTA ενεργεί ως ένας ανεξάρτητος επόπτης της τηλεπικοινωνιακής αγοράς. Έχει το δικαίωμα να επιβάλλει κυρώσεις χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και Διεύθυνσης Ύδρευσης. Αναμένεται ότι η OPTA μπορεί να αποσυρθεί όταν θα υπάρξει ολοκλήρωση της απελευθέρωσης και δημιουργίας ανταγωνισμού.

Δημοπρασία συχνοτήτων

Στις 12 Φεβρουαρίου είχαμε την έναρξη της δημοπρασίας των συχνοτήτων για τις δύο εθνικές συνδυασμένες άδειες E-GSM/DCS-1800 και για δεκαέξι μικρότερες άδειες τύπου DCS-1800. Η δημοπρασία έφτασε στο τέλος της έντεκα μέρες αργότερα.

Στο σύνολό της είχε 137 γύρους. Ο όμιλος εταιρειών Federa ο οποίος αποτελούνταν από τις Deutsche Telekom, France Telecom, ABN-AMRO BANK και Rabobank ήταν μαζί με την εταιρεία Telfort (British Telecom/Dutch Railways company) οι σημαντικότεροι πλειοδότες για τις δύο εθνικές άδειες. Τη στιγμή που μιλάμε η Deutsche Telekom έχει εγκαταλείψει τον όμιλο Federa.

Η KPN και η Libertel λαμβάνουν επιπλέον συχνότητες GSM.

Στις 31 Δεκεμβρίου 1997, ο Υπουργός Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και Διεύθυνσης Ύδρευσης αποφάσισε να αποδεσμεύσει νέες συχνότητες για τα δίκτυα GSM της KPN και της Libertel.

Από την 1η Ιουλίου 1998, πρέπει για ακόμη μία φορά να αποδεσμευτούν έξι κανάλια. Αυτά τα κανάλια έχουν ήδη δοθεί στη Libertel με μία ξεχωριστή συμφωνία εκ μέρους του Υπουργού.

Ο ίδιος αριθμός καναλιών του δικτύου NMT πρέπει να αποδεσμευτεί από την KPN για τη χρήση του δικού της δικτύου GSM. Οι KPN, Libertel και Federa έχουν υποβάλει τις αντιρρήσεις τους σχετικά με την ανάθεση των νέων συχνοτήτων των δικτύων GSM.

Η OPTA έχει ανακοινώσει αποφάσεις της για την εξουσιοδότηση λειτουργίας καλωδιακής τηλεόρασης.

Προσδοκώντας τη νέα Πράξη Τηλεπικοινωνιών η OPTA έχει αποφασίσει να επιτρέψει σε κάθε περιοχή περισσότερα από ένα δίκτυα καλωδιακής τηλεόρασης.

Η OPTA ερευνά το κόστος της φωνητικής τηλεφωνίας.

Σύμφωνα με την OPTA, η PTT Telecom πρέπει να προσφέρει οκτώ υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας με χρέωση βασισμένη πάνω στο κόστος.

Ειδικότερα:

Πρόσβαση (προβλήματα αναφορικά με το δίκτυο σύνδεσης)

Διεθνής κυκλοφορία

Εθνική (διατοπική) κυκλοφορία

Τοπική/περιφερειακή κυκλοφορία

Κυκλοφορία 0800/090x

Κυκλοφορία ανάμεσα σε κινητά και σε σταθερά δίκτυα

Τηλεφωνικοί θάλαμοι

Σύνδεση ISDN

Οι ενδιαφερόμενες πλευρές έπρεπε να εκθέσουν τις απόψεις τους πριν την 1η Απριλίου 1998. Όταν η συμβουλευτική διαδικασία φθάσει στο τέλος της, η OPTA θα καθορίσει με ποιο

τρόπο η PTT Telecom πρέπει να προσαρμόσει τα τέλη της.

Η άποψη του Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με τον επόπτη των τομέων γενικής χρήσης.

Οι Υπουργοί Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών έχουν στείλει την τελική αναφορά της ομάδας έρευνας η οποία, μέσα στο πλαίσιο της λειτουργίας της Αγοράς, της ελαχιστοποίησης των κανονισμών και της ποιότητας της Νομοθεσίας (MDW), έχει κάνει προτάσεις προς την κατώτερη βαθμίδα του Κοινοβουλίου, για την οργάνωση της επιτήρησης των τομέων γενικής χρήσης.

Αυτή η αναφορά έχει σταλεί ως αποτέλεσμα της πράξης για τον Ανταγωνισμό η οποία ετέθη σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1998, και της απειλευθέρωσης ενός αριθμού τομέων γενικής χρήσης.

Ως αποτέλεσμα της άποψης του Υπουργικού Συμβουλίου, ο Υπουργός Μεταφορών Δημοσίων Έργων και Διεύθυνσης Ύδρευσης έχει υποβάλει μία προτεινόμενη αλλαγή για την πράξη των Τηλεπικοινωνιών.

Η ΟΡΤΑ θα λάβει τις σχετικές αποφάσεις της σε συνεργασία με τις Ολλανδικές Αρχές για τον Ανταγωνισμό.

Οι διευθύνσεις ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (e-mail) πρέπει να περιληφθούν στους τηλεφωνικούς καταλόγους.

Όσοι έχουν σύνδεση στο Διαδίκτυο θα έπρεπε να τους επιτραπεί να έχουν τις διευθύνσεις ηλεκτρονικής αλληλογραφίας τους τυπωμένες μαζί με άλλες πληροφορίες στους τηλεφωνικούς καταλόγους.

Αυτό θα προταθεί στον Υπουργό Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και Διεύθυνσης Ύδρευσης κατά τη διάρκεια της συζήτησης για τη νέα Πράξη των Τηλεπικοινωνιών.

Νέα Πράξη για τις διευκολύνσεις που προσφέρουν οι Τηλεπικοινωνίες

Η νέα Πράξη για τις Τηλεπικοινωνίες, η οποία δεν έχει ακόμα γίνει αποδεκτή από την κατώτερη βαθμίδα του Κοινοβουλίου, περιλαμβάνει 19 κεφάλαια:

- 1 Γενικές ρήτρες.
- 2 Εγγραφή.
- 3 Πολιτική και Διεύθυνση Συχνότητας.
- 4 Να επιτραπεί η υποχρέωση για την κατασκευή, διατήρηση και απομάκρυνση των καλωδίων.
- 5 Διασύνδεση και ειδική πρόσβαση.
- 6 Ανοικτό Δίκτυο, μισθωμένες γραμμές και τηλεφωνία.
- 7 Ραδιοφωνικά δίκτυα και δίκτυα ραδιοφωνικής μετάδοσης καθώς και συστήματα πρόσβασης υπό συνθήκη.

- 8 Παγκόσμιες υπηρεσίες.
- 9 Εξοπλισμός τερματικού, εξοπλισμός ραδιομετάδοσης και άλλος εξοπλισμός.
- 10 Προστασία της ατομικής ελευθερίας και προσωπικών αρχείων δεδομένων.
- 11 Επιτροπή Διαφωνιών.
- 12 Εξουσιοδοτημένη ενσύρματη διάτρηση.
- 13 Εξέχουσες περιπτώσεις.
- 14 Επιβολή.
- 15 Αποζημιώσεις.
- 16 Έφεση.
- 17 Επιπρόσθετα εδάφια.
- 18 Τροποποιήσεις σε άλλους νόμους.
- 19 Μεταβατικά και τελικά εδάφια.

Σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη της κατώτερης βαθμίδας του Κοινοβουλίου, τα παραπάνω θα συζητηθούν στις 26 Μαρτίου και 2 Απριλίου.

Σημείωση: "Νομοθεσία για την Ηλεκτρονική Λεωφόρο (μεταφοράς δεδομένων)"

Αυτή η σημείωση παρουσιάστηκε στις 12 Φεβρουαρίου 1998 στην Κατώτερη Βαθμίδα από τον Υπουργό Δικαιοσύνης.

Σύμφωνα με τη σημείωση, η διεθνής συνεργασία και η έναρξη των νομικών τύπων είναι απαραίτητη για την προσφορά αδιαμφισβήτητων κανόνων και νομικής ασφάλειας για τους πολίτες.

Οι υπάρχοντες Ολλανδικοί νομικοί κανόνες είναι πιθανόν, μετά από σχετική προσαρμογή, εφαρμόσιμοι στην ηλεκτρονική λεωφόρο.

Ο νομοθετικός ρόλος της κυβέρνησης θα παραμείνει περιορισμένος στις κλασσικές κανονιστικές διαδικασίες.

Η σημείωση ασχολείται με πέντε θέματα, για τα οποία ο προσανατολισμός της ηλεκτρονικής λεωφόρου θα έχει σημαντικές επιπτώσεις:

- διεθνοποίηση και δικαιοδοσία
- ατομική ελευθερία
- αξιοπιστία
- αγορές
- νομική προστασία

3.1 ζ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Προσδιορισμός των υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται στη χώρα

Ο Κομιστής Υπηρεσιών Δεδομένων και οι Άλλες Απελευθερωμένες Υπηρεσίες είναι συμπληρωματικές υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, στις οποίες η πρόσβαση του συνδρομητή γίνεται

μέσω ενός σταθερού συστήματος του βασικού τηλεπικοινωνιακού δικτύου.

Υπηρεσίες μη παρεχόμενες στο κοινό χαρακτηρίζονται όσες καθιστούν εφικτή τη μετάδοση φωνής:

- Για μια ομάδα χρηστών με την υπηρεσία σταθερού τηλεφώνου.
- Για μία εταιρεία ή μία κλειστή ομάδα χρηστών (CUG) που χρησιμοποιεί ένα ή δύο τεμαχικά σημεία υπηρεσίας σταθερού τηλεφώνου.

Το καθεστώς χορήγησης αδειών για κάθε υπηρεσία

Κομιστής Υπηρεσιών Δεδομένων: Ατομική Άδεια.

Άλλες Απελευθερωμένες Υπηρεσίες: Ατομική άδεια και εξουσιοδότηση.

Υπηρεσίες μη προσφερόμενες στο κοινό: Ατομική άδεια.

- Η εξουσιοδότηση είναι ένα διοικητικό εργαλείο το οποίο επιτρέπει σε κάποιον να ασκήσει ένα νομικό δικαίωμα.
- Η άδεια είναι ένα διοικητικό εργαλείο το οποίο επιτρέπει την άσκηση μίας δραστηριότητας.

Σύμφωνα με τις διαδικασίες χορήγησης αδειών, που έχουν υποπέσει στην αντίληψη της ΕΤΟ, πρέπει να σημειωθεί ότι και η άδεια αλλά και η εξουσιοδότηση έχουν ατομικό χαρακτήρα.

Όροι που πρέπει να εκπληρωθούν για την εξουσιοδότηση παροχής υπηρεσιών.

Οι περιορισμοί που αφορούν το δικαίωμα ιδιοκτησίας έχουν εφαρμογή στους συμπληρωματικούς φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών. Αυτοί οι περιορισμοί αφορούν:

- Άμεση ή έμμεση συμμετοχή ενός δημόσιου φορέα εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών σε ποσοστό που θα περιοριστεί σε 10% του μετοχικού κεφαλαίου ενός άλλου συμπληρωματικού φορέα εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών.
- Η άμεση ή έμμεση συμμετοχή ξένων ιδιωτών ή συλλογικών σωμάτων / οργανισμών στο μετοχικό κεφάλαιο των συμπληρωματικών φορέων εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών, θα περιοριστεί στο 25% (οι χώρες της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕΚ) όπως η Ισπανία, η Νορβηγία, το Λιχτενστάιν αλλά και οι χώρες της Κεντρικής Ευρώπης και των Ανατολικών Χωρών δεν θεωρούνται ξένες χώρες).

Οικονομικές ή άλλες διοικητικές προϋποθέσεις. Μόνο εφαρμόσιμες στους φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών. Αυτές οι προϋποθέσεις απαιτούν:

- τεχνική πληρότητα
- κατάλληλη οικονομική διάρθρωση και απαραίτητες οικονομικές πηγές
- ενημέρωση και οργανωμένη λογιστική αντιστοίχως με το Επίσημο Σχέδιο

Περιπτώσεις στις οποίες το NRA μπορεί να απορρίψει μία αίτηση για τη χορήγηση αδείας ή να αποσύρει μία άδεια

Σταθερές συμπληρωματικές υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών.

Σύμφωνα με το Νομοθετικό-Διάταγμα nr. 381-17/97 της 30ης Δεκεμβρίου, το Διοικητικό Συμβούλιο ICP μπορεί να αποσύρει μία άδεια, βάσει του άρθρου του 13 όταν ο αδειούχος:

- Δεν σέβεται τους όρους και τους περιορισμούς που περιλαμβάνονται στο πιστοποιητικό.
- Αρνείται να καταβάλει το αντίτιμο του εξοπλισμού.
- Αρνείται να εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα για κατάλληλη παροχή της εξουσιοδοτημένης υπηρεσίας.
- Δεν συμμορφώνεται, όταν είναι επίσης ένας δημόσιος φορέας εκμετάλλευσης, με τους κανόνες του ανταγωνισμού.
- Δεν καταβάλει τα οφειλόμενα πρόστιμα.

Παροχές Υπηρεσιών Τηλεπικοινωνίας Προστιθέμενης Αξίας:

Το ICP μπορεί να απαγορεύσει την άσκηση μιας δραστηριότητας εάν, ο παροχέας:

- δεν παρέχει και δεν αναπτύσσει τις εγγεγραμμένες υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας
- δε χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό που έχει εγκριθεί δεόντως από την αρμόδια αρχή.

Η αίτηση περιλαμβάνει την παροχή των ακόλουθων στοιχείων:

- 1 τύπος αίτησης.
- 2 αναγνώριση του αιτούντος.
- 3 γεωγραφικό βεληνεκές του σέρβις (για εθνικές και περιφερειακές υπηρεσίες).
- 4 λεπτομερής περιγραφή των υπηρεσιών.
- 5 συγκεκριμένα παραδείγματα του τύπου της προσφερόμενης υπηρεσίας.
- 6 εξειδικευμένες τεχνικές και επιστημονικές πληροφορίες.

Διαδικασίες έφεσης και οι εισηγήσεις των οργάνων έφεσης.

Ο αιτών μπορεί να ασκήσει έφεση στο αρμόδιο Διοικητικό Δικαστήριο εναντίον της απόφασης του ICP.

Περιπτώσεις όπου το NRA μπορεί να επιβάλει κυρώσεις στους παροχείς υπηρεσιών. Λίστα αυτών των κυρώσεων.

Οι παραβάσεις του Νομοθετικού Διατάγματος nr 381-/A97 της 30ης Δεκεμβρίου -για τις Συμπληρωματικές Υπηρεσίες Τηλεπικοινωνίας και για τις Υπηρεσίες Τηλεπικοινωνίας Προστιθέμενης Αξίας- συνιστούν αστικά αδικήματα, τα οποία τιμωρούνται με πρόστιμο από 100.000 Πορτογαλικά εσκούδα μέχρι 750.000 εάν έχουν διαπραχθεί από ιδιώτες και από 1.000.000 Πορτογαλικά εσκούδα μέχρι 9.000.000 εάν έχουν διαπραχθεί από εταιρικούς οργανισμούς.

Λίστα μη τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας η οποία έχει αντίκτυπο στους παροχείς απελευθερωμένων υπηρεσιών.

- Νομοθεσία για τον Ανταγωνισμό (Νόμος 371/93)

- Προστασία του Καταναλωτή (Νόμος 24/96)

Πληροφορίες για τις διαδικασίες που εμπλέκονται στην επίλυση των διαφωνιών μεταξύ των παροχών υπηρεσιών και των δημοσίων φορέων εκμετάλλευσης.

Στη διαδικασία επίλυσης μιας διαμάχης το αρμόδιο δικαστήριο θα λαμβάνει υπόψη του τις ιδιαιτερότητες αυτής και θα παίρνει την απόφασή του υπό το πρίσμα των όρων του γενικού δικαίου.

Μεταφορά αδειών

Η πλήρης ανάπτυξη της Εθνικής Πράξης για τις Τηλεπικοινωνίες θα έχει την περαιτέρω απαίτηση της δημοσίευσης άλλων ζητημάτων, με τα οποία πραγματεύονται αυτόνομες νομικές πτυχές.

Τα θέματα αυτά είναι για παράδειγμα, η διασύνδεση δικτύων και υπηρεσιών, οι διαδικασίες χορήγησης αδειών, η αριθμοδότηση και οι υπηρεσίες παγκοσμίου κάλυψης.

Όμως, εάν αναφερόμαστε στην μεταφορά αδειών, θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψη μας τα εδάφια του Νομοθετικού Διατάγματος nr 381-A/97 της 30ης Δεκεμβρίου και συγκεκριμένα το Άρθρο 19 το οποίο διαβάζει: "Οι άδειες που έχουν χορηγηθεί σύμφωνα με τις ρήτρες αυτού του διπλώματος μπορούν να μεταφερθούν εφόσον έχει προηγηθεί εξουσιοδότηση εκ μέρους του ICP".

Η Οδηγία 97/33/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 30ης Ιουνίου, (Οδηγία Διασύνδεσης) θα εφαρμοστεί σύμφωνα με ένα σχέδιο Νομοθετικού Διατάγματος που έχει ήδη καταρτισθεί, με σκοπό την ένταξή του στο εθνικό νομικό πλαίσιο.

Σύμφωνα με αυτή την Οδηγία (ντιρεκτίβα), τα NRAS είναι υπεύθυνα για την επίβλεψη ολοκλήρωσης της διαδικασίας. Το Πορτογαλικό, δηλ. το Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιών της Πορτογαλίας (ICP) είναι η υπεύθυνη οντότητα σε αυτό το πρόγραμμα του νομικού θέματος.

Παροχή Υπηρεσίας Καθοδικής Κάλυψης

Σχετικά με τους μηχανισμούς Χρηματοδότησης της Υπηρεσίας Καθοδικής Κάλυψης και σύμφωνα με το Νομοθετικό Διάταγμα nr 40/95, της 15ης Φεβρουαρίου, το οποίο θέτει τη βάση για την παραχώρηση της υπηρεσίας δημοσίων τηλεπικοινωνιών, τα αρνητικά περιθώρια εκμετάλλευσης τα οποία θα μπορούσαν να προκύψουν από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αναφορικά με την παροχή υπηρεσίας παγκοσμίου κάλυψης, θα καλυφθούν οικονομικά διαμέσου συστήματος τελών, διαθέσιμων κοινοτικών πόρων, μείωση του ενοικίου που πρέπει να πληρωθεί στο Κράτος από τον αποκλειστικό εργοστάσιο για την κατασκευή δημοσίων έργων, μέσω ενός ταμείου αποζημίωσης.

Ο αποκλειστικός εργοστάσιος για την κατασκευή των δημοσίων έργων θα πρέπει συγκεκριμένα να διακηρύξει το κόστος που σχετίζεται με την παροχή υπηρεσίας καθοδικής κάλυψης και να το υποβάλει για έγκριση σε μια επιτροπή που θα περιλαμβάνει δικούς του αντιπροσώ-

πους και αυτούς του ICP, οι οποίοι έχουν προθεσμία 30 ημερών για να αποφασίσουν:

- Σε περίπτωση έγκρισης ο εργολάβος θα πρέπει να προσαρμόσει το λογιστικό του αρχείο σύμφωνα με τα έσοδα και το κόστος που σχετίζεται με την παροχή υπηρεσίας παγκοσμίου κάλυψης.
- Σε περίπτωση μη έγκρισης, το ICP θα προωθήσει τη σύγκλιση συμβουλίου των φορέων εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνίας, με την προοπτική να επιλέξει έναν ο οποίος ικανοποιεί το ίδιο επίπεδο παροχής υπηρεσίας παγκοσμίου κάλυψης και τον ίδιο βαθμό υποχρεώσεων, αλλά και προσφέρει πιο ευνόητους οικονομικούς όρους.

Στην αντίπερα όχθη, η Συμφωνία Παραχώρησης αναγκάζει τον φορέα εκμετάλλευσης να έχει ένα σύστημα κοστολόγησης βασισμένο στις ακόλουθες αρχές:

- Προσανατολισμός κόστους για την παροχή υπηρεσιών το οποίο έχει δεόντως αιτιολογηθεί από ένα αναλυτικό σύστημα λογιστικής.
- Έλλειψη διακρίσεων στην εφαρμογή του (του συστήματος κοστολόγησης).
- Ομοιομορφία στην εφαρμογή του καθεστώτος επιβολής τελών για τις υπηρεσίες που έχουν παραχωρηθεί.

Η Συνθήκη για την Κοστολόγηση, που υπογράφηκε στις 10 Σεπτεμβρίου, εισήγαγε ένα νέο τέλος. Οπότε δεν έχουν προβλεφθεί νέα σχέδια για το προσεχές μέλλον τα οποία θα είναι μέρος της τριετούς Συνθήκης Κοστολόγησης μέχρι το έτος 2000. Η Συνθήκη δε ορίζει τις αρχές και τις διαδικασίες για τον καθορισμό των τιμών της υπηρεσίας σταθερού τηλεφώνου και συγκεκριμένων άλλων αποκλειστικών υπηρεσιών.

Στο μέλλον θα ισχύει η νέα Συνθήκη τιμών της 31ης Δεκεμβρίου, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Συμβουλίου Παραχώρησης, της Portugal Telecom, του Πορτογαλικού Ινστιτούτου Τηλεπικοινωνιών και της Γενικής Κατεύθυνσης Ανταγωνισμού και Τιμών.

Επίσης η Συνθήκη Κοστολόγησης καθιερώνει ένα πλαίσιο για τον καθορισμό των τιμών που εφαρμόζονται στις μισθωμένες γραμμές και για τη διασύνδεση μεταξύ της υπηρεσίας σταθερού τηλεφώνου και άλλων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών.

Ο προηγούμενος Κανονισμός της Υπηρεσίας Δημοσίου Τηλεφώνου (Νομοθετικό Διάταγμα 199/87) έχει αναθεωρηθεί. Το Νομοθετικό Διάταγμα της 18ης Σεπτεμβρίου επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις οι οποίες είναι υψίστης σημασίας για τους καταναλωτές.

Χρήση και Πρόσβαση στο Διαδίκτυο

Μία έρευνα (Ιανουάριος-Μάρτιος) υπέδειξε ότι 600.000 άνθρωποι (σε ένα σύνολο 7,5 εκατομμυρίων ατόμων ηλικίας άνω των 15 ετών) το οποίο είναι 8,8% του πληθυσμού είχε πρόσβαση στο Διαδίκτυο μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα.

Παροχή Υπηρεσιών Καθολικής Κάλυψης (κινητής τηλεφωνίας, καλωδιακής τηλεόρασης, ψηφιακής τηλεόρασης κλπ.)

Πρόσφατα συστάθηκε μια ομάδα εργασίας ανάμεσα στην ICP και την Portugal Telecom, για να μετρήσει το μέγεθος του καθαρού κόστους των υποχρεώσεων για την παροχή Υπηρεσίας

Καθοδικής Κάλυψης, με σκοπό την επεξεργασία των νομικών μέσων που αφορούν τις υπηρεσίες καθοδικής κάλυψης είτε για τις τηλεπικοινωνίες, είτε για τις ταχυδρομικές υπηρεσίες.

Μία νέα Συνθήκη Κοστολόγησης υπεγράφη στις 10 Σεπτεμβρίου 1997 ανάμεσα στις ICP, DGCC (Γενικό Διοικητικό Συμβούλιο για το Εμπόριο και τον Ανταγωνισμό) και την Portugal Telecom.

Ο προηγούμενος Κανονισμός της Υπηρεσίας Δημοσίου Τηλεφώνου (Νομοθετικό Διάταγμα 199/87) έχει αναθεωρηθεί.

Το Νομοθετικό Διάταγμα 240/97 της 18ης Σεπτεμβρίου επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις που είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες για τους καταναλωτές.

3.1.η ΣΟΥΗΔΙΑ

Νομοθεσία περί Τηλεπικοινωνιών

Τον Μάρτιο του 1997 το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών κατέθεσε ένα κυβερνητικό νομοσχέδιο (Υπ. Απόφαση 1996/97: 61, www.sb.gov.se) για την τροποποίηση της Πράξης για τον Σουηδικό Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών.

Τον Αύγουστο του 1996, μία κυβερνητική έκθεση με την ονομασία "Σύγχρονες Τηλεπικοινωνίες για όλους" είδε το φως της δημοσιότητας έτσι, ώστε, κάθε ενδιαφερόμενη πλευρά να καταθέσει τις απόψεις της και τις παρατηρήσεις της το αργότερο πριν την 1η Οκτωβρίου του 1996.

Τον Μάρτιο του 1997 έγινε η παρουσίαση ενός Κυβερνητικού Νομοσχεδίου. Η ψήφισή του είναι προγραμματισμένη για την 1η Ιουλίου του 1997.

Τα κυριότερα θέματα και οι κυριότερες προτάσεις ήταν:

- Χαλάρωση των κανονισμών που ρυθμίζουν την είσοδο των προμηθευτών των σχετικών υπηρεσιών στη Σουηδική αγορά.
- Μη ανανέωση του συμβολαίου μεταξύ της πολιτείας και της εταιρείας Telia AB.
- Έμφαση της διαδικασίας συντονισμού και ενδυνάμωση της αρχής και συνολικής ευθύνης του Εθνικού Ταχυδρομείου και του Πρακτορείου Τηλεπικοινωνιών (PTS).
- Σαφής προσδιορισμός των υπηρεσιών που προσφέρει.
- Οργανισμός του προμηθευτή
- Στην περίπτωση διαφωνιών, μεταξύ δύο διαφορετικών χειριστών (operators) σχετικά με συμφωνίες διασύνδεσης, το PTS θα έχει ισχυρό μεσοληβητικό ρόλο.

Περιβάλλον

Στις 12 Ιουλίου του 1997 κατατέθηκε στο Σουηδικό Κοινοβούλιο ένα κυβερνητικό νομοσχέδιο για την αντιμετώπιση αναλίσσιμων προϊόντων (ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών προϊόντων). Αυτό θα οδηγήσει σε αλλαγές στην πράξη σχετικά με τον καθορισμό του σχεδιασμού και της Οικοδόμησης. Οι αλλαγές είναι προγραμματισμένες να λάβουν χώρα τους μήνες Ιανουάριο και Ιούλιο του 1998.

Φορολογικοί Νόμοι.

Παίρνοντας υπόψη τις αντιδράσεις και τη γνώμη του κοινού, την Άνοιξη του 1997 υπήρξε μια προσπάθεια από τους αρμόδιους φορείς για την εξαίρεση των προσωπικών υπολογιστών (PCs) -που δανειζόταν κάποιος από τον εργοδότη του για εκπαιδευτικούς σκοπούς- από την φορολόγηση για την απολαβή οφελών πέραν της λήψεως μισθού και αποζημιώσεων (τέτοια οφέλη ονομάζονται fringe benefits ή bonuses).

Κάτι τέτοιο όμως θα είναι εφικτό μόνο στην περίπτωση που όλοι οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα στο ίδιο επιπλέον όφελος.

Ηλεκτρονικά Μέσα Ενημέρωσης.

- Το Μάρτιο του 1996 έγινε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης η κατάθεση της έκθεσης με τίτλο "Τρόπος Χρήσης Ηλεκτρονικών Εγγράφων" (SOU 1996: 40, <http://www.dtek.chalmers.se/>). Περιέχει προτάσεις για αλλαγές στην υπάρχουσα νομοθεσία στην περίπτωση της μετάδοσης πληροφοριών, το οποίο σημαίνει ότι ο νομικός επαναπροσδιορισμός είναι μία αναπόφευκτη ανάγκη προερχόμενη από την αντικατάσταση των παραδοσιακών και καθιερωμένων μεθόδων μετάδοσης εγγράφων και επαλήθευσης μέσω ηλεκτρονικών εγγράφων και υπηρεσιών.
- Τον Απρίλιο του 1997, δημοσιεύθηκε μία τρίτη έκθεση, αυτή τη φορά από την "Kommittén om nya medier och grundlyma", η οποία είναι μία επιτροπή που ασχολείται με τα σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης σε σχέση με το σύνταγμα. Ο σκοπός είναι η παρουσίαση μιας συλλογικής στρατηγικής και μεταρρυθμίσεων σχετικά με τη χρήση ή μελέτη ηλεκτρονικού εξοπλισμού (information technology) από τις αρχές της πολιτείας και τη διοίκηση μέσα στα πλαίσια της πολιτισμικής περιοχής.
- Τον Ιανουάριο του 1997 η Κυβέρνηση διόρισε έναν ειδικό επιθεωρητή για να αναλύσει το νομικό αντίκτυπο του ηλεκτρονικού χρήματος.

Ηλεκτρονικά μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Το Φεβρουάριο του 1998 η Επιτροπή Πληροφορικής κατέθεσε μία έκθεση στην κυβέρνηση σχετικά με τη "Δραστηριότητα των ηλεκτρονικών επιχειρήσεων σε ένα Σουηδικό πλαίσιο".

Ο απώτερος σκοπός είναι η ανάγκη να διασφαλισθεί το γεγονός ότι η Σουηδία μαζί με τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, κάνει πλήρη χρήση της δυνατότητας διεξαγωγής επιχειρηματικών ενεργειών δια των ηλεκτρονικών μέσων. Αυτό σημαίνει ότι η Σουηδία βρίσκεται στην πρώτη γραμμή εξέλιξης σε αυτόν τον τομέα.

Νομική Πληροφόρηση και Πληροφορική

Η Επιτροπή Πληροφορικής έδωσε στην Κυβέρνηση μία έκθεση με αφορμή τη διεξαγωγή ενός σεμιναρίου με θέμα "Νομική Πληροφόρηση και Πληροφορική". Η Κυβέρνηση διόρισε μέσα

στους κόλπους της μία ομάδα επιθεώρησης.

Ο στόχος ήταν η επικέντρωση σε όλες τις πιθανότητες υποστήριξης δεδομένων, καθώς και η δημιουργία πιο εύκολης και πιο αποτελεσματικής πρόσβασης σε νομικές πληροφορίες. Το Φεβρουάριο του 1998 κατατέθηκε μία έκθεση με προτάσεις για τον τρόπο δράσης.

Διενέργεια Επιθεωρήσεων υπό την Εποπτεία της Σουηδικής Κυβέρνησης

Συντονισμένη νομοθεσία για το ραδιόφωνο, την τηλεόραση και τις τηλεπικοινωνίες.

Στις 3 Ιουλίου 1997 η Κυβέρνηση διόρισε ένα ειδικό συντονιστή, ο οποίος θα εξετάσει την ανάγκη και τις επιπτώσεις της ύπαρξης ενιαίων νομοθετικών ρυθμίσεων για το ραδιόφωνο, την τηλεόραση και διάφορες άλλες ραδιοεπικοινωνίες και τηλεπικοινωνίες. Η κατάθεση σχετικής έκθεσης αναμένεται στις 31 Οκτωβρίου του 1998.

Ηλεκτρονικά Μέσα Ενημέρωσης

Η Κυβέρνηση διόρισε ένα ειδικό επιθεωρητή ο οποίος θα αποφανθεί εάν το Δίκαιο των εγγράφων θα έπρεπε να καλύπτει ηλεκτρονικά έγγραφα όπως δισκέτες τύπου CD-ROM. Η έκθεση αναμένεται το Σεπτέμβριο του 1998.

Η Κυβέρνηση με τη σειρά της θα έπρεπε να καταθέσει μία έκθεση προς συζήτηση σχετικά με το θέμα ύπαρξης ρατσιστικών κειμένων στο Διαδίκτυο (Internet).

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Επικοινωνίας

Η Κυβέρνηση διόρισε μία επιτροπή η οποία θα προτείνει μέτρα και θεσμικές αλλαγές για την ενίσχυση της ποδηφωνίας στο χώρο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, καθώς και την παρεμπόδιση της δημιουργίας μονοπωλίων στο χώρο αυτό. Το πόρισμα θα παρουσιαστεί μέσα στο 1998.

Εργασία εξ Αποστάσεως.

Η Σουηδική Κυβέρνηση έχει διατάξει τη διενέργεια έρευνας με σκοπό τον προσδιορισμό των όποιων εμποδίων στην on-line εργασία και τις επιπτώσεις που αυτά έχουν στην εργατική νομοθεσία και στα φορολογικά ζητήματα. Η σχετική έκθεση θα δημοσιευθεί τον Σεπτέμβριο του 1998.

Ηλεκτρονικό Εμπόριο.

Τον Δεκέμβριο του 1997 η Σουηδική Κυβέρνηση διόρισε μία ομάδα εργασίας η οποία θα ασχοληθεί με θέματα όπως, αυτό της ασφάλειας, θέματα αστικού δικαίου και φορολογικά ζητήματα τα οποία είναι συνδεδεμένα με το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Το κύριο θέμα είναι η φορολογική νομοθεσία. Ένα έγγραφο το οποίο μάλλον θα αποτελέσει την έκθεση της κυβέρνησης στο Κοινοβούλιο είναι προγραμματισμένο να κατατεθεί κατά τη διάρκεια της άνοιξης του 1998.

Νομική Πληροφόρηση και Πληροφορική

Το νέο σεμινάριο που έλαβε χώρα στις 10 Απριλίου 1998 με τίτλο "Τα θεμέλια για τη Νομική Πληροφόρηση" με σκοπό τη συζήτηση των προτεινομένων ενεργειών που αναφέρονται στην έκθεση που κατατέθηκε στην Κυβέρνηση το Φεβρουάριο του 1998.

3.1.9 ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Μία σύντομη ματιά στις κανονιστικές αλλαγές πριν και κατά τη διάρκεια του 1996.

Η Φινλανδική αγορά τηλεπικοινωνιών είναι από τις πιο απελευθερωμένες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Στην Φινλανδία ο "Ρυθμιστής" (Regulator) όπως ονομάζεται, έργο του έχει να διασφαλίζει την ευγενή άμιλλα και να επιβλέπει εάν τα χρησιμοποιούμενα συστήματα είναι ενιαία και σύμφωνα με τις αρχές δικαίου. Ο ανταγωνισμός έκανε σταδιακά την εμφάνισή του στην περιοχή των τηλεπικοινωνιών και αυτό γίνεται με την χορήγηση άδειας και όχι ανεξέλεγκτα.

Η Πράξη για την προστασία των Τηλεπικοινωνιών, η οποία ετέθη σε ισχύ το 1987, ήταν ένα μεγάλο βήμα ως προς το ότι επιτάχυνε την απελευθέρωση των Φινλανδικών Τηλεπικοινωνιών.

Ο νόμος κατήργησε την ύπαρξη αποκλειστικών δικαιωμάτων και όρισε ότι ο τομέας των τηλεπικοινωνιών υπάγεται σε ρυθμίσεις προερχόμενες από τη χορήγηση άδειας.

Από της ενάρξεώς του ο σχετικός νόμος τροποποιήθηκε επτά φορές με σκοπό την περαιτέρω εξάλειψη όλων των εμποδίων στη λειτουργία της αγοράς και το έναυσμα για την εμφάνιση ανταγωνισμού σε όλες τις περιοχές του τομέα των τηλεπικοινωνιών. Οι αλλαγές αυτές είναι:

- Το 1988 είχαμε την μερική απελευθέρωση του ανταγωνισμού στα εταιρικά δίκτυα και την μετάδοση πληροφοριών.
- Το 1990 η περιοχή των τηλεπικοινωνιών, που περιλαμβάνει τα δίκτυα πληροφοριών και τα δίκτυα τύπου GSM, άνοιξε τις πόρτες της στον ελεύθερο ανταγωνισμό.
- Το ίδιο συνέβη το 1991 με τα εταιρικά δίκτυα. Η μεταφορά τροποποιημένων πληροφοριών δεν απαιτεί πλέον την ύπαρξη άδειας.
- Παρόμοια εξέλιξη είχαμε και το 1994 στο χώρο των τοπικών και εθνικών υπεραστικών τηλεπικοινωνιών, αλλά και των διεθνών.
- Τέλος, από το 1995 η παροχή μεταφοράς πληροφοριών δεν ρυθμίζεται πλέον από τους κανονισμούς στο χώρο της τηλεπικοινωνίας.

Η τελευταία τροποποίηση της πράξεως, για τη λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών (Telecommunication Act), ήρθε σε ισχύ στις αρχές του Αυγούστου του 1996.

Κύριος σκοπός των παραπάνω αλλαγών στην νομοθεσία ήταν να διευκολύνουν την είσοδο των τηλεπικοινωνιών στην αγορά, να χαλαρώσουν τους κανονισμούς που ορίζουν το καταβλητέο ποσό για τα τέλη τηλεπικοινωνιών και γενικότερα να μειώσουν την πληθώρα των διαφόρων κανονισμών.

Στην προσπάθειά του να ενισχύσει τον ανταγωνισμό, το Υπουργείο Μεταφοράς και Επικοινωνιών ξεκίνησε το 1996 τις διεργασίες για την εισαγωγή ενός νέου νόμου στην περιοχή των Τηλεπικοινωνιών, αυτόν της πράξεως για την λειτουργία της Τηλεπικοινωνιακής Αγοράς.

Το Ποινικό Δίκαιο έχει και αυτό υποστεί μία σειρά αλλαγών από το 1980 έως σήμερα. Συγκεκριμένα από το 1996 ο νόμος καλύπτει όλα τα προτεινόμενα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

αδικήματα στην περιοχή της μελέτης ή χρήσης ηλεκτρονικού εξοπλισμού (information technology).

Αλλαγές και προσαρμογές κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 1997.

Πράξη περί Τηλεπικοινωνιακής Αγοράς

Η νέα πράξη για τη λειτουργία της τηλεπικοινωνιακής αγοράς ετέθη σε ισχύ στις αρχές του Ιουνίου του 1997. Ο νέος νόμος αποσκοπεί στην περαιτέρω δημιουργία ερεθισμάτων που θα δώσουν ώθηση στον ανταγωνισμό στην περιοχή των Φινλανδικών Τηλεπικοινωνιών.

Ιδιαίτερα όσον αφορά στις τοπικές συνδιαλέξεις, ο ανταγωνισμός σε αυτόν τον τομέα δεν είναι ιδιαίτερα αισθητός εάν, κανείς τον συγκρίνει με αυτόν στις υπεραστικές και διεθνείς συνδιαλέξεις. Οι κυριότερες αλλαγές είναι:

- Άδεια απαιτείται μόνο για τη δημιουργία δικτύου κινητής τηλεπικοινωνίας.
- Ένας χειριστής με υπολογίσιμη επιχειρηματική δύναμη στην αγορά παύει να έχει τον μονοπωλιακό έλεγχο που είχε στο παρελθόν και είναι υπόλογος σε σκληρότερα μέτρα απ' ότι άλλες εταιρείες έτσι ώστε, να μην μπορεί να εμποδίσει τον ανταγωνισμό.
- Οι φορείς παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας να λαμβάνουν ξεχωριστά υπ' όψη τους εκείνες τις νομικές διατάξεις που αφορούν δίκτυα και υπηρεσίες τηλεπικοινωνίας.

Εύχρηστοι Τηλεφωνικοί Αριθμοί

Το Κέντρο Διοίκησης Τηλεπικοινωνιών (TAC) ξεκίνησε τον Μάιο του 1997 τη χορήγηση νέων αριθμών για φορητά τηλέφωνα σε εθνικό επίπεδο και εισήγαγε την ιδέα της φορητότητας ενός αριθμού (number portability concept). Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα την ενίσχυση του ανταγωνισμού στα τοπικά τηλεφωνικά δίκτυα.

Ο αρχικός στόχος ήταν να εξαπλωθούν τα φορητά τηλέφωνα σε ολόκληρη τη χώρα μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του 1997. Αυτό όμως έχει τώρα εκ νέου προγραμματιστεί να γίνει μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του 1997.

Διευθύνσεις Ονομάτων στο Internet υπό τη δικαιοδοσία του Κέντρου Διοίκησης Τηλεπικοινωνιών (TAC).

Η ευθύνη για τη χορήγηση διευθύνσεων ονομάτων στο Internet με την κατάληξη ".fi" μεταφέρθηκε από τα χέρια της Eunet Finland Oy σε αυτά του TAC. Ο σκοπός είναι να γίνει αφ' ενός διαχωρισμός μεταξύ διοίκησης και επιχειρήσεων στα θέματα που έχουν σχέση με το Internet και αφ' ετέρου να ενισχυθεί η νομική βάση της διοίκησης και των κανονισμών που ρυθμίζουν τα σχετικά με τις διευθύνσεις ονομάτων στον κυβερνοχώρο (www).

Τροποποίηση της νομοθεσίας για την Μαζική Επικοινωνία

Η νέα νομοθεσία έγινε σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Μεταφοράς και Επικοινωνιών και υπολογίζεται ότι θα καλύπτει όλα τα ηλεκτρονικά μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Κύριοι στόχοι είναι η ενοποίηση των κανονισμών για τις μαζικές επικοινωνίες και η κάλυψη

των περιπτώσεων που αφορούν τα δίκτυα από την Πράξη για την Τηλεπικοινωνιακή Αγορά (Telecommunication Market Act). Τον Μάρτιο του 1997 το Υπουργείο δημοσίευσε ένα υπόμνημα το οποίο αποτέλεσε βάση για συζήτηση.

Οι ενδιαφερόμενες πλευρές και το ευρύτερο κοινό είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις απόψεις τους και να κάνουν την κριτική τους μέχρι τον Αύγουστο του 1997.

Το Φεβρουάριο του 1998 το Υπουργικό Συμβούλιο συμφώνησε πάνω στο περιεχόμενο της προτεινόμενης νομοθεσίας, η οποία θα αποτελείται από τέσσερα νομοθετικά πλαίσια.

Η πρόταση ετέθη υπ' όψη της Κυβερνήσεως στο τέλος Μαρτίου του 1998. Τα κυριότερα ζητήματα σε αυτή την πρόταση είναι:

- Το Υπουργικό Συμβούλιο θεωρεί ζωτικής σημασίας το γεγονός ότι η Φινλανδία πρέπει και στο μέλλον να έχει μία εταιρεία δημόσιας επικοινωνίας, όπως η Φινλανδική Εταιρεία Αναμεταδόσεων.
- Στο μέλλον θα είναι αναγκαία η κατοχή άδειας για ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές μεταδόσεις. Εξαιρείται η καλωδιακή τηλεόραση γιατί θεωρείται αρκετή μία σχετική ενημέρωση των αρμοδίων αρχών από την ενδιαφερόμενη πλευρά.

Η Κυβέρνηση αναμένεται να δώσει την πρόταση στο Κοινοβούλιο τον Απρίλιο του 1998 και η νέα νομοθεσία για τις μαζικές επικοινωνίες πιστεύεται ότι θα ισχύει το αργότερο μέχρι τα τέλη του 1998.

Ένας από τους κύριους στόχους της νέας Πράξης, για την Τηλεπικοινωνιακή Αγορά του 1997, ήταν να ευνοήσει τον ανταγωνισμό στις τοπικές αγορές τηλεπικοινωνιών.

Τον Μάρτιο του 1998 το αρμόδιο Υπουργείο ζήτησε τη γνώμη όλων των ενδιαφερομένων πλευρών για το εάν ο ανταγωνισμός στις τοπικές τηλεπικοινωνίες θα έπρεπε να ενισχυθεί περαιτέρω μέσω νομοθετικών ενεργειών.

Για χάρη του γόνιμου διαλόγου το Υπουργείο Μεταφοράς και Επικοινωνιών συνέταξε ένα υπόμνημα που εξετάζει την πρόοδο που ακολούθησε μετά την πράξη για την Αγορά των Τηλεπικοινωνιών και τις όποιες πιθανότητες για την τροφοδότηση του ανταγωνισμού μέσω νομοθετικών μέτρων.

Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της εταιρείας Tellia και των προμηθευτών δικτύων κινητής τηλεφωνίας Telecom Finland και Radiolonia για τη μίσθωση των δικτύων τους φαίνεται να προχωρεί με αργούς ρυθμούς.

Το Δεκέμβριο του 1997 οι εταιρείες του ομίλου Finnek έφθασαν σε μία τελική συμφωνία για το νέο τρόπο οργάνωσης των εθνικών δραστηριοτήτων του ομίλου Finnek, αλλά αυτό δεν έγινε αποδεκτό από όλους τους τοπικούς χειριστές.

Το Μάρτιο του 1998 έγινε πλέον σαφές ότι κάτι τέτοιο δεν θα γινόταν δεκτό από όλους τους τοπικούς χειριστές και έτσι το σχέδιο για την αναδιοργάνωση που είχε συμφωνηθεί εγκαταλείφθηκε. Το Φεβρουάριο του 1998 η Επιτροπή για την Οικονομική Πολιτική του Υπουργικού Συμβουλίου ενέκρινε τα σχέδια του Υπουργείου Μεταφοράς και Παιδείας να διαμοιραστεί ο όμιλος PT Finland σε δύο ξεχωριστούς ομίλους -τον όμιλο τηλεπικοινωνιών και τον όμιλο Finland Posk. Ιδιοκτήτης και των δύο είναι το κράτος.

Το Υπουργείο Μεταφοράς και Επικοινωνιών έχει εξετάσει τις διαφορές στη χρήση των στοιχείων και πληροφοριών των δικτύων υπό το πρίσμα της ισότητας των δύο φύλων.

Αυτό είναι ένα πρόγραμμα της Κυβέρνησης και του ΤΙΒΕΚΕ (το πλήρες όνομα του προγράμματος είναι Πρόγραμμα του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών για την Ανάπτυξη του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών).

3.1.η ΔΑΝΙΑ

Η απελευθέρωση του τηλεπικοινωνιακού τομέα

Μετά την πλήρη απελευθέρωση της τηλεπικοινωνιακής αγοράς και την ιδιωτικοποίηση της TeleDanmark, το κύριο νομοθετικό καθήκον για την Κυβέρνηση είναι να διασφαλίσει ότι η αγορά λειτουργεί κανονικά και ότι, ο κυρίαρχος φορέας δεν κάνει κατάχρηση της θέσης του.

Στον τομέα της Κινητής τηλεφωνίας, δύο νέο - εισεληθέντες αναμενόταν να ξεκινήσουν πριν το τέλος του 1997. Καθυστέρησαν εν μέρει για παράλογη τιμολόγηση των dual-mode τηλεφώνων (GSM 900 και PCS 1800).

Πολιτική IT Λευκή Βίβλος 1997

Η Λευκή Βίβλος καλύπτει τα παρακάτω θέματα:

- Η "νέα δημοκρατική agenda που δημιουργήθηκε από το Internet"
- "Αστικά δικαιώματα στην ΚτΠ"
- "Ευελιξία στα εργασιακά "
- "Ανοικτός δημόσιος τομέας"
- "Το ψηφιακό Εμπόριο και Βιομηχανία" πχ. Teleshopping

Αυτά τα θέματα από την δήλωση της πολιτικής IT τα ακολουθεί ένα Σχέδιο Δράσης της πολιτικής IT με έναν αριθμό πρωτοβουλιών.

Σχέδιο Δράσης Πολιτικής IT 1997/98

Το σχέδιο αυτό δίνει έμφαση σε τέσσερις τομείς:

- να διασφαλίσει τα αστικά δικαιώματα στην ΚτΠ
- γνώση IT σε όλα τα επίπεδα
- να αναζωογονήσει την αλληλεπίδραση των πολιτών και της διοίκησης
- να αναπτύξει τις απαραίτητες λύσεις ασφαλείας

Αυτοί οι τομείς θα επιβληθούν με 6 πολιτικές:

- Πολιτική 1: ΑΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΤΠ
- Πολιτική 2: ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
- Πολιτική 3: ΕΥΚΑΜΠΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
- Πολιτική 4: ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
- Πολιτική 5: ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΤΠ
- Πολιτική 6: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

Πώληση της TeleDanmark

Η AMERITECH απέκτησε το 42% της κρατικής εταιρίας. Στην συμφωνία με το Δανικό Κράτος, υποδηλώνεται ότι εάν η AMERITECH δεν λάβει τις μισές από τις θέσεις του προεδρείου, η πώληση θα ακυρωθεί. Με αυτή την επιχείρηση, η TeleDanmark ιδιωτικοποιήθηκε ολοκληρωτικά.

Νομοθετικές μεταβολές

Η ρύθμιση των τιμών για συνδρομή και χρήση της τηλεπικοινωνίας που παρέχεται από την TeleDanmark έχει γίνει πιο ευέλικτη από το τέλος του 1997.

Μια Home Page για κάθε κυβερνητικό επιτελείο

Από τις αρχές του 1998 όλοι οι δήμοι, επαρχίες, και κυβερνητικά επιτελεία έχουν φτιάξει την δική τους home page στο Internet.

Μια ένδειξη για το Έτος 2000 ετοιμάζεται

Τον Μάρτιο του 1998 το Υπουργείο Έρευνας και Πληροφορικής ενέκρινε μια ένδειξη που να καταδεικνύει ότι τα προϊόντα προετοιμάζονται για το έτος 2000.

Ηλεκτρονική υποβολή επιστροφής φόρου

Περίπου το 40% του συνόλου των φορολογουμένων που είχαν μεταβολές στην επιστροφή φόρου για το 1996, αποφάσισαν να διεκπεραιώσουν τις υποθέσεις τους με ηλεκτρονικό τρόπο είτε μέσω Internet είτε μέσω φωνητικής ανταπόκρισης.

Ο αριθμός των φορολογουμένων που χρησιμοποίησαν το Internet για την επιστροφή φόρου ήταν 25.000, αριθμός διπλάσιος από τον προηγούμενο χρόνο.

Ο αριθμός των φορολογουμένων που χρησιμοποίησαν το σύστημα φωνητικής ανταπόκρισης το 1997 ήταν κατά 35% υψηλότερος σε σχέση με το προηγούμενο έτος (542.000).

Φορολογική Νομοθεσία

Ένα Νομοσχέδιο που εισήχθη την άνοιξη του 1997 σκοπεύει στην εξαίρεση από τη φορολογία του επιδόματος προσωπικών υπολογιστών στα σπίτια, πληρωτέα από τους εργοδότες στα πλαίσια που χρησιμοποιούνται πρωταρχικά για λόγους εργασίας.

Ευρωπαϊκή Άδεια Χρησιμοποίησης Computer

Την άνοιξη του 1997, η Ευρωπαϊκή Άδεια Χρησιμοποίησης Computer (ECDL) έχει προαχθεί. Είναι ένα έγγραφο που κατοχυρώνει την δυνατότητα όλων να χρησιμοποιούν IT στην πράξη. Σήμερα είναι δυνατό σε όλους να δώσουν ένα τεστ και να αποκτήσουν την ECDL.

Η Δανική Data Association φροντίζει για την διοίκηση της ECDL. Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο το "Ίδρυμα για την Ευρωπαϊκή Άδεια Χρησιμοποίησης Computer" είναι η διοίκηση της ECDL.

Ευρωπαϊκή εξειδικευμένη ακρόαση για τις ψηφιακές υπογραφές και κωδικοποιήσεις

Ο στόχος της ακρόασης είναι να αξιολογήσει συγκεκριμένες ερωτήσεις στην εξέλιξη και χρήση των ψηφιακών υπογραφών και κωδικοποιήσεων και συνεπώς να παρέχει μια βάση για περαιτέρω πολιτικές συζητήσεις αυτών των θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων των συζητήσεων για τις επερχόμενες οδηγίες της ΕΕ επί των ψηφιακών υπογραφών.

Δεν αποτελεί στόχο της ακρόασης η επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών κρατών-μελών επί πολιτικών θεμάτων αναφορικά με τις κωδικοποιήσεις ή τις ψηφιακές υπογραφές.

3.1.1 ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Δεν έχει υπάρξει καμία άρση κανονισμών, αλλά αντίθετα έχουμε ένα σετ νέων κανονισμών το οποίο εισήχθη σταδιακά, στο πλαίσιο της διευκόλυνσης της εισόδου του ιδιωτικού τομέα στις τηλεπικοινωνίες και της ενθάρρυνσης του ανταγωνισμού.

Αυτές οι αρχές, που έχουν προσδιοριστεί σε Ευρωπαϊκό ή ευρύτερο επίπεδο, έχουν οδηγήσει τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια σε θεμελιώδεις αλλαγές στον τομέα των Ιρλανδικών επικοινωνιών, με πρώτη την παροχή υπηρεσιών και έπειτα τον κανονισμό τομέα που διαχωρίζεται από το κυβερνητικό, ταχυδρομικό ή τηλεπικοινωνιακό τμήμα.

Νομοθετικό πλαίσιο

Η πρώτη από τις δύο προσδιοριστικές νομοθετικές πράξεις στην πρόσφατη ανάπτυξη των Ιρλανδικών υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας ήταν η Πράξη για τις Ταχυδρομικές και Τηλεπικοινωνιακές Υπηρεσίες, 1983.

Αυτή η Πράξη αναφερόταν στην σύσταση ξεχωριστών ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών οργάνων και ανέθετε αρμοδιότητες οι οποίες προηγουμένως ασκούνταν από τον τότε Υπουργό και το Τμήμα για τα Ταχυδρομεία και τα Τηλεγραφήματα (νυν Υπουργός και Τμήμα για τις Δημόσιες Επιχειρήσεις).

Η Telecom Eireann, η νέα εταιρεία τηλεπικοινωνιών, είχε αποκλειστικά δικαιώματα για την παροχή και διατήρηση των δημοσίων υπηρεσιών μέσα στα πλαίσια της Πολιτείας, με τις επιτρεπόμενες σταυροειδείς επιχορηγήσεις μεταξύ κερδοφόρων και ζημιογόνων υπηρεσιών.

Η εταιρεία είχε ένα "γενικό καθήκον" να διευθύνει τις υποθέσεις της έτσι, ώστε, "η χρέωση για τις υπηρεσίες να κρατείται σε χαμηλές τιμές σύμφωνα με την επίτευξη εγκεκριμένων οικονομικών στόχων", ενώ τα έσοδα είναι επαρκή για να καλύψουν πρόστιμα, ζήτηση κεφαλαίου και δανεισμούς (1993 Act, §15).

Όμως παρά το δικαίωμα της απολαβής αυτού του αποκλειστικού προνομίου, επιτράπη στον Υπουργό από άλλα αρμόδια όργανα, να χορηγεί άδειες για την παροχή υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας. Αυτό όμως έγινε υπό ορισμένους όρους:

- Από κοινού συμβούλιο με την Telecom Eireann.
- Εάν είναι προς όφελος του κοινού.
- Εάν είναι σύμφωνο με τους όρους της χορήγησης προνομίου στην Telecom Eireann.

Η δεύτερη από τις δύο προσδιοριστικές νομοθετικές πράξεις στη διαδικασία απελευθέρωσης, ήταν η Πράξη (Ποικίλες Ρήτρες) των Τηλεπικοινωνιών, της 10ης Δεκεμβρίου 1996.

Αυτή η Πράξη που ετέθη σε ισχύ κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 1997, τροποποίησε την Πράξη για τα Ταχυδρομεία και τις Τηλεπικοινωνίες του 1983.

Αυτή η Πράξη προσδιορίζει νέους ρυθμιστικούς κανόνες με την δημιουργία ενός νέου Υπουργείου και του Διοικητού του Τηλεπικοινωνιακού Κανονισμού.

Οι άδειες που εκδίδονται από τον Διοικητή του Τηλεπικοινωνιακού Κανονισμού, θα περιλαμβάνουν απαιτήσεις δημόσιας υπηρεσίας καθορισμένες από τον Υπουργό για τις Δημόσιες Επιχειρήσεις.

Ο Διοικητής θα ρυθμίζει επίσης τα τέλη σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει καθόλου, ή υπάρχει ελάχιστος ανταγωνισμός.

Η νέα Πράξη καθιστά επίσης δυνατή την έκδοση ή πώληση των μετοχών της Telecom Eireann σε τρίτα πρόσωπα. Αυτές οι τροποποιήσεις έχουν καταστήσει εφικτή την επικείμενη πώληση ενός μειοψηφικού πακέτου μετοχών της Telecom Eireann στην Ολλανδική KPN και στη Σουηδική Telia.

Κανονισμός περί Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών.

Η ευθύνη για τη ρύθμιση των υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας ανήκε, σύμφωνα με την Πράξη για τις Ταχυδρομικές και Τηλεπικοινωνιακές Υπηρεσίες, στον Υπουργό για τα Ταχυδρομεία και τους Τηλέγραφους.

Την 1η Μαΐου 1997 είχαμε τον διορισμό ενός Διοικητή για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό και στις 30 Ιουνίου 1997 έλαβε χώρα μεταφορά κανονιστικών λειτουργιών από το Τμήμα Δημοσίων Επιχειρήσεων.

Την ίδια εποχή ιδρύθηκε ένα νέο όργανο, το Γραφείο του Διοικητή για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό ("OTDR") με τα καθήκοντα της Εθνικής Κανονιστικής Αρχής (NRA), όπως αυτή προσδιορίζεται από το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Τα καθήκοντα του OTDR περιορίζονται στον κανονισμό υποδομής και περιλαμβάνουν:

- Τη χορήγηση αδειών στους φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνίας και στους παροχείς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.
- Τη ρύθμιση των συμφωνιών πρόσβασης συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης διαμεσοδόησης, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.
- Τη διαχείριση και χορήγηση άδειας για το φάσμα των ραδιοφωνικών συχνοτήτων και τον τομέα για την τηλεοπτική αναμετάδοση συμπεριλαμβανομένης και της τηλεοπτικής/ ραδιοφωνικής εκπομπής.
- Τη συμμόρφωση με τους κανόνες για την απαιτούμενη ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών.
- Έκδοση και ρύθμιση του τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και πιστοποίηση του τύπου εξοπλισμού.

Το OTDR αντιλαμβάνεται τον εαυτό του ως υπεύθυνο για την θεμιτή εξάπλωση του ανταγωνισμού και της επιλογής στην τηλεπικοινωνιακή βιομηχανία και επιδιώκει να εκδώσει άδειες για παροχή υπηρεσιών. Αυτό θα γίνει μόνο εάν υπάρχει ζήτηση από τους παροχείς.

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη σελίδα του OTDR στο Διαδίκτυο στη διεύ-

θυνηση <http://www.odtr.ie>.

Η Επιτροπή της Κοινωνίας των Πληροφοριών.

Ο Υπουργός Εργασίας και Επιχειρήσεων ξεκίνησε τον Μάρτιο του 1997 τη σύσταση μίας έκθεσης για την ανεξάρτητη κατευθυντήρια επιτροπή της ΚτΠ η οποία διορίστηκε τον Μάρτιο του 1996.

Η έκθεση αυτή με τίτλο "Η Ιρλανδική Κοινωνία των Πληροφοριών, Στρατηγική για ανάληψη Δράσης" είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση <http://www.forfas.ie/infosoc>.

Η έκθεση παρουσιάζει μία σειρά στόχων και στρατηγικών για την υπερπήδηση των διαπιστωμένων εμποδίων. Επίσης αναφέρει συγκεκριμένους τρόπους εφαρμογής αυτών των μέτρων.

Άμεση συνέπεια της δημοσίευσης αυτής της έκθεσης ήταν η ίδρυση μίας νέας Επιτροπής για την ΚτΠ. Η ιδιότητα μέλους βασίζεται στην Κατευθυντήρια Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης και της αντιπροσώπευσης από κοινωνικούς εταίρους.

Υπηρεσίες Προστιθέμενης Αξίας.

Το Νομοθετικό Έγγραφο 45 του 1992, με την ονομασία Κανονισμοί (Τηλεπικοινωνιακές Υπηρεσίες) των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τροποποίησε την Πράξη του 1983, για να δώσει νομική ισχύ στις Οδηγίες 90/387 Ε.Ο.Κ και 90/388/Ε.Ο.Κ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, οι οποίες αφορούν την πρόσβαση του χρήστη στα δίκτυα δημοσίων τηλεπικοινωνιών και την απελευθέρωση των αγορών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και υπηρεσιών μετάδοσης δεδομένων.

Ένα επιπλέον Νομοθετικό Έγγραφο, 328 του 1994, με την ονομασία Κανονισμοί (Εφαρμογή της Παροχής Ανοικτού Δικτύου στις Μισθωμένες Γραμμές) των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, έδωσε νομική ισχύ στις Οδηγίες 92/44/Ε.Ο.Κ και 94/439/Ε.Ο.Κ, οι οποίες ρυθμίζουν την παροχή μισθωμένων γραμμών.

Η παροχή Υπηρεσιών Προστιθέμενης Αξίας ρυθμίζεται από την τροποποιημένη Πράξη για τα Ταχυδρομεία και τις Τηλεπικοινωνίες. Προς το παρόν υπάρχουν 55 εταιρείες με κατοχή αδείας. Όμως υπάρχουν και άλλες αιτήσεις που μελετώνται από το Γραφείο του Διοικητού για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό.

Το Γραφείο του Διοικητή για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό εξέδωσε την πρώτη του Απόφαση-Υπόμνημα "Απ. 1/97" με τίτλο, "Η Φωνητική Τηλεφωνία στην Αγορά των Ιρλανδικών Τηλεπικοινωνιών" (Έγγραφο Νο ODTR 97/11, 22

Σεπτεμβρίου 1997

Αυτό το υπόμνημα ανακοίνωσε μία "νέα μέθοδο πρόσβασης στην παροχή υπηρεσιών στο κοινό από εξουσιοδοτημένους παροχείς υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών διαμέσου της πρόσβασης "SwitchLink" για την παροχή φωνής και δεδομένων κάνοντας χρήση του PSTN το οποίο θα είναι διαθέσιμο από τις 20 Οκτωβρίου 1997.

Το Υπόμνημα καθορίζει τις τιμές χρέωσης χονδρικής πώλησης της Telecom Eireann για υ-

πηρεσίες που παρέχονται από εξουσιοδοτημένους παροχείς υπηρεσιών και τις συμφωνίες για το επίπεδο του σέρβις.

Το Υπόμνημα επίσης διευκρινίζει το μη εξουσιοδοτημένο status των δρομολογητών (routers) και των αυτόματων μετρητών κλήσεων (autodiallers) για την παροχή φωνητικών υπηρεσιών.

Δύο νέες υπηρεσίες έχουν κάνει την εμφάνισή τους καθιστώντας πλέον δυνατή την πρόσβαση φθηνότερων διεθνών κλήσεων και στο χώρο κατοικίας (Swiftcall & Esat Home), αλλά και στις εμπορικές συναλλαγές.

Για τους πελάτες που χρησιμοποιούν αυτή την υπηρεσία στο χώρο κατοικίας τους η Swiftcall και η Esat Home απαιτούν προπληρωμή των κλήσεων, το οποίο γίνεται με το να καλέσεις τον αριθμό ενός κέντρου υπηρεσίας δωρεάν τηλεφώνου.

Κινητή Τηλεφωνία

Οι αναλογικές (TACS-900) υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας ξεκίνησαν το 1985. Οι ψηφιακές υπηρεσίες GSM ξεκίνησαν το 1993. Ο φορέας εκμετάλλευσης και των δύο υπηρεσιών είναι η Eircell Ltd, η οποία είναι μέρος του ομίλου Eireann Telecom.

Τον Μάιο του 1996, το Νομοθετικό Έγγραφο 123 του 1996, με την ονομασία "Κανονισμοί (Κινητές και Προσωπικές Επικοινωνίες) των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων", άνοιξε το δρόμο για την εμφάνιση του ανταγωνισμού στο χώρο της κινητής τηλεφωνίας και των υπηρεσιών αναζήτησης/τηλεειδοποίησης.

Μία δεύτερη άδεια εθνικής εμβέλειας, για δίκτυο GSM, εκδόθηκε τον Μάιο του 1996 ως αποτέλεσμα της ανταγωνιστικής διαδικασίας προσφοράς εργολαβίας.

Το συμβόλαιο δόθηκε στην Esat Digitfone, της οποίας η Esat Telecom έχει το 45%, η Telenor (Νορβηγία) το 40% και το υπόλοιπο βρίσκεται στην κατοχή ιδιωτικού μέλους Ιρλανδικής συγχώνευσης εταιρειών.

Αυτή η δεύτερη ψηφιακή υπηρεσία GSM ξεκίνησε στις 21 Μαρτίου 1997 με μία αρχική κάλυψη της τάξης του 80% του συνολικού πληθυσμού.

Στις 2 Δεκεμβρίου 1997, ο Διοικητής για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό, κήρυξε την έναρξη διαδικασίας πλειοδοσίας για μια τρίτη άδεια κινητής τηλεφωνίας.

Η άδεια, η οποία αφορά ένα συνδυασμό υπηρεσιών GSM και DCS-1800, θα είναι για ένα διάστημα 15 ετών. Μέσα στα δύο πρώτα χρόνια από την έκδοση της άδειας απαιτείται εθνική κάλυψη το λιγότερο 1/3 του Ιρλανδικού πληθυσμού.

Αυτό αφορά την προσφορά υπηρεσίας DCS 1800. Μέσα σε 4 χρόνια απαιτείται το λιγότερο κάλυψη του 80% του πληθυσμού.

Ο Διοικητής για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό έχει υποδείξει ότι οι αιτήσεις για DCS 1800 εκ μέρους αυτών των φορέων εκμετάλλευσης θα μελετηθούν και αν εγκριθούν η παροχή σχετικών υπηρεσιών δεν θα γίνει νωρίτερα από την 1η Ιανουαρίου 2000.

Εναλλακτικά Δίκτυα

Η απελευθέρωση της εναλλακτικής υποδομής έλαβε χώρα μεταξύ της Ιρλανδικής Κυβέρ-

νησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής την 1η Ιουλίου 1997. Η παροχή αδειών για την εγκατάσταση ενός δικτύου τηλεπικοινωνιών ελέγχεται από τμήμα 111 (2d) της τροποποιημένης πράξης για τα Ταχυδρομεία και τις Τηλεπικοινωνίες του 1983. Ο Διοικητής για τον Κανονισμό των Τηλεπικοινωνιών είναι η αρμόδια αρχή χορήγησης αδειών.

Ο Όμιλος Esat Telecom, που έχει το 45% των μετοχών της Esat Digifone και είναι προμηθευτής υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, εισήχθη στο χρηματιστήριο Nasdaq στην Αμερική το Νοέμβριο του 1997, συγκεντρώνοντας 78 εκατομμύρια δολάρια.

Τη στιγμή που μιλάμε η Esat Telecom έχει πάνω από 3.000 πελάτες στην εταιρική αγορά. Η TCL Telecom, ένας Ιρλανδικός προμηθευτής VAS, αγοράστηκε από τη Worldcom κατά τη διάρκεια της ίδιας χρονικής περιόδου.

Και η Worldcom αλλιά και η Esat Telecom κατασκευάζουν δακτυλίους οπτικών ινών στην πόλη του Δουβλίνου.

Το ευρισκόμενο υπό την ιδιοκτησιακή κυριαρχία του Κράτους Συμβούλιο για την Παροχή Ηλεκτρισμού (ESB) ανακοίνωσε την Τρίτη 9 Δεκεμβρίου 1997, την ίδρυση μιας κοινοπραξιακής εταιρείας με τη British Telecom. Ακολουθώντας την επένδυση ύψους 75 εκατομμυρίων Αγγλικών λιρών στα πρώτα πέντε (5) χρόνια, η θυγατρική (στην οποία δεν έχει ακόμα δοθεί όνομα) θα ξεκινήσει την παροχή υπηρεσιών τον Απρίλιο του 1998 και τελικά θα απασχολήσει 300 εργαζομένους.

Η εταιρεία θα έχει άμεση πρόσβαση στο δίκτυο ψηφιακών μικροκυμάτων της ESB και θα αξιοποιήσει το δίκτυο παροχής ηλεκτρισμού.

Τηλεπικοινωνιακός Κανονισμός

Οι κανονισμοί της Οδηγίας Διασύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεσπίστηκαν στο Νομοθετικό Έγγραφο 15 του 1998 στις 22 Ιανουαρίου 1998. Το Γραφείο του Διοικητή για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό εξετάζει προς το παρόν την εκπλήρωση αυτών των όρων μέσα στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας.

Και ενώ η Esat Digifone έχει διαπραγματευτεί μία συμφωνία διασύνδεσης με την Telecom Eireann συμπεριλαμβανομένων και των τελών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξετάζει ένα παράπονο που εκδηλώθηκε από την Esat Telecom, σχετικά με τις τιμές σύνδεσης που χρεώνονται από την Telecom Eireann.

Το Γραφείο του Διοικητή για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό επανεξετάζει την πρόσβαση "SwitchLink" για τους προμηθευτές VAS.

Στο έγγραφο ODTT 98/07, το οποίο εκδόθηκε στις 4 Μαρτίου 1998, το Γραφείο ζήτησε την υποβολή εκθέσεων, εκ μέρους των παροχών υπηρεσιών, σχετικά με την πρακτική υλοποίηση της προηγούμενης οδηγίας του πάνω στο θέμα της Switch Link.

Ο Διοικητής για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό εξέδωσε μία Φορολογική Διαταγή στις 16 Φεβρουαρίου 1998, η οποία περιλαμβάνει όρους για την επιβολή τριμηνιαίας φορολογίας στους παροχείς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (Νομοθετικό Έγγραφο 43 του 1998). Αυτοί οι φορολογικοί πόροι θα χρησιμοποιηθούν για να χρηματοδοτήσουν το Γραφείο του Διοικητή για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό.

Επιτροπή της ΚτΠ

Η Επιτροπή της Κοινωνίας των Πληροφοριών δημοσίευσε την πρώτη της έκθεση το Φεβρουάριο του 1998. Αυτή η έκθεση σημείωσε τα στοιχεία κλειδιά της προόδου που έχει παρατηρηθεί από τη δημοσίευση της Έκθεσης της Κατευθυντήριας Επιτροπής, καθόρισε το περιεχόμενο και έθεσε βραχυπρόθεσμους στόχους για την Επιτροπή της Κοινωνίας των Πληροφοριών και τέλος τονίζει τις περιοχές εκείνες στις οποίες χρειάζεται άμεση επέμβαση.

Η έκθεση η οποία είναι διαθέσιμη στη σελίδα της Επιτροπής στο Διαδίκτυο στη διεύθυνση <http://www.infosocomm.ie>, μιλά επίσης για τις ακόλουθες περιοχές πρώτης προτεραιότητας, στις οποίες πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή στο πλαίσιο της ανάπτυξης της ΚτΠ στην Ιρλανδία:

- Η σημασία της πρόσβασης χαμηλού κόστους στις τηλεπικοινωνίες ευρείας ζώνης.
- Διαθέσιμα προσόντα.
- Νομοθεσία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Κινητή Τηλεφωνία

Η τελευταία ημέρα για την υποβολή αιτήσεων για την ανάληψη εργολαβίας, για ένα τρίτο δίκτυο κινητής τηλεφωνίας, είναι η 27η Μαρτίου 1998, αντί της 6ης Απριλίου 1998.

Εναλλακτικά Δίκτυα

Ακολουθώντας την απελευθέρωση της τηλεπικοινωνιακής υποδομής, η οποία ισχύει από την 1η Ιουλίου 1997, το Γραφείο του Διοικητή για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό έχει εκδώσει πέντε αιτήσεις για απόκτηση άδειας για την εγκατάσταση τηλεπικοινωνιακού δικτύου.

Ανάμεσα στους κατόχους άδειας είναι η Worldcom Ireland, η Esat Telecom, η Unisource Carrier Services AG (Germany), ο Όμιλος NTL (Μεγάλη Βρετανία) και η Cablelink. Προς το παρόν έχουμε την μελέτη και εξέταση δύο αιτήσεων.

Κυριότητα της Telecom Eireann

Η Κυβέρνηση έχει συμφωνήσει στην πώληση του 14.9% των μετοχών αυτής της ημικρατικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών γενικής χρήσης στους εργαζομένους της, μέσω ενός Σχεδίου για την Κυριότητα Μετοχών από τους εργαζομένους.

Η εμφάνιση αυτής της ημικρατικής εταιρείας στο χρηματιστήριο αναμένεται το 1999. Αμέσως πριν από αυτή την εμφάνιση, η κυβέρνηση θα κατέχει το 50.1% των κοινών μετοχών της εταιρείας ενώ οι KPN και Telia θα έχουν το 35%.

Κινητή Τηλεφωνία

Ο Διοικητής για τον Τηλεπικοινωνιακό Κανονισμό περιμένει να ανακοινώσει το αποτέλεσμα

της πλειοδοσίας (Μάιος 1998), για το τρίτο δίκτυο κινητής τηλεφωνίας.

Εναλλακτικά Δίκτυα

Στις 7 Απριλίου 1998, ο Υπουργός Δημοσίων Επιχειρήσεων σκιαγράφησε, σε γενικές γραμμές, τις προτάσεις για την πώληση της Cablelink αργότερα αυτό το χρόνο. Η Cablelink είναι ο μεγαλύτερος προμηθευτής υπηρεσιών καλωδιακής τηλεόρασης, αλλά εκτιμάται ότι χρειάζεται σοβαρές επενδύσεις έτσι, ώστε, να είναι σε θέση να προσφέρει υπηρεσίες τηλεφωνίας και ψηφιακής τηλεόρασης. Προς το παρόν, η Telecom Eireann κατέχει το 75% των μετοχών, ενώ η RTE το 25%.

Η Telecom Eireann είναι ο μονοπωλιακός προμηθευτής υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας μέχρι το 2000, ενώ η RTE είναι η κρατική εταιρεία τηλεοπτικών εκπομπών και τη στιγμή που μιλάμε είναι η μόνη επίγεια εταιρεία αυτού του είδους. Και οι δύο εταιρείες θα κατευθυνθούν προς την πώληση των συμφερόντων τους.

Καθορισμένες ημερομηνίες για την Πλήρη Απελευθέρωση

Διασύνδεση Κινητής Τηλεφωνίας 1^η Ιανουαρίου 1999

Φωνητική Τηλεφωνία και Δημόσια 1^η Ιανουαρίου 2000

Υποδομή (η Ιρλανδία έχει δύο χρόνια περιορισμό στο θέμα της παροχής κινητής τηλεφωνίας)

3.1 κ ΒΕΛΓΙΟ

Κανονιστικό πλαίσιο

Η Ομοσπονδιακή πρωτοβουλία της 30ης Μαΐου 1997.

Τον Μάιο του 1997, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ένα έγγραφο που αφορούσε το στάδιο εξέλιξης των νομοθετικών κανονιστικών προσαρμογών στις χώρες της Ε.Ε

Γι' αυτό το σκοπό το Συμβούλιο των Ομοσπονδιακών Υπουργών αποφάσισαν τη λήψη μέτρων που θα έμπαιναν σε εφαρμογή μέσα στους επόμενους μήνες.

Ήδη έχουμε τη δημιουργία ενός σχεδίου προώθησης της ΚτΠ και τη Συμφωνία του Συμβουλίου των Ομοσπονδιακών Υπουργών, για μία σειρά προγραμμάτων σχετικά με Νόμους ή Διατάγματα, που αποσκοπούν στην επίλυση των περισσότερων από τα υπάρχοντα ερωτήματα που αφορούν το κανονιστικό πλαίσιο.

Δεύτερο τρίμηνο του 1997: Μία μεθοδευμένη ταχεία αναπροσαρμογή του νομικού πλαισίου.

Τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο του 1997 είχαμε τη δημοσίευση στο Moniteur Belge μίας σημαντικής λίστας υιοθετημένων Βασιλικών Διαταγμάτων.

Στις 26 Ιουνίου η Ευρωπαϊκή Ένωση διακήρυξε πως το αποκλειστικό δικαίωμα του VTM (βά-

σει κυβερνητικής απόφασης) να μεταδίδει τηλεοπτικές διαφημίσεις στην περιοχή του Flemish, ήταν ασύμφωνο με τα άρθρα 52 και 90 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα σχόλια αυτά άνοιξαν την αγορά και σε άλλους τηλεοπτικούς σταθμούς, συμπεριλαμβανομένου και του EVENT NETWORK, που είναι ένα πρόσφατο πρόγραμμα μετάδοσης της BELGACOM, με έδρα στην περιοχή της Γερμανικής Κοινότητας.

Τρίτο τρίμηνο του 1997: Επεξεργασία περαιτέρω Νομοσχεδίων και Διαταγμάτων.

Στις 4 Σεπτεμβρίου του 1997 το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο Υπουργών ενέκρινε μία σειρά Νομοσχεδίων και Διαταγμάτων. Μία μελέτη σχετικά με το Δίκαιο για την προστασία της ατομικής ελευθερίας αποσκοπούσε στην υιοθέτηση του Βελγικού νομικού πλαισίου που αφορούσε την ατομική ελευθερία και την προστασία των βάσεων δεδομένων (databases), πριν το χρονικό όριο της 24ης Οκτωβρίου 1998: μία σειρά εκτελεστικών Διαταγμάτων είχε ήδη ενταχθεί στο Βελγικό νομικό πλαίσιο στις αρχές του 1996, αλλά ακόμη ήταν απαραίτητη η ψήφιση ενός Νόμου που θα διασαφηνιζε την οποιαδήποτε ασάφεια.

Τέταρτο Τρίμηνο: Οι τελικές προσαρμογές

Λήψη περαιτέρω αποφάσεων σχετικά με την μεταρρύθμιση του Νόμου της 21ης Μαρτίου 1991.

Το Συμβούλιο των Υπουργών ενέκρινε στις 12 Σεπτεμβρίου 1997 την αναθεωρημένη έκδοσή αυτού του Νόμου.

Αυτή η αναθεωρημένη έκδοχή έχει προσαρμοστεί σε συγκεκριμένες συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την έγκριση ήδη μίας φορές από το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο Υπουργών στις 30 Μαΐου 1997.

Το σχέδιο νόμου, με την υιοθέτηση του Νομοσχεδίου της 21ης Μαρτίου του 1991, ήταν ένα σημαντικό βήμα προς την ολοκληρωμένη προσαρμογή του Βελγικού πλαισίου σε γραμμή σύμφωνη με τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το Νομοσχέδιο ψηφίστηκε στις 4 Δεκεμβρίου του 1997.

Ψήφιση μιας σειράς Νομοσχεδίων και Διαταγμάτων σχετικά με:

- Τη σύνθεση μιας ομάδας ειδικών για το πρόγραμμα WIN
- Αριθμοδότηση
- Εκμετάλλευση δικτύων κινητής τηλεφωνίας τύπου DCS-1800
- Εκμετάλλευση δικτύων τύπου GSM
- Εκμετάλλευση δικτύων κινητής τηλεφωνίας τύπου MOB2
- Το σημαντικότερο Νόμο τροποποίησης του Νόμου της 21ης Μαρτίου 1991, που αφορά τις επιχειρήσεις του δημοσίου.

Το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο Υπουργών (FCM) ενέκρινε τα σχέδια των Βασιλικών Διαταγμάτων που αφορούν:

- Τη διαδικασία πρόσκλησης και τους όρους σύστασης για τους ανταγωνιστές της προφορικής τηλεφωνίας.

- Μία ολοκληρωμένη απελευθέρωση σε σχέση με την εγκατάσταση και εκμετάλλευση των υποδομών τηλεπικοινωνιών.
- Την έγκριση μιας σημείωσης του IS που αφορά την προσαρμογή της ομοσπονδιακής διοίκησης στο έτος 2000 και στο Ευρώ.
Το Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο συζητά και ψηφίζει διάφορα άλλα Νομοσχέδια που αφορούν:
- Την προστασία των ιδιωτικών δικαιωμάτων και της προσωπικής ελευθερίας σε σχέση με τις τηλεπικοινωνίες.
- Το Νομοσχέδιο συμπεριλαμβανομένων συζητήσεων για την IBPT (κεφ. IV, άρθρα 10 και 11).

Παρ' όλα αυτά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προβάλει το θέμα, όπως άλλωστε έκανε ήδη τον Μάιο του 1997, της ανεπαρκούς προόδου του Βελγικού νομοθετικού πλαισίου.

Οι παρατηρήσεις της περιλαμβάνονται στην επικοινωνία (communication) της προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Κοινωνικοοικονομική Επιτροπή (8 October 1997): θέματα, όπως αυτά των κεκτημένων δικαιωμάτων στο χώρο της φωνητικής τηλεφωνίας, των διαδικασιών αδείας και του επαναπροσδιορισμού των τελών έχουν, κατά την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παραμεληθεί.

Οι παρατηρήσεις που αναφέρονται σ' αυτή την "Επικοινωνία" απετέλεσαν αφενός την αφορμή για την έναρξη διαδικασιών εναντίον του Βελγίου, για παράβαση και παρέκκλιση από τους όρους και τους σκοπούς της Κοινότητας και αφετέρου την επιτάχυνση της απελευθέρωσης του πακέτου τηλεπικοινωνιών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Στα τέλη του 1997, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χαρακτήρισε το Βελγικό νομοθετικό πλαίσιο ως ε-
ξής:

Το Δίκαιο των Τηλεπικοινωνιών	Το νέο γενικό πλαίσιο, που τροποποίησε το νόμο του 1991 και υιοθετήθηκε στα τέλη του 1997, χρειάζεται επιμέρους νομοθετικές ρυθμίσεις για την ολοκλήρωσή του.
Κανονιστικό Σώμα	Ο Υπουργός Τηλεπικοινωνιών έχει την ευθύνη για τη συνολική εποπτεία και καθοδήγηση του κανονιστικού σώματος.
Μισθωμένες γραμμές	Επικείμενη επιπλέον νομοθεσία. Ζητήματα: Υποχρεώσεις λογιστικού κόστους, διαδικασίες για την έγκριση μέτρων περιορισμένης πρόσβασης, διαθέσιμες πληροφορίες.
Φωνητική τηλεφωνία	Επικείμενη επιπλέον νομοθεσία. Ζητήματα: Υποχρεώσεις λογιστικού κόστους, ρυθμίσεις ειδικής πρόσβασης.

Χορήγηση άδειας	Επικείμενη επιπλέον νομοθεσία: προετοιμασία σχεδίων για τα θέματα της γενικής εξουσιοδότησης και των ιδιωτικών αδειών. Ζητήματα: Διαδικαστικά θέματα της χορήγησης αδειών.
Διασύνδεση	Επικείμενη επιπλέον νομοθεσία. Ζητήματα: Αρχή της ισότητας, επίλυση διαφωνιών και ο ρόλος του IBPT, ρήτρες για το λογιστικό κόστος, υπερβολικές υποχρεώσεις για τον προσανατολισμό κόστους.
Τερματικά/εξοπλισμός επίγειου Δορυφορικού σταθμού	Μεταφορά ήδη από το 1996. Επικείμενη επιπλέον νομοθεσία: Το προσχέδιο ενός διατάγματος βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και έχει ανακοινωθεί για τις αρχές του 1998.
Συχνότητες	Μεταφορά ήδη από το 1992.

Ανταγωνισμός και διαδικασίες χορήγησης αδειών: Η τεχνογνωσία στο τέλος του 1997.

Χορήγηση αδειών.

Το κανονιστικό σώμα με την ονομασία IBPT έλαβε μέχρι το τέλος του 1997, 6 αιτήσεις για την έκδοση προσωπικών αδειών.

Μία τέτοιου είδους άδεια ανοίγει τον δρόμο για την είσοδο στην αγορά παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας.

Περισσότερες αιτήσεις δεν έχουν γίνει ακόμη διαθέσιμες δημόσια αλλιά, όπως αναφέρεται παρακάτω, πολλοί κύριοι φορείς παροχής υπηρεσιών έλαβαν μία υπό όρους άδεια, γύρω στο τέλος του Δεκεμβρίου του 1997.

Ανταγωνισμός στις μόνιμες υποδομές.

Η WORLDCOM έχει ήδη κάνει αισθητή την παρουσία της στις Βρυξέλλες από τα μέσα του 1997, μέσω της κοινοπραξιακής εταιρείας της με την CODITEL, που είναι ένας κύριος φορέας υπηρεσιών καλωδιακής τηλεόρασης (CATV).

Στις αρχές Νοεμβρίου του 1997, η αγορά της MCI από τη WORLDCOM δημιούργησε την τρίτη πιο σημαντική εταιρεία τηλεπικοινωνιών στον κόσμο. Η UUNet, η κυριότερη θυγατρική των εταιρειών ISP και WORLDCOM, αγόρασε την INTERNET-WAY, την τρίτη μεγαλύτερη Γαλλική ISP και την NLNET, την πρωτοπόρο Ολλανδική ISP.

Επίσης, η απόκτηση της CompuServe από την AOL θα μπορούσε να επηρεάσει άμεσα τη Βελ-

γική αγορά, επειδή η Worldcom έχει ήδη αποκτήσει το Τμήμα Υποδομής της AOL ("Προηγμένα Δίκτυα και Υπηρεσίες") στα πλαίσια της ίδιας συγχώνευσης.

Η WORLDCOM βρίσκεται στην προνομιούχο θέση να προτείνει υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας στο Δίκτυο, όχι μόνο στο Βέλγιο αλλά και αλλού.

Παράλληλες κινήσεις συγχώνευσης μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων της Βελγικής IAP, όπως η GLOBE, η UNITED CALLERS και η BELGIUM ONLINE, θα μπορούσαν να ερμηνευθούν ως μία τοπική δυναμική απάντηση στις συγκεντρωτικές προσπάθειες της WORLDCOM.

Στο Βέλγιο όμως υπάρχουν και άλλοι ενεργοί ανταγωνιστές στο χώρο των Τηλεπικοινωνιών. Η COLT, μία εταιρεία με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο (UK), αγόρασε το 51% της LCL Power-phone, ενός φορέα υπηρεσιών ραδιοεπικοινωνίας με έδρα το Βέλγιο.

Στο Βέλγιο επίσης έχει εγκατασταθεί και η UNISOURCE. Η USWEST, μία μητρική εταιρεία της TELENET, έχει ιδρύσει δύο ξεχωριστές εταιρείες που περιλαμβάνουν τους τομείς υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας και καλωδιακής τεχνολογίας αντίστοιχα.

Άλλοι φορείς υπηρεσιών είναι επίσης ενεργοί αλλά λιγότερο αισθητοί. Αυτοί κυρίως προσφέρουν υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας σε εταιρικούς πελάτες όπως: BT, FT, DT, FTI, Global One, κ.λ.π. Η ESPRIT Telecom ή European Telecom (όπως αλλιώς ονομάζεται) εξαπλώνεται σε περιφερειακό επίπεδο.

Πάνω από 40 μικρές εταιρείες λειτουργούν σε ολόκληρη τη χώρα σε διαφορετική βάση και παρέχοντας διαφορετικές υπηρεσίες.

Τρεις φορείς υπηρεσιών απάντησαν στην προσφορά πλειοδότησης της 22ας Αυγούστου 1997, σχετικά με το σύστημαERMES (Βελτιωμένο Σύστημα Ραδιομηνυμάτων), την τρίτη άδεια μακράς διάρκειας (10 χρόνια) για σύστημα ραδιομηνυμάτων: Η ίδια η BELGACOM, η PAGE + (MULTIPAGE και ACYCLON Electronics) και η UNIPAGE (UNISOURCE και η KPN που είναι η Ολλανδική PTT).

Στις 5 Σεπτεμβρίου 1997 η ομοσπονδιακή κυβέρνηση συμφώνησε πάνω σε δύο σχέδια Βασικών Διαταγμάτων σχετικά με την έναρξη πλειοδοσίας για ένα τρίτο προμηθευτή υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, που θα λειτουργεί σε μία βάση τύπου DCS 1800.

Η εκτίμηση που έχουμε για τις πωλήσεις κινητής τηλεφωνίας στο Βέλγιο (8/97) φτάνει τις 700.000 (200.000 κινητά τηλέφωνα πουλήθηκαν από την MOBISTAR και 500.000 από την PROXIMUS). Επίσης αναμένονται 1.000.000 επιπλέον πωλήσεις.

Έτσι μέσα στο 1997, η Βελγική αγορά είναι η δεύτερη γρηγορότερα αναπτυσσόμενη στην Ευρώπη και γι' αυτό τον λόγο προσελκύει τις μεγαλύτερες εταιρείες σ' αυτόν τον τομέα. Η επιλογή των εταιρειών έληξε την άνοιξη του 1998 και οι επιλεγμένες θα πρέπει να λειτουργούν αποτελεσματικά μέχρι το 1999.

BELGACOM: Ο κυρίαρχος εθνικός φορέας υπηρεσιών αντιμετώπος με τον ανταγωνισμό.

Η BELGACOM είναι μία ιδιωτική εταιρεία αλλά, το μεγαλύτερο μέρος των μετοχών το έχει το Κράτος.

Παγίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων της.

Η BELGACOM έχει καταγράψει μία αύξηση 9.1% στις αποδοχές της (1995-1996), 30% αύξηση στα κέρδη λειτουργίας και καθαρά κέρδη της τάξης των 13 δισεκατομμυρίων Βελγικών φράγκων (325 Mecu) σε μία κυμαινόμενη αγορά 3.2 εκατομμυρίων νοικοκυριών. 750.000 M.M.E και μικροί επαγγελματίες χρήστες και 2.750 κύριοι εταιρικοί λογαριασμοί (> 2.5 MBf/y).

Ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων.

Προετοιμαζόμενη για τον Ιανουάριο του 1996, έχει μέσα στη χρονική περίοδο 1996-1997:

- Θέσει στόχο την ολοκλήρωση της συμφωνίας για την στρατηγικής σημασίας συνεργασία με τον όμιλο επιχειρήσεων AOSB.
- Εισαγάγει νέους σχεδιασμούς μέσα στα πλαίσια του προγράμματος TURBO.
- Επιστεγάσει τη συμφωνία με την εταιρεία SCITOR για την παροχή εταιρικών πελατών με επιλογές διεθνών υπηρεσιών.
- Ολοκληρώσει τη συμφωνία με το Βελγικό τραπεζικό τομέα για το συνδυασμό της χρήσης των έξυπνων καρτών (smart cards).
- Εισαγάγει τα διατηλντικά ψηφιακά καλωδιακά δίκτυα τύπου TAT 12/TAT 13.

Δημιουργία θυγατρικών

Η BELGACOM έχει στο ενεργητικό της και δραστηριότητες εντός θυγατρικών όπως:

- Τις Υπηρεσίες Τηλεφωνικού Καταλόγου της BELGACOM με την ονομασία BDS (Η BELGACOM έχει το 80% και η GTE το 20%).
- Την BELGACOM Mobile, που είναι η θυγατρική της στο χώρο της κινητής τηλεφωνίας (Η BELGACOM έχει το 75% και η Air Touch το 25%).
- Μία εταιρεία -που είναι ακόμη στα σκαριά- πολυμέσων (multimedia) με την ονομασία "BELGACOM Multimedia Services".
- Οι θυγατρικές BELGACOM Services (υπό τον απόλυτο έλεγχο της BELGACOM) και Bekelcom (Η BELGACOM έχει το 52% και το υπόλοιπο βρίσκεται στα χέρια τραπεζών) προτείνουν διάφορες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών και συμβουλευτικών κατευθύνσεων συμπεριλαμβανομένης και της πρόσβασης στο Διαδίκτυο (Internet) για εταιρικούς πελάτες.
- Η Espandon Telecom (Η BELGACOM έχει το 80%) μία εταιρεία έρευνας και ανάπτυξης (Research and Development) και συμβουλευτικής κατεύθυνσης με έδρα τη Γαλλία.
- Η BELGACOM Teleport, ένα Ευρωπαϊκό Τηλεσταθμό στο Roubaix (Γαλλία).

Διαπραγματεύσεις με τους ανταγωνιστές

Τα τέλη διασύνδεσης της BELGACOM είναι, σύμφωνα με την IBPT, τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 15 Οκτωβρίου και τις απόψεις πιθανών πελατών, αρκετά ακριβά. Έτσι το Νοέμβριο του 1997 παρουσιάστηκε μία νέα φθηνότερη κατά 20% προσφορά που επίσης είναι και καλύτερη ποιοτικά από την προηγούμενη.

Η BELGACOM δίνει σκληρή μάχη ανταγωνισμού για την επανισορρόπηση των διεθνών και ε-

θνικών τελών και με τους προμηθευτές κινητής τηλεφωνίας.

Κανονιστικό πλαίσιο εξέλιξεων

Κανονιστικό πλαίσιο

Υπήρξε μία μικρή εξέλιξη στο χώρο των νομοθετικών αλλαγών κατά το πρώτο τρίμηνο του 1998. Παρά αυτό το γεγονός είχαμε την έγκριση περιφερειακής νομοθεσίας. Το Κοινοβούλιο της περιοχής Flemish ενέκρινε ένα νέο Διάταγμα για τη συγκρότηση ενός ρυθμιστικού σώματος με την ονομασία Vlamse Mediaraad, για τη λειτουργία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο Υπουργών (FCM) έχει ανακοινώσει τα ακόλουθα:

- Συζήτηση πάνω στα θέματα επενδύσεων στη χώρα, συμπεριλαμβανομένου και του αντίκτυπου στις Τηλεπικοινωνίες και στο τμήμα της Τεχνολογίας των Πληροφοριών (IT sector).
- Σχέδιο νόμου για τις ραδιοεπικοινωνίες.
- Σχέδιο Βασιλικού Διατάγματος σχετικά με το σύστημαERMES και τον προσδιορισμό των φορέων παροχής ραδιομηνυμάτων.
- Ενέργειες σχετικά με την πολιτική πληροφοριών.
- Αποδοχή ενός σχεδίου νόμου σχετικά με τη Βελγική έγκριση δύο διεθνών Συνθηκών για τα Δικαιώματα του Συγγραφέα-Δημιουργού (η νομοθετική Πράξη των Παρισίων και η Διεθνής Συνθήκη της Ρώμης).
- Έγκριση ενός σχεδίου Βασιλικού Διατάγματος για τη δημιουργία μιας Έξυπνης Κάρτας Κοινωνικής Ασφάλειας (Social Security Smart card).
- Έγκριση μιας Γενικής Συμφωνίας διάρκειας 3 χρόνων για την BELGACOM.

Το Ταμείο της Υπηρεσίας Καθολικής Κάλυψης (Universal Service Fund) θα λειτουργεί κανονικά από την 1η Ιανουαρίου 2000: θα χρηματοδοτείται (σε μία βάση σύμφωνη με τα δεδομένα της αγοράς) από οποιονδήποτε φορέα δημόσιου δικτύου ή φωνητικής τηλεφωνίας με αποδοχές του ύψους των 12,5 εκατομμυρίων ECU και παραπάνω.

Η δυνατότητα εύκολης χρησιμοποίησης θα παρέχεται από την 31η Ιουλίου 2000 και θα βασίζεται σε ένα Φερρεσυχνικό Κώδικα Πρόσβασης (Carrier Access Code) που θα είναι 15xx ή 16xx.

Η BELGACOM έχει κυκλοφορήσει τις δύο προσφορές της διασύνδεσης BRIO 1 και 2. Η πρώτη καλύπτει τα τέλη διασύνδεσης για παροχείς υπηρεσιών που έχουν τη δική τους υποδομή και η δεύτερη για εκείνους που δεν έχουν.

Και ενώ το κανονιστικό πλαίσιο για τις τηλεπικοινωνίες είναι εν μέρει και όχι στο σύνολό του σύμφωνο με τη διαδικασία απελευθέρωσης, ο Βέλγος Υπουργός Τηλεπικοινωνιών ανακοίνωσε στο τέλος του 1997 ότι, θα χορηγούσε υπό όρους άδειες για παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας σε εκείνες τις εταιρείες που επιθυμούν να προσφέρουν μία τέτοια υπηρεσία.

Το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο Υπουργών ενέκρινε τα σχέδια Βασιλικών Διαταγμάτων που αφορούν:

- Τη διαδικασία πρόσκλησης και τους όρους αναφοράς για τους ανταγωνιστές στο χώρο

της φωνητικής τηλεφωνίας.

- Μία ολοκληρωμένη απελευθέρωση της εγκατάστασης και εκμετάλλευσης των υποδομών τηλεπικοινωνιών.
- Έγκριση μιας σημείωσης του IS για την προσαρμογή της ομοσπονδιακής διοίκησης στο έτος 2000 και στο Ευρώ.

Το Κοινοβούλιο συζητά και ψηφίζει:

- Την προσαρμογή του Νόμου της 21ης Μαρτίου 1991
- Το Νομοσχέδιο για την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και της ατομικής ελευθερίας σε σχέση με τις Τηλεπικοινωνίες.
- Το σχέδιο νόμου για τη IBPT

BELGACOM: Ο εθνικός φορέας υπηρεσιών αντιμέτωπος με τον ανταγωνισμό.

Παγίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων της.

Η BELGACOM έχει ανακοινώσει νέες καταγραφές αποτελεσμάτων για το 1997 (δες τα παραπάνω στοιχεία) που την παρουσιάζουν με μία αύξηση 9.4% στις εισπράξεις και 14.8 δισεκατομμύρια Βελγικά Φράγκα (380 εκατομμύρια ECU) καθαρό κέρδος.

Το status της BELGACOM

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει ξεχρεώσει την απόκτηση από την AMERITECH, που είναι ένας από τους κύριους μετόχους της BELGACOM, του 34% ενός μειοψηφικού πακέτου μετοχών στην TELEDANMARK που και αυτή με τη σειρά της είναι ένας από τους σημαντικούς μετόχους της BELGACOM. Η AMERITECH εκφράστηκε ευμενώς προς την περαιτέρω ιδιωτικοποίηση της BELGACOM και έχει κερδίσει μία καλύτερη κατάταξη στον πίνακα των Βελγικών φορέων παροχής υπηρεσιών, παρουσιάζοντας μία αύξηση των μετοχών της από 17.5% σε 24.4%.

Ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων.

Υπάρχει μία γενική τάση ανάμεσα σε διάφορους φορείς παροχής υπηρεσιών για την ανάπτυξη της τεχνολογίας ADSL (Asymetric Digital Subscriber Line), μία αγορά που το 30% της ανήκει στο Γαλλικό προμηθευτή εξοπλισμού ALCATEL και στη Βελγική θυγατρική της την ALCATEL-BELL.

Τέτοιες προσπάθειες έχουν ξεκινήσει από την BELGACOM και θα υπηρετήσουν την προσφορά TURBOLINE για ταχεία πρόσβαση στο Διαδίκτυο (Internet).

Ένας από τους όρους της Γενικής Συμφωνίας που έχει με το Κράτος, καθιστά τη BELGACOM υπεύθυνη για την ανάπτυξη της πρόσβασης στο Διαδίκτυο (Internet). Ένα παράδειγμα είναι το κυβερνητικό πρόγραμμα για τη δημιουργία "κυβερνοσχοδείων" (cyberschools).

Διαπραγματεύσεις με ανταγωνιστές

Η BELGACOM έχει πάλι αλλιάξει το πάγιο για τις εθνικές τηλεπικοινωνίες (1 Απριλίου 1998), δικαιολογώντας αυτή την απόφαση, ως αποτέλεσμα της πτώσης των τιμών της λόγω της χρέωσης ανά δευτερόλεπτο. Όμως κάποιοι παρατηρητές ακόμη διαφωνούν για την αποτελεσματικότητα τέτοιων κινήσεων.

Κοινωνικά ζητήματα

Το σχέδιο PTS, το οποίο αποφασίστηκε από κοινού με τις ενώσεις τον Απρίλιο του 1997, έχει προκαλέσει απεργίες σε τοπικό επίπεδο, ιδιαίτερα στα Νότια του Βελγίου, κατά το χρονικό διάστημα Φεβρουαρίου-Μαρτίου 1998.

Ανταγωνιστές και χορήγηση αδειών

Η WORLDCOM προσφέρει φωνητική τηλεφωνία σε όλους τους εταιρικούς πελάτες από την 1η Ιανουαρίου 1998. Σήμερα η WORLDCOM διευθύνει μία υποδομή οπτικών ινών ακτίνας 32 χιλιομέτρων (βρίσκεται στην πρωτεύουσα), έχει μια υπό όρους συμφωνία διασύνδεσης με την BELGACOM και έχει εξασφαλίσει μία άδεια φωνητικής τηλεφωνίας (CAC 1666).

Η WORLDCOM έχει επίσης μία συμφωνία συνεργασίας με την IDX Belgium, μία θυγατρική της Data Express (USA), για τη διαχείριση της κατεύθυνσης των στοιχείων των διεθνών telefax.

Η WORLDCOM ενισχύει τη θέση της στην Ευρωπαϊκή εταιρική αγορά του Διαδικτύου, διαμέσου της θυγατρικής της UUNET.

Σε πρώτη θέση έρχεται η από κοινού χρηματοδότηση με την C & W (CABLE & WIRELESS), ενός διατλαντικού καλωδίου αξίας 400 εκατομμυρίων ECU, κάτι που επιβεβαιώνει τη θέση της WORLDCOM ως ισχυρού ανταγωνιστή στην αγορά των εταιρειών.

Η ESPRIT TELECOM έχει επιβεβαιώσει τη θέση της απ' ενός με την έγκριση το Φεβρουάριο του 1998 μιας συμφωνίας διασύνδεσης τύπου BRIO 2 με την BELGACOM και απ' ετέρου την απόκτηση από την IBPT άδειας για παροχή υπηρεσιών Φωνητικής Τηλεφωνίας.

Και οι δύο λειτουργούν κανονικά από την 1η Μαρτίου 1998. Η ESPRIT TELECOM δημιουργήθηκε το 1991 κυρίως με επενδυτικά κεφάλαια των WARRBURG PINCUS & Co, APAX Partners και HANCOCK Venture Partners.

Η BT έκανε αίτηση, στο τέλος του Φεβρουαρίου 1998, για την απόκτηση άδειας για υπηρεσίες Φωνητικής Τηλεφωνίας (Vocal Telephony) και κινείται προς την αγορά των εταιρειών συμπεριλαμβανομένων και των M.M.E

Η INTOUCH, η κορυφαία εταιρεία στο χώρο των τηλεφωνικών καρτών, ανακοίνωσε στις αρχές του Ιανουαρίου του 1998 ότι ζητούσε από την Ευρωπαϊκή Ένωση να εξετάσει την φανερή κατάχρηση εκ μέρους της BELGACOM της προνομιούχου θέσης της σχετικά με την αγορά των τηλεφωνικών καρτών: απουσία πληροφοριών για ειδικές υπηρεσίες στην προσφορά διασύνδεσης τύπου BRIO 2, υπερτιμημένα τέλη κ.λ.π.

Η COLT Telecom Group plc (COLT), μία εταιρεία με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο (UK) αγορά-

σε το 51% της LCL POWERPHONE για να επωφεληθεί από την κατοχή της απαραίτητης άδειας της τελευταίας και για να αναπτύξει την υποδομή οπτικών ινών σε ολόκληρο το Βέλγιο.

Η UNISOURCE έχει εγκατασταθεί στο Βέλγιο, δηλώνοντας πως δεν θα δημιουργήσει νέα τεχνική υποδομή, αλλά ότι θα μισθώσει τις υπάρχουσες γραμμές από εναλλακτικούς φορείς παροχής τεχνικής υποδομής, όπως η TELENET ή η BRUTELE.

Η C & W (Cable & Wireless), μέσω της Βελγικής θυγατρικής της που δημιουργήθηκε το 1993, αποσκοπεί στην ανάπτυξη της δικής της αγοράς. Διαπραγματεύεται τη δική της συμφωνία διασύνδεσης τύπου BRIO 2 με την BELGACOM και εάν αυτό είναι επιτυχές, θα επιδώξει την απόκτηση ατομικής άδειας.

Η TELECOM FINLAND (TFI), που έχει παρουσία για αρκετά χρόνια στο χώρο των τηλεπικοινωνιών, αποσκοπεί στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της στο χώρο των ΜΜΕ: τηλεφωνικές κάρτες, εσωτερικά δίκτυα, δίκτυα δεδομένων, βίντεο συνδιάλεξη και άλλες υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.

Από την 1η Ιανουαρίου 1998, η DELLAN TRADE, μία Βελγική SME έχει εισαγάγει την ιδέα του δωρεάν τηλεφώνου που είναι βασισμένη σε μία Σουηδική ιδέα εισαγωγής προσθηκών στις τηλεφωνικές συνομιλίες.

Η EUROPEAN TELECOM έχει κινηθεί προς την απόκτηση ατομικής άδειας και αποσκοπεί στην παροχή των διεθνών υπηρεσιών στο ευρύ κοινό από τον Απρίλιο του 1998 και πέρα.

Η TELENET έχει αρχίσει την παροχή φωνητικής τηλεφωνίας στο ευρύ κοινό από την 1η Ιανουαρίου.

Η Αγορά Κινητής Τηλεφωνίας.

Μόνο ένας υποψήφιος έχει απαντήσει στην πρόσκληση της Βελγικής Κυβέρνησης για τη χορήγηση της τρίτης άδειας προσφοράς υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας: πρόκειται για την συγχώνευση εταιρειών Orange/KPN.

Η Orange είναι μία Βρετανική εταιρεία που βασικοί ιδιοκτήτες της είναι οι Hutchinson Wham-ron και η British Aerospace. Έχει 1.2 εκατομμύρια πελάτες τύπου GSM-1800.

Η KPN είναι ο κυρίαρχος φορέας σχετικών υπηρεσιών στην Ολλανδία με 1,1 εκατομμύρια πελάτες. Οι εταιρείες αυτές θα πρέπει να καταβάλουν για την απόκτηση της άδειας το ποσό των 8 δισεκατομμυρίων Βελγικών φράγκων (200 εκατομμύρια ECU) και να είναι έτοιμες να λειτουργήσουν στα τέλη αυτού του έτους.

Η PROXIMUS, ένα προϊόν της BELGACOM MOBILE ανακοίνωσε ότι στο τέλος του 1997 είχε 700.000 πελάτες και σκοπεύει να τους διπλασιάσει μέσα στο 1998.

Η MOBISTAR, ο δεύτερος φορέας παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, συμφώνησε με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (BEI) για τη χρηματοδότηση του δικτύου της με το ποσό των 9 δισεκατομμυρίων Βελγικών φράγκων (225 εκατομμύρια ECU).

Ανταγωνισμός και διαδικασίες χορήγησης αδειών.

Αναμένονται περισσότερες ανταγωνιστικές προσφορές στο χώρο της φωνητικής τηλεφω-

νίας και ήδη έχουμε τις πρώτες ενδείξεις ότι, κάτι τέτοιο είναι σε εξέλιξη. Θα χορηγηθούν περισσότερες ατομικές άδειες αλλιά, προς το παρόν η IBPT κρατάει κλειστά τα χαρτιά της.

3.1.8 ΑΥΣΤΡΙΑ

Υπάρχει μια μακρά παράδοση, στην Αυστρία, σε μονοπωλιακές αγορές (markets) η οποία ανατράπηκε το 1993 με την αποδοχή ιδιωτικών φορέων για τοπικά ράδιο προγράμματα. Έκτοτε, υπάρχει μια συνεχιζόμενη προσπάθεια για το πως θα απελευθερώσουν και θα ιδιωτικοποιήσουν τις αγορές.

Νομική Θεμελίωση για Εκπομπή

Η Συνταγματική Πράξη περί Εκπομπής (BVG-Rundfunk) - 1974 - αποτελεί τη βάση για όλους τους νόμους. Συμβάλλει στην ανεξαρτησία της Αυστριακής Ομοσπονδίας Εκπομπής (ORF) και διατυπώνει την υποχρέωση ότι η εκπομπή είναι δημόσια ευθύνη που θα εφαρμόζεται από την Αυστριακή κυβέρνηση.

Η Ομοσπονδιακή Πράξη της εγκατάστασης και λειτουργίας Εξοπλισμού Ράδιο και Τηλεοπτικής Υποδοχής (RVO) - 1965 - είναι ένα βασικό κομμάτι των εξελίξεων των τελευταίων χρόνων, καθώς προκάλεσε δυο συνταγματικούς δικαστικούς διακανονισμούς, αφότου η Πράξη Περιφερειακού Radio ετέθη σε εφαρμογή.

Η τελευταία έκδοση της Ομοσπονδιακής Πράξης Εκπομπής (RFG) χρονολογείται το 1984. Καθορίζει τα καθήκοντα (εκπομπή δημόσιων υπηρεσιών) και την οργάνωση του ORF.

Η Περιφερειακή Radio Πράξη (RRG) του 1993 αποτέλεσε την πρώτη προσπάθεια να απελευθερώσει την εκπομπή παρέχοντας μια νομική βάση για εμπορική περιφερειακή και τοπική ράδιο εκπομπή.

Σημαντικοί Διακανονισμοί του Συνταγματικού Δικαστηρίου (1995/1996)

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομική θέση, μόνο ο ORF είχε το δικαίωμα να παρέχει "ενεργειακή καλωδιακή εκπομπή". Στον κανονισμό του Σεπτεμβρίου 1995, το Συνταγματικό Δικαστήριο καθιέρωσε το δικαίωμα για ελευθερία της έκφρασης το οποίο -προσαρμοσμένο σε θέματα εκπομπής- εγγυάται το δικαίωμα αναφοράς ειδήσεων ή ιδεών μεταφερόμενα μέσω ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών συστημάτων.

Το κυβερνητικό νομοσχέδιο του Δεκεμβρίου 1996, καθώς και άλλο ξεχωριστό νομοσχέδιο για θέματα καλωδιακής και δορυφορικής εκπομπής, έδωσε μια πιο ακριβή νομοθετική θεμελίωση απ' ότι το RVO θα μπορούσε.

Η απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου του Σεπτεμβρίου 1995 αφορούσε επίσης το RRG και οδήγησε σε ακύρωση μέρους του RRG.

Συνεπώς, το σχέδιο για την χρήση συχνοτήτων έχασε το νομοθετικό του θεμέλιο.

Νόμος για τις Τηλεπικοινωνίες (FMG 1993) και τη Δομή των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (PTSG)

Η μεταρρύθμιση στο Αυστριακό σύστημα τηλεπικοινωνιών έχει κατά πολύ προέλθει από εξωτερικές πιέσεις.

Οι λειτουργικές και διεθνείς νομοθετικές δραστηριότητες της Αυστριακής Ταχυδρομικής και Τηλεπικοινωνιακής Διοίκησης (OPTV) διαχωρίστηκαν τον Ιανουάριο του 1993 για να συμμορφωθούν με την Ευρωπαϊκή Οδηγία.

Ο πρώτος στόχος του νέου TKG 1994 ήταν η εναρμόνιση του με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία. Επομένως, ο Νόμος εισάγει αμοιβαία εξουσιοδότηση των αναγνωρισμένων από την ΣΕ τερματικών συσκευών και απελευθέρωση των υπηρεσιών με μια μόνο εξαίρεση: τις υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας. Το μονοπώλιο στις υποδομές παρέμεινε ανεπηρέαστο από το Νόμο.

Ο Νόμος περί Δομής Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (PTSG) έπρεπε να έχει υιοθετηθεί το 1994 και ήταν πρωταρχικά προγραμματισμένο να λύσει τα δομικά προβλήματα του OPTV. Μια συμβιβαστική λύση βρέθηκε δημιουργώντας την OPTV Holding Company ανοίγοντας το δρόμο για την καθιέρωση των συντεχνιών από το 1995 και μετά.

Τα πιο σημαντικά θέματα του Νόμου περί της Δομής Ταχυδρομικών Υπηρεσιών είναι:

- Η Post und Telekom Austria (PTA) θα ιδιωτικοποιηθεί το αργότερο μέχρι το τέλος του 1999
- "Λογιστικός Διαχωρισμός" μεταξύ διαφορετικών ομάδων από φορείς του PTA πρέπει να κατοχυρωθεί
- Ο TA πρέπει να πληρώσει κόμιστρο άδειας βασισμένο στις αποδοχές του στα πλαίσια που ο TA προσφέρει δημόσιες υπηρεσίες, το σχετικό κόστος θα επιβαρύνει αυτόν που έδωσε την παραγγελία.
- PTBG - οι μέτοχοι - θα αναλάβουν μέχρι AS 50 δις των χρεών του TA.

Ο TA ξεκίνησε ένα κινητό υποκατάστημα (Mobilkom Austria) και ένα υποκατάστημα υπηρεσιών δεδομένων (Datakom/Radio Austria) και είναι ο τοπικός διανομέας του Concert (BT/MCI). Η Mobilkom αναζητά επίσης ένα διεθνή εταίρο που να είναι πρόθυμος να αγοράσει περίπου 25% των μετοχών.

Η Νέα Τηλεπικοινωνιακή Πράξη

Η νέα αυτή Πράξη έγινε αποδεκτή από τη Βουλή στις 26 Ιουνίου 1997, για να τεθεί σε ενέργεια από την 1η Αυγούστου. Συγκριτικά με τα προηγούμενα σχέδια, είναι πιο αναλυτική, περιέχει κανονισμούς σχετικά με τη δομή, τη θεμελίωση και τις αρμοδιότητες του NRA και βελτιώνει σημαντικά τη θέση διαφορετικών λειτουργιών του δικτύου. Επίσης, η νομοθεσία της ΣΕ είναι απόλυτα σε συμφωνία με αυτή την εθνική πράξη. Οι στόχοι της νέας Τηλεπικοινωνιακής Πράξης είναι να:

- δημιουργήσει μια νέα τηλεπικοινωνιακή υποδομή για να προάγει την Αυστρία στον χώρο των τηλεπικοινωνιών
- εξασφαλίσει ένα «ομαλό πεδίο» («level playing field») σε όλες τις τηλεπικ/κές αγορές

- να παρέχει όμοιες υπηρεσίες σε εθνικό επίπεδο
- να προστατεύει τον χρήστη από την κατάχρηση της ανεξέλεκτης δύναμης της αγοράς.
- να εξασφαλίσει αποτελεσματική και ενιαία χρήση των συχνοτήτων

Άδειες

Οι φορείς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών πρέπει να ειδοποιούν μόνο τον NRA, για την υπηρεσία που σκοπεύουν να προσφέρουν (άδεια κατηγορίας, class licence). Κατάσταση των φορέων θα δημοσιεύεται από τον NRA σε ετήσια βάση. Απαιτείται άδεια για δημόσιες κινητές υπηρεσίες, φωνητική τηλεφωνία και την προσφορά ενοικιαζομένων γραμμών.

Όροι Εμπορίου και Κανονισμός επί των Τιμών

Μεταβολές στους όρους εμπορίου πρέπει να δημοσιοποιούνται δυο μήνες πριν.

Οι όροι εμπορίου για υπηρεσίες κινητών και σταθερών δικτύων και ενοικιαζομένων γραμμών πρέπει να εγκριθούν από τον NRA, εάν ο φορέας έχει μια κυρίαρχη θέση στην αγορά.

Εμπράνγματο Δικαίωμα Διόδου

Τα δικαιώματα διόδου είναι ιδιαίτερης σημασίας για διαφορετικούς φορείς υποδομών. Η Τηλεπικοινωνιακή Πράξη κατοχυρώνει το δικαίωμα για χρήση δημόσιου εδάφους, για την κατασκευή τηλεπικοινωνιακών υποδομών χωρίς χρέωση και χωρίς άδεια, για τους αδειούχους που προσφέρουν δημόσια τηλεπικοινωνιακή υπηρεσία.

Υποχρέωση για Ενιαίες Υπηρεσίες

Η υποχρέωση για ενιαίες υπηρεσίες συμπεριλαμβάνει πρόσβαση στη δημόσια τηλεφωνία μέσω μιας υπηρεσίας σταθερού δικτύου ικανή να χειρίζεται fax και να επιτρέπει τη χρήση modem, πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης χωρίς χρέωση, πρόσβαση σε υπηρεσίες τηλεφωνικού κατάλογου, πρόσβαση σε κατάλογους από συμμετέχοντες σε υπηρεσίες δημόσιας τηλεφωνίας και διαθεσιμότητα δημόσιων τηλεφωνικών κουτιών σε εθνικό επίπεδο. Προσδοκούνται μειωμένα τέλη για συγκεκριμένες ομάδες χρηστών.

Πολιτική Ανταγωνισμού

Ο κανονισμός περί ανταγωνισμού σκοπεύει στο να δημιουργήσει ένα "ομαλό πεδίο" ("level playing field"), για τους συμμετέχοντες στην αγορά, να είναι σύμφωνος με τους κανονισμούς της ΟΝΕ, να επιβάλλει τον κανονισμό ανταγωνισμού της ΕΕ σε κάθε συγκεκριμένο τομέα και να μεσοληθίσει μεταξύ αυτών, που συμμετέχουν στην αγορά και των καταναλωτών. Ο NRA θα δημοσιεύσει μια κατάσταση από φορείς που θεωρείται ότι έχουν μια κυρίαρχη θέση σε συγκεκριμένες περιφερειακές αγορές σε ετήσια βάση.

Προστασία του Καταναλωτή

Σε περίπτωση διαφωνιών με φορείς δημόσιας τηλεπικοινωνίας ή φορέων υπηρεσιών κάθε συμμετοχος στην αγορά, έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον NRA διαμεσολάβηση.

Τηλεπικοινωνιακές Αρχές Συμπεριλαμβανομένης και της Αρχής Εθνικών Κανονισμών (NRA)

Υπάρχει ένας αριθμός αρχών αναφορικά με την τηλεπικοινωνιακή πολιτική. Η ετερογένεια μπορεί να μειωθεί ομαδοποιώντας τις αρχές γύρω από το Υπουργείο Επιστημών και Συγκοινωνιών (Υπέρτατη Τηλεπικοινωνιακή Αρχή) και την Εθνική Αρχή Κανονισμών (Telekom Control GmbH): Το Υπουργείο Επιστημών και Συγκοινωνιών είναι η Υπέρτατη Τηλεπικοινωνιακή Αρχή (Oberste Fernmeldebehörde). θυγατρικές είναι τέσσερις Τοπικές Τηλεπικοινωνιακές Αρχές (Fernmeldeburos) και το Certification Office (Zulassungsburos), που είναι υπεύθυνες για παροχή άδειας εξοπλισμού.

Η Υπέρτατη Τηλεπικοινωνιακή Αρχή διαμορφώνει τα στρατηγικά θέματα για τον NRA, επιβάλλει διεθνείς συμφωνίες και αποφασίζει σε περιπτώσεις μηνύσεων έναντι αποφάσεων των Τοπικών Τηλεπικοινωνιακών Αρχών και του Certification Office.

Το πρόσφατα ιδρυθέν Telekom Control GmbH (NRA) είναι υπεύθυνο για να ρυθμίζει την τηλεπικοινωνιακή βιομηχανία, όπως ενδείκνυται στην Τηλεπικοινωνιακή Πράξη.

Είναι μια εταιρία που ανήκει εξ ολόκληρου στο κράτος, μη κερδοσκοπική με μετοχές και με κεφαλαίο AS50 εκ. Συνεπώς, η Telekom Control καθοδηγείται από την Υπέρτατη Τηλεπικοινωνιακή Αρχή και από το Υπουργείο.

Απελευθέρωση στις κινητές επικοινωνίες

Ένα σημαντικό δεύτερο βήμα προς την απελευθέρωση έγινε το 1995: η πρόσκληση για την προσφορά μιας δεύτερης άδειας κινητής τηλεφωνίας. Πέντε περιπτώσεις ίσχυαν. Η περίπτωση O-call προσέφερε την υψηλότερη χρέωση και επιλέχθηκε. Υπάρχει επίσης αυξανόμενος ανταγωνισμός στις υπηρεσίες paging. Άδειες για την παροχή υπηρεσιών paging δόθηκαν χωρίς να προσφέρθηκε ή να εισπραχθηκε τέλος άδειας.

Η τρίτη κινητή άδεια δόθηκε το Καλοκαίρι του 1997.

Κυβερνητικό Νομοσχέδιο επί της Πράξης της Καλωδιακής και Δορυφορικής Εκπομπής

Η ακύρωση μέρους του RVO από το Συνταγματικό Δικαστήριο έκανε αναγκαία την ύπαρξη μιας ξεχωριστής Πράξης για Καλωδιακή και Δορυφορική Εκπομπή (KSRG). Ψηφίστηκε στις 20 Μαρτίου 1997 και τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο 1997.

Αναφέρεται στην οργάνωση του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης, μέσω δορυφορικών και καλωδιακών δικτύων αλλιά, η τηλεόραση άνευ καλωδίων και επίγειων μέσων παρέμεινε στην δικαιοδοσία της Ομοσπονδιακής Πράξης Εκπομπής (RFG).

Ο καθένας έχει το δικαίωμα να παρέχει δορυφορική και καλωδιακή εκπομπή (τα προγράμματα μόνο πρέπει να ικανοποιούν ένα καθορισμένο σύνολο ελάχιστων προδιαγραφών), οι φο-

ρείς καλωδιακών εκπομπών πρέπει μόνο να καταχωρούν τις επιχειρήσεις τους, τα δορυφορικά προγράμματα χρειάζονται άδεια αλλιώς, χωρίς διαδικασία επιλογής.

Κυβερνητικό Νομοσχέδιο για την Πράξη Περιφερειακού Ράδιου

Αναφορικά με το εμπορικό περιφερειακό ράδιο, ένας νέος νόμος, η Πράξη για Περιφερειακό Ράδιο (RRG) τέθηκε σε ισχύ στις 20 Μαρτίου 1997, παρέχοντας νέα νομοθετικά θεμέλια για την κατανομή γήινων δυνατοτήτων εκπομπής για ραδιοφωνικά προγράμματα.

Η διαφωνία για την κατανομή ραδιοφωνικών συχνοτήτων σε ιδιώτες και σε εμπορικά προγράμματα, που παρέχονται από καλωδιακό δίκτυο και δορυφορικούς φορείς ήταν, πολύ σκληρή και χρειάστηκε πολύ χρόνο.

Η νέα έκδοση της Πράξης Περιφερειακού Ράδιου προβλέπει την ίδρυση ενός σώματος διακανονισμών που έχει επίσης την ευθύνη για καλωδιακή εκπομπή και είναι η Αρχή Περιφερειακής Ραδιοφωνικής και Καλωδιακής Εκπομπής.

Η Πράξη δηλώνει ότι η κατανομή των συχνοτήτων είναι μια δυναμική διαδικασία, δηλαδή μετά την πρώτη κατανομή των συχνοτήτων, μια περιοδική επανεξέταση από τον Υπουργό Επιστημών και Συγκοινωνιών είναι επιτακτική. Η άδεια εμπορικών ραδιοφωνικών προγραμμάτων δεν πρέπει να περιορίζει τις δραστηριότητες του ORF στο επίγειο φάσμα UHF.

Τοπικές ράδιο συχνοτήτες ορίζονται αυτές που καλύπτουν κοινότητες μέχρι 150.000 κάτοικους.

Περιφερειακές ράδιο συχνοτήτες καλύπτουν το 70% του πληθυσμού μιας επαρχίας.

Ο νόμος προβλέπει ότι οι μετοχές σε ιδιωτικό ράδιο πρέπει να είναι μέχρι 26%, για κάθε μέτοχο, και υπάρχει περιορισμός στις διαφημίσεις σε 90 λεπτά την ημέρα για ιδιωτικούς φορείς και 120 λεπτά για τον ORF.

Η τελική απόφαση για την παροχή αδειών βρίσκεται στα χέρια του διαρρυθμιστή, ύστερα από μια διαδικασία συστάσεων σε επαρχιακό και δημοτικό επίπεδο.

Διαμαρτυρίες από ανεπιτυχείς αιτούντες ήδη στοχεύουν τον διαρρυθμιστή, κριτικάροντας την συγκέντρωση των media και την αυξανόμενη επιρροή των Γερμανικών εταιριών.

Καλωδιακή εκπομπή

Σύμφωνα με το νέο νόμο, οι οργανωτές της καλωδιακής εκπομπής δεν χρειάζεται πλέον να κάνουν αίτηση για άδεια, αλλιώς πρέπει απλά να ανακοινώνουν την ίδρυση ενός καλωδιακού τηλεοπτικού σταθμού.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι η ύπαρξη δυο ή περισσότερων φορέων δικτύου σε μια περιοχή δεν δίνει απαραίτητα την δυνατότητα επιλογής στους καταναλωτές.

Επίγεια Ιδιωτική Τηλεόραση

Από τον Νοέμβριο 1996, ιδιωτικοί φορείς TV επιτρέπεται να προβάλλουν διαφημίσεις. Υπάρχουν καθαρά δείγματα από τον Αυστριακό Καγκελάριο ότι, θα τερματιστεί το μονοπώλιο του ORF.

Στρατηγική Εταιρίας για τον ORF

Ο Καγκελάριος ανακοίνωσε ότι θα υπάρξει μια μεταρρύθμιση στον ORF πολύ σύντομα, δείχνοντας προτίμηση για μετατροπή του σε οργανισμό. Μια συνεργασία ξεκίνησε με το World Radio Network (WRN). Μια επιπλέον συνεργασία με το Γερμανικό φορέα ZDF είναι υπό διαπραγμάτευση. Ο ORF ξεκίνησε επίσης να συνεργάζεται με την Αυστριακή Υπηρεσία Ταχυδρομείου. Η νέα εταιρία "Highway 194 Gmbh" λειτουργεί επίσης ως Internet provider.

Χρονοδιάγραμμα των Εξελίξεων από τον Απρίλιο 1997Απρίλιος 1997 - Ιούνιος 1997

Η περίοδος αυτή σηματοδεύτηκε από τις έντονες συζητήσεις για τη νέα τηλεπικοινωνιακή πράξη. Τροφή για τις συζητήσεις αυτές αποτελούσε η "εναλλακτική τηλεπικοινωνιακή πράξη" που είχε διατυπωθεί σε συνεργασία με εναλλακτικούς φορείς δικτύων.

Είναι αναμενόμενο ότι ο κανονισμός αυτού του νομοθετικού σχεδίου είναι περισσότερο ευνοϊκός για αυτούς που εισέρχονται στην αγορά, παρά για την εταιρία που βρίσκεται ήδη σε αυτήν.

Δεν ήταν μόνο η πρόκληση της δημόσιας συζήτησης, μέσω της παρουσίασης αυτής της εναλλακτικής τηλεπικοινωνιακής πράξης, που αποδείχθηκε ωφέλιμη για αυτούς που την προκάλεσαν.

Πιο σημαντική ήταν η συνεχής ανάμιξη (μέσω του Υπουργείου Οικονομικών Σχέσεων) στην εσωτερική αναδιαμόρφωση του "επίσημου" σχεδίου της τηλεπικοινωνιακής πράξης.

Ιούλιος 1997 - Σεπτέμβριος 1997

Ένα από τα πιο σημαντικά θέματα αφορούσε την επίδοση της τρίτης κινητής άδειας.

Οι δύο εναπομείναντες αιτούντες αποφάσισαν να ενώσουν τις δυνάμεις τους και η άδεια DCS 1800 δόθηκε στο νέο συνασπισμό "Connect Austria" αποτελούμενος από τις Radex, Viag, Telenor, Orange, TeleDenmark και Constantia. Το τέλος άδειας είναι 2.3 δις ATS.

Οι ήδη υπάρχοντες φορείς κατέκριναν το "χαμηλό" τέλος άδειας και ανακοίνωσαν ότι θα προβούν σε δικαστικές κινήσεις.

Ένα άλλο θέμα υψηλής σημασίας, για τους καλοκαιρινούς μήνες του 1997, ήταν η διαδικασία απονομής των συχνοτήτων για τους φορείς εκπομπών εμπορικού ραδιοφώνου. Η απονομή των αδειών ισχύει για επτά χρόνια.

Νοέμβριος 1997 - Δεκέμβριος 1997Τηλεπικοινωνίες

Η Υπέρτατη Τηλεπικοινωνιακή Αρχή έθεσε σε ισχύ οδηγίες συμβατές με τον ανταγωνισμό επί της αρίθμησης και διασύνδεσης. Στις 9 Δεκεμβρίου 1997, η Telekom Control εξέδωσε τις

εννέα άδειες για φωνητική τηλεφωνία και / ή ενοικιαζόμενες γραμμές. Τον Ιανουάριο θα ακολουθήσουν και άλλες.

Νέες άδειες

Κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου, οι νέοι ανταγωνιστές έγιναν πιο εμφανείς. Στις 17 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή της Telekom Control εξέδωσε 9 άδειες. Εκτός των κατόχων αυτών των αδειών, ένας αριθμός μεταπωλητών και providers επικοινωνίας δεδομένων ενεργοποιούνται. Οι περισσότερες εταιρίες σκοπεύουν να ξεκινήσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους το πρώτο τέταρτο του 1998.

Νέα τέλη και Με Το Δευτερόλεπτο Χρέωση

Ο ΡΤΑ εισήγαγε μια νέα διάταξη για τα τέλη από την 1η Νοέμβριου δίνοντας τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ 4 διαφορετικών τιμολογίων τελών, ανάλογα με το ποσό του λογαριασμού τηλεφώνου. Θεωρείται σαν μια έμμεση αύξηση τιμών.

Μια επιπλέον διαμάχη έχει προκληθεί για το μηχανισμό τηλεφωνικής χρέωσης (βασισμένη στον αριθμό των παλημωθήσεων και όχι στην διάρκεια της κλήσεως). Ο ΡΤΑ ανακοίνωσε ότι θα εισάγει την χρέωση ανά δευτερόλεπτο για τους πελάτες-επιχειρήσεις το 1998 και για τους κατοίκους στο τέλος του 1999.

Ο ΡΤΑ αλλιάζει την στρατηγική ιδιωτικοποίησης

Το απελευθερωμένο και ανταγωνιστικό περιβάλλον αγοράς οδήγησε σε μια σημαντική αλλαγή στην στρατηγική ιδιωτικοποίησης του ΡΤΑ. Μέχρι το Δεκέμβριο του 1997, επρόκειτο να εισάγει ολόκληρο το πακέτο μετοχών στο χρηματιστήριο (το 1999) και μετά να κοιτάξει για ένα στρατηγικό τηλεπικοινωνιακό συνεργάτη.

Στις 10 Δεκεμβρίου, ο ΡΤΑ δέχθηκε να αποτελέσει μια ξεχωριστή τηλεπικοινωνιακή μονάδα με την Telekom Austria AG, Mobilkom και Datakom.

Η αναζήτηση του συνεργάτη για το 25% του κεφαλαίου της Telekom Austria θα πρέπει να λήξει μέχρι τα μέσα του 1998. Ο αντίκτυπος αυτής της αλλαγής της εισαγωγής του ΡΤΑ στο χρηματιστήριο δεν είναι ακόμα ξεκάθαρος.

Πρόγραμμα Πρόωρης Συνταξιοδότησης

Το πρόγραμμα πρόωρης συνταξιοδότησης του ΡΤΑ διαρκεί μέχρι το τέλος του Ιανουαρίου 1998. Προβλέπει μέχρι 5000 εργαζόμενους. 3000 εργαζόμενοι το έχουν αποδεχθεί μέχρι τώρα.

Σώμα Επίθεψης της Telekom Control και της Επιτροπής της Telekom Control

Η Telekom Control (NRA) είναι στη διαδικασία πρόσληψης 40 υπαλλήλων. Τα μέλη της Επιτροπής της Telekom Control επιλέχθηκαν.

Τέλη διασύνδεσης

Στο τελευταίο τέταρτο του 1997, ο ΡΤΑ και ο VAT (Ένωση Φορέων Εναλλακτικών Δικτύου)

προσπαθούν να καθορίσουν τα τέλη διασύνδεσης. Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου, μετά από πολλές συζητήσεις, ο συμβιβασμός έγινε ορατός: ο ΡΤΑ και ο VAT συμφώνησαν επί ενός μοντέλου χρέωσης, το οποίο θα μείωνε τα Αυστριακά τέλη διασύνδεσης στα Ευρωπαϊκά επίπεδα μέσα σε τρία χρόνια.

Προς το παρόν, τα μέλη του VAT δεν αποδέχθηκαν την συμφωνία και οι συζητήσεις συνεχίζονται. Ο διαρρυθμιστής θα πρέπει να αποφασίσει.

Το διάταγμα για τη διασύνδεση υπογράφηκε από τον Υπουργό στις 29 Δεκεμβρίου 1997. Επιβάλλει την Οδηγία 97/33/ΕΓ. Οι υπολογισμοί για το κόστος και για τα τέλη διασύνδεσης, πρέπει να βασίζονται στο μακροπρόθεσμο μέσο αυξανόμενο κόστος.

Αρίθμηση

Υπήρχε επίσης ένα πολυσυζητημένο θέμα μεταξύ του ΡΤΑ και των φορέων εναλλακτικών δικτύων. Το νέο διάταγμα προετοιμάζει ένα "ομαλό πεδίο" για όλους τους τηλεπικοινωνιακούς φορείς, με τις παρακάτω αρχές:

- Η Αυστρία θα διαιρεθεί σε 26 περιφέρειες με διαφορετικούς κωδικούς
- η μεταφορά αριθμών θα είναι δυνατή
- οι φορείς πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές μπορούν να διαλέγουν τον φορέα πρόσβασης δικτύου με ένα τηλεφώνημα βάσει σύνδεσης ή με προ-επιλογή.
- στους νέους φορείς θα δίδονται νούμερα που δεν χρησιμοποιούνται από τον ΡΤΑ.

Εκπομπή Εμπορικού Ραδιοφώνου

Τον Νοέμβριο του 1997, η Περιφερειακή Ραδιοφωνική Αρχή απένειμε 8 άδειες για περιφερειακές συχνότητες και 43 άδειες για περιφερειακή και τοπική συχνότητα. Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν ήταν περίπου 300. Οι άδειες ισχύουν για μια 5-ετη περίοδο. Την 1η Απριλίου, μερικές από τις εταιρίες εκπομπής, αφού πήραν άδεια, βγήκαν στον αέρα για πρώτη φορά.

Καλωδιακή Εκπομπή

Ο φορέας καλωδιακής εκπομπής που εδρεύει στη Βιέννη W1 προγραμματίζει να επεκτείνει τις δραστηριότητες του σε όλη την Αυστρία. Μελλοντικοί επενδυτές ίσως πρέπει να περιμένουν την απόφαση του Ομοσπονδιακού Καγκελάριου για την παροχή άδειας για το μόνο γήινο εμπορικό TV frequency slot το οποίο είναι κατάλληλο για όλη την Αυστρία.

Ιδιωτική Γήινη Τηλεόραση

Μια νέα έννοια παρουσιάστηκε: ένα ιδιωτικό επίγειο τηλεοπτικό πρόγραμμα που θα εκπέμπει στην Αυστρία σε εθνικό επίπεδο.

Επιχειρηματική στρατηγική του ORF

Η επιτυχία του προγράμματος του ORF οδήγησε σε μια ιδιόρρυθμη κατάσταση, όπου η

Deutsche Telekom (provider καλωδιακής τηλεόρασης) και η Bayerische Staatskanzlei επενέβησαν εκ μέρους του ORF εξαιτίας μαζικών διαμαρτυριών από καταναλωτές.

Τηλεπικοινωνίες

Καθορισμός τελών διασύνδεσης

Στις 9 Μαρτίου, η Επιτροπή της Telekom Control ανακοίνωσε την επέμβαση της επί των τελών διασύνδεσης. Παρά το γεγονός ότι οι τιμές είναι αρκετά πιο χαμηλές από την αρχική πρόσφορα του PTA, ο VAT εξέφρασε φοβίες για τη μεγάλη διάρκεια του καθορισμού (Ιανουάριος 2000) και το υψηλό επίπεδο των τελών διασύνδεσης.

Ο PTA δυσανεκτήθηκε με την απόφαση της Επιτροπής της Telekom Control η οποία βασίστηκε σε έρευνες για τη δομή του κόστους του PTA.

Τα τέλη αυτά αντιστοιχούν μόνο στο κόστος του βασικού δικτύου και δεν περιλαμβάνουν το κόστος πρόσβασης του δικτύου, κατανομή, άλλες υπηρεσίες και συνεισφορές για το χρέος πρόσβασης.

Συνεπώς, μια μεταρρύθμιση των τελών του PTA μέσα στους επόμενους μήνες είναι πολύ πιθανή.

Νέες άδειες

Ο αριθμός των εναλλακτικών φορέων, σε σχέση με τον αριθμό των αδειών που έχουν εκδοθεί, αυξανόταν συνεχώς τους τελευταίους τρεις μήνες. Προς το παρόν, 15 φορείς κατέχουν είτε φωνητική τηλεφωνία (voice telephony) είτε άδειες για ενοικίαση γραμμών (βλ. πίνακα).

Επωνυμία Επιχείρησης	Άδεια για Φωνητική Τηλεφωνία	Άδεια για Ενοικίαση Γραμμών	Ημερομηνία Έκδοσης Άδειας
UTA Telekom AG	X	X	17.12.97
Unisource Carrier Services	X	X	17.12.97
Cybertron EDV-NetzwerksbetriebsGmbH	X	X	17.12.97
Vorarlberger Kraftwerke AG	X	X	17.12.97
Post & Telekom Austria AG	X	X	17.12.97
Amt der Stadt Feldkirch	X	X	17.12.97
Citykom Austria	X	X	17.12.97
Data Highway Burgenland	X	X	17.12.97
Newtelco Telecom AG	X		17.12.97
AllgauKom GmbH&Co		X	23.01.98
Pegasus Telekom	X	X	23.01.98
SAFE-Salzbürger AG für Energiewirtschaft	X	X	23.01.98
tele ring Telekom Service GmbH	X	X	23.01.98
Colt Telecom Group plc	X	X	20.02.98
Telesport Consulting und Systemmanagement	X	X	20.02.98

Παράπονα για τη μεταρρύθμιση για τα τέλη της ΡΤΑ

Η νέα διάταξη για τα τέλη της ΡΤΑ, ξεσήκωσε συζητήσεις και κριτικές από την ημέρα που εισήχθη τον Νοέμβριο του 1997. Το Αυστριακό Υπουργείο Εργασίας τόνισε ότι, η μεταρρύθμιση τελικά δημιούργησε περισσότερους ηττημένους παρά νικητές εξαιρουμένου του γεγονότος ότι τα συνολικά έσοδα στις τηλεπικοινωνίες μειώθηκαν κατά 3-5%.

Εκπομπή

Το πρώτο τρίμηνο του 1998 χαρακτηρίστηκε από την αύξηση του ανταγωνισμού σε όλους τους τομείς εκπομπής. Είναι προφανές ότι, θα χρειαστεί κάποιος χρόνος μέχρι να βρουν οι εμπορικοί και δημόσιοι φορείς εκπομπών τη θέση τους στην απελευθερωμένη αγορά.

Εκπομπή Εμπορικού Ραδιοφώνου

Περίπου 90 ενστάσεις ενάντια στην απονομή των αδειών για ιδιωτικές περιφερειακές και τοπικές ράδιο συχνότητες έφθασαν το Συνταγματικό Δικαστήριο. Στο μεταξύ, ιδιωτικοί φορείς ράδιο εκπομπών συστήνουν ενώσεις marketing προσβλέποντας στην επέκτασή τους έτσι, ώστε, να εξασφαλίσουν και να αυξήσουν τα έσοδά τους από τη διαφήμιση.

Καλωδιακή και Δορυφορική Εκπομπή

Η καλωδιακή και δορυφορική εκπομπή στην Αυστρία έχει επίσης απελευθερωθεί τον περασμένο χρόνο αλλά, ακόμα διαφαίνεται ότι ο δημόσιος φορέας ORF απολαμβάνει κάποια προνόμια.

*ORF - Δημόσια Εκπομπή*Ένωση Marketing

Η ένωση marketing "O3 plus" η οποία επιτρέπει σε 4 εμπορικούς ράδιο σταθμούς να συμμετέχουν στο υπάρχον εθνικό marketing σύστημα του ORF, εναπόκειται σε πράξη για μια επεξηγηματική απόφαση. Δεν είναι απόλυτα ευδιάκριτο, αν η Πράξη Εκπομπής θέτει τους κανόνες για τέτοιου είδους συμφωνίες μεταξύ του δημόσιου και των ιδιωτικών φορέων.

Ανταγωνιστικό Πλεονέκτημα

Τα κουίζ και οι λοταρίες, τα οποία οργανώνει ο ORF, δεν οριοθετούνται από τη Πράξη Εκπομπής. Αυτή και άλλες μορφές πλασσαρίσματος προϊόντων, οι οποίες χρησιμοποιούνται από τον ORF για να αυξήσει τα έσοδά του, προκαλούν δυσaráρεσκεια. Υπάρχουν μαζικές εκκλήσεις για ευρεία μεταρρύθμιση της Πράξης Εκπομπής (Broadcasting Act).

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Εξέλιξη του νομικού πλαισίου

Τον Αύγουστο του 1992 η Ρ & Τ έγινε μία 100% αυτόνομη κρατική εταιρεία..

Το Φεβρουάριο του 1996 το Συμβούλιο των Αντιπροσώπων συζήτησε ένα νέο νομοσχέδιο για τις Τηλεπικοινωνίες. Σκοπός του ήταν η αναθεώρηση του συνολικού πλαισίου σύμφωνα με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για άρση των κανονισμών αλληλά, και με τις ημερομηνίες που είχαν τεθεί.

Αυτή η αναθεώρηση θα μπορούσε να επιτευχθεί με:

- Τη δημιουργία κλίματος ανταγωνισμού στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.
- Την οργάνωση ισότιμης πρόσβασης σε τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και υποδομές.
- Τον προσδιορισμό των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών καθολικής κάλυψης.
- Τον καθορισμό των συνθηκών πρόσβασης σε ανοικτά δίκτυα.
- Την πρόταση για ικανή διαχείριση των "περιορισμένων πηγών".
- Το διακανονισμό της ατομικής ελευθερίας.
- Τη δημιουργία ενός κανονιστικού σώματος - του "Institut Lyxemborgeois des Telecommunications".

Τελικά το νομοσχέδιο ψηφίστηκε στις 21 Μαρτίου 1997. Το κοινοβούλιο έλαβε υπ' όψη τον προσδιορισμό της υπηρεσίας καθολικής κάλυψης, καθώς και τον ρόλο του Κράτους στη συνολική ρύθμιση της αγοράς.

Στον τομέα των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ο νόμος του Ιουλίου του 1991, για τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης, έχει αντικαταστήσει το Νόμο του 1929 και έχει ακολουθηθεί από τις "Reglements" του Grand-Duchy το 1993, οι οποίες οργανώνουν την εκχώρηση δικαιωμάτων για ανάληψη εργολαβίας για δορυφόρους.

Η "Compagnie Luxembourgeoise de Telediffusion" -CLT-, η οποία είναι ο πρώτος οπτικοακουστικός όμιλος στην Ευρώπη, έχει υπογράψει μία συμφωνία με το κράτος του Λουξεμβούργου, για να έχει τον πρώτο λόγο στη σχέση τους για τα επόμενα 15 χρόνια.

Η συμμαχία της με την UFA (οπτικοακουστικό παράρτημα της Γερμανικής εταιρείας Bertelsmann) ετέθη σε ισχύ στις 13 Ιανουαρίου 1997. Λειτουργεί σε πάνω από 10 χώρες.

Η "Societe Europeenne des Satellites" -SES- η οποία λειτουργεί τους δορυφόρους ASTRA, είναι ο δεύτερος κύριος συντελεστής στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και των μέσων ενημέρωσης. Έχει ένα προνομιακό καθεστώς αναφορικά με την εκπομπή οπτικοακουστικών προγραμμάτων στο Λουξεμβούργο μέχρι το 2010.

Νέος Νόμος για τις Τηλεπικοινωνίες

Ο Νόμος ο οποίος ψηφίστηκε στις 21 Μαρτίου 1997, επιφέρει ριζοσπαστικές αλλαγές στα δρώμενα της τηλεπικοινωνιακής αγοράς:

- Διαχωρίζει ξεκάθαρα τις κανονιστικές δραστηριότητες και τις δραστηριότητες εκμετάλλευσης.

- Σκοπεύει στην οργάνωση ενός πλαισίου για τον θεμιτό ανταγωνισμό.
- Επιβάλλει πέντε διαδικασίες χορήγησης αδειών.
- Οργανώνει τις διαδικασίες χορήγησης αδειών και παραθέτει μια λίστα των συνθηκών που θα πρέπει να προσδιοριστούν στους όρους αναφοράς τους.
- Επιβάλλει μία διαδικασία προκήρυξης (π.χ. πλειστηριασμού) για όλες τις υπόλοιπες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες.
- Καθορίζει τις διαδικασίες παραγωγής, συγχρηματοδότησης και ελέγχου των υπηρεσιών καθολικής κάλυψης.
- Προσδιορίζει τις συνθήκες διασύνδεσης και πρόσβασης σε ανοικτά δίκτυα.
- Παρέχει κανονισμούς για τη συμφωνία στο θέμα των τερματικών, της διαχείρισης των ανεπαρκών πηγών.
- Δημιουργεί και πλαισιώνει το νέο κανονιστικό σώμα: Το *"Institut Luxembourgeois des Telecommunications"*.

Δημιουργεί διαδικασίες χορήγησης αδειών και εγγραφής υπηρεσιών καθολικής τηλεόρασης (CATV).

Το Λουξεμβούργο είχε την Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1997. Αυτό ίσως να συνετέλεσε στο να κρατηθεί ο ρυθμός των εξελίξεων σε κάποια χαμηλά επίπεδα.

Όμως, κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου υιοθετήθηκαν και ψηφίστηκαν τρεις νέοι νόμοι αναφορικά με τα δικαιώματα του συγγραφέα/δημιουργού. Τον Μάιο του 1997 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε το θέμα της ανεπαρκούς προόδου της προσαρμογής της νομοθεσίας του Λουξεμβούργου στις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το τέλος του 1997, το κανονιστικό πλαίσιο του Λουξεμβούργου χαρακτηρίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως εξής:

Νόμος περί Τηλεπικοινωνιών	Πράξη περί Τηλεπικοινωνιών του 1997. Χρειάζεται επιπλέον νομοθετικές ρυθμίσεις.
Κανονιστικό Σώμα	Ο Υπουργός Τηλεπικοινωνιών έχει την ευθύνη και ως μέτοχος του πρότερου φορέα εκμετάλλευσης αλλά και για τη συνολική κατεύθυνση/καθοδήγηση του κανονιστικού σώματος. Ανεπαρκής δομικός διαχωρισμός. Χρειάζεται επίβλεψη.
Μισθωμένες γραμμές	Συμπεριλήφθηκαν στις επιπλέον νομοθετικές ρυθμίσεις. Θέματα: διαφανή και προσανατολισμένα με βάση το κόστος τέλη, καταλληλότητα του συστήματος διαχείρισης, έλλειψη ισχύος εκ μέρους του ILT.
Φωνητική τηλεφωνία	Συμπεριλήφθη στις πρόσφατες επιπλέον νομοθετικές

	ρυθμίσεις. Θέματα: Διαφανή και προσανατολισμένα με βάση το κόστος τέλη, καταλληλότητα του συστήματος διαχείρισης, έλλειψη ισχύος εκ μέρους του ΙΛΤ.
Χορήγηση άδειας	Αναμένεται η υιοθέτηση μερικών επιπλέον νομοθετικών ρυθμίσεων.
Διασύνδεση	Επίκειται η υιοθέτηση ορισμένων επιπλέον νομοθετικών ρυθμίσεων. Θέματα: Κάποια από τα ληφθέντα μέτρα φαίνεται να μην είναι σε γραμμή σύμφωνη με την Οδηγία της Ε.Ο.Κ.
Τερματικά/εξοπλισμός επίγειου Δορυφορικού σταθμού	Συμπεριλήφθησαν στις πρόσφατες επιπλέον νομοθετικές ρυθμίσεις
Συχνότητες	Προσαρμόστηκαν σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ο.Κ.

Εγκαθίδρυση ενός νέου κανονιστικού σώματος

Στα τέλη Απριλίου του 1997 ορίστηκε ο Διευθυντής του "Institut Luxembourgeois des Telecommunications". Ανέφερε μερικά επείγοντα ζητήματα, όπως η πρακτική οργάνωση της πρώτης πλειοδοσίας με ανταγωνιστική χροιά στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, το άνοιγμα στον ανταγωνισμό του τομέα της φωνητικής τηλεφωνίας και του αντίστοιχου για τις υποδομές και τέλος τις διαδικασίες εγγραφής και χορήγησης αδειών στον τομέα της καλωδιακής τηλεόρασης (CATV).

Το ΙΛΤ ξεκίνησε στα μέσα του 1997, μία σημαντική έρευνα ανάμεσα στον τομέα της καλωδιακής τηλεόρασης (CATV). σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του, όπως αυτές ορίζονται στο νέο νόμο για τις Τηλεπικοινωνίες,

Ο πλειοδοτικός διαγωνισμός στο χώρο της κινητής τηλεφωνίας έχει ήδη κηρυχτεί και ολοκληρωθεί και η τελική απόφαση αναφορικά με την ανάθεση στον επικρατέστερο ανταγωνιστή έχει ήδη ληφθεί.

Πριν ακόμη το 1998 οι περισσότεροι από τους διεθνείς φορείς εκμετάλλευσης, είχαν ήδη ξεκινήσει πρώιμες ανταγωνιστικές προσφορές για τον τομέα της φωνητικής τηλεφωνίας και άλλες υπηρεσίες, ανάμεσα σε τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες.

Στις μέρες μας το ΙΛΤ έχει αρχίσει να καταδίδει τέτοιες πρακτικές και να φροντίζει για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Έχει προσκαλέσει όλους τους φορείς εκμετάλλευσης να ενημερώνουν το ρυθμιστή σχετικά με τις υπάρχουσες προσφορές και τους υπάρχοντες πελάτες τους.

Μέχρι το Μάρτιο του 1998, η Ρ & Τ δε δημοσίευσε τα τέλη διασύνδεσής της.

Κινητή Τηλεφωνία: ανταγωνισμός

Μέχρι το 1998, ο μόνος φορέας εκμετάλλευσης κινητής τηλεφωνίας ήταν η LuxGSM, της οποίας την κυριότητα έχει η P & T. Οι όροι αναφοράς της προσφοράς δημοπρασίας δημοσιεύτηκαν στις 30 Απριλίου 1997 και άνοιξαν τον ορίζοντα σε ένα διασυνδεδεμένο δίκτυο GSM και DCS.

Τρεις κοινοπραξίες (εταιρειών) ήταν υποψήφιες για τη δημιουργία και εκμετάλλευση ενός δεύτερου δικτύου κινητής τηλεφωνίας στο Λουξεμβούργο:

- Η LETZGO, μία κοινοπραξία που βρίσκεται κοντά στη MOBISTAR που είναι ο δεύτερος φορέας εκμετάλλευσης στο Βέλγιο. Αποτελείται από τις: France Telecom Mobiles International, TELINDUS, TELINFO, Banque Generale du Luxembourg, Cregelux, Arbed.
- Η LUXCALL (Companie Luxembourgeoise de Telecommunications- μία κοινοπραξιακή εταιρεία των CEGEDEL/AUDILUX, -η Mannesmann Eurocom και η Compagnie Gererale de Services et d' Applications de Telecommunications- μία θυγατρική της Γαλλικής CGE).
- Η MILLICOM Luxembourg, μία θυγατρική της MILLICOM International Cellnlar (MIC).

Η ανάδειξη του δεύτερου φορέα εκμετάλλευσης έλαβε τέλος στις 23 Οκτωβρίου του 1997 καθώς επελέγη η MILLICAM S.A. Η MILLICOM S.A. έχει αναπτυχθεί πάνω στη βάση της επαναδιάρθρωσης (Ιούνιος 1997) της MILLICOM INTERNATIONAL CELLULAR (MIC).

Η MILLICOM S.A. θα επενδύσει 3 δισεκατομμύρια φράγκα Λουξεμβούργου (75 εκατομμύρια ECU) στην ανάπτυξη του νέου δικτύου GSM-DCS 1800, που θα ονομάζεται TANGO. Υπολογίζεται ότι θα τεθεί σε λειτουργία μέχρι τον Ιούνιο του 1998 και ότι θα καλύπτει το 95% της έκτασης της χώρας και του 98% του πληθυσμού.

MILLICOM INTERNATIONAL: μερικά στοιχεία του οικονομικού της προφίλ

Συνολικά έσοδα	114 εκατ. Δολάρια Αμερικής (1994) 133 εκατ. Δολάρια Αμερικής (1995) 271 εκατ. Δολάρια Αμερικής (1996)
Κύριες αγορές	Ευρώπη: 20%, Ασία: 37%, Λατινική Αμερική: 36% Αφρική: 7%
Κυψελοειδείς συνδρομητές	504.000 (Ιδρ. 1996) 700.000 (Ιδρ. Ιούνιος 1997)
Εργατικό Δυναμικό	1.708

Πηγή: Ανάλυση, Telecoms Finance Databook

Τομέας καλωδιακής τηλεόρασης

Ύστερα από 5 χρόνια δικαστικών αγώνων, οι φορείς εκμετάλλευσης καλωδιακής τηλεόρασης καταδικάστηκαν να πληρώσουν τα τέλη για τα συγγραφικά δικαιώματα στη SACEM.

Αυτό ίσως να οδηγήσει σε περαιτέρω αποδυνάμωση του διασπαρμένου και αδύναμου κεφαλαίου μερικών φορέων εκμετάλλευσης καλωδιακής τηλεόρασης: παρατηρητές εκτιμούν

ότι αυτό ίσως να προκαλέσει το κλείσιμο μίας σειράς μικρότερων φορέων εκμετάλλευσης οργανωμένων εντός μη κερδοσκοπικών συλλόγων και με αυτό τον τρόπο να επιταχυνθεί η διαδικασία συγχώνευσης σε εύνοια ενός δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα εκμετάλλευσης.

Ο Νόμος της 8ης Σεπτεμβρίου 1997 ασχολήθηκε με το ζήτημα των συγγραφικών δικαιωμάτων, όπως αυτό τέθηκε στην καταδικαστική για τους φορείς εκμετάλλευσης καλωδιακής τηλεόρασης στο Λουξεμβούργο (η απόφαση ήταν εις όφελος της SACEM), απόφασης του Δικαστηρίου. Διαπραγματεύσεις έχουν ξεκινήσει (τέλη 1997), για οφειλόμενες πληρωμές αναφορικά με παρελθοντικές και μελλοντικές συμφωνίες.

Ταυτόχρονα, ο Νέος Νόμος για τις Τηλεπικοινωνίες, ο οποίος συμπεριλαμβάνει διαδικασίες εγγραφής και χορήγησης αδειών για φορείς εκμετάλλευσης καλωδιακής τηλεόρασης, αποσκοπεί στο να καταστήσει πιο ξεκάθαρο το σχετικό πλαίσιο.

Μία μελέτη του Reglement Grand-Ducal αναφορικά με τη διάδοση τηλεοπτικού προγράμματος πιστεύεται πως θα επιβεβαιώσει την ημιαποκλειστικότητα του CLT στην εκπομπή προγραμμάτων καλωδιακής τηλεόρασης (CATV) στο Λουξεμβούργο.

Διυπουργικές ομάδες εργασίας

Διάφορες διυπουργικές ομάδες εργασίας έχουν συσταθεί (από το 1995) ανάμεσα στις εθνικές διοικητικές αρχές για να ερευνήσουν ζητήματα που σχετίζονται με την έγερση της ΚτΠ.

Η έκθεση της ομάδας εργασίας που είναι υπεύθυνη για την μελέτη του νομικού αντίκτυπου της ΚτΠ, αναμένεται να παρουσιαστεί στην κυβέρνηση μέχρι τα τέλη της άνοιξης του 1998.

Επιδράσεις πάνω στην Ρ & Τ

Οι περισσότεροι αναλυτές περιμένουν ότι όσον αφορά στις βραχυπρόθεσμες εκτιμήσεις η επίδραση της διαδικασίας απελευθέρωσης πάνω στον τέως DNO (νυν Ρ & Τ) θα είναι μικρή.

Η παρουσία των περισσότερων κύριων διεθνών φορέων εκμετάλλευσης, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη ως μέρος της θεωρίας παιχνιδιού. Οι περισσότεροι από αυτούς τους διεθνείς παράγοντες έχουν ήδη αρχίσει πρώιμες ανταγωνιστικές προσφορές ανάμεσα σε Τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες, αρκετά πριν το 1998.

Μερικοί παρατηρητές αμφισβητούν για τις πιθανότητες του Ρ & Τ να προσαρμόσει τις εμπορικές στρατηγικές του στον ενδιάμεσο χρόνο.

Κανονισμός και νομικό πλαίσιο

Η Κυβέρνηση έχει εκδώσει (22 Δεκεμβρίου 1997) δύο νέους όρους αναφοράς που αφορούν τα κύρια τηλεπικοινωνιακά ζητήματα:

- Ανάπτυξη και εκμετάλλευση των σταθερών τηλεπικοινωνιακών υποδομών
- Ανάπτυξη και εκμετάλλευση των σταθερών τηλεπικοινωνιακών υποδομών και των αντιστοίχων για τις υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας.

Μία συνολική αναθεώρηση του πρόσφατα προσαρμοσμένου νόμου για τα συγγραφικά δικαιώματα έχει εξεταστεί από το Συμβούλιο του Κράτους και θα πρέπει να ψηφιστεί μέχρι τον Ιούλιο του 1998. Πιστεύεται ότι θα συντελέσει στην οριστική ολοκλήρωση και στον εκσυγχρονισμό των υπάρχοντων κειμένων σύμφωνα με τις διεθνείς συμφωνίες.

Η Επιτροπή για τις Επικοινωνίες και για τα Συστήματα Πληροφοριών, μαζί με την Επιτροπή των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, Έρευνας και Πολιτισμού (η Επιτροπή αυτή είναι μέρος των Δωμάτων του Κοινοβουλίου) έχουν οργανώσει (τέλη Μαρτίου) μία δημόσια παράθεση και ανταλλαγή απόψεων για να εκτιμήσουν κατά πόσο έχουν ακολουθηθεί οι προηγούμενες προτάσεις τους για το IS.

Νομικό πλαίσιο

Περαιτέρω όροι αναφοράς, για άλλες περιοχές εφαρμογής του Νόμου περί Τηλεπικοινωνιών, βρίσκονται υπό προετοιμασία και θα πρέπει να εκδοθούν μέσα στους επόμενους μήνες.

Το Service des Medias ακόμη εργάζεται πάνω σε ένα νέο νόμο για τα γραπτά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ο νόμος αυτός ενδέχεται να περιλαμβάνει ζητήματα που αφορούν τη δημοσίευση ηλεκτρονικού τύπου.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει συστήσει μία ομάδα εργασίας με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του Ποινικού Κώδικα. Αυτό θα μπορούσε να ευνοήσει το συνυπολογισμό αναφορών σε ποινικές πράξεις που αντιμετωπίζονται ως εξελιγμένες κατά συγκεκριμένο τρόπο μέσα στο πλαίσιο των υπηρεσιών δικτύου και ανοικτής γραμμής (on-line).

Κανονισμός: Ενέργειες του Institut Luxembourgeois des Telecommunications (ILT)

Σύντομα θα δημοσιευτούν τα αποτελέσματα της έρευνας στον τομέα της καλωδιακής τηλεόρασης και θα γνωστοποιηθούν οι ρυθμιστικές επιδράσεις τους.

Τομέας καλωδιακής τηλεόρασης (CATV)

Το ILT θα πρέπει να παραδώσει σχετική έκθεση και τις νέες συνθήκες και διαδικασίες χορήγησης αδειών που ξεκινούν το 1998.

Από την άλλη πλευρά, το ζήτημα των συγγραφικών δικαιωμάτων και οι οικονομικές επιπτώσεις του πιστεύεται ότι θα προκαλέσει μία ολοκληρωμένη αναδιάρθρωση αυτού του τομέα.

ΕΛΛΑΔΑ

Νόμος περί "Αναδιοργάνωσης των Τηλεπικοινωνιών" (N.D 2075/92)

Η είσοδος των δυο εταιριών κινητής τηλεφωνίας έκανε εμφανή την έλλειψη κατάλληλης νομοθεσίας.

Με τον νέο αυτό νόμο, ο Ο.Τ.Ε. ενώ διατήρησε το μονοπώλιο της σταθερής τηλεφωνίας εκχώρησε την δυνατότητα χορήγησης αδειών για την παροχή κινητών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε ιδιώτες ή οργανισμούς. Παράλληλα προσπάθησε να καθορίσει τις Ράδιο Συχνότητες σε πολλές τηλεπικοινωνιακές τεχνολογίες και να συμφωνήσει στην τιμολογιακή πολιτική.

Νόμος για την "Οργάνωση και Λειτουργία του Τηλεπικοινωνιακού Τομέα" (Ν.Δ 2246/1994)

Αυτός ο νόμος προσδίδει ένα καινούριο πλαίσιο προοπτικής στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στοχεύοντας:

- Στην γεφύρωση του αναφερόμενου νομοθετικού κενού στις Ελληνικές τηλεπικοινωνίες
- Στην ανταπόκριση της αυξανόμενης πίεσης να υιοθετήσει ένα αριθμό από οδηγίες της Ε.Ε.
- Στην προώθηση της απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών εμποδίζοντας ταυτόχρονα το ξέσπασμα έντονων αντιδράσεων στην χώρα.

Διαχωρισμός των Ράδιο - Τηλεοπτικών Συχνοτήτων

Το 1994 ιδρύθηκε μια καινούρια αρχή, το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο (ΕΡΤ). Ένα νομοθετικό διάταγμα που ψηφίστηκε το Σεπτέμβριο του 1997, απογείωσε την διαδικασία παροχής αδειών λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών, οι οποίοι λειτουργούσαν με προσωρινές άδειες από το 1989.

Απελευθέρωση της Τηλεπικοινωνιακής Αγοράς

Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία ορίζει την 1/1/2001 ως την ημερομηνία της πλήρους απελευθέρωσης της τηλεπικοινωνιακής αγοράς στην Ελλάδα, έφερε την Ελληνική κυβέρνηση μπροστά στην ανάγκη δημιουργίας μιας νομοθετικής βάσης κατάλληλης για τις μελλοντικές απαιτήσεις.

Μερικά μέτρα και πράξεις θα υιοθετηθούν για την ομαλή μετάβαση στην πλήρη απελευθέρωση του τηλεπικοινωνιακού σεναρίου αναφορικά με:

- Την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών σε σχέση με τις ήδη απελευθερωμένες υπηρεσίες.
- Την πλήρη απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιακών δικτύων (ειδοποίηση πριν τις 18/03/2001).
- Την αγωγή και τα απαιτούμενα για τις άδειες που θα δοθούν (ειδοποίηση πριν τις 30/06/2000).
- Την παροχή αδειών (θα πρέπει να δοθούν πριν τις 31/12/2000)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ασκεί περισσότερη πίεση για την πλήρη απελευθέρωση της Ελληνικής αγοράς και την λειτουργία του τηλεπικοινωνιακού τομέα μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ελλάδα έχει παραβιάσει κανόνες της Ε.Ε., συγκεκριμένα:

- Δεν επιτρέπει την απευθείας ένωση των δυο ιδιωτικών εταιριών κινητής τηλεφωνίας με αλληλοδανά σταθερά ή κινητά τηλεφωνικά δίκτυα. Η ένωση καθορίζεται μέσω δικτύου του Ο.Τ.Ε..
- Δεν εξασφαλίζει την πρόσβαση των παραπάνω εταιριών στο σημείο ένωσης του Εθνικού Τηλεπικοινωνιακού Δικτύου.
- Δεν έχει πάρει τα κατάλληλα μέτρα για την λειτουργία της νέας υποδομής για την παροχή απελευθερωμένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Ο υπουργός διαβεβαίωσε ότι η πολιτική που θα ακολουθηθεί θα στοχεύει στη πλήρη συμμόρφωση με την υπάρχουσα νομοθεσία.

Ο Νόμος περί της Εξέλιξης

Ο Υπουργός Οικονομικών παρουσίασε το προσχέδιο του καινούριου Νόμου για την Εξέλιξη. Περιέχει κανονισμούς για την οικονομική υποστήριξη των επενδύσεων των εταιριών συμπεριλαμβανόμενου των εταιριών παροχής υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας και τις εταιρίες ανάπτυξης software προγραμμάτων. Οι μορφές υποστήριξης είναι επιδοτήσεις σε μορφή κεφαλαίου και επιτοκίου ή φορολογικές ελαφρύνσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου.

Κατάσταση Δεσμεύσεων του ΟΤΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Τ.Ε. ενέκρινε μια Κατάσταση Δεσμεύσεων βασισμένη στη δομή του νόμου 2414. Η κατάσταση περιγράφει όλες τις δεσμεύσεις του οργανισμού προς τους πελάτες καθώς και το βιβλίο παραπόνων σε περίπτωση αμέλειας ή ασυνέπειας του οργανισμού. Η κατάσταση είναι υποχρεωτική για όλους τους Οργανισμούς Κοινής Ωφελείας.

Φορολογία και Λίστες Τιμών στις Τηλεπικοινωνίες

Μετά την συνάντηση με τους αντιπρόσωπους των εταιριών κινητής τηλεφωνίας, το Υπουργείο Οικονομικών κατέληξε σε μια φορολογική πολιτική για τα κινητά τηλέφωνα στα πλαίσια ενός φορολογικού νόμου.

Ο φόρος για τις κάρτες κινητών τηλεφώνων (B-Free και A La Carte) αποφασίστηκε στις 500δρχ. για κάθε κάρτα που εκδόθηκε μετά την 1 Ιανουαρίου 1998. Ο φόρος ανά μήνα για τα υπόλοιπα κινητά τηλέφωνα είναι ανάλογος με την κατανάλωση.

Οι αντιπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνησαν ότι οι συγκεκριμένοι φόροι θα είναι χωρίς ΦΠΑ. Οι αντιπρόσωποι πάντως των εταιριών επέμεναν στο γεγονός ότι, η φορολογία σε αναλογία με την χρέωση είναι εναντίον της νομοθεσίας της Ε.Ε..

Ο ΟΤΕ ανακοίνωσε τις καινούριες λίστες τιμών για το 1998 υπολογίζοντας μια μέση αύξηση του 0,6%.

Ο ΟΤΕ επίσης ανακοίνωσε ότι η λειτουργία συστήματος κινητής τηλεφωνίας του COSMOTE θα ξεκινήσει στο τέλος Ιανουαρίου. Τα τέλη ένωσης της διασύνδεσης των δικτύων του ΟΤΕ και του COSMOTE καθορίστηκαν, αλλά η διαμορφωθείσα κατάσταση είναι σε αντίθεση με

τους άλλους δυο φορείς.

Εκπομπή και Άδειες Λειτουργιών για Τηλεοπτικούς Σταθμούς

Η δεύτερη διακήρυξη που αφορά παροχή αδειών για εκπομπή και λειτουργία τηλεοπτικών καναλιών τυπώθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Συγκεκριμένα η νέα διακήρυξη προβλέπει 6 άδειες τηλεοπτικών καναλιών εθνικού δικτύου, 51 άδειες δικτύου περιορισμένης ακτίνας και 57 άδειες δικτύου τοπικής εμβέλειας. Τα τηλεοπτικά κανάλια είναι υποχρεωμένα να συμμορφωθούν στις πλήρεις λεπτομέρειες του οικονομικού και τεχνικού status.

Συμμόρφωση με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες

Η Ελλάδα έχει πολύ δρόμο ακόμα. 10 Ευρωπαϊκές οδηγίες πρέπει να ενσωματωθούν στην Ελληνική τηλεπικοινωνιακή νομοθεσία, ώστε να εναρμονιστεί με την νομοθεσία της ΣΕ.

Προς το παρόν, 5 από αυτές τις οδηγίες έχουν ενσωματωθεί (η οδηγία-πλαίσιο για καθιέρωση μιας Εθνικής Τηλεπικοινωνιακής Επιτροπής, τρεις οδηγίες αναφορικά με τις συχνότητες και μια αναφορικά με τα τερματικά). 4 από αυτές εκκρεμούν ακόμα (φωνητική επικοινωνία (voice call), άδεια λειτουργίας, διασύνδεση δικτύου και αστικούς δορυφορικούς σταθμούς) και η τελευταία (αναφορικά με ενοικίαση γραμμών) έχει ενσωματωθεί μερικώς.

3.2 ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΤΗΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η συνεχώς μεταβαλλόμενη κατάσταση που επικρατεί στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών - η ψηφιοποίηση, η σταδιακή εξάλειψη φαινομένων λόγω των περιορισμών χωρητικότητας, η ασάφεια των τεχνολογικών διακρίσεων μεταξύ των ενσύρματων και ασύρματων επικοινωνιών και η γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στα παραδοσιακά μέσα διάδοσης φωνής, δεδομένων, γραφικών και μουσικής - θα οδηγήσει σε μια θεμελιώδη επανεκτίμηση του ρόλου του ρυθμιστικού πλαισίου και του πεδίου δράσης των κανονισμών.

Η δημιουργία πλήθους δικτύων, που θα απευθύνονται σε διαφορετικές αγορές και τύπους χρηστών, αποτελεί ήδη προτεραιότητα για πολλές εταιρίες του δημόσιου και ιδιαίτερα του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες αναπτύσσουν τεράστιο αριθμό εφαρμογών.

Ένας από τους κινδύνους που έγκαιρα εντοπίστηκαν είναι η ανάπτυξη πολυάριθμων δικτύων με τεχνολογικά εργαλεία ασύμβατα μεταξύ τους.

Στην περίπτωση αυτή οι τεχνολογικές εφαρμογές θα μείνουν ανοηλοκλήρωτες σε σχέση με τους στόχους που έχουν θέσει, εάν δεν υπάρξει η πρόβλεψη τα δίκτυα που κατασκευάζονται να είναι συμβατά μεταξύ τους, και η δόμηση τους να διέπεται από την αρχή της διαλειτουργικότητας.

Αν κάτι τέτοιο δεν επιτευχθεί, θα έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη τοπικών ή περιφερειακών δικτύων τα οποία δεν θα μπορούσαν να συνδεθούν, με συνέπεια την αναποτελεσματική τους λειτουργία, την κατασπατάληση ανθρώπινων πόρων και κεφαλαίων, την χαμηλή τους ζήτηση, άρα και την αποτυχία τους.

Αυτό προϋποθέτει την τυποποίηση στην τεχνολογία κατασκευής δικτύων και αντίστοιχων τεχνολογικών εφαρμογών. Έτσι η τυποποίηση στην τεχνολογία των πληροφοριών και την πολιτική των επικοινωνιών, αποκτά ουσιαστική σημασία και περιεχόμενο με σκοπό να αυξήσει την δυνατότητα ανταπόκρισης στις συνθήκες της αγοράς.

Στόχος της όλης προσπάθειας είναι η επίτευξη διασύνδεσης δικτύων και διαλειτουργικότητας υπηρεσιών σε διεθνές επίπεδο. Το όλο ζήτημα συνίσταται στην παροχή διασυνδέσεων για ένα ευρύ φάσμα συνθηκών δικτύωσης, όπως τα κινητά και δορυφορικά δίκτυα και το ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών ISDN.

Η ευρωπαϊκή κοινωνία των πληροφοριών αναπτύσσεται από πολλές και διαφορετικές

πλευρές. Η τεχνολογική υποδομή σε έναν διαρκώς πυκνότερο ιστό δικτύων και υπηρεσιών γενικής χρήσης εφαρμογών και εξοπλισμού, θα απαιτήσει για την ολοκλήρωση της τεράστιους πόρους. Οι κοστοβόρες αυτές προσπάθειες έχουν ως στόχο την εναρμόνιση των διαφόρων τμημάτων του σύνθετου αυτού συστήματος.

Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο απαιτούνται σαφείς συμβάσεις και κανόνες, τα λεγόμενα πρότυπα τα οποία θα διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στο μέλλον, καθώς θα συμβάλλουν στην αποφυγή του κατακερματισμού και στη βελτιστοποίηση της χρήσης των δικτύων και των υπηρεσιών.

Στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε έχουν αναληφθεί αρκετές πρωτοβουλίες προς αυτήν την κατεύθυνση.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Στην Deutsche Telekom AG ανήκουν σχεδόν αποκλειστικά οι γραμμές απευθείας πρόσβασης στους πελάτες. Η DTAG εκδήλωσε την επιθυμία να παραχωρήσει το μονοπώλιο της με τέτοιους όρους που δεν έγιναν αποδεκτοί από την αγορά.

Ο Υπουργός για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες αποφάσισε το Μάιο 1997 ότι η German Telekom πρέπει να επιτρέψει την πρόσβαση στους ανταγωνιστές της χωρίς περιορισμούς.

Το τέλος για το δικαίωμα πρόσβασης δεν έχει συζητηθεί προς το παρόν. Αυτή είναι η πρώτη διασυνδυετική απόφαση στην Γερμανία.

Ο Γερμανός Ομοσπονδιακός Υπουργός για το Ταχυδρομείο και τις Τηλεπικοινωνίες καθόρισε τα τέλη για τις επικοινωνιακές συνδέσεις για όλες τις ζώνες τον Οκτώβριο 1997. Είναι η τιμή ανά λεπτό που πρέπει να πληρώσει ένας ανταγωνιστής στην Deutsche Telekom AG.

Η DTAG έκανε έφεση ενάντια στην απόφαση του τιμολογίου διασύνδεσης. Καθώς η απόφαση του δικαστηρίου θα πάρει κάποιο χρόνο, τα τέλη μέχρι την τελική απόφαση θα καθορίζονται σύμφωνα με τα κατ' ιδίαν συμβόλαια μεταξύ της DTAG και των ανταγωνιστών της. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων εβδομάδων τέτοια συμβόλαια διασύνδεσης έχουν ήδη υπογραφεί μεταξύ της DTAG και διάφορων άλλων νέων ανταγωνιστών της.

Τέλη Διασύνδεσης για τα Γερμανικά Δίκτυα

τέλη σε Pf/λεπτο	βασικό τέλος (καθημερινά 9:00 - 21:00)	τέλη για ώρες χαμηλής κατανάλωσης (καθημερινά 21:00 - 9:00)
αστική ζώνη.....	1.97	1.24
περιφέρεια 50.....	3.36	2.02
περιφέρεια 200.....	4.25	2.35
υπεραστική ζώνη.....	5.14	3.16

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Ο ρυθμιστής των τηλεπικοινωνιών OFTEL, στη δεύτερη έκθεση του προς την Ερευνητική Επιτροπή Πολιτισμού, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού, η οποία αφορά τις Οπτικοακουστικές Επικοινωνίες και τον Κανονισμό για τη Ραδιοφωνική / Τηλεοπτική Εκπομπή, με τίτλο " Πέρα από το Τηλέφωνο, την Τηλεόραση και τον Προσωπικό Υπολογιστή", πρότεινε ότι θα πρέπει να υπάρξουν το γρηγορότερο δυνατό αλληλαγές στα νομοθετικά έγγραφα των ακόλουθων περιοχών:

η Αντικατάσταση της πράξης περί τηλεπικοινωνιών του 1984 και αρκετών τμημάτων των πράξεων περί Ραδιοφωνικών / Τηλεοπτικών Εκπομπών του 1990 και του 1996.

η Η νέα νομοθεσία θα πρέπει να προωθήσει την ιδέα του " μη παρεμβατικού κράτους" στο θέμα της κατανομής των ανεπαρκών παραγωγικών δυνατοτήτων.

η Η νομοθεσία θα έπρεπε επίσης να παρέχει όρους για την επίτευξη προσδιορισμένων "κοινωνικών στόχων" από την πλευρά της κυβέρνησης για τον κανονισμό του περιεχομένου και της κυριότητας.

Ο OFTEL πιστεύει ότι είναι η κατάλληλη ώρα να προχωρήσουν στην αλλαγή του μέχρι τώρα μοντέλου, το οποίο είχε σαν αποτέλεσμα τον περιορισμό της εισόδου των ενδιαφερομένων στην αγορά μέσω της χορήγησης αδειών.

Το καινούργιο μοντέλο θα στηρίζεται στην λογική μιας γενικής εξουσιοδότησης εισόδου στις αγορές των ηλεκτρονικών τηλεπικοινωνιών.

Για να βοηθήσει στην επίτευξη αυτού του στόχου, προτείνει την δημιουργία δυο κανονιστικών επιτροπών :

- Αρμόδια αρχή για τα standards των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών - υπεύθυνη για ζητήματα πολιτισμικού περιεχομένου και για την επίβλεψη των συμβολαίων για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών ραδιοφωνικής / τηλεοπτικής εκπομπής.
- Επιτροπή για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες- υπεύθυνη για τον ανταγωνισμό και για οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα.

ΓΑΛΛΙΑ

Το ART κάνει διευθετήσεις για τους συνδρομητές που είναι συνδεδεμένοι μέσω των διακοπών πρώτης γενιάς της France Telecom.

Στις αρχές του Ιανουαρίου, διαπιστώθηκε ότι 1,8 εκατομμύρια γραμμές ή 5,6% συνδρομητών, που ήταν συνδεδεμένοι μέσω των διακοπών πρώτης γενιάς της France Telecom, δεν θα μπορούσαν να επιλέξουν απευθείας τον δικό τους φορέα παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών με το να καλέσουν το μονό ψηφίο "Ε".

Με σκοπό να ελαχιστοποιήσει αυτή τη δυσχέρεια για τους καταναλωτές, αλλά και για τους νέους φορείς εκμετάλλευσης, το ART έχει προβεί σε προσωρινή τεχνική λύση γι' αυτή την μεταβατική περίοδο.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα επενδύσεων της France Telecom, αυτή η πρώτη γενιά διακο-

πτών πρέπει ν' αντικατασταθεί από τώρα και μέχρι το 2000.

ΙΤΑΛΙΑ

Τον Ιούνιο του 1997, ο Υπουργός ΡΤΤ καθόρισε μια μείωση κατά 30% στο κόστος διασύνδεσης που χρεώνεται από τον υπάρχον φορέα (Telecom Italia) για τους φορείς κινητής τηλεφωνίας.

Οι χρεώσεις διασύνδεσης που δημοσιεύθηκαν από την Telecom Italia τον Ιούλιο του 1997 υπόκεινται ακόμα στην έγκριση από τον νομοθέτη.

Στις 19 Σεπτεμβρίου εκδόθηκε το Διάταγμα Νο.318 επί των "Regolamenti di attuazione", το οποίο ορίζει τα μέτρα επιβολής αναφορικά με τις Οδηγίες 95/51, 96/62, 96/19 (μαζί με το νόμο n.650) και την Οδηγία 96/2/ΕΟ, ενοποιημένο με τους νόμους που αφορούν διασύνδεση, γενικές εξουσιοδοτήσεις και ατομικές άδειες.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Διασύνδεση

Η υποδομή (π.χ. καλωδιακή τηλεόραση ή δίκτυα επιχειρήσεων) που έχουν οι πιθανοί ανταγωνιστές στο χώρο της υπηρεσίας τηλεπικοινωνιών είναι συχνά ανεπαρκής για να προσφέρουν σύγχρονες και ανταγωνιστικές υπηρεσίες.

Έτσι μπορούμε να συμπεράνουμε πως το δικαίωμα διασύνδεσης μαζί με τα δικαιώματα εκσκαφής, είναι μία από τις πιο σημαντικές πτυχές μίας άδειας για τη δημιουργία υποδομής.

Στην πράξη οι νέοι παροχείς υπηρεσιών που θέλουν να διασυνδέσουν τα δίκτυά τους με το δίκτυο της ΡΤΤ Telecom, πρέπει να διαπραγματευθούν απευθείας μαζί της.

Οι οδηγίες διασύνδεσης οι οποίες έχουν καθορισθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα (March/April 1997) έχουν συμπεριληφθεί και αναλυθεί στα πλαίσια εθνικών οδηγιών.

Τα κυριότερα στοιχεία είναι:

- Στην περίπτωση διασύνδεσης μονίμων δικτύων τηλεπικοινωνίας, γίνεται διάκριση μεταξύ των όρων "ειδική πρόσβαση" και "διασύνδεση".
- Η ΡΤΤ Telecom πρέπει να μερίσει τα τέλη διασύνδεσης πάνω στο κόστος και να τα μοιράσει σε στοιχεία της μισθωμένης υπηρεσίας και της αναμετάδοσης.
- Ο Υπουργός επιθυμεί την ύπαρξη διαφορετικών τελών για την ολοκλήρωση της τηλεφωνικής ροής, που αφορά τους συνδρομητές της ΡΤΤ Telecom και για την τηλεφωνική ροή που προέρχεται από το δίκτυο της ΡΤΤ Telecom.
- Θα υπάρχει ένα τέλος διασύνδεσης για ειδικά μισθωμένες γραμμές που ξεκινούν στο δίκτυο ενός ανταγωνιστή της ΡΤΤ Telecom και καταλήγουν στο δίκτυο της ΡΤΤ Telecom.
- Η ΡΤΤ Telecom πρέπει να παρέχει πρόσβαση σε κάθε σημείο του δικτύου της.

Η ΟΡΤΑ επιθυμεί την επανισορρόπηση των τελών σύνδεσης δικτύου.

Η ΟΡΤΑ έχει δημοσιεύσει ένα συμβουλευτικό έγγραφο αναφορικά με το κόστος της σύνδεσης δικτύου (τμήμα του δικτύου της PTT Telecom, το οποίο βρίσκεται ανάμεσα στο σημείο σύνδεσης του ιδιώτη συνδρομητή και τα αλληλαγμένα τμήματα του δικτύου).

Σύμφωνα με την ΟΡΤΑ, το κόστος της σύνδεσης δικτύου θα έπρεπε αποκλειστικά να συμπεριλαμβάνεται στο συνδρομητικό τέλος και όχι στα τέλη επικοινωνίας.

Η PTT Telecom είναι της άποψης ότι, κάτι τέτοιο, θα οδηγούσε σε μία αύξηση του συνδρομητικού τέλους. Από την άλλη μεριά, θα έχουμε μείωση της χρέωσης ανά λεπτό. Στις 4 Μαρτίου 1998 η ΟΡΤΑ άκουσε απόψεις σχετικά με αυτό το έγγραφο.

Μέχρι αυτή τη στιγμή που μιλάμε οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν τα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους πάνω σε αυτό το έγγραφο.

Δικαιοστάσιο (προσωρινός τερματισμός μιας δραστηριότητας)
αναφορικά με τα διάτρητα δίκτυα.

Κατά τη διάρκεια μιας παρουσίασης απόψεων, που έγινε στην κατώτερη βαθμίδα του Κοινοβουλίου, διάφορες ενδιαφερόμενες πλευρές μίλησαν για περιορισμό στο χώρο των διάτρητων δικτύων τηλεπικοινωνίας.

Πλευρές που παρουσίασαν τις απόψεις τους, όπως η ένωση των προμηθευτών υπηρεσιών Διαδικτύου (Internet) η NLIP το Τμήμα Εγγραφής και το Ινστιτούτο για το Δίκαιο των Πληροφοριών (IVIR) θεωρούν ότι, θα ήταν αρκετή η ύπαρξη ενός λιγότερου αυστηρού καθεστώτος σ' αυτό το χώρο.

Καμία εγγραφή κατόχων προπληρωμένων τηλεφωνικών καρτών.

Η Κυβέρνηση εγκαταλείπει την πολιτική της υποχρεωτικής εγγραφής των κατόχων προπληρωμένων τηλεφωνικών καρτών. Σε μία σημείωση τροποποίησης για την πράξη των Τηλεπικοινωνιών, η Κυβέρνηση τώρα προβάλλει την άποψη ότι η εγγραφή δεν είναι ποια απαραίτητη διότι υπάρχουν άλλες πιθανές λύσεις.

ΣΥΝΗΔΙΑΠρόσβαση σε βάσεις πληροφοριών

Η Κυβέρνηση διόρισε ένα ειδικό επιθεωρητή για να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο κεντρικά αρχεία πληροφοριών θα μπορούσαν να γίνουν πιο προσιτά καθώς, επίσης, και τον τρόπο με τον οποίο τέτοιου είδους αρχεία πληροφοριών (databases) θα μπορούσαν να πετύχουν ένα υψηλότερο επίπεδο παροχής υπηρεσιών και ποιότητας.

Το πόρισμά του έχει ήδη παρουσιαστεί ενώπιον της Κυβέρνησης. SOU 1997: 146 (Grunddatta i Samhallets tjanst).

Σύγκληση Δέσμης.

Τον Ιούνιο του 1996 η Επιτροπή Πληροφορικής άκουσε απόψεις σχετικά με την υποδομή για τις επικοινωνίες και την πληροφορική και ειδικότερα για τις τηλεπικοινωνίες, τη συλλογή δεδομένων και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Ένα κύριο ζήτημα ήταν η ανάγκη κατεύθυνσης της νομοθετικής εργασίας προς αυτή τη σύγκληση.

3.3 Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΠΟΣΤΑΣΗΣ

Η αντιμετώπιση των πνευματικών δικαιωμάτων, του απορρήτου της ιδιωτικής ζωής αλλά και της ηλεκτρονικής και νομικής προστασίας, αποτελούν τομείς με υψηλή προτεραιότητα.

Το μεγαλύτερο μέρος των πληροφοριών που διοχετεύονται σε πάσης φύσης δίκτυα παρέχονται δωρεάν, γεγονός το οποίο κρίνεται θετικό καθώς διευκολύνει την πρόσβαση όλο και περισσότερων ενδιαφερομένων στην πληροφόρηση.

Όμως υπάρχουν και πληροφορίες με προστιθέμενη αξία οι οποίες αποτελούν προϊόν πνευματικού μόχθου, είναι δηλαδή πνευματική ιδιοκτησία κάποιου μεμονωμένου πολίτη ή οργανωμένου υποσυνόλου και σαν τέτοια πρέπει να τυγχάνει προστασίας κατ' εφαρμογήν των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Στην αναδύομενη εποχή της έξαρσης των τεχνολογικών εφαρμογών, της ευκολίας πρόσβασης σε πηγές πληροφόρησης μέσω των δικτύων, ζητήματα όπως η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, αποκτούν ένα εντελώς διαφορετικό περιεχόμενο.

Το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο δείχνει ανήμπορο να αντιμετωπίσει τα νέα δεδομένα καθώς, βασίζεται σε αντιλήψεις και δομές που έχουν ξεπεραστεί από την ίδια την ζωή.

Για παράδειγμα, πως είναι δυνατόν το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο να αντιμετωπίσει την ευρεία παραβίαση των πνευματικών δικαιωμάτων που παρατηρείται με όλο και μεγαλύτερη συχνότητα στο Internet;

Πως ένας καλλιτεχνικός δημιουργός μπορεί να προστατευτεί όταν, το προϊόν του μόχθου του διατίθεται παρانونώς, χωρίς την άδεια του, σε ιδιαίτερα χαμηλή τιμή στο διαδίκτυο;

Όταν τα πάντα σήμερα διακινούνται υπό μορφή ψηφιοποιημένων πληροφοριών, μέσω δικτύου, η έννοια και η σημασία του ελέγχου φαντάζει ιδιαίτερα ασαφής καθώς δεν υφίσταται το πλαίσιο για την εφαρμογή του.

Τα πνευματικά δικαιώματα, πέρα από την ηθική πλευρά αυτού του ζητήματος, αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής βιομηχανίας, ιδιαίτερα στον τομέα πληροφοριών.

Η προστασία της δημιουργικότητας και της καινοτομίας, αποτελεί θέμα υψηλής προτεραιότητας και πρέπει να διευθετηθεί στα πλαίσια τέτοιων ρυθμίσεων που δεν θα δημιουργούν γραφειοκρατικές δυσλειτουργίες και τεχνικού χαρακτήρα αγκυλώσεις και προσχώματα.

Στα πλαίσια μιας παγκόσμιας αγοράς, στην οποία θα διακινούνται ευρέως πληροφορίες και πνευματικά αγαθά, πρέπει να συμφωνηθούν κοινοί δεσμευτικοί κανόνες.

Είναι σαφές πως, παράλληλα με την τεχνολογική πρόοδο, θα απαιτούνται τακτικές διαβουλεύσεις με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη τόσο με τους προμηθευτές, όσο και με τις ομάδες χρηστών.

Η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών έχει προσδώσει νέα διάσταση στην έννοια πληροφορία, αφού η επεξεργασία και η διαχείριση προσωπικών στοιχείων είναι πλέον εφικτή υπό μορφή ηλεκτρονικών δεδομένων, φωνής και εικόνας.

Η ανάπτυξη και η χρήση τέτοιων εφαρμογών θίγουν άκρως ευαίσθητα ζητήματα όπως για παράδειγμα, την επικοινωνία, τις μετακινήσεις, την κοινωνική και πολιτική συμπεριφορά των πολιτών.

Η απουσία ασφαλιστικών δικλίδων δια της νομοθετικής οδού, θα αποτελέσει παράγοντα αποσταθεροποίησης με αποτέλεσμα την εκδήλωση έλλειψης εμπιστοσύνης εκ μέρους των πολιτών με απρόβλεπτες διαστάσεις.

Είναι λοιπόν ανάγκη να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα στα οποία ενδέχεται να συμπεριλαμβάνεται ο διασυννοριακός έλεγχος των νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών, γεγονός που ίσως, δυσχεράνει την ελεύθερη κυκλοφορία ευρέως φάσματος υπηρεσιών, αλλά κρίνεται απολύτως απαραίτητος καθώς η προστασία της ιδιωτικής ζωής είναι υπέρτατο αγαθό.

Παρά το γεγονός ότι τμήμα των πληροφοριών παρέχονται άνευ χρέωσης, δεν είναι λίγες οι φορές όπου συγκεκριμένες υπηρεσίες και πληροφορίες κοστολογούνται ανάλογα με την σημασία που έχουν για τους καταναλωτές από τους οποίους μόνο όσοι καταβάλλουν το σχετικό χρηματικό αντίτιμο που έχει καθοριστεί θα έχουν δικαίωμα πρόσβασης.

Επίσης ανάλογα με το είδος και το επίπεδο εμπιστοσύνης της καταχωρημένης πληροφορίας υπάρχουν διαβαθμίσεις για το επίπεδο πρόσβασης των ενδιαφερομένων και των χρηστών γενικότερα.

Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της ηλεκτρονικής προστασίας (κρυπτογράφηση).

Η διεθνής εναρμόνιση στην τυποποίηση των συστημάτων κρυπτογράφησης θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική, αφού θα υποστήριζε την αγορά να υιοθετήσει ένα δικαιότερο και πιο ανοικτό ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών και αυτών που παρέχουν υπηρεσίες.

Η κρυπτογράφηση αποκτά ιδιαίτερη σημασία για το ηλεκτρονικό εμπόριο, το οποίο χρειάζεται απόλυτες εγγυήσεις όσο αφορά τη γνησιότητα των υπογραφών και του κειμένου, τον αμετάκλητο χρόνο και ημερομηνία δοσοληψίας και τη διεθνή νομική αναγνώριση. Αξιοσημείωτη θα είναι η συνεισφορά της στην προστασία στοιχείων υψίστης ασφαλείας, προσωπικών στοιχείων κλπ.

Παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει, είναι γεγονός, πως κανείς δεν αισθάνεται τη δέουσα ασφάλεια καθώς η πρόσκαιρη αδυναμία τελειοποίησης των συστημάτων κρυπτογράφησης υποθάλλει την ηλεκτρονική πειρατεία, η οποία έχει καταφέρει να διεισδύσει και σε αρχεία μυστικών υπηρεσιών.

Η δημιουργία νομικού πλαισίου που θα διασφαλίζει παραγωγούς και καταναλωτές από την ηλεκτρονική πειρατεία, σε συνδυασμό με το ξεπέρασμα των τεχνικών δυσκολιών που ακόμη παρατηρούνται, θα ανοίξει νέους δρόμους σε υπηρεσίες και τεχνολογικές εφαρμογές. Το νομικό πλαίσιο θα πρέπει να προσφέρει ισότιμες συνθήκες προστασίας και ανάπτυξης των κρυπτογραφημένων υπηρεσιών.

Το γεγονός ότι τα ανωτέρω αποτελούν τις μεγαλύτερες εστίες κινδύνου για το σύγχρονο άνθρωπο, τη δημιουργικότητα του ή ακόμα και την ίδια την προσωπική του ασφάλεια, έχει ως αποτέλεσμα την ανάδειξη τους σε παράγοντες καθυστέρησης και πιθανής αναστροφής των τεχνολογικών επιτευγμάτων.

Η δημιουργία ενός ρυθμιστικού πλαισίου για τέτοιου είδους ζητήματα καταδεικνύεται ως επιείγουσα προτεραιότητα.

Δεν μπορούμε να κλείσουμε τα μάτια μας στο μέλλον και με τα σημερινά ξεπερασμένα όπλα να αντιμετωπίσουμε τους νέους κινδύνους γιατί κάτι τέτοιο θα είχε ως αποτέλεσμα την επικράτηση της νέας τεχνολογικής βαβέλ που θα ισοπεδώσει τα πάντα στο πέρασμα της.

Ούτε στο όνομα της γενικευμένης ελευθεριότητας που διακρίνει τους καιρούς μας, μπορούν να αφεθούν όλα ανεξέλεγκτα.

Αυτό που πρέπει να γίνει, είναι να επιβάλουμε εμείς οι πολίτες τις αξίες και τις αντιλήψεις της κοινωνικής δικαιοσύνης στην νέα εποχή, της οποίας τα πρότυπα είναι καταναλωτικά και οι νέες αντιλήψεις που πράγματι αναδεικνύει, τελικά στοχεύουν στην αγορά και όχι στην κοινωνία, στον καταναλωτή και όχι στον άνθρωπο, στην συσκευασία περισσότερο από το περιεχόμενο.

Η θέσπιση μέτρων για την προστασία και την ασφάλεια της ανθρώπινης υπόστασης είναι συνεχής καθώς, οφείλει να εξελίσσεται παράλληλα με την τεχνολογική πρόοδο και τα επιτεύγματα της.

Στις Η.Π.Α αναφέρουμε ενδεικτικά την θέσπιση μέτρων που συμβάλλουν στην ασφάλεια των πληροφοριών : Foreign corruptpracticer act (1977),The counterfeit access device(1984), Electronic communication privacy & The computer security (1986) etc.

Είναι φυσικό τα θέματα αυτά λόγω της σημαντικότητας τους να έχουν απασχολήσει ιδιαίτερα σχεδόν όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε.

M.BPETANIA

Συγγραφικά δικαιώματα και Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας

Το Βρετανικό δίκαιο, για τα συγγραφικά δικαιώματα, επανεξετάστηκε εξ'ολοκλήρου το 1998 και θεωρείται "έτοιμο να συναντήσει τις προκλήσεις της νέας τεχνολογίας".

Η Βρετανική Κυβέρνηση είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιημένη με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας " Τα Συγγραφικά και Συγγενικά Δικαιώματα στην Κοινωνία των Πληροφοριών", καθώς είναι διακηρυγμένη πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να μην προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς σε περαιτέρω κοινοτική εναρμόνιση των δικαιωμάτων αυτών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη εκδώσει πέντε Οδηγίες στο χώρο των συγγραφικών δικαιωμάτων. Ειδικότερα :

- 91/250/Ε.Ο.Κ. νομική προστασία των προγραμμάτων υπολογιστή.
- 92/100/Ε.Ο.Κ. δικαίωμα ενοικίασης, δανεισμού και συγγενικά δικαιώματα
- 93/83/Ε.Ο.Κ. δικαιώματα εφαρμόσιμα στις δορυφορικές εκπομπές και στην καλωδιακή μετάδοση

- 93/98/Ε.Ο.Κ. εναρμόνιση του όρου προστασία των συγγραφικών δικαιωμάτων 96/9/Ε.ΟΚ. νομική προστασία των βάσεων δεδομένων (databases)

Η Βρετανική Κυβέρνηση έχει εντάξει στην εθνική νομοθεσία τις παραπάνω Οδηγίες, η πέμπτη έλαβε την έγκριση του Κοινοβουλίου τον Ιανουάριο του 1998 (Νομοθετικό Έγγραφο 3032/1997)

Ασφάλεια των Πληροφοριών

Η κυβέρνηση εξέδωσε ένα συμβουλευτικό έγγραφο (DTI, Μάρτιος 1997) που περιέχει προτεινόμενη νομοθεσία για τη χορήγηση αδειών σε ενεπιστευμένα Τρίτα Πρόσωπα (TTPs).

Δεν έχουν προταθεί περιορισμοί στη χρήση κρυπτογράφησης. Η νομοθεσία κατευθύνεται προς την παροχή υπηρεσιών κωδικοποίησης στους συνδρομητές στο Ηνωμένο Βασίλειο με την προϋπόθεση όμως, ότι, οι παροχείς του είναι εξουσιοδοτημένοι.

Η Κυβέρνηση έχει τώρα δεχτεί και μελετά τις παρατηρήσεις σε σχέση με αυτό το συμβουλευτικό έγγραφο και έχει υποβάλει σχετική αναφορά η οποία εξετάζεται από τον αρμόδιο Υπουργό του οποίου και αναμένουμε την απόφαση.

ΙΤΑΛΙΑ

Νόμος επί του Απορρήτου και της Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων

Η έγκριση του Νόμου περί Απορρήτου και Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων -n.675, της 31ης Δεκεμβρίου 1996 είναι σημαντικός για την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Οι θεμελιώδεις αρχές είναι ότι η ανάπτυξη προσωπικών δεδομένων και η αποθήκευση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, πρέπει, να διέπονται από τον σεβασμό στα βασικά δικαιώματα του ατόμου και τις ατομικές ελευθερίες, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την προστασία του απορρήτου.

Σε περίπτωση λανθασμένης χρήσης ή διείσδυσης, η υπεύθυνη βάση δεδομένων θεωρείται υπεύθυνη εκτός εάν μπορεί να αποδείξει ότι όλα τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας είχαν παρθεί. Η μάλλον αδικαιολόγητη προσέγγιση έχει κατακριθεί ευρέως και είναι πιθανό ότι ο Νόμος θα μετατραπεί μερικώς για να επιτρέψει μεγαλύτερη ευελιξία.

Ο νόμος ετέθη σε ισχύ στις 8 Μαΐου 1997.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας

Οι εξελίξεις σε αυτό τον χώρο έχουν διεθνή προσανατολισμό. Ταυτόχρονα ετοιμάζονται ξεχωριστά υπομνήματα προς το Κοινοβούλιο τα οποία αφορούν ζητήματα σε σχέση με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τα συγγραφικά δικαιώματα.

Ατομική ελευθερία

Η Πράξη για την Εγγραφή των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα θα αντικατασταθεί από την Πράξη για την προστασία των Προσωπικών Δεδομένων, η οποία υπολογίζεται ότι θα τεθεί σε ισχύ το αργότερο τον Οκτώβριο του 1998. Δε ρυθμίζει πια τη δημιουργία και τον διακανονισμό μίας βάσης προσωπικών δεδομένων (database) αλλά, συμπεριλαμβάνει την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων γενικότερα.

Κρυπτογραφία

Δεν υποβάλλεται σε περιορισμούς. Παρ' όλη αυτά είναι αναμενόμενο ότι οι φορείς της αγοράς θα φροντίσουν από μόνοι τους για την πραγματοποίηση των "αρχών πιστοποιητικού" (certification authorities) και του ζητήματος των κρυπτογραφικών συμβόλων και της μοναδικής σχέσης μεταξύ συμβόλων και ιδιωτών.

Νομική προστασία των παραγωγών βάσεων δεδομένων (databases).

Οι κατασκευαστές βάσεων δεδομένων θα λάβουν νομική προστασία για τις επενδύσεις τους, η οποία μπορεί να συγκριθεί με την υπάρχουσα για τα συγγραφικά δικαιώματα. Η νομική προστασία αφορά τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, καθώς και τις μη ηλεκτρονικές όπως είναι οι τηλεφωνικοί κατάλογοι και τα λεξικά.

Εκσυγχρονισμός της προστασίας για τα προσωπικά αρχεία δεδομένων.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης και ο Υφυπουργός του Υπουργείου Εσωτερικών έχουν υποβάλει στην κατώτερη βαθμίδα του Κοινοβουλίου το νέο νομοσχέδιο σύμφωνα με το οποίο μια εταιρεία που επεξεργάζεται προσωπικά αρχεία δεδομένων, π.χ. με το να πουλήσει μία διεύθυνση από την βάση δεδομένων, πρέπει να ενημερώσει, σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις, τα αρμόδια πρόσωπα.

Επιπλέον το Τμήμα Εγγραφής μπορεί να ενεργήσει εναντίον μίας εταιρείας που δεν ενεργεί σύμφωνα με τους κανόνες της ατομικής ελευθερίας μέσω της επιβολής προστίμου.

Κάτω από το πρίσμα της νέας νομοθετικής πράξης, δηλαδή της ένταξης στην εθνική νομοθεσία των Ευρωπαϊκών κανονισμών, το Τμήμα Εγγραφής έχει την δυνατότητα να ενεργήσει διοικητικά εναντίον μιας μη εξουσιοδοτημένης επεξεργασίας δεδομένων.

Νομοσχέδιο Νο 2 για αδικήματα στο χώρο των υπολογιστών (ευρισκόμενο υπό μελέτη).

Σύμφωνα με την προσαρμογή του Άρθρου 53 του Ποινικού Κώδικα, το οποίο τώρα προσφέρει προστασία στους εκδότες και τους τυπογράφους, η ποινική ευθύνη των προμηθευτών Υπηρεσιών Διαδικτύου (Internet) διαμέσου των οποίων διακινείται αξιόποιο υλικό (όπως παιδική πορνογραφία), θα περιοριστεί από το νόμο. Επιπλέον, χάρη σε αυτή την προσαρμογή θα

έχουμε προστασία της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (e-mail).

Η κωδικοποίηση μηνυμάτων θα παραμείνει νόμιμη.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι κανόνες για την Προστασία Δεδομένων έχουν ενταχθεί στην εθνική νομοθεσία.

Η Εθνική Επιτροπή για την Προστασία των ψηφιοποιημένων προσωπικών στοιχείων, δημιουργήθηκε σύμφωνα με το πνεύμα του Νόμου 28/94, ο οποίος παρέχει το βασικό κανονισμό για την προστασία Στοιχείων / Δεδομένων.

Η πρόταση για ένα εθνικό μέτρο μετάθεσης της Οδηγίας 95/46/EEC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, έγινε αποδεκτή στις 24 Οκτωβρίου.

Αυτή η Οδηγία αφορά την προστασία του ιδιώτη σε σχέση με τη διαχείριση των προσωπικών στοιχείων και την ελεύθερη διακίνησή τους. Είναι το πρώτο βήμα πριν την ένταξη στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 97/71 Ε.Ο.Κ., που αφορά την προστασία των προσωπικών στοιχείων των ιδιωτικών συμφερόντων στο χώρο των τηλεπικοινωνιών.

Πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο οι οδηγίες (90/387/Ε.Ο.Κ. και 90/388/Ε.Ο.Κ. - "Υποχρεωτικές Απαιτήσεις") έχουν ενταχθεί στον εθνικό κανονισμό.

- Ασφάλεια των δικτυακών λειτουργιών.
- Διατήρηση της αδιαβλητότητας του δικτύου.
- Διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών.
- Προστασία των δεδομένων.

Προστασία των Δικαιωμάτων των Καταναλωτών

Ο νέος Κανονισμός που συνοδεύει το Νομοθετικό Διάταγμα nr. 240/97 της 18ης Σεπτεμβρίου στοχεύει να καθιερώσει το δικαίωμα των χρηστών στην πρόσβαση στις σταθερές τηλεφωνικές υπηρεσίες, μέσα στο πλαίσιο των όρων του σχετικού συμβολαίου.

Ο φορέας εκμετάλλευσης έχει την υποχρέωση να εξασφαλίσει ότι η πρόσβαση στο δίκτυο και η χρήση των προσφερόμενων υπηρεσιών, θα γίνεται κάτω από όρους ισότητας και σύμφωνα με τα δικαιώματα του καταναλωτή.

Στις 13 Νοεμβρίου 1997 το Συμβούλιο των Υπουργών ενέκρινε το Νομοθετικό Διάταγμα nr 381-A/97 της 30ης Δεκεμβρίου, το οποίο θα φέρει σε πέρας την ένταξη στο εσωτερικό νομικό πλαίσιο της Οδηγίας 96/19/Ε.Κ. της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Αυτό αφορά τα εναλλακτικά δίκτυα ως μια εξέλιξη του Νόμου nr.91/97 της 1ης Αυγούστου, για την εγκατάσταση, τη Διαχείριση και Εκμετάλλευση των Δικτύων και των Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών.

Σκοπός της όλης διαδικασίας είναι η αφομοίωση και ανάπτυξη των νομοθετικών μέσων τρο-

ποποίησης, που είναι θεμελιώδη για την απελευθέρωση αυτού του τομέα μέχρι την 1η Ιανουαρίου του 2000, όπως είχε καθοριστεί από την Απόφαση 97/310/Ε.Κ. της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 12 Φεβρουαρίου 1997.

Η νομική βάση που διέπει τον Νόμο nr 91/97 καθορίζει την ελεύθερη παροχή δικτύων και υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και με αυτό τον τρόπο απαιτεί την παύση των υπάρχοντων αποκλειστικών δικαιωμάτων των δημοσίων τηλεπικοινωνιών.

Σχετικά με το περιεχόμενο του Άρθρου 10 αυτού του Νόμου, γίνεται λόγος για την ύπαρξη ενός εθνικού σχεδίου αριθμοδότησης, το οποίο θα εξασφαλίσει την πλήρη διαλειτουργικότητα των δικτύων δημοσίων τηλεπικοινωνιών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών δημόσιας χρήσης, καθώς και της σταδιακής υλοποίησης του σχεδίου για την ευχρηστία του τηλεφωνικού αριθμού του καταναλωτή.

Σε ό,τι αφορά τη διασύνδεση, το Άρθρο 15 αυτού του Βασικού Νόμου αναφέρει ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί στις συμφωνίες διασύνδεσης ανάμεσα στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων δημοσίων τηλεπικοινωνιών και σε εξουσιοδοτημένους παροχείς υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών δημόσιας χρήσης.

Τέλος, το Άρθρο 19 θεμελιώνει γενικές αρχές τελών και τιμών των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και ειδικότερα την αρχή της απελευθέρωσης.

Σε ό,τι αφορά τις μεταβαλλόμενες κανονιστικές εξελίξεις στο νομικό πλαίσιο των τηλεπικοινωνιών και ειδικότερα της απελευθέρωσης της εγκατάστασης, χρήσης και διαχείρισης των εναλλακτικών δικτύων, έχουμε την εισαγωγή εννοιών, όπως "διαλογικές υπηρεσίες", "θεματικά κανάλια", προηγμένες τηλεοπτικές υπηρεσίες, ψηφιακή καλωδιακή τεχνολογία, δορυφορικές και επίγειες τηλεοπτικές εκπομπές, υπό όρους πρόσβαση σε υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης συμπεριλαμβανομένων των περιπλεκτών και της κωδικοποίησης.

Προστασία των Δικαιωμάτων των Καταναλωτών.

Το Νομοθετικό Διάταγμα 240/97 της 18ης Σεπτεμβρίου στοχεύει στην εξασφάλιση της υλοποίησης των νομικών μηχανισμών με σκοπό να επιτευχθεί η αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των χρηστών. Αυτό θα γίνει μέσω ενός νέου κανονιστικού πλαισίου σε συμφωνία με την Πράξη περί Τηλεπικοινωνιών.

Στα πλαίσια του ICP υπάρχει ένα Συμβουλευτικό σώμα το οποίο είναι υπεύθυνο για την έκδοση απόψεων σχετικά με τη στρατηγική ανάπτυξης της τηλεπικοινωνιακής πολιτικής και της ποιότητας των υπηρεσιών.

Μία συγκεκριμένη Οδηγία πάνω στη Φωνητική Τηλεφωνία έχει υιοθετηθεί και περιλαμβάνει πολλά στοιχεία που έχουν σχέση με τον προσδιορισμό και την παροχή "της υπηρεσίας καθολικής κάλυψης" και ειδικότερα την παροχή βασικών ποιοτικών τηλεφωνικών υπηρεσιών, την πολιτική επιβολής τελών, τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με την υπηρεσία, υπηρεσίες τηλεφωνικού καταλόγου, πρόσβαση σε υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης και συγκεκριμένες συνθήκες για χρήστες που πάσχουν από κάποια αναπηρία και για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τα Νομοθετικά Διατάγματα βρίσκονται σε προπαρασκευαστικό στάδιο

Θα εντάξουν στην εθνική νομοθεσία την Οδηγία 97/33/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

και Συμβουλίου της 30ης Ιουνίου, σχετικά με το 93/38/Ε.Κ. (μη συμπεριλαμβανόμενοι τομείς) για τα εναλλακτικά δίκτυα με σκοπό να επιτευχθεί μία σταδιακή καθολική απελευθέρωση που συμπεριλαμβάνει και τη φωνητική τηλεφωνία μέσα στα πλαίσια της ΚτΠ.

ΣΟΥΗΔΙΑ

Πράξη για την προστασία των Σουηδικών στοιχείων και πληροφοριών.

Η επιτροπή για τη λειτουργία και προστασία στοιχείων και πληροφοριών (data) κατέθεσε μία έκθεση (SOU 1997: 39, 2 Απριλίου 1997 www.skolnernet.se) ενώπιον της Κυβερνήσεως σχετικά με τον τρόπο εισαγωγής στην εθνική νομοθεσία των όρων μίας Ευρωπαϊκής ντιρεκτίβας για την προστασία προσωπικών πληροφοριών. Ήδη έχει δει το φως της δημοσιότητας πρόταση για την ψήφιση μιας εξ ολοκλήρου νέας πράξης για τα στοιχεία και τις πληροφορίες του ιδιώτη.

Η θέση του καταναλωτή μέσα στην Κοινωνία των Πληροφοριών

Τον Μάρτιο του 1998 η Επιτροπή για την τεχνολογία των Πληροφοριών (information technology) δέχτηκε μία έκθεση σχετικά με τη θέση των καταναλωτών στην ΚτΠ.

Ένα από τα αντικείμενα της συζήτησης ήταν ο σχηματισμός μιας συνολικής εικόνας των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε σχέση με τους καταναλωτές και τον κόσμο της πληροφορικής.

Ένας άλλος στόχος ήταν η εξεύρεση των νομικών ζητημάτων, στα οποία θα έπρεπε να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή έτσι, ώστε, να προστατευθούν τα δικαιώματα του καταναλωτή.

Το Ποινικό Δίκαιο και το Δίκαιο της Ποινικής Διαδικασίας στο χώρο της Ψηφιακής Τεχνολογίας.

Το Τμήμα Ελέγχου Πληροφορικής έχει αρχίσει την εξέταση αδικημάτων, όπως αυτό της εξαπάτησης στο χώρο της ψηφιακής τεχνολογίας. Ο πρώτος κύκλος συζητήσεων έλαβε χώρα το Δεκέμβριο του 1997.

Προστασία Προσωπικών Πληροφοριών

Πρόσφατα το Τμήμα Ελέγχου Πληροφορικής ξεκίνησε μία έρευνα πάνω σε αυτό το θέμα. Η πηγή στην οποία βασίζεται είναι ένα πόρισμα που αναφέρεται στην Πράξη για την προστασία των Σουηδικών αρχείων στοιχείων και πληροφοριών. Μία έκθεση πάνω στο θέμα έχει προγραμματισθεί για τις 31 Μαΐου 1998.

Η Νομική πτυχή του Κυβερνοχώρου

Το Τμήμα Ελέγχου Πληροφορικής συζήτησε σε επίπεδο σεμιναρίου τον τρόπο με τον οποίο

η επερχόμενη χιλιετία αναμένεται να επηρεάσει τη νομοθεσία. Μία έκθεση είναι προγραμματισμένη για τις 31 Μαΐου του 1998.

Spamming (είναι η αποστολή μηνυμάτων, μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, συνήθως θρησκευτικού ή εμπορικού περιεχομένου σε περισσότερους από ένα παραλήπτες, π.χ **news-groups**, οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται για το αντικείμενο συζήτησης του e-mail (**junk e-mail**) και οι οποίοι δεν έχουν δώσει την έγκρισή τους στον παραλήπτη.)

Το Τμήμα Ελέγχου Πληροφορικής ετοιμάζει μία έκθεση σχετικά με την αποστολή 'junk mail', αναφορικά με το Μάρκετινγκ και την ελευθερία του λόγου.

Κωδικοποίηση

Η Επιτροπή Πληροφορικής σε μία επίσημη επιστολή της προς την Κυβέρνηση συστήνει ότι στη Σουηδία η περιοχή της κωδικοποίησης πληροφοριών θα έπρεπε να είναι απαλλοτριωμένη από κανονισμούς.

Ο Οκτώβριος του 1997 είδε την κατάθεση μιας έκθεσης πάνω στην πολιτική που ακολουθείται για ζητήματα κρυπτογραφίας.

Η Κυβέρνηση διόρισε μία ομάδα εργασίας που κύριο μέλημά της έχει τη βελτίωση της διάδοσης νομικών πληροφοριών συμπεριλαμβανομένης και της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Σχετική έκθεση αναμένεται να κατατεθεί σύντομα.

- Η "DatalagsKommitten" αναλύει τον τρόπο με τον οποίο η Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προστασία Προσωπικών Πληροφοριών, μπορεί να ενταχθεί στην Πράξη για τα Σουηδικά αρχεία δεδομένων (Swedish Data Act).
- Η έκθεση με τίτλο "Συγγραφικά και άλλα παράλληλα με αυτά, δικαιώματα στα πλαίσια της κοινωνίας της πληροφορίας", θα αποτελέσει τη βάση για τη μελλοντική Ευρωπαϊκή νομοθεσία και κατ' επέκταση και για τη Σουηδική.
- Το Κυβερνητικό Νομοσχέδιο για την αναθεώρηση της Πράξης για τις Σουηδικές Τηλεπικοινωνίες, το οποίο κατατέθηκε τον Μάρτιο του 1997, προτείνει μία τροποποίηση στην νομοθετική πράξη για τον εξοπλισμό Τηλεπικοινωνιακού Τερματικού.

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Μέθοδοι εξαπάτησης πληρωμής

Οι τροποποιήσεις που έγιναν στο Φινλανδικό Ποινικό Δίκαιο σήμερα καλύπτουν περισσότερες μεθόδους εξαπάτησης πληρωμής απ' ό,τι η προγενέστερη νομοθεσία. Ο νόμος τώρα καλύπτει και τις μεθόδους εξαπάτησης πληρωμής που σχετίζονται με τις νέες κάρτες πληρωμής και τις πληρωμές μέσω δικτύων.

Ύστερα από αυτές τις αλλαγές οι οποίες ετέθησαν σε ισχύ το Σεπτέμβριο του 1997, οι Φινλανδικοί κανονισμοί που ρυθμίζουν το αδίκημα της εξαπάτησης πληρωμής, είναι, σύμφωνα με το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ανάμεσα στους πιο εξελιγμένους στον κόσμο.

Ανανέωση των κανονισμών για την προστασία των συγγραφικών δικαιωμάτων (copyright) - προστασία αποθηκευμένων πληροφοριών (databases).

Η ομάδα εργασίας του Υπουργείου Παιδείας συγκροτήθηκε τον Νοέμβριο του 1995 με σκοπό την πραγματοποίηση μελετών μέχρι τον Δεκέμβριο του 1997.

Τον Οκτώβριο η ομάδα εργασίας παρουσίασε στο Κοινοβούλιο την πρότασή της για τον τρόπο προστασίας αποθηκευμένων πληροφοριών (databases). Η πρόταση περιέχει αλληλαγές σύμφωνες με τη σχετική οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αλληλαγές αυτές ετέθησαν σε ισχύ στις 31 Δεκεμβρίου του 1997.

Νέα νομοθεσία για την ελευθερία του λόγου.

Η νομοθετική πράξη για την ελευθερία του Τύπου (1919) αντικαθίσταται από την νέα πράξη που ρυθμίζει την ελευθερία του λόγου.

Η πρόταση ετέθη σε δημόσιο διάλογο με σκοπό τη λήψη σχολίων τα οποία θα έπρεπε να κατατεθούν το αργότερο μέχρι τις 15 Μαΐου του 1997. Πράγματι η νέα πρόταση έδωσε αφορμή για συζητήσεις και ζωντανή κριτική.

Το Υπουργείο, ακόμη μελετά τα όσα σχόλια και τις όποιες κριτικές έλαβε, έτσι ώστε, στις αρχές του 1998 να είναι σε θέση να παραδώσει στο Κοινοβούλιο μία ανανεωμένη πρόταση έτοιμη προς συζήτηση.

Μία ομάδα εργασίας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών έχει με τη σειρά της δημοσιεύσει δύο εκθέσεις σχετικές με το θέμα.

Η πρώτη αναφέρεται στην προσωπική ελευθερία και στην ελευθερία του λόγου, σε σχέση με τα Δίκτυα Πληροφοριών, και η δεύτερη είναι για τη Δημόσια Επικοινωνία σε σχέση με τα Δίκτυα Πληροφοριών.

Οι δύο αυτές εκθέσεις αποσκοπούν να λειτουργήσουν ως βάση για διάλογο και περαιτέρω βελτίωση.

Νομοθετική πράξη για δεδομένα/πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα (PERSONAL DATA ACT).

Η προτεινόμενη νέα πράξη για την προστασία των προσωπικών πληροφοριών αναμένεται να αντικαταστήσει την προγενέστερή της σχετικά με την προστασία προσωπικών αρχείων.

Κύριοι στόχοι της νέας νομοθεσίας είναι οι σχετικές διατάξεις να είναι σύμφωνες με την ντιρεκτίβα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την ασφάλεια των προσωπικών πληροφοριών (data securing directive 95/46/EY), καθώς και η εισαγωγή αλληλαγών προερχομένων από τροποποιήσεις άλλων ρυθμίσεων και προόδους στα συστήματα πληροφοριών.

Τα σχόλια γι' αυτή την πρόταση έπρεπε να κατατεθούν το αργότερο μέχρι το τέλος Αυγούστου του 1997. Η κυβέρνηση αναμένεται να δώσει την πρόταση προς συζήτηση στο Κοινοβούλιο την άνοιξη του 1998.

Νέα νομοθεσία για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών που έχουν σχέση με τις δημόσιες υπηρεσίες.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης ετοιμάζει μία πρόταση για ένα νέο νόμο που θα ρυθμίζει τη δημοσιοποίηση και το απόρρητο, ως προς τον τρόπο χρήσης και γνωστοποίησης των πληροφοριών που, οι δημόσιες υπηρεσίες λαμβάνουν από τους πολίτες.

Κύριος στόχος της νέας νομοθεσίας είναι η προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και ταυτόχρονα η διεύρυνση της αρχής της δημοσιοποίησης των ενεργειών των πολιτειακών αρχών.

Η κυβέρνηση αναμένεται να φέρει το νόμο προς συζήτηση στο Κοινοβούλιο την άνοιξη του 1998.

Η δημιουργία ιών αποτελεί πλέον ποινικό αδίκημα.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης με μία νέα προσθήκη στο Ποινικό Δίκαιο, καθιστά τη δημιουργία και κυκλοφορία ιών (computer viruses) ποινικό αδίκημα.

Η καταδικαστική απόφαση είναι ανάλογη προς τη σοβαρότητα του αδικήματος και κυμαίνεται από μικρή ποινή έως και δύο χρόνια φυλάκιση.

Με την τωρινή μορφή που έχει ο νόμος, η ποινή για βλάβη που είναι αποτέλεσμα προσβολής από ιούς καλύπτεται από άλλους νόμους και θα επιβληθεί μόνο, εάν, αποδειχθεί ότι η βλάβη είναι σοβαρή.

Την άνοιξη του 1997 το Υπουργείο έκανε τις σχετικές τροποποιήσεις και έδωσε την πρόταση στο Κοινοβούλιο τον Δεκέμβριο του 1997.

Το Κοινοβούλιο θα συζητήσει την πρόταση κατά τη διάρκεια της άνοιξης του 1998 και ο νόμος αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το αργότερο στα τέλη του 1998.

Ηλεκτρονικές Ταυτότητες και Ηλεκτρονική Κάρτα Πολίτη.

Στις 26 Σεπτεμβρίου του 1996 το Υπουργείο Οικονομικών δημοσιοποίησε ένα σχέδιο για τη δημιουργία ηλεκτρονικών ταυτοτήτων. Αυτό έγινε σε συνεργασία με το Υπουργείο Μεταφορών Επικοινωνιών και Εσωτερικών.

Το Φεβρουάριο του 1998 το Συμβούλιο του Κράτους δημοσιοποίησε μία απόφαση -η οποία όμως δεν είναι τελική- για την ανάπτυξη δημόσιων ηλεκτρονικών υπηρεσιών που θα καταστήσουν δυνατές τις ηλεκτρονικές συναλλαγές, μεταξύ πολιτών και οργάνων της πολιτείας και θα μειώσουν την υπάρχουσα ογκώδη συλλογή δημοσίων στοιχείων και πληροφοριών.

Η απόφαση αυτή έχει επίσης σκοπό στο τέλος του 2001 οι πολίτες, οι εταιρείες και οι οργανισμοί να έχουν στη διάθεσή τους ηλεκτρονικές υπηρεσίες βασισμένες στη Φινλανδική και Σουηδική γλώσσα.

Η προστασία του καταναλωτή στην περίπτωση των συμβολαίων αποστάσεως.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης συγκρότησε μία ομάδα εργασίας για να ετοιμάσει την εισαγωγή στην εθνική νομοθεσία των όρων μιάς οδηγίας για την προστασία του καταναλωτή στην περί-

πτωση των συμβολαίων αποστάσεως.

Το σχέδιο για το σχετικό νόμο αναμένεται πριν την 1η Νοεμβρίου 1998. Η ομάδα εργασίας κάνει τις σχετικές μελέτες σε συνεργασία με άλλες.

Σχέδιο νόμου για την προσωπική ελευθερία και την ασφάλεια των πληροφοριών στην περιοχή των τηλεπικοινωνιών.

Σε αυτό το σχέδιο περιλαμβάνονται :

- Κανονισμοί σε σχέση με τις παραδοσιακές τηλεφωνικές επικοινωνίες και τις νέες μεθόδους τηλεπικοινωνιών (π.χ. το Internet).
- Η ηλεκτρονική αλληλογραφία (e-mail) αντιπροσωπεύει έναν τρόπο εμπιστευτικής επικοινωνίας και ο νόμος πρόκειται να δώσει στους χρήστες το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τεχνικά μέσα για να προστατέψουν τα μηνύματά τους.
- Τα δικαιώματα των εταιρειών τηλεπικοινωνίας να χρησιμοποιούν πληροφορίες αναγνώρισης θα περιοριστούν και θα συγκεκριμενοποιηθούν.
- Η χρήση των τηλεπικοινωνιακών μέσων για απευθείας διάθεση είναι περιορισμένη.

Το Φεβρουάριο του 1998 το σχέδιο νόμου δημοσιεύθηκε και η υποβολή σχολίων και παρατηρήσεων έπρεπε να γίνει το αργότερο μέχρι τις 3 Μαρτίου του 1998.

Άλλες περιοχές ενδιαφέροντος:

- Νέες νομοθετικές ρυθμίσεις για τη λειτουργία βιβλιοθηκών (Παιδεία, Επιστήμη και Πολιτισμός).
- Κοστολόγηση τμημάτων πληροφοριών (Οικονομικά).
- Νέα νομοθεσία για την προστασία της ειρήνης, της προσωπικής ελευθερίας και της υπόληψης του ατόμου (Δικαιοσύνη).
- Νέα νομοθεσία για τις διοικητικές διαδικασίες (Οικονομικά).
- Ηλεκτρονικές συναλλαγές και διευθύνσεις ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (Οικονομικά).
- Επεξεργασία των κανονισμών του τμήματος δικαιοσύνης για την περιοχή του ηλεκτρονικού εμπορίου (UNCITRAL).
- Ηλεκτρονικό εμπόριο και ηλεκτρονικό χρήμα (Οικονομικά).
- Νομοθεσία για την προστασία στοιχείων και πληροφοριών (Οικονομικά).

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Συγγραφικά δικαιώματα και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η τελευταία ουσιώδης αναθεώρηση των Ιρλανδικών συγγραφικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, έλαβε χώρα στην Πράξη για τα Συγγραφικά Δικαιώματα του 1963.

Η ορολογία που χρησιμοποιείται σε αυτή την Πράξη θεωρείται τώρα ότι είναι απαρχαιωμένη, διότι δεν λαμβάνει υπ όψη τις νέες και προγραμματισμένες να εμφανιστούν στο μέλλον τεχνολογίες καθώς και τις μεθόδους διάδοσης.

Η Ιρλανδική κυβέρνηση ως εκ των συμβαλλομένων στη συμφωνία του Οργανισμού για το Παγκόσμιο Εμπόριο και για τις Πτυχές των Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας, που σχετίζονται με αυτό, εισήλθε σε μία δεσμευτική συμφωνία για την εισαγωγή της προστασίας των συγγραφικών δικαιωμάτων στο χώρο του λογισμικού και των μέσων αναπαραγωγής.

Το Φεβρουάριο του 1998, η Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών προέβη σε διαμαρτυρία προς την WTO εναντίον της Ιρλανδικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την ανεπάρκεια της Ιρλανδικής Νομοθεσίας.

Η ματαίωση της διαδικασίας έκφρασης της διαμαρτυρίας εκ μέρους των Η.Π.Α. έγινε ύστερα από δέσμευση της Ιρλανδικής Κυβέρνησης ότι, θα εισαγάγει νέα νομοθεσία για τα συγγραφικά δικαιώματα και για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Μία τέτοια απόφαση καθιστά εύλογη την υπόθεση ότι, θα πρέπει να αναμένουμε τη δημοσίευση δύο τουλάχιστον νομοσχεδίων για τα συγγραφικά δικαιώματα κατά τη διάρκεια του 1998.

ΕΛΛΑΔΑ

Στην χώρα μας η ενασχόληση με τέτοιου είδους ζητήματα -σε ερευνητικό επίπεδο στο πλαίσιο της συμμετοχής μας σε κοινοτικά προγράμματα - έγινε αισθητή στα τέλη της δεκαετίας του 80.

Τον Ιούνιο του 1994 ψηφίζεται ο νόμος 2225/1994 'για την προστασία ανταπόκρισης και επικοινωνίας.

Το κυριότερο χαρακτηριστικό αυτής της νομοθετικής παρέμβασης είναι η ίδρυση "Της Εθνικής Επιτροπής προστασίας του απορρήτου" η οποία αποκτά ευρείες αρμοδιότητες. Έχει το δικαίωμα της πρόσβασης σε οποιαδήποτε πηγή δεδομένων, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο για την διεκπεραίωση της αποστολής της.

3.4 ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Οι δορυφορικές επικοινωνίες αποτελούν ένα καινούργιο τομέα ο οποίος εξελίσσεται με απίστευτα γρήγορους ρυθμούς αναβαθμίζοντας συνεχώς τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στον τομέα της τεχνολογίας. Η ανάγκη για ένα νομοθετικό πλαίσιο, σε σχέση με τις δορυφορικές επικοινωνίες, είναι σε υψηλή προτεραιότητα.

Η επικοινωνία με δορυφόρο έχει μια συγκεκριμένη διάσταση, εξαιτίας της διεθνούς φύσης των προσφερομένων υπηρεσιών. Αυτή η διάσταση απαιτεί τον ολοκληρωμένο τεχνικό και πολιτικό συντονισμό των προσεγγίσεων από διαφορετικές χώρες σε όλο τον κόσμο.

Η Ευρωπαϊκή νομοθεσία πρέπει αφ' ενός να λάβει υπόψη τις ανάγκες των Ευρωπαίων χρηστών ενώ, παράλληλα να σέβεται τις οικονομικές και νομικές αρχές της Ένωσης.

Αυτό σημαίνει τον τερματισμό στις ανισορροπίες που έχουν δημιουργηθεί μεταξύ της ραγδαίας τεχνολογικής εξέλιξης από τη μία και τη σχετική απουσία ενός ρυθμιστικού πλαισίου από την άλλη.

Υπάρχει, επομένως, μία επείγουσα ανάγκη να δημιουργηθεί ένα ευέλικτο πλαίσιο το οποίο πρέπει :

- να συμπεριλαμβάνει τον εξοπλισμό και τις παρεχόμενες υπηρεσίες
- να καλύπτει τους επίγειους και διαστημικούς τομείς και ταυτόχρονα
- να λαμβάνει υπ' όψη διεθνείς δεσμεύσεις,
- να ικανοποιεί τις βασικές ανάγκες των ιδιωτικών και επιχειρηματικών χρηστών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή άνοιξε την συζήτηση με την Πράσινη Χάρτα του Νοέμβριου του 1990 επί μιας κοινής προσέγγισης στον τομέα των δορυφορικών επικοινωνιών.

Στο δρόμο προς την Ενιαία Αγορά, τέσσερις κύριες γραμμές διεφάνησαν:

1. ολοκληρωτική απελευθέρωση του γήινου τομέα, αλλά με την θέσπιση των απαραίτητων νομοθετικών μηχανισμών για την διασφάλιση συγκεκριμένων συμφερόντων.
2. εναρμόνιση των προσφορών υπηρεσιών, με αμοιβαία αναγνώριση των εθνικών διαδικασιών παροχής αδειών.
3. διασφάλιση ελεύθερης πρόσβασης στο διαστημικό τομέα σύμφωνα με το κόστος, υποκείμενο στα αποκλειστικά δικαιώματα που έχουν ληφθεί από τα Κράτη - Μέλη.
4. πλήρης εμπορική ελευθέρια για τους προμηθευτές στον διαστημικό τομέα, ειδικότερα για το άμεσο marketing των διαστημικών χώρων στους προμηθευτές υπηρεσιών και χρηστών.

Η αγορά του *επίγειου τομέα* (εξοπλισμοί σταθμών εδάφους και υπηρεσίες) είναι περίπου διπλάσια σε σχέση με το μέγεθος της αγοράς του διαστημικού τομέα (οι δορυφόροι καθ' αυτοί).

Η διαδικασία της τυποποίησης θεωρείται απαραίτητη, σε σχέση με την παροχή εξοπλισμού, για τους σταθμούς δορυφορικής επικοινωνίας στο πλαίσιο ενός αμοιβαίου αναγνωριστικού συστήματος.

Έτσι θα περιοριστεί ο κίνδυνος καταστροφής του δικτύου από τις λειτουργίες δορυφορικής επικοινωνίας, όπως επίσης και η πιθανή εμπλοκή με άλλα διαστημικά συστήματα και επίγειες επικοινωνιακές εγκαταστάσεις. Προκείμενου να προστατευτούν τα δίκτυα και οι πηγές συχνότητας, έχει προταθεί η εναρμόνιση των διαδικασιών έγκρισης, όπως επίσης και ο συγχρονισμός στην εξέλιξη των τηλεπικοινωνιακών δεδομένων για να υποστηρίξει αυτή την εναρμόνιση.

Η Οδηγία του Συμβουλίου 93/97/ΕΟΚ της 29ης Οκτωβρίου 1993 έθεσε μια προθεσμία για τα Κράτη-Μέλη για να εισάγει ένα σύστημα αμοιβαίας αναγνώρισης διεθνών διαδικασιών έγκρισης για τερματικό εξοπλισμό. Η προθεσμία έληξε την 1η Μαΐου 1995.

Στην πράξη, οι κατασκευαστές θα χρειάζονται πλέον μια και μόνη έγκριση εκδιδόμενη από ένα Κράτος-Μέλος για να πωλήσουν, να εγκαταστήσουν και να διατηρήσουν τον εξοπλισμό τους οπουδήποτε στην Κοινότητα χωρίς να χρειάζεται να κάνουν αίτηση για έγκριση σε κάθε Χώρα-Μέλος.

Η Οδηγία 94/46/ΕΟΚ της 13ης Οκτωβρίου 1994 υποχρεώνει τα Κράτη-Μέλη να καταργήσουν αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα που καλύπτουν την προσφορά τερματικού εξοπλισμού, υπηρεσιών μέσω δορυφόρου και δορυφορικές υπηρεσίες δικτύου.

Επομένως, το δικαίωμα προσφοράς υπηρεσιών μέσω δορυφόρων, με εξαίρεση την δημόσια τηλεφωνία, δεν θα μπορεί πλέον να κρατείται αποκλειστικά για τους υπάρχοντες τηλεπικοινωνιακούς λειτουργούς, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα.

Η Οδηγία μπήκε σε ισχύ στις 8 Οκτωβρίου 1994. Τα Κράτη-Μέλη είχαν μέχρι τις 8 Αυγούστου 1995 προθεσμία να πληροφορήσουν την Επιτροπή για τα μέτρα που λήφθηκαν για την κατάργηση τέτοιων αποκλειστικών και ειδικών δικαιωμάτων.

Τα δορυφορικά δίκτυα μπορούν τώρα να καλύπτουν ολόκληρη την Ευρώπη, αλλά χρειάζεται ένας μεγάλος αριθμός εθνικών αδειών για να λειτουργήσουν.

Επομένως, για να διευκολύνουν την παροχή και χρήση δορυφορικών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στο μέγεθος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο αριθμός των απαιτούμενων αδειών, και τουλάχιστον τα νομοθετικά εμπόδια στην έκδοσή τους, πρέπει να αρθούν.

Παρ' όλα αυτά, η πρόσβαση στο μεγαλύτερο μέρος του ήδη υπάρχοντος διαστημικού τμήματος ελέγχεται από τους διεθνείς τηλεπικοινωνιακούς λειτουργούς, είτε σε σχέση με την δυνατότητα να συμβληθούν με τους διεθνείς οργανισμούς δορυφορικών επικοινωνιών (συμπεριλαμβανομένων των Intelsat, Eutelsat, και Inmarsat) ή σαν ιδιοκτήτες των διεθνών συστημάτων υπηρεσιών (Telecom και TDF στη Γαλλία, DFS-Kopernicus και TV-SAT στη Γερμανία).

Το άνοιγμα των δυνατοτήτων του διαστήματος σε ιδιώτες λειτουργούς απαιτεί εγγυήσεις που καλύπτουν θέματα υπηρεσιών σε μια δίκαιη και αποτελεσματική βάση. Αντίθετα, οι οργανισμοί πρέπει να είναι όσο το δυνατό ελεύθεροι να εμπορεύονται τις δικές τους δυνατότητες, σε ανταγωνισμό με άλλα συστήματα που τα χειρίζονται οι συμβαλλόμενοι.

Αυτές οι αρχές πρόσβασης τονίσθηκαν από το Συμβούλιο στις αποφάσεις του στις 22 Δεκεμβρίου 1994 για τις περαιτέρω εξελίξεις της Κοινοτικής πολιτικής δορυφορικών επικοινωνιών, και τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 17 Φεβρουάριου 1995.

Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επιβεβαίωσαν τις αρχές που τέθηκαν από την Επιτροπή στην Επικοινωνία της στις 13 Ιουνίου 1994 στην πρόσβαση της δυναμικότητας του διαστημικού τομέα που φαίνεται σαν μια κοινή πηγή.

Τέτοια πρόσβαση πρέπει να επιτραπεί μέσω ενός διάφανου νομοθετικού πλαισίου, προχωρώντας σε ένα αυστηρό διαχωρισμό μεταξύ νομοθετικών και εμπορικών δραστηριοτήτων και μεταξύ κατοχής μετοχών και χρήσης του διαστημικού τομέα.

Οι προϋποθέσεις για πρόσβαση στους διεθνείς οργανισμούς δορυφορικών επικοινωνιών και η νομοθετική τους δομή πρέπει επομένως να επανεξεταστεί, όπως διευκρινίζεται από τις τρέχουσες αλληλαγές μέσα στην INTELSAT με την προοπτική να επιτρέψουν την ευρύτερη δυνατή πρόσβαση σε αυτή.

Αναπτύσσεται μια νέα γενιά προσωπικών επικοινωνιακών υπηρεσιών μέσω δορυφόρων και θα γνωρίσει εξαιρετικά μεγάλη ανάπτυξη στο πολύ σύντομο μέλλον.

Εμπεριέχουν άμεσες επικοινωνίες, χρησιμοποιώντας φορητά κινητά τερματικά, μέσω νέων γεοσταθμών ή άλλων δορυφόρων. Ομιλία, δεδομένα και εικόνα θα μεταδίδονται μέσω ενδοσυνδέσεων των δορυφόρων χρησιμοποιώντας τα υπάρχοντα επίγεια δίκτυα όπου είναι απαραίτητο.

Αυτά τα συστήματα μπορούν να αποδειχθούν πολύ χρήσιμα για την εξέλιξη των επικοινωνιών σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές και για ανθρώπους που κινούνται συνεχώς από χώρα σε χώρα.

Θα μπορούσαν επίσης να συμπληρωθούν με επίγεια κινητά συστήματα επικοινωνιών όπως GSM, DECT και DCS-1800.

Η σημαντική εισαγωγή προσωπικών υπηρεσιών επικοινωνίας μέσω δορυφόρου απαιτεί παγκόσμια αποδοχή των οικονομικά βιώσιμων ανταγωνιστικών συστημάτων, διασφαλίζοντας την καλύτερη χρήση των περιορισμένων διαθέσιμων συχνοτήτων για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών.

Μια μεμονωμένη χώρα ή ακόμα και ομάδα κρατών δεν μπορούν από μόνες τους να δημιουργήσουν κανόνες που να αφορούν την περιοχή τους, χωρίς να έχουν συμβουλευτεί πρώτα την διεθνή κοινότητα, καθώς ένα τέτοιο βήμα είναι πιθανό να έχει ανεπιθύμητες επιπτώσεις σε άλλες χώρες.

Η βιωσιμότητα της Ευρωπαϊκής βιομηχανίας εξαρτάται από το αν η Ευρώπη παίζει ένα σημαντικό ρόλο στην απαρχή της επόμενης γενιάς των δορυφορικών συστημάτων και υπηρεσιών.

Τον Δεκέμβριο του 1993 η συνάντηση του Συμβουλίου των υπουργών τηλεπικοινωνιών υιοθέτησε μια απόφαση με προοπτική να ορίσει μια Κοινοτική θέση στην εισαγωγή δορυφορικών προσωπικών υπηρεσιών επικοινωνίας στην Κοινότητα, ένα πεδίο που θεωρείται στρατηγικής σημασίας.

Η Κοινοτική θέση πρέπει να στηρίζεται στα εξής :

- Την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου βιομηχανικής πολιτικής, εν όψει της αύξησης των γήινων κινητών επικοινωνιών και τεχνικής αλληλοσυμπλήρωσης μεταξύ επίγειων και διαστημικών τομέων.
- Σημαντική θεωρείται η ανάπτυξη εξωτερικών σχέσεων, μέσω μιας καθαρής και ενιαίας συμπεριφοράς των σχετικών Ευρωπαϊκών πολιτικών και επιχειρηματικών κύκλων σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο,
- Στη θέσπιση ευέλικτης και σύγχρονης νομοθεσίας.

Βάσει αυτών, η Επιτροπή πρότεινε στις 8 Νοεμβρίου 1995 μια ενέργεια στο πεδίο των Δορυφορικών Προσωπικών Υπηρεσιών Επικοινωνίας αναφορικά με την επιλογή και παροχή αδειών με την προοπτική να διασφαλίσει την βιώσιμη εισαγωγή των υπηρεσιών δορυφορικής επικοινωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και λαμβάνοντας υπόψη την δυνατότητα παγκόσμιας κάλυψης τέτοιων συστημάτων [COM (95) 529].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Η επανάσταση της τεχνολογίας στον χώρο των προσωπικών υπολογιστών, επιτρέπει σε εκατομμύρια ανθρώπους σε όλη την Γη να αναπτύσσουν πλήθος εφαρμογών με δυνατότητες που πριν από λίγα χρόνια, μόνο στην σφαίρα του ιδεατού έβρισκαν ανταπόκριση.

Πριν από λίγα χρόνια φάνταζε απίστευτο το ότι μέσω αυτών των εφαρμογών μπορούμε από το σπίτι μας π.χ να κατασκευάζουμε τρισδιάστατα γραφικά σαν αυτά που βλέπουμε σε κινηματογραφικές ταινίες ή να ανακαλύπτουμε ψηφιακούς ήχους και να προβαίνουμε σε δικές μας μουσικές συνθέσεις και μάλιστα χωρίς να απαιτείται ιδιαίτερη εκπαίδευση.

Η χρήση των Η/Υ δεν αποτελεί πλέον προνόμιο των πανεπιστημίων ή των μεγάλων επιχειρήσεων.

Η μείωση του κόστους και η ευκολία στην χρήση, έχουν ως αποτέλεσμα τη διείσδυση τους ακόμα και στα νοικοκυριά διευρύνοντας κατά πολύ τον αριθμό των ανθρώπων που σήμερα τους χρησιμοποιούν καθημερινά.

Έτσι η πλέον εξελιγμένη τεχνολογία τόσο στο επίπεδο των μηχανών -Hardware-, όσο και στο επίπεδο του λογισμικού -Software- είναι πραγματικά στη διάθεση των επιχειρήσεων αλλά και των νοικοκυριών.

Στις επιχειρήσεις ανεξάρτητα του μεγέθους τους, η εισαγωγή των Η/Υ επέτρεψε την ευρεία χρήση επεξεργαστών κειμένου, βάσεων δεδομένων, Φύλλων λογιστικής επεξεργασίας, μειώνοντας τους απαιτούμενους χρόνους εκτέλεσης εργασιών, βελτιώνοντας την ποιότητα του τελικού αποτελέσματος, συμβάλλοντας στην μείωση του λειτουργικού κόστους κλπ.

Η απόκτηση ενός Η/Υ ήταν το πρώτο βήμα. Το δεύτερο και πλέον σημαντικό από πλευράς δυνατοτήτων, ήταν η σύνδεση του μεμονωμένου υπολογιστή με το δίκτυο.

Πράγματι στο τέλος της δεκαετίας του '80 το κέντρο βάρους έδειχνε να μετατοπίζεται από την βέλτιστη χρήση ενός μεμονωμένου Η/Υ στην διασύνδεσή του με τους άλλους υπολογιστές του γραφείου ή της επιχείρησης. Έτσι είχαμε την ανάπτυξη των τοπικών υπολογιστικών δικτύων. Στην δεκαετία του '90 βιώνουμε την έκρηξη της δικτύωσης Η/Υ και υπολογιστικών συστημάτων σε παγκόσμιο κλίμακα, με τα σύνορα να καταργούνται και τις αποστάσεις να εκμηδενίζονται.

Το παγκόσμιο διαδίκτυο, το Internet ή κυβερνοχώρος όπως αλλιώς ονομάζεται, αποτελεί

μια πραγματική επανάσταση στον κόσμο των υπολογιστών και των επικοινωνιών.

Με τον όρο Internet εννοούμε την ενσωμάτωση χιλιάδων τοπικών και περιφερειακών δικτύων σε ένα δίκτυο παγκόσμιας εμβέλειας, στο οποίο έχουν την δυνατότητα προσπέλασης εκατομμύρια χρήστες από όλο τον κόσμο. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη και δημιουργία ενός πλήγματος εφαρμογών και υπηρεσιών που δεν έχει ίσως προηγούμενο στην ιστορία της τεχνολογικής εξέλιξης.

Η διασύνδεση όλων αυτών των διάσπαρτων και ετερογενών υπολογιστικών συστημάτων και δικτύων επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης μια σειράς πρωτοκόλλων επικοινωνίας.

Το ομοσπονδιακό συμβούλιο δικτύων (FNC) στις 24 Οκτωβρίου 1995 συμφώνησε στον παρακάτω ορισμό για το διαδίκτυο :

Ο όρος Internet αναφέρεται στο παγκόσμιο σύστημα πληροφόρησης το οποίο:

- είναι λογικά συνδεδεμένο σε ένα παγκοσμίως μοναδιαίο σύστημα διεύθυνσης, βασισμένο στο πρωτόκολλο διαδικτύου (Internet Protocol, IP) και τις σχετικές με αυτό προεκτάσεις
- έχει την ικανότητα να λειτουργήσει υποστηρικτικά ως προς το αναγκαίο επικοινωνιακό πλαίσιο χρησιμοποιώντας την ακολουθία Πρωτόκολλο Ελέγχου μετάδοσης Δεδομένων (TCP) /Πρωτόκολλο Διαδικτύου (IP) ή τις σχετικές προεκτάσεις
- δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε υψηλού επιπέδου υπηρεσίες και πληροφοριακές υποδομές είτε σε μεμονωμένα άτομα είτε σε υποσύνολα (κοινωνικά -επαγγελματικά).

Το Internet αποτελεί στην ουσία έναν παγκόσμιο ανταποκριτή, έναν ανεπανάληπτο μηχανισμό διάχυσης κάθε είδους πληροφορίας, ένα απίστευτα εύχρηστο μέσο, που δίνει τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν άνθρωποι ανεξάρτητα της γεωγραφικής τους εγκατάστασης.

Ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής με το απαραίτητο λογισμικό, και μια τηλεφωνική σύνδεση είναι τα απαραίτητα εργαλεία για να αποκτήσει ο ενδιαφερόμενος την πρόσβαση σε χιλιάδες πηγές δεδομένων, σε κάθε είδους πληροφορία από την επιστήμη και την τεχνολογία ως την αγορά καταναλωτικών αγαθών και την διασκέδαση.

Μέσω αυτού του εξοπλισμού παρέχεται στο χρήστη η δυνατότητα να 'επισκεφτεί' τη Βιβλιοθήκη του Βρετανικού μουσείου, τα εργαστήρια του MIT στις ΗΠΑ, να αναζητήσει πληροφορίες για θέματα της αρεσκείας του, να αποκτήσει πρόσβαση στη βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ενημερώνεται για θέματα που τον αφορούν ως Ευρωπαίο πολίτη, να κλείνει αεροπορικά εισιτήρια ή να προγραμματίζει τις διακοπές του ή τη διασκέδαση του.

Και αν αυτά προσδιορίζουν μια μονόδρομη σχέση επικοινωνίας, δηλαδή την συνεχή αναζήτηση από πλευράς του χρήστη κάποιας πληροφορίας σε δεδομένες πηγές στοιχείων, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και πλήθος άλλες εφαρμογές έρχονται να αναδείξουν τον αμφίδρομο χαρακτήρα του Internet.

Δηλαδή τη δυνατότητα που παρέχει στο χρήστη να επικοινωνεί με κάποιον άλλον, μέσω γραπτού ή φωνητικού-οπτικού μηνύματος, να συμμετέχει σε πραγματικό χρόνο σε συζητήσεις με ανθρώπους από όλο τον κόσμο για θέματα κοινού ενδιαφέροντος, ή ακόμα να λαμβάνει μέ-

ρος στην πραγματοποίηση ηλεκτρονικών συνεδρίων μέσω του δικτύου.

Αν λοιπόν με την πρώτη μεγάλη ενότητα εφαρμογών, το Internet δίνει την δυνατότητα στους χρήστες να συνδεθούν με πηγές δεδομένων, η δεύτερη ενότητα συνδέει τους ανθρώπους μεταξύ τους μέσω των ηλεκτρονικών υπολογιστών που είναι στο δίκτυο.

Το κόστος που απαιτείται για την πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι προσιτό σε όλους, καθώς δεν κοστίζει ούτε μια δραχμή παραπάνω από ένα απλό τηλέφωνημα.

Στην πραγματικότητα το τελικό κόστος διαμορφώνεται ανάλογα με το χρόνο παραμονής στο δίκτυο, που συνήθως λόγω αρκετών ιδιαιτεροτήτων είναι σημαντικός και εξαρτάται από την ποιότητα και την ποσότητα των πληροφοριών που αναζητά ο χρήστης.

Ο ρυθμός ανάπτυξης της χρήσης του δικτύου είναι ιλιγγιώδης, με αποτέλεσμα σε αρκετά μικρό χρονικό διάστημα να αυξάνεται θεαματικά ο αριθμός των χρηστών που έχουν πρόσβαση σε αυτό.

Ποιος όμως ελέγχει και κατευθύνει το διαδίκτυο;

Η απάντηση είναι ότι κανένας δεν το ελέγχει ως ένα ενιαίο σύνολο και κανείς δεν μπορεί να το στρέψει προς τη μια ή την άλλη κατεύθυνση.

Η άποψη αυτή τεκμηριώνεται από την ίδια τη δομή και τη λειτουργία του διαδικτύου, καθώς αποτελεί πεδίο συσσώρευσης των διάσπαρτων ανεξάρτητων τοπικών δικτύων, το καθένα από τα οποία έχει τη δική του δομή και διοίκηση.

Πάντως τη γενική ευθύνη για το διαδίκτυο την έχει η INTERNET SOCIETY, μια οργάνωση εθελοντικής βάσης της οποίας σκοπός είναι να προβάλει την παγκόσμια διάσταση της ηλεκτρονικής πληροφόρησης μέσω του διαδικτύου.

Την τεχνική οργάνωση του internet σχετικά με τη σχεδίαση και αποδοχή νέων πρωτοκόλλων επικοινωνίας, την έχει αναλάβει η Internet Architecture Board (IAB), ενώ με θέματα συμβατότητας Η/Υ και ανεξάρτητων δικτύων που συνδέονται με το διαδίκτυο και συναφείς εξεζητημένες εργασίες, ασχολείται μια άλλη αρχή γνωστή ως interNIC.

Όμως αυτές οι αρχές περισσότερο φροντίζουν για την τεχνολογική εξέλιξη και αρτιότητα του όλου συστήματος παρά με θέματα που άπτονται του περιεχομένου και των γενικότερων κατευθύνσεων.

Έτσι το διαδίκτυο λόγω του πολυιδιοκτησιακού του χαρακτήρα διασφαλίζει την πολυφωνία και τον πλουραλισμό τόσο ως διαδικασία όσο και ως πρόθεση.

Παράλληλα από την φύση του αποτελεί μια σύνθετη οντότητα με πολλές αντιφάσεις και προβλήματα. Στο internet συνυπάρχουν έρευνες και επιστημονικές ανακαλύψεις μαζί με πορνογραφικό περιεχόμενο και παράνομο προσπελάσιμο υλικό. Το παγκόσμιο διαδίκτυο είναι αποτέλεσμα πολυετούς συνεργασίας της αμερικάνικης κυβέρνησης μέσω των στρατιωτικών της υπηρεσιών, του ιδιωτικού τομέα, και ιδιαίτερα της βιομηχανίας της πληροφορικής, και του τομέα των τηλεπικοινωνιών, και βέβαια της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Αποτελεί, παρά τα όποια προβλήματα, ένα από τα χαρακτηριστικότερα παραδείγματα της επιτυχίας και της προόδου που επιφέρει η επιμονή, και η συνεχής επιστημονική έρευνα στο χώρο των τεχνολογικών εφαρμογών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

4.1 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Όσο και αν ακούγεται περίεργο, το διαδίκτυο συμπληρώνει τρεις δεκαετίες ζωής και ενεργούς δράσης. Η πρώτη καταγεγραμμένη περιγραφή για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να υποστηριχτεί ένα πλαίσιο συναλλαγών μέσω των δικτύων, ανήκει στον J.C.R Licklider ο οποίος τον Αύγουστο του 1962 οραματίστηκε το "Γαλαξιακό δίκτυο".

Είναι σχεδόν απίστευτο, πως σε μια εποχή όπου κυριαρχούσαν οι Beatles, τα παιδιά των θουλουδιών και το κίνημα των Hippies, ο Licklider από το εργαστήριο του M.I.T, ολοκλήρωνε μια πρόταση σύμφωνα με την οποία ο οποιοσδήποτε χρήστης Η/Υ, ανεξάρτητα της γεωγραφικής του εγκατάστασης, θα μπορούσε να έχει πρόσβαση σε δεδομένα και προγράμματα.

Τον Οκτώβριο του ίδιου έτους συνεργάστηκε με το ινστιτούτο έρευνας του Υπουργείου Αμύνης της κυβέρνησης των Η.Π.Α (Defense Advanced Research Projects Agency - DAPRA) το οποίο αποτέλεσε την διάδοχη κατάσταση του Advanced Research Projects Agency (ARPA) και μύησε κάποιους εδικούς επιστήμονες στην έννοια της δικτύωσης των υπολογιστών μεταξύ των οποίων και τον G.Roberts, ερευνητή του M.I.T.

Είναι σημαντικό να επισημάνουμε πως τα αμυντικά αυτά ινστιτούτα αποτέλεσαν την απάντηση στον αιφνιδιασμό των Ρώσων, όταν στην εποχή του ψυχρού πολέμου εκτόξευσαν τον πρώτο δορυφόρο ονόματι Sputnik.

Τα σχέδια του Licklider έτυχαν μεγάλης προσοχής από τους τότε ιθύνοντες του αμυντικού ινστιτούτου, καθώς αν τα πειράματα ήταν επιτυχή, θα μπορούσαν να δημιουργήσουν ένα ασφαλές δίκτυο επικοινωνίας μεταξύ των αμερικάνικων βάσεων, των στρατιωτικών και διπλωματικών αποστολών σε όλο τον κόσμο.

Ποιος θα πίστευε πως ο ψυχρός πόλεμος και η προσπάθεια των Η.Π.Α, ιδιαίτερα την συγκεκριμένη περίοδο να αποκαταστήσουν τη διαταραγμένη ισορροπία στον τομέα των στρατιωτικών επικοινωνιών διαμέσου των αμυντικών της ινστιτούτων, θα συνέβαλλαν στην ύπαρξη του Διαδικτύου.

Μεταξύ του 1963- 1964 ο L. Kleinrock στο M.I.T, πραγματοποίησε το πρώτο σχετικό με το όραμα του Licklider πείραμα με τα computer εκείνης της εποχής. Η θεωρία του για την επίτευξη της επικοινωνίας μέσω ευρείας χρήσης πακέτων και όχι τόσο κυκλωμάτων, αποτέλεσε το πρώτο μεγάλο βήμα για την υλοποίηση της δικτύωσης των υπολογιστών, τεχνική την οποία α-spάστηκε πλήρως ο G.Roberts.

Το επόμενο βήμα ήταν να δημιουργηθεί το πλαίσιο επικοινωνίας μεταξύ των Η/Υ. Το 1965 ο

G.Roberts σε συνεργασία με τον T.Merill κατάφεραν να συνδέσουν τον υπολογιστή TX-2 στην Μασαχουσέτη με τον Q-32 στην Καλιφόρνια, με μια τηλεφωνική γραμμή μικρής ταχύτητας δημιουργώντας τότε το πρώτο, μικρό σε έκταση, αλλά πραγματικό δίκτυο υπολογιστών που δημιουργήθηκε ποτέ.

Το μεγάλο πρόβλημα ήταν η ανεπάρκεια του μεταλληλαγμένου τηλεφωνικού συστήματος, επιβεβαιώνοντας την πεποίθηση του Kleinrock για την αναγκαιότητα μεταγωγής τύπου πακέτου.

Το όραμα και οι επίπονες προσπάθειες του Licklider έβρισκαν τη δικαίωση τους στην εισαγωγή των πακέτων μεταγωγής από τον Kleinrock και στη σύνδεση των δύο υπολογιστών που πέτυχε ο Roberts.

Στα τέλη του 1966, ο Roberts, στα πλαίσια των ερευνών για την ανάπτυξη της έννοιας της δικτύωσης των Η/Υ που διενεργούσε για το αμυντικό ινστιτούτο, ολοκλήρωσε το "ARPANET", η δημοσίευση του οποίου έλαβε χώρα το 1967.

Το σύστημα αυτό επέτρεπε στους ερευνητές να χρησιμοποιούν εξ' αποστάσεως υπερυπολογιστές, μοιράζοντας το χρόνο, γεγονός ιδιαίτερος σημαντικό την εποχή εκείνη, καθώς ο χρόνος ενασχόλησης με τον υπολογιστή εθεωρείτο πολύτιμος και κόστιζε ακριβά.

Στα πλαίσια της παρουσίασης της εργασίας του στο συμβούλιο, είχαν κληθεί να συμμετέχουν οι D.Davis & R. Scantlebury, εμπειρογνώμονες του εθνικού ερευνητικού ινστιτούτου (NRL), της φίλης και πιστής συμμάχου των Η.Π.Α, Μεγάλης Βρετανίας.

Οι Βρετανοί επιστήμονες παρουσίασαν τη δική τους οπτική σχετικά με τα υπολογιστικά δίκτυα, και είχαν τη δυνατότητα να έλθουν σε επαφή με τον Roberts και να ανταλλάξουν εμπειρίες και προβληματισμούς. Επιπροσθέτως, ο Roberts και οι Βρετανοί είχαν την ευκαιρία να έλθουν σε επαφή με εμπειρογνώμονες της Rand Corporation, την αιχμή του δόρατος της επιστημονικής σκέψης στις Η.Π.Α για θέματα ψυχρού πολέμου.

Από το 1960 στην Rand, προβληματίζονταν για τον τρόπο με τον οποίο η πολιτική και η στρατιωτική ηγεσία θα μπορούσε να έχει συνεχή επαφή μετά από μια πυρηνική επίθεση.

Στην ουσία του το ερώτημα που τέθηκε αφορούσε τη δυνατότητα κατασκευής ενός επικοινωνιακού συστήματος μέσω υπολογιστικών δικτύων.

Όσο και αν εθεωρείτο απίθανο την εποχή εκείνη, η υλοποίηση του θα αποτελούσε τη σημαντικότερη ανακάλυψη στον τομέα αυτό.

Το επόμενο μεγάλο ζητούμενο ήταν, πως αν αυτή η διαδικασία υπαγόταν σε μια κεντρική αρχή τότε εθεωρείτο σίγουρο πως θα αποτελούσε τον πρώτο στόχο της πυρηνικής επίθεσης.

Το 1964 ένα από τα πλέον διακεκριμένα στελέχη της Rand Corporation σε γραπτό του υπόμνημα τόνιζε την αναγκαιότητα της μη ύπαρξης μια κεντρικής αρχής. Επιπροσθέτως, εισηγήθηκε την ύπαρξη πολλών ανεξάρτητων μεταξύ τους κέντρων επικοινωνίας, το καθένα από τα οποία θα μπορούσε να λαμβάνει αλλά και να στέλνει μηνύματα, έτσι ώστε αν καταστρέφονταν κάποιο από αυτά, τα άλλα να συνέχιζαν απρόσκοπτα τη λειτουργία τους.

Τα ενδιαφέροντα αυτά συμπεράσματα αποτελούσαν μέρος μιας εργασίας της Rand σχετικά με τα δίκτυα μεταγωγής τύπου πακέτου για ασφαλή μετάδοση φωνητικών δεδομένων στρατιωτικής φύσεως.

Ήταν πραγματικά ευτύχημα το ότι οι ερευνητικές εργασίες στο M.I.T και το αμυντικό ινστι-

τούτο D-ARPA (1961-1967), στο Βρετανικό ερευνητικό κέντρο NRL (1964 - 1967) και την Rand (1962 -1965), σχετικά με τα υπολογιστικά δίκτυα, διεξάγονταν παράλληλα χωρίς κανείς να γνωρίζει για την εργασία του άλλου. Όπως επίσης ήταν ευτύχημα η χρονική στιγμή που συναντήθηκαν τα τρία μέρη, αν και πολλοί υποστηρίζουν ότι δεν ήταν και εντελώς τυχαίο γεγονός.

Το πρώτο βήμα ήταν η στενή συνεργασία μεταξύ των ερευνητών, που στην αρχή αναλήφθηκε στην προσπάθεια συμβατότητας των όρων, των εργαλείων και των μεθόδων που είχαν αναπτύξει.

Το επόμενο χρονικό διάστημα υπήρξε οργασμός ερευνητικής δραστηριότητας, με την εμπλοκή όλο και περισσότερων ειδικών επιστημόνων και ερευνητικών κέντρων. Ο Roberts ανέλαβε να αποσαφηνίσει τη συνοδική δομή, τη δικτυακή τοπολογία και το οικονομικό σκέλος του "ARPANET".

Σε συνεργασία με την αμερικάνικη εταιρία συμβούλων Bolt Beranek and Newman (BBN), η οποία εξασφάλισε χρηματοδότηση από το Αμυντικό ινστιτούτο, ο Roberts συνέβαλλε στην εξέλιξη ενός από τα στοιχεία - κλειδιά στην όλη διαδικασία, των επεξεργαστών μηνυμάτων διαπαφής (IMP).

Το ινστιτούτο έρευνας του Stanford (SRI), υποστήριξε το κέντρο πληροφορικής δικτύων, αναλαμβάνοντας πλήθος δράσεων όπως τη διατήρηση πινάκων των βασικών ονομάτων, την χαρτογράφηση διευθύνσεων κλπ.

Παράλληλα, ο B.Kahn του BBN ανέλαβε ένα σημαντικό ρόλο στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό του ARPANET, ενώ το σύστημα δικτυακής μέτρησης ετοιμάστηκε από την ερευνητική ομάδα του Kleinrork στο Πανεπιστήμιο του Los Angeles στο οποίο και εγκαταστάθηκε ο πρώτος κόμβος του ARPANET ως αναγνώριση του σημαντικού ρόλου του Kleinrork στην όλη διαδικασία.

Τον Σεπτέμβριο του 1969 το BBN εγκατέστησε το πρώτο IMP στο Πανεπιστήμιο του Los Angeles και έτσι επιτεύχθηκε η πρώτη βασική σύνδεση υπολογιστή στο ARPANET.

Η δεύτερη σύνδεση πραγματοποιήθηκε ένα μήνα αργότερα ανάμεσα στο SRI και το ARPANET. Το πρώτο μήνυμα από βασικό σε βασικό υπολογιστή στάλθηκε από το εργαστήριο του Kleinrork στο SRI. Ήταν η μεγάλη αρχή μιας εφαρμογής που σε λίγα χρόνια θα κατακτούσε ολόκληρο τον κόσμο.

Σε σύντομο χρονικό διάστημα προστέθηκαν δύο ακόμη κόμβοι, στο Πανεπιστήμιο της Santa Barbara & της Γιούτα. Αυτοί οι δύο κόμβοι δεν εντάχθηκαν τυχαία στο δίκτυο. Αντιθέτως συνέβαλλαν στις εφαρμογές οπτικοποίησης, στην έρευνα τρόπων για την έκθεση μαθηματικών συναρτήσεων, στην ανάπτυξη μεθόδων που θα επέτρεπαν την τρισδιάστατη παρουσίαση στο δίκτυο κλπ.

Παράλληλα, την επόμενη χρονική περίοδο υλοποιήθηκε το πρωτόκολλο ελέγχου δικτύου (NCP), επιτρέποντας στους χρήστες του δικτύου να αναπτύσσουν εφαρμογές, γεγονός που συνέβαλλε στη μεγάλη αύξηση του ρυθμού συνδέσεων υπολογιστών στο ARPANET που μέχρι το 1971 πέτυχε την ύπαρξη 23 συνδέσεων συμπεριλαμβανομένων πανεπιστημίων και κυβερνητικών ερευνητικών κέντρων σε ολόκληρη την Αμερική. Βεβαίως μια σελίδα στο δίκτυο κόστιζε 250.000 δολάρια ετησίως.

Ο Σεπτέμβριος του 1972 αποτέλεσε έτος - σταθμό, καθώς την πρώτη δημόσια παρουσία του ARPANET από τον ερευνητή της BBN R.Kahn στην Ουάσιγκτον, διαδόχθηκε η ανακάλυψη του η-

ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον R.Tomlinson, ειδικό επιστήμονα της ίδιας εταιρίας.

Τον επόμενο χρόνο το ARPANET αποκτά διεθνή διάσταση καθώς συνδέονται σε αυτό το University College του Λονδίνου, και το Royal Radal Establishment στη Νορβηγία.

Το ARPANET με την πάροδο του χρόνου εξελίχθηκε στο INTERNET που όλοι σχεδόν σήμερα γνωρίζουμε. Το INTERNET βασίστηκε στην ιδέα ότι θα μπορούσε να διασυνδέσει τα αναρίθμητα επιμέρους ανεξάρτητα δίκτυα τα οποία είχαν τη δική τους αυθαίρετη αρχιτεκτονική.

Το διαδίκτυο με τη μορφή που το ξέρουμε σήμερα στην ουσία ενσωματώνει μια θεμελιώδη τεχνική ιδέα: την ελεύθερη αρχιτεκτονική των δικτύων. Με βάση αυτήν την προσέγγιση κανείς δεν επιβάλλει ενιαίες σχεδιαστικές παραμέτρους. Αντιθέτως το κάθε δίκτυο επιλέγει την αρχιτεκτονική του με τα δικά του κριτήρια και διασυνδέεται με τον βασικό κορμό μέσω ενός επιπέδου αρχιτεκτονικής διαδικτυακής λειτουργίας.

Η ιδέα της ανοιχτής αρχιτεκτονικής των δικτύων εισήχθη το 1972 για πρώτη φορά από τον Kahn κατά τη διάρκεια της συνεργασίας του με το αμυντικό ινστιτούτο της κυβέρνησης των Η.Π.Α. Έτσι αποφάσισε να εργαστεί με στόχο την ανάπτυξη μιας νέας έκδοσης πρωτοκόλλου το οποίο θα μπορούσε να ικανοποιήσει τις ανάγκες ενός ανοικτού δικτυακού περιβάλλοντος ελεύθερης αρχιτεκτονικής.

Το εγχείρημα αυτό δεν ήταν ιδιαίτερα εύκολο στην υλοποίηση του, αλλά η μεγάλη σημασία που είχε για το μέλλον του TCP, οδήγησε τον Kahn, να συνεργαστεί με το εργαστήριο του Stanford και ιδιαίτερα με τον V.Cerf ο οποίος είχε ιδιαίτερη εμπειρία στο σχεδιασμό του αρχικού πρωτοκόλλου.

Το αποτέλεσμα της ιδιαίτερα παραγωγικής τους συνεργασίας, ήταν η δημιουργία ενός αρχικού σχεδίου για το Transmission Control Protocol, το οποίο και παρουσιάστηκε υπό μορφή εργασίας, σε ειδική συνάντηση της Διεθνούς Ομάδας Δικτυακής Εργασίας (INWG), η οποία πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο του Sussex. Στα πλαίσια αυτής της επιστημονικής συνάντησης, τον Σεπτέμβριο του '73, ο V.Cerf απεδέχθη πρόταση που του έγινε για την προεδρία της (INWG).

Η αρχική αυτή προσέγγιση, αν και έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από τους άλλους επιστήμονες, δεν μπορούσε να καλύψει όλο το πλαίσιο λειτουργίας και ιδιαίτερα την διαδικασία απόκτησης των χαμένων πακέτων.

Έπειτα από σκληρή δουλειά και συνεχόμενους πειραματισμούς, το TCP διαχωρίστηκε στο IP (internet protocol), το οποίο χρησιμοποιείται για την προώθηση εξατομικευμένων πακέτων και στο TCP το οποίο έλεγχε τη ροή των δεδομένων και επανέφερε χαμένα πακέτα. Σημειώνεται ότι για πρώτη φορά εισάγεται ο όρος internet.

Η κοινή γλώσσα όλων των υπολογιστών ήταν πλέον γεγονός. Ο δρόμος για τη διασύνδεση δικτύων ελεύθερης σχεδίασης ήταν πλέον ορθάνοικτος.

Από αυτό το χρονικό σημείο και έπειτα οι εξελίξεις παίρνουν τη μορφή της χιονοστιβάδας.

Από το δίκτυο του στρατού περνάμε στο δίκτυο των ανθρώπων της γνώσης και των ειδικών της πληροφορικής, και από την Αμερικάνικη Ήπειρο εξαπλώνεται σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η αποστρατικοποίηση και η διεθνοποίηση του δικτύου έμελλε να ανοίξει την δεύτερη περίοδο στην ιστορία του.

Το 1974 η ιδιωτική εταιρία συμβούλων BBN αποφάσισε να αξιοποιήσει εμπορικά τη συνερ-

γασία της με κυβερνητικά αμυντικά ινστιτούτα, διαθέτοντας στην αγορά το Telnet, την πρώτη εμπορική εκδοχή του ARPANET.

Δύο χρόνια αργότερα ο M.Leisk της Αμερικάνικης AT&T Bell αναπτύσσει ένα πρόγραμμα το οποίο δίνει τη δυνατότητα σε τερματικά που χρησιμοποιούν το λειτουργικό σύστημα Unix να επικοινωνούν μεταξύ τους μέσω τηλεφωνικών γραμμών και ενός modem.

Η συνεχής εξέλιξη του δικτύου (Newsgroups, online υπηρεσίες, κλπ), διευκολύνει τον Αμερικάνικο στρατό το 1980 να απελευθερώσει τα πρωτόκολλα TCP/IP και να δώσει δωρεάν διευθύνσεις σε όλους.

Τρία χρόνια αργότερα το ARPANET χωρίζεται στο MILNET και το ARPANET που σιγά σιγά μετασχηματίζεται σε internet.

Στις αρχές του επόμενου έτους τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία κατέγραφαν δεκαπλάσιασμό των συνδέσεων του ARPANET' στη δεκαετία 71-81 αριθμούσε πλέον 213 συνδέσεις. Δύο χρόνια αργότερα καταγράφονται 1013 συνδέσεις. Ιδρύονται εταιρείες παροχής υπηρεσιών internet. Την αρχή την κάνει η American Online.

Η ανάπτυξη του διαδικτύου αρχίζει και προσλαμβάνει τεράστιες διαστάσεις καθώς μέσα στα δύο επόμενα χρόνια ο αριθμός των συνδέσεων εικοσαπλάσιάζεται φτάνοντας τις 28.000, ένα πραγματικά απίστευτο μέγεθος για την εποχή εκείνη.

Το διαδίκτυο εξαπλώνεται σε όλο τον πλανήτη. Ο Λευκός Οίκος, ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, το Βατικανό αποκτούν την δικιά τους σελίδα στο διαδίκτυο.

Οι μηχανές αναζήτησης, η δημιουργία εύχρηστου και φιλικού περιβάλλοντος (WWW) και μια σειρά από απίστευτες εφαρμογές, μετεξεhlίσσουν το internet από το δίκτυο των ολίγων και ειδικών στο δίκτυο όλων των πολιτών. Το 1997 καταγράφηκαν 19 εκατομμύρια συνδέσεις σε όλο τον κόσμο. Ο πρόεδρος της Internet society V.Serf προβλέπει ότι στο τέλος του αιώνα 180 εκατομμύρια υπολογιστές και 700 εκατομμύρια χρήστες θα είναι συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο.

Μια νέα ψηφιακή Ήπειρος γεννιέται στην οποία η έννοια των γεωγραφικών και χρονικών περιορισμών αντιμετωπίζεται μόνο σαν θεματική ενότητα της σύγχρονης ιστορίας της.

4.2 ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Το διαδίκτυο παρέχει πληθώρα υπηρεσιών καθώς αποτελεί το πεδίο συνάντησης και εφαρμογής των τελευταίων τεχνολογικών εξελίξεων στο χώρο των πληροφοριών και τηλεπικοινωνιών.

Παρέχει ένα εύχρηστο περιβάλλον γραφικών το οποίο είναι λειτουργικά έτοιμο και δεκτικό σε δυναμικές προσαρμογές προκειμένου να υποστηρίξει πλήθος εφαρμογών.

Ένας επαγγελματίας μπορεί να έρθει πιο κοντά σε νέες ιδέες και σύγχρονες πρακτικές στον τομέα του, ένας ερευνητής να αναζητήσει βιβλιογραφία, κείμενα, έγγραφα και ντοκουμέντα για την τεκμηρίωση της έρευνας του.

Ένας λογιστής μπορεί να τακτοποιήσει τα στοιχεία που είναι περασμένα στο τερματικό της εταιρίας του από το δικό του χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά, ένας απλός πολίτης να διασκεδάσει παίζοντας κάποιο από τα αμέτρητα παιχνίδια του, ένας οικογενειάρχης να προγραμματίσει τις διακοπές του.

Ιδιωτικές εταιρείες διαφημίζουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που παράγουν αναζητώντας νέες αγορές, δημόσιοι φορείς παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες στους πολίτες και δίνουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε επίσημα έγγραφα και νομοθετήματα, βιβλιοθήκες και πανεπιστημιακά ιδρύματα 'ανοίγουν τις πόρτες τους' σε όλους όσους επιθυμούν να τα επισκεφτούν.

Μέσω του internet είναι πλέον δυνατόν, να διευθετήσουμε πλήθος θεμάτων της καθημερινής μας ζωής, από τις τραπεζικές και οικονομικές μας συναλλαγές μέχρι και τη διασκέδαση μας.

Και αν όλα αυτά προσδιορίζουν μια μονοσήμαντη σχέση επικοινωνίας, πλήθος άλλες εφαρμογές, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, έρχονται να αναδείξουν τον αμφίδρομο χαρακτήρα του internet.

Η πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι αρκετά εύκολη καθώς, εκτός από το τερματικό απαιτείται ένα modem και η σύνδεση με τον διαθέτη του διαδικτύου που επιλέγει ο χρήστης.

Το κόστος πρόσβασης είναι επίσης προσιτό καθώς δεν ξεπερνά ανά μονάδα χρέωσης την τιμή ενός αστικού τηλεφωνήματος.

Το internet παρέχει δύο μεγάλες κατηγορίες δυνατοτήτων.

Η πρώτη κατηγορία αναφέρεται στη δυνατότητα που δίνει στους χρήστες να αναζητήσουν

τις πληροφορίες που επιθυμούν.

Το διαδίκτυο μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένας, απεριόριστων δυνατοτήτων, χώρος αποθήκευσης δεδομένων και πληροφοριών πάσης φύσεως.

Τα μεγαλύτερα πρακτορεία ειδήσεων όπως το Reuters International & Associated Press είναι πλέον συνδεδεμένα με το διαδίκτυο, και τα νέα όλου του κόσμου, από τις διακυμάνσεις των χρηματιστηρίων μέχρι και τις πολιτικές εξελίξεις ή τα καιρικά φαινόμενα είναι πλέον ηλεκτρονικός προσπελάσιμα μέσω του internet.

Μετά τα πρακτορεία ειδήσεων, περιοδικά, εφημερίδες, ηλεκτρονικά μέσα μαζικής ενημέρωσης αρχίζουν σιγά σιγά να αποκτούν το δικό τους χώρο - τις δικές τους σελίδες - στο διαδίκτυο, το οποίο έχει εξελιχτεί σε έναν από τους κυριότερους κόμβους άμεσης ενημέρωσης.

Εκτός όμως από τα νέα και τις διεθνείς εξελίξεις, το internet έχει αναδειχτεί στην μεγαλύτερη δεξαμενή επιστημονικών και ερευνητικών αναλύσεων και ντοκουμέντων για όλα σχεδόν τα θεματικά πεδία του ανθρώπινου ενδιαφέροντος.

Ο μεγάλος όγκος στοιχείων που συνεχώς συσσωρεύεται δυσχεραίνει την ανεύρεση των δεδομένων που αναζητούν οι ενδιαφερόμενοι, οι οποίοι ξέρουν ότι αυτό που θέλουν βρίσκεται στο internet αλλά δεν γνωρίζουν που ακριβώς.

Αρχικά η λύση αυτού του προβλήματος επιχειρήθηκε να δοθεί μέσα από την δημιουργία περιβάλλοντος γραφικών, φιλικών προς τον χρήστη. Το εγχείρημα όμως δεν ήταν και ιδιαίτερα εύκολο αν αναλογιστεί κανείς ότι ο όγκος των δεδομένων που προστίθενται καθημερινά είναι απίστευτα μεγάλος.

Για τον εντοπισμό των διάσπαρτων αρχείων στο διαδίκτυο ένας εύχρηστος τρόπος αναζήτησης ήταν το Archie το οποίο αναπτύχθηκε από το τμήμα πληροφορικής του Πανεπιστημίου McGill στον Καναδά.

Τις επιπλοκές που ανέκυψαν κλήθηκε να τις αντιμετωπίσει ο Gopher ο οποίος αναπτύχθηκε αρχικά στο Πανεπιστήμιο της Μινεσότα.

Σύμφωνα με αυτό το σύστημα αναζήτησης, τα δεδομένα κατηγοριοποιούνται ανάλογα με τη μορφή τους (προγράμματα, κείμενα, εικόνες) και στη συνέχεια με κριτήριο το περιεχόμενο τους δημιουργούν μια δενδρική μορφή.

Στο χρήστη εμφανίζονται με την μορφή μενού επιλογής

Η ανάπτυξη του Wide Area Information Service (WAIS) εισήγαγε μια νέα μέθοδο αναζήτησης με τη χρήση λέξεων - κλειδίων.

Το πιο εξελιγμένο εργαλείο αναζήτησης πληροφοριών που υπάρχει σήμερα στο internet είναι το επανομαζόμενο World Wide Web (W W W). Αποτελεί το προϊόν της σύζευξης των δύο προγενέστερων εφαρμογών του Gopher και του WAIS.

Η προέλευση του ανιχνεύεται στα τέλη της δεκαετίας του '80 στο κέντρο πυρηνικών ερευνών της Γενεύης (CERN) και χρησίμευε στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των επιστημόνων. Η καθιέρωση του ήταν πλέον θέμα χρόνου.

Το WWW ή Web (ιστός), βασίζεται στο μοντέλο του Hypertext. Έχει τη δυνατότητα να συνδέει δύο ή περισσότερα κείμενα μεταξύ τους ανεξάρτητα της γεωγραφικής τους προέλευσης, μέσω ενός εύχρηστου και φιλικού περιβάλλοντος.

Βασικό στο πρωτόκολλο HTTP και σε άλλες εφαρμογές παρέχει πέρα από κείμενο,

ήχο, εικόνα, ακόμα και βίντεο. Παρέχει επίσης τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλες τις εφαρμογές και τις βασικές υπηρεσίες του διαδικτύου ακόμα και σε ειδικές περιπτώσεις τοπικών δικτύων και βάσεων δεδομένων.

Στην πραγματικότητα αποτελεί το βασικό εργαλείο πλοήγησης στο internet δίνοντας τη δυνατότητα ανάκτησης της επιθυμητής πληροφορίας, μέσω των εργαλείων αναζήτησης (search engines) και της εξέλιξης αυτών δηλαδή των μεταμηχανών αναζήτησης.

Το Files Transfer Protocol (FTP) και ιδιαίτερα το Anonymous FTP είναι μια από τις πιο σημαντικές υπηρεσίες του διαδικτύου. Όπως προδίδει το όνομα του είναι ένα πρωτόκολλο μεταφοράς αρχείων υψηλού επιπέδου το οποίο αντιστοιχεί στο επίπεδο εργασιών του μοντέλου του internet.

Μέσω αυτής της υπηρεσίας και ιδιαίτερα του Anonymous FTP, μπορεί κανείς να προμηθευτεί λογισμικό καθώς και μεγάλα σε μέγεθος αρχεία.

Η υπηρεσία TELNET παρέχει στο χρήστη τη δυνατότητα να συνδεθεί με έναν απομακρυσμένο υπολογιστή που είναι στο διαδίκτυο αρκεί να τηρείται ο απαραίτητος λογαριασμός. Ο ενδιαφερόμενος αποκτά την δυνατότητα χειρισμού του απομακρυσμένου υπολογιστή από την δική του οθόνη.

Η υπηρεσία WHOIS δίνει πληροφορίες σχετικά με τους χρήστες και τους οργανισμούς που συμμετέχουν στο διαδίκτυο.

Η δεύτερη κατηγορία αναφέρεται στη δυνατότητα που δίνει στους χρήστες να επικοινωνούν μεταξύ τους.

Η πιο διαδεδομένη υπηρεσία είναι το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο η αλλιώς το e-mail. Δίνει τη δυνατότητα στον χρήστη να προετοιμάσει ένα γράμμα ή ένα σημείωμα ηλεκτρολογώντας το στο δικό του τερματικό και να το στείλει μέσω του δικτύου στον παραλήπτη που επιθυμεί, όπου και αν αυτός βρίσκεται, με τη χρήση της ηλεκτρονικής του διεύθυνσης.

Ο χρόνος αποστολής είναι ιδιαίτερα μικρός και το κόστος μηδενικό.

Τα μηνύματα όμως μπορεί πλέον να είναι φωνητικά ή ακόμα και συνδυασμός ήχου και εικόνας.

Με τη χρήση ειδικών προγραμμάτων παρέχεται η δυνατότητα εγγραφής σε συνδρομητικές ομάδες με κοινά ενδιαφέροντα. Το mailing list παρέχει τη δυνατότητα στο χρήστη να συμμετέχει μέσω της ανταλλαγής μηνυμάτων σε συζητήσεις που τον ενδιαφέρουν.

Μέσω του προγράμματος Talk γίνεται δυνατή η άμεση και σε πραγματικό χρόνο επικοινωνία δυο χρηστών στο διαδίκτυο καθώς αυτά που γράφει ο ένας στο τερματικό του, εμφανίζονται στην οθόνη του άλλου.

Η επικοινωνία αυτή μπορεί να επεκταθεί και σε περισσότερους από δύο χρήστες με την βοήθεια του Internet Relay Chat (IRC).

Η τηλεφωνική συνομιλία όπως και η τηλεσυνδιάσκεψη μέσω του διαδικτύου είναι πλέον γεγονός μέσω του προγράμματος Iphone. Προϋπόθεση για την μεταφορά ήχου και εικόνας είναι η υψηλή ταχύτητα σύνδεσης μέσω των κατάλληλων υποδομών.

Ο μεγάλος όγκος των πληροφοριών που υπάρχει στο διαδίκτυο δημιούργησε την ανάγκη της ανάπτυξης ενός άλλου συστήματος που θα ένωνε όλους εκείνους που είχαν κοινά ενδιαφέροντα.

Έτσι γεννήθηκε το USENET το οποίο μπορεί να το φανταστεί κανείς σαν ένα τεράστιο πίνακα ανακοινώσεων χωρισμένο σε διάφορες ομάδες μηνυμάτων ανά θεματικό πεδίο, τα λεγόμενα newsgroups.

Στην ουσία μέσω του USENET ο ενδιαφερόμενος μπορεί να συμμετέχει σε ηλεκτρονικές διασκέψεις εκφράζοντας τις απόψεις του, διατυπώνοντας τις ερωτήσεις του και διεξάγοντας ηλεκτρονικές συζητήσεις για το θέμα που επέλεξε να συμμετάσχει.

Η υπηρεσία Finger δίνει πληροφορίες σχετικά με το εάν ένας χρήστης είναι συνδεδεμένος ή όχι στο διαδίκτυο καθώς και πότε έγινε η τελευταία σύνδεση.

Τέλος από το διαδίκτυο δεν θα μπορούσαν να απουσιάζουν τα παιχνίδια. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν τα προγράμματα Multi User Dungeons (MUD) τα οποία επιτρέπουν την αλληλεπίδραση σε πραγματικό χρόνο μέσω της δημιουργίας εικονικού περιβάλλοντος με την συμμετοχή πολλών χρηστών ταυτόχρονα.

4.3 ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Η διείσδυση των επιχειρήσεων στο διαδίκτυο πραγματοποιείται με απίστευτα γρήγορους ρυθμούς, καθώς το πλήθος των υπηρεσιών και των εφαρμογών που προσφέρονται στο περιβάλλον του, αποτελούν το μαγνήτη για χιλιάδες μικρές ή μεγάλες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.

Αναμφισβήτητα εκατομμύρια άνθρωποι σε όλη τη Γη είναι χρήστες του Internet.

Ανεξάρτητα του είδους και της δραστηριότητας της κάθε επιχείρησης κανείς δεν παραβλέπει μια τεράστια αγορά εκατομμυρίων καταναλωτών σε πλανητική κλίμακα, ιδίως όταν είναι στατιστικά αποδεδειγμένο πως οι χρήστες του διαδικτύου ανήκουν κυρίως σε μεσαίες και ανώτερες εισοδηματικές τάξεις.

Για να προσεγγιστεί μια τέτοια αγορά απαιτείται η σύνδεση της επιχείρησης με τους χρήστες μέσω της δημιουργίας ενός δικού της χώρου - σελίδας - στο διαδίκτυο.

Στη σελίδα αυτή η κάθε επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να παρουσιάζει εικοσιτέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο με τον τρόπο που αυτή επιθυμεί, τις υπηρεσίες και τα προϊόντα που προσφέρει στους καταναλωτές σε όλη την Γη.

Αυτό το είδος της πρόσβασης σήμερα θεωρείται ξεπερασμένο.

Η δημιουργία εικονικών επιχειρήσεων και ηλεκτρονικών καταστημάτων αποτελεί πλέον την πιο διαδεδομένη μορφή επιχειρηματικής διείσδυσης στο διαδίκτυο.

Η δημιουργία ενός δυναμικού περιβάλλοντος αλληλεπίδρασης παρέχει τη δυνατότητα στον καταναλωτή σε πραγματικό χρόνο να παραγγείλει το προϊόν ή την υπηρεσία που επιθυμεί, να στείλει κάποιο ηλεκτρονικό μήνυμα με τις τυχόν παρατηρήσεις του, ή ακόμα και να ζητήσει κάποιες επιπρόσθετες πληροφορίες.

Τα προβλήματα ασφάλειας που έχουν εντοπισθεί λειτουργούν ως τροχοπέδη στην επιχειρηματική διείσδυση καθώς, οι προτεινόμενοι εναλλακτικοί τρόποι πληρωμής δεν δείχνουν προς το παρόν να υπερβαίνουν τις όποιες δυσχέρειες έχουν παρατηρηθεί.

Το κόστος πρόσβασης μιας επιχείρησης στο διαδίκτυο δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό σε αντίθεση με τις προσδοκίες που δημιουργούνται.

Η εξεύρεση νέων πελατών δεν είναι μια εύκολη υπόθεση για τις επιχειρήσεις. Προϋποθέτει την σε βάθος ανάλυση της αγοράς για την ανάδειξη της ομάδας-ων στόχου όπου απευθύνεται το προϊόν. Το διαδίκτυο αποτελεί ήδη μια δεξαμενή εκατομμυρίων πελατών με διαφορετικές ανάγκες, προσεγγίσεις, ενδιαφέροντα και ταυτόχρονα επιθετική καταναλωτική συμπεριφορά.

Ένας ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός καταναλωτών πραγματοποιεί έρευνα αγοράς μέσω του διαδικτύου, συγκρίνοντας ποιότητα και προσφερόμενη τιμή, προκειμένου να προβεί στις αγορές του.

Στην περίπτωση που μια επιχείρηση απουσιάζει από αυτήν τη διαδικασία, στην ουσία έχει αυτο αποκλειστεί σε σχέση με τη δυνατότητα επιλογής της από έναν μεγάλο αριθμό καταναλωτών.

Παράλληλα, οι επιχειρήσεις μπορούν ανέξοδα να πραγματοποιούν έρευνα αγοράς για τα νέα προϊόντα τους καθώς είναι πολύ εύκολο να παρατηρήσουν την συμπεριφορά των καταναλωτών μέσω του διαδικτύου πριν τα κυκλοφορήσουν στην παραδοσιακή αγορά.

Με ποιόν τρόπο όμως θα προσελκύσουν το ενδιαφέρον του κοινού στον δικό τους χώρο στο διαδίκτυο ανάμεσα σε χιλιάδες άλλους ανταγωνιστές και μη;

Το ερώτημα αυτό δεν είναι καινούργιο καθώς απασχόλησε και απασχολεί τις επιχειρήσεις στα πλαίσια της παραδοσιακής αγοράς. Η απάντηση βρίσκεται στην αλλαγή δομής και φιλοσοφίας της πολιτικής των πωλήσεων και ιδιαίτερα της διαφήμισης.

Κατ' αρχήν, θα καταλαμβάνουν πολύ λιγότερο διαφημιστικό χώρο στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, καθώς θα έχουν την δυνατότητα να παραπέμπουν για περισσότερες πληροφορίες στην ηλεκτρονική τους διεύθυνση. Παράλληλα θα επιδιώκουν την προβολή τους μέσω εκείνων των σελίδων στο διαδίκτυο που έχουν μεγάλη προσπελασιμότητα σε σχέση με την ομάδα - στόχο που επιδιώκουν να προσεγγίσουν.

Η δημιουργία των ηλεκτρονικών καταστημάτων αλλιάζει ριζικά τη δομή και τη λειτουργία των ίδιων των επιχειρήσεων.

Δεν θα χρειάζονται πλέον οι τεράστιοι επαγγελματικοί χώροι για την προσέλκυση των καταναλωτών καθώς θα μετεγκατασταθούν στις ηλεκτρονικές λεωφόρους με αποτέλεσμα τη δραστική μείωση του κόστους.

Όπως γίνεται κατανοητό, το γεγονός αυτό θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην διοικητική και οργανωτική δομή των επιχειρήσεων, στους εργαζόμενους, στον τρόπο προσέγγισης των καταναλωτών κλπ.

Παράλληλα ήδη έχει αρχίσει να αναπτύσσεται η λεγόμενη εσωτερική επιχειρηματική αγορά στο διαδίκτυο.

Με τον όρο αυτό εννοούμε τις σχέσεις και τις εμπορικές συναλλαγές που αναπτύσσονται μεταξύ των επιχειρήσεων.

Η αναζήτηση νέων ιδεών, η εισαγωγή καινοτόμων διαδικασιών στην παραγωγική διαδικασία, η προσπάθεια εξεύρεσης προμηθευτών με καλύτερους χρηματοοικονομικούς όρους προσλαμβάνει άλλες διαστάσεις στο Internet, καθώς οι δυνατότητες που προσφέρει είναι πραγματικά απεριόριστες.

Οι επιχειρήσεις μέσω του διαδικτύου μπορούν πράγματι να αξιοποιήσουν τις απεριόριστες δυνατότητες που τους παρέχει.

Η ανταλλαγή πληροφοριών, η σύνδεση με επιμελητήρια και επαγγελματικές ενώσεις, η δυνατότητα μερικής απασχόλησης ειδικών επιστημόνων και συμβούλων, και το κυριότερο η δυνατότητα απ' ευθείας επικοινωνίας με τους παραγωγούς προϊόντων και υπηρεσιών τους προσδίδει μια ιδιαίτερη δυναμική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Αναμφισβήτητα οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις στα πλαίσια της ΚτΠ, θα επιφέρουν σημαντικότερες αλλαγές σε όλους τους τομείς της οικονομίας, στο επίπεδο της οργάνωσης της εργασίας, των νέων συστημάτων παραγωγής, των νέων μορφών απασχόλησης.

Δεν πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός ότι αυτές οι αλλαγές διαπερνούν στο σύνολο τους τον κοινωνικό ιστό σε τέτοιο βαθμό που οι κοινωνικές επιστήμες προσπαθούν να καταγράψουν τις ψυχολογικές επιπτώσεις και να αναζητήσουν τρόπους αντιμετώπισης των αρνητικών πτυχών από τις συνέπειες της βιομηχανικής μεταβολής.

Η έλευση της ΚτΠ και η ταχύτατη ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, έχουν σημαντικές πολιτισμικές επιπτώσεις με την έννοια ότι αναφέρονται κατεξοχήν στην διαχείριση - επεξεργασία της πληροφορίας καθιστώντας στενότερη την σχέση μεταξύ της κουλτούρας, της επιστημονικής γνώσης και των παραγωγικών δυνάμεων.

Ο θεσμός της επιχείρησης προβάλλει ως ο βασικότερος συντελεστής των επιτελούμενων πολιτισμικών μεταβολών, ως ο κύριος φορέας και παραγωγός αξιών, ως ο κατ' εξοχήν τόπος συνάντησης του τεχνικού, του οικονομικού, του πολιτισμικού, διαμορφώνοντας μια νέου τύπου σύγχρονη λογική, η οποία συνοψίζεται κάτω από τον όρο "κουλτούρα της επιχείρησης".

Έτσι διαμορφώνεται ένας νέος τύπος προσωπικότητας θεμελιωμένος στην επιθυμία της επιτυχίας, τη διαρκή επιδίωξη της υπέρβασης των στόχων όχι μέσω μεταφυσικών, θρησκευτικών ή πολιτικών συστημάτων και αντιλήψεων όπως γνωρίζαμε μέχρι σήμερα, αλλά μέσω της αναζήτησης των ατομικών του ορίων στη σφαίρα της εργασίας.

Στα πλαίσια αυτά εξελίσσεται συνεχώς η λεγόμενη βιομηχανική αναδιάρθρωση που όμως τις περισσότερες φορές παραγνωρίζει τις χαμηλές αμοιβές, την υποαπασχόληση, την ανασφάλεια και την ελλιπή κοινωνική προστασία, παράγοντες που στην πραγματικότητα σπρώχνουν μεγάλες κατηγορίες του εργατικού δυναμικού στην απαξίωση των δεξιοτήτων του, στην αποειδίκευση, στο οικονομικό και κοινωνικό περιθώριο.

Η νέα κοινωνία που αναδύεται δεν θα επηρεάσει ένα μικρό τμήμα ειδικών, ούτε θα αναφέρεται σε κάποιους εξειδικευμένους τομείς της επιστήμης και της ζωής. Η ΚτΠ αφορά όλους μας, καθώς οι νέες τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών θα αλλιάξουν ριζικά

τον τρόπο με τον οποίο ζούμε και εργαζόμαστε και θα επηρεάσουν σημαντικά το σύνολο της ζωής και της δραστηριότητας των ανθρώπων.

Η πλειοψηφία των πολιτών ανησυχεί και προβληματίζεται για την νέα πραγματικότητα που γεννιέται και για τις αλλαγές που θα επιφέρει στην κοινωνική και εργασιακή τους ζωή.

Είναι αλήθεια πως οι απλοί πολίτες, τα πανεπιστημιακά ιδρύματα αλλιά και οι περισσότερες εταιρίες δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι να υποδεχτούν την νέα πραγματικότητα, και να αξιοποιήσουν τα πλεονεκτήματα που προσφέρει στην οικονομία, την απασχόληση και στο σύνολο της ανθρώπινης δραστηριότητας. Οι απλοί πολίτες και οι φορείς τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα έχουν σημαντικούς λόγους να εμπλακούν περισσότερο στη διαδικασία σχεδιασμού και ανάπτυξης έξυπνων και χρήσιμων εφαρμογών.

Το ζήτημα της ενημέρωσης των πολιτών είναι κεφαλαιώδους σημασίας, καθώς είναι πιθανόν να δημιουργηθεί ένας νέος δυϊσμός απέναντι σε αυτούς που θα είναι σε θέση να κάνουν χρήση των νέων εφαρμογών και στους υπόλοιπους, που θα αδυνατούν να αξιοποιήσουν τα προσφερόμενα πλεονεκτήματα και θα οδηγηθούν στο οικονομικό και κοινωνικό περιθώριο.

Πρέπει λοιπόν να αναζητηθούν και να τεθούν σε εφαρμογή όλες εκείνες οι πολιτικές που θα διευκολύνουν την πρόσβαση των πολιτών στην νέα τεχνολογική, εργασιακή και κοινωνική πραγματικότητα.

Με ποιους τρόπους θα επιτευχθεί κάτι τέτοιο; Αν αναλογιστεί κανείς ότι ένα σημαντικό τμήμα του πληθυσμού είναι ήδη εκτός ή βρίσκεται στα όρια της σημερινής εργασιακής και κοινωνικής πραγματικότητας, ο νέος κόσμος που γεννιέται μήπως θα συμβάλει στη διεύρυνση των πλαισίων του κοινωνικού και οικονομικού περιθωρίου;

Η επερχόμενη αλλαγή μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των οικονομικών μεγεθών την επιτάχυνση των ρυθμών ανάπτυξης, της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας; Αν ναι, ποιες θα είναι οι επιπτώσεις για το μέσο εργαζόμενο και την οικογένειά του; Ποιες θα είναι οι επιπτώσεις στο εργασιακό του περιβάλλον; Θα έχουμε αύξηση της απασχόλησης ή πάλι το τίμημα της εξέλιξης θα είναι η καταστροφή χιλιάδων θέσεων εργασίας και η διεύρυνση του αριθμού των ανέργων και των κοινωνικά και οικονομικά αποκλεισμένων;

Ποιο θα είναι το μέλλον του συστήματος της κοινωνικής προστασίας και ασφάλισης; Ποιες θα είναι οι κοινωνικές και ψυχολογικές επιπτώσεις από την εφαρμογή της τηλεργασίας;

Η προσαρμογή των εκπαιδευτικών συστημάτων στην νέα πραγματικότητα ποια μορφή πρέπει να λάβει, έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις αλλιά και να προετοιμάσει τις συνθήκες μιας ομαλής μετάβασης;

Ποιες θα είναι οι επιπτώσεις στους δημοκρατικούς μας θεσμούς και το κοινοβουλευτικό μας σύστημα; Η ηλεκτρονική δημοκρατία θα καταφέρει να παραμερίσει τις παραδοσιακές δομές, και αν ναι με ποιες επιπτώσεις για τη λειτουργία των θεσμών, και την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του απόρρητου της ιδιωτικής ζωής;

Ο νέος κόσμος που έρχεται θα διατηρήσει την πολυπολιτισμικότητα του ή θα αναδείξει ένα δικό του πολιτισμικό όραμα στο όνομα της ψηφιακής επανάστασης;

Είναι μόνο ένας μικρός αλλιά ενδεικτικός κατάλογος για το κλίμα της ανησυχίας και του προβληματισμού που διακατέχει το σύνολο των πολιτών ή καλύτερα εκείνους που έχουν τη στοιχειώδη ενημέρωση για τις επερχόμενες αλλαγές.

Οι ανησυχίες αυτές δεν πρέπει να μας προβληματίζουν, αντιθέτως πρέπει να θεωρούνται απολύτως φυσιολογικές και θεμιτές στο βαθμό που αντικατοπτρίζουν μια νέα πραγματικότητα που έρχεται, πολλής πτυχής της οποίας είναι αδιευκρίνιστες.

Αυτό που προέχει είναι να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στην κοινωνική διάσταση της νέας εποχής σε αντίθεση με το τεχνοκρατικό και αφυδατωμένο από κοινωνικές αξίες και ιδανικά πρότυπο που κυριαρχεί στις μέρες μας.

Σε αντίθετη περίπτωση, η ΚτΠ θα εκληφθεί ως μια σημαντική μεν αλλήλ στείρα τεχνολογική διαδικασία χωρίς κοινωνικό περιεχόμενο και αιτήματα, και θα αποτελέσει προνόμιο των λίγων και των ειδικών οι οποίοι θα σχεδιάζουν και θα λαμβάνουν τις αποφάσεις με βάση τα δικά τους στενά κριτήρια.

Σε μια τέτοια περίπτωση τα αποτελέσματα θα είναι καταστροφικά, καθώς η ΚτΠ δεν εμπειρίχει την κοινωνική διάσταση απλώς ως τμήμα του περιεχομένου της, αλλήλ αναφέρεται κυρίως σε αυτό αναγνωρίζοντας το ως την σημαντικότερη προτεραιότητα.

Έτσι αν η διαδικασία της μετάβασης γίνει με κλειστές πόρτες και υπό τους τεχνοκρατικούς όρους που τα μεγάλα κέντρα αποφάσεων σήμερα προωθούν, το κοινωνικό κόστος θα αποδειχτεί τεράστιο, καθώς η κοινωνική συναίνεση δεν μπορεί να επιτευχθεί σε δοκιμαστικούς σωλήνες και σε τεχνολογικά εργαστήρια όσο άρτια εξοπλισμένα και αν είναι αυτά.

Η ΚτΠ δεν θα προκύψει από παρθενογέννηση, ούτε θα καταλάβει κάποιον κενό χώρο που τυχαίως θα ανακαλυφθεί. Είναι προϊόν πολλών παραγόντων πρώτα και κύρια της ίδιας της επανάστασης που συντελείται στις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

Η αποκαλούμενη ψηφιακή επανάσταση είναι αναμφισβήτητα ο οδηγός της νέας αναδυόμενης κοινωνίας. Κινητήριοι μοχλός των εξελίξεων είναι κυρίως το πολυεθνικό χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο ή, όπως συνηθίζεται στις μέρες μας να αποκαλείται, οι δυνάμεις της αγοράς. Η ΚτΠ αποτελεί μια μεγάλη ευκαιρία, ίσως τη σημαντικότερη από πλευράς περιεχομένου, εύρους και δυναμικής, για τις δυνάμεις αυτές όχι απλώς να διευρύνουν τα κέρδη τους και να πολλαπλασιάσουν τα οικονομικά τους μεγέθη, αλλήλ μέσω του οικονομικού τους εύρους να επεκτείνουν την πολιτική και ιδεολογική τους ηγεμονία σε όλους τους τομείς.

Είναι λοιπόν πολύ πιθανόν η ΚτΠ για τον απλό πολίτη να σημάνει το τέλος της πλήρους απασχόλησης, την κατάργηση των εργασιακών του δικαιωμάτων, την αλλοαγή του συστήματος της κοινωνικής προστασίας και τελικά περισσότερη ανεργία, φτώχεια και κοινωνική ανασφάλεια.

Η αλλοαγή του μοντέλου της κοινωνικής ζωής και της ίδιας της καθημερινότητας, αν προσαρμοστεί στα στενά όρια της τεχνοκρατικής αντίληψης για το νέο, θα έχει καταστροφικές συνέπειες για τον κοινωνικό ιστό, την ίδια την κοινωνική συνοχή.

Η μετάβαση στην ΚτΠ δεν θα είναι προφανώς μια ανέμελη και ευχάριστη διαδικασία, καθώς μεγάλα και σημαντικά προβλήματα της σημερινής εποχής θα μεταφερθούν σωρευτικά στη νέα, η οποία βεβαίως θα έχει θέσει νέους στόχους και προσανατολισμούς.

Δεν μπορούμε να γυρίσουμε πίσω το ρολόι, ούτε να αυτοαναγορευτούμε ως πόλος αντίστασης στην ίδια την εξέλιξη, πολύ περισσότερο να μετεξελιχθούμε σε υποστηρικτές του σημερινού που έτσι και αλλιώς δεν μας εκπράζει ή του παλιού που μας έχει ήδη προσπεράσει.

Δεν είναι λίγοι αυτοί που εκτιμούν πως η ΚτΠ με το πρόσχημα της ψηφιακής επανάστασης,

θα καταφέρει να ισοπεδώσει ότι δεν μπόρεσε η Παγκοσμιοποίηση με το πρόσχημα της απελευθέρωσης των αγορών.

Σε κάθε περίπτωση, η λογική της ελεύθερης αγοράς κληρονόμησε στην οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα των χωρών περισσότερο πλούτο, αλλιά και την μεγαλύτερη φτώχεια που υπήρξε ποτέ, περισσότερη ανάπτυξη και παραγωγικότητα αλλιά και την μεγαλύτερη ανεργία που έχει καταγραφεί και οπωσδήποτε τη μεγαλύτερη ανισότητα και εκμετάλλευση.

Παράλληλα, άφησε ως παρακαταθήκη στις επόμενες γενιές την πολυτέλεια του μονόδρομου ως διαδικασία πολιτικού προβληματισμού και κοινωνικής ανάληψης και το πρότυπο ενός ανθρώπου καταναλωτή αγαθών και υπηρεσιών, αποστεωμένου από κοινωνικές αξίες και πανανθρώπινα ιδανικά. Απέναντι στην παρατεταμένη κρίση του κοινωνικού δόμησε το ατομικό και προδιέγραψε το πρότυπο της σύγχρονης ευδαιμονίας που αγνοεί και παραμερίζει τις κοινωνικές αξίες, ενώ χτίζει την επιτυχία του μέσω της υπέρβασης των ατομικών στόχων στο εργασιακό περιβάλλον, προσπαθώντας να αντιμετωπίσει την ευρύτερη κοινωνική αποξένωση μέσα από την εργασιακή αναγνώριση.

Σε αυτή την πραγματικότητα θα στηριχτεί η νέα κοινωνία που αναδύεται κληρονομώντας πολλή και δυσεπίλυτα προβλήματα.

Από την άλλη μεριά, υπάρχουν οι προσδοκίες εκατομμυρίων ανθρώπων σε ολόκληρη τη Γη για μια καλύτερη ζωή, για ένα καλύτερο αύριο. Υπάρχουν οι μεγάλες ελπίδες των πολιτών του κόσμου σε σχέση με τη νέα αναδυόμενη κοινωνία και τις μεγάλες αλλαγές που θα επιφέρει.

Η δημιουργία της ανοιχτής κοινωνίας των μεγάλων επιλογών, της διασύνδεσης και της επικοινωνίας των ανθρώπων ανεξάρτητα των γεωγραφικών αποστάσεων που τους χωρίζουν, της ελεύθερης πρόσβασης σε πηγές δεδομένων και πληροφοριών που θα διευρύνουν τους γνωστικούς τους ορίζοντες και θα βοηθήσουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες, την χρήση πλήθους εφαρμογών που θα βοηθήσουν την παραγωγικότητά τους, θα ανεβάσουν το επίπεδο της ζωής τους, το περιβάλλον που πάντα σήκωνε το βάρος της εξέλιξης.

Η ΚτΠ μπορεί να οδηγήσει την Ευρωπαϊκή Ήπειρο σε μια "δεύτερη αναγέννηση" βασισμένη σε μια πιο ολοκληρωμένη και πιο πλούσια εκμετάλλευση της πολιτισμικής και γλωσσικής διαφοροποίησης καθώς θα διευρυνθεί η δυνατότητα πρόσβασης όχι μόνο στο δικό μας αλλιά και σε άλλους πολιτισμούς.

Η διάχυση της πληροφορίας από και προς όλο τον κόσμο θα ενισχύσει την πολυφωνία, τον πλουραλισμό σε ιδέες, απόψεις, αντιλήψεις, θα διευκολύνει την πρόσβαση του πολίτη στη δημόσια πληροφόρηση, θα ανοίξει τις πόρτες του δυσκίνητου δημόσιου τομέα στο μέσο πολίτη θα βοηθήσει την αποτελεσματικότητα των εργασιών του.

Η ΚτΠ μπορεί να γίνει η Κοινωνία της δια βίου εκπαίδευσης και η εκπαιδευτική διαδικασία να συντροφεύει τον πολίτη στο σύνολο του επαγγελματικά ενεργού του βίου, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται σε ένα διαρκές εναλλασσόμενο περιβάλλον. Πολλοί χαρακτηρίζουν την ΚτΠ ως την πράσινη επανάσταση καθώς η ανατροπή της βασικής σχέσης ανθρώπου - πληροφορίας θα μειώσει τις μετακινήσεις, η εισαγωγή των νέων εφαρμογών θα συμβάλουν στη μείωση της χρήσης χαρτιού και γενικότερα θα διαμορφώσει τις συνθήκες για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της εκμετάλλευσης των πηγών και της ικανότητας των φυσικών συστημάτων να αντλούν πόρους χωρίς να τους στερούν από τις επόμενες γενιές.

Στον τομέα των επιχειρήσεων, η εισαγωγή πλήθους εφαρμογών και η εξέλιξη των τεχνολογικών αυτοματισμών, θα συμβάλει στην μείωση των κοστολογίων, στην αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας, στην οικονομική μεγέθυνση και την αύξηση των κερδών.

Η τηλεργασία προσφέρει απεριόριστες δυνατότητες στον εργαζόμενο να διαχειριστεί με μεγαλύτερη ευελιξία τον ελεύθερο χρόνο του, να βελτιώσει τις συνθήκες εργασίας και το εισόδημα του. Οι δικαιολογημένοι φόβοι για πλήρη κοινωνική απομόνωση και αποξένωση μπορούν να αντιμετωπισθούν με την εναλλαγή και το συνδυασμό διαφορετικών μορφών τηλεργασίας.

Τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι κάτοικοι ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών, θα επωφεληθούν τα μέγιστα από τη νέα πραγματικότητα, καθώς η επικοινωνία θα έχει άλλο πλέον περιεχόμενο και η πρόσβαση τους στις εξελίξεις και την ίδια τη ζωή θα ενισχυθεί σημαντικά.

Μια νέα κοινωνία γεννιέται. Δεν είναι σχήμα λόγου, είναι μια πραγματικότητα η οποία δεν βρίσκεται στο απώτερο μέλλον αλλά δομείται σήμερα. Ποτέ άλλοτε τόσες ελπίδες και προσδοκίες εκατομμυρίων ανθρώπων σε όλη τη Γη δεν συνυπήρξαν με τόσες ανησυχίες και προβληματισμούς. Αυτή η αντιφατική κατάσταση είναι αρκετή για να πιστοποιήσει ότι βρισκόμαστε στην αυγή ενός καινούργιου κόσμου.

Και εδώ είναι το μεγάλο σημείο συνάντησης των πολιτών με το αυριανό σύστημα αξιών τους, των εργαζομένων με το μέλλον τους, των ανέργων και των κοινωνικά αποκλεισμένων με την επιβίωσή τους.

Είναι το σημείο συνάντησης των επιχειρήσεων με τα κέρδη τους, του δημόσιου τομέα με την ανθρώπινη αντιμετώπιση και την αποτελεσματικότητα, των συστημάτων κοινωνικής προστασίας με την ύπαρξη και τη συνέχεια τους.

Είναι το σημείο που θα διασταυρωθούν οι μεγάλες ελπίδες και προσδοκίες για ένα καλύτερο μέλλον με μια ζοφερή πραγματικότητα που στοχεύει να μας ακολουθήσει όπου και αν πάμε.

Θα είναι όμως και το πεδίο της μεγάλης σύγκρουσης στην ανατολή της τρίτης χιλιετίας.

Από τη μια οι θιασώτες της παγκοσμιοποίησης και της ελεύθερης αγοράς που βλέπουν στην ΚτΠ το ελιξίριο της νεότητας των απόψεων τους και της συνέχισης της κυριαρχίας τους με αποδοτικότερους όρους απ' ό,τι μέχρι σήμερα.

Από την άλλη, οι πολίτες, οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι, οι κοινωνικά αποκλεισμένοι βλέπουν την ΚτΠ, ως τη μεγάλη ευκαιρία να διευρύνουν τις επιλογές τους, να βελτιώσουν τη θέση τους, να ενισχύσουν τις γνώσεις τους, να επικοινωνήσουν, να συντονίσουν τη δράση τους με εκατομμύρια άλλους ανθρώπους και απέναντι στην Παγκοσμιοποίηση της αγοράς να αντιπροβάλλουν την παγκοσμιοποίηση των πανανθρώπινων δικαιωμάτων, των παγκόσμιων αξιών και των ιδανικών της κοινωνικής απελευθέρωσης, των ίσων ευκαιριών, της εξάλειψης της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο.

Η νέα παγκόσμια συλλογικότητα σε μια αλληλεγγύα κοινωνία θα είναι το όραμα στην αρχή της τρίτης χιλιετίας. Απέναντι στην παγκοσμιοποίηση των αγορών να αντιτάξουμε την παγκοσμιοποίηση των εργασιακών δικαιωμάτων, της κοινωνικής προστασίας, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και υπόστασης.

Προϋπόθεση όμως για κάτι τέτοιο είναι η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες και τις αποφάσεις που θα κρίνουν τη δομή και το περιεχόμενο της ΚτΠ.

5.1 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Ιστορικά, η εισαγωγή της τεχνολογίας είχε πάντοτε άμεση και θετική επίπτωση στην οικονομική ανάπτυξη. Στα πλαίσια της νέας αναδυόμενης ΚτΠ η ταχύτατη διείσδυση των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών στον χώρο της ανοιχτής οικονομίας, έχει σαν αποτέλεσμα την ορθολογικότερη και αποδοτικότερη κατανομή των διαθέσιμων πόρων, την εισαγωγή και αξιοποίηση νέων καινοτόμων μεθόδων στην παραγωγική διαδικασία, την βέλτιστη αναδιανομή και χρήση του συνόλου των παραγωγικών συντελεστών.

Η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών δικτύων, η σύνδεση των επιχειρήσεων με κέντρα πληροφορησης, η ενθάρρυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου, η εισαγωγή των τηλεματικών εφαρμογών στις Μ.Μ.Ε συμβάλλουν στη δημιουργία νέων τεχνολογικά προηγμένων προϊόντων και μιας αγοράς χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς και σύνορα, της παγκόσμιας αγοράς.

Η διάδοση των νέων εφαρμογών γίνεται με απίστευτα γρήγορους ρυθμούς και η διείσδυση τους αφορά τόσο τον ιδιωτικό όσο και τον δημόσιο τομέα, τόσο την βιομηχανία όσο και τις υπηρεσίες, τόσο τους ανειδίκευτους εργάτες όσο και τα διευθυντικά στελέχη, τόσο την εργασιακή όσο και την κοινωνική ζωή των πολιτών.

Ο συνδυασμός όλων των παραπάνω, θα έπρεπε να έχει ως επακόλουθο την κατακόρυφη αύξηση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος και τον αλματώδη ρυθμό ανάπτυξης.

Οι επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα θα παρουσίαζαν θεαματική άνοδο, η παραγωγική δραστηριότητα θα εντεινόταν διαρκώς με αποτέλεσμα την αύξηση των θέσεων απασχόλησης και την μείωση της ανεργίας.

Όμως η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Τόσο οι επίσημες στατιστικές όσο και η αίσθηση που υπάρχει συγκλίνουν στο ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης αν και βελτιώνονται συνεχώς δεν είναι οι αναμενόμενοι. Αν αυτό το γεγονός δημιουργεί προβληματισμούς, η συνεχής αυξητική τάση της ανεργίας δημιουργεί μεγάλες ανησυχίες.

Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να παραγνωρίσουμε την κοινωνική διάσταση του όλου ζητήματος. Οι αλληλαγές οι οποίες χαρακτηρίζονται ως 'αναγκαίες' δεν καθορίζονται ουδέτερα ή αδιάφορα σε σχέση με τις επιπτώσεις που επιφέρουν στις κοινωνικές δομές και τα καθιερωμένα σήμερα κοινωνικά και εργασιακά πρότυπα, το σημερινό μοντέλο της ευημερίας.

Αντιθέτως μάλιστα οι κυοφορούμενες αλληλαγές αφορούν πρωτίστως τους πολίτες, το σύνολο των κοινωνικών ομάδων και στρωμάτων. Οι 'αναγκαίες' διαρθρωτικές μεταβολές θα αλλοιάσουν τη ζωή των ανθρώπων, και όσοι πιστεύουν πως οι μηχανισμοί της αγοράς και ο κοινωνικός αυτοματισμός είναι σε θέση να πείσουν την κοινωνία για την αναγκαιότητα αυτών των

μεταβολών πρέπει από τώρα να προετοιμάζονται για την αντιμετώπιση των κοινωνικών εκρήξεων από τη θέση του ηθικού αυτουργού.

Οι επερχόμενες αλλαγές δεν αφορούν μονάχα τους συνήθεις ύποπτους δηλαδή τους κοινωνικά αποκλεισμένους, τους άνεργους και τους υποαπασχολούμενους. Αφορούν όλους και αναμένεται να πλήξουν κυρίως τα μεσαία στρώματα που σήμερα απολαμβάνουν κατά κανόνα τα υλικά αγαθά της ευημερίας τους.

Ευρύτερες πληθυσμιακές ομάδες θα κληθούν να αλλιάξουν ριζικά τον τρόπο της ζωής τους. Παρά το γεγονός ότι δεν δηλώνουν και ιδιαίτερα ικανοποιημένοι από το σήμερα, αντιμετωπίζουν με φόβο, δυσπιστία και προβληματισμό για το μέλλον που ήδη τους έχει χτυπήσει την πόρτα.

Ήδη οι νεοεισερχόμενοι στην Ευρωπαϊκή αγορά εργασίας βιώνουν το νέο όραμα για την απασχόληση, ως μερικά απασχολούμενοι.

Η διαδικασία της μετάβασης σε ένα άλλου τύπου οικονομικό και παραγωγικό μοντέλο είναι σίγουρο ότι θα αντιμετωπίσει δυσκολίες και τριβές.

Τα ερωτήματα που προκύπτουν είναι πολλή και δύσκολα αντιμετωπίσιμα.

Κατά πόσο θεωρείται σήμερα αναγκαία η προσαρμογή των οικονομιών στις επιταγές της παγκοσμιοποίησης, όταν είναι εκ των προτέρων γνωστό ότι το κοινωνικό κόστος θα είναι δυσβάσταχτο;

Πως και με ποιόν τρόπο θα συμβάλλουν οι κοινωνικοί εταίροι στο κόστος από την βιομηχανική μεταβολή; Πως και σε ποιούς θα καταμεριστεί το κόστος της μετάβασης;

Ποιο θα είναι το νέο εργασιακό μοντέλο; Θα αποτελεί προϊόν κοινωνικής συμφωνίας ή θα ενταχθεί στη γνωστή λογική του μονόδρομου;

Το κράτος θα μετεξελιχθεί σε παρατηρητήριο των εξελίξεων ή θα αναδειχθεί σε στρατηγείο αποφάσεων; Πως αντιλαμβάνεται το ρυθμιστικό το ρόλο; Πως βλέπει την δικιά του θέση στην πορεία μετάβασης;

Πολιτικοί και Κυβερνήσεις θα αναχθούν διαχειριστές μιας παγκόσμιας πολιτικής;

Πολίτες και εργαζόμενοι θα μείνουν θεατές της προδιαγεγραμμένης πορείας;

Άνεργοι και κοινωνικά αποκλεισμένοι θα αποτελέσουν το απαραίτητο τίμημα για την ευημερία όλων των άλλων;

Ο κατάλογος των ερωτήσεων είναι πράγματι ατελείωτος. Αυτό είναι φυσικό σε μια πορεία όπου το αυτονόητο γίνεται ζητούμενο, το κεκτημένο γλυκιά ανάμνηση, και το παρόν επισφαλές.

Από την άλλη μεριά, οι προσδοκίες και οι ευκαιρίες που γεννιούνται είναι τεράστιες. Το πρόβλημα είναι πως ο κόσμος που χάνεται στο πέρας της κοινωνικής και οικονομικής εξέλιξης, μεταφέρει τα δυσεπίλυτα προβλήματά του σε ένα καινούργιο, άγνωστο αλλά και ελπιδοφόρο μέλλον. Η συνάντηση του παλιού με το καινούργιο συντελείται μέρα με τη μέρα μέσα από τη συνεχή εξοκείωση μας με τις εφαρμογές της ΚτΠ.

Καλούμαστε να απαντήσουμε στις τεράστιες κοινωνικές προκλήσεις που ανοίγονται μπροστά μας, όχι σαν νωχελικοί νοσταλγοί του χτες, ούτε σαν χαμογελαστοί και άκριτοι αποδέκτες των πάντων αρκεί να είναι νέο, σύγχρονο και παγκόσμιο. Γιατί η διαρκής νοσταλγία δημιουργεί συναισθηματικές δεσμεύσεις, ενώ η αποδοχή των πάντων συμβάλλει στην ανάπτυξη ακραίων κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων.

5.1.1 Το οικονομικό και κοινωνικό Περιβάλλον

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τριετία 1995-7 το απασχολούμενο εργατικό δυναμικό (1995) ανήλθε σε 148 εκατομμύρια ανθρώπους, είχαμε δηλαδή αύξηση της τάξης του 8% σε σχέση με το 1994. Πρέπει να σημειωθεί ότι στις αρχές του '90 οι απασχολούμενοι ξεπερνούσαν τα 152 εκ.

Οι θέσεις μερικής απασχόλησης αποτέλεσαν τη μεγάλη πλειοψηφία των νέων θέσεων εργασίας που προσφέρθηκαν. Η είσοδος των γυναικών στο εργατικό δυναμικό συνεχίζει να αυξάνει σε αντίθεση με τους άνδρες που παρουσιάζουν πτώση.

Ο ρυθμός ανάπτυξης που επιταχύνθηκε κατά το 1994 διεκόπη στα τέλη του '95 κυρίως λόγω των δυσμενών εξελίξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές και παρά την ανάκαμψη του 1996 υπολείπεται του προσδοκώμενου, ενώ ο πληθωρισμός κινείται σταθερά κάτω του 3%.

Το ποσοστό ανεργίας παραμένει υψηλό προσεγγίζοντας το 11%. Η ανεργία των νέων καταγράφεται σε υψηλά επίπεδα υπερβαίνοντας το 20%. Η σχετική μείωση που παρατηρήθηκε το 1997 μάλλον αντικατοπτρίζει δημογραφικούς παράγοντες και την τάση για μεγαλύτερη συμμετοχή στο εκπαιδευτικό σύστημα, παρά θεωρείται αποτέλεσμα εφαρμογής πολιτικών.

Το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων (αυτών που δεν έχουν απασχοληθεί για ένα χρόνο) αγγίζει το 50% του συνολικού αριθμού των ανέργων.

Λιγότερο από το 1/3 των ανδρών και το 1/4 των γυναικών που ήταν εγγεγραμμένοι στους καταλόγους του '95 βρήκαν απασχόληση το 1996.

Η ανεργία των γυναικών παραμένει υψηλότερη από αυτή των ανδρών.

Η φύση της απασχόλησης μεταβάλλεται συνεχώς. Ο αριθμός των ανθρώπων που εργάζονται τη νύχτα και τα Σαββατοκύριακα έχει παρουσιάσει αύξηση σε όλες τις χώρες μέλη.

Οι περισσότερες από τις θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στη δεκαετία του '90 ήταν μερικής απασχόλησης. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου αποτελούν το 90% της αύξησης της απασχόλησης για τους άνδρες και το 50% για τις γυναίκες.

Από το 1988 μέχρι το 1995 οι απώλειες των θέσεων εργασίας που παρατηρήθηκαν στις μεγάλες επιχειρήσεις αντισταθμίστηκαν σε μεγάλο βαθμό από τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις Μ.Μ.Ε.

Είναι χαρακτηριστικό πως οι επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 100 ατόμων σημείωναν απώλειες θέσεων της τάξης των 222.250 ετησίως. Αντίθετα επιχειρήσεις με προσωπικό κάτω των 100 ατόμων σημείωναν αύξηση των θέσεων εργασίας κατά 259.000 ετησίως.

Ο τομέας των υπηρεσιών δημιουργεί τις περισσότερες θέσεις απασχόλησης σε αντίθεση με

τη γεωργία και τη βιομηχανία.

Η δημιουργία της ενιαίας Ευρωπαϊκής αγοράς θεωρήθηκε ως ένας από τους βασικούς μοχλούς για την ανάκαμψη της Ευρωπαϊκής οικονομίας.

Σύμφωνα με έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην οποία έλαβαν μέρος 13.500 επιχειρήσεις όλων των μεγεθών από όλες τις χώρες μέλη για την αποτελεσματικότητα της ενιαίας αγοράς στις επιχειρήσεις, επισημαίνεται το γεγονός της θετικής επίδρασης στο σύνολο της Ευρωπαϊκής επιχειρηματικότητας. Οι πλέον κερδισμένοι της υπόθεσης ανεδείχθησαν οι μεγάλες βιομηχανίες, καθώς η φιλελευθεροποίηση των διαδικασιών του εμπορίου ευνοεί την ελεύθερη μετακίνηση των προϊόντων και η πλειάδα των περιορισμών αποτελούν ήδη μακρινό παρελθόν. Το ίδιο δεν συμβαίνει στον τομέα των υπηρεσιών, όπου τα προβλήματα ήταν και παραμένουν και γραφειοκρατικής φύσεως και πολύπλοκων διαδικασιών.

Οι Μ.Μ.Ε. ωφελήθηκαν οριακά από την ενιαία αγορά. Στην συντριπτική τους πλειοψηφία δεν μπόρεσαν να υπερβούν τα πεπερασμένα γεωγραφικά τους όρια στα οποία περικλείεται η δική τους φυσική αγορά.

Σύμφωνα με την έρευνα, προέκυψε σημαντική ωφέλεια για τα απομακρυσμένα κράτη μέλη, καθώς τους δόθηκε η δυνατότητα να αναπτύξουν σημαντικά τις εμπορικές τους σχέσεις και συναλλαγές. Οι επιχειρήσεις του Ευρωπαϊκού Βορρά είναι πολύ πιο συγκρατημένες για τις επιπτώσεις από την ενιαία αγορά σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Νότο.

Η εξήγηση είναι απλή: οι μεγάλες βιομηχανικές χώρες του Βορρά είχαν ήδη διεισδύσει στον νότο παρακάμπτοντας τους περιορισμούς και τα πάσης φύσης εμπόδια. Η ενιαία αγορά ενθάρρυνε τις χώρες του Νότου να προβούν και αυτές στην αντίστροφη διαδικασία. Πάντως δεν πρέπει να παραβλέψουμε το γεγονός ότι ένα αξιόλογο ποσοστό επιχειρήσεων δήλωσαν ότι δεν αντελήφθησαν ουδεμία αλλαγή.

Στη χώρα μας, σύμφωνα με την έκθεση του Εθνικού Παρατηρητηρίου απασχόλησης (Οκτώβριος '97) τα χαρακτηριστικά της εξέλιξης της αγοράς εργασίας για το 1996 συνοψίζονται ως εξής:

Σε δημογραφικό επίπεδο είναι πλέον φανερή η επιβράδυνση της αύξησης του πληθυσμού και η φυσική γήρανσή του. Το απασχολούμενο εργατικό δυναμικό ανέρχεται σε 3,9 εκατομμύρια ανθρώπους παρουσιάζοντας μια αύξηση του 2% περίπου από το 1994.

Τα τελευταία χρόνια παρά το γεγονός ότι η απασχόληση των γυναικών αυξάνει ταχύτερα από αυτή των ανδρών οι γυναίκες εξακολουθούν να αποτελούν τη μειοψηφία στον συνολικό αριθμό των απασχολούμενων.

Αύξηση στην απασχόληση παρατηρείται στον τομέα των υπηρεσιών. Αρνητική τάση καταγράφεται στη μεταποίηση ενώ η τάση αυτή είναι εντονότερη στον πρωτογενή τομέα.

Η μερική απασχόληση διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα 4,8% έναντι 16,5% στην Ευρώπη, και παρατηρείται ιδιαίτερα στις γυναίκες. Όμως το ποσοστό αυτοαπασχόλησης είναι διπλάσιο του μέσου Ευρωπαϊκού όρου αν και παρουσιάζει σημάδια αποκλιμάκωσης. Το 78% των απασχολούμενων εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα και ιδιαίτερα τις Μ.Μ.Ε.

Η ανεργία στη χώρα μας αν και κυμαίνεται κάτω του μέσου όρου της Ένωσης ακολουθεί σταθερά ανοδική πορεία. Από το 7,7% το 1988 προσεγγίζει το 10,6% το 1996. Στο ίδιο διάστημα ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε κατά 5% ο αριθμός των ανέργων παρουσίασε

αύξηση της τάξης του 47%. Η συρρίκνωση του πρωτογενή τομέα, η αναδιάρθρωση στην μεταποίηση, η άνοδος του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και η αύξηση της μετανάστευσης αποτελούν τους κύριους παράγοντες της ανεργίας στην Ελλάδα.

Ποσοστό παραπάνω από το 1/3 του συνολικού αριθμού των ανέργων είναι νέοι ηλικίας 15-24 ετών.

Παρά το γεγονός ότι οι γυναίκες αποτελούν μόνο το 36% των απασχολούμενων, συμμετέχουν με ποσοστό 63% στον συνολικό αριθμό των ανέργων με έμφαση στις νεαρές ηλικίες. Το 58% του συνολικού αριθμού των ανέργων είναι μακροχρόνια άνεργοι.

Οι μισοί περίπου άνεργοι είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας. Ανισοκατανομές παρατηρούνται σε διαπεριφερειακό επίπεδο με τα υψηλότερα ποσοστά να παρατηρούνται στη Δυτική Μακεδονία (17%) και τα χαμηλότερα στην Κρήτη (4%).

Η ανάκαμψη της οικονομίας με ρυθμό πάνω από 2,5% δεν είναι ικανή να δημιουργήσει τις απαραίτητες θέσεις εργασίας.

Η ολοκλήρωση της ενιαίας εσωτερικής αγοράς είχε θετικά αποτελέσματα για την χώρα μας. Ο κλάδος της βιομηχανίας και του εμπορίου εκδήλωσε την μεγαλύτερη διάθεση αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων που προέκυψαν. Οι επιχειρήσεις αυτές ανέπτυξαν νέες αγορές στην Ένωση, επενδύοντας στην έρευνα και την παραγωγή νέων προϊόντων, ενώ δεν ήταν λίγοι αυτοί που επεσήμαναν την διεύρυνση των πωλήσεων στην εγχώρια αγορά λόγω της ενοποίησης. Το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας από την διείσδυση των άλλων εταιριών της Ένωσης θεωρείται σημαντικό για τις εγχώριες επιχειρήσεις, οι οποίες προσπαθούν να το αντιμετωπίσουν μέσω του εκσυγχρονισμού της παραγωγικής τους διαδικασίας.

5.1.2 Το σχέδιο δράσης σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο

Από την δεκαετία του '70 το πρόβλημα της ανεργίας δίνει συνεχώς το παρόν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πλήττοντας εκατομμύρια πολιτών καθιστώντας τους ευάλωτους στις κοινωνικές και οικονομικές μεταβολές.

Για την καταπολέμηση του ενδημικού αυτού φαινομένου η Ευρώπη προσπάθησε να δημιουργήσει ένα πλαίσιο ικανό να εξασφαλίσει ισχυρότερη ανάπτυξη κυρίως σε εκείνους τους τομείς που γεννούν απασχόληση, δηλαδή τους τομείς αιχμής. Η λογική αυτή πηγάζει από τη στρατηγική πρόταση του '93 όπως παρουσιάστηκε στη Λευκή Βίβλο, στόχος της οποίας ήταν η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής οικονομίας και η λειτουργία της αγοράς εργασίας.

Η αναποτελεσματικότητα στην εφαρμογή και τα πενικρά αποτελέσματα των δράσεων που ακολούθησαν, γέννησαν την ανάγκη της θέσπισης ενός Ευρωπαϊκού συμφώνου εμπιστοσύνης για την απασχόληση με τους εξής στόχους:

- την κινητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων στα πλαίσια μιας συνοδικής στρατηγικής αντιμετώπισης του προβλήματος της ανεργίας,
- την ενθάρρυνση τους σε Εθνικό, περιφερειακό, τοπικό και κλαδικό επίπεδο να αξιοποιήσουν τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα της Ευρωπαϊκής διάστασης αξιοποιώντας τις παραδοσιακά ισχυρές δομές στην εκπαίδευση, την οικονομία, τον κοινωνικό διάλογο,
- την ένταξη του συνόλου των προσπαθειών για τον περιορισμό της ανεργίας σε ένα μακροπρόθεσμο πλαίσιο συνοδικής αντιμετώπισης.

Το Ευρωπαϊκό σύμφωνο για την απασχόληση προτείνει τέσσερις βασικές κατευθύνσεις.

Η πρώτη θέτει ως προτεραιότητα τη δημιουργία ενός ευνοϊκού μακροοικονομικού πλαισίου.

Δίνεται έμφαση στην βιώσιμη ανάπτυξη η οποία, όταν βασίζεται στην νομισματική σταθερότητα και σε υγιή δημοσιοοικονομικά μεγέθη, καθοδηγείται από τη ζήτηση και ωθείται από τις παραγωγικές επενδύσεις, δημιουργεί απασχόληση.

Η οικονομική και νομισματική ένωση και η δημιουργία του ενιαίου νομίσματος εγγυάται την δημιουργία ενός σταθερού δημοσιοοικονομικού τοπίου προσδίδοντας την αναγκαία αξιοπιστία που απαιτείται για την ενδυνάμωση της ανάπτυξης.

Η ευρύτατη συναίνεση μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και η συγκρατημένη εξέλιξη των μισθών συνέβαλλε στη μείωση του πληθωρισμού και των ελλειμμάτων με αποτέλεσμα την αποκλιμάκωση των επιτοκίων και τη δημιουργία συνθηκών για την έναρξη παραγωγικών επενδύσεων.

Η δεύτερη κατεύθυνση θέτει ως κύριο μέλημα της, την ενδυνάμωση των πλεονεκτημάτων που προσφέρει η εσωτερική αγορά.

Τα πολυάριθμα προβλήματα που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς έχουν ήδη αναλυθεί. Η ανάληψη πρωτοβουλιών για την άρση των δυσλειτουργιών που παρατηρήθηκαν και αποτέλεσαν τροχοπέδη στην εξέλιξη, στηρίζεται σε τέσσερις άξονες:

- Συμπληρωματικά μέτρα για την καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Η ολοκλήρωση των μέτρων σχετικά με τη θέσπιση του καταστατικού λειτουργίας της Ευρωπαϊκής εταιρίας, η κατάρτιση νομικού πλαισίου για την βιοτεχνολογία και η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, αποτελούν τρία σημαντικά βήματα προς την ανωτέρω κατεύθυνση.

Όμως η συνεχής θέσπιση οδηγιών και κανόνων δεν αρκεί αν δεν συνοδεύεται από την ένταξη τους στα Εθνικά δίκαια. Από την άλλη, η απλοποίηση και η κωδικοποίηση των οδηγιών της Ένωσης θεωρείται εξίσου σημαντική για την αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας και τη διευκόλυνση της κατανόησης και της πρακτικής εφαρμογής.

Η άρση διάφορων περιοριστικών διαδικαστικών εμποδίων που ισχύουν στα κράτη μέλη αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών.

- Βελτίωση του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος.

Η δημιουργία ενός κανονιστικού πλαισίου θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία της αγοράς. Η ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων, μέσω της επιτάχυνσης των έργων στον τομέα της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών αποτελεί βασική προτεραιότητα για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού. Η έρευνα και η καινοτομία θεωρούνται τα συστατικά στοιχεία της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας καθώς οι νέες ιδέες πρέπει να προσλαμβάνουν την μορφή τεχνικών επιτευγμάτων και ως τελικά προϊόντα να διατίθενται στον καταναλωτή.

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τις Μ.Μ.Ε με βάση το τρίπτυχο, λειτουργικό νομοθετικό πλαίσιο - ανοιχτό περιβάλλον - ενθάρρυνση επιχειρηματικού πνεύματος, με έμφαση στη διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην πληροφορία.

Η διεύρυνση της πρόσβασης τους στην Παγκόσμια αγορά επιδιώκεται μέσω της αναμόρφωσης της κοινής εμπορικής πολιτικής, της ενίσχυσης του πολυμερούς συστήματος, και την καταπολέμηση του αθέμιτου ανταγωνισμού, ιδιαίτερα στον τομέα της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και της κλοπής των δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η τρίτη κατεύθυνση θέτει ως προτεραιότητα την ταχύτερη μεταρρύθμιση των συστημάτων απασχόλησης.

Η ενίσχυση της διαδικασίας παρακολούθησης και η ουσιαστικότερη δραστηριοποίηση των Εθνικών συστημάτων απασχόλησης θεωρείται επιβεβλημένη. Η ανάπτυξη ενός συστήματος κατάρτισης προσαρμοσμένο στις νέες γνωστικές δεξιότητες που απαιτούνται για την διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση, η θέσπιση κινήτρων για ανάπτυξη επαγγελματικών δρα-

στηριοτήτων, θεωρούνται άμεσα και αναγκαία μέτρα με κατεύθυνση τη δόμηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Η μεταρρύθμιση του συστήματος επιβάλλει τον εκσυγχρονισμό της διοικητικής δομής των υπηρεσιών οι οποίες πρέπει να γίνουν πιο ευέλικτες, απλοποιώντας τις διαδικασίες και διευκολύνοντας την πρόσβαση των ενδιαφερομένων σε αυτές.

Η αποκέντρωση των συστημάτων απασχόλησης και η ενθάρρυνση τοπικών πρωτοβουλιών με έμφαση στην απασχόληση των νέων, αποτελούν τα αναγκαία συνοδευτικά μέτρα.

Τα μέτρα που εκπονούνται δεν είναι δυνατόν να στερούνται οράματος και σχεδιασμού για το μέλλον. Η επαναδιατύπωση του περιεχομένου της εργασίας περνάει μέσα από την ριζική αλλαγή της οργάνωσης της εργασίας στις επιχειρήσεις. Η μορφοποίηση των άτυπων σχέσεων απασχόλησης, η αναμόρφωση του χρόνου εργασίας, η τροποποίηση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και ο εναρμονισμός τους σύμφωνα με τους στόχους και τη στρατηγική της ΚτΠ αποτελούν επείγουσα προτεραιότητα.

Η τέταρτη κατεύθυνση σχετίζεται με τις Ευρωπαϊκές διαρθρωτικές πολιτικές απασχόλησης.

Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν τη δέσμευση να διαθέσουν πρόσθετους πόρους για την απασχόληση, να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων στις Μ.Μ.Ε, να ενισχύσουν τα κοινωνικά στρώματα ή τις πληθυσμιακές ομάδες που πλήττονται άμεσα από την βιομηχανική μεταβολή και τέλος να προωθήσουν τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης.

Σε σχέση με τις τεχνολογικές και βιομηχανικές μεταβολές, η απόδοση των ευρωπαϊκών οικονομικών από το 1980 είναι χειρότερη σε σχέση με εκείνη των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ιαπωνίας όσον αφορά τα επίπεδα της ανεργίας και της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης.

Τις περισσότερες θέσεις απασχόλησης στην Ευρώπη τις έχουν δημιουργήσει οι ΜΜΕ, οι οποίες υπερβαίνουν το 90% των ευρωπαϊκών εταιριών. Οι ΜΜΕ, παρέχουν χαμηλότερα επίπεδα κατάρτισης σε σχέση με τις μεγαλύτερες εταιρίες και συχνά δεν διαθέτουν τοπική στήριξη η οποία θα μπορούσε να τις βοηθήσει να αναπτυχθούν περισσότερο και ταχύτερα, καθώς και να συγκρατήσουν και να σταθεροποιήσουν τις υπάρχουσες θέσεις απασχόλησης.

Οι βιομηχανικές μεταβολές αποτελούν παγκόσμιο φαινόμενο. Οι ευρωπαϊκές εταιρίες και οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι αρχίζουν να συνειδητοποιούν ότι η διακρατική συνεργασία, η εκατέρωθεν κοινοποίηση της τεχνογνωσίας και η καλή πρακτική βελτιώνουν σημαντικά την ανταγωνιστικότητά τους σε παγκόσμιο επίπεδο.

Παρά το γεγονός ότι η απασχόληση στην Ελλάδα σημείωσε αύξηση την τελευταία πενταετία, το ποσοστό της ανεργίας αυξήθηκε από 7,7% το 1991 σε 10% το 1995 (στοιχεία ΕΣΥΕ), λόγω της μεγαλύτερης αύξησης του νεοεισερχόμενου εργατικού δυναμικού. Η ελληνική βιομηχανία εισέρχεται σε μια φάση αναδιάρθρωσης που έχει να κάνει με την αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής και των επενδύσεων. Η αύξηση αυτή όμως αναφέρεται σε μεταβολή του τεχνολογικού και παραγωγικού μοντέλου των επιχειρήσεων που συνεπάγεται ταυτόχρονη μείωση της απασχόλησης. Η μείωση αυτή ενισχύεται και από την αρνητική πλευρά της αναδιάρθρωσης που οδηγεί σε καθυστέρηση εκκαθάρισης αρκετές βιομηχανικές επιχειρήσεις. Η αναντιστοιχία αυτή μεταξύ οικονομικής μεγέθυνσης και μείωσης της απασχόλησης οφείλεται στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών, που υποκαθιστούν έτσι την εργασία από μηχανικές λειτουργίες, αυξάνοντας έτσι την ένταση του κεφαλαίου.

Όσον αφορά τον τομέα των υπηρεσιών, η εισαγωγή νέων τεχνολογικών συστημάτων έχει προφανείς αρνητικές συνέπειες για τον αριθμό των απασχολούμενων, όπως για παράδειγμα η διαφαινόμενη περικοπή θέσεων εργασίας στον τραπεζικό τομέα, ενώ οι διαδικασίες εκσυγχρονισμού και εξορθολογισμού της δημόσιας διοίκησης μειώνουν τα περιθώρια απορρόφησης σημαντικού ποσοστού εργατικού δυναμικού στο δημόσιο τομέα.

Τέλος είναι γεγονός ότι ήδη άρχισε να παρατηρείται εκροή αγροτικού δυναμικού που αναζητά αστική απασχόληση, καθώς τα επόμενα χρόνια ο αγροτικός τομέας θα υποστεί εντόνως της πιέσεις του ανταγωνισμού και θα εμφανίσει μείωση της απασχόλησης.

Ταυτόχρονα με την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων κατά 5% και της συνακόλουθης ανόδου της βιομηχανικής παραγωγής, η ανάκαμψη της οικονομίας που για το 1996 είχε μεγέθυνση άνω του 2,5%, σε συνδυασμό με την αύξηση των δημοσίων επενδύσεων, αναμενόταν σύμφωνα και με τις προβλέψεις του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας να έχει θετικές επιπτώσεις στην απασχόληση.

Ιδιαίτερη σημασία σε αυτό το σημείο έχει και η πρόβλεψη για τόνωση της απασχόλησης, λόγω της εκτέλεσης των μεγάλων έργων υποδομής την επόμενη τριετία.

Σε αυτό το πλαίσιο η επιλογή που υπερισχύει είναι η ενίσχυση της θετικής αναδιάρθρωσης, δηλαδή των δυναμικών και "υγιών" επιχειρήσεων σε σχέση με τις αδύναμες, ενώ βασική προτεραιότητα αποτελεί επίσης και η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούσαν και αντικείμενο επικέντρωσης του εγκεκριμένου λειτουργικού προγράμματος Adapt.

Σχετικά τώρα με τις παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας που έχουν υιοθετηθεί ή προγραμματίζεται να υλοποιηθούν, εκτός από τα γενικά μέτρα οικονομικής ανάπτυξης οι κυριότερες από αυτές αφορούν την προώθηση μιας νέας διαρθρωτικής πολιτικής απασχόλησης. Πρόσφατα με το νόμο 2434 / 96 θεσμοθετήθηκαν μέτρα που εντάσσονται σε μια διαρθρωτική λογική για την καταπολέμηση της ανεργίας και τη λειτουργία της αγοράς εργασίας. Συγκεκριμένα με τις νέες ρυθμίσεις συνδέονται τα μέτρα απασχόλησης με την επαγγελματική κατάρτιση μέσω της καθιέρωσης της κάρτας απασχόλησης. Με την κάρτα αυτή που αποτελεί εφαρμογή ενεργητικής πολιτικής απασχόλησης, ο άνεργος επιλέγει είτε την είσπραξη του επιδόματος ανεργίας, είτε την υπαγωγή του σε προγράμματα απασχόλησης ή επιδοτούμενης επανακατάρτισης.

Ταυτόχρονα, προωθείται η επιδότηση αρκετών χιλιάδων θέσεων εργασίας, ενώ άλλες διατάξεις του ίδιου νόμου αναφέρονται σε παροχή κινήτρων για την πρόσληψη μακροχρόνιων ανέργων και νέων ηλικίας 20-30 ετών, καθώς και στην επιδότηση της πρακτικής άσκησης νέων πτυχιούχων ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Παράλληλα, δημιουργήθηκε ειδικός Λογαριασμός Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης με πόρους άνω των 20 δισεκατομμυρίων δραχμών, που διαχειρίζεται από εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων και ενισχύθηκε η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση των εργαζομένων και η κατάρτιση των ατόμων που πρόκειται να απασχοληθούν με την κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση των μεγάλων έργων.

Τέλος, μεταξύ άλλων υποβοηθάται η λειτουργία της αγοράς εργασίας με την προώθηση της χαρτογράφησης του εργατικού δυναμικού και των θέσεων απασχόλησης μέσω της ίδρυσης

των Περιφερειακών Παρατηρητηρίων Απασχόλησης, ενώ διερευνώνται και άλλα μέτρα σχετικά με τη βελτίωση της ευελιξίας της αγοράς της εργασίας.

Μέσα στα προαναφερόμενα πλαίσια, οι στόχοι της Adapt - BIS είναι απόλυτα συμβατοί με τις προωθούμενες πολιτικές απασχόλησης στην Ελλάδα. Ειδικότερα οι προτεραιότητες της επανακατάρτισης του εργατικού δυναμικού, της ανάπτυξης ενεργητικών στρατηγικών προσαρμογής των εργαζομένων στις νέες απαιτήσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας, της πρόβλεψης των εξελίξεων στην αγορά εργασίας, των νέων θεσμικών προσεγγίσεων προς ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων, της ευελιξίας στην οργάνωση της εργασίας διατρέχουν και εθνικές παρεμβάσεις, όπως ήδη ληφθέντες συνέβαινε και με τους άξονες της Adapt στο ήδη εγκριμένο λειτουργικό πρόγραμμα.

Η χώρα μας στα πλαίσια των αποφάσεων της Ε.Ε για τα ζητήματα της ανάπτυξης της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης έχει εκπονήσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης εναρμονισμένο στα πλαίσια των στόχων και των στρατηγικών που έχουν τεθεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι διαρθρωτικές πολιτικές για την ανάπτυξη την τριετία 94-97 στηρίζονται στους παρακάτω άξονες :

Δημόσιες επενδύσεις: Σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο (90-93) παρουσιάστηκε μια αλματώδης αύξηση - σε σταθερές τιμές - των κονδυλίων της τάξης του 84% και η οποία κατανέμεται ορθολογικά σε όλες τις περιφέρειες. Τα κονδύλια αυτά θα διατεθούν κυρίως για τη λειτουργία και την κατασκευή σημαντικών έργων υποδομής, τα οποία σε συνδυασμό με τις ιδιωτικές επενδύσεις που αυτά επιφέρουν εκτιμάται ότι δημιουργούν περισσότερες από 150.000 θέσεις εργασίας. Η λειτουργική διασύνδεση των έργων αυτών που υλοποιούνται στα πλαίσια του Β' Κ.Π.Σ με τις τοπικές αγορές εργασίας, και την επιχειρηματικότητα θα συμβάλουν στη μεγιστοποίηση των πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων.

Την ίδια χρονική στιγμή σχεδιάζονται οι παρεμβάσεις στα πλαίσια του Γ Κ.Π.Σ, με την εκπόνηση μελετών και κατευθύνσεων σχετικά με την κατανομή των νέων πόρων μεταξύ της βασικής υποδομής και της ενίσχυσης του παραγωγικού ιστού, για νέες συμπληρωματικές υποδομές, τη ενδυνάμωση της τοπικής ανάπτυξης ιδιαίτερα της ορεινής και της νησιωτικής Ελλάδας, και τη προσαρμογή της χώρας στις στρατηγικές επιλογές της ΚτΠ.

Ιδιωτικές επενδύσεις. Ο νέος αναπτυξιακός νόμος βρίσκεται στο τελικό στάδιο της επεξεργασίας. Οι κατευθύνσεις που έχουν τεθεί αφορούν τη μείωση της δημοσιονομικής επιδότησης των επενδύσεων, την καλύτερη διασύνδεση των παρεχόμενων κινήτρων με τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, τη διατήρηση στον χώρο της μεταποίησης και του τουρισμού ελκυστικών κινήτρων για την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων.

Χρηματοπιστωτικός τομέας : Η μείωση του λειτουργικού κόστους των τραπεζών με την σταδιακή αναδιάρθρωση του προσωπικού και την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών, η ανάπτυξη νέων πιο ελκυστικών χρηματοπιστωτικών προϊόντων και η προσφορά σύγχρονων συμβουλευτικών υπηρεσιών σε επιχειρηματίες και αποταμιευτές και ιδιαίτερα σε Μ.Μ.Ε, η εξυγίανση του χαρτοφυλακίου των κρατικών τραπεζών, σε συνδυασμό με την εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου λόγω ΟΝΕ, η ανάπτυξη του χρηματιστηρίου με τη διευκόλυνση πρόσβασης σε αυτό μεγαλύτερου αριθμού επιχειρήσεων και περιορισμό του δημοσίου ελλείμματος, αποτελούν

τις στρατηγικές κατευθύνσεις σε αυτόν τον τομέα.

Βιομηχανική πολιτική - Μ.Μ.Ε. Οι βασικές προτεραιότητες διατυπώνονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα βιομηχανίας και αφορούν :

Στην ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων και των επιχειρηματικών σχεδίων, στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και τη συμμόρφωση με τις διεθνείς προδιαγραφές, στη θέσπιση κινήτρων για οριζόντια και κάθετη συνεργασία, στη δημιουργία δικτύων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης της επιχείρησης στην πληροφορία, στην εισαγωγή των νέων προηγμένων τεχνολογιών, καινοτόμων και ευέλικτων μεθόδων στην παραγωγική διαδικασία, στην ενίσχυση των διεθνών συνεργασιών, στην προστασία του περιβάλλοντος, στην παροχή αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης στο προσωπικό, στη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων κλπ.

Προβληματικές επιχειρήσεις. Το ζήτημα αυτό ταλαιπώρησε για μεγάλο χρονικό διάστημα την Ελληνική οικονομία και τους φορολογούμενους πολίτες στο σύνολο τους. Η επαναφορά στον ιδιωτικό τομέα των προβληματικών επιχειρήσεων που είχαν περιέλθει στον ΟΑΕ γίνεται υπό τον όρο ότι μέσω ειδικών ενισχύσεων θα μπορέσουν να είναι και πάλι βιώσιμες. Σε αντίθετη περίπτωση, οι επιχειρήσεις αφού εκκαθαριστούν κλείνουν τον κύκλο της λειτουργίας τους.

Η όλη διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί σε δύο περίπου χρόνια. Στο διάστημα αυτό αναμένεται να αναληφθούν πρωτοβουλίες σχετικά με την επανακατάρτιση των ανέργων, την ειδική επιδότηση της ανεργίας κλπ.

Αποτελεσματικότητα των ΔΕΚΟ : Ο νόμος 2414/96 για την συγχώνευση ή την κατάργηση υπηρεσιών ή οργανισμών του δημόσιου, αποτέλεσε την αρχή μιας ολόκληρης προσπάθειας για τις επιχειρήσεις αυτές στη βάση ενός συγκεκριμένου πλαισίου σύμφωνα με το οποίο η επιχειρούμενη αναδιοργάνωση στοχεύει στην αποτελεσματικότητα, την διαφάνεια και την αξιοκρατία. Η βελτίωση των παρεχόμενων προς τον πολίτη υπηρεσιών, η εξάλειψη του πλεονάζοντος διοικητικού κόστους, η κατάρτιση ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων αποτελούν βασικά στοιχεία του νέου πλαισίου.

Η εθνική πολιτική σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση στηρίζεται σε τρεις άξονες.

Ο πρώτος άξονας αφορά σε πολιτικές ενίσχυσης των επενδύσεων στο ανθρώπινο δυναμικό και την συγκρότηση μιας δυναμικότερης φιλοσοφίας για το ανθρώπινο κεφάλαιο.

Το ανθρώπινο κεφάλαιο αποτελεί κεντρικό παράγοντα της ανταγωνιστικότητας σε όλα τα κράτη. Η παγκοσμιοποίηση της αγοράς σε συνδυασμό με τη ραγδαία εισαγωγή των νέων τεχνολογιών επιβάλλουν τη συνεχή βελτίωση των γνωστικών δεξιοτήτων των εργαζομένων, εισάγοντας ως κεντρικό άξονα της νέας λογικής την δια βίου εκπαίδευση - κατάρτιση.

Η ανάπτυξη δομών στήριξης αυτής της προσπάθειας αποτελεί βασική προτεραιότητα. Οι εκπαιδευτικές δομές πρέπει να ενθαρρύνουν τη σύνδεση της αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η ενίσχυση δομών ιδιωτικών επιχειρήσεων και ιδιωτικών εκπαιδευτικών φορέων είναι αναγκαία έτσι ώστε να λειτουργήσουν συμπληρωματικά ως προς τις κρατικές δομές κατάρτισης, με παράλληλη αναδιάρθρωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων κατά τομέα, κλάδο, ή περιοχή. Επίσης, σημαντική θεωρεί-

ται η διαμόρφωση ευέλικτων κέντρων κατάρτισης σε περιοχές που έχουν πληγεί περισσότερο από τη βιομηχανική μεταβολή.

Η πρόσβαση των εργαζομένων και των εργοδοτών στην ενημέρωση πρέπει να παρέχεται από συγκεκριμένες δομές πληροφόρησης για όλα τα θέματα που τους αφορούν σε νομαρχιακό ή τοπικό επίπεδο και σε συνεργασία με συνδικαλιστικούς φορείς και επιμελητήρια, στα πλαίσια του Λειτουργικού Προγράμματος για την συνεχιζόμενη κατάρτιση και την προώθηση της απασχόλησης.

Ο σχεδιασμός πολιτικής επιβάλλει την ύπαρξη εξειδικευμένων δομών που θα συλλέγουν, θα αναλύουν και θα επεξεργάζονται πολιτικές σε σχέση με την απασχόληση. Ο συντονισμός των νομαρχιακών παρατηρητηρίων της ΑΙΣΙΕ με τα Κέντρα προώθησης απασχόλησης του ΟΑΕΔ και το Εθνικό παρατηρητήριο απασχόλησης σε συνδυασμό με την επέκταση του μηχανογραφικού συστήματος του ΟΑΕΔ, είναι πλέον επιβεβλημένος.

Οι παραπάνω προσπάθειες οφείλουν να υποστηρίξουν τις ενεργές παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας.

Για παράδειγμα, ο εμπλουτισμός της κατάρτισης με τις νέες μαθησιακές απαιτήσεις θα είναι βήμα μετέωρο αν δεν συνδεθεί με την απασχόληση, με την έννοια της πρακτικής άσκησης στο χώρο εργασίας.

Τα προγράμματα απασχόλησης και συνεχιζόμενης κατάρτισης πρέπει να περιλαμβάνουν την επιδότηση νέων θέσεων εργασίας, την επιδότηση των ελεύθερων επαγγελματιών, των νέων, των μακροχρόνια ανέργων και των γυναικών κλπ. Η επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών για μακροχρόνια ανέργους άνω των 55 ετών, η επιδότηση της κατάρτισης εργαζομένων μέσω του ΛΑΕΚ, η εκπόνηση ειδικών προγραμμάτων σε θύλακες ανεργίας και η έναρξη σε πιλοτική μορφή των τοπικών συμφώνων απασχόλησης ολοκληρώνουν το οπλοστάσιο των ενεργών παρεμβάσεων.

Ένας εξίσου σημαντικός τομέας ενασχόλησης αποτελεί το ζήτημα της αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου κοινωνικού σχεδίου. Στις προτεραιότητες του περιλαμβάνει την δημιουργία κυψέλης εργασιακής επανένταξης για τα άτομα που θα μετακινηθούν σε άλλες θέσεις από αυτές που κατείχαν μέχρι σήμερα, τη θέσπιση κινήτρων για τα άτομα εκείνα που θα στραφούν στην αυτοαπασχόληση καθώς και των ατόμων μεγάλης ηλικίας που πλήττονται από τις μεταβολές.

Για την εφαρμογή μιας αποτελεσματικής πολιτικής δια βίου μάθησης απαιτείται ο συντονισμός των δραστηριοτήτων όλων των εκπαιδευτικών φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και η ορθολογική κατανομή των παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης.

Η πραγματοποίηση όλων των παραπάνω απαιτεί την εξεύρεση πηγών χρηματοδότησης. Η αναθεώρηση του λειτουργικού προγράμματος 'Συνεχιζόμενης Κατάρτισης' σε κατευθύνσεις που ενισχύουν την αποτελεσματικότητα παρέμβασης υπέρ των Μ.Μ.Ε και ειδικών ομάδων που πλήττονται περισσότερο από την βιομηχανική μεταβολή βρίσκεται σε εξέλιξη. Οι αλληλαγές αυτές θα επηρεάσουν το περιεχόμενο του Εθνικού πολυετούς προγράμματος για την απασχόληση. Επιπροσθέτως, ο ΛΑΕΚ θα κατευθύνει τις χρηματοδοτήσεις του σε πιο καινοτόμες παρεμβάσεις συμπληρωματικού χαρακτήρα εκείνων του ΟΑΕΔ.

Ο δεύτερος άξονας αναφέρεται στη διαμόρφωση των οικονομικών προϋποθέσεων για τη

δημιουργία ενός περιβάλλοντος υγιούς και βιώσιμης ανάπτυξης που ευνοεί την δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Ο χαμηλός πληθωρισμός δεν αποτελεί απλώς ένα κριτήριο για την ΟΝΕ, αλλά επιτρέπει σε όλους τους συντελεστές να προγραμματίζουν τις δραστηριότητες τους σε ένα σταθερό οικονομικό περιβάλλον χωρίς την αστάθεια των τιμών και την συνεχή μεταβολή του κοστολογίου.

Το σημαντικότερο ρόλο για την επίτευξη αυτού του στόχου έχει αφ' ενός η ληλογισμένη διαμόρφωση των μισθών και αφ' ετέρου η πολιτική του ανταγωνισμού που συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία των αγορών και τη συμπίεση των τιμών διάθεσης.

Η διασφάλιση αυξήσεων στα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων σε συνθήκες χαμηλού πληθωρισμού αποτελεί το νέο σημείο ισορροπίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

Ο στόχος για μείωση του πληθωρισμού και του δημοσιοοικονομικού ελλείμματος σε επίπεδα κάτω του 3% απαιτεί τον συνδυασμό της δημοσιοοικονομικής και νομισματικής πολιτικής με τίμημα χαμηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης.

Την τελευταία τριετία η εφαρμοζόμενη οικονομική πολιτική είχε σαν αποτέλεσμα τη συγκράτηση του κόστους παραγωγής και διάθεσης των περισσότερων προϊόντων.

Όμως οι τιμές αρκετών προϊόντων δεν ακολούθησαν την πορεία του κοστολογίου τους δημιουργώντας αρκετές στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό. Η ατελής λειτουργία του ανταγωνισμού οφείλεται στα επίπεδα δομής των επιμέρους αγορών (μεγάλα μερίδια αγοράς, υψηλός βαθμός συγκέντρωσης), και στο επίπεδο συμπεριφοράς των επιχειρήσεων σε σχέση με τον καθορισμό των τιμών διάθεσης.

Με μια σειρά μέτρων οι Εθνικές αρχές προσπαθούν να παρέμβουν διορθωτικά στις στρεβλώσεις που παρατηρούνται στην αγορά. Παρατίθενται ενδεικτικά η επαναφορά του θεσμού της αρνητικής πιστοποίησης, η θέσπιση κανόνων άσκησης του υπαίθριου εμπορίου, ο νόμος για τις πωλήσεις από απόσταση, ο νόμος 2251/94 για την προστασία του καταναλωτή.

Ο τρίτος άξονας σχετίζεται με την ανάπτυξη ενός σταθερού φορολογικού συστήματος το οποίο αποτελεί σημαντικό παράγοντα διαμόρφωσης ενός σταθερού οικονομικού περιβάλλοντος.

Οι Εθνικές αρχές έχουν κάνει σημαντικά βήματα για τον εκσυγχρονισμό των δομών εφαρμογής του φορολογικού συστήματος με στόχο την πάταξη της φοροδιαφυγής και την προώθηση της φορολογικής συνείδησης. Η υλοποίηση του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος φορολογίας TAXIS και η αναδιοργάνωση των υπηρεσιών είναι πλέον πραγματικότητα.

Ο διαχωρισμός της πηγής του εισοδήματος στο επίπεδο της φορολογικής αντιμετώπισης, αν δηλαδή προέρχεται από απόδοση κεφαλαίου ή από εργασία έχει συμβάλει σημαντικά στην ορθολογικοποίηση του συστήματος και στην απόδοση της φορολογικής δικαιοσύνης.

5.1.3 Η άποψη των συνδικάτων

Στα πλαίσια του Κοινωνικού διαλόγου για την απασχόληση, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα, που ολοκληρώθηκε το 1998 και διεξήχθη ανάμεσα στην κυβέρνηση, την εργοδοσία και τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα των εργαζομένων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, τα ελληνικά συνδικάτα επεξεργάστηκαν τη δική τους πρόταση σύμφωνα με την οποία προσηλθάν στις διαπραγματεύσεις.

Η συνταγματική κατοχύρωση του κοινωνικού δικαιώματος της εργασίας δεν αποτελεί ελληνική πρωτοτυπία. Παρόμοιες διατάξεις υπάρχουν στις νομοθεσίες πολλών κρατών, επιπροσθέτως έχει υιοθετηθεί και από την Γενική συνέλευση του Ο.Η.Ε σύμφωνα με το άρθρο 23 της οικουμενικής διακήρυξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Η πλήρης απασχόληση αποτέλεσε το προϊόν της αναγνώρισης του κοινωνικού δικαιώματος της εργασίας και συνέβαλλε τα τελευταία χρόνια στην αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας ως αποτέλεσμα της κοινωνικής συναίνεσης που επιτεύχθηκε.

Είναι προφανές πως το κοινωνικό αυτό δικαίωμα είναι αλληλένδετο με την ποιότητα, την ασφάλεια και την υγιεινή της εργασίας, με το δικαίωμα στην παροχή ικανοποιητικής αμοιβής που διασφαλίζει την αξιοπρεπή διαβίωση.

Η αδυναμία εξεύρεσης εργασίας για το σύνολο του εργατικού δυναμικού, εξισορροπείται με την θεμελίωση του δικαιώματος της αποζημίωσης ως ασφαλιστική κάλυψη από τον κίνδυνο της ανεργίας.

Η αύξηση του αριθμού των ανέργων έχει προσλάβει ανησυχητικές διαστάσεις, και η αναγνώριση του μεγέθους του προβλήματος από τους διεθνείς οργανισμούς και την Ευρωπαϊκή Ένωση αντικατοπτρίζει το γεγονός πως η ανεργία έχει παύσει να αποτελεί μόνο υπόθεση των ανέργων και των οικογενειών τους, θέτοντας σε κρίση ολόκληρους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Τα Ελληνικά συνδικάτα είναι προσανατολισμένα στην πολιτική της πλήρους απασχόλησης.

Εκτιμούν πως η διαχείριση των επιμέρους αγορών εργασίας είναι δυνατή μόνο εφ' όσον διαμορφωθεί ένα επίπεδο συνολικής ζήτησης ικανό να δημιουργεί νέες θέσεις απασχόλησης σε ανερχόμενους κλάδους, και σε ρυθμούς τέτοιους που να απορροφώνται οι άνεργοι που απελευθερώνονται από τη φθίνουσα απασχόληση των λοιπών κλάδων αλλιώς και αυτοί που εντάσσονται για πρώτη φορά ή επανακάμπτουν στην αγορά εργασίας.

Απολογιστικά, θεωρούν πως οι παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας από τα μέσα της δεκαετίας του '70 μέχρι και σήμερα χαρακτηρίζονται από τη μικροοικονομική προσέγγιση, τη μερι-

κότητα και την εξατομίκευση και είχαν ως στόχο την ενίσχυση των διαδικασιών της κεφαλαιακής και παραγωγικής αναδιάρθρωσης με την έννοια των παραγωγικότερων οικονομικών μονάδων.

Αυτό είναι αποτέλεσμα της ίδιας της οικονομικής ιδεολογίας της υπεροχής της αποτελεσματικότητας έναντι της ισότητας που μεταφράστηκε στην υπεροχή του ιδιωτικού έναντι του δημόσιου και κρατικού.

Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης έχουν σαν στόχο την καταπολέμηση των αιτιών που προκαλούν την ανεργία σε αντιπαράθεση με εκείνες τις πολιτικές που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ανεργίας.

Οι πολιτικές που στόχευαν στη διατήρηση του εισοδήματος των ανέργων αντικαθίστανται από τις πολιτικές που ενισχύουν τις πιθανότητες απασχόλησης των ανέργων ή την διατήρηση της εργασίας ομάδων εργαζομένων που απειλούνται από την ανεργία.

Οι προϋποθέσεις αποτελεσματικής εφαρμογής των ενεργητικών πολιτικών έγκειται κατ' αρχήν στην αποσαφήνιση των στόχων κάθε προγράμματος παρέμβασης με την έννοια ότι κατ' αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται οι συνθήκες επιτυχούς εφαρμογής και διαχείρισης του όλου εγχειρήματος.

Απαραίτητη θεωρείται η συμβατότητα των προγραμμάτων με τη γενικότερη εφαρμοζόμενη πολιτική για την αγορά εργασίας.

Η ανάπτυξη ενός συστήματος ασφαλιστικής κάλυψης των ανέργων, η δημιουργία ενός δικτύου συμβουλευτικών υπηρεσιών, η σταθερή χρηματοδότηση και η τριμερής δομή διαχείρισης του όλου συστήματος και τέλος η αναγνώριση του ρόλου μιας σταθερής μακροοικονομικής πολιτικής αποτελούν κρίσιμες προϋποθέσεις για την επιτυχία των ενεργών πολιτικών απασχόλησης.

5.1.4 Εθνικές πολιτικές και παρεμβάσεις για την ΚτΠ

Η ταχύτατη τεχνολογική πρόοδος ιδιαίτερα στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, της πληροφορικής και της τηλεόρασης, και η ραγδαία ενσωμάτωση αυτών των τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή, οδηγεί στη διαμόρφωση αυτού που ονομάζεται Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ). Η "ψηφιακή επανάσταση", όπως συχνά αποκαλείται, προκαλεί μια διαρθρωτική μεταβολή που μπορεί να συγκριθεί μόνο με τη βιομηχανική επανάσταση του περασμένου αιώνα και αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις σε οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό και ψυχολογικό επίπεδο. Επιπλέον η ΚτΠ θα αποτελέσει το πλαίσιο για την αλληλοκατανόηση των λαών, τον εμπλουτισμό των θεσμών και της πολυφωνίας, τη αναβάθμιση της εκπαίδευσης, τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ευελιξίας των επιχειρήσεων και την προώθηση του διεθνούς εμπορίου. Σύμφωνα με το πρότυπο που αναπτύσσεται και στη Λευκή Βίβλο για την Ανάπτυξη, την Ανταγωνιστικότητα και την Απασχόληση, η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας και η διάδοση της χρήσης τους, είναι αλληλένδετη με την κοινωνική τους πτυχή και την εξασφάλιση ενός ορισμένου επιπέδου κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.

Πάντως, οι προκλήσεις που τίθενται είναι ιδιαίτερα σημαντικές και για την προώθηση αυτής της κοινωνικής διάστασης απαιτούνται προσπάθειες που αφορούν πολλούς τομείς παρέμβασης. Έτσι η αναμενόμενη εξαφάνιση χιλιάδων θέσεων εργασίας σε κάποιους κλάδους των υπηρεσιών, η ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας όπως η τηλεργασία, η αμφισβήτηση του κλασικού και συγκεκριμένου εργασιακού χώρου και χρόνου, ο κοινωνικός και ψυχολογικός αντίκτυπος των νέων τεχνολογιών ή οι κίνδυνοι απομόνωσης κάποιων ομάδων, οι πολιτισμικές επιπτώσεις, καθώς και οι νέες προσεγγίσεις και δυνατότητες στο θέμα της επαγγελματικής κατάρτισης και της μάθησης γενικότερα, αποτελούν μερικά από τα σημεία κλειδιά για την επιτυχή ένταξη της κοινωνικής διάστασης στην διαμορφούμενη ΚτΠ.

Η Ευρώπη και η Ελλάδα ειδικότερα αντιμετωπίζοντας αυτήν την ταχύτατα επερχόμενη κοινωνική πραγματικότητα θα πρέπει να είναι έτοιμη να προωθήσει την κοινωνική διάσταση της ΚτΠ και να εξασφαλίσει ένα ορισμένο επίπεδο κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, ιδιαίτερα εάν λάβουμε υπ' όψιν τη στρατηγική της θέση στο Βαλκανικό χώρο, την ανισότητα στη περιφερειακή της ανάπτυξη και τα χαρακτηριστικά του συνεχώς διογκούμενου εργατικού δυναμικού.

Μέχρι σήμερα το ζήτημα της Κοινωνίας της Πληροφορίας έχει αποτελέσει θέμα έντονου προβληματισμού και έχει οδηγήσει την πολιτεία στην ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων και προγραμμάτων.

Το 1994 το υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας δημοσίευσε μια έκθεση με τίτλο "Η Ελληνική Στρατηγική στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Εργαλείο για την απασχόληση, την ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής".

Το κείμενο αυτό που συζητήθηκε και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στοχεύει στην πρόκριση ενός αναπτυξιακού προτύπου που θα βασίζεται στην ΚτΠ. Πιο συγκεκριμένα η στρατηγική αυτή βασίζεται στους ακόλουθους τρεις άξονες:

- Την ανάπτυξη της υποδομής της πληροφορίας και τη συμβολή της στην ανάπτυξη της οικονομίας και της απασχόλησης.
- Την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας, τη διάνοιξη νέων δυνατοτήτων για τους πολίτες και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους σε αυτήν.
- Μια νέα ποιότητα και οργάνωση ζωής.

Οι άξονες αυτοί εξειδικεύονται μέσα από ένα πλαίσιο εννέα δράσεων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται πιλοτικές εφαρμογές στους τομείς της υγείας και της επαγγελματικής κατάρτισης, η δημιουργία "κυψελών πληροφόρησης" και το άνοιγμα του δημοσίου στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Παράλληλα τίθενται και τέσσερα χρονικά ορόσημα - στόχοι για την επίτευξη αυτής της στρατηγικής :

1. Να περιοριστεί το χάσμα ανάμεσα στην Ελλάδα και τους εταίρους της στη χρήση ανεπτυγμένης υποδομής της πληροφορίας στα επόμενα δέκα (10) χρόνια.
2. Σημαντικό τμήμα των ελληνικών επιχειρήσεων να έχει τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στις αγορές που συνδέονται με την υποδομή της πληροφορίας σε δεκαπέντε (15) χρόνια.
3. Όλο και περισσότερες οικογενειακές μονάδες να έχουν τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στην υποδομή της πληροφορίας μέσα σε δεκαπέντε (15) χρόνια.
4. Το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών με το δημόσιο τομέα να μπορούν να γίνουν ηλεκτρονικά μέσα σε δεκαπέντε (15) χρόνια.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 4ης Απριλίου 1996 συστάθηκε Κυβερνητική Επιτροπή για την ΚτΠ στην οποία συμμετέχουν ο Πρωθυπουργός, πέντε υπουργοί και ειδικοί εμπειρογνώμονες. Η επιτροπή αυτή ως όργανο πολιτικού σχεδιασμού, εξετάζει και επεξεργάζεται τα αναγκαία μέτρα για την ΚτΠ, ενώ με την ίδια απόφαση συστάθηκε και ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχεδίασε και προωθεί τη δημιουργία ενός νέου θεσμού, των "info-clubs" για τη νεολαία, που κατ' αρχήν θα ιδρυθούν σε υποβαθμισμένες και πληττόμενες από την ανεργία περιοχές, αλλά στην πλήρη ανάπτυξη τους θα καλύπτουν ολόκληρη τη χώρα.

Τα info-clubs μέσα από σύγχρονες πειστικές μεθόδους θα βοηθούν τους νέους να εξοικειωθούν με τις νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας.

Η εξοικείωση αυτή θα επιτυγχάνεται όχι μόνο μέσω ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης, αλλά και της μέσω των διαδικτύων (Internet) παροχής δυνατοτήτων πληροφόρησης, ανταλλά-

γής απόψεων, πολιτιστικών και άλλων εκδηλώσεων και δημιουργικών δραστηριοτήτων.

Τέλος μέσα από το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης υλοποιείται το πρόγραμμα "Κλεισθένης" για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης. Το πρόγραμμα αυτό που έχει κόστος περίπου 310 MECU περιλαμβάνει σημαντικές παρεμβάσεις στους τομείς αναδιάρθρωσης των δομών των υπηρεσιών, της εκπαίδευσης - κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού και της εισαγωγής νέων τεχνολογιών πληροφορικής.

Μέχρι σήμερα έχουν εγκριθεί περίπου 35 έργα του "Κλεισθένη" που αφορούν οκτώ υπουργεία και περιλαμβάνουν μεγάλη ποικιλία δράσεων (π.χ. ολοκληρωμένο σύστημα φορολογίας TAXIS για το υπουργείο Οικονομικών, υλοποίηση του αρ. Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης για το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, πιλοτική εφαρμογή οπτικής αποθήκευσης εγγράφων για το υπουργείο Τύπου κ.ά.) με έντονο και το στοιχείο της αναβάθμισης των ανθρώπινων πόρων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.

Ο παραπάνω σχεδιασμός καθώς και το πλαίσιο εφαρμογής που προτείνεται με το παρόν κείμενο θα πρέπει να εξετάζεται με βάση και τα συγκεκριμένα δεδομένα που χαρακτηρίζουν την υπάρχουσα υποδομή και πρακτική στην ελληνική κοινωνία, αναφορικά με τις νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας. Έτσι σε σχέση και με τα υπόλοιπα κράτη μέλη εμφανίζεται μια απόσταση στην εξάπλωση αυτών των τεχνολογιών και στην εξοικείωση του πληθυσμού με αυτές.

Ειδικότερα στοιχείο - κλειδί για τη μετάβαση στην Κοινωνία της Πληροφορίας αποτελεί η μάζα των υπαρχόντων χρηστών. Στην Ελλάδα η κρίσιμη αυτή μάζα χρηστών παραμένει ιδιαίτερα χαμηλή και είναι ένα από τα σημεία στα οποία θα δοθεί ιδιαίτερη σημασία, καθώς μόνο η αύξηση της μπορεί να εξασφαλίσει την διάδοση των εφαρμογών της ΚτΠ.

Ενδεικτικά μπορεί να αναφερθεί ότι υπάρχουν μόλις 25.000 χρήστες - συνδέσεις με το δίκτυο Internet και σύμφωνα με ανεπίσημα στοιχεία οι χρήστες Η/Υ ανέρχονται σε 200 έως 300 χιλιάδες. Η αύξηση της επένδυσης στην πληροφορική που σήμερα παραμένει σχετικά χαμηλή καθώς και η αντίστοιχη εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού, αναμένεται να αυξήσει αυτή τη μάζα χρηστών.

Όσον αφορά τώρα τα ειδικότερα θεματικά πεδία των προτεινόμενων από το παρόν κείμενο ενεργειών, η ελληνική εμπειρία μέχρι τώρα είναι σε καθαρά πειραματικό επίπεδο.

Έτσι δραστηριότητες εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης μέσω δικτύων έχουν τύχει περιορισμένης εφαρμογής από κάποιους συγκεκριμένους φορείς (κυρίως πανεπιστήμια), ιδιαίτερα στο πλαίσιο κοινοτικών προγραμμάτων, όπως των πρωτοβουλιών του EKT Horizon και Adapt, του προγράμματος ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗ και Leonardo, αλλά μέχρι σήμερα δεν έχουν καταλήξει σε γενικότερου χαρακτήρα παρεμβάσεις.

Επίσης, σε πιλοτική βάση έχουν υλοποιηθεί δράσεις σχετικά με τις τηλεματικές υπηρεσίες για ΜΜΕ και έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες (π.χ. πρόσφατα από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών) για την προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων στις συναλλαγές, αλλά με περιορισμένη έως ανύπαρκτη διάδοση μέχρι σήμερα.

Τέλος, το θέμα της τηλεργασίας έχει εξεταστεί σε ερευνητικό επίπεδο και έχουν υπάρξει κάποιες μεμονωμένες πειραματικές εφαρμογές για άτομα με ειδικές ανάγκες και γυναίκες

με βεβαρημένες οικογενειακές υποχρεώσεις, αλλά απουσιάζει το οποιοδήποτε θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή της.

5.1.5 Πολιτική και Κοινωνική διάσταση

Από τα τέλη της δεκαετίας του '70 και πιο συγκεκριμένα από τον Ρέιγκαν και την Μ. Θάτσερ το μήνυμα της πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς έχει διαπεράσει το σύνολο των οικονομιών και των κοινωνιών σε πλανητική κλίμακα. Στις μέρες μας η λεγόμενη παγκοσμιοποίηση προκαλεί εκδηλώσεις λατρείας σαν να πρόκειται για μια νέα θρησκεία, ένα νέο πρότυπο που καλείται να δώσει λύσεις σε όλα τα προβλήματα που απασχολούν την ανθρωπότητα.

Η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών συνέβαλλε αποφασιστικά στην ορθολογικότερη αξιοποίηση των παραγωγικών συντελεστών, στη μείωση του κόστους παραγωγής, στην αύξηση της παραγωγικότητας, στη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών που τέθηκαν στην υπηρεσία του καταναλωτή για πιο εύκολη και άνετη ζωή.

Γιατί όμως ο ρυθμός ανάπτυξης δεν είναι ο αναμενόμενος; Γιατί η αύξηση της παραγωγικότητας δεν συνοδεύεται και από την αύξηση των θέσεων απασχόλησης;

Ο ρυθμός με τον οποίο εισάγονται οι τεχνολογίες των πληροφοριών και επικοινωνιών δεν είναι ο επιθυμητός και ποικίλει ανάλογα με τον κλάδο, την περιφέρεια, τον τομέα.

Οι επιχειρήσεις που ενστερνίζονται το νέο τεχνολογικό μοντέλο παραγωγής εισάγουν με ταχύτατους ρυθμούς τις νέες εφαρμογές στην παραγωγική τους διαδικασία και αποκτούν το συγκριτικό πλεονέκτημα. Πόσες όμως είναι αυτές;

Είναι αλήθεια πως και οι υπόλοιπες κάποια στιγμή θα ακολουθήσουν αν θέλουν να επιβιώσουν.

Αυτή όμως είναι η μια όψη της πραγματικότητας. Η εισαγωγή των νέων τεχνολογικών εφαρμογών θα αποδειχτεί αναποτελεσματική αν δεν συνδυαστεί από μια σειρά συνοδευτικών μέτρων και αλληλαγών.

Η επαναδιατύπωση του ρόλου του δημόσιου τομέα στη σύγχρονη οικονομική πραγματικότητα, η ενεργοποίηση του ιδιωτικού τομέα και ιδιαίτερα η δυναμική του προσαρμογή στη βιομηχανική μεταβολή και η χρηματοδότηση καινοτόμων δράσεων και επιχειρηματικών ενεργειών, η αναδιοργάνωση της επιχειρηματικής δράσης ή νέα οργάνωση στην εργασία, η βελτιστοποίηση της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων, και τέλος η διαμόρφωση ενός συνολικού ρυθμιστικού περιβάλλοντος αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση στην πορεία για την ανάπτυξη.

Σε αντίθετη περίπτωση, οι όποιες καινοτόμες προσπάθειες στο επίπεδο της παραγωγής θα προσκρούσουν είτε στην έλλειψη νομοθετικού πλαισίου, είτε σε εργασιακά πρότυπα που δεν ανταποκρίνονται στις νέες απαιτήσεις, είτε γενικότερα σε απαρχαιωμένες δομές και αντιλήψεις.

Το οικονομικό μοντέλο των βιομηχανικών χωρών της Ευρώπης στηρίζεται στην ολοένα και εντεινόμενη προσπάθεια της βέλτιστης αξιοποίησης των ανθρώπινων - φυσικών πόρων και των μηχανών.

Το μοντέλο αυτό φαίνεται να έχει προσεγγίσει τα όρια του, και οι όποιες αναπτυξιακές προσπάθειες γίνονται δεν φαίνεται να έχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Η απάντηση στα αδιέξοδα αυτά βρίσκεται στην αλλαγή των προτεραιοτήτων των μέσων και των μεθόδων παραγωγής. Το νέο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης στηρίζεται αφ' ενός ολοένα και λιγότερο στην άντληση φυσικών πόρων και αφ' ετέρου ολοένα και περισσότερο στη γνώση η οποία είναι το αποτέλεσμα της ταχείας και αξιόπιστης διαχείρισης της πληροφορίας.

Στη σημερινή εποχή συντελούνται στο χώρο της οικονομίας και της παραγωγής πρωτόγνωρες αλλαγές, που τις περισσότερες φορές δεν μπορούν να ερμηνευτούν από παραδοσιακές οικονομικές λογικές και δεν αντιμετωπίζονται στα πλαίσια συμβατικών αναλύσεων και πρακτικών.

Η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στα πλαίσια της ΚτΠ, δεν έχει προηγούμενο σε σχέση με τις αλλαγές που επιφέρει στο σύνολο του παραγωγικού ιστού.

Η χωρίς όρους και κανόνες παγκοσμιοποίηση της οικονομίας δημιουργεί ένα εντελώς νέο καθεστώς καταμερισμού κεφαλαίου και εργασίας, διαμορφώνει ένα νέο πλαίσιο με βάση το οποίο, θα προσδιοριστούν οι μελλοντικές πολιτικές σε σχέση με την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση (AAA).

Οι δύο ανωτέρω παράγοντες δηλαδή η εισαγωγή των αυτοματισμών και η παγκοσμιοποίηση της αγοράς, αναδεικνύουν το τεχνολογικό μοντέλο παραγωγής ως τον διάδοχο του κλασικού μοντέλου που δομήθηκε σαν αποτέλεσμα της βιομηχανικής επανάστασης.

Τα χαρακτηριστικά γνώρισμα του κλασικού μοντέλου παραγωγής ήταν, η καθιέρωση της μισθωτής εργασίας και η αντιπαράθεση μεταξύ του κεφαλαίου και των εργαζομένων. Στα πλαίσια αυτά στηρίχτηκε το σύνολο σχεδόν της πολιτικής και ιδεολογικής αντιπαράθεσης του αιώνα μας, ενώ αναπτύχθηκαν πολυάριθμα κινήματα που σαν στόχο είχαν την βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την ασφάλιση, την κοινωνική προστασία, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ποιότητα στην ζωή.

Το τεχνολογικό μοντέλο παραγωγής ανέπτυξε το δικό του υποστηρικτικό πλαίσιο το οποίο έχει δύο κυρίως χαρακτηριστικά.

Το πρώτο χαρακτηριστικό αφορά την αξιοποίηση των εφαρμογών της ΚτΠ με ιδιαίτερη έμφαση στην εισαγωγή των τεχνολογικών αυτοματισμών στην παραγωγική διαδικασία με στόχο τη σταδιακή αντικατάσταση - όπου αυτό είναι δυνατό - της ανθρώπινης εργασίας.

Πολλές φορές δίνεται η εντύπωση πως η ανθρώπινη εργασία είναι 'επιθυμητή' στο βαθμό που η τεχνολογία αδυνατεί - ως σήμερα τουλάχιστον - να την αντικαταστήσει.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό γνώρισμα αφορά την εισαγωγή άτυπων και ευέλικτων μορφών απασχόλησης. Η τηλεεργασία είναι το πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας νέας εποχής που αναδύεται για την απασχόληση.

Η εισαγωγή βασικών στρατηγικών της ΚτΠ όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο, οι λεωφόροι πληροφοριών στις πόλεις, η ηλεκτρονική δικτύωση και η εισαγωγή της καινοτομίας και των τηλεματικών εφαρμογών στις επιχειρήσεις, σε συνδυασμό με τους βιομηχανικούς - τεχνολογικούς

αυτοματισμούς και τις άτυπες μορφές απασχόλησης αποτελούν τα συστατικά στοιχεία της επιτυχίας.

Η επιτυχία συνίσταται στο γεγονός, ότι η παραγωγική μονάδα γίνεται ανταγωνιστικότερη, τα κόστη μειώνονται, οι άνθρωποι πόροι αναδιανέμονται, και το καινοτόμο παραγόμενο προϊόν σε ανταγωνιστική τιμή βρίσκει τη θέση του στην αγορά μέσω των δικτύων διάθεσης και των ηλεκτρονικών μέσων διανομής.

Έτσι, ενώ ο όγκος της παραγωγής σε Ευρωπαϊκό επίπεδο διαρκώς αυξάνεται, η μισθωτή εργασία συμμετέχει όλο και λιγότερο σε αυτήν τη διαδικασία, με αποτέλεσμα τη σταδιακή αποδυνάμωση της.

Σήμερα διανύουμε μια εποχή, βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα της οποίας αποτελεί η πραγματική σε περιεχόμενο και χρόνο αναντιστοιχία της εξέλιξης του παραγωγικού και του εργασιακού μοντέλου. Ενώ δηλαδή το παραγωγικό μοντέλο εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς εντάσσοντας και ενσωματώνοντας με περισσή ευκολία και απίστευτη ταχύτητα το νέο, την καινοτομία και τον αυτοματισμό στο εσωτερικό του, το εργασιακό μοντέλο συνεχίζει να αντιλαμβάνεται την ύπαρξη και την συνέχεια του, στο όνομα μιας φυσιολογικής και σχεδόν ανώδυνης μετεξέλιξης, και όχι στα πλαίσια των μεγάλων αλλαγών που θα σαρώσουν τα πάντα στο πέρασμα τους.

Η αναντιστοιχία στην εξέλιξη μεταξύ του παραγωγικού και εργασιακού μοντέλου, θα συμπαρασύρει τους θεσμούς και τα πρότυπα που έχουν σχέση αλληλεξάρτησης με τη μισθωτή εργασία, όπως είναι το σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης, τα συμβατικά μοντέλα εκπαίδευσης, την ίδια την καθημερινότητα αλλά και την ανθρώπινη συμπεριφορά.

Είναι χαρακτηριστική η αμηχανία με την οποία πολιτικά συστήματα, σχολές οικονομικής σκέψης, Έθνη και Κυβερνήσεις, αντιμετωπίζουν την νέα κατάσταση.

Η τεχνολογική επανάσταση όπως καθιερώθηκε να λέγεται, εμπεριείχε ένα πολύ σημαντικό στοιχείο που την διαφοροποιούσε τόσο από την επανάσταση του ατμού τον 18ο, όσο και από αυτήν του χάλυβα τον 19ο αιώνα.

Αν οι δύο προηγούμενες επαναστάσεις εισήγαγαν η κάθε μια με τον τρόπο της, την εκμηχάνιση, δηλαδή την μερική αντικατάσταση της ανθρώπινης εργασίας σε συγκεκριμένα τμήματα της παραγωγικής διαδικασίας από μηχανές, η τεχνολογική επανάσταση εισήγαγε το ποιοτικό στοιχείο του αυτοματισμού.

Η αυτοματοποίηση έγκειται στο γεγονός ότι η μηχανή δεν εκτελεί απλώς την εργασία που της έχει ανατεθεί, αλλά ελέγχει τις λειτουργίες της και διορθώνει αν χρειαστεί τις ενέργειές της παίρνοντας τις ανάλογες αποφάσεις σε πραγματικό χρόνο.

Άλλωστε αυτός είναι και ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο, οι θέσεις εργασίας που γεννιούνται από την εισαγωγή της τεχνολογίας υπολείπονται σε σχέση με εκείνες που καταστρέφει. Δεν αντικαθιστά μόνο εργατική δύναμη αλλά και ανθρώπινη νοημοσύνη.

Η έλευση της ΚτΠ αλλάζει ριζικά το υφιστάμενο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον μπαίνοντας για τα καλά στην ζωή μας ενσωματώνοντας λειτουργικά την παραχθείσα προστιθέμενη αξία και απελευθερώνοντας μια νέα δυναμική.

Αν η παγκοσμιοποίηση στο ένα της σκέλος, εκφράζει την πολιτική και οικονομική αναγκαιότητα της ελεύθερης διακίνησης ανθρώπων και εμπορευμάτων, ως παράγοντα οικονομικής α-

νάπτυξης σε μια ανοικτή παγκόσμια αγορά, η ΚτΠ υλοποιεί με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο τους στόχους αυτής της αναγκαιότητας.

Ανατρέπει την επί αιώνες κυρίαρχη συλλογιστική και πρακτική σύμφωνα με την οποία ο άνθρωπος, ο πολίτης, ο καταναλωτής έπρεπε να προσεγγίζει τη γνώση, την υπηρεσία, το προϊόν στην πηγή διάθεσής του, με τους γνωστούς γεωγραφικούς ή άλλους περιορισμούς.

Η έλευση της ΚτΠ επιτρέπει την αντιστροφή της σχέσης καταναλωτή - προϊόντος με την έννοια ότι το προϊόν πηγαίνει στο καταναλωτή όπου και αν αυτός βρίσκεται, με την προϋπόθεση να είναι συνδεδεμένος στο δίκτυο.

Η πληροφορία ως εμπορικό προϊόν, με υψηλή πλέον προστιθέμενη αξία υπό την μορφή δυαδικών ψηφίων, διαχέεται μέσω των δικτύων σε κάθε γωνιά του πλανήτη, φέρνοντας σε επικοινωνία εκατομμύρια ανθρώπους και επιτρέποντας την διενέργεια συναλλαγών πολλών δις δολλαρίων.

Έτσι δημιουργείται μια τεράστια παγκόσμια ψηφιακή αγορά που είναι δικτυωμένη μεταξύ της και έχει καταργήσει στην πράξη σύνορα, γεωγραφικές αποστάσεις και κάθε είδους περιορισμούς.

Η ΚτΠ και η παγκοσμιοποίηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένες καθώς αυτό που έχει υλοποιηθεί στον εικονικό κόσμο η πρώτη προσπαθεί να το κατορθώσει στον πραγματικό η δεύτερη.

Από την άλλη μεριά, η παγκοσμιοποίηση έχει επιβάλει μια ενιαία λογική σύμφωνα με την οποία αντιμετωπίζει τα σύγχρονα προβλήματα. Είναι η λογική του μονόδρομου, η λογική των αγορών που από όποια αφετηρία και αν ξεκινήσουν πάντα καταλήγουν στο ότι το κόστος πρέπει να το επωμιστούν τα ευρύτερα κοινωνικά στρώματα.

Η ΚτΠ ευνοεί την πολυφωνία, τον πλουραλισμό των απόψεων, συνδέει και φέρνει πιο κοντά εκατομμύρια ανθρώπους μέσω των ηλεκτρονικών δικτύων καταργώντας σύνορα και αποστάσεις. Σε ένα τέτοιο πολυφωνικό, πολυπολιτισμικό περιβάλλον ο μοναδικός μονόδρομος ο οποίος μπορεί να υπάρξει είναι η διαρκής αναζήτηση.

Σύμφωνα με τους θεωρητικούς της παγκοσμιοποίησης, η αγορά είναι το μόνο σύστημα μέσω του οποίου οργανώνεται δυναμικά ο ανταγωνισμός και διαρθρώνεται η κατανομή του πλούτου και των θέσεων στο εσωτερικό του.

Έτσι όσο μεγαλύτερη και πιο ελεύθερη είναι η αγορά τόσο πιο σημαντικά είναι τα οικονομικά αποτελέσματα που καταγράφονται.

Ο ανταγωνισμός κινεί τις παραγωγικές δυνάμεις, μεγαλώνει την παραγωγή, μεγενθύνει τα οικονομικά αποτελέσματα και παράγει πλούτο, ο οποίος καλό είναι να κατανέμεται με βάση την προσφορά και τη ζήτηση. Οι κρατικές παρεμβάσεις δεν είναι επιθυμητές εκτός και αν λειτουργούν υποστηρικτικά σε σχέση με τα παραπάνω.

Έτσι όλες οι χώρες είναι υποχρεωμένες να εργάζονται για τη μεγέθυνση της αγοράς μέσω των ιδιωτικοποιήσεων, και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της μέσω της απελευθέρωσης. Από τη μικτή οικονομία οδεύουμε προς την οικονομία της αγοράς, και το κράτος από ρυθμιστής και στρατηγείο αποφάσεων διοδισθαίνει σε παρατηρητήριο των εξελίξεων.

Η ΚτΠ μετασχηματίζει ριζικά τη δομή και το περιβάλλον της αγοράς. Τα ηλεκτρονικά δίκτυα μας φέρνουν πιο κοντά σε αμέτρητες απομακρυσμένες αγορές κάθε κατηγορίας, κάνοντας

πραγματικότητα την παγκόσμια ψηφιακή αγορά που δεν γνωρίζει σύνορα, και γεωγραφικές αποστάσεις.

Η ανάγκη διαμόρφωσης ενός ρυθμιστικού πλαισίου για την ΚτΠ δίνει την δυνατότητα στις Εθνικές αρχές των χωρών να ξαναμπούν στο παιχνίδι ως οι ρυθμιστές των εξελίξεων για τον καινούργιο κόσμο που έρχεται.

Είναι ένα στοίχημα των πολιτικών δυνάμεων και των Εθνών να πάρουν τις τύχες του κόσμου στα χέρια τους, και όχι να τις παραδώσουν στις αόρατες δυνάμεις της αγοράς.

Το κοινό πρόγραμμα των βιομηχανικών χωρών βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη και παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις η συνταγή είναι η ίδια ανεξάρτητα της πολιτικής ταυτότητας της εκάστοτε κυβέρνησης.

Η ορθοδογικοποίηση των δημοσίων δαπανών, ο δραστικός περιορισμός των ελλειμμάτων, η πτώση του πληθωρισμού και των επιτοκίων, η επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας ως στόχοι και αποτελέσματα είναι πέρα για πέρα επιθυμητά. Ποιος επιθυμεί άλλωστε να ζει σε μια χώρα υπερχρεωμένη, με μεγάλα ελλείμματα και υπό καθεστώς οικονομικής & πολιτικής αστάθειας;

Η ΚτΠ επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο που ζούμε και εργαζόμαστε. Η εισαγωγή των νέων εφαρμογών της πληροφορίας και των επικοινωνιών θα διευρύνει τους ορίζοντες των επιχειρήσεων, θα συμβάλει στη βελτίωση των γνωστικών δεξιοτήτων των εργαζομένων, στη διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών στην πληροφορία και το καταναλωτικό αγαθό. Για την επίτευξη των ανωτέρω θα χρειαστούν σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές.

Το ζητούμενο είναι ποιος θα σηκώσει το βάρος των αναγκών διαρθρωτικών αλλαγών. Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα υποδεικνύει ουσιαστικά το δρόμο που θα ακολουθηθεί, τα μέσα και τις διαδικασίες που θα δρομολογηθούν για την επίτευξη των στόχων.

Οι θεωρητικοί της αγοράς απαντούν ότι το βάρος θα το σηκώσει το σύνολο της κοινωνίας, χωρίς να προβαίνουν στην απαραίτητη συμπλήρωση 'ανάλογα με τις δυνάμεις του καθενός'.

Είναι προφανές πως όταν αναφέρονται στο σύνολο της κοινωνίας εννοούν και τον βιομήχανο αλλιά και τον βιομηχανικό εργάτη, το διευθυντικό στέλεχος αλλιά και τον ανειδίκευτο εργαζόμενο, τον εργαζόμενο αλλιά και τον άνεργο, τον πλούσιο αλλιά και το φτωχό. Ιδιαίτερα ο τελευταίος αναφέρεται μόνο σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Από την μέχρι τώρα εμπειρία είναι εμφανές πως το κόστος της αναδιάρθρωσης πέφτει στα μεσαία και κατώτερα στρώματα του πληθυσμού.

Τα κομβικά σημεία στα οποία έχουν εστιάσει οι πολιτικές της αναδιάρθρωσης είναι το σύστημα της απασχόλησης και της κοινωνικής προστασίας.

Στις εκφραζόμενες ανησυχίες σχετικά με το πρόβλημα της ανεργίας η νεοφιλελεύθερη σχολή σκέψης δίνει τη δική της καθησυχαστική εκδοχή, επικαλούμενη την θεωρία της "υπερχείλισης" του Αλφρέ Σοβί, σύμφωνα με την οποία ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός όταν υπερχειλίζει από τον πρωτογενή μεταφέρεται στο δευτερογενή τομέα και από εκεί διοχετεύεται στον τομέα των υπηρεσιών.

Ο τριτογενής τομέας λόγω της φύσης και της δυναμικής του, θα συνεχίσει να απορροφά εργατική δύναμη από τους άλλους που φθίνουν. Παράλληλα, ο δευτερογενής τομέας θα εξακο-

λουθεί να γεννά απασχόληση καθώς η κατασκευή διαφόρων συστημάτων θα συνεχιστεί με αμείωτη ένταση αφού πολλές ανάγκες δεν θα έχουν ακόμα ικανοποιηθεί.

Αν και τα επιχειρήματα αυτά φαινομενικά διαθέτουν την απαραίτητη συνοχή, η πραγματικότητα μάλλον τους συμπεριφέρεται σκληρότερα από ότι μπορούσε να φανταστεί κανείς.

Είναι αλήθεια πως ο δευτερογενής τομέας όχι μόνο θα συνεχίσει να υφίσταται αλλιά και σε ορισμένους κλάδους αιχμής (πληροφορική, τηλεπικοινωνίες) η έλλευση της ΚτΠ θα συμβάλλει στη θεαματική αύξηση των αποτελεσμάτων. Ποιες άραγε θα είναι οι επιπτώσεις σε σχέση με τις θέσεις εργασίας;

Στις ΗΠΑ ο αριθμός των θέσεων απασχόλησης που καταργήθηκαν κατά την διάρκεια των τελευταίων ετών είναι αποκαλυπτικός. Η AT&T κατήργησε 83.000 θέσεις εργασίας, η Nynex 22.000, η Hughes 21.000, η Eastman - Kodak 14.000 κλπ.

Οι παραπάνω εταιρείες δεν δραστηριοποιούνται στη σιδηρουργία ή την υφαντουργία, σε κλάδους δηλαδή που φθίνουν.

Αντίθετα, δραστηριοποιούνται στον τομέα της πληροφορικής και των τεχνολογιών αιχμής. Οι θέσεις απασχόλησης χάνονται γιατί οι εταιρείες αυτές εκτός από το ότι παράγουν τεχνολογικά αυτοματοποιημένα συστήματα υψηλών προδιαγραφών, συνήθως πριν τα διαθέσουν στην αγορά τα δοκιμάζουν στον εαυτό τους.

Έτσι με αυτόν τον οδυνηρό τρόπο μέρος των εργαζομένων σε αυτές έχουν το προνόμιο να γεύονται πρώτοι τα αποτελέσματα των επιτευγμάτων τους.

Το γεγονός ότι η απασχόληση στις ΗΠΑ έχει αυξητικές τάσεις οφείλεται στην αύξηση της μερικής απασχόλησης και σε λόγους που θα αναφερθούν στη συνέχεια.

Σχετικά με το δεύτερο επιχείρημα περί μεταφοράς του πλεονάζοντος ενεργά οικονομικού πληθυσμού στις υπηρεσίες, διερωτάται κανείς μέχρι πότε αυτό μπορεί να συμβαίνει, και αν οι δυνατότητες είναι όντως απεριόριστες τότε πως εξηγούνται οι απολήψεις χιλιάδων ανθρώπων στον τραπεζικό κυρίως κλάδο.

Η εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών θα επιτρέψει την διενέργεια μεγάλου όγκου τραπεζικών συναλλαγών μέσω των ηλεκτρονικών δικτύων. Αυτό θα συμβάλλει αποφασιστικά στη μείωση του κόστους των προσφερόμενων υπηρεσιών αλλιά παράλληλα θα καταστρέψει θέσεις απασχόλησης.

Όταν τέτοιου είδους επιχειρήματα καταρρίπτονται, τότε η νεοφιλελεύθερη σχολή σκέψης σεβόμενη τις καταβολές της, αναπτύσσει τη γενική αρχή σύμφωνα με την οποία η αύξηση της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας θα γεννήσει θέσεις απασχόλησης.

Αυτό είναι πέρα για πέρα αλήθεια. Το ζητούμενο είναι εάν οι νέες θέσεις θα είναι περισσότερες ή τουλάχιστον ίδιες με αυτές που στο μεταξύ θα χαθούν.

Και εδώ όμως την απάντηση την έχει δώσει η ίδια η ζωή. Από το τέλος της δεκαετίας του '70 στην πλειοψηφία των χωρών μελών του ΟΑΣΑ η αύξηση της παραγωγικότητας δεν συνοδεύεται από τη βελτίωση της απασχόλησης.

Αν και ακούγεται κάπως παράδοξο, ο αριθμός των εργαζομένων που θα μείνουν άνεργοι ως ποσοστό σε πολλές περιπτώσεις θα είναι αντιστρόφως ανάλογος με την αύξηση της παραγωγικότητας. Στην ουσία αυτό αποτελεί το τίμημα της αναδιάρθρωσης.

Σε συνέχεια της προηγούμενης λογικής, οι θιασώτες της παγκοσμιοποίησης διακηρύσσουν

ότι το σύστημα απασχόλησης με τη σημερινή του μορφή, δηλαδή αυτή της μισθωτής εργασίας, έχει ολοκληρώσει τον κύκλο του.

Στη θέση του ξεπηδούν νέες - άτυπες μορφές απασχόλησης κύριο χαρακτηριστικό των οποίων είναι η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα τους σε σχέση με τις νέες απαιτήσεις της παραγωγής.

Είναι αλήθεια πως η αλλαγή του μοντέλου παραγωγής αντικατοπτρίζεται και ισορροπεί σε νέα εργασιακά μοντέλα. Είναι επίσης αλήθες πως η αύξηση της παραγωγικότητας, η αποδοτικότητα του κεφαλαίου και η μεγέθυνση των οικονομικών αποτελεσμάτων και του παραγόμενου πλούτου αποτελεί κυρίαρχο μέλημα της νεοφιλελεύθερης σκέψης.

Σε αυτό το πλαίσιο η πλήρης απασχόληση διατηρείται υπό την προϋπόθεση ότι δεν επιβαρύνει τον πληθωρισμό, και ότι ικανοποιεί τις λογικές απαιτήσεις των επιχειρήσεων για κέρδη.

Είναι προφανές πως ο θεσμός της πλήρους απασχόλησης και της μισθωτής εργασίας, υπό τις ανωτέρω συνθήκες έχει να επιλέξει είτε την αυτοκατάργηση του, είτε τη δημιουργία ενός διαφορετικού σχεδίου από το υπάρχον αν θέλει όχι απλώς να επιβιώσει, αλλά να διαδραματίσει τον ρόλο που του αρμόζει.

Η εισαγωγή της τηλεργασίας θα αλλιάξει ριζικά το χάρτη της απασχόλησης σε ολόκληρο τον κόσμο. Μέχρι και σήμερα η εργασία ήταν ταυτισμένη με την παρουσία του εργαζομένου για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σε συγκεκριμένο χώρο, το χώρο της εργασίας του.

Η τηλεργασία αποσυνδέει την προσφορά της εργασίας από την παρουσία του εργαζομένου στο χώρο δουλειάς, το αναγκαστικό ωράριο, τις καθημερινές μετακινήσεις.

Ο εργοδότης αγοράζει πλέον τις γνώσεις, τις επαγγελματικές δεξιότητες και την αποτελεσματικότητα των εργαζομένων του, και όχι τον χρόνο τους.

Παρά τα όποια πλεονεκτήματα (μείωση του κόστους για τον εργοδότη, καλύτερη διαχείριση του ελεύθερου χρόνου για τον εργαζόμενο, σημαντικότερη θετική επίπτωση για το περιβάλλον) το κύριο ερώτημα που προβάλλει είναι αν η τηλεργασία θα επιφέρει μεγαλύτερη ανεργία, κοινωνική και ψυχική αποξένωση.

Σε σχέση με το ζήτημα της ανεργίας η απάντηση εξαρτάται από το οικονομικό περιβάλλον στο οποίο θα εφαρμοστεί η τηλεργασία.

Αν εφαρμοστεί σε ένα ανοιχτό και ελεύθερο επιχειρηματικό περιβάλλον, δηλαδή στη ζούγκλα των νόμων της προσφοράς και της ζήτησης τα αποτελέσματα θα είναι καταστροφικά.

Η ευελιξία που παρέχει η νέα αυτή μορφή εργασίας θα αποτελέσει το έναυσμα για την κατάργηση βασικών εργασιακών δικαιωμάτων που θα αρχίζουν από το ωράριο και θα φτάνουν μέχρι και τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας και ασφάλισης.

Στο όνομα της αγοράς και της μεγιστοποίησης των κερδών η τηλεργασία θα αποτελέσει την αφορμή για την κατεδάφιση των δομών εκείνων που θα γλιτώσουν από την λαίλαπα της παγκοσμιοποίησης.

Για την αποφυγή των παραπάνω, πρέπει να θεσπιστεί ένα συνοδικό πλαίσιο που θα εντάξει ομαλά την τηλεργασία στο εργασιακό περιβάλλον. Η θεσμοθέτηση της άτυπης μέχρι σήμερα μορφής απασχόλησης, η προστασία και η κατοχύρωση των εργαζομένων που θα ενταχθούν σε αυτήν, και γενικότερα η δημιουργία όρων και κανόνων για ένα συνοδικό πλαίσιο αντιμετώπι-

σης θα μειώσει τις αρνητικές συνέπειες και θα συμβάλει αποτελεσματικά στην ανάδειξη των θετικών πτυχών της νέας εποχής που αναδύεται στην απασχόληση.

Σε σχέση με τις ψυχολογικές επιπτώσεις τα πράγματα είναι πιο πολύπλοκα. Η τηλεργασία ναί μεν μπορεί να αυξάνει τον ελεύθερο χρόνο, αλλά ταυτόχρονα απομονώνει το εργασιακό περιβάλλον από την κοινωνική του διάσταση.

Αυτό ισχύει καθολικά στην τηλεργασία από το σπίτι. Ο συνδυασμός της τηλεργασίας στο σπίτι με τις άλλες μορφές όπως είναι η εργασία σε σταθμούς ή ιδιαίτερα σε κέντρα τηλεργασίας θα αναδείξει μια διαφορετική κοινωνική σχέση και συλλογικότητα στο νέο εργασιακό μας περιβάλλον.

Ο νέος μας συνάδελφος δεν θα είναι αναγκαίο να δουλεύει στην ίδια εταιρία με εμάς, απλώς θα εργάζεται στον ίδιο σταθμό ή κέντρο τηλεργασίας που εμείς εργαζόμαστε. Η έννοια λοιπόν της κοινωνικότητας της εργασίας δεν θα καταργηθεί, απλώς θα αλλιάξει περιεχόμενο και θα ταυτιστεί με το χώρο από τον οποίο θα εργαζόμαστε και όχι με την εταιρεία στην οποία θα αποστέλλουμε το προϊόν της εργασίας μας.

Η δημιουργία των τηλεκοινοτήτων είναι η ολοκληρωμένη απάντηση σε αυτούς που ανησυχούν βαθύτατα για το μέλλον των ανθρώπινων σχέσεων.

Έχει αποδειχτεί πως η απόδοση του κεφαλαίου είναι αντιστρόφως ανάλογη με την διαπραγματευτική δύναμη των καταναλωτών η οποία ισχυροποιείται σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Η διατήρηση της διαπραγματευτικής αυτής δύναμης σε χαμηλά επίπεδα θεωρείται επιβεβλημένη κατά την σημερινή κυρίαρχη άποψη.

Το ρόλο του ρυθμιστή αναλαμβάνει το σύστημα της κοινωνικής προστασίας από την μια και η ανεργία από την άλλη (J.P. Fitussi -Le Monde). Συγκεκριμένα, όσο μεγαλύτερη είναι η κοινωνική προστασία σε ένα κράτος, τόσο μεγαλύτερη πρέπει να είναι η ανεργία, ώστε αφ' ενός να ελέγχονται οι μισθολογικές διεκδικήσεις και αφ' ετέρου να ισορροπεί το σύστημα.

Στις Η.Π.Α όπου το σύστημα κοινωνικής προστασίας είναι από κακό έως ανύπαρκτο και επομένως η αγορά εργασίας είναι υπέρ του δέοντος ελαστική, οι πολιτικές της απασχόλησης είναι αρκετά δυναμικές και η ανεργία σε χαμηλά επίπεδα. Είναι γεγονός πως στις ΗΠΑ οι απώλειες σε θέσεις απασχόλησης αντισταθμίζονται ταχύτερα από ότι στην Ευρώπη.

Αυτό γίνεται προς όφελος της μερικής απασχόλησης και των δραστηριοτήτων εκείνων που είναι λιγότερο καλά αμειβόμενες από αυτές που χάθηκαν και τυγχάνουν της μικρότερης κοινωνικής προστασίας (λιανικό εμπόριο, γρήγορο φαγητό, ξενοδοχειακά επαγγέλματα).

Η νέα κατάσταση διαμορφώνει ένα νέο μοντέλο εργαζομένων, των απασχολήσιμων, οι οποίοι είναι κοντά στο όριο της φτώχειας, και ανάγκασε την Κοινωνιολογία να δημιουργήσει μια νέα κατηγορία τους "φτωχούς εργαζόμενους".

Το αντίθετο μοντέλο έχει κυριαρχήσει στην Ευρώπη όπου παραδοσιακά τα προνοιακά συστήματα δημιουργούσαν ένα ικανοποιητικό, για τον μέσο πολίτη, δίκτυ ασφαλείας και το μοντέλο της πλήρους απασχόλησης είναι κυρίαρχο. Εδώ τον ρόλο του ρυθμιστή τον παίζει η υψηλή ανεργία.

Στο προπύργιο του νεοφιλελευθερισμού στην Ευρώπη, το Ηνωμένο Βασίλειο η κατάργηση του κατώτατου μισθού από τους συντηρητικούς το 1993 μείωσε αισθητά την ανεργία ανα-

πτύσσοντας έναν νέο μηχανισμό δημιουργίας θέσεων εργασίας με μισθολογική πολιτική που κινείται στα όρια της φτώχειας.

Είναι χαρακτηριστικό το απόσπασμα της έκθεσης του ΟΟΣΑ για την Μ. Βρετανία, σύμφωνα με το οποίο " η ανισότητα των εισοδημάτων στις αρχές της τελευταίας δεκαετίας του αιώνα μας ήταν μεγαλύτερη από αυτήν που υπήρχε μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου".

Η ομολογία αυτή αποθαρρύνει τον γράφοντα να αναφερθεί τόσο στην εκμετάλλευση της παιδικής εργασίας στη χώρα αυτή, όσο και στο γεγονός ότι οι συντηρητικές κυβερνήσεις άλλαξαν 35 φορές τον τρόπο υπολογισμού της ανεργίας.

Το μόνο που επισημαίνεται είναι ότι η σημερινή εργατική κυβέρνηση δεν έχει επαναφέρει μέχρι στιγμής τουλάχιστον το κατώτατο όριο αποδοχών.

Αν και ακούγεται τραγικό η μετατροπή ενός ποσοστού πλήρους απασχόλησης σε μερική σε συνδυασμό με την κατάργηση των κατώτατων μισθών θα έλυνε το πρόβλημα της ανεργίας παγκοσμίως.

Ο θρίαμβος της ιδεολογίας της αγοράς αντανακλά την ολοκληρωτική επικράτηση των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής. Η μη παραδοχή αυτής της πραγματικότητας δημιουργεί αγκυλώσεις που εκτονώνονται άσκοπα σε παρελθοντολογίες και σε συναισθηματισμούς που να μεν φορτίζουν συναισθηματικά, αλλιά δεν προσφέρουν στο επίπεδο της επιχειρηματολογίας που είναι και το κρίσιμο.

Αν επικρατήσει το νεοφιλελεύθερο μοντέλο με τις διάφορες εκδοχές του, υπό το βάρος των επερχόμενων εξελίξεων, η ΚτΠ θα αναγκαστεί να παραδεχτεί ανοιχτά, ότι η λειτουργία της οικονομίας και του συστήματος γενικότερα δεν εγγυάται την επιβίωση του συνόλου του πληθυσμού.

Το δίλημμα που στην ουσία θα τεθεί στην πλειοψηφία των κοινωνικών ομάδων θα είναι ανάμεσα στην μεγαλύτερη αθλιότητα με μικρότερη ανεργία (μοντέλο ΗΠΑ), και στην μικρότερη αθλιότητα με περισσότερη ανεργία (Ευρωπαϊκό μοντέλο).

Σήμερα οι άνθρωποι που είναι ικανοποιημένοι με το επίπεδο της ζωής τους είναι πολλοί και πιστεύουν ότι έχουν την πολυτέλεια να αγνοούν προκλητικά τέτοιου είδους διλήμματα μιας και υποθέτουν ότι δεν τους αφορούν και τώρα και στο μέλλον. Σε πολλές περιπτώσεις οι επερχόμενες μεταβολές τους φοβίζουν αλλιά δεν τους προβληματίζουν.

Είναι τα μεσαία οικονομικά στρώματα τα οποία έχουν ενστερνιστεί τη λογική σύμφωνα με την οποία οι φτωχοί είναι υπεύθυνοι για την φτώχεια τους και οι άνεργοι για την ανεργία τους. Πιστεύουν δε ότι όλοι αυτοί πρέπει να αφεθούν από μόνοι τους να ξεπεράσουν τα προβλήματα τους, αφού οι ίδιοι έφτασαν εκεί που έφτασαν χωρίς την βοήθεια κανενός.

Η άποψη αυτή αν και δεν χαρακτηρίζεται επαναστατική πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι υπάρχει και εκφράζεται από εκείνα τα στρώματα που στο άμεσο μέλλον θα πληγούν περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο από τις επιταγές της παγκοσμιοποίησης.

Συμπερασματικά, οι επιπτώσεις από την έλευση της ΚτΠ θα εξαρτηθούν σε ένα πολύ μεγάλο βαθμό από το σχέδιο μετάβασης και υλοποίησης που θα επικρατήσει.

Αν επικρατήσει το συντηρητικό σχέδιο μετάβασης η νέα κοινωνία θα γεννήσει τέτοιες ανισότητες που αυτές που βιώνουμε σήμερα θα αποτελούν τον επίγειο παράδεισο που χάθηκε.

Οι επόμενες γενιές θα αγωνίζονται για να κατακτήσουν αυτά που κληρονόμησε η δική μας

γενιά από τις προηγούμενες. Ένας νέος εργασιακός και κοινωνικός μεσαίωνας θα σημάνει για ευρύτερες πληθυσμιακές ομάδες που σήμερα απολαμβάνουν την ευημερία και μια αξιοπρεπή διαβίωση.

Η νέα κοινωνία δεν θα μπορέσει να υπάρξει χωρίς την κοινωνική συναίνεση η οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν θα μπορεί να είναι επίπληστη όπως στις μέρες μας. Αυτό που πρέπει να αποφευχθεί σε κάθε περίπτωση είναι η τυφλή σύγκρουση αυτών - των λίγων - που δεν είναι διατεθειμένοι να χάσουν ούτε μια δραχμή από τα έτσι και αλλιώς μεγάλα κέρδη τους, με τους άλλους - τους πολλούς - που δεν έχουν να χάσουν τίποτα.

Μια τέτοια σύγκρουση θα έχει μόνο χαμένους.

Σε μια περίοδο σαν την σημερινή που διακρίνεται για την δυνατότητα της ελεύθερης έκφρασης που παρέχει, παρατηρείται όλο και περισσότερο η σύγκλιση του πολιτικού λόγου σε όλες τις γωνιές του πλανήτη. Οι κυρίαρχες ιδεολογίες που σημάδεψαν μια ολόκληρη εποχή, έχουν ήδη αποσυρθεί στο μουσείο της σύγχρονης πολιτικής ιστορίας.

Η ομοιότητα του πολιτικού λόγου είναι εμφανής σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής πραγματικότητας. Πολιτικά κόμματα και οργανώσεις αν και συμβατικά τουλάχιστον εκφράζουν αντιτιθέμενα κοινωνικά συμφέροντα και διαφορετικά κοινωνικά στρώματα, εντούτοις έχουν αναπτύξει έναν ιδιότυπο πολιτικό λόγο που με δυσκολία μπορεί κανείς να διακρίνει τις όποιες διαφοροποιήσεις υπάρχουν.

Σε μια εποχή στην οποία οι κοινωνικές αντιθέσεις διευρύνονται, η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο όχι μόνο υφίσταται αλλά και εμπλουτίζεται αλλιάζοντας συνεχώς προσωπεία, η οικονομική πραγματικότητα εμπεριέχει την νέα φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό με τον πλέον επίσημο και αναγνωρισμένο τρόπο, οι κοινωνικές εκρήξεις - μεμονωμένες και αποσπασματικές μέχρι σήμερα τουλάχιστον - διαδέχονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα η μια την άλλη, θα περίμενε κανείς ότι ο πολιτικός λόγος αν μη τι άλλο θα καθρέφτιζε την κοινωνική πραγματικότητα θα ήταν δηλαδή συγκρουσιακός ή τουλάχιστον διαφορετικός.

Η ομογενοποίηση του κυρίαρχου πολιτικού λόγου εμπεριέχει δύο εξόχως ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά.

Το πρώτο αναφέρεται στη δημιουργία ενός μηχανισμού διάχυσης λεκτικών σχημάτων και εκφράσεων που διέπονται από μια ανανεωτική, σύγχρονη, στα όρια του πολυπλοκου, αλλά και συνάμα ευχάριστη λεξοπλαστική ακουστικότητα, η οποία παραμερίζει και στην ουσία αντικαθιστά, παραδοσιακές, τετριμμένες και κακόηχες λέξεις και εκφράσεις.

Ο φτωχός του χθες είναι ο κοινωνικά αποκλεισμένος του σήμερα, ο αποθνήσκων είναι αυτός που έχασε πρόσφατα την απασχόληση του, ο απασχολήσιμος ενώ επισήμως περιγράφεται ως ο εργαζόμενος που αλλιάζει απασχόληση ανά τακτά χρονικά διαστήματα στην πραγματικότητα είναι αυτός που ανά τακτά διαστήματα απομακρύνεται από τα όρια της φτώχειας. Ο απασχολούμενος, ενώ επισήμως είναι ο σύγχρονος εργαζόμενος στην πραγματικότητα είναι αυτός ο οποίος προσπαθεί αγωνιωδώς να διατηρήσει το επίπεδο της ζωής του ο εργαζόμενος ως όρος εξαφανίζεται σιγά σιγά από το καθημερινό μας λεξιλόγιο, όπως επίσης και ο όρος εργασία ο οποίος έχει αντικατασταθεί πλέον από τον όρο απασχόληση.

Η ευέλκτικη απασχόληση όταν χρησιμοποιείται από επώνυμα χείλη στην πραγματικότητα αποτελεί τον προπομπό της αλλαγής του εργασιακού καθεστώτος με τη μορφή που γνωρίζου-

με σήμερα. Η αναδιάρθρωση όταν προβάλει ως αναγκαιότητα στην πράξη σημαίνει το κλείσιμο χιλιάδων μικρών επιχειρηματικών μονάδων, ενώ όταν γίνεται επίκληση της αδήριτης ανάγκης για επαναδιατύπωση του όρου κοινωνική προστασία στα σύγχρονα δεδομένα στην πραγματικότητα προαναγγέλλεται η αποψίλωση της προνοιακής φροντίδας.

Πραγματικά, ο κατάλογος είναι ατελείωτος αλλιά η σημειολογία των νεολεξοπλαστικών σχημάτων είναι χαρακτηριστική.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό σχετίζεται με την πολιτική συμπεριφορά του σύγχρονου ομοιόμορφου πολιτικού λόγου.

Την ίδια στιγμή που επαγγέλλεται την φιλελευθεροποίηση της κοινωνίας, την απελευθέρωση των αγορών, την κατάργηση όλων των περιορισμών για την απρόσκοπτη επιχειρηματική δράση, είναι φανερό η πρόθεση της πολιτικής ποινικοποίησης και κοινωνικής περιθωριοποίησης των φυσικών προσώπων και των αντίστοιχων πολιτικών λογικών που τολμούν να διαφωνήσουν ή να προβάλουν μια αντίθετη άποψη.

Δεν πρέπει να μας διαφύγει το γεγονός, πως τον ρόλο των 'κατασταλτικών δυνάμεων' και των μηχανισμών κοινωνικής και πολιτικής απαξίωσης, τον αναλαμβάνουν εργολαβικά φορείς ή ακόμη και θεσμοί που η ίδια η δημοκρατία εδραίωσε ως θεματοφύλακες της ελευθερίας του λόγου, δηλαδή τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, πολιτικοί σχηματισμοί κλπ.

Σε μια εποχή όπου η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, η αύξηση της παραγωγικότητας και η μεγέθυνση του οικονομικού πλούτου δεν συμβαδίζει με την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ικανών να απορροφήσουν εκείνες που χάνονται από τη βιομηχανική μεταβολή, και όπου οι ραγδαίες αλλαγές στο εργασιακό περιβάλλον στέλνουν στο περιθώριο εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους ενώ ταυτόχρονα δυσχεραίνουν την πρόσβαση των νέων που επιθυμούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, ο ενεργός λόγος των κυρίαρχων πολιτικών σχηματισμών ηχεί πανομοιότυπα στα αυτιά εκατομμυρίων ανθρώπων.

Ποτέ οι χώρες της Ευρώπης δεν ήταν σε καλύτερη οικονομική κατάσταση από ότι είναι σήμερα. Παράλληλα οι υφιστάμενες κοινωνικές ανισότητες είναι μεγαλύτερες από ποτέ. Η κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα όταν εμπεριέχει τέτοιου είδους αντιφάσεις πως είναι δυνατόν να παράγει ή πολύ περισσότερο να αναδεικνύει πανομοιότυπο πολιτικό λόγο;

Πως εξηγείται η ομοιότητα του κυρίαρχου πολιτικού λόγου σε όλες τις γωνιές του πλανήτη; Πως ερμηνεύεται η σκιώδης πολιτική του συμπεριφορά;

Μια πρώτη απάντηση, αν και κάπως επιδερμική, είναι ότι η παγκοσμιοποίηση των αγορών έχει συμβάλει στην παγκοσμιοποίηση των ίδιων των προβλημάτων.

Όλες οι χώρες πάνω κάτω αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα άρα ο τρόπος αντιμετώπισης τους πρέπει να είναι κοινός. Στο βαθμό που η αντιμετώπιση ίδιων προβλημάτων στηρίζεται σε πολιτικές, αυτές δεν μπορούν παρά να συγκλίνουν.

Η συνοχή των ανωτέρω επιχειρημάτων είναι ομοιόλογα μάλιστα λίγο προβληματική για δύο τουλάχιστον λόγους. Ο πρώτος αναφέρεται στο επίπεδο της οικονομικής διάρθρωσης των χωρών, που παρουσιάζει μεγάλες ανομοιογένειες.

Για παράδειγμα, άλλες χώρες ξεκινούν με προβληματικό δημόσιο χρέος και πληθωρισμό, άλλες με προβλήματα στην παραγωγικότητα και τους ρυθμούς ανάπτυξης, άλλες με αυξημένα ποσοστά ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Και στην αντίθετη όμως περίπτωση, όπου το επίπεδο εκκίνησης των χωρών παρουσίαζε τις απαιτούμενες ομοιότητες, ο τρόπος αντιμετώπισης οφείλει να είναι διαφορετικός, στο βαθμό που κάθε χώρα έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά οφειλόμενα στο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης που είχε δομηθεί ως συνάρτηση των κλιματολογικών συνθηκών, της κυρίαρχης αντίληψης κλπ.

Πολλοί επισημαίνουν ότι οι ανωτέρω διαφοροποιήσεις είναι δευτερεύουσες και οι όποιες ιδιαιτερότητες αποτυπώνονται στα προγράμματα και στα μέτρα που η κάθε χώρα αποφασίζει.

Αν είναι όμως έτσι, πως εξηγείται το γεγονός ότι μια χώρα που η οικονομία της στηρίζεται στην βαριά βιομηχανία, της επιβάλλεται να κινηθεί στην ίδια ακριβώς λογική με μια άλλη που η βάση της οικονομίας της είναι ο αγροτικός τομέας.

Η απάντηση βρίσκεται στο ότι οι μεγάλες βιομηχανικές χώρες, ασκώντας την αυξημένη πολιτική τους επιρροή επιβάλλουν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο κοινά πρότυπα τα οποία διευκολύνουν την περαιτέρω οικονομική τους διείσδυση.

Αν επιχειρήσουμε μια προσεκτικότερη προσέγγιση θα διαπιστώσουμε πως η αντίθεση που είχε δομηθεί στα πλαίσια της κλασικής οικονομίας από τις αρχές του αιώνα μας μέχρι πρόσφάτα, στηρίχτηκαν στο δίπολο μιας ομάδας βιομηχανικών εταιρειών οι οποίες ανήκαν σε μια μικρή καπιταλιστική τάξη από την μια και τη μεγάλη καταπιεσμένη μάζα των εργατών από την άλλη.

Βεβαίως δεν αγνοείται η ύπαρξη μιας τάξης επαγγελματιών και αγροτών, αλλά σε κάθε περίπτωση το βασικό δίπολο της ανταπαράθεσης ήταν ανάμεσα στους λίγους καπιταλιστές και τη μάζα των εργατών.

Η απεικόνιση αυτή δεν έχει καμία σχέση με τη σημερινή πραγματικότητα. Σήμερα έχουν δημιουργηθεί τεράστιες βιομηχανικές γραφειοκρατίες, ολόκληρες στρατιές manager και υψηλά αμειβόμενων στελεχών στον τριτογενή κυρίως τομέα της οικονομίας.

Η εικόνα του βιομήχανου - καπιταλιστή έχει πλέον ξεπεραστεί θυμίζοντας κάτι από βιομηχανική επανάσταση, καθώς δεν είναι λίγοι οι εργαζόμενοι που δεν γνωρίζουν καν τον πραγματικό εργοδότη τους. Αλλωστε το ιδιοκτησιακό καθεστώς των μεγάλων εταιριών χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα και συνεχείς αλληλαγές, εξαγορές, συγχωνεύσεις κλπ.

Η όποια λοιπόν εκμετάλλευση των εργαζομένων, έγινε απρόσωπη ή ακριβέστερα πολυπρόσωπη, καθώς τον ρόλο του καπιταλιστή εργοδότη ανέλαβαν τα πολυάριθμα διευθυντικά στελέχη.

Ο πολιτικός λόγος σήμερα, ανήκει κυρίως σε αυτή την τάξη των υψηλά αμειβόμενων στελεχών και όχι στους παλαιού τύπου καπιταλιστές. Είναι αυτοί που σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν και εξειδικεύουν την πολιτική των εταιριών τους, που διαμορφώνουν το σημερινό καταναλωτικό πρότυπο μέσω των διαφημιστικών προϊόντων και της οργανωμένης βιομηχανίας της διασκέδασης.

Έτσι η κυρίαρχη αντίθεση κεφαλαίου και εργατικής τάξης έχει μετασχηματιστεί στην αντιπαράθεση - όσο απλοϊκό και αν ακούγεται - μεταξύ αρκετών πλουσίων και πολλών φτωχών.

Η συμπεριφορά των μεσαίων στρωμάτων είναι αρκετά αντιφατική. Η υπερκαταναλωτική τους συμπεριφορά και η εργασιομανία τους, προσπαθεί να συνυπάρξει αφ' ενός με την ψυχολογία του στερημένου - ίσως λόγω των καταβολών τους -, και αφ' ετέρου με την κυνική και α-

νάληκτη Κοινωνιολογική τους θεώρηση - ίσως λόγω της σημερινής τους ευημερίας -.

Η αυξημένη πολιτική τους επιρροή έχει αποτυπωθεί στη δομή και το περιεχόμενο των κυρίαρχων πολιτικών σχηματισμών και έχει αναμφίβολα συμβάλει στη σύγκλιση του πολιτικού τους λόγου.

Άλλωστε η νεωτεριστική πολιτική ορολογία που εισάγεται τελευταίως π.χ κοινωνικός αυτοματισμός, κοινωνικός νεοφιλελευθερισμός όπως και παλιότερα ο λαϊκός καπιταλισμός είναι η ακραία έκφραση της πολιτικής τους επιρροής και των συμπλεγμάτων που την χαρακτηρίζουν.

Πριν από αρκετά επίσης χρόνια υπήρχε και μια άλλη σημαντική αντίθεση η οποία σημάδεψε μια ολόκληρη εποχή. Από τη μια πλευρά ήταν οι υπέρμαχοι του καπιταλιστικού συστήματος οι οποίοι προέτρεπαν το κράτος να αφήσει την αγορά να λειτουργήσει από μόνη της, και από την άλλη εκείνοι που επιθυμούσαν τον ενισχυμένο ρόλο του κράτους.

Η κατάσταση σήμερα είναι περισσότερο σύνθετη και οι ιδεολογικές κατηγορίες και αντιθέσεις έχουν χάσει τη σημασία τους και δείχνουν ξεπερασμένες από τα ίδια τα γεγονότα.

Στη σημερινή εποχή σε πολιτικό επίπεδο δεν υπάρχουν τα στρατόπεδα όπως στο παρελθόν.

Ο κυρίαρχος πολιτικός λόγος αν και εξασθενημένος, κινείται προς την κατεύθυνση της φιλελευθεροποίησης της αγοράς και οι όποιες διαφοροποιήσεις ανακύπτουν, έχουν να κάνουν με την ταχύτητα, τον τρόπο και την διαδικασία εν γένη βάση της οποίας η αγορά θα μπορέσει να δρα ελεύθερα χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις.

Ο ρόλος του κράτους φαίνεται να μετασχηματίζεται ως εξής :

Ο ρυθμιστικός του ρόλος περιορίζεται σημαντικά καθώς στο όνομα της ελεύθερης αγοράς διαθέτει προς πώληση βασικούς μοχλούς με τους οποίους θα μπορούσε να ασκήσει πολιτική.

Μετεξελίσσεται σε παρατηρητήριο των εξελίξεων και δεν έχει πρόβλημα να δηλώνει (Κυβέρνηση ΜΠΛΕΡ, Ηνωμένο Βασίλειο) πως επιθυμεί την λιγότερη δυνατή ανάμιξη στη λειτουργία της αγοράς.

Το κοινωνικό κράτος περιορίζεται δραματικά σε εκείνους κυρίως τους τομείς που λόγω του ελλειμματικού τους χαρακτήρα δεν προσελκύουν τους ιδιώτες. Έτσι κρίνεται αναγκαία η κρατική παρουσία σε χώρους όπως η υγεία, η πρόνοια, η κοινωνική προστασία εκεί όπου ο ιδιωτικός τομέας αρκείται να παρέχει συμπληρωματικές, υψηλού επιπέδου υπηρεσίες για αυτούς που έχουν την δυνατότητα να τις απολαμβάνουν.

Η σοσιαλδημοκρατική σχολή σκέψης έχει προχωρήσει σε ορισμένες παραδοχές σε σχέση με το παρελθόν, ή για την ακρίβεια έχει υποστεί ένα σημαντικό σοκ από τα μέσα - τέλη της περασμένης δεκαετίας ίσως και πιο πριν.

Ένας πρώτος παράγοντας, είναι η πτώση της "ανατολικής σοσιαλιστικής αυτοκρατορίας". Είναι γεγονός ότι ασκήθηκε δριμεία κριτική στα ανατολικά καθεστώτα τόσο στο επίπεδο της πολιτικής όσο και σε αυτό των δημοκρατικών δικαιωμάτων των λαών τους.

Η πτώση του τείχους στο Βερολίνο όμως, δημιούργησε μια νέα κατάσταση η οποία συμπάρεψε πολιτικές, ιδεολογίες, κοινωνιολογικές αναλύσεις, δικαιώματα και κατακτήσεις με απρόβλεπτες ακόμα διαστάσεις. Βασικός πυρήνας της σοσιαλδημοκρατικής θεώρησης, ήταν ο ισχυρός ρυθμιστικός ρόλος του κράτους σε συνθήκες μεικτής οικονομίας, η αναδιανομή του εθνικού πλούτου προς όφελος των αδύνατων οικονομικών στρωμάτων και ιδιαίτερα η δόμη-

ση ενός ισχυρού προνοιακού συστήματος μετά το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου.

Το μοντέλο του κρατικομονοπωλιακού καπιταλισμού που στην ουσία κατέρρευσε, δημιούργησε ένα παληρροιακό κύμα το οποίο σάρωνε στο πέρασμα του κάθε τι που είχε σχέση με το κράτος το οποίο και φορτώθηκε όλα τα δεινά της ανθρωπότητας.

Η λογική της απερίσπαστης ιδιωτικής πρωτοβουλίας ως γενική αρχή, η επικράτηση της προσφοράς και της ζήτησης ως ο αντικειμενικότερος κριτής των όποιων αντιθέσεων, και η ανάδειξη της αγοράς ως πρωταγωνιστή των κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων ήταν το τίμημα της κατάρρευσης ενός πλάστου οράματος που καλλιεργήθηκε επί δεκαετίες.

Μπροστά σε μια τέτοια κατάσταση η σοσιαλδημοκρατική σχολή σκέψης ήταν φυσικό να αναδιπλωθεί. Ένα τμήμα της επηρεάστηκε φαίνεται τόσο πολύ από την επιχειρούμενη αναδιπλώση, που προσχώρησε ανοιχτά στην λογική της αγοράς πιεζόμενο τόσο από τις γενικότερες εξελίξεις όσο και από τα μεσαία στρώματα στων οποίων τη συμπεριφορά έχουμε ήδη αναφερθεί.

Η αλλαγή αυτή από πολλούς ερμηνεύτηκε ως αναγκαία προσαρμογή στη νέα πραγματικότητα, ενώ για άλλους καταγράφηκε ως η συντηρητική διολίσθηση των αδύναμων κρίκων της σοσιαλδημοκρατίας που κρυφοκοιτούσαν προς τις αγοραίες λογικές και πριν την πτώση του τείχους, εκφράζοντας τις κοινωνικές ελίτ της εποχής τους.

Όταν το εκκρεμές της ιστορίας ισορροπήσει, τότε θα αποκατασταθούν οι ιστορικές, πολιτικές και ιδεολογικές διαταραχές που αποτελούν το κύριο χαρακτηριστικό της εποχής μας.

Αυτοί που ομιλούν για το τέλος των ιδεολογιών, περιέργως προτάσσουν την ιδεολογία της παγκοσμιοποίησης και είναι οι ίδιοι που αναφερόμενοι στο τέλος των δογμάτων, αυτοαναγορεύονται ως λήτρες του δόγματος της αγοράς.

Θα ήταν λάθος να χαρακτηρίσουμε αυτήν την πρακτική ως αντιφατική. Στην ουσία της είναι προκλητική καθώς δεν επιστρατεύει τους νόμους της λογικής στη δόμηση των επιχειρημάτων της, αλλά την οικονομική παντοδυναμία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των φυσικών προσώπων στα Μέσα ενημέρωσης ή στους πολιτικούς σχηματισμούς που τα εκπροσωπούν, για να περάσουν στην κοινή γνώμη τη μια και μοναδική τους αλήθεια.

Είναι η πρακτική που έχει αντικαταστήσει την διαλεκτική σύγκρουση των απόψεων και την κλασική σχέση δράσης αντίδρασης, με την επικράτηση του πολιτικού λόγου όχι σαν δομή, έμπνευση και προοπτική αλλά ως συνάρτηση της οικονομικής ισχύος αυτών που την εκφράζουν.

Έτσι μόνο μπορεί να αιτιολογηθεί ο βίαιος τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται όσοι τολμούν να αντιπαρατεθούν στο κυρίαρχο δόγμα της εποχής μας. Γιατί στην ουσία αμφισβητούν και περιφρονούν την οικονομική ισχύ των εμπνευστών του δόγματος της αγοράς, και όχι την προβληματική επιχειρηματολογία τους.

Ο εκνευρισμός που έπεται ως φυσικό επακόλουθο της αμφισβήτησης, εκδηλώνεται με την άμεση ενεργοποίηση των μηχανισμών κοινωνικής απαξίωσης οι οποίοι φροντίζουν καταλλήλως να γελοιοποιήσουν και να προβοκάρουν τόσο τις απόψεις που ενοχλούν όσο και τους φυσικούς εκφραστές αυτών.

Έχει σημασία να επισημάνουμε πως τα εκτελεστικά όργανα αυτού του μηχανισμού πολλές φορές επιδεικνύουν υπερβάλλοντα ζήλο - ιστορικά άλλωστε ο επιστάτης των κολλήγων ήταν πιο φανατισμένος από τον τσιφλικά αφέντη του.

5.2 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο χώρος της εκπαίδευσης αποτελεί την κυριότερη προτεραιότητα της ΚτΠ, έναν από τους πλέον σημαντικούς πυλώνες της νέας ψηφιακής εποχής.

Η ΚτΠ στηρίζεται στον ενημερωμένο πολίτη, στον άνθρωπο που θα γνωρίζει τόσο τα πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις της νέας εποχής όσο και τους τρόπους με τους οποίους θα αδράξει τις ευκαιρίες που θα του παρουσιαστούν.

Η ΚτΠ στηρίζεται στον ευαισθητοποιημένο πολίτη, στον άνθρωπο που θα έχει επίγνωση των αρνητικών συνεπειών από την έλλευση της νέας ηλεκτρονικής πραγματικότητας και θα αναζητά τους τρόπους αποφυγής ή μείωσης των ενδεχόμενων επιπτώσεων.

Η ΚτΠ έχει ανάγκη το σύνολο των πολιτών χωρίς εξαιρέσεις και αποκλεισμούς, μιας και αφορά όλους μας, και επηρεάζει το σύνολο των τομέων της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Η εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί το μεγάλο όπλο της ΚτΠ, έτσι ώστε να εξασφαλίσει στον πολίτη τα απαραίτητα εφόδια για να αντεπεξέλθει σε ένα εντελώς διαφορετικό περιβάλλον στο οποίο σύντομα θα κληθεί να λειτουργήσει.

Η ομαλή μετάβαση και η αρμονική ένταξη των πολιτών στο νέο ψηφιακό τους περιβάλλον, δεν μπορεί να γίνει με ευκολόγια, γενικές οδηγίες και άψυχα κείμενα.

Δεν μπορεί να αποτελεί μια διαδικασία που θα αφορά τους τεχνοκράτες μιας εποχής που χάνεται στο πέρασμα της αέναης εξέλιξης, αφήνοντας ως κληρονομιά μεγάλα προβλήματα και ακόμη μεγαλύτερες ανισότητες μεταξύ των ανθρώπων.

Αντιθέτως πρέπει να αποτελέσει προϊόν μιας ολοκληρωμένης προσπάθειας όπου η συνεχής ενημέρωση και συμμετοχή των πολιτών θα αποκτή προστιθέμενη αξία με την ενίσχυση των γνωστικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους.

Η διαδικασία αυτή δεν μπορεί να είναι αποσπασματική, καθώς δεν έχει αξία να μάθουμε σε κάποιον να χειρίζεται έναν Η/Υ αν δεν του δώσουμε τη δυνατότητα να αντιληφθεί το συνολικό ψηφιακό περιβάλλον στο οποίο αύριο θα κληθεί να ζήσει και να εργαστεί.

Δεν θα έχει αξία να μάθει κάποια προγράμματα λογισμικού αν στο τέλος της κατάρτισης δεν έχει αντιληφθεί τις βασικές παραμέτρους της ΚτΠ και τον δικό του ρόλο σε αυτήν.

Και τέλος δεν θα έχει καμία αξία αν συνεχίσουμε να εκπαιδεύουμε ανθρώπους για το μέλλον, με τα μέσα, τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες του χθες.

Έτσι λοιπόν η εκπαιδευτική διαδικασία αναζητά τον νέο της ρόλο σε ένα περιβάλλον που αλληλάζει συνεχώς.

Η εκπαίδευση τόσο ως φιλοσοφία όσο και ως περιεχόμενο αλληλάζει σημαντικά ενώ παράλληλα εμπλουτίζει την αποστολή της καθώς δεν αποτελεί πλέον μια χρονοθετημένη διαδικασία που συνήθως ταυτίζεται με το ξεκίνημα των ανθρώπων και την προετοιμασία τους για την παραγωγική διαδικασία.

Ο απίστευτος ρυθμός με τον οποίο συντελούνται οι αλληλαγές τόσο στο εργασιακό όσο και στο κοινωνικό μας περιβάλλον μπορεί να επιδρά ευεργετικά στην διαδικασία της εξέλιξης και της ανανέωσης σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, από την άλλη όμως απαξιώνει τις γνώσεις και τις δεξιότητες των ανθρώπων σε τέτοια κλίμακα που δεν έχουμε βιώσει ποτέ στο παρελθόν.

Η διαρκής λοιπόν ανανέωση και ο συνεχής εμπλουτισμός των γνώσεων και δεξιοτήτων του πολίτη στην αναδυόμενη ΚτΠ, αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για την αρμονική και παραγωγική του ένταξη στα νέα κοινωνικά και εργασιακά δεδομένα.

Η ισόβια μάθηση αποτελεί λοιπόν μια από τις σημαντικότερες προτεραιότητες στην ΚτΠ. Η μετεξέλιξη των εργασιακών χώρων σε μαθησιακούς οργανισμούς αποτελεί το πρώτο σημαντικό βήμα για την επίτευξη του στόχου που έχει τεθεί.

Είναι προφανές πως μια τέτοια διαδικασία δεν βοηθά μόνο τον εργαζόμενο να συγχρονίσει τον βηματισμό του με τις εξελίξεις, αλλά προσδίδει και στην ίδια την επιχείρηση την απαραίτητη ευελιξία που έχει ανάγκη για να κερδίσει το στοίχημα της ανταγωνιστικότητας.

Η διάδοση της ισόβιας μάθησης θα προσδιορίσει σε πολύ μεγάλο βαθμό την ικανότητα της ΚτΠ να αντεπεξέλθει στον αδυσώπητο οικονομικό ανταγωνισμό με διάρκεια και σιγουριά για τους πολίτες της και ταυτόχρονα να μπορεί να επιδεικνύει την απαραίτητη κοινωνική ελαστικότητα όταν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Η ισόβια μάθηση διακρίνεται σε τρία επίπεδα.

Το πρώτο είναι η γενική εκπαίδευση, η οποία αναφέρεται στις βασικές γνώσεις και δεξιότητες που πρέπει να παρέχονται στους πολίτες συμπεριλαμβανομένων και των γνώσεων πληροφορικής και δικτύων.

Το δεύτερο επίπεδο, αναφέρεται στις εξειδικευμένες γνωστικές δεξιότητες που συνήθως βρίσκουν εφαρμογή σε μια συγκεκριμένη εργασία ή σε συγκεκριμένους εργοδότες.

Το τρίτο επίπεδο αφορά τις εναλλασσόμενες επαγγελματικές δεξιότητες, δηλαδή γνώσεις και ικανότητες που η εφαρμογή τους δεν περιορίζεται σε ένα είδος εργασίας ή σε συγκεκριμένο εργοδότη.

Είναι φανερό πως για να επιτευχθεί ο στόχος της ισόβιας μάθησης, απαιτεί την στρατηγική συνεργασία των επιχειρήσεων, των εκπαιδευτικών οργανισμών, των επαγγελματικών ενώσεων και επιμελητηρίων με στόχο την παραγωγή ευέλικτων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στη βάση της εισαγωγής και της αξιοποίησης των νέων τεχνολογικών εφαρμογών.

Αυτό όμως δεν είναι καθόλου εύκολο καθώς τόσο οι εργαζόμενοι όσο και οι εργοδότες στη μεγάλη τους πλειοψηφία, δεν έχουν συνειδητοποιήσει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της νέας εποχής, είτε λόγω των καθημερινών δυσκολιών και προβλημάτων που αντιμετωπίζουν δεν αδυνατούν να προχωρήσουν σε μέτρα και ενέργειες που θα τους εξασφαλίσουν τη συνέχεια και την προοπτική τους.

Σε κάθε περίπτωση θεωρείται αναγκαία η ενθάρρυνση κυρίως των Μ.Μ.Ε να αναλάβουν τις

απαραίτητες πρωτοβουλίες, καθώς οι περισσότερες μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεις έχουν και τους πόρους και το ανθρώπινο δυναμικό, αλλήλ κυρίως την ενόραση να σχεδιάζουν τον μέλλον τους.

Στόχος της όλης προσπάθειας είναι η δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος το οποίο θα έχει τρεις βασικές παραμέτρους.

Ευελιξία και προσαρμοστικότητα σε σχέση με το περιεχόμενο της παρεχόμενης γνώσης, έτσι ώστε να συγχρονίζεται με τις εξελίξεις στην παραγωγή και την κοινωνία.

Νέες καινοτόμες προσεγγίσεις στην ίδια την εκπαιδευτική διαδικασία π.χ εισαγωγή και αξιοποίηση της τεχνολογίας των εκπαιδευτικών πολυμέσων, της εξ' αποστάσεως μάθησης κλπ.

Ριζικές διαρθρωτικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στα εκπαιδευτικά συστήματα όλων των βαθμίδων, με στόχο την δημιουργική αναβάθμιση του σημερινού υποστηρικτικού μηχανισμού στα πλαίσια των νέων αυξημένων καθηκόντων που θα του ανατεθούν.

Οι προσπάθειες που γίνονται στα πλαίσια της επίτευξης των ανωτέρω στόχων, πολλές φορές υποτιμούν τους τεράστιους ανθρώπινους πόρους, το χρόνο και τα κεφάλαια που πρέπει να επενδυθούν σε ολόκληρο τον τομέα της εκπαίδευσης και ειδικότερα στην υποχρεωτική - βασική της βαθμίδα.

Είναι ιδιαίτερα δύσκολο να φανταστεί κανείς την ταχύτητα με την οποία θα διαπεράσει τη σημερινή φιλοσοφία της στασιμότητας, η νέα λογική που διαπνέει το χώρο της σύγχρονης εκπαίδευσης και το χρονικό διάστημα που τελικά θα απαιτηθεί για την ενδυνάμωση του σχολικού τομέα, σχετικά με την ικανότητα του να ανταπεξέρχεται στη συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνική σύνθεση, και τις αυξανόμενες απαιτήσεις των νέων ανθρώπων.

Η βαθμίδα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης βρίσκεται αρκετά μακριά από τις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής, καθώς τόσο στο επίπεδο της φιλοσοφίας που τη διαπνέει όσο και σ' αυτό των υποδομών παρατηρείται σημαντική υστέρηση.

Δεν είναι δυνατόν να ομιλούμε για ευέλικτα προγράμματα σπουδών αν δεν υπάρχουν εκπαιδευτές έτοιμοι να τα υποστηρίξουν.

Άρα η εκπαίδευση εκπαιδευτών πρέπει να καθιερωθεί ως μια διαδικασία συνεχώς εξελισσόμενη και ανά τακτά χρονικά διαστήματα επαναλαμβανόμενη, που σαν κύριο στόχο θα έχει τη δυνατότητα ενημέρωσης των εκπαιδευτικών λειτουργών για τα σύγχρονα δεδομένα της επιστήμης και της ζωής.

Αυτό σημαίνει ότι οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί θα πρέπει όχι μόνο να έχουν την δυνατότητα να μεταδίδουν τη σύγχρονη γνώση στις νεότερες γενιές, αλλά να αξιοποιούν και τις νέες τεχνολογικές δυνατότητες που τους προσφέρουν τα εκπαιδευτικά πολυμέσα.

Νέοι μέθοδοι διδασκαλίας, νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικά εργαλεία, ηλεκτρονικά βοηθήματα και οδηγοί θα κατακλύσουν αργά ή γρήγορα σχολεία μας.

Η διασύνδεση των σχολικών μονάδων τόσο μεταξύ τους όσο και με το διαδίκτυο, θα σπάσει την ιδιότυπη απομόνωση στην οποία είναι εγκλωβισμένες.

Ιδιαίτερη ωφέλεια θα προκύψει για τα σχολεία που βρίσκονται σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και για τους μαθητές με ειδικές ανάγκες οι οποίοι θα μπορούν να αξιοποιήσουν με τον πλέον βέλτιστο τρόπο τις νέες τεχνολογικές και επικοινωνιακές εφαρμογές.

Η αναγκαιότητα της δόμησης ενός σύγχρονου μαθησιακού περιβάλλοντος στα σχολεία, δεν καλύπτει μόνο τη διαρκή ανάγκη της παροχής νέων γνώσεων που άλλωστε αποτέλεσε αίτημα σε κάθε εποχή.

Συμβάλλει αποτελεσματικά στην εξοικείωση της νέας γενιάς με τα εργαλεία της αυριανής πραγματικότητας, με τα απαραίτητα στοιχεία που θα την εντάξουν δημιουργικά στην ΚτΠ.

Στην ουσία αποτελεί σημαντική προσπάθεια στήριξης των νέων που προέρχονται από χαμηλά εισοδηματικά στρώματα και δεν έχουν την οικονομική πολυτέλεια ή την απαραίτητη ενθάρρυνση λόγω άγνοιας από την οικογένεια τους, να έλθουν από μόνα τους σε επαφή με τη νέα τεχνολογία και τις δυνατότητες της.

Αντιθέτως τα Πανεπιστήμια βρίσκονται σε πολύ καλύτερη θέση συγκριτικά με την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η αποκεντρωμένη δομή και λειτουργία σε συνδυασμό με την σχετική τους ανεξαρτησία από τον κρατικό εναγκαλισμό, τους έχει δώσει τη δυνατότητα να εισάγουν με γρηγορότερους ρυθμούς τις νέες τεχνολογικές εφαρμογές στην εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία χαρακτηρίζεται από τη συστηματική προσπάθεια να ανταποκρίνεται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα μπορούν κάλλιστα να αποτελέσουν τους κύριους οδηγούς για τη δημιουργία του σύγχρονου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

Όμως παρά το γεγονός ότι πλεονεκτούν σε σχέση με τις σχολικές μονάδες, δεν σημαίνει σε καμιά περίπτωση ότι ανταποκρίνονται πλήρως στις νέες συνθήκες που συνεχώς μεταβάλλονται.

Η απόσταση που τους χωρίζει από τα σχολεία, οφείλεται μεν στη δική τους πρόοδο, αλλιά και στην χρόνια στασιμότητα των φορέων βασικής εκπαίδευσης.

Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να μπουν στην πρώτη γραμμή της προσπάθειας για την αλλαγή στην εκπαίδευση και τη δημιουργία του νέου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

Παρά τα χρόνια προβλήματα τους, την έλλειψη πόρων και υποδομών, την αδυναμία στρατηγικής συμφωνίας πάνω σε βασικά ζητήματα ορθολογικής διαχείρισης των αναγκών και της ανάδειξης των δυνατοτήτων του φοιτητικού πληθυσμού, τα Πανεπιστήμια σε πλανητική κλίμακα αποτελούν την κυριότερη πηγή της γνώσης.

Σε πολλές δε περιπτώσεις Πανεπιστημιακά τμήματα ή ερευνητικά ινστιτούτα αποτελούν την προμετωπίδα της επιστήμης για την αντιμετώπιση πολυάριθμων ζητημάτων που απασχολούν την παραγωγή, την κοινωνία, την ίδια τη ζωή.

Η διασύνδεση των πανεπιστημίων μεταξύ τους έχει ήδη ξεκινήσει με αποτέλεσμα την ενθάρρυνση της κινητικότητας των επιστημόνων, την από κοινού ανάπτυξη πλήθους ερευνητικών εργασιών, την ευρύτατη ανταλλαγή απόψεων και ιδεών για γνωστικά αντικείμενα κοινού ενδιαφέροντος.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο επιχειρείται το άνοιγμα των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων πέρα από τα σύνορα των χωρών μελών.

Με πρωτοβουλία της Γαλλικής κυβέρνησης και με την ευκαιρία της επετείου των 800 ετών από την ίδρυση του Πανεπιστημίου του Παρισιού, οι υπουργοί παιδείας της Βρετανίας, της Γερμανίας και της Ιταλίας έθεσαν τις βάσεις του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου του επόμενου αιώνα.

Βασικά του χαρακτηριστικά θα είναι η εναρμόνιση των προγραμμάτων σπουδών με την ταυ-

τόχρονη διατήρηση των διαφορών όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, η ενθάρρυνση της ελεύθερης κινητικότητας των φοιτητών και διδασκόντων από χώρα σε χώρα ανάλογα με το γνωστικό τους αντικείμενο, και η μετεξέλιξη των υποδομών των Ιδρυμάτων έτσι ώστε να αποτελέσουν τον πρωταγωνιστικό παράγοντα διαμόρφωσης του περιβάλλοντος της δια βίου εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα "Le Monde" ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρώπη προσεγγίζει τα 11 εκατομμύρια, ενώ μέσω του προγράμματος Erasmus, που αγκαθιάζει 1600 πανεπιστήμια σε 24 χώρες της Ηπείρου, διακινήθηκαν λιγότερο από 200 χιλιάδες φοιτητές και 35 χιλιάδες διδάσκοντες.

Η νέα εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που πραγματοποιείται στη χώρα μας, τουλάχιστον στο επίπεδο της θεωρητικής προσέγγισης και των στόχων που θέτει, κινείται πραγματικά στην κατεύθυνση που οι σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας και της παραγωγής επιτάσσουν.

Η υλοποίηση της θα αποτελέσει μια ιδιαίτερα δύσκολη και επίπονη προσπάθεια για την επιτυχή έκβαση της οποίας θα απαιτηθεί η συστράτευση όλων των εμπλεκομένων.

Πρέπει όμως να παραδεχτούμε πως η εισαγωγή της ΚτΠ στα σχολεία και στα Πανεπιστήμια θα αλλιάξει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο αυτά θα λειτουργούν στο άμεσο μέλλον.

Ποιος θα είναι ο ρόλος του δασκάλου επιμορφωτή σε ένα σύγχρονο τεχνολογικό μαθησιακό περιβάλλον;

Τα εκπαιδευτικά πολυμέσα θα περιθωριοποιήσουν το δάσκαλο από τον κυρίαρχο ρόλο που αυτός σήμερα επιτελεί;

Θα έρθει κάποια στιγμή όπου οι παραδοσιακοί εκπαιδευτικοί λειτουργοί θα αποτελούν το απαραίτητο μεν, αλλά συμπληρωματικό στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας;

Ποιες θα είναι οι επιπτώσεις στους εκπαιδευόμενους από αυτήν την αλλαγή;

Η χρήση των εκπαιδευτικών πολυμέσων θα βελτιώσει ή όχι την εκπαιδευτική διαδικασία, θα βοηθήσει και πόσο τους εκπαιδευόμενους στην προσπάθεια τους να εμπεδώσουν ολόένα και μεγαλύτερο όγκο γνώσης.

Η γρήγορη απαξίωση των τεχνολογικών εφαρμογών θα μπορεί να καλύπτεται από νέες χρηματοδοτήσεις και δαπάνες για την παιδεία ή θα δημιουργηθεί ένας νέος φαύλος κύκλος;

Η ΚτΠ θα αποτελέσει την κοινωνία της μάθησης ή της γνώσης;

Η γνώση μπορεί να αποτελέσει το άθροισμα διάσπαρτων και αταξινόμητων πληροφοριών, ή θα συνεχίσει να αποτελεί μια επίπονη διαδικασία βασισμένη στις αρχές και τις αξίες της όπως τις γνωρίζουμε μέχρι σήμερα;

Τα Πανεπιστήμια του μέλλοντος θα δίνουν βάρος στη δημιουργία εξειδικευμένων εργαζομένων οι οποίοι θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς, ή θα συνεχίσουν την παράδοση που τα θέλει να δημιουργούν ολοκληρωμένους ανθρώπους με αυξημένα επαγγελματικά προσόντα;

Μήπως στην αγωνιώδη μας προσπάθεια να συγχρονιστούμε με τις εξελίξεις στην παραγωγή υποτιμούμε την επιστήμη, τη γνώση και τη μεθοδολογία αναπαραγωγής της, ως αυθύπαρκτες αρχές και αξίες;

Αν απομονώσουμε το εκπαιδευτικό περιβάλλον από το κοινωνικό του περιεχόμενο, ποιες θα είναι οι ευρύτερες επιπτώσεις ιδιαίτερα στη νέα γενιά;

Είναι γεγονός πως η έλευση της ΚτΠ έχει δημιουργήσει πολλές ανησυχίες και ερωτηματικά

στο σύνολο των πολιτών και ιδιαίτερα στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Η εισαγωγή των εφαρμογών των τεχνολογιών και των επικοινωνιών θα μεταβάλλει ουσιαστικά το χάρτη της εκπαίδευσης, καθώς θα αλλιάξει ριζικά ο τρόπος και η διαδικασία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, θα αναθεωρηθούν στερεότυπα που ίσχυαν για χρόνια και με τα οποία γαλουχήθηκαν ολόκληρες γενιές.

Η εισαγωγή της δια βίου εκπαίδευσης θα επιδράσει θετικά στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας, μιας και γίνεται πλέον συνείδηση πως η εκπαιδευτική διαδικασία θα μας συντροφεύει στο σύνολο του επαγγελματικού μας και όχι μόνο βίου.

Η εκπαιδευτική κοινότητα θα βρίσκεται σε συνεχή εγρήγορση καθώς η μετάδοση της σύγχρονης γνώσης απαιτεί πολιτική ανοικτών οριζόντων και διαρκή επαφή και επικοινωνία με τα κέντρα των εξελίξεων.

Η ανά τακτά χρονικά διαστήματα μετεκπαίδευση θα αποτελέσει τον κανόνα και όχι όπως σήμερα την φωτισμένη εξαίρεση στην λειτουργία των εκπαιδευτικών.

Οι πολίτες θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε ένα ανοικτό εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο θα τους παρέχει τα απαραίτητα εφόδια για να αντιμετωπίσουν τα σύγχρονα προβλήματα, να βελτιώσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους εμπλουτίζοντας συνεχώς τα επαγγελματικά τους προσόντα.

Το μεγάλο ζητούμενο τελικά είναι ο τρόπος με τον οποίο η ΚτΠ αντιλαμβάνεται την παραγωγή, τη διάχυση και την επεξεργασία της γνώσης.

Είναι γεγονός ότι η εισαγωγή των νέων τεχνολογικών εφαρμογών, η διασύνδεση των εκπαιδευτικών μονάδων και η διείσδυση των εκπαιδευτικών πολυμέσων σε συνδυασμό με την εξ' αποστάσεως μάθηση αλλιάζουν ριζικά το εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Η πρώτη σημαντική διαφορά που καταγράφεται είναι η πρωταρχική σημασία που δίνεται πλέον στην έννοια και το περιεχόμενο της πληροφορίας.

Δεν είναι υπερβολή να αναφέρουμε πως τα εκπαιδευτικά συστήματα τείνουν να προσανατολιστούν στην κατεύθυνση ευέλικτων μαθησιακών μορφωμάτων, που θα έχουν την δυνατότητα να συλλέγουν, να ταξινομούν και να επεξεργάζονται με τον πλέον βέλτιστο τρόπο τον τεράστιο όγκο πληροφορίας που θα διαχέεται προς αυτά.

Ένα δεύτερο σημείο διαφοροποίησης ιδιαίτερα σημαντικό, είναι η μετατόπιση του κέντρου βάρους της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η μέχρι σήμερα ισορροπία του εκπαιδευτικού μας συστήματος στηριζόταν στην ισότιμη σχέση εκπαιδευόμενου - εκπαιδευτή με την έννοια της σημασίας που δίνονταν τόσο από την πολιτεία όσο και από τις επικρατούσες παιδαγωγικές προσεγγίσεις στους δύο πυλώνες της εκπαίδευσης.

Η σχέση αυτή δείχνει πλέον να ανατρέπεται και να μετασχηματίζεται σε ένα νέο μοντέλο, βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα του οποίου είναι η ανάδειξη ενός τρίτου πυλώνα δηλαδή των εκπαιδευτικών πολυμέσων τα οποία τείνουν να κερδίζουν ολοένα και περισσότερο ζωτικό χώρο.

Σχηματικά μπορούμε να περιγράψουμε την νέα κατάσταση στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, ως το χώρο αυτών που εκπαιδεύονται με την υποστήριξη των εκπαιδευτικών πολυμέσων και εκείνων που διδάσκουν.

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που στο άκουσμα της νέας πραγματικότητας εκτιμούν πως υποβαθ-

μίζεται δραματικά ο ρόλος του δασκάλου - παιδαγωγού.

Θεωρούν πως η εκτεταμένη χρήση και η εισαγωγή των εκπαιδευτικών πολυμέσων, σε συνδυασμό με την δικτύωση των εκπαιδευτικών μονάδων με πηγές πληροφόρησης δημιουργούν ένα πρωτόγνωρο σκηνικό.

Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να αναζητούν μόνοι τους την πληροφορία, τη βιβλιογραφία, τις πηγές της γνώσης στα θεματικά αντικείμενα που επιλέγουν.

Επιπροσθέτως, με τη χρήση των πολυμέσων θα λαμβάνουν τις απαραίτητες γνώσεις σε ένα σύγχρονο μαθησιακό αναδραστικό περιβάλλον και μάλιστα χωρίς να είναι αναγκασμένοι να πηγαίνουν στους χώρους της εκπαίδευσης καθώς η εξ' αποστάσεως μάθηση τους δίνει τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε αυτήν την διαδικασία από το χώρο που εκείνοι επιλέγουν (σπίτι, κέντρο εξ' αποστάσεως μάθησης κλπ).

Ποτέ άλλοτε ο εκπαιδευόμενος δεν ήταν τόσο ανεξάρτητος από το δάσκαλό του. Ποτέ άλλοτε δεν είχε στη διάθεση του τόσα μέσα και βοηθήματα για να επιτύχει τους εκπαιδευτικούς του σκοπούς.

Αναμφισβήτητα όλα τα δεδομένα συνηγορούν στο γεγονός ότι ο ρόλος του δασκάλου - επιμορφωτή αλληιάζει περιεχόμενο και δείχνει να γίνεται συμπληρωματικός στα πλαίσια του νέου τεχνολογικού περιβάλλοντος που δομείται στην εκπαίδευση.

Πολλοί πιστεύουν πως θα περιοριστεί στο να καλύπτει τα κενά των ηλεκτρονικών παραδόσεων και να απαντά σε ερωτήσεις που τα πολυμέσα δεν θα έχουν προγραμματισθεί να απαντούν.

Αν αναλογισθεί κανείς πως η νέα γενιά πολυμέσων διαθέτει υψηλής τεχνολογίας ενσωματωμένο σύστημα αξιολόγησης των μαθητών, δεν είναι ίσως υπερβολικοί εκείνοι που διαβλέπουν τους εκπαιδευτές του σήμερα ως τους επιτηρητές των νέων τεχνολογικών μεθόδων του αύριο.

Ένα ερώτημα που προκύπτει έχει να κάνει με τον νέο ρόλο των εκπαιδευτών στο νέο μαθησιακό περιβάλλον, μιας και αυτός που επικράτησε για μεγάλο χρονικό διάστημα δείχνει να υποχωρεί.

Βέβαια η διδασκαλία δεν είναι αυτοσκοπός, εξυπηρετεί συγκεκριμένες σκοπιμότητες και ο δάσκαλος έπαιζε τον πρωταρχικό ρόλο σε ένα περιβάλλον όπου στην ουσία αποτελούσε τον μοναδικό πόλο της γνώσης.

Το ζητούμενο όμως είναι οι επιπτώσεις του νέου συστήματος στη διαδικασία της μάθησης, στους ίδιους τους εκπαιδευόμενους.

Είναι γεγονός πως η εισαγωγή των νέων τεχνολογικών εργαλείων στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο μια από τις πλέον σημαντικές προτεραιότητες.

Σύμφωνα με το Γάλλο υπουργό παιδείας κ Κλόντ Αλέγκρ, ο χειρισμός και το σχέδιο στον υπολογιστή πρέπει να παρέχονται στα παιδιά του Νηπιαγωγείου, η ηλεκτρονική αλληλογραφία από τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού, και οι εργασίες σε δίκτυο πρέπει να γίνονται στο Γυμνάσιο.

Το κοινωνικό αίτημα για την εξοικείωση με την πληροφορική ξεκινάει από το σχολείο και μάλιστα από τις πρώτες τάξεις της βασικής βαθμίδας.

Η μεγάλη πίεση που ασκείται στους κυβερνώντες από τους γονείς των μαθητών, οφείλεται

στο γεγονός ότι φοβούνται ιδιαίτερα μήπως τα παιδιά τους εισέλθουν στο περιθώριο της τεχνολογικής επανάστασης και καταταγούν στην κατηγορία των ηλεκτρονικά αναλφάβητων, μιας και δεν έχουν όλοι την δυνατότητα να αγοράσουν Η/Υ στο σπίτι.

Παράλληλα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης έχει κατοχυρωθεί η εικόνα του πρωτοπόρου σχολείου και του πρωτεργάτη δάσκαλου ο οποίος εισάγει τα πολυμέσα στην σχολική αίθουσα και προετοιμάζει το σχολείο του μέλλοντος.

Μια πρώτη εμβόλιμη παρατήρηση έχει να κάνει με το εξής : πόσοι δάσκαλοι, ιδίως της βασικής βαθμίδας, γνωρίζουν και έχουν εντάξει στην καθημερινή τους λειτουργία τις σύγχρονες ηλεκτρονικές εφαρμογές;

Πράγματι, αν και δεν υπάρχουν επίσημα στατιστικά στοιχεία, ο αριθμός των σημερινών εκπαιδευτικών που μπορούν να κάνουν χρήση των νέων τεχνολογιών είναι αρκετά μικρός και συνήθως περιορίζεται στις νεαρές ηλικίες.

Επισημαίνεται πως οι νέες τεχνολογίες δεν αποτελούν ένα ξεχωριστό γνωστικό αντικείμενο που θα το γνωρίζουν και θα το διδάσκουν οι ειδικοί, αντιθέτως θα διαπεράσει το σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Άρα το πρόβλημα είναι αρκετά σημαντικό και η επιμόρφωση των εκπαιδευτών πρέπει να προσανατολισθεί σε αυτούς τους τομείς.

Τα εκπαιδευτικά πολυμέσα αποτελούν τον πλέον αναπτυσσόμενο τομέα στο χώρο της πληροφορικής. Η πιθανή εισαγωγή της νέας αυτής τεχνολογίας στα σχολεία και γενικότερα στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, θα σημάνει έκρηξη της οικονομικής ωφέλειας των ιδιωτικών εταιριών σε λογισμικό και υπολογιστές.

Ο βασικός παράγοντας που ενδέχεται να καθυστερήσει την εισαγωγή των νέων εκπαιδευτικών εργαλείων στην εκπαίδευση θα είναι οι ίδιοι οι καθηγητές οι οποίοι θα νιώθουν ότι σπάει το μονοπώλιο που κατείχαν και ότι ο ρόλος τους υποβαθμίζεται.

Σε αντίθεση γονείς και μαθητές θα επιζητούν την ολοένα ταχύτερη εισαγωγή της νέας τεχνολογίας στους εκπαιδευτικούς χώρους μιας και έχουν πεισθεί για την επιτυχία του όλου εγχειρήματος.

Στην πραγματικότητα τα εκπαιδευτικά πολυμέσα θα καταλάβουν ένα σημαντικό χώρο που κατείχαν οι δάσκαλοι στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Αυτό όμως δεν είναι κατ' ανάγκη αρνητικό διότι τους απαλλάσσει από την φθοροποιό διαδικασία της συνεχούς επανάληψης των ίδιων θεματικών αντικειμένων.

Από την άλλη, τους δίνει την δυνατότητα να καταναλώσουν περισσότερο χρόνο και ενέργεια στην προσπάθεια των εκπαιδευόμενων να εμπεδώσουν την παρεχόμενη γνώση, να αναπτύξουν εξελιγμένα μοντέλα κριτικής μαθησιακής παρέμβασης, πρακτικής άσκησης κλπ.

Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο απαιτείται η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτών με δική τους μάστιχα πρωτοβουλία και η ανατροπή της λιμνάζουσας λογικής σύμφωνα με την οποία αν η πολιτεία δεν παρέχει επιμόρφωση ο εκπαιδευτής δικαιούται να παραμείνει στάσιμος.

Παράλληλα, οι προδιαγραφές των νέων μαθησιακών εργαλείων πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψιν το νέο ρόλο που θα ανατεθεί στους εκπαιδευτικούς, για αυτό πρέπει να γίνει η διάκριση των πολυμέσων που θα προορίζονται για προσωπική χρήση και εκείνων που θα καταλήξουν στις αίθουσες εκπαίδευσης. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών στη δημιουργία των πολυμέσων πρέ-

πει να είναι πρωταγωνιστικός γιατί αλλιώς θα οδηγηθούμε σε ευχάριστα και εύπεπτα μαθησιακά περιβάλλοντα των οποίων η τελική προσφορά στην γνώση θα υπολείπεται αυτής των εικονογραφημένων κινουμένων σχεδίων.

Οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να προσαρμοσθούν στο νέο μαθησιακό τους περιβάλλον. Ο αρχικός ενθουσιασμός δεν πρέπει να τους παρασύρει καθώς η εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να είναι πιο ευχάριστη ίσως και πιο εύκολη αλλά αυτό που μετράει είναι το αποτέλεσμα, δηλαδή οι γνώσεις που τελικά θα αποκτήσουν.

Οι μέχρι τώρα μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί δεν μπορούν να μας δώσουν το ακριβές περίγραμμα των επιπτώσεων από τη χρήση των πολυμέσων στην εκπαίδευση αν και δεν είναι λίγοι εκείνοι που αμφισβητούν την χρησιμότητα τους.

Το τελευταίο χρονικό διάστημα παρατηρείται μια σημαντική στροφή στο χώρο της βιομηχανίας της πληροφορικής. Όλο και περισσότερο επιλέγονται σε καίριες θέσεις εργαζόμενοι οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί με τον παραδοσιακό τρόπο μιας και κατά κοινή ομολογία αυτοί διαθέτουν γενικότερη παιδεία η οποία τους επιτρέπει να διαθέτουν μεγαλύτερη φαντασία και δημιουργικότητα.

Ο σύνδεσμος των βιομηχάνων της Γαλλίας έχει εντάξει στα προγράμματα επιμόρφωσης των στελεχών του θέματα φιλοσοφίας, τον αρχαιοελληνικό πολιτισμό, κοινωνιολογία και άλλα συναφή θεωρητικά γνωστικά αντικείμενα, που μέχρι πριν από λίγο χρονικό διάστημα δεν είχαν ιδιαίτερη χρησιμότητα για τους ανθρώπους της παραγωγής.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι παραγωγοί ηλεκτρονικής ψυχαγωγίας στρατολογούν καλλιτέχνες που έχουν εκπαιδευτεί με τα συμβατικά πρότυπα.

Η Κα Κάρεν Τσελίνι διευθύντρια της LAE, μιας από τις μεγαλύτερες εταιρίες διαδραστικών παιχνιδιών, θεωρεί ότι οι εργαζόμενοι των οποίων η εκπαίδευση είναι συμβατική " γνωρίζουν καλύτερα τις απόψεις, τα συναισθήματα, την έκφραση και δεν διστάζει να παραδεχτεί πως " προτιμά αυτούς που δεν έχουν αποχωριστεί το τετράδιο με τα σχέδια τους "

Η άποψη που δείχνει σιγά σιγά να κερδίζει έδαφος, είναι πως η εισαγωγή των νέων εκπαιδευτικών εργαλείων θα συμβάλει ουσιαστικά στη γρηγορότερη και ευκολότερη αφομοίωση μεγαλύτερου όγκου διδακτέας ύλης από τους εκπαιδευόμενους και ιδιαίτερα αυτούς που επιθυμούν να εξειδικευτούν σε κάποιον τομέα.

Από την άλλη, στερεί τη δυνατότητα της ευρείας αντίληψης που προσδίδει στον εκπαιδευόμενο ο παραδοσιακός τρόπος μάθησης ο οποίος αποτελεί τη σύνθεση μια εντελώς διαφορετικής διαδικασίας, λιγότερο τυποποιημένης με περισσότερες προσλαμβάνουσες πραγματικές και όχι εικονικές παραστάσεις.

Έτσι η παρουσία του εκπαιδευτικού στο νέο μαθησιακό περιβάλλον αποκτά καινούργιο περιεχόμενο, καθώς θα αναδειχτεί ως το σημαντικότερο παράγοντα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όχι όμως με την μορφή του απόλυτου άρχοντα από την έδρα, αλλά του απαραίτητου συμβούλου και καθοδηγητή των εκπαιδευόμενων πίσω από την οθόνη των Η/Υ που θα αντικαταστήσουν το σκονισμένο μαυροπίνακα.

Οι Κασσάνδρες που προβλέπουν το τέλος του εκπαιδευτικού λειτουργού και την αντικατάστασή του από τις μηχανές και τα προγράμματα, μπαίνουν σιγά σιγά στο περιθώριο της εποχής μας, μιας και η ίδια η πραγματικότητα τις διαψεύδει καθημερινά.

Ο πρόεδρος της γνωστής σε όλους μας εταιρίας υπολογιστών Apple δήλωνε τον Φεβρουάριο του 1996 στο Σαν Φρανσίσκο : «Μπορούμε να βάλουμε σε CD-ROM το σύνολο της γνώσης, να εγκαταστήσουμε σε κάθε σχολείο μια σελίδα στο διαδίκτυο. Τίποτα από αυτά δεν είναι θεμελιώδες κακό, εκτός και αν μας δημιουργεί την ψευδαίσθηση ότι με αυτόν τον τρόπο θα καταπολεμήσουμε τα κακώς κείμενα της παιδείας».

Ένα τρίτο σημείο που αξίζει να σταθούμε είναι η ριζική μεταβολή που παρατηρείται στην ίδια τη φύση του Πανεπιστημίου με την έννοια πως αν στόχος του - στη βάση της Γερμανικής ιδεαλιστικής μορφής του Πανεπιστημίου του Humbolt - ήταν η ολοκλήρωση του πολίτη - επιστήμονα, στις μέρες μας τείνει περισσότερο να μετεξελιχθεί σε ένα κέντρο πιστοποιημένης επαγγελματικής κατάρτισης.

Ένα εκπαιδευτικό σύστημα δεν μπορεί όμως να έχει ως κύριο και μοναδικό του μέλημα τον άνθρωπο - εργαζόμενο, με την έννοια πως η αποκλειστική ενασχόληση με την αναβάθμιση των επαγγελματικών προσόντων θα έχει σαν αποτέλεσμα την υποχώρηση της ανθρωποκεντρικής διάστασης που αποτελεί την καρδιά του όλου εγχειρήματος και την κατάκτηση της σύγχρονης επιστήμης.

Μήπως λοιπόν με την πρόφαση της εισαγωγής νέων μεθόδων και διαδικασιών επιχειρείται η οπισθοδρόμηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, ή ο φόβος για την καταστροφή αμέτρητων θέσεων απασχόλησης από την έλευση της ΚτΠ είναι τόσο μεγάλος που έχει φτάσει στα πρόθυρα του πανικού και όλες οι ελπίδες για το μέλλον της εργασίας έχουν εναποτεθεί σε ένα εκπαιδευτικό μοντέλο προσανατολισμένο στη συνεχή αναβάθμιση των επαγγελματικών προσόντων;

Σε κάθε περίπτωση, ο διαχωρισμός της διαδικασίας παροχής της γνώσης από το κοινωνικό της περιεχόμενο θα είναι εξαιρετικά επιβλαβής για το σύγχρονο άνθρωπο. Άλλωστε πως ένας άνθρωπος θα λειτουργεί προσοδοφόρα στο εργασιακό του περιβάλλον χωρίς να παρουσιάζει αρμονική συμπεριφορά σε σχέση με το κοινωνικό σύνολο;

Υπάρχει η αίσθηση πως ανακινούνται ζητήματα που έχουν απαντηθεί εδώ και αρκετές δεκατίες και αποτελούν σήμερα τους ακρογωνιαίους λίθους της εποχής μας.

Οι αλληλαγές και οι μεταρρυθμίσεις έχουν νόημα όταν αποκτούν συγκεκριμένο περιεχόμενο, αποτελούν κοινωνική αναγκαιότητα, και συμβάλλουν στην καλύτερευση της ζωής των ανθρώπων.

Όταν το νέο ταυτίζεται με το προοδευτικό - και δεν συμβαίνει πάντα αυτό - τότε οι αλληλαγές είναι επιβεβλημένες.

Το μοντέλο του πολίτη - εξειδικευμένου εργαζόμενου, δεν θα μπορέσει να επιβιώσει στη νέα αναδυόμενη κοινωνία αν δεν εμπλουτισθεί με τις απαραίτητες γνώσεις που θα τον βοηθήσουν να ολοκληρωθεί πρώτα ως άνθρωπος.

Αν αυτή η βάση μετατοπισθεί στο όνομα της εξέλιξης, τότε το πολύχρωμο και φανταχτερό κατασκεύασμα που θα χτιστεί με κόπους και θυσίες θα καταρρεύσει με τις πρώτες δυσκολίες, καθώς τότε θα αναζητείται ένα ισχυρό σύστημα αξιών το οποίο βεβαίως δεν θα υφίσταται μιας και οι ίδιοι θα το έχουμε αποδυναμώσει.

Ένα επίσης ανησυχητικό σημείο είναι η εμφανής προσπάθεια αντικατάστασης της λέξης γνώσης από την έννοια της μάθησης, γεγονός που μας φέρνει στη μνήμη την ίδια μεθοδολο-

γία αντιμετώπισης σχετικά με την έννοια της εργασίας και αυτήν της απασχόλησης.

Η συνεχής αυτή προσπάθεια αντικατάστασης λέξεων με σημασία και αυστηρό περιεχόμενο από συναφή εύηχα αλλά αμφίσημα λεκτικά σχήματα, ικανοποιεί μεν τη συνθήκη της ανανέωσης και του εμπλουτισμού του καθημερινού μας λεξιλογίου, αλλά στην πραγματικότητα έχει σαν στόχο την αλλαγή της ουσίας και του περιεχομένου των εννοιών.

Η εννοιολογική διαφορά της μάθησης από την γνώση είναι σημαντική, τουλάχιστον στην Ελληνική γλώσσα. Η έννοια μάθηση έχει περισσότερο σχέση με τη διάδοση της πληροφορίας και όχι τόσο με την κατοχή ενός γνωστικού αντικειμένου. Για παράδειγμα όλοι έμαθαν για τον εμφύλιο που ξέσπασε στην Γιουγκοσλαβία, αλλά στην πραγματικότητα πόσοι ήταν γνώστες της κατάστασης;

Είναι προφανές πως η κορυφή του παγόβουνου βρίσκεται στην διαφορετικότητα των εννοιών της πληροφορίας και της γνώσης και υποκρύπτει μια γενικότερη κατεύθυνση που σε αυτό το σημείο κρίνεται σκόπιμο να αναλυθεί.

Η αναδυόμενη ΚτΠ δίνει έμφαση στην απρόσκοπτη πρόσβαση, την ορθολογική διαχείριση και τη βέλτιστη αξιοποίηση της έννοιας πληροφορία θεωρώντας ως δεδομένο ότι με αυτόν τον τρόπο παρέχει τη γνώση.

Είναι αλήθεια ότι η γνώση δεν μπορεί να ανανεώνεται αν δεν υπάρχει συνεχής ροή πληροφορόρησης. Από αυτήν τη σκοπιά λοιπόν η σημασία της ελεύθερης πρόσβασης σε δεδομένα και πληροφορίες θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική.

Είναι επίσης αλήθεια ότι η γνώση έχει την ιδιότητα να μεταβάλλεται σε πληροφορία και με αυτόν τον τρόπο να διαχέεται μέσω των δικτύων.

Το ερώτημα είναι πως η πληροφορία μπορεί να μετασχηματισθεί σε γνώση όταν απουσιάζει η επιστημονική μεθοδολογία, όταν τα απαραίτητα εργαλεία ανάλυσης και σχεδιασμού καθώς και οι φυσικοί τους κάτοχοι δεν καλούνται να συμμετάσχουν πρωταγωνιστικά σε μια διαδικασία που τον πρώτο λόγο έχουν τα δίκτυα πληροφορόρησης και οι βάσεις δεδομένων.

Έτσι ο όρος μάθηση μπορεί να χαρακτηρίζεται μεν από την ειλικρίνεια ως προς τα όρια και τις δυνατότητες της τεχνολογίας, από την άλλη όμως υπολείπεται σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες που τελικά θα μπορέσει να καλύψει.

Σε μια εποχή που η διαχείριση του τεράστιου όγκου δεδομένων αποτελεί ζητούμενο, και η πληροφορία διαδέχεται η μια την άλλη με απίστευτη ταχύτητα πως μπορεί κανείς να προσδιορίσει πραγματικά την έννοια της γνώσης;

Ας πάρουμε για παράδειγμα μια γλώσσα προγραμματισμού, ή ένα πακέτο λογισμικού. Την ώρα που κυκλοφορεί για πρώτη φορά στην αγορά και διατίθεται στους καταναλωτές, στα εργαστήρια της κατασκευάστριας εταιρείας ήδη έχει σχεδιαστεί και εισάγεται για παραγωγή η αναβαθμισμένη έκδοσή του με πολλές διαφοροποιήσεις και νεωτερισμούς.

Πριν καλά καλά οι εκπαιδευόμενοι εμπεδώσουν την παρεχόμενη γνώση και εξασκηθούν στην πράξη στη νέα γλώσσα προγραμματισμού, μια καινούργια κάνει την εμφάνισή της με απίστευτα καλύτερες προδιαγραφές και δυνατότητες, σε τέτοιο βαθμό που παραμερίζει εντελώς την προηγούμενη.

Αρα το στοίχημα της σύγχρονης εποχής δεν είναι η εμβάθυνση στην παρεχόμενη γνώση αλλά η διαρκής προσαρμοστικότητα και δυνατότητα του εκπαιδευόμενου να παρακολουθεί τις

ταχύτατα εναλλασσόμενες εξελίξεις.

Στην αντίθετη περίπτωση, κινδυνεύει να γίνει βαθύς γνώστης ενός αντικειμένου με μηδενική αξία καθώς δεν το χρησιμοποιεί κανείς πια.

Μήπως λοιπόν η έννοια της γνώσης δεν υφίσταται πλέον με την παραδοσιακή της μορφή και αυτό που προέχει είναι η διαρκής μάθηση;

Μια θετική απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα πιθανόν να φαντάζει λογική, αν εγκλωβιστούμε στη λογική του Fast Food που η κυρίαρχη άποψη επιχειρεί να επιβάλει και στο χώρο της επιστήμης και ιδιαίτερα της εκπαίδευσης.

Ένας μάγειρας μπορεί οποτεδήποτε του ζητηθεί να ετοιμάσει ένα γευστικότατο hamburger. Ένας εξειδικευμένος και συνεχώς μετεκπαιδευόμενος εργαζόμενος στην κουζίνα ενός Fast Food ποτέ δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί σε αυτά που ένας παραδοσιακός μάγειρας έχει τη δυνατότητα να κάνει.

Και το χειρότερο είναι πως αν η συγκεκριμένη επιχείρηση κλείσει θα δυσκολευτεί αρκετά να βρει καινούργια δουλειά καθώς θα είναι εγκλωβισμένος στα αυτοματοποιημένα συστήματα που έμαθε να λειτουργεί με περισσή χάρη και ευκολία.

Έτσι λοιπόν η απόλυτη και άκριτη εξειδίκευση και η συνεχής προσπάθεια εκμάθησης -δηλαδή επιφανειακής αντιμετώπισης - γνωστικών αντικειμένων υπό την μορφή της ταξινόμησης διάσπαρτων πληροφοριών, σε καμιά περίπτωση δεν συνάδει με τους στόχους και τις θεωρητικές προσεγγίσεις της αναδυόμενης ΚτΠ.

Δεν είναι λίγοι αυτοί που σαστισμένοι από το συνεχή βομβαρδισμό της τεχνοκρατικής διάστασης των πραγμάτων έχουν συστήσει την δικιά τους γραμμή άμυνας στη λογική της απόρριψης μιας κοινωνίας που θα καταναλώνει πληροφορίες και οραματίζονται την κοινωνία που θα παράγει πληροφορίες. Στόχος τους αποτελεί η πληροφορημένη κοινωνία.

Το ζητούμενο όμως δεν είναι απλώς η παραγωγή πληροφορίας αλλά η παραγωγή και η διάδοση της γνώσης. Δεν υποτιμούμε τη σημασία της πληροφορίας στην σύγχρονη εποχή και σε καμιά περίπτωση δεν υπάρχει πρόθεση να μειωθεί η σημασία της.

Αυτό που επισημαίνεται είναι πως η πληροφορία είναι ένα από τα σημαντικότερα συστατικά της γνώσης, ίσως το πιο σημαντικό, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν είναι η ίδια η γνώση και πολύ περισσότερο δεν πρόκειται ποτέ να την αντικαταστήσει.

Στόχος μας πρέπει να αποτελέσει η μετάβαση στην κοινωνία της Γνώσης.

5.3 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ

Η έλευση της ΚτΠ θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο που ζούμε και επικοινωνούμε, θα αναδείξει νέους τρόπους συμπεριφοράς, νέα πρότυπα και αξίες ζωής.

Οι βαθιές τομές που θα συντελεστούν στο εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον, θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός εντελώς διαφορετικού οργανωσιακού μοντέλου, οι συνολικές πτυχές του οποίου είναι αδύνατον να καταγραφούν, καθώς η όλη διαδικασία βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη.

Πολλά είναι τα ερωτηματικά, οι φόβοι και οι αγωνίες που δημιουργούνται σε εκατομμύρια ανθρώπους σε όλη την Γη.

Ποια θα είναι τα χαρακτηριστικά του νέου μοντέλου κοινωνικής οργάνωσης που σήμερα δομείται; Πως θα προσδιοριστεί το πλέγμα των ανθρώπινων σχέσεων και συμπεριφορών, και ποιες θα είναι οι νέες συντεταγμένες της ανθρώπινης επικοινωνίας σε ένα κατ' εξοχήν εικονικό περιβάλλον;

Ποια θα είναι τα κύρια γνωρίσματα του νέου ψηφιακού πολιτισμού που αναδύεται και ποιες οι επιπτώσεις στον τρόπο ζωής και συμπεριφοράς των πολιτών;

Η πολυπολιτισμικότητα, οι γλωσσικές διαφορές, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των λαών, στο βαθμό που αποτελούν τροχοπέδη στην ανάπτυξη μιας παγκόσμιας αγοράς, θα παραμεριστούν στο όνομα της δημιουργίας μιας νέας κοινωνίας;

Μήπως το κύριο χαρακτηριστικό της γνώρισμα θα αποτελούν οι απροσδιόριστες σχέσεις ανθρώπινων οντοτήτων, μέσω δικτύων και άλλων παρόμοιων επιτευγμάτων της νέας ηλεκτρονικής πραγματικότητας;

Ποιος θα είναι ο τύπος του σύγχρονου ανθρώπου ως αποτέλεσμα της συγκρουσιακής διαδικασίας μεταξύ του παραδοσιακού Citizen και του «σύγχρονου και πολλά υποσχόμενου» **Netizen** (Net citizen).

Ο ρόλος της οικογένειας, της θρησκείας, της κοινότητας εν γένει, θα αποτελέσει εμπόδιο στη μετάβαση, θα προσαρμοστεί στις νέες πραγματικότητες ή θα παραμεριστεί έστω και βίαια στο όνομα της αέναης εξέλιξης;

Είναι προφανές πως τέτοιου είδους ερωτήματα δεν αναφέρονται σε στάδια εξέλιξης μια ήδη διαμορφωμένης κοινωνικής πραγματικότητας, αντιθέτως μάλιστα απηχούν τους φόβους,

τις αγωνίες και τους προβληματισμούς ενός νέου κόσμου που σήμερα γεννιέται, της νέας ψηφιακής εποχής.

Το πρόβλημα είναι, πως ενώ η διαδικασία μετάβασης έχει ήδη ξεκινήσει επιδεικνύοντας μάλιστα σε πολλούς τομείς απτά δείγματα γραφής, η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού τη βιώνει ως ένα εξελικτικό στάδιο της υφιστάμενης κατάστασης και όχι στην αληθινή της διάσταση, δηλαδή ως τον προάγγελο της νέας πραγματικότητας που αναδύεται.

Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα την αδυναμία κατανόησης των συντελούμενων αλλαγών ως μέρος ενός συνολικού πλαισίου, και την ανάληψη προσπάθειών αντιμετώπισης των όποιων επιπτώσεων στο όνομα της αποσπασματικής αυτής θεώρησης.

Έτσι, τέτοιου είδους θεωρητικές περιπλανήσεις καταλήγουν συνήθως σε συμπεράσματα που ενδεχομένως να προκαλούν τον φόβο και την αγωνία στους πολίτες, αλλιά σε κάθε περίπτωση δεν καταφέρνουν να τους προβληματίσουν, ή να τους αφυπνίσουν, αναδεικνύοντας τη λογική του μηδενικού αθροίσματος ως βασικό μεθοδολογικό εργαλείο κοινωνικής ανάλυσης και πολιτικού σχεδιασμού.

Από την άλλη μεριά, εκείνοι που έχουν συνειδητοποιήσει την ευρύτητα των αλλαγών είναι συνήθως οι ειδικοί του χώρου της πληροφορικής.

Παρασυρόμενοι συχνά από το μέγεθος της επιστημονικής τους συνεισφοράς στην διαδικασία μετάβασης και τη δυνατότητα τους να επικοινωνούν με τους νέους κώδικες που οι ίδιοι έχουν επινοήσει, όχι μόνο αδυνατούν να ερμηνεύσουν με όρους κοινωνίας τις εκ των τεχνολογικών αλλαγών μεταβολές, αλλιά συνήθως εκπέμπουν σε συχνότητες μη κατανοητές στο μέσο πολίτη.

Πολλές φορές η προσεγγιστική αυτή αδυναμία του τεχνοκρατικού λόγου, μετασχηματίζεται σε αλτρουϊκή στάση και συμπεριφορά η οποία στις εξάρσεις της, δείχνει να μην κατανοεί τη χρησιμότητα μιας τέτοιας προσέγγισης με μοναδική εξαίρεση τη διάδοση της εξέλιξης με τη μορφή προϊόντων για εμπορικούς λόγους.

Στη χαρταίη του 21ου αιώνα ο πολίτης της ψηφιακής εποχής, ο Netizen (Net citizen) θα αποτελεί μέρος του κόσμου χάρις στην παγκόσμια διασύνδεση που θα του προσφέρεται μέσω του δικτύου. Φυσικά θα συνεχίσει να ζει στα όρια ενός κράτους, αλλιά θα είναι συνδεδεμένος με τα περισσότερα μέρη του κόσμου μέσω του ηλεκτρονικού του υπολογιστή.

Θα αποτελεί τον άνθρωπο της διπλανής πόρτας για εκατομμύρια πολίτες του δικτύου, μιας και οι γεωγραφικοί διαχωρισμοί έχουν δώσει την θέση τους στην απέραντη αλλιά ενιαία οικονομική διάσταση.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο της μεγαλύτερης αμερικάνικης εταιρίας ημιαγωγών INTEL κ.Craig Barret, σήμερα δεν απέχουμε πολύ από το συμπληρώσουμε τον αριθμό του ενός δισεκατομμυρίου διασυνδεδεμένων υπολογιστών σε όλο τον κόσμο. Ένα τέτοιο αριθμητικό μέγεθος δεν περιγράφει απλώς μια ψηφιακή κοινότητα, αλλιά προσδιορίζει το εύρος και την σημασία της γέννησης μιας νέας οντότητας, της ψηφιακής ηπείρου.

Είναι η έκτη ήπειρος που δημιουργείται στον πλανήτη Γη στην οποία οι έννοιες σύνορα, χωρικοί και γεωγραφικοί διαχωρισμοί δεν έχουν κανένα νόημα. Στην ουσία πρόκειται για μια τεταμένη περιοχή με εύρος αυτό του πλανήτη, όπου οι συναλλαγές διεξάγονται εικοσιτέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο, επτά μέρες την εβδομάδα, 365 μέρες τον χρόνο με απαραίτητο ε-

φόδιο έναν υπολογιστή και διαβατήριο την πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Σε αυτήν τη νέα ήπειρο, θα έρχονται πολύ συχνά σε επαφή μεταξύ τους πολίτες του δικτύου, που σε αντίθετη περίπτωση ούτε καν θα γνώριζαν ο ένας την ύπαρξη του άλλου. Πρόκειται για μια εικονική διάσταση του χώρου και του χρόνου στην οποία συναντώνται οι σκέψεις και οι ιδέες εκατομμύρια ανθρώπων από όλη την Γη, τερματίζοντας υπό κάποια έννοια την απομόνωση και τη στενότητα του περιβάλλοντος δράσης έτσι όπως το γνωρίζαμε μέχρι σήμερα.

Το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ο κάθε πολίτης του δικτύου θα έχει την δυνατότητα να διοχετεύει στον κύριο ψηφιακό κορμό τις ιδέες και τις απόψεις του για μια σειρά θεμάτων που αυτός θεωρεί σημαντικά, αυτομάτως τον καθιστά ως τον κινητήριο μοχλό, την αξιόλογη πηγή που ανανεώνει συνεχώς τον παγκόσμιο πλούτο ο οποίος συσσωρεύεται με απίστευτη ταχύτητα στο δίκτυο.

Τα χαρακτηριστικά της νέας ψηφιακής Ηπείρου που ήδη διαμορφώνεται αναδεικνύουν τα ίδια τα συστατικά της δημιουργίας της.

Το πρώτο βασικό χαρακτηριστικό θα είναι η έλλειψη περιορισμών χρονικών ή γεωγραφικών. Η εικονική της διάσταση περιλαμβάνει ολόκληρο τον πλανήτη με την προϋπόθεση να υπάρχει ο κατάλληλος, με λογισμικό εφοδιασμένος, διασυνδεδεμένος υπολογιστής. Υπό αυτήν την έννοια η πρόσβαση είναι ελεύθερη καθώς οι γνώσεις που απαιτούνται δεν αποτελούν κάτι το ιδιαίτερο και ο χρόνος απόκτησης τους δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλος.

Το δεύτερο βασικό χαρακτηριστικό είναι η ομοιομορφία που παρατηρείται σε όλα τα επίπεδα.

Κατ' αρχήν, η γλωσσική ομοιομορφία, με την απόλυτη κυριαρχία της αγγλικής γλώσσας σε διαδικτυακή κλίμακα, που αποτελεί για πολλούς τη μεγαλύτερη απειλή που έχει γνωρίσει ποτέ η γλωσσική πολυμορφία στο σύγχρονο κόσμο μας. Στην ουσία αποτελεί το πραγματικό διαβατήριο για την πρόσβαση στο διαδίκτυο, καθώς χωρίς αυτό είναι αδύνατη η οποιαδήποτε μορφή επικοινωνίας με την σημερινή της διάσταση.

Έχουν δίκιο όσοι ισχυρίζονται πως η γλώσσα που θα χρησιμοποιείται στη νέα ψηφιακή Ήπειρο είναι το αποτέλεσμα της επιλογής των χρηστών του δικτύου. Ξεκινούν όμως πως από την στιγμή που η συντριπτική πλειοψηφία των ενεργητικών χρηστών (με την έννοια της συνεχούς παροχής στοιχείων, γνώσεων, προϊόντων και υπηρεσιών) προέρχεται από την άλλη πλευρά του Ατλαντικού η γλωσσική πρωτοπορία είναι προφανής και μη αναστρέψιμη.

Έχουν δίκιο όσοι ισχυρίζονται πως η γλωσσική πολυμορφία συναντιέται και στα νέα πλαίσια του διαδικτύου. Παραγνωρίζουν όμως πως αντιπροσωπεύουν έναν απειροελάχιστο χώρο αν αναλογιστεί κανείς τις αντίστοιχες πληθυσμιακές και γλωσσικές αντιστοιχίες.

Δεν είναι τυχαίο που η συντριπτική πλειοψηφία των πηγών αναφέρεται σε δύο γλώσσες : σε αυτήν της προέλευσης και στην αγγλική. Η εξήγηση είναι αρκετά απλή : ο κάθε ένας από εμάς διοχετεύει πληροφορίες στο δίκτυο με την φιλοδοξία αυτές να είναι προσπελάσιμες από όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό χρηστών. Και αντιθέτως, αυτοί που "σερφάρουν" στο δίκτυο επιθυμούν να συναντήσουν αναγνωρίσιμη πληροφορία ανεξάρτητα της χώρας προέλευσης.

Έτσι λοιπόν η πραγματικότητα δεν εστιάζεται τόσο στο επίπεδο της γλωσσικής πολυμορφίας που συναντά κανείς στο διαδίκτυο όσο στους ορίζοντες που διανοίγονται για αυτούς που κατέχουν την επίσημη γλώσσα του, την αγγλική.

Είναι γεγονός πως η Ελληνική γλώσσα είναι υπαρκτή στον κυβερνοχώρο. Κάθε Έλληνας μπορεί να κάνει χρήση των σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών στα πλαίσια των ελληνό-γλωσσων σελίδων που σημειωτέον αυξάνουν συνεχώς. Μπορεί να επικοινωνήσει με άλλους συμπολίτες του, εντός ή εκτός των συνόρων της Ελληνικής επικράτειας στο βαθμό που και τα δύο μέρη ομιλούν την Ελληνική.

Σε κάθε όμως περίπτωση, οι ορίζοντες είναι στενοί και οι δυνατότητες περιορισμένες, γιατί οι φιλοδοξίες των χρηστών δεν μπορούν να χωρέσουν στα πλαίσια της γλωσσικής αναγνωρισιμότητας ιδίως όταν αυτή είναι μονοσήμαντη και περιορισμένη.

Έτσι ο μη γνώστης της επίσημης γλώσσας του κυβερνοχώρου θα υπόκειται σε ένα ιδιότυπο αποκλεισμό, η καλύτερα περιορισμό στις δυνατότητες που θα μπορέσει τελικά να χρησιμοποιήσει.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που στις μέρες μας περνάει εντελώς απαρατήρητο είναι η πολιτισμική επίπτωση της γλωσσικής ομοιομορφίας. Στο βαθμό που η γλωσσικές οντότητες αντικατοπτρίζουν την ιστορική διαδρομή, την κουλτούρα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εθνών και των λαών, η ομοκληρωτική επικράτηση μιας εξ' αυτών θα επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στον τρόπο επικοινωνίας, συνύπαρξης και συναντίληψης. Μην ξεχνάμε άλλωστε πως η επίσημη γλώσσα μπορεί να είναι η Αγγλική αλλιώς η κυρίαρχη κουλτούρα που διεισδύει στους πολιτισμικούς ιστούς των Εθνών είναι η αμερικάνικη.

Ιστορικά, οι δυνάμεις του κεφαλαίου εκμεταλλευόμενες την οικονομική τους ισχύ ευεπιπτώσαν πάντοτε στην ιδεολογική τους επικράτηση. Αυτή τους η συμπεριφορά δεν ήταν αποτέλεσμα μόνο της διαλεκτικής σχέσης μεταξύ οικονομικής και ιδεολογικής ισχύος εκφραζόμενης κυρίαρχα από πολιτικούς σχηματισμούς, αλλιώς είχε σαν κύριο μέλημα της τη δημιουργία, συντήρηση και διαρκή ενδυνάμωση μιας υπέρ- καταναλωτικής συνείδησης.

Η δόμηση του προτύπου ανθρώπου - καταναλωτή προϊόντων και υπηρεσιών, διευκολύνει την πνευματική και πολιτισμική του αποστέωση, την πολιτιστική του απαξίωση και τέλος τη δημιουργία ενός συστήματος αξιών βασισμένο σε υλικές φόρμες, αρχές και συμπεριφορές.

Ένα τέτοιο πλέγμα σχέσεων και αρχών, δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ενοποίηση κοινωνιών με διαφορετικά πρότυπα και καταβολές και το μετασχηματισμό τους σε μια τεράστια ενιαία αγορά, με εύπλαστη ψυχολογία, πρότυπα και συμπεριφορά.

Η διαφορετικότητα που υπήρχε στην ψυχολογία και τα πρότυπα των εθνικών αγορών δημιουργούσε σοβαρά εμπόδια στην προσπελασιμότητα προϊόντων και υπηρεσιών. Για παράδειγμα, η διαφημιστική εκστρατεία ήταν διαφορετική από χώρα σε χώρα με άμεση επίπτωση στο κόστος διάθεσης των προς διαφήμιση προϊόντων.

Η ενοποίηση των αγορών προϋπέθετε την ομογενοποίηση των προτύπων και της ψυχολογίας η οποία ήταν δυνατή μόνο στο επίπεδο της προβολής του ανθρώπου ως καταναλωτή και όχι ως πολίτη - δημιουργού.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, αποτελεί ο κοινός τρόπος με τον οποίο προβάλλονται διάφορα προϊόντα στις περισσότερες χώρες. Στην ακραία της εκδοχή εκτός από την κοινή δομή και το περιεχόμενο, έχει κάνει αισθητή την παρουσία της η κοινή - συμπιεσμένη σε διάρκεια - γλώσσα, η επίσημη γλώσσα του κυβερνοχώρου, η αγγλική.

Το πρότυπο της υπέρ - καταναλωτικής κοινωνίας, δεν συνέβαλλε μόνο στην ενοποίηση της

συμπεριφοράς, αλλά αποδείχτηκε ως ο καθοριστικός παράγοντας διαμόρφωσης της κοινής κυρίαρχης ιδεολογίας, πολιτικής αντίληψης και πρακτικής.

Ο σκληρός πυρήνας αυτού του μοντέλου συνίσταται στην ικανοποίηση των υλικών αλλά και των πνευματικών αναγκών του σύγχρονου ανθρώπου μέσω της ενδυνάμωσης της πρόσβασης του σε διαβαθμισμένες καταναλωτικές εξαρτήσεις.

Το εύρος της πρόσβασης είναι συνάρτηση της κοινωνικής καταξίωσης και αναγνωρισιμότητας ή καλύτερα η κοινωνική καταξίωση και αναγνωρισιμότητα προσδιορίζεται από το εύρος της πρόσβασης στην καταναλωτική εξάρτηση.

Χαρακτηριστικό είναι το διαφημιστικό μήνυμα μεγάλης Ευρωπαϊκής αυτοκινητοβιομηχανίας που προβλήθηκε σχεδόν σε όλο τον κόσμο, σύμφωνα με το οποίο ένας μοναχός προέτρεπε έναν "επιτυχημένο" άνθρωπο να ξαναβρεί το χαμένο πνευματικό του δρόμο, να αναζητήσει τον προσρισμό στην ζωή του, μέσα από την αγορά του τελευταίου μοντέλου της εταιρείας.

Έτσι, η δημιουργία ενός κοινού καταναλωτικού προτύπου συνιστά σήμερα από μόνο του το κυρίαρχο σύστημα των αξιών που διέπει αντιλήψεις, πολιτικές συμπεριφορές και πρακτικές του ανθρώπου καταναλωτή.

Η ομοιομορφία που δομείται στο επίπεδο της διαμόρφωσης του πολίτη καταναλωτή προϊόντων και υπηρεσιών στη νέα ψηφιακή εποχή, δεν αποτελεί συγκυριακό επακόλουθο της εξελικτικής διαδικασίας.

Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο, οι αξίες, δεν είναι τίποτα άλλο από προϊόντα που μπορούν να αγοραστούν και να καταναλωθούν, στην λογική ότι όλα είναι ενταγμένα στη λογική της προσφοράς και της ζήτησης.

Η σχηματική απεικόνιση του περιβάλλοντος στο οποίο ζούμε και εργαζόμαστε ως μια αγορά καταναλωτικών αγαθών ακόμα και στο επίπεδο των ανθρώπινων σχέσεων και συμπεριφορών, επαναφέρει την ανταλλακτική κοινωνία που γνωρίσαμε στις αρχές της συμβίωσης των ανθρώπων σε όλο της το μεγαλείο.

Η σύγχρονη ανταλλακτική κοινωνία που βιώνουμε δεν μπορεί παρά να στηρίζεται στην υλιστική υπόσταση του ανθρώπου.

Η ηθική, πνευματική και πολιτισμική διάσταση που αναδεικνύει τον πολίτη - δημιουργό αποτελούσε και αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην επικράτηση του καταναλωτικού προτύπου, της σύγχρονης ανταλλακτικής κοινωνίας.

Στα πλαίσια του κυρίαρχου μοντέλου, ο θυσμός της νέας επιχείρησης είναι ο κατ' εξοχήν φορέας και παραγωγός αξιών, οι οποίες ανακυκλώνονται και διαχέονται στο σύνολο του κοινωνικού ιστού. Η επιχείρηση μετεξελίσσεται σε βασικό παράγοντα ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου, σε κομβικό σημείο συνάντησης του τεχνικού, του οικονομικού και του πολιτισμικού.

Η ανάπτυξη ενός νέου τύπου διαχειριστικής λογικής η οποία συνοψίζεται κάτω από τον όρο "κουλτούρα της επιχείρησης", αποτελεί τη βάση συσπείρωσης των εργαζομένων γύρω από αυτήν, μέσα από τους κοινούς μεγάλους στόχους που έχουν τεθεί, δημιουργώντας ένα νέο επίπεδο συλλογικότητας απέναντι στην κρίση του κοινωνικού.

Η δόμηση των σύγχρονων διαχειριστικών προτύπων αναδεικνύει ένα νέο τύπο προσωπικότητας, βασικό χαρακτηριστικό του οποίου αποτελεί η διαρκής προσπάθεια επίτευξης και υ-

πέρβασης των ατομικών στόχων που έχουν τεθεί στα όρια του εργασιακού του περιβάλλοντος.

Στο επίκεντρο του νέου κοινωνικού μοντέλου είναι το στέλεχος της επιχείρησης, ταυτισμένο με τη συνεχή προσπάθεια για την προώθηση των αξιών και την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί.

Η αφοσίωση στα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί και η προσήλωση με την οποία επιτελεί το έργο του, φαίνεται να του καλύπτει το κενό του κοινωνικού, να του επιτρέπει την πραγμάτωση του επιθυμητού στο επίπεδο του απόλυτου, μέσα από την επίτευξη των ατομικών του στόχων στην επιχείρηση. Το φαινόμενο αυτό έχει χαρακτηριστεί ως ηθικός ναρκισσισμός (Lasch C).

Όμως το κοινωνικό και πολιτισμικό κενό γίνεται περισσότερο εμφανές καθώς δεν μπορεί να καλυφθεί από τα πρότυπα και τις αξίες ενός περιορισμένου χώρο - κοινωνικού περιβάλλοντος όπως είναι η επιχείρηση.

Η αναζήτηση μιας νέας σχέσης επικοινωνίας με το κοινωνικό, και το πολιτισμικό γίνεσθαι αποκτά καινούργιο περιεχόμενο στη σημερινή εποχή, καθώς τα χάρτινα πρότυπα και οι εφήμεροι υλικοί παράδεισοι έχουν ημερομηνία λήξης.

Η προσωπική επιβεβαίωση στα όρια του εργασιακού περιβάλλοντος ως πρότυπο και η υπέρ-καταναλωτική συμπεριφορά στα πλαίσια της ανταθλητικής κοινωνίας ως καθημερινή αξία, δείχνουν σημάδια κόπωσης και φθοράς απέναντι στο χρόνο.

Η δυνατότητα πολιτικών και κοινωνικών μεταμορφισμών όχι μόνο έχει προσεγγίσει τα όρια της, αλλά επιπροσθέτως αποκάλυψε τον εφήμερο και αναλώσιμο χαρακτήρα των προτεινόμενων προτύπων και αξιών.

Το τρίτο βασικό χαρακτηριστικό είναι η δημιουργία ενός νέου εικονικού επικοινωνιακού περιβάλλοντος.

Δεν πρόκειται απλά για νέους κώδικες επικοινωνίας μεταξύ των πολιτών του δικτύου. Άλλωστε κάθε εποχή είχε τους δικούς της κώδικες και τα ιδιαίτερα εκείνα χαρακτηριστικά που την αναδείκνυαν και τη διαφοροποιούσαν από τις προηγούμενες. Δεν είναι υπερβολή να αναφέρουμε πως η ένταση και οι τριβές που δημιουργούσε η κοινωνική εξέλιξη αντανakλούσαν στη δυναμική και την συγκρουσιακή προσαρμοστικότητα των κωδίκων επικοινωνίας και την αντίστοιχη αποδοχή τους ή πολεμική τους από την εκάστοτε κυρίαρχη λογική από εποχή σε εποχή.

Η νέα ψηφιακή εποχή χαρακτηρίζεται από την πρόσβαση που παρέχει σε ευρύτερες πληθυσμιακές ομάδες σε ένα τεράστιο όγκο πληροφοριών.

Είναι γεγονός πως οι σημερινές γενιές είναι πληροφορημένες πολύ περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη στο παρελθόν. Η ποσότητα των πληροφοριών και ιδιαίτερα ο μικρός χρόνος ανάκτησης τους, προσδίδουν το συγκριτικό εκείνο πλεονέκτημα που αποτελούσε ακόμα και πριν από λίγα χρόνια ανέφικτο στόχο και απραγματοποίητη επιθυμία : εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στην πληροφορόρηση.

Η νέα πραγματικότητα οφείλει να αντιμετωπίσει μια απρόβλεπτη μέχρι χθες παράμετρο. Η τεράστια ποσότητα της πληροφορίας που προσφέρεται αφειδώς, δημιουργεί καταστάσεις σύγχυσης και δυσκολίας στην ίδια την αναγνωρισιμότητα της.

Έτσι η πληροφορία μετασχηματίζεται από την παραδοσιακή της μορφή (κείμενο με λέξεις)

σε ένα εντελώς διαφορετικό περιβάλλον στο οποίο κυριαρχεί η εικόνα - σταθερή ή κινούμενη -, ενώ το κείμενο έχει περιοριστεί δραστικά, εφαρμόζοντας στην πράξη το παλιό ρητό που λέει ότι μια εικόνα είναι χίλιες λέξεις.

Η μετεξέλιξη αυτή είχε σαν αποτέλεσμα να κατακλυστούμε από εικόνες σε τέτοιο βαθμό που να μιλάμε σήμερα για τον λεγόμενο "ανεικονισμό", την αδυναμία δηλαδή κατανόησης των νέων συμβόλων, εικόνων και παραστάσεων που έχουν εισβάλει στη ζωή μας.

Γίνεται λοιπόν κατανοητό πως η ψηφιακή εποχή δεν συντάσσει απλώς νέους κώδικες και τρόπους επικοινωνίας, αλλάζει κυριολεκτικά το ίδιο το επικοινωνιακό περιβάλλον. Η αλλαγή αυτή έχει σαν στόχο την ένταξη της διάσπαρτης πληροφορίας σε εύκολα αναγνωρίσιμες περιγραφικές μορφές.

Μήπως αυτό σημαίνει ότι ήρθε το τέλος της γραφής και της ανάγνωσης τουλάχιστον με την μορφή που τις γνωρίζαμε μέχρι σήμερα;

Η εξαφάνιση του πάπυρου και η αντικατάστασή του από χαρτί μπορεί να παραμέρισε τη γραφή σε πάπυρο αλλά δεν κατέστρεψε την ίδια τη γραφή ως διαδικασία, πολύ περισσότερο δε την ανάγνωση.

Το νέο περιβάλλον που αναδεικνύεται θα παραμερίσει ίσως την παραδοσιακή γραφή με το χέρι στο χαρτί η οποία θα αντικατασταθεί από το ηλεκτρολόγιο και την οθόνη. Η ανάγνωση της εφημερίδας ή ενός βιβλίου θα γίνεται πλέον από την οθόνη του Η/Υ και οι εικόνες θα καταλαμβάνουν πολύ περισσότερο χώρο σε βάρος του κειμένου.

Το πρόβλημα όμως είναι πως η εικόνα τελικά περιορίζει τη φαντασία, και τις προσλαμβάνουσες παραστάσεις του αναγνώστη, ο οποίος διαβάζοντας ένα κείμενο πλάθει τις δικές του εικόνες, με τα χρώματα που αυτός επιθυμεί σε ένα περιβάλλον που ο ίδιος προσδιορίζει και το εναρμόζει με τα δικά του βιώματα και τις προσωπικές του αναφορές. Σε τελική ανάλυση, η νέα επικοινωνιακή πραγματικότητα μπορεί να διευκολύνει την πρόσβαση σε μεγάλο εύρος πληροφορίας, περιορίζει όμως την αυτενέργεια, τη φαντασία και την δημιουργικότητα των πολιτών.

Εάν στο κοντινό μας παρελθόν, η δυσκολία πρόσβασης στην πληροφορία δημιουργούσε κενά στη γνώση και τη συνολική μας αντίληψη για τη ζωή και την κοινωνία, η συντελούμενη τρομακτική αλλαγή και το άνοιγμα των κρουσών της πληροφόρησης δημιουργεί ένα επικίνδυνο παράδοξο :

Η αδυναμία ταχείας επεξεργασίας και αξιοποίησης του τεράστιου όγκου της πληροφορίας που προσφέρεται δημιουργεί τέτοια σύγχυση που η πνευματική και νοητική παράλυση φαντάζει αναπόφευκτη.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να επισημάνουμε πως οι νέες τεχνολογικές δυνατότητες στα πλαίσια της ΚτΠ δεν δίνουν απλώς την δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών στον τεράστιο όγκο της πληροφορίας (παθητική λειτουργία), αλλά προσφέρουν ένα μεγάλο αριθμό εφαρμογών που επιτρέπουν την επικοινωνία των χρηστών μεταξύ τους (ενεργητική λειτουργία).

Η επικοινωνία λοιπόν μεταξύ των ανθρώπων αποκτά καινούργιο περιεχόμενο, καθώς ανατρέπονται χρονικοί και γεωγραφικοί περιορισμοί που μέχρι σήμερα ήταν η κυριότερη αιτία του περιορισμένου επικοινωνιακού κύκλου που δημιουργούσαν μεταξύ τους οι άνθρωποι.

Στις μέρες μας, ο πολίτης του δικτύου μπορεί να έρχεται σε "επαφή" με τους άλλους συ-

μπολίτες του της ψηφιακής Ηπείρου, ανεξάρτητα της απόστασης που τους χωρίζει, μιας και δεν υπάρχει καμιά έννοια πλέον στον όρο γεωγραφική θέση. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι οι χρήστες μπορούν να επιλέξουν θεματικό πεδίο αναζήτησης στο οποίο θα "συναντιούνται" όλοι εκείνοι που έχουν κοινά ενδιαφέροντα, ανταλλάσσοντας τις ιδέες, τις εμπειρίες και τους προβληματισμούς τους.

Πραγματικά, ο όρος επικοινωνία αλληλάζει εντελώς περιεχόμενο, καθώς τα συστατικά του στοιχεία μεταλλάσσονται με απίστευτα γρήγορους ρυθμούς καθώς μέχρι σήμερα πέρα από την εμπορική και καταναλωτική του διάσταση, εμπεριείχε την ψυχική επαφή και προϋπέθετε τη γνωριμία, τη συνάντηση, την αναγνώριση.

Μέσω του δικτύου μοιράζεσαι εμπειρίες και ανταλλάσσεις ιδέες με ανθρώπους που δεν ξέρεις καν πως μοιάζουν, τι επάγγελμα κάνουν, ποια θρησκεία ασπάζονται. Όλα αυτά - απαραίτητα στοιχεία της συμβατικής επικοινωνίας - είναι εντελώς αδιάφορα καθώς το πρωτεύον για τον πολίτη του δικτύου δεν είναι ο φορέας της πληροφορίας, αλλά η πληροφορία αυτή καθ' αυτή.

Μπορεί λοιπόν να υποθέσει κανείς πως η επικοινωνία αποστεώνεται από την έννοια της επαφής, ψυχικής, συναισθηματικής ακόμα και νοητικής και περιορίζεται στα στενά όρια της ανταλλαγής απόψεων και ιδεών.

Αλήθεια, πως είναι δυνατόν να έχεις φίλο κάποιο που δεν τον έχεις συναντήσει ποτέ, δεν τον έχεις αγγίξει, δεν τον έχεις ζήσει στις καλές και στις άσχημες στιγμές, που η μοναδική εμπειρία την οποία έχετε μοιραστεί είναι κάποιες γραμματοσειρές διαμέσου καλωδίων;

Αλήθεια τί είδους επικοινωνία θα είναι αυτή με ανθρώπους που αν τυχαία τους συναντήσεις στον δρόμο δεν θα μπορείς να τους αναγνωρίσεις γιατί πολύ απλά δεν θα τους ξέρεις;

Μα αν απομονώσεις την επικοινωνία από την ψυχική επαφή, το άγγιγμα, το συναίσθημα τι θα απομείνει τελικά; Μήπως όλοι εμείς θα αντιγράψουμε τους κυρίαρχους πολιτικούς συσχετισμούς, την κενότητα στο περιεχόμενο του λόγου τους και την ψυχική και συναισθηματική απόσταση που τους χωρίζει από το κοινωνικό τους υποκείμενο την μετατοπίσουμε στην έλλειψη καλής επικοινωνιακής πολιτικής;

Όμως σε ένα κόσμο χωρίς σύνορα, γιατί η επικοινωνία πρέπει να ταυτισθεί με την ανθρώπινη σχέση; Τι μας εμποδίζει να διατηρήσουμε τις συμβατικές μας σχέσεις που έτσι και αλλιώς περνάνε κρίση, παράλληλα με μια νέα σχέση επικοινωνίας και επαφής που χαρακτηρίζει τον νέο ψηφιακό μας πολιτισμό;

Μήπως στον κόσμο που μένει πίσω μας δεν υπάρχουν δισεπίλυτα προβλήματα στις ανθρώπινες σχέσεις, και ανακαλύφθηκαν σε μια περίοδο που η πολυτέλεια της ανταλλαγής απόψεων με εκατομμύρια ανθρώπους γίνεται καθημερινότητα μέσω των δικτύων;

Οι παραπάνω αντιφατικές αιτιάσεις περιγράφουν με γλαφυρό ίσως τρόπο το αμφίσημο πάζλ της σημερινής ηλεκτρονικής εποχής, που ενώ σου δίνει την εικόνα της τυφλής σύγκρουσης και σε καλεί να ενταχθείς στη μια ή την άλλη πλευρά, εσύ αδυνατείς να το πράξεις καθώς αναγνωρίζεις πτυχές του εαυτού σου και στις δύο όψεις μιας πραγματικότητας που συνεχώς μεταβάλλεται με ρυθμούς που δεν μπορείς πλέον να παρακολουθήσεις.

Η αίσθηση του απόμαχου της ζωής σε πολύ νεαρές ηλικίες δεν είναι τυχαία, καθώς ο εξωφρενικός ρυθμός που υποχρεούσαι να ακολουθείς σε εξουθενώνει, όταν συνειδητοποιείς τη

σκληρή πραγματικότητα : την ώρα που επιτυγχάνεις τους ατομικούς υλικούς σου στόχους νιώθεις την απέραντη κενότητα του εγχειρήματος σου, σε συνδυασμό με την ταυτόχρονη οριοθέτηση των αναγκαίων και απολύτως απαραίτητων νέων στόχων που έχουν ήδη τεθεί.

Θεωρείται δε αυτονόητο πως αν δεν τους επιτύχεις κατακυλλάς στην αρχή σαν να μην υπήρξαν ποτέ πρότερες επιτυχίες.

Σε ένα τέτοιο υπερκινητικό πλαίσιο ο όρος επικοινωνία, ανθρώπινη επαφή και δημιουργία τείνει να έχει λογική ισχύ στο βαθμό που εναρμονίζεται με την επίτευξη των στόχων του υλικού μας πολιτισμού.

Όμως, και σε αυτό το σύνθετο περιβάλλον που ευτελίζει ότι δεν μεταφράζεται σε ύλη και δείχνει να αδιαφορεί για την κοινωνική όψη των πραγμάτων, υπάρχουν αντιστάσεις και μάστιγα εκ των έσω.

Μέσα στα πλαίσια των ηλεκτρονικών δικτύων αναπτύσσονται ψηφιακές κοινότητες οι οποίες έχουν διαμορφώσει έτσι την δομή τους, ώστε να παρέχουν τη δυνατότητα στους "επισκέπτες" να έρχονται σε επαφή με τα μέλη τους - ανεξάρτητα της γεωγραφικής τους θέσης - ανάλογα των κοινών τους ενδιαφερόντων.

Έτσι υπάρχουν πολυπλοκές κατηγορίες που μπορεί κάποιος να επιλέξει και συνήθως καλύπτουν το σύνολο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων από την επιστήμη και τη θρησκεία μέχρι τον αθλητισμό και τη διασκέδαση.

Στα πλαίσια των ψηφιακών κοινοτήτων ο επισκέπτης δίνοντας μια μικρή συνδρομή μπορεί να γίνει μέλος και να απολαμβάνει τα πρόσθετα δικαιώματα που του παρέχει αυτή η ιδιότητα.

Μπορεί δηλαδή να διαμορφώσει το δικό του χώρο στα πλαίσια των ορίων της κοινότητας δίνοντας έμφαση σε θέματα που αυτός επιλέγει, να επικοινωνεί με τα άλλα μέλη συμμετέχοντας σε ηλεκτρονικά τραπέζια συζητήσεων, να διενεργεί εμπορικές δοσοληψίες με προνομιακούς όρους ή ακόμα και να διασκεδάει μαζί τους παίζοντας ηλεκτρονικά παιχνίδια.

Στο άμεσο μέλλον, αυτού του είδους οι κοινότητες θα γνωρίσουν μεγάλη ανάπτυξη καθώς θα εξειδικευτούν σε μεγάλες θεματικές κατηγορίες και σύντομα θα παρουσιαστεί το φαινόμενο ο πολίτης του δικτύου να είναι μέλος πολλών κοινοτήτων αναλόγως των κλίσεων και των ενδιαφερόντων του.

Για παράδειγμα, όλοι οι Έλληνες της διασποράς μπορούν πλέον να ενταχθούν σε μια ψηφιακή κοινότητα και ανεξάρτητα γεωγραφικών ή χρονικών περιορισμών να συσφίξουν πολύ περισσότερο τις σχέσεις τους ανταλλάσσοντας εμπειρίες, προβληματισμούς, οργανώνοντας συζητήσεις για θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Οι ορθόδοξοι χριστιανοί από όλο τον κόσμο μπορούν να δημιουργήσουν το δικό τους σημείο συνάντησης, οι σοσιαλιστές ή οι νεοφιλελεύθεροι μπορούν πλέον να δομήσουν τις δικές τους εστίες προβληματισμού και επικοινωνίας, κάθε άνθρωπος θα μπορεί πλέον όχι απλώς να έρχεται σε επικοινωνία με άλλους που έχουν κοινά ενδιαφέροντα αλλά να αισθάνεται μέλος μιας κοινότητας, μιας οργανωμένης δηλαδή οντότητας με τους δικούς της νόμους και κανόνες, σχέσεις και συμπεριφορές.

Οι χαλαροί δεσμοί που συνδέουν τα μέλη των σύγχρονων ανεπτυγμένων κοινωνιών των βιομηχανικών χωρών, πέρα από τα πολλὰ και σύνθετα προβλήματα που έχουν δημιουργήσει στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων, έχουν επαναφέρει στο προσκήνιο την ανάπτυξη κοινοτήτων

με ισχυρούς δεσμούς μεταξύ των μελών τους.

Η αποξένωση και η απομόνωση των ανθρώπων, η υποχώρηση του ρόλου της οικογένειας ως θεσμού κοινωνικοποίησης, της θρησκείας ως παράγοντα πνευματικής και φιλοσοφικής ανθρωποκεντρικής αναζήτησης και εσωτερικής γαλήνης, της ιδεολογίας ως πεδίου πολιτικής σύγκρουσης και κοινωνικής διεργασίας, είχαν ως αποτέλεσμα αφ' ενός την απεμπλοκή των ανθρώπων από δόγματα και προκαταλήψεις και αφ' ετέρου την ανάπτυξη νέων φιλελεύθερων μοντέλων κοινωνικής οργάνωσης.

Στον αντίποδα όμως της ελευθεριότητας και των χαλαρών σχέσεων, άρχισε σιγά σιγά να αναπτύσσεται ένα στρεβλό μοντέλο κοινωνικής οργάνωσης του οποίου οι αξιακές σχέσεις παραμερίσθηκαν από τις υλικές αποδιούσεις όχι μόνο ως τρόπος ζωής αλλά ως αυτοσκοπός.

Το αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθεί ένα μεγάλο κενό. Το «κενό του ανήκειν» δηλαδή η αίσθηση, η ανάγκη που εσωτερικά διαμορφώνει ο κάθε άνθρωπος να ανήκει κάπου, να μπορεί να μοιράζεται τις καλές και τις άσχημες στιγμές, να νιώθει αλληλεγγυος με τα άλλα μέλη της ομάδας, να προσφέρει και αυτός υλικά ή πνευματικά αν και όποτε χρειαστεί.

Στην πραγματικότητα, είναι η έλλειψη ενός ισχυρού συστήματος αξιών, που αν στο παρελθόν καταδυνάστευε πληθυσμιακές ομάδες η ολοκληρωτική ισοπέδωση του δημιούργησε νέες, δισεπίλυτες στρεβλώσεις με απρόβλεπτα αποτελέσματα.

Κυρίως στην Αμερική όπου οι απρόσωπες κοινωνικές σχέσεις αποτελούν τον κανόνα μεταξύ των ανθρώπων, η ανάπτυξη του "κοινοτισμού" ως έννοια και πρακτική έχει μεγάλη απήχηση.

Τις περισσότερες όμως φορές ο συνεκτικός κρίκος των μελών αυτών των κοινοτήτων είναι μια υπέρτατη δύναμη με θεικές ιδιότητες ή με απροσδιόριστες πνευματικές δυνάμεις, πάντως κάτι άυλο και μυστηριώδες το οποίο έχει την δύναμη να ενώσει κάτω από την σκέπη πολίθους ανθρώπους δίνοντας τους τη χαμένη προοπτική είτε σε αυτή είτε στην άλλη τους ζωή.

Η έξαρση των αιρέσεων και των κάθε λογής πνευματιστικών, παραψυχολογικών, διαλογικών, παρά φύση και ασύμβατα με την κοινή λογική διαρθρωτικών θεωρητικών κατασκευασμάτων, ούτε τυχαία είναι ούτε ανεξήγητη. Αρκεί κανείς να ανακαλέσει στην μνήμη του τις μαζικές αυτοκτονίες μελών κάποιων αιρέσεων, τόσο στην Αμερική όσο και στην Ευρώπη, κοινό χαρακτηριστικό των οποίων ήταν η αναζήτηση της εσωτερικής διαύγειας και του χαμένου προσορισμού στη ζωή τους μέσα από τη συμμετοχή τους σε μυστικιστικά σχήματα.

Ένα χαρακτηριστικό στο οποίο δεν δόθηκε ηρέπουσα σημασία, είναι ότι οι άνθρωποι που ακολουθούσαν στο θάνατο τον αρχηγό της αίρεσης τους, δεν ανήκαν στο επανομαζόμενο κοινωνικό περιθώριο.

Αντιθέτως μάλιστα, συγκαταλέγονταν στις οικονομικά εύρωστες ομάδες του πληθυσμού, με ιδιαίτερα ανεπτυγμένο το αίσθημα και την κουλτούρα του υλικού πολιτισμού.

Με βάση την παραπάνω ανάλυση, γίνεται αντιληπτό γιατί τέτοιου είδους αγνώστου προέλευσης κοινότητες έχουν βομβαρδίσει με την παρουσία τους το διαδίκτυο και πολλές μάλιστα από αυτές είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς.

Το ερώτημα λοιπόν που τίθεται είναι κατά πόσον το κενό ενός ισχυρού συστήματος αξιών και η ανάγκη του σύγχρονου ανθρώπου να ανήκει σε κάποια κοινότητα μπορεί να καλυφθεί από τα εικονικά περιβάλλοντα που η ΚτΠ προσφέρει αφειδώς διαμέσου των σύγχρονων τεχνολογικών της εφαρμογών.

Είναι σαφές πως οι ψηφιακές κοινότητες - εξαιρουμένων βεβαίως των αιρέσεων και άλλων συναφών, κερδοσκοπικών στην βάση τους, εγχειρημάτων- θα συμβάλλουν θεαματικά στην απεριόριστη επικοινωνία μεταξύ των πολιτών του δικτύου.

Δεν θα ήταν μάλιστα υπερβολή να σημειώσουμε πως χάρη σε αυτές τις εφαρμογές εκατομμύρια άνθρωποι σε πλανητική κλίμακα θα έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν μεταξύ τους χωρίς να χρειάζεται καν να μετακινηθούν.

Όμως η πραγματικότητα δεν θα αλλιάξει και πολύ. Φανταστείτε έναν άνθρωπο ο οποίος αναζητεί την ένταξη του σε μια κοινότητα, και προσπαθεί να δομήσει ένα σύστημα αξιών τέτοιο που να ικανοποιεί τις αγωνίες και τους προβληματισμούς του.

Το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζει δεν είναι τόσο να βρει άλλους ανθρώπους με κοινά ενδιαφέροντα και να συνομιλήσει μαζί τους. Απλώς υπάρχουν πολυάριθμοι σύλληγοι οι οποίοι προσφέρουν αμέτρητες εναλλακτικές λύσεις.

Η λύση του προβλήματος πρέπει να αναζητηθεί στη σφαίρα του συλλογικού.

Σε μια εποχή που έχει προαναγγελθεί το τέλος της ιδεολογίας, της θρησκείας και ίσως της οικογένειας ως βασικού κυττάρου κοινωνικής αναπαραγωγής και χειραφέτησης, η αναζήτηση λύσεων στο επίπεδο του κοινωνικού φαντάζουν ουτοπικές.

Αν εξετάσουμε τα πράγματα λίγο καλύτερα θα διαπιστώσουμε πως την αναγγελία για το τέλος της ιδεολογίας την ασπάζονται και την προωθούν οι σημερινοί επίσημοι εκπραστές των ξεπεσμένων ιδεολογιών.

Στην πραγματικότητα, δεν έχει επέλθει το τέλος της ιδεολογίας. Απλώς βιώνουμε την εποχή που οι επαγγελματικοί - πολιτικοί συσχετισμοί αδυνατούν να εκφράσουν τις κοινωνικές ανησυχίες, προβληματισμούς και αντιθέσεις, είτε γιατί δεν τις αντιλαμβάνονται μιας και δεν αποτελούν ενεργό τους κομμάτι, είτε γιατί η πολιτική τους επιβίωση και προοπτική δεν περνά μέσα από αυτές αλλά από άλλου είδους οικονομικές περιπλανήσεις και κοινωνικές συναναστροφές.

Στην πραγματικότητα, δεν έχει επέλθει το τέλος των θρησκειών. Απλώς οι λειτουργοί τους δεν μπορούν πλέον να αντεπεξέλθουν στις νέες σύνθετες και συχνά εναλλασσόμενες συνθήκες ενός κόσμου που είναι περισσότερο πληροφορημένος και ανήσυχος απ' ότι στο παρελθόν και η εσωτερική του γαλήνη δεν εξαρτάται από την τιθάσευση των φυσικών φαινομένων ή την επίκληση αόρατων δυνάμεων.

Στην πραγματικότητα, δεν έχει επέλθει το τέλος της οικογένειας. Απλώς τα μέλη της είναι πολύ περισσότερο αυτάρκη άρα και ανεξάρτητα σε σχέση με παλαιότερες εποχές, καθώς παρά τα αδιέξοδα τους αντιμετωπίζουν τη σύγχρονη πραγματικότητα μέσα από την υλιστική της διάσταση, μιας και οι παραστάσεις του συλλογικού δεν υφίστανται πλέον ή και όσες συντηρούνται μάλλον απωθούν παρά ελκύουν.

Στην πραγματικότητα, δεν έχει επέλθει το τέλος του συλλογικού. Απλώς οι σημερινοί του θεματοφύλακες είναι οπαδοί του ατομικού, μιας και η αγωνιώδης αναζήτηση της χαμένης τους ταυτότητας δεν προσδίδει κοινωνική καταξίωση, δημοσιογραφική αναγνωρισιμότητα και υλικούς καρπούς.

Στο βαθμό που η ΚτΠ δεν ανοίξει καινούριους δρόμους σκέψης, και αρκестεί να θριαμβολογεί για το πόσο πιο εύκολη κάνει την ζωή μας, δεν είναι μακριά ή στιγμή που οι κοινωνιο-

λόγοι του μέλλοντος θα την αντιμετωπίσουν σαν μια ακόμη αναξιοποίητη ευκαιρία της ανθρωπότητας να ξαναβρεί τη χαμένη της υπόσταση.

Αν επιχειρήσουμε να την προβάλουμε στην εικονική της διάσταση, ως φέρουμε καλύτερα στο μυαλό μας την εικόνα ενός ανθρώπου μιας σύγχρονης βιομηχανικής μεγαλούπολης.

Περπατώντας λοιπόν σε μια κεντρική λεωφόρο βρίσκεται με χιλιάδες άλλους ανθρώπους δίπλα του, τους οποίους όμως δεν γνωρίζει, διενεργεί τις εμπορικές του συναλλαγές, τα ψώνια του, μαθαίνει τα νέα από τις εφημερίδες, τυγχάνει μάρτυρας διαφόρων συζητήσεων μεταξύ αγνώστων και αναλόγως της διάθεσης του παρεμβαίνει ή όχι, και σπανίως μπορεί να συναντήσει κάποιον γνωστό του με τον οποίο να ανταλλάξει κάποιες σύντομες φιλοφρονήσεις λόγω του πιεσμένου χρόνου που και οι δύο διαθέτουν. Στο τέλος της περιήγησης του, γεμάτος ψώνια και πληροφορίες επιστρέφει στην εστία του.

Αν προσομοιώσουμε αυτή την συνηθισμένη για την εποχή μας εικόνα στα δεδομένα της ΚτΠ θα διαπιστώσουμε πως στην ουσία μόνο τα μεγέθη αλληλίζουν. Ένας πολίτης του δικτύου θα μπορεί να κάνει τις ίδιες διαδρομές σε όποια ηλεκτρονική λεωφόρο επιθυμεί, να συναντήσει τους ίδιους αγνώστους ανθρώπους υπό τη μορφή ηλεκτρονικών σελίδων, να κάνει τα ψώνια του, να ενημερωθεί για τα νέα της ημέρας, να συμμετάσχει σε διάφορες συζητήσεις και γρήγορα γρήγορα να επιστρέψει στο χώρο του και όλα αυτά από την οθόνη του Η/Υ χωρίς να μετακινηθεί καθόλου και σε χρόνο άπιστευτα μικρότερο με κόστος σχεδόν μηδενικό.

Η προσομοίωση αυτή δεν επιχειρεί να μειώσει τα επιτεύγματα της ΚτΠ. Όμως εκτιμά πως αν αυτά εγκλιωβιστούν στα όρια των σημερινών υλικών και τετριμμένων αναζητήσεων και λογικών που κυριαρχούν, θα ενσωματωθούν στο σημερινό τέλμα και θα συμβάλλουν στο γραμμικό μετασχηματισμό των ανθρώπινων διεξόδων σε ψηφιακά και ηλεκτρονικά αδιέξοδα.

Για παράδειγμα, είναι πολύ χρήσιμο για τον πολίτη της αναδυόμενης ΚτΠ να ψωνίζει από το σπίτι του. Το ερώτημα είναι εάν με την έλευση της θα βελτιωθεί το βιοτικό του επίπεδο καθώς και των άλλων ανθρώπων. Σε αντίθετη περίπτωση, θα καταλήξουμε στον τραγέλαφο του Ελληνικού Υπουργείου Οικονομικών, δηλαδή την ώρα που οι συνταξιούχοι διεκδικούσαν μια καλύτερη ζωή, αυτό με αίσθημα υπερηφάνειας ανακοίνωνε τη διανομή των ήδη χαμηλών συντάξεων μέσω των αυτόματων μηχανημάτων των τραπεζών.

Πολύ σημαντικό για τον αυριανό πολίτη της ψηφιακής Ηπείρου να επικοινωνεί με εκατομμύρια ανθρώπους σε όλη την Γη. Το ερώτημα είναι αν τελικά θα έλθει σε επαφή μαζί τους, όχι με την τεχνολογική αλλή με την ανθρώπινη διάσταση του όρου.

Είναι επίσης σημαντικό για τον ηλεκτρονικά δικτυωμένο άνθρωπο στο γύρισμα του αιώνα να έχει πρόσβαση σε κάθε είδους πληροφορίες. Το ερώτημα είναι αν θα αποκτήσει τελικά περισσότερες γνώσεις απ' ότι είχε στο παρελθόν.

Εάν το στοίχημα της ΚτΠ είναι να κάνει την ζωή μας ευκολότερη, τότε ίσως θα αποτύχει να κάνει την ζωή των πολιτών καλύτερη.

Γιατί, σε τελική ανάλυση δεν έχει και τόσο σημασία αν ο συνταξιούχος λαμβάνει την σύνταξή του από την τράπεζα 24 ώρες το εικοσιτετράωρο, όταν αυτή δεν του αρκεί για να ζήσει.

Ούτε θα βοηθήσει κανέναν η αυτόματη ηλεκτρονική παραγγελία αγαθών από όλο τον κόσμο όταν δεν διαθέτει την απαραίτητα αγοραστική δύναμη για να τα αποκτήσει.

Το ζητούμενο λοιπόν είναι η ΚτΠ να μετασχηματίσει τις κοινωνικές δομές και να αναδια-

νείμει τον πλούτο στα πλαίσια ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου ως αποτέλεσμα του αναπόφευκτου ιστορικού συμβιβασμού.

Γιατί, εάν η συνεισφορά της περιοριστεί στη διευκόλυνση των οικονομικά ισχυρών, το χάσμα και η κοινωνική ανισότητα που θα προκύψει δεν θα έχει ιστορικό προηγούμενο.

Και τότε το πρόβλημα δεν θα εντοπίζεται στο χαλασμένο μηχανήμα της τράπεζας που δεν επιτρέπει στο συνταξιούχο να λάβει την σύνταξη του, αλλήλ στο διάτρητο κοινωνικό και οικονομικό σύστημα που δεν του παρέχει τα αναγκαία για να επιβιώσει και στην ανάληπτη κοινωνική επίσημη συμπεριφορά που, την ίδια ώρα που διαρρηγνύει τα ιμάτια της για το χαλασμένο μηχανήμα, αποστρέφει το βλέμμα της από την ανθρώπινη δυστυχία και την αδυναμία επιβίωσης χρεώνοντας την σε αναγκαίες διαρθρωτικές μεταβολές.

Όμως η ΚτΠ δεν είναι κάτι το απρόσωπο. Πολύ περισσότερο δεν αποτελεί μια κλειστή διαδικασία στην οποία χρειάζεται κανείς κάτι το ιδιαίτερο για να συμμετάσχει. Αυτό σημαίνει ότι ομιλούμε για ένα περιβάλλον στο οποίο μπορεί να συμμετάσχει ο οποιοσδήποτε κρίνει πως θα μπορέσει να συμβάλει στην οικοδόμηση ενός καλύτερου αύριο.

Αν αυτή η διαδικασία αφεθεί στις δυνάμεις τις αγοράς και στον λεγόμενο κοινωνικό αυτισμό τότε πράγματι θα ομιλούμε σε λίγο για ένα νέο κοινωνικό δικασμό σε όλα τα επίπεδα της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Η ΚτΠ θα μετασχηματιστεί στη σύγχρονη ηλεκτρονική ανταλλακτική κοινωνία στην οποία τα όρια του υλικού μας πολιτισμού θα αναζητήσουν τις νέες τους διαστάσεις μιας και το κυρίαρχο περιβάλλον θα είναι εικονικά απαλλοτριωμένο από την αβάσταχτη ελαφρότητα των πανανθρώπινων αξιών.

5.4 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ

ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΝ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ.

Διανύουμε μια ιστορική εποχή με την έννοια ότι στις μέρες μας γεννιέται η τρίτη βιομηχανική επανάσταση, η επανάσταση της επικοινωνίας και της πληροφορίας.

Η αίσθηση ότι τα πάντα γύρω μας αλλιάζουν και το αδιαμφισβήτητο γεγονός, ότι σε μικρό χρονικό διάστημα τίποτε δεν θα θυμίζει το σήμερα, την καθημερινότητα μας στην εργασία, τις συνήθειές μας, τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την πραγματικότητα γύρω μας, ακόμη και την ίδια την συμπεριφορά μας, αρχίζει σιγά σιγά να γίνεται πραγματικότητα.

Η χρονική απόσταση που χωρίζει την ενημέρωσή μας για κάποια επαναστατική εφαρμογή που δοκιμάζεται στα εργαστήρια μιας εταιρείας, μέχρι τη στιγμή που αυτή διεισδύει στην ίδια την καθημερινότητα μας έχει μειωθεί δραματικά.

Μέρα με την ημέρα εντάσσουμε στην καθημερινή μας ζωή πλήθος νέων εφαρμογών, θεωρώντας τις, ως την φυσιολογική εξέλιξη της τεχνολογίας, χωρίς όμως να έχουμε συνειδητοποιήσει ότι αυτές δεν αποτελούν απλώς τον επόμενο κρίκο στην αλυσίδα της εξέλιξης, αλλά στην πραγματικότητα προαναγγέλλουν την νέα ψηφιακή εποχή που αναδύεται.

Η ΚτΠ δεν αναφέρεται μόνο στον τρόπο με τον οποίο ο άνθρωπος εργάζεται, επικοινωνεί, ψυχαγωγείται, βιώνει την καθημερινότητά του, αλλά και στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται την ύπαρξη του και τη σχέση του με τους άλλους ανθρώπους.

Η έλευση της ΚτΠ, στο βαθμό που επικρατήσει το συντηρητικό σχέδιο μετάβασης, δηλαδή ως κινητήριοι μοχλοί των εξελίξεων αναδειχθεί η αγορά, και η αναδιανομή του νέου πλούτου που θα παραχθεί αναληφθεί από τη διαδικασία του περίφημου κοινωνικού αυτοματισμού, θα οδηγήσει σε έναν νέο κοινωνικό διχασμό που θα υπερβεί κάθε ιστορικό προηγούμενο.

Από τη μια πλευρά του λόφου θα βρίσκονται αυτοί που θα έχουν εφοδιαστεί με τα απαραίτητα γνωστικά προσόντα και τις ενδεδειγμένες μαθησιακές δεξιότητες, αξιοποιώντας με τον καλύτερο τρόπο το νέο τεχνολογικό περιβάλλον και τις ευκαιρίες που αυτό αναδεικνύει.

Θα είναι εκείνα τα στρώματα που λόγω της οικονομικής τους βάσης αλλά και της συνεχούς τους ενημέρωσης απολαμβάνουν μια προνομιακή σχέση με τις νέες τεχνολογίες.

Από την άλλη, θα συσσωρευτούν μεγάλα πληθυσμιακά στρώματα τα οποία αν και σε γενικές γραμμές είχαν κατακτήσει ένα ανεκτό βιοτικό επίπεδο, θα απολέσουν την πρόσβαση στη νέα πραγματικότητα, καθώς οι ανεπαρκείς γνώσεις τους και ο τρόπος με τον οποίο θα συνεχίσουν

να αντιλαμβάνονται την καθημερινότητα, θα τους οδηγήσει στο νέο κοινωνικό περιθώριο μαζί με τους κοινωνικά αποκλεισμένους που ήδη έχουν εξασφαλίσει μια προνομιακή θέση σε αυτό.

Η ΚτΠ με βάση μια τέτοια προοπτική θα αναδειχθεί στην κοινωνία του αποκλεισμού, της περιθωριοποίησης και της νέας μεγάλης φτώχειας.

Για να αναστραφεί μια τέτοια πορεία οι κυβερνήσεις και οι δημοκρατικοί θεσμοί οφείλουν να ενεργοποιηθούν στα πλαίσια μιας νέας θεώρησης και ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού ο οποίος μπορεί να περιλαμβάνει μια δέσμη μέτρων και ενεργειών με κριτήριο την ενθάρρυνση των πολιτών για την ενεργό συμμετοχή τους στην δόμηση της νέας κοινωνικής πραγματικότητας.

Η ανάληψη μιας γιγαντιαίας εκστρατείας ενημέρωσης στο σύνολο του πληθυσμού, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ο στόχος της οποίας θα είναι να προετοιμάσει τις κοινωνικές ομάδες για την νέα εποχή που γεννιέται, θα μπορούσε να είναι το πρώτο βήμα.

Οι κλειστές συσκέψεις και τα συνέδρια των λίγων και των ειδικών, σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να αποτελέσουν το αλληθι μιας πλατιάς λαϊκής ενημέρωσης που πρέπει απαραίτητα να υλοποιηθεί με πρωτοβουλία της πολιτείας και των θεσμικών της εκφράσεων, εξαντλώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα.

Οι δήμοι, τα σχολεία, τα πανεπιστήμια, οι υπηρεσίες, τα επιμελητήρια, τα σωματεία, οι επαγγελματικές ενώσεις πρέπει στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου σχεδίου να συμβάλλουν αποφασιστικά σε αυτήν την προσπάθεια.

Στόχος αυτής της εκστρατείας δεν είναι να φοβίσουμε, αλλά να προβληματίσουμε τον πολίτη, τον επαγγελματία, τον εργαζόμενο, το νέο, την γυναίκα, την τρίτη ηλικία, τον κοινωνικά αποκλεισμένο.

Η μεγάλη αυτή προσπάθεια πρέπει απαραίτητα να συνοδευτεί από δράσεις εξοικείωσης του πληθυσμού με τις νέες τεχνολογίες και τις εφαρμογές τους, όχι ως μεμονωμένα τεχνολογικά επιτεύγματα αλλά ως μέρος του ευρύτερου πλαισίου της τεχνολογικής αλλαγής.

Αυτή τη στιγμή δεν πρέπει να σταθούμε στο πόσοι πολίτες χρησιμοποιούν ήδη το διαδίκτυο και να υπερηφανευόμαστε ότι είναι πολύ περισσότεροι από την προηγούμενη χρονιά.

Αντιθέτως πρέπει να ασχοληθούμε με όλους εκείνους που θα περιθωριοποιηθούν αν σε σύγχρονο χρονικό διάστημα δεν έχουν εξοικειωθεί με αυτό.

Ευέλικτα και δυναμικά προγράμματα κατάρτισης ευρείας κλίμακας σε κλαδικό αλλά και τοπικό επίπεδο, σε συνδυασμό με τον μετασχηματισμό των προγραμμάτων σπουδών σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά σε μια τέτοια κατεύθυνση.

Η πολιτεία πρέπει να αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο, όχι μόνο στην προετοιμασία του πληθυσμού, αλλά και στην δική της εξοικείωση με το νέο τεχνολογικό περιβάλλον.

Θα είναι τραγελαφικό να προετοιμάζει όλους τους άλλους για την επερχόμενη αλλαγή, και οι κρατικές υπηρεσίες να συνεχίζουν με το δικό τους νωχελικό ρυθμό.

Οι κυβερνήσεις πρέπει να σταματήσουν να παίζουν το ρόλο του παρατηρητή των εξελίξεων και να εξαντλούν το θεσμικό τους ρόλο όταν τα πράγματα φτάνουν στα άκρα, συνήθως καταστέλλοντας κοινωνικές συγκρούσεις και αντιθέσεις.

Αντιθέτως, πρέπει να μπουν στην πρώτη γραμμή μιας εξαιρετικά επίπονης προσπάθειας για

τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων και την βέλτιστη αξιοποίηση των πολλών και σημαντικών νέων ευκαιριών που θα προκύψουν προς όφελος όλου του πληθυσμού.

Είναι τραγικό το γεγονός οι κυβερνήσεις να θεωρούν ότι έκαναν το χρέος τους εκδίδοντας άψυχα κείμενα με ακατανόητα λεκτικά σχήματα εν μέσω αόριστων υποσχέσεων και επικλήσεων σε ένα καλύτερο αύριο.

Οι υπάρχουσες δημοκρατικές δομές δεν πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο επιρροής ισχυρών ομάδων με προνομιακή πρόσβαση στα πολυμέσα και τις τεχνολογικές πηγές.

Ο γόρδιος δεσμός μεταξύ κυβερνήσεων, μέσων μαζικής ενημέρωσης και ισχυρών οικονομικών παραγόντων τείνει να εξελιχθεί σε ένα ενιαίο σύστημα διαχείρισης των κρατικών πόρων που φυσικά προέρχονται από την φορολογία του πληθυσμού.

Με τέτοιου είδους δεσμεύσεις δεν είναι δυνατόν να αναληφθούν πρωτοβουλίες που σαν πραγματική αφετηρία τους θα έχουν την κοινωνική δικαιοσύνη και την ισότητα των ευκαιριών.

Η απεξάρτηση λοιπόν της σημερινής πολιτικής εξουσίας από τους οικονομικά ισχυρούς, αποτελεί ίσως τη βασικότερη παράμετρο όχι μόνο για την επιτυχή πρόσβαση του πληθυσμού στην ΚτΠ, αλλά και για την αποκατάσταση ενός κλίματος εμπιστοσύνης ανάμεσα στο φορολογούμενο πολίτη και το διαχειριστή των χρημάτων του.

Η πολιτεία και οι θεσμικές της εκφάνσεις, οφείλουν να κατοχυρώσουν την ελεύθερη πρόσβαση όλων των πολιτών στη δημόσια πληροφόρηση όχι μόνο στο επίπεδο της πολιτικής βούλησης, αλλά στο πεδίο της νομικής και θεσμικής κατοχύρωσης του δικαιώματος της ελεύθερης πρόσβασης. Το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο το οποίο σε γενικές γραμμές κρίνεται ικανοποιητικό για την ελευθερία της έκφρασης, της γνώμης και της προστασίας των πολιτιστικών δικαιωμάτων, πρέπει μετά την απαραίτητη επικαιροποίηση του να διαχυθεί στο σύνολο των υπηρεσιών πληροφορικής που είναι διαθέσιμες για δημόσια κατανάλωση.

Ο έλεγχος της ροής της πληροφόρησης είναι ενδεδειγμένος μόνο στις ακραίες περιπτώσεις της παιδικής πορνογραφίας, του ρατσισμού κλπ.

Η προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών και των ατομικών δικαιωμάτων αποτελεί μια ξεχωριστή ενότητα στις σχέσεις των δημοκρατικών θεσμών και του πολίτη, ένα ζήτημα μεγίστης προτεραιότητας για την ίδια τη δημοκρατία και την αρμονική συμβίωση.

Το ανωτέρω πλαίσιο πρέπει να επενδυθεί από μια πολιτική και κοινωνική θεώρηση, η οποία θα υπερβαίνει τα σημερινά τεχνοκρατικά στερεότυπα ανοίγοντας νέους ορίζοντες, διατυπώνοντας ένα καινούργιο σύμφωνο εμπιστοσύνης ανάμεσα στους θεσμούς της δημοκρατίας μας και στους πολίτες, με το βλέμμα της στραμμένο στα αδύναμα στρώματα του πληθυσμού και με στόχο την δυναμική τους ένταξη στη νέα εποχή.

Ο άνθρωπος από την φύση του φοβάται το καινούριο, καθώς τα ερωτηματικά και οι προβληματισμοί που γεννιούνται, συνήθως δε μπορούν να απαντηθούν με τα κλασικά εργαλεία της κοινωνικής ανάλυσης.

Δεν είναι λοιπόν τυχαία ή προσχεδιασμένη, η προσπάθεια καλλιέργειας ενός κλίματος σύμφωνα με το οποίο πλησιάζει το τέλος.

Το τέλος της ιστορίας (F.Fukuyama), το τέλος της εργασίας (J.Rieffkin), το τέλος της εκπαίδευσης (N.Postman) είναι μερικά από τα πλέον δημοφιλή βιβλία αλλά και θέματα που προκαλούν θυσελώδεις συζητήσεις στις οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες του πλανήτη μας.

Η κυρίαρχη λογική που αποπνέουν, αφορά το καταστροφικό πέρασμα των νέων τεχνολογιών και της πληροφορικής στο σύνολο του κοινωνικού και εργασιακού περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα την έλευση του τέλους.

Στην πραγματικότητα, το τέλος όντως έρχεται, αλλά μάλλον αφορά τα εργαλεία της κοινωνικής ανάληψης που τείνουν να ολοκληρώσουν τον κύκλο τους, μετά από την πολύχρονη και πολύτιμη συνεισφορά τους στο κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι.

Με τις γραμματοσειρές του χθες είναι αδύνατον να διαβάσουμε το αύριο γιατί πολύ απλά δεν υποστηρίζονται από το καινούργιο περιβάλλον. Τότε αντί να ομιλούμε για το τέλος του ανθρώπου είναι προτιμότερο να παραδεχτούμε το τέλος της γραμματοσειράς και ταυτόχρονα να σχεδιάσουμε τα εργαλεία που θα είναι συμβατά με το μέλλον.

Στην αντίπερα όχθη ευδοκιμούν οι δοξασίες για το νέο κόσμο που έρχεται.

Οι νέες τεχνολογίες και η επανάσταση στις επικοινωνιακές εφαρμογές θα αποτελέσουν το φάρμακο για κάθε πληγή που θα αφήσει στο πέρασμα της η βιομηχανική κοινωνία με την μορφή που την γνωρίσαμε ως σήμερα.

Η τάση αυτή αντανακλά την άλλη πλευρά της ανθρώπινης υπόστασης, τη διαρκή επίκληση στο μέλλον και τις μαγικές του δυνατότητες όταν το παρόν μας δυσκολεύει αφόρητα.

Στην πραγματικότητα αυτοί που υποτίθεται πως έχουν το βλέμμα τους στο μέλλον ξεορκίζοντας κάθε τι που θυμίζει παρόν ή παρελθόν, μάλλον δεν έχουν συνειδητοποιήσει τις παραμέτρους της χωροχρονικής διάστασης που ατενίζουν. Γιατί η πραγματική επίκληση στο μέλλον συνήθως συνοδεύεται από σκεπτικισμό, ανασκούμπωμα και σκληρή δουλειά.

Ολοένα και περισσότερο κάνουν αισθητή την παρουσία τους οι δραματικές εκκλήσεις των ειδικών και των επαϊόντων, στόχος των οποίων είναι ο εκφοβισμός των κοινωνικών στρωμάτων και η τοποθέτηση τους στη θέση του θεατή της κοινωνικής μετεξέλιξης. Αυτή αποτελεί την άλλη διάσταση των αναφερομένων βιβλίων και λογικών του τέλους.

Ο στόχος μας δεν μπορεί να είναι η άσκηση τρομοκρατίας στις κοινωνικές ομάδες, αλλά η ενθάρρυνση τους να συμμετέχουν και να εμπλουτίσουν τους ήδη υπάρχοντες προβληματισμούς που διαρκώς μετεξελισσονται.

Η διαμάχη μεταξύ των τεχνόφιλων και των τεχνόφοβων έχει διαπεράσει το σύνολο της κοινωνίας μας. Μάλιστα ο διαχωρισμός αυτός είναι συνάρτηση της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης και της επαγγελματικής ενασχόλησης των πολιτών.

Είναι απολύτως λογικό να μην αναμένεις από ένα μεσόκοπο πολίτη που έχασε πρόσφατα την απασχόληση του λίγα χρόνια πριν βγει στην σύνταξη, να πρωτοπορεί στον αγώνα για την έλευση της νέας ηλεκτρονικής εποχής, όταν μάλλον τη θεωρεί και υπεύθυνη για τη δυσχερή θέση στην οποία βρίσκεται σήμερα.

Όμως είναι επίσης λογικό να μην υπομένεις τη λογική ενός "επιτυχημένου" νεαρού στελέχους μιας εταιρίας, όταν αποστρέφει το βλέμμα του από τον μεσόκοπο άνεργο πολίτη και το στρέφει με αυτοπεποίθηση προς το μέλλον διακρίνοντας μάλιστα τον εαυτό του σε περίοπτη και ζηλευτή θέση.

Οι τεχνόφοβοι επιστρατεύουν κάθε μέσον, από μεμονωμένα παραδείγματα, επιβεγμένες στατιστικές, αμφιβόλου ποιότητας δείκτες και αριθμούς μέχρι και απέραντες γενικεύσεις για να θεμελιώσουν το αξίωμα τους περί του τέλους της ανθρωπότητας, χωρίς βεβαίως να δια-

τυπώνουν κάποια συγκροτημένη πρόταση.

Οι τεχνόφιλοι επιστρατεύουν ακριβώς τα ίδια όπλα αλλά με το αντίθετο πρόσημο, για να στηρίξουν τη δική τους άποψη, ότι δηλαδή η επανάσταση του μέλλοντος θα μας απαλλάξει από τα σημερινά αλυστα προβλήματα.

Και στα δύο στρατόπεδα βρίσκονται οι "τρομοκράτες " που με την μια ή την άλλη ιδιότητα σπέρνουν τον πανικό.

Ποιος είναι ο ρόλος της πολιτικής, των πολιτικών, και των κυρίαρχων πολιτικών συσχετισμών σε αυτήν τη διαμάχη;

Ποιες είναι οι επιπτώσεις από την εγκάρσια τομή που παρατηρείται στο πολιτικό μας σύστημα, με την έννοια πως και τα δύο στρατόπεδα έχουν ακροβολιστεί σε όλους σχεδόν τους πολιτικούς σχηματισμούς;

Ποιο είναι το μέλλον των δημοκρατικών θεσμών και του κοινοβουλευτικού μας συστήματος στην αναδυόμενη ΚτΠ;

Ποια θα είναι η σχέση του πολίτη με την πολιτική, την ιδεολογία, τον πολιτικό συσχετισμό, την κομματική ένταξη;

Μήπως ήρθε το τέλος της πολιτικής και των πολιτικών; Και αν ναι με ποιόν τρόπο θα εκφραστεί η ανάγκη της συμμετοχής του πολίτη στα κοινά;

Είναι γεγονός πως οι κυρίαρχοι πολιτικοί συσχετισμοί δείχνουν αποδυναμωμένοι σε ένα κόσμο που διαρκώς μεταβάλλεται.

Η έλλειψη των χαρισματικών ηγετών και η επικράτηση του μοντέλου των διαχειριστών πιστοποιούν την υποχώρηση της πολιτικής. Δεν είναι τυχαίο σήμερα, πως σε πανευρωπαϊκό επίπεδο οι διάδοχοι των μεγάλων πολιτικών ηγετών που σφράγισαν με την παρουσία τους τις προηγούμενες δεκαετίες, κινούνται πηλην ελαχίστων εξαιρέσεων στη σφαίρα της διαχείρισης της σημερινής πραγματικότητας και απολαμβάνουν της προκλητικής αδιαφορίας των λαών τους.

Η πολιτική, ως η γνήσια διαδικασία συμμετοχής των πολιτών στα κοινά, ως η απρόσκοπτη χρήση του ύψιστου δικαιώματος της ελεύθερης σκέψης και δράσης, ως όραμα, φαντασία και δημιουργική ενασχόληση, ως πάθος και πιστεύω, ως προσφορά στο κοινωνικό σύνολο, δίνει τη θέση της σε μια άχρωμη και άοσμη διαδικασία, που αποθαρρύνει τη συμμετοχή των πολιτών, ευνοεί την ενασχόληση των λίγων και των ειδικών, προκρίνει τη θεώρηση και την ψυχρή λογική των τεχνοκρατών, αναδεικνύει το μονόδρομο ως υποκατάστατο της διαρκούς αναζήτησης.

Οι πολιτικοί συσχετισμοί ως το αποτέλεσμα της αντανάκλασης των κοινωνικών ανισοτήτων, του πολιτικού προβληματισμού, της ιδεολογικής αναζήτησης, της αγωνιώδους έκφρασης των κοινωνικών στρωμάτων και των αναγκών τους, έχουν παραχωρήσει τη θέση τους σε επαγγελματικούς οργανισμούς διαχείρισης πολιτικών κρίσεων, διευθέτησης κοινωνικών εντάσεων, ορθολογικοποίησης οικονομικών μεγεθών και βέλτιστης αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων, υλικών και ανθρώπινων, με βάση τη μια και μοναδική συνταγή που υπάρχει στις μέρες μας.

Η επιτυχία των διαχειριστών είναι προφανές ότι κρίνεται στο επίπεδο της απαρέγκλιτης τήρησης των όρων και των κανόνων που έχουν τεθεί από υπερεθνικά κέντρα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Ο λαός και τα κοινωνικά στρώματα ως έννοιες εκσυγχρονίζονται και υποκαθίστανται με ηλεκτρικά σχήματα όπως π.χ κοινή γνώμη, κοινωνία, κοινωνικό σύνολο, χαρακτηριστικό των οποίων

είναι η ουδέτερη προέλευση, η ενιαία διαστρωμάτωση, και η καταναλωτική τους συνείδηση.

Η κοινή γνώμη λοιπόν, βλέποντας την εθνική πολιτική ηγεσία να μεταθέτει την ευθύνη άσκησης της κυβερνητικής πολιτικής στα υπερεθνικά κέντρα, νιώθει σιγουριά αφού μοιράζεται την ανασφάλεια της με εκατομμύρια άλλους πολίτες.

Η σχέση των πολιτών με τα κοινά περιορίζεται συνεχώς καθώς μετεξελίσσεται σε ένα είδος εμπορικής συναλλαγής με κυβερνητικές και άλλες υπηρεσίες για ταχύτερη και ευνοϊκότερη αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων.

Η αδιαφορία των πολιτών για την πολιτική πιστοποιείται από την τύχη που επιφυλάσσουν τα δελητία ειδήσεων των μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στις πολιτικές ειδήσεις και τους δημιουργούς αυτών.

Η διαπλοκή των πολιτικών με τα οικονομικά συμφέροντα τείνει να μην ενοχλεί κανέναν, καθώς αποτελεί το απαραίτητο στάδιο μετεξέλιξης μια σχέσης οικονομικού και εμπορικού περιεχομένου.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης περνάνε στα χέρια των επιχειρηματιών που συνήθως είναι τρόφιμοι του κρατικού προϋπολογισμού και συναρτούν την πολιτική τους στάση από την κατάληξη των εμπορικών τους δοσοληψιών.

Τα πολιτικά κόμματα ενώ αυξάνουν τους προϋπολογισμούς τους, φτωχαίνουν σε ιδέες, προτάσεις και όραμα. Προσπαθούν να κρύψουν την πολιτική τους ένδοια πίσω από μεταφυσικά ηλεκτρικά σχήματα και θεωρητικές επιβολές με την βοήθεια των εμπορικών τους συνεργατών στα μέσα ενημέρωσης.

Οι πολιτικές τριβές μεταξύ τους έχουν ατονήσει είτε γιατί δεν υφίστανται πολιτική διαφορετικότητα, είτε γιατί η διαχειριστική ικανότητα δεν εξαρτάται από πολιτικές στοχεύσεις αλλά από τεχνικά προσόντα των χειριστών.

Όμως ένα νέο φαινόμενο έχει κάνει την εμφάνιση του. Η συχνή και επαναλαμβανόμενη εσωτερική διαφοροποίηση και διαπάλη των διακριτών πολιτικών γραμμών στα πλαίσια των ίδιων των πολιτικών σχηματισμών, πιστοποιεί την εγκάρσια τομή που έχει διαπεράσει το σύνολο του πολιτικού μας συστήματος.

Πολιτικά πρόσωπα από διαφορετικές πολιτικές οντότητες με έντονο συγκρουσιακό παρελθόν, φαίνεται να συμφωνούν περισσότερο μεταξύ τους παρά με την επίσημη άποψη των κομμάτων τους.

Οι τεχνόφιλοι λοιπόν διαπερνούν το σύνολο των πολιτικών σχηματισμών και συντονίζουν τις ενέργειες τους σε αντιπαράθεση με το αντίπαλο στρατόπεδο το οποίο και αυτό με την σειρά του προσπαθεί να διευρύνει την επιρροή του.

Ο διαχωρισμός των πολιτικών, ανεξαρτήτως κομματικής ένταξης σε υπεύθυνους και λαϊκιστές, σε ευρωσκεπτικιστές και ευρωλάγνους, σε εθνικιστές και οπαδούς της παγκοσμιοποίησης, σε ουτοπιστές και πραγματιστές, είναι το αποτέλεσμα της κυρίαρχης σύγκρουσης δύο διαφορετικών σχολών σκέψης.

Η πρώτη θεωρεί ως βάση της σημερινής πραγματικότητας την οικονομία στον βωμό της οποίας θυσιάζονται αβίαστα τα πάντα.

Η δεύτερη αναγνωρίζει τον πρωταρχικό της ρόλο, αλλιά στο κέντρο της πολιτικής της θεώρησης βρίσκεται ο άνθρωπος και οι ανάγκες του.

Η ανάδειξη ενός πολιτικού προσώπου στην κορυφή της κομματικής πυραμίδας απαιτεί την υιοθέτηση της πρώτης άποψης μιας και αυτή προκρίνεται από την σημερινή, οικονομική πρωτίστως, και πολιτική δευτερευόντως, πραγματικότητα.

Η διαφορετικότητα των σημερινών πολιτικών σχηματισμών, έγκειται κυρίως στους ρυθμούς και στο εύρος εφαρμογής της κυρίαρχης φιλοσοφίας.

Στο τέλος του αιώνα μας, όπου ο πλούτος δεν ήταν ποτέ μεγαλύτερος και η κοινωνική ανισότητα δεν γνώρισε ποτέ τέτοιες δόξες οι πολιτικές ηγεσίες δείχνουν να συναινούν στις μεγάλες επιλογές και το μοναδικό σημείο τριβής τους τελικά είναι ποιος θα τις εφαρμόσει.

Τα κινήματα διαμαρτυρίας αν και ενισχύονται κυρίως από τα κατώτερα στρώματα δε δείχνουν ικανά να παρακινήσουν την κρίσιμη μάζα καθώς υπολείπονται αξιόπιστης πρότασης και προοπτικής.

Όμως η κοινωνική δυναμική δεν μπορεί να εγκλωβίζεται σε πολιτικές συνταγές με υλικά και οδηγίες ξένα από την ίδια τη ζωή και τα προβλήματα της. Δεν μπορεί πολύ περισσότερο να συνεχίζει να εκφράζεται σε ένα πολιτικό σκηνικό στο οποίο δεν αναγνωρίζει πουθενά τη δική της αγωνία την δική της άποψη, τη θέση, την αίσθηση για την ίδια την κοινωνική πραγματικότητα.

Η σύγκλιση του πολιτικού λόγου των σημερινών κυρίαρχων σχηματισμών μάλλον οριοθετεί την απελευθέρωση ιδεών και απόψεων που είτε είναι εγκλωβισμένες στο εσωτερικό τους, είτε βρίσκονται σε λανθάνουσα κατάσταση στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Η έλευση της ΚτΠ θα απελευθερώσει την κοινωνική δυναμική η οποία θα απαιτήσει έκφραση, ενεργό συμμετοχή και θα σχεδιάσει τα νέα εργαλεία της κοινωνικής της ανάληψης. Το φθαρμένο σκηνικό της τεχνοκρατικής συνδιαχείρισης, της πολιτικής ατομίας με τους οικονομικά ισχυρούς και της πολιτικής πυγμής με τους κοινωνικά αδύνατους δεν θα συνεχίσει να βρίσκει ζωτικό χώρο.

Βιβλιογραφικές αναφορές

American Association of Higher education (1993). Colleges enter the information society. ISBN 9994985256.

Amiot M.A. Κυβερνεξάρτηση, η ασθένεια του 2000, εφημερίδα το Βήμα 23/12/98.

Bangemann.M. The Europe and the global informatiob society.Recomendtions to the E.U (1994).

Baruchon-Arbib. S (1996) Social information science: Love, Health and the information society. Intl specialized B.S. ISBN 1898723362. Vol 2-3

Beniger R.J (1989). Tecnological and economic origins of the informations society. Harvard Univ Pr. ISBN 0674169867.

Bradbury. R.H ανάγνωση είναι παντοτινή, εφημερίδα το Βήμα 23/12/98

Campbell. A (1984). Vocational education in an information age: Society at risk. Center on education & training for employment.ISBN 9991922156.

Carnoy. M, Castels. M, Cohen. S. S (1993). The new global economy in the information age: reflections on our changing world. Pensylvania State Univ Pr(Txt). ISBN 0271009101. Vol1-3

Cerf. V, Serres. M. Που μας οδηγεί το δίκτυο, εφημερίδα το Βήμα 23/12/98

Chartrand. L (1991) Critical Issues in the information age. Scarecrow Pr. ISBN 0810824027. Vol 1, p 7-24.

Collada. P. V (1996). Europe's way to the global information society

Commission on National Research counsil. (1994). Information in the service society:mA twenty - First Century level. National Academy press. ISBN 0309048761.

Cordell.J.A (1985) The uneasyEighties: The transition to an information society. Canadian Government pub. center. ISBN 066011749.

Dam.K.D (1996).Cryptography's role in securing the information society. National

Academy Press. ISBN 0309054753. Vol 1, 2.

Danish Ministry of research and information technology. Action for change, information technology action plan(97/98) ISBN 87-90516-34-6.

Dertoyzos. L. M (1997) What will be: How the new world of information will change our lives. Harper San Francisco ISBN 0062514792. Vol 2,3.

Doheny-Farina. S (1996). The wired neighborhood. Yale Univ Pr. ISBN 0300067658. Vol 2,4

Dordick.S.H (1993). The information society: A retrospective view. Sage Pubns. ISBN 0803941870. Vol 1-3

Drucker.F.P(1994). The new realities and politics in economics and business in society and new world view. Rev edition. ISBN 0887306179. Vol 2

Dyson.E (1997). Release 2.0: A design for living in the digital age. Broadway Books. ISBN 0767901111. Vol 2-4

ESIS Conference.(Brussels, 18-19 Mar 1998). The information society developments in the European Union: best initiatives and practices for the future.

European Commission, Communication from the Commission From guidelines to action: the national action plans for employment, COM (98) 316 final

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Growth and employment in the stability - oriented framework of EMU Economic policy reflection in view of the forthcoming 1998 Broad Guidelines, COM (98) 103 final.

European Commission, Proposal for a Council Decision on measures of financial assistance for innovative and job - creating small and medium - sized enterprises (SMEs) The growth and employment initiative (presented by the Commission), COM (98) 26 final

European Commission, Communication from the Commission Implementation of the First Action Plan on Innovation in Europe Innovation for Growth and Employment, COM (97) 736 final.

European Commission, Commission communication Proposal for guidelines for Member States employment policies 1998, COM (97) 497 final.

European Commission, Report from the Commission Employment in Europe (1997), COM (97) 479 final.

European Commission, 1997 Annual Economic Report Growth, employment and convergence on the road to EMU (presented by the Commission), COM (97) 27 final.

European Commission, Report from the Commission Employment in Europe (1996), COM (96) 485 final

European Commission, "Maximizing Europeans SMEs' full potential for employment, growth and competitiveness" Proposal for a Council Decision on a Third Multiannual Program for Small and Medium - sized Enterprises (SMEs) in the European Union (1997- 2000) (presented by the Commission), COM (96) 98 final.

European Commission, The European employment strategy: recent progress and prospects for the future Communication from the Commission on trends and developments in employment systems in the European Union, COM (95) 465 final.

European Commission, Report from the Commission Employment in Europe (1995), COM (95) 396 final.

European Commission, Communication from the Commission and proposal for a Council Decision on the Commission's activities of analysis, research, cooperation and action in the field of employment (ESSEN) (presented by the Commission), COM (95) 250 final.

European Commission, Growth, competitiveness, employment The challenges and ways forward into the 21st century White Paper, COM (93) 700 final.

European Commission, Communication from the Commission Review of reactions to the White paper 'Teaching and learning: towards the learning society', COM (97) 256 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Learning in the information society Action plan for a European education initiative (1996-98), COM (96) 471 final.

European Commission, White Paper on education and training Teaching and learning - Towards the learning society, COM (95) 590 final.

European Commission, Opinion of the Commission pursuant to Article 189B(2) (d) of the EC Treaty, on the European Parliament's amendments to the Council's common position regarding the proposal for a European Parliament and Council Decision establishing 1996 as the «European Year of Lifelong Learning» amending the proposal of the Commission pursuant to Article 189A (2) of the EC Treaty, COM (95) 316 final.

European Commission, Amended proposal for a European Parliament and Council Decision establishing a European Year of Lifelong Learning (1996) (presented by the Commission pursuant to Article 189 a (2) of the EC Treaty), COM (95) 124 final.

European Commission, Proposal for a European Parliament and Council Decision establishing 1996 as the European Year of Lifelong Learning (presented by the Commission), COM (94) 264 final.

European Commission, Memorandum on Open Distance Learning in the European Community (presented by the Commission), COM (91) 388 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council and the European Parliament Internet Governance Management of Internet names and addresses Analysis and assessment from the European Commission of the United States Department of Commerce White paper, COM (98) 476 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council International policy issues related to Internet governance, COM (98) 111 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Action Plan on promotion safe use of the Internet Proposal for a Council Decision adopting a Multiannual Community Action Plan on promoting safe use of the Internet (presented by the Commission), COM (97) 582 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Illegal and harmful content on the Internet, COM (96) 487 final.

European Commission, Green Paper on the convergence of the telecommunications, media and information technology sectors, and the implications for Regulation Towards an information society approach (presented by the Commission), COM (97) 623 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Universal service for telecommunications in the perspective of a fully liberalized environment An essential element of the information society, COM (96) 73 final.

European Commission, Towards the information society Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on a Methodology for the implementation of information society applications Proposal for a European Parliament and Council Decision on a series of guidelines for Trans- European telecommunications networks (presented by the Commission), COM (95) 224 final.

European Commission, Opinion of the Commission pursuant to Article 189B(2)(d) of the EC Treaty, on the European Parliament's amendments to the Council's common position regarding the proposal for a European Parliament and Council Directive concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the telecommunications sector, in particular in the integrated services digital network (ISDN) and in the public digital mobile networks, amending the proposal of the Commission pursuant to Article 189A(2) of the EC Treaty, COM (97) 94 final.

European Commission, Opinion of the Commission pursuant to Article 189B(2)(d) of the EC Treaty, on the European Parliament's amendments to the Council's common position regarding the proposal for a European Parliament and Council Decision on a series of guidelines for the development of ISDN as a Trans-European network, amending the proposal of the Commission pursuant to Article 189A (2) of the EC Treaty, COM (95) 417 final.

European Commission, Amended proposal for a European Parliament and Council Directive concerning the protection of personal data and privacy in the context of digital telecommunications networks, in particular the Integrated Services Digital Network (ISDN) and digital mobile networks (presented by the Commission pursuant to Article 189A(2) of the EC Treaty), COM (94) 128 final.

European Commission, Progress report 1993 concerning the coordinated introduction of the integrated services digital network (ISDN) in the European Community (presented by the Commission), COM (94)81 final.

European Commission, Communication from the Commission related to the development of the Integrated Services Digital Network (ISDN) as a Trans-European network Proposal for a Council Decision on a series of guidelines for the development of ISDN as a Trans-European network Proposal for a Council Decision adopting a multi-annual Community action concerning the development of ISDN as a Trans-European network (presented by the Commission), COM (93)347 final.

European Commission, Proposal for a Council recommendation on the provision of harmonized ISDN access arrangements and a minimum set of ISDN functionalities in accordance with Open Network Provision (ONP) principles (presented by the Commission), COM (91) 509 final.

European Commission, Commission communication on the protection of individuals in relation to the processing of personal data in the Community and information security Proposal for a Council Directive concerning the protection of individuals in relation to the processing of personal data Draft resolution of the representatives of the Governments of the Member States of the European Communities meeting within the Council Commission declaration on the application to the institutions and other bodies of the European Communities of the principles contained in the Council Directive concerning the protection of individuals in relation to the processing of personal data Proposal for a Council Directive con-

cerning the protection of personal data and privacy in the context of public digital telecommunications, COM (90) 314 final.

European Commission, Progress report 1989 concerning the co-ordinated introduction of the Integrated Services Digital Network (ISDN) in the European Community (presented by the Commission) Corrigendum, COM (90) 123 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Globalization and the Information Society The need for strengthened international coordination, COM (98) 50 final.

European Commission, Proposal for a European Parliament and Council Directive on the harmonization of certain aspects of copyright and related rights in the Information Society (presented by the Commission), COM (97) 628 final.

European Commission, Green Paper on the convergence of the telecommunications, media and information technology sectors, and the implications for Regulation Towards an information society approach (presented by the Commission), COM (97) 623 final.

European Commission, Amended proposal for a Council Decision adopting a multi-annual Community program to stimulate the establishment of the information society in Europe (Information Society) (presented by the Commission pursuant to Article 189 A (2) of the EC Treaty), COM (97) 460 final.

European Commission, Communication from the Commission on the social and labour market dimension of the Information Society People first- The next steps, COM (97)390 final.

European Commission, The information society and development: the role of the European Union Communication from the Commission to the Council to the European Parliament to the Economic and Social Committee and to the Committee of the Regions, COM (97) 351 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions EU Action Plan: Satellite communications in the Information Society, COM (97) 91 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Cohesion and the information society, COM (97) 7 final.

European Commission, Proposal for a Council Decision adopting a multiannual community program to stimulate the establishment of the information society in

Europe (Information Society) (presented by the Commission), COM (96) 592 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on 'Europe at the forefront of the global information society: rolling action plan', COM (96) 607 final.

European Commission, Communication from the Commission Follow-up to the Green Paper on copyright and related right in the information society, COM (96) 568 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Learning in the information society Action plan for a European education initiative (1996-98), COM (96) 471 final.

European Commission, Amended proposal for a Council Decision on the adoption of a multiannual program to promote the linguistic diversity of the Community in the information society (presented by the Commission pursuant to Article 189A(2) of the EC Treaty), COM (96) 456 final.

European Commission, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the Economic and Social Committee concerning regulatory transparency in the internal market for information society services Proposal for a European Parliament and Council Directive amending for the third time Directive 83/189/EEC laying down a procedure for the provision of information in the field of technical standards and regulations (presented by the Commission), COM (96)392 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council and the European Parliament on 'Standardization and the global information society: the European approach', COM (96) 359 final.

European Commission, Green Paper Living and working in the information society: people first, COM (96) 389 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The information society: from Corfu to Dublin The new emerging priorities Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on 'The implications of the information society for European Union policies- Preparing the next steps', COM (96) 395 final.

European Commission, Amended proposal for a Council Decision adopting a multi-annual Community program to stimulate the development of a European multi-

media content industry and to encourage the use of multimedia content in the merging information society (INFO 2000) (presented by the Commission pursuant to Article 189A (2) of the EC Treaty), COM (96) 188 final.

European Commission, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Universal service for telecommunications in the perspective of a fully liberalized environment An essential element of the information society, COM (96) 73 final.

European Commission, The multilingual information society Communication from the Commission Proposal for a Council Decision on the adoption of a multiannual program to promote the linguistic diversity of the Community in the information society (presented by the Commission), COM (95) 486 final.

European Commission, Green Paper Copyright and related rights in the information society (presented by the Commission), COM (95) 382 final.

European Commission, Communication from the Commission to the European Parliament and the Council concerning a multi- annual Community program to stimulate the development of a European multimedia content industry and to encourage the use of multimedia content in the emerging information society (INFO 2000) Proposal for a Council Decision adopting a multi-annual Community program to stimulate the development of a European multimedia content industry and to encourage the use of multimedia content in the emerging information society (INFO 2000) (presented by the Commission), COM (95) 149 final.

European Commission, Towards the information society Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on a Methodology for the implementation of information society applications Proposal for a European Parliament and Council Decision on a series of guidelines for Trans-European telecommunications network (presented by the Commission), COM (95) 224 final.

European Commission, Europe's way to the information society: An action plan Communication from the Commission to the Council and the European Parliament and to the Economic and Social Committee and the Committee of Regions Corrigendum, COM (94) 347/2 final.

European Commission, Europe's way to the information society: An action plan Communication from the Commission to the Council and the European Parliament and to the Economic and Social Committee and the Committee of Regions, COM (94) 347 final.

European Commission - Directorate General V. Building the European information society for us all. Interim report, january 1996 - Theme 1 - 3 The information society and employment (pp5-29).

European Commission, A European Initiative in Electronic Commerce COM(97) 157.

European Commission, Action plan for a European education initiative (1996-1998).

European Commission. Illegal content of internet, COM(96)0487-C4-0592/96.

European Commission DG XIII/A1. Status Report on European Union telecommunications policy, Brussels, 26 Jan 1998.

European Commission DG XIII/A1. 1998 interconnection tariffs in Member states, Brussels, 11 Mar 1998.

European Commission DG XXIII, The European observatory for SME's- First annual report, 10/97, ISBN 90-371-0643-9.

European Commission Vth Framework Programme. Technologies for knowledge and skills acquisition, Oct 1997.

European Commission. 4 Year Work Programme 1996-1999.

European Commission. Cohesion and the information society COM(97) 7/3.

European Commission. Green Paper of innovation (1997).

European Commission. Regulatory transparency in the internal market for information society services. Unofficial text 24/7/96.

European Commission. Satellite communications in the Information Society. COM (97) 91 Final.

European Commission. Standardization and the global information society COM (96) 359.

European Commission. Towards a European Geographic information infrastructure. 19 June 1995 ver/190695/0.5.

European Communities Publications. Networks for people and their communities. CD-98-96-194-EN-C.

European Communities Publications. Public libraries in the information society. CD-NA-176-48-EN-C.

European Communities Publications. Information Society. ISBN 92-827-6237-8.

European Communities Publications. New technologies and employment. EAB

1352000.

European Communities Publications. New technology and employment. CD-NA-16675-EN-C.

European Communities Publications. The economics of the information society. CD-NA-16-676-EN-C.

Farnoux-Toporkoff.s (1990) Οι τηλεπικοινωνίες: ελεγχόμενη ελευθερία, Κεφάλαιο τρίτο: Η παγίωση της Ευρωπαϊκής διάστασης των τηλεπικοινωνιών σ.σ 77-142. Εκδόσεις «Καπα».

Flynn. P (21 Mar 1997), The future of Europe.

Forester. T (1989). High -Tech Society: The story of the information technology revolution. MIT Press ISBN 0262560445,

Froom Kin. M (1996). The Internet as a Source of Regulatory Arbitrage, <http://www.law.miami.edu/Froomkin/articles/arbitr.htm>.

Fuentes.K.O πολιτισμός της πολυθρόνας, εφημερίδα το Βήμα 23/12/98.

G-7 Global Healthcare application project (G-7 theme 8, May 1996).

Garnham.N (1990). Global culture and the economics of information.Cage Pubns. ISBN 0803982577.

Gerver.E Humanizing technology: Computers in community use and adult education.Plenm Pub Corp.ISBN 0306421410.

Gonzalez- Manet.E (1991) Informatics and society: the new challenges. Ablex Pubn Corp ISBN 0893917761.

Green Paper. Partnership for a new organization of work, COM(97)128, April 1997.

Green paper on the role of Libraries in the information society. Updated 27 May 1998.

Hafner.K,Lyon.M (1998). The origins of the internet. Touchstone Books. ISBN 0684832674.

Harper.C (1998). And that the way it will be: News and informations in a digital world. New York Univ Pr. ISBN 0814735762.

Hedberg, Dahlgren.G, Hanson.J (1997). Virtual organizations and beyond. J.Wiley & sons. ISBN 0471974935.

Hendricks.E, Hayden.T, Novik.J(1994). A basic guide to legal guide in an information society. S.Illinois Univ Pr (Trd) ISBN 0809316323.

Hudhes.K(Editor), Moore(Editor) (1994). The role of information in the economy and society.DIANE Pub Co.ISBN 0788106481.

IEEE information theory society. 1997 internatinal symposium on information theory. ISBN 0780339568.

Information Society Forum. First annual report to the European Commission.June 1996,Final rev:5/7/96.

Information Society Project Office. The information society <http://Euroa.eu.int/en/eupol/infosoc.html>.

Itoh.T,Ogata.H,Yamada.T (Editors). Technology in the 21st Century: Futyre Readings foe an information -oriented Society. IOS Press. ISBN 9051993153. Vol 2-4

Katz.Y.J, Millinin.D, Offir.B (1996), The impact of information technology. Chapman & Hall. ISBN 041278470X.

Kroker.A (1997) Digital delirium. St Martins Press. ISBN 0312172370.

Kubicek.H,Dutton.H.W(editors), (1997).The social shaping of information superhighways: European and American roads to the information society. St Martins Pr (short) ISBN 0312165692.

Larose.R (1997). Communication media in the information society. Wadsworth Pub Co. ISBN 0534521282.

Larson.A (23 oct 1997), Putting Europe to work.

Laudon.C.K (1998). Management information systems: New approaches to organization and technology. Prentice Hall Press. ISBN 0138577234.

Leeson.L.H (1996). Clicking in: Hot links to a digital culture. Bay Pr ISBN 0941920429.

Lesko.M, (1996). Info -Fobia: How to survive in an information society. Information USA,Inc. ISBN 1878346385.

Levidow L, Robins K.The cyborg worlds: the military information society. Assn Books ISBN 1853430935.

Lippman.A(1997). Digital life.

Loader.D.B (1998) Equality, Agency and policy in the information society. ISBN 0415169682.

Logan.K.R (1997). The fifth language: learning and leaving in the computer age. Stoddart Pub. ISBN 0773758763.

Lyon.D (1994) The electronic Eye: The rise of surveillance. Univ of Minnesota Pr (Txt). ISBN 0816625158.

Mann.J(1998). Tomorrow's global community: How the information deluge is transforming business & Government. Trans Atlantic Pub. ISBN 1891696068.

Marks.P, Shurmer.M, Viehoff.I, (Jan 1998). A study to estimate the economic impact of government policies towards digital television.

McGarry K.J (1981). Changing context of information: An introductory analysis. Cline Bingley. ISBN 0851573258.

Michael. H (1993) The metaphysics of virtual reality. Oxford Univ Press ISBN 0195081781.

Miles. I (Mar 1996) The future of employment in the information society (European Forum of social policy).

Minsky. M (1988). The society of mind. Simon & Schuster. ISBN 0671657135.

Monet.D (1996). Multimedia - Μια μελέτη για στοχασμό. Εκδόσεις Τραυλός - Κωσταράκης.

Morritt.H (1997). Women and computer based technologies: A feminist perspective. University press of America ISBN 076180711X.

Mosco.V,Wasko.J (Editors).(1998).Political economy of information. Univ of Wisconsin Pr. ISBN 0299115747.

Naisbitt.J (1997)The global paradox. The bigger the world economy, the more powerful its smallest players. ASIN 0688127916.

Negreonte.N (1997) Keynote speech to European Information Technology Conference(EITC): The future of education on line..

Negreonte.N. The digital civilisation, εφημερίδα το Βήμα 23/12/98.

New Media & Borderless Education (JAN 1998). A review of the convergence between global media networks and higher education provision..

OECD.(January 7,1998). Towards a global information society.Global information

infastructure.ISBN 9264156968.

O'reilly (1997). The Harvard conference on the internet & society. Harvard Univ Pr. ISBN 0674459318.

Orrin E. Klapp (1986). Overload and boredom: Essayson the quality of life in the information society. Greenwood publishing droup. ISBN 0313250014.

Oxford university press.(1998) Advanced information technology in the new industrial society. ISBN 0198532857.

Oxford university press.(1998) The New renaissance: The computer and the next level of civilasation ISBN 0195121899.

Pfaffendeberger.B (1987).A nstrategy for the information society. Littli Brown & Company. ISBN 0673392422.

Qvortrup.L(1985). The social significance of telematics: An Essay on the information society. John Benjamins Pub Co. ISBN 0915027046.

Radlow.J (1995). Computers and the information society. Boyd & fraser Pub Co. ISBN 0534233589. Vol 1-3

Robinson.K.G (1996). Building a global information society. Aspen Inst PubOffice. ISBN 0898431891.

Rochlin.G.I Trapped in the net: The unanticipated consequences of computerization. Princeton Univ Pr. ISBN 069101.

Rosen.C.B (1998).Winners and losers of the information revolution, psychological change and disconnects. Praeger Pub Text, ISBN 0275962776.

Rosenberg.S (1997).The social impact of computers. Academic Pr.ISBN 0125971311.

Rowe.C,Thompson.J (1996).People and chips: Thehuman implication of the information technology. McGraw Hill Book Co Ltd ISBN: 0077093453.

Rublin.M.R (1988). The computer and personal privacy (Communication and information science). Ablex Pub Corp. ISBN 0893915181.

Sakaiya.T (1991). The knowledge - value revolution or a history of the future. Kodansha. ISBN 0870119427.

Sankar.Y(1996) Education,human values, and ethics:imperatives for the information society.ASIN 0921627963.

Saxby Stephen(1997). The age of information: The past development and future significance of computing and communications. ASIN 0814779220.

Schement.R.J (1988). Sosial aspects of the information society. Ablex Pub Co, ISBN 0893914029.

Schiller.I.H (1984), Information and the crisis economy. Ablex Pub Corp. ISBN 0893912786.

Schwartau.W. Πως θα αποφύγουμε τον κυβερνοπόλεμο,εφημερίδα το Βήμα 23/12/98.

Smolan.R,(Editor), Erwit.J. (1998) One digital day: How the microchip is changing our world. Times books. ISBN 0812930312.

Thornes.R (1997) Protecting cultural objects in the global information society. Getty Ctr for Education in the Arts. ISBN 0892364955.

Tiffin.J,Rajasigham.L (1995). In search of the virtual class: Education in an information society.Routledge. ISBN 0415124832.

Travel.K, Laudon.C (1996). Information technology & society.Intl Thomson Pub Education ISBN 0760042500.

Turkle.S. Εικονική υπόσταση,εφημερίδα το Βήμα 23/12/98

U.S.A Government, President Bill Clinton, A framework for Global electronic commerce. 1996 Washington D.C.

Ungerer.H (1991). Οι τηλεπικοινωνίες στην Ευρώπη. Κεφάλαιο 3: Η νέα τεχνολογική βάση των τηλεπικοινωνιών σ.σ 37-109.

VIPS - Distance Learning {ICT14}-01/1994, Training for SME's: distance no object.

VIPS - Teleschools - {ICT 09}-09/1993, A broad vision for education.

VIPS -Industry and IT - {ICT 19}- 04/1994.

Webster.F (1995) Theories of the information society. Routledge ISBN 0415105730.

Whittle.B.D (1997). Cyberspace: The Human dimension. W H Freeman & Co. ISBN 0716783118.

Γεωργακοπούλου.Β (1996) Αγορά εργασίας και σύγχρονες εργασιακές σχέσεις.

Δερτούζος.Μ. Το μέλλον είναι εδώ, εφημερίδα το Βήμα 23/12/98
Επιτροπή των περιφερειών. Γνωμοδότηση για την Ευρώπη και την Κοινωνία της
πληροφορίας COM(94)347 Final.

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Πράσινη Βίβλος για την απελευθέρωση της
τηλεπικοινωνιακής υποδομής και των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης COM (94)
440 Final.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική έκθεση 1997, τμήμα 17 Κοινωνία της πληροφορίας -
τηλεπικοινωνίες.

Λευκή Βίβλος: Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα απασχόληση. Οι προκλήσεις και η α-
ντιμετώπιση τους για την μετάβαση στον 21ο αιώνα.

Μητρόπουλος.Δ, Η ελληνική γλώσσα στο διαδίκτυο, εφημερίδα το Βήμα 23/12/98.

ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ: Ζωή και εργασία στην ΚτΠ - Πρώτα ο άνθρωπος COM (96) 389.

Σπαθόπουλος. Φ (1995).Πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των τηλεπικοινωνιών
στην Κοινότητα (1992-1993). Ελληνική επιθεώρηση Ευρωπαϊκού δικαίου.

Σπυράκης. Π. Εγκλημα στον κυβερνοχώρο,εφημερίδα το Βήμα 23/12/98.

Υπουργείο Βιομηχανίας έρευνας και τεχνολογίας. Η Ελληνική στρατηγική στην Κοι-
νωνία της πληροφορίας, 1996.